

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Halkbilimi Anabilim Dalı
Türk Halkbilimi Bilim Dalı

**IGNÁCZ KÚNOS'UN DERLEDİĞİ TÜRK MASALLARI'NIN
PROPP METODUYLA İNCELENMESİ**

Hatice Meltem ERGÜT

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2020

IGNÁCZ KÚNOS'UN DERLEDİĞİ TÜRK MASALLARI'NIN PROPP
METODUYLA İNCELENMESİ

Hatice Meltem ERGÜT

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Halkbilimi Anabilim Dalı
Türk Halkbilimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2020

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan “**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**” kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

...../...../.....

[İmza]

Hatice Meltem ERGÜT

¹“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”

(1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internette paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

(3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

* Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında zgn olduğunu, **Prof. Dr. Metin ÖZARSLAN** danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

[İmza]

Hatice Meltem ERGÜT

TEŞEKKÜR

Bir toplumun en önemli kültür miraslarından biri masallardır. Masal dinlemeyen, onunla büyümeyen kimse sanıyorum yoktur. Sözlü geleneğimizin en zengin türlerinden biri olan masallar hayali ve olağanüstü olmasının yanında öğretici bir özellik de taşır.

Pek çok araştırmacının incelediği ve pek çok kaynağın bulunduğu bu deryada bir damla olabilmek için yola çıkılmış ve Vladimir Propp'un yapısalcı yaklaşım metodu kullanılarak Ignacz Kúnos'un iki ciltten oluşan Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi (Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye) adlı kitabındaki masallar incelenmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmada bana her konuda yol gösteren, zamanını saat gözetmeksizin ayıran Sayın Hocam Prof. Dr. Metin ÖZARSLAN'a, Ignacz Kúnos'un Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi (Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye) kitabının "Giriş" kısımlarını Macarcadan Türkçeye tercüme eden ve konuşmalarıyla beni hep yüreklendiren, bu eğitim sürecinde en büyük kazancım olan kıymetli ablam Emine ULUTAN'a, manevi destekte bulunmanın yanında masalların epizotlarında yardımda bulunan sevgili arkadaşım Zeynep VAROL'a, Vladimir Propp'un orijinal kitabındaki işlevlerin tercümesini yapıp gönderen değerli arkadaşım Sadık SADIKOV'a, hayat kaynaklarım Aybige ve Egemen'e, bu yolda benim her zaman arkamda olan yıllar sonra yarım kalan eğitimimi tamamlamamda desteğini ve yardımlarını esirgemeyen sevgili eşim Hamza ERGÜT'e ve elini hiç üzerimden çekmeyen canım annem Latife GÖKKAYA'ya ve babam Mürsel GÖKKAYA'ya sonsuz teşekkür ederim.

Ankara / 2020

Hatice Meltem ERGÜT

ÖZET

ERGÜT, Hatice Meltem. Ignacz Kúnos'un Derlediği Türk Masalları'nın Propp Metoduyla İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2020.

Bir ulusun yapı taşlarından biri de hiç şüphesiz masallardır. Ulusal bir özelliği olmayan bu ürünlerin kaynağı belli değildir. Ancak kaynağı neresi olursa olsun toplumlar bu ürünleri kendi kültürel özelliklerine uydurmuşlar ve Türk masalları, İran masalları, Alman masalları, Rus masalları gibi adlarla birbirlerinden ayrılmışlardır. Masalların bugün anlatı geleneğimizin kaybolmaya yüz tutan türlerinden birisi olması son derece üzüntü vericidir. 21. yüzyılın ilk çeyreğinde artık bireyin yalnızlaşması ve toplumdan kopmasıyla giderek değerini kaybeden bu türü yeniden canlandırmak ve kültürümüzün önemli bir parçası olan masalları kuşaktan kuşağa aktararak değerlerimizi, geleneklerimizi, örf ve adetlerimizi benimsetmek görevlerimizin başında gelmelidir.

Ulusların ortak değerlerinden biri olarak kabul edilen masalların ortak yönlerini tespit etmek ve bu yönüyle yapılan çalışmalara bir fayda sağlamak için masalları yapısal yönden incelemenin önemli olduğu bir gerçektir. Masallarla ilgili yapılan sınıflandırma çalışmalarından biri olan Vladimir Propp'un yapısalcı yaklaşımı kullanılarak Ignacz Kúnos'un iki ciltten oluşan Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi (Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye) adlı kitabındaki masalların Propp metoduyla incelemesi yapılacaktır. Amaç, kitapta yer alan masalların Propp metoduyla şifrelerinin çözümlenmesidir.

İlk bölümde anonim halk edebiyatı ürünlerinden biri olan masalın ne olduğu, Türkiye'de yapılan masal çalışmaları; ikinci bölümde Macar Türkoloji çalışmaları, Ignacz Kúnos'un hayatı, eserleri ve Türk halk edebiyatına katkıları; üçüncü bölümde Propp yöntemi hakkında bilgiler yer almaktadır. Dördüncü bölümde iki ciltlik eserdeki 98 masalın epizotları ve çözümlenmeleri verilecektir. Beşinci bölümde 1887 ve 1889 yıllarında derlenen bu masalların değerlendirmesi yapılacaktır.

Kaynakçanın ardından Ignacz Kúnos'un iki ciltten oluşan Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi (Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye) adlı eserinin önsözünün Macarcadan Türkçeye Emine ULUTAN tarafından çevirisi ek olarak verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Masal, Propp yöntemi, Ignacz Kúnos'un derlemeleri.

ABSTRACT

ERGÜT, Hatice Meltem. Analysis of Turkish Tales Compiled of Kunos by Propp Method, Master's Thesis, Ankara, 2020.

One of the building blocks of a nation is undoubtedly tales. The source of these products, which do not have a national feature, is unclear. However, regardless of the source, societies adapted these products to their own cultural characteristics and they were separated by names such as Turkish tales, Iranian tales, German tales and Russian tales. It is very sad that tales are one of the types that have lost our narrative tradition today. In the first quarter of the 21st century, it is our duty to revive this species, which has gradually lost its value with the isolation of the individual and to transfer our tales, which are an important part of our culture, from generation to generation, and to adopt our values, traditions, customs and customs.

It is a fact that it is important to examine the tales in terms of structure in order to identify the common aspects of the tales which are accepted as one of the common values of the nations and to benefit the studies made with this aspect. Using the structuralist approach of Vladimir Propp, one of the classification studies on tales, the tales in Ignacz Kúnos' Ottoman-Turkish Folk Literature Compilation (Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye) will be examined with the Propp method. The aim is to decode the tales in the book with the Propp method.

The first part in the anonymous folk literature what the tale is one of, tales studies conducted in Turkey, Ignacz Kúnos's life in the second part, works and contributions to Turkish folk literature, contains information about Propp method in the third section. In the fourth section, episodes and analysis of 98 tales in two volumes will be given. In the fifth chapter, an evaluation of these tales will be made, compiled in 1887 and 1889. Following the bibliography, the translation of the preface of Ignacz Kúnos' Ottoman-Turkish Folk Literature Compilation (Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye) by Hungarian to Turkish will be given as an additional supplement by Emine ULUTAN.

Keywords: Tale, Propp method, Ignacz Kúnos' compilations.

İÇİNDEKİLER

<u>KABUL VE ONAY</u>	
<u>YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI</u>	
<u>ETİK BEYAN</u>	
<u>TEŞEKKÜR</u>	
<u>ÖZET</u>	
<u>ABSTRACT</u>	
<u>GİRİŞ</u>	
<u>ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE YÖNTEMİ</u>	
<u>I. BÖLÜM</u>	
<u>MASAL ARAŞTIRMALARI PENCERESİNDEN İGNACZ KÚNOS VE VLADİMİR PROPP</u>	
1.1. Masal Kavramı, Masallar Üzerine Yapılan Çalışmalar	
1.1.1. Masal Nedir?	
1.1.2 Türkiye’de Yapılan Masal Araştırmaları	
1. 2. İgnacz Kúnos ve Macar Türkoloji Çalışmaları	
1.2. 1. Macar Türkoloji Çalışmaları İçinde İgnacz Kúnos ve Çalışmaları	
1. 2. 2. İgnacz Kúnos’un “Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi” Adlı Eserindeki Masalların Konularına Göre Sınıflandırması	
1. 2. 3. Török népmesék- 1887- 1889 Masal Adları (1- 98 Masalları)	
1. 2. 4. İgnacz Kúnos’un “Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi” Adlı Eserindeki Masallar Hakkında Bazı Notlar	
3.1. Masalların Sınıflandırılması	
3.2. Vladimir Propp ve Metodu	
3.3 Propp Metoduyla Yapılan Masal Çalışmaları	
<u>2. BÖLÜM</u>	
<u>2.1. Masallar Hakkında Genel Bilgiler</u>	
<u>2.2. Masal Epizotları</u>	
<u>1. Masalın Epizotu</u>	
<u>2. Masalın Epizotu</u>	

<u>3. Masalın Epizotu</u>	
<u>4. Masalın Epizotu</u>	
<u>5. Masalın Epizotu</u>	
<u>6. Masalın Epizotu</u>	
<u>7. Masalın Epizotu</u>	
<u>8. Masalın Epizotu</u>	
<u>9. Masalın Epizotu</u>	
<u>10. Masalın Epizotu</u>	
<u>11. Masalın Epizotu</u>	
<u>12. Masalın Epizotu</u>	
<u>13. Masalın Epizotu</u>	
<u>14. Masalın Epizotu</u>	
<u>15. Masalın Epizotu</u>	
<u>16. Masalın Epizotu</u>	
<u>17. Masalın Epizotu</u>	
<u>18. Masalın Epizotu</u>	
<u>19. Masalın Epizotu</u>	
<u>20. Masalın Epizotu</u>	
<u>21. Masalın Epizotu</u>	
<u>22. Masalın Epizotu</u>	
<u>23. Masalın Epizotu</u>	
<u>24. Masalın Epizotu</u>	
<u>25. Masalın Epizotu</u>	
<u>26. Masalın Epizotu</u>	
<u>27. Masalın Epizotu</u>	
<u>28. Masalın Epizotu</u>	
<u>29. Masalın Epizotu</u>	
<u>30. Masalın Epizotu</u>	
<u>31. Masalın Epizotu</u>	
<u>32. Masalın Epizotu</u>	
<u>33. Masalın Epizotu</u>	
<u>34. Masalın Epizotu</u>	
<u>35. Masalın Epizotu</u>	
<u>36. Masalın Epizotu</u>	
<u>37. Masalın Epizotu</u>	
<u>38. Masalın Epizotu</u>	
<u>39. Masalın Epizotu</u>	
<u>40. Masalın Epizotu</u>	
<u>41. Masalın Epizotu</u>	

<u>42. Masalın Epizotu</u>	
<u>43. Masalın Epizotu</u>	
<u>44. Masalın Epizotu</u>	
<u>45. Masalın Epizotu</u>	
<u>46. Masalın Epizotu</u>	
<u>47. Masalın Epizotu</u>	
<u>48. Masalın Epizotu</u>	
<u>49. Masalın Epizotu</u>	
<u>50. Masalın Epizotu</u>	
<u>51. Masalın Epizotu</u>	
<u>52. Masalın Epizotu</u>	
<u>53. Masalın Epizotu</u>	
<u>54. Masalın Epizotu</u>	
<u>55. Masalın Epizotu</u>	
<u>56. Masalın Epizotu</u>	
<u>57. Masalın Epizotu</u>	
<u>58. Masalın Epizotu</u>	
<u>59. Masalın Epizotu</u>	
<u>60. Masalın Epizotu</u>	
<u>61. Masalın Epizotu</u>	
<u>62. Masalın Epizotu</u>	
<u>63. Masalın Epizotu</u>	
<u>64. Masalın Epizotu</u>	
<u>65. Masalın Epizotu</u>	
<u>66. Masalın Epizotu</u>	
<u>67. Masalın Epizotu</u>	
<u>68. Masalın Epizotu</u>	
<u>69. Masalın Epizotu</u>	
<u>70. Masalın Epizotu</u>	
<u>71. Masalın Epizotu</u>	
<u>72. Masalın Epizotu</u>	
<u>73. Masalın Epizotu</u>	
<u>74. Masalın Epizotu</u>	
<u>75. Masal Epizot</u>	
<u>76. Masalın Epizotu</u>	
<u>77. Masalın Epizotu</u>	
<u>78. Masalın Epizotu</u>	
<u>79. Masalın Epizotu</u>	
<u>80. Masalın Epizotu</u>	

<u>81. Masalın Epizotu</u>	
<u>82. Masalın Epizotu</u>	
<u>83. Masalın Epizotu</u>	
<u>84. Masalın Epizotu</u>	
<u>85. Masalın Epizotu</u>	
<u>86. Masalın Epizotu</u>	
<u>87. Masalın Epizotu</u>	
<u>88. Masalın Epizotu</u>	
<u>89. Masalın Epizotu</u>	
<u>90. Masalın Epizotu</u>	
<u>91. Masalın Epizotu</u>	
<u>92. Masalın Epizotu</u>	
<u>93. Masalın Epizotu</u>	
<u>94. Masalın Epizotu</u>	
<u>95. Masalın Epizotu</u>	
<u>96. Masalın Epizotu</u>	
<u>97. Masalın Epizotu</u>	
<u>98. Masalın Epizotu</u>	
<u>SONUC</u>	
<u>KAYNAKÇA</u>	
<u>EK-1</u>	
<u>OSZMÁN-TÖRÖK NÉPKÖLTÉSI GYŰJTEMÉNY</u>	
<u>(Osmanlı Türklerinin Halk Edebiyatı Derlemesi)</u>	
<u>ÖNSÖZ (GİRİŞ BÖLÜMÜ)</u>	
<u>OSZMÁN-TÖRÖK NÉPKÖLTÉSI GYŰJTEMÉNY</u>	
<u>(Osmanlı Türklerinin Halk Edebiyatı Derlemesi)</u>	
<u>ÖNSÖZ</u>	

GİRİŞ

ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE YÖNTEMİ

Bu araştırmanın konusu Türk halk edebiyatında yapılan ilk derleme çalışması olan, Ignacz Kúnos'un 1887 ve 1889 yıllarında yayımlanan Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi (Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye) adlı iki ciltten oluşan eserdeki 98 masalın Propp yöntemi kullanılarak çözümlenmesidir. Propp yöntemiyle yapılan çalışmalar sadece edebiyat alanında değil başka bilim dallarında da uygulanan bir yöntemdir. İki ciltten oluşan eserin ilk cildinde 74, ikinci cildinde 24 olmak üzere toplam 98 masal bulunmaktadır. İkinci ciltte bulunan 24 masalın ardından türkü, mani bölümleri de yer almaktadır. Bu çalışma sadece masalları ve masalların Propp metoduyla çözümlenmesini kapsamaktadır.

İnsanlar günlük hayatta yaşadıkları her şeyi birbirleriyle paylaşmak isterler. Bu nedenle de toplumların edebiyatlarında, kültürlerinde pek çok anlatım türü ortaya çıkmıştır. Bu anlatım türlerinden biri de masallardır. Çok eski bir tür olan masalların hoş vakit geçirmek, kültürün gelecek kuşaklara aktarımını sağlamak, öğretmek gibi pek çok işlevi bulunmaktadır. Masal, Avrupa'da çok daha önceleri araştırma konusu olarak çalışılmaya başlanmıştır. Halk edebiyatımızda masal derleme çalışmaları ise ilk olarak Macar oryantalistlerin Doğu'yu merak etmeleri, kendi kimliklerini ve dillerini arama ihtiyaçları sonucunda çıktıkları yolda Kúnos'un çalışmalarıyla karşımıza çıkmaktadır.

Kúnos'un Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi (Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye) adlı iki ciltlik eserinde yer alan masallar incelendiğinde günlük hayata dair olumlu- olumsuz, yasak, gayri ahlaki olayların anlatılmış olması masalların çocukların dışında yetişkinlere de anlatıldığını gösterir. Onun derlediği masalların pek çoğu büyüklere masallardır. İçinde aldatma, cinsellik, küfür, suç, ensest ilişkilerin de görüldüğü bu masallar düşünüldüğünde "Çocuklara anlatılır ya da çocuklar için" ifadesi yerini Kúnos'un masallarında "Büyüklere masallar" ifadesi almıştır denilebilir.

Kúnos'un derlediği masallar akademik anlamda hak ettiği değere kavuşmamış, gün yüzüne çıkartılmamıştır. Konu üzerinde akademik nitelikte olmakla beraber bir dil çalışması özelliği taşıyan "Osmanlı Dönemi Türk Halk Masalları-I" (Ozan 2009) adlı çalışmada Kunoş'un Oszmn-Török Npkltszet Gyjtemnye (Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi) adlı eserinin ilk cildindeki 74 masala yer verilmiştir. Kitapta Kúnos'un masallarındaki dil özellikleri, onun araştırmacı kimliği üzerinde kısaca durulmuş ve ardından 74 masal metni ağız özellikleri ve transkripsiyon teknikleriyle verilmiştir.

Bu çalışmanın ardından yayımlanan "Ocaktan Gelen Haberler" (Ozan 2018) adlı çalışmada ise 98 masalın tamamı yer almıştır. Bu alışmada Ozan'ın Kúnos'un masallarını dil özellikleri üzerinde durarak onomastik bir değerlendirme yaptığı görülmektedir.

Kúnos'un derlediği masallar "44 Türk Masalı" (Kúnos, 2016) başlığıyla sadeleştirilmiş ve ayıklanmış bir biçimde çocuklara yönelik olarak hazırlanmıştır. Ozan Mızrak'ın çevirisiyle, Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi (Oszmn-Török Npkltszet Gyjtemnye) adlı kitapta yer alan seçilmiş ve kısaltılıp sadeleştirilmiş kırk dört masal her yaştaki okuyucuyla buluşturulmuştur.

En son alışma "Türk Masalları" (Kunoş 2018) başlıklı çalışmadır. Elif Nihan Akbaş'ın çevirisini yaptığı çalışmada 21 masala yer verilmiştir. Eserde 17 Türk, 4 Romen masalı yer almaktadır. Sözlü anlatı kültürünü yazıya aktaran ve ağızdan ağıza, kuşaktan kuşağa anlatılarak günümüze kadar gelen masallardan 21 tanesi seçilerek okuyucuyla buluşturulmuştur.

Gerek Ozan'ın yayınları gerekse diğer yayınlara akademik inceleme olmaktan ziyade metin neşrine yönelik çalışmalar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Masal çalışmalarıyla ilgili yapılan hemen her yayında (kitap, makale, bildiri) Kúnos'un bu alana yaptığı hizmetler üzerinde durulmaktadır. Ancak bu masalların herhangi biri üzerinde bir inceleme yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu alışmada Kúnos'un derlediği

masallar Propp yöntemine göre çözümlenmiştir. Bununla da hem yöntem hem de Kúnos'un derlediği masallar bilimlik çalışmanın konusu edilmiştir.

I. BÖLÜM

MASAL ARAŞTIRMALARI PENCERESİNDEN IGNACZ KÚNOS VE VLADİMİR PROPP

1.1. Masal Kavramı, Masallar Üzerine Yapılan Çalışmalar

1.1.1. Masal Nedir?

Masallar Türk halk kültürünün en önemli yapı taşlarından biridir. Milli duygu ve düşünceleri yansıtan halkın yarattığı ürünler sözün kudretini taşır ve yüzyıllar boyu kuşaktan kuşağa aktarılır. Doğrudan tarih olmasalar da toplumun ruhunu ve gerçeklerini yansıtan bu ürünler atalarımızdan kalan önemli miraslardır. Kuşaktan kuşağa sözlü olarak aktarılan bu ürünler en eski anlatı türlerimizdendir ve her zaman araştırmacılar tarafından dikkat çekmiş, inceleme konusu olarak ele alınmış ve işlenmiştir. İnsanların anlatı ihtiyacından doğan bu tür, çocuktan yetişkine herkesin keyifle dinlediği bir ürün olmuştur.

Masallar yazılı kültürün yaygın olmadığı dönemlerde geniş halk kitlelerinin duygularını, düşüncelerini, hayallerini ve beklentilerini yansıttığı anonim ürünlerdir. Bu özelliğinden dolayı da hoşça vakit geçirmenin yanında halkın eğitilmesine, sosyal ve kültürel değerlerin aktarılmasına da hizmet eder. “Çocuğa anadilinin, bir işçinin elindeki alet gibi nasıl kullanıldığını ilk öğreten, ona bu dilin her türlü hünerlerini, kıvraklığını, zenginliğini, inceliğini ilk gösteren, kişiye kendi dilini ilkaşıl原因an masaldır.” (Boratav, 2009: 17).

Anaların, ataların anlattığı bu sözlü ürünlerle büyüyen çocukların hayal dünyalarının daha geniş olduğu, doğruyu- yanlış, iyiyi- kötüyü, zalimi- mazlumu ayırt ederek sağlıklı bir birey oldukları söylenebilir.

Masal, hayal ürünü olan, yeri ve zamanı belirsiz, olağanüstü karakterlerin yer aldığı, genellikle iyilerin kazandığı kötülerin kaybettiği, öğretici işleve sahip halk anlatıdır. Masalarda genellikle miş’li geçmiş zaman, geniş zaman ve şimdiki zaman kullanılır. Masal, kaynağı neresi olursa olsun bir yerden başka bir yere geçtiğinde hemen o yerin kendi inanç, âdet ve geleneklerine uydurularak yeni bir biçime sokulabilme özelliğine de

sahiptir. Masallarda devler, büyücüler, cinler, periler, ejderhalar vb. olağanüstü varlıkların yer alması, masalı hem gerçekten uzaklaştırır hem de onu durağanlıktan kurtarır.

Masallar tekerlemeyle başlar. Bu bölüme “döşeme bölümü” denir. “Tekerlemelerden oluşan bu bölümde, bireysel ve toplumsal yaşamın gözlemler yoluyla değerlerini kodlayan kültür şifreler şeklinde çözümlenmelere gidilmektedir.” (Murat, 2018: 546)

“Evvel zaman içinde, kalbur kazan içinde, deve tellal iken, ben on beş yaşında iken, anamın babamın beşiğini tıngır mıngır sallarken, var varanın sür sürenin destursuz bağa girenin hali budur...”, “Evvel zamanda, kalbur samanda bir varmış bir yokmuş, deve tellal iken, eşek natır iken, sıçan berber iken, gugukçuk terzi iken, tosbağa ekmekçi iken hamama vardım hamamın tası yok, peştamalın ortası yok, hamamcının kurnası yok, ben anamın babamın beşiğini tıngır mıngır sallarken”, “Bir varmış bir yokmuş evvel zamanda, kalbur samanda kazan tencerede...” ve buna benzer uzunlu kısalı, içinde yarı anlamlı, yarı anlamsız sözlerin yer aldığı tekerlemeyle dinleyiciyi anlatıya hazırlamak, anlatılacakların hayalî ve olağanüstü olduğunu başından hissettirmek, söz oyunları ile dinleyiciyi masalın dünyasına çekmeye çalışmak belki de masalın en önemli özelliklerinden biridir.

Masalın asıl olaylarının anlatıldığı kısımda da “Az gittik, uz gittik, dere tepe düz gittik, altı ay bir güz gittik, bir de baktık ki bir arpa yolu gitmişiz...” , “Masallarda zaman çabuk geçermiş...” veya “Derelerden sel gibi, tepelerden yel gibi...” şeklinde geçen ve yine dinleyicinin anlatılanların gerçek olmadığını hatırlatan, “Masalın ortasında görevleri, anlatmada hızlanmanın gerekliliğini belirtmek, uzun zaman aralıklarını ve uzak mesafeleri kapamaktır.” (Boratav, 1999: 77) şeklinde kalıplaşmış ifadelerin kullanıldığı görülmektedir.

Masalın çözüm kısmında da yine kalıplaşmış ifadeler kullanılır. “... kırk gün, kırk gece düğün ederler.”, “... onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine.” “... gökten üç elma düştü: biri bu masalı anlatana, biri bu masalı yazana, birisi de bu masalı dinleyene.” Masallar genellikle mutlu sonla biter. İyiler kazanır, kötüler cezasını çeker.

Masallarla ilgili aslında daha çok şey yazılabilir. Ancak bu yazılanlar birbirinin tekrarı gibi olacağından geniş bir coğrafyada varlığını yüzyıllardır sürdüren Türk halkının masallarının ne kadar zengin olduğunu bir kez daha vurgulayarak araştırmacıların masal tanımlarıyla devam etmenin yerinde olacağı kanaatini taşımaktayım. Masalın birçok sözlükte, birçok araştırmacı tarafından tanımları yapılmıştır.

Arapça "mesel" kelimesinden dilimize geçmiş olan masal terimi, diğer Türk topluluklarında "ertegü, ertek, erteki, çöçak" gibi kelimelerle ifade edilmektedir. Masallar en eski sözlü edebiyat türlerinden bir tanesidir (Arıcı, 2004: 159).

Türk Dil Kurumu sözlüğünde “Genellikle halkın yarattığı, hayale dayanan, sözlü gelenekte yaşayan, çoğunlukla insanlar, hayvanlar ile cadı, cin, dev, peri vb. varlıkların başından geçen olağanüstü olayları anlatan edebî tür.”; Kamus-ı Osmanî’ye göre “Masal, meselin değiştirilmiş şeklidir. Mesel ise halk dilinde meşhur olan, öğüt veren söz anlamındadır.” (Tezel, 1985: 3); Şemseddin Sami’nin Kamus-ı Türkî’sinin “Mesel” maddesinde “Âdap ve ahlâk ve nasayihe müteallik küçük hikâye (Masal bundan galattır).” (Tezel, 1985: 6); Ferit Develioğlu da Osmanlı- Türkçe Ansiklopedik Lûgat’inde “Terbiye ve ahlâka faydalı, yararlı olan hikâye” şeklinde masalı tanımlamaktadır (Develioğlu, 1962: 47).

Masal türü edebiyat araştırmacıları tarafından da aşağıdaki şekillerde tanımlanmıştır:

Pertev Naili Boratav'a göre masal "Nesirle söylenmiş, dinlik ve büyüklük inanışlardan ve törelerden bağımsız, tamamıyla hayal ürünü. Gerçekle ilgisiz ve anlattıklarına inandırmak iddiası olmayan kısa bir anlatıdır." (Boratav, 1997: 75) şeklinde tanımlanır.

Saim Sakaoğlu'na göre "Kahramanlarından bazıları hayvanlar ve tabiatüstü varlıklar olan, olayları masal ülkesinde cereyan eden, hayal mahsulü olduğu halde dinleyicileri inandırabilen bir sözlü anlatım türüdür." (Sakaoğlu, 1999: 2) tarif edilmektedir.

Şükrü Elçin “İşte böyle bir zaman içinde köklü geleneğe bağlı, kolektif karakter taşıyan ‘hayali- gerçek’, ‘mücerret-müşahhas’, ‘maddi-manevi’ birtakım konu, macera, vak'a, problem, motif ve unsurlar nesir dili ile vakit geçirmek, insanları eğlendirirken terbiye etmek düşüncesinden hareketle, hususi bir üslupla anlatılır veya yazılırlar.” (Elçin, 2004: 369) diye tanımlar.

Bilge Seyidoğlu “Halk arasında yüzyıllardan beri anlatılmakta olan ve içinde olağanüstü kişilerin, olağanüstü olayların bulunduğu bir varmış bir yokmuş gibi klişe bir anlatımla başlayan, belli bir uzunluğu olan, sonunda yedi içti, muratlarına erdiler yahut onlar erdi muratlarına biz çıkalım kerevetlerine, gökten üç elma düştü, biri anlatana, biri dinleyene, biri de bana gibi belirli sözlerle sona eren, zaman ve mekân kavramıyla kayıtlı olmayan bir sözlü anlatım türü kastedilmektedir.” (Seyidoğlu, 1985: 149) tanımını yapar.

Umay Günay masalı “Birçok araştırmacının kabul ettiği gibi sadece çocukları eğlendirmek için anlatılan bir edebi tür değil, aynı zamanda okur-yazar olmayan halk için roman ve hikâye niteliğindedir.” (Günay, 1975: 2) tanımını yaptıktan sonra “Masallar, diğer folklor mahsulleri gibi paylaşılan hayatın içinde doğmuş ve muhafaza edilmiştir. Masalların müşterek bir yapıya ve ortak motiflere dayalı sözlü gelenek içinde gelişmiş edebi bir tür olduğu gerçektir.” (Günay, 1975: 17) diyerek masalın hayatın içinden bir parça olduğunu ve ortak motiflerin bulunduğunu da işaret etmektedir.

Ali Berat Alptekin de “Büyük ölçüde nesirle anlatılmış ve dinleyicileri inandırmak gibi bir iddiası bulunmayan, hayal ürünü olan nesir şeklindeki anlatımlar.” (Alptekin, 2002: XI) diye ifade etmektedir.

Araştırmacılar tarafından yapılan pek çok tanımın ortak özelliklerine bakıldığında masalların olağanüstülüğü, belirsiz bir zaman ve mekânda geçtiği, hayal ürünü oldukları üzerinde durulmuştur. Ayrıca masal türünün hikâye ve roman türleri henüz edebiyatımıza girmezden evvel anlatı ihtiyacını karşılayan bir nesir türü olduğu da ifade edilmiştir.

1.1.2 Türkiye’de Yapılan Masal Araştırmaları

Masal araştırmaları Avrupa’da çok daha erken dönemde başlamışken ülkemizde 19. yüzyılın ilk çeyreğinde derlemelerle başladığı görülür. Türk masallarının kaynağı ile ilgili şimdiye kadar herhangi bir araştırmanın yapılmadığını ancak, derleme ve sınıflandırma çalışmaları yapıldığı söylenir (Arıcı, 2004: 161).

Belki de bu konu kaynağın neresi olduğunun çok da gerekli olmadığı düşüncesinden, belki de araştırmanın zor olabileceğinden dolayı geri plana atılmıştır. Her ne kadar kökenin neresi olduğu araştırılmamış olsa da masal alanında yapılan çalışmaların azımsanmayacak kadar çok olduğu söylenebilir. Burada tüm masal çalışmalarını vermek yerine belli başlı çalışmalardan kısaca bahsetmek yerinde olacaktır.

Türk masallarını içine alan en eski derlemenin Fransa Kralı XVI. Loui’nin tercümanı ve sekreteri olan Digeon’un eseri olduğu, 1781 tarihinde yazılmış olan bu eserin ikinci cildinde  Türk masalının yer aldığı ifade edilir (Günay, 1975: 13).

Türk masallarını ilk derleyen isim ise Rus Türkolog Radloff’tur. "Radloff 1866 ile 1907 yılları arasında Asya Türklerinden derlediği masalları on cilt olarak yayımlamıştır."(Sakaoğlu, 1999: 27). Radloff’un Ignacz Knos ile hazırlamış olduğu Proben-VIII (Türk Boylarının Halk Edebiyatı) adlı eserinde, Anadolu’dan derlenen masalların Avrupa masal hazinesinden ve kısmen de İran’dan izler taşıdığı belirtilmiştir (Saluk, 2018: 45).

Bu iki isim yabancı araştırmacıların ilkleri olarak kabul edilir. Çünkü halkın ağzından yaptıkları derlemeleri eserlerine almışlar ve derleme çalışmaları da bu sayede artmaya başlamıştır. Bu iki araştırmacının ardından Türk masallarını ilk çalışanlar arasında Albert Wesselski, George Jakob, Thedar Menzel ve Friedrich Giese sayılmaktadır.

Özellikle Türk halk edebiyatı ürünleriyle ilgilenen ve oldukça erken dönemlerde çalışmalarına başlayan Knos’un, 1887’de birinci cildi ve 1889 yılında ikinci cildi Macar

Bilimler Akademisi tarafından yayınlanmış olan “Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi” adlı iki ciltlik kitabının ilk cildinde 74 masal, ikinci cildinde 24 masal olmak üzere toplam 98 masal ve türküler, maniler bulunmaktadır. Onun “Türk Halk Edebiyatı” adlı çalışmasında da yer alan masal metinleri bulunmaktadır. Kúnos bu tezin çalışma konusunun bir parçası olduğu için ayrı bir bölümde detaylı olarak incelenecek olduğundan burada çok kısa bahsedilmiştir.

Ülkemizde Ziya Gökalp, Fuat Köprülü, Rıza Tevfik Bölükbaşı gibi Türk folklorunun öncülerinden olan bu kişiler sayesinde folklor çalışmaları da ona göre yol almıştır. Folklor araştırmalarının Türkiye’de başlaması beraberinde masal türünün XIX. yüzyılın başlarında çalışılmasına da yön vermiştir.

“Edebiyatımızda ciddi anlamda ilk defa masaldan Namık Kemal’in Celâl Mukaddimesi’nde söz edilir.” (Aslan, 2008: 278). Bu yazıda masalın tamamen hayali ürünler olduğundan, ahlâkî, eğitici yönünün bulunduğu, sözlü edebi ürünler olduğundan bahsedilir.

“1908 yılında Türk Derneği adıyla kurulan ve 1911’de Türk Yurdu Cemiyeti, 1912’de Türk Ocağı adını alan dernek üyelerinin Anadolu’nun çeşitli yörelerinden derledikleri masalları “Türk Masalları” adıyla Türk Yurdu dergisinde yayınlamışlardır.” (Aslan, 2001: 39). Bu çalışmalar masal derleme ve yayınlama çalışmalarının başlangıcı kabul edilir. Masalların Türk halk kültürünü anlama açısından edebiyatı geliştirdiği ve zenginleştirdiği üzerinde ilk duran ve bu amaçla ilk derlemeleri yapan kişi Ziya Gökalp olmuştur. Diyarbakır’da derlediği dokuz masalı aynı şehirde çıkardığı “Küçük Mecmua” dergisinde yayınlamış; sonra da bunları “Altın Işık” adlı kitabına da almıştır (Alangu, 1969: 427).

1969’da Mehmet Tuğrul’un yayınladığı “Mahmut Gazi Köyünde Halk Edebiyatı” adlı doktora tezinde masallar incelenmiştir.

Türk masalları üzerine yapılan çalışmalar hakkında bilgi veren ilk araştırmacımız ise Pertev Naili Boratav olmuştur. Boratav “Az Gittik, Uz Gittik” adlı eserinin sonunda Türk

masallarının tarihî gelişimiyle beraber masallarla ilgili yapılan çalışmalar hakkında da bilgi vermiştir. Kitapta masalla ilgili en eski bilgilerin Mevlana'nın "Mesnevi" adlı eserinde olduğunu söyler. Mevlana'nın "Fih-mafih" adlı eserinde, dostu Tebrizli şems'den duyarak anlattığı bir hikâyenin Türk masalları kataloğunda (TTV= Eberbard - Boratav, Typen türkischer Volksmarchen, Wiesbaden 1953) no. 256'da (krş. Aath 910 A - C) incelenmiş olan bir masalın epizotudur, şeklinde belirtir. Hikyede c sakat adamın başlarından geçenler, diye belirtilmiş olup Mevlana bu hikâyeye "ocuk masalları" kısmında yer vermiştir (Boratav, 1969: 399- 400).

Saim Sakaoğlu, "Gümüşhane Masalları" adlı eserinde bu konuyla ilgili bir başlık açarak konuyu geniş olarak ele almıştır. Saim Sakaoğlu'nun 1999 yılında yayımladığı "Masal Araştırmaları" adlı kitabında masallar üzerine yapılan yerli ve yabancı çalışmalarını "Türk Masalları" başlığında vermiş olup derli toplu bir çalışma olarak kabul edilmektedir.

Bilge Seyidoğlu'na ait 1975 yılında yayınlanan "Erzurum Halk Masalları zerine Araştırmalar" adlı eserde 72 masal metni incelenmiş ve bu alanda yapılan önemli bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Masalcı Baba" diye tanınan Eflatun Cem Güney'in Avrupalı masalcılardan yaptığı evirilerinin dışında masal derlemeleri, aynı zamanda çocuklar için kaleme aldığı masalları da vardır. Boratav, Güney'in masalları kendi biçim ve sylenişlerini olduğu gibi bırakarak, yalnız konuları üzerinde (tema ve motifleri değiştirmeden) oynayarak anlatan yazarların başında geldiğini söyler. O, masalları birbirine ekleyerek ve dilediği bölümlerini uzatıp kısaltarak anlatıyor, diye de bitirir. Güney'in masal çalışmaları da folklorumuz için önemli bir kaynak olmuştur.

Tahir Alangu, "Billur Köşk Masalları" adlı kitabının içinde yer alan masalların ilk derleme masal kitabı hüviyetinde olduğundan bahsetmiştir. "Billur Köşk" n on dört halk masalının toplanarak bir araya getirilmesinden oluşan eserin yazarı ve yayın tarihinin bilinmediğinden söz eder. Taşbasma ve tipografya baskı olarak pek çok kez yayınlamış olan eserin baskısını Tahir Alangu 1961'de yapmıştır. "Oryantalist George Jacob'un 1899' da "Billur Köşk Masalları" adlı kitabın tarihsiz bir baskısı vardır." (Boratav, 1969:

424). Boratav, Alangu'nun masallarında da tıpkı Eflatun Cem Güney'in yaptığı gibi masalın pek çok varyantını birleştirerek ideal biçimi vermiş olduğunu "Az Gittik, Uz Gittik" adlı eserinde eleştirmiştir.

Naki Tezel'in "Türk Masalları" adlı iki ciltlik eserinde, Türk masalları hakkında geniş bilgiler verilmiştir. Halkbilgisi Derneği'nin düzenlediği derleme programına uyularak yurdun çeşitli bölgelerinden derlenmiş masal metinleri Naki Tezel tarafından yayımlanmıştır.

Ali Berat Alptekin'in 2002 yılında yayımladığı "Taşeli Masalları" adlı kitabında da masallarla ilgili yapılan çalışmaların yer aldığı bölüm bulunmaktadır.

Masal çalışmaları başta da belirtildiği gibi bu kadarla sınırlı değildir. Bu çalışmaların ardından üniversitelerde lisans, yüksek lisans ve doktora çalışmaları da yerini almaya başlamıştır. Masallarla ilgili yazılan makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleri, bu konudaki sempozyum ve bildirileri de yazarsak bir kütüphane dolusu çalışma olur düşüncesindeyim.

1. 2. İgnacz Kúnos ve Macar Türkoloji Çalışmaları

1.2. 1. Macar Türkoloji Çalışmaları İçinde İgnacz Kúnos ve Çalışmaları

19. yüzyıl dilbilimcilerinin araştırma sonuçlarına göre Macarca hiçbir şüpheye yer vermeyecek bir Fin-Ugor dilidir. Ancak karakteristik özelliklerinde, toplumsal yapılarında, kültürlerinde ve geleneklerindeki Türk unsurunu sadece göçebe Türklerle olan sıkı ilişkileri ile açıklamak mümkün değildir. Türkolog ve Altayistikçi Prof. Dr. András Róna-Tás Fin-Ugor dili konuşulsa da Türk özelliklerini koruyup geliştiren 10. yüzyıl Macarlarının çok sayıda kavimden oluştuğunu belirterek bu ikiliği açıkça ortaya koymuştur. Göç eden ve Fin-Ugorları mağlup eden bir Türk kavmi onların dilini mi almıştır ya da Fin-Ugorların arasına katılan bir Türk kavmi bu topluluğu mu genişletmiştir? Ortaçağ Avrasya tarihi verilerinin karşılaştırmalı incelenmesi yani İslam kaynaklarının karşılaştırılması, yurt tutuş öncesi Macarların çağdaşlarına ait verilerin incelenmesi bu soruya cevap verebilir. Bu coğrafyada güçlü kabile gruplarının fetihlere girişmesi, dil ve kültürel alımına eğilimi örnek olarak İslâm kaynaklarında kaydedilmiş olan 13. yüzyıl Moğollarının yaptığı dil değişimidir. Bu kültür alım süreci 2-3 nesil içinde tamamlanabilir ve Macarların Türk özelliği ve Fin-Ugor dili arasındaki zıtlığını da çok iyi açıklar (Halasi-Kun, 1990: 885-892).

Türk halkları Macar ulusal kimliği üzerinde V. yüzyıldan 1686'ya kadar farklı sürelerle büyük bir etki yapmıştır. Batılı kaynakların Macarlardan ilk önceleri “Türk” diye söz etmeleri ve Macar tarihinde bir Hun- Macar akrabalığı efsanesinin bulunması, Ortaçağ Avrupası tarih yazımının Yecüc ve Mecüc’le özdeşleştirdiği Attila ve Hunlar, İskit ifadelerinin pozitif anlam ifade edişi Macar tarih araştırmalarında bir “kadim tarih” kültürünün oluşumuna yol açmıştır. Türklerle olan bu ilişki Gyula Németh’in söyleyişiyle “akrabalık benzeri bir kadim ilişki” dir, tarihçi István Vásáry için ise “Macarlar, 896 yılına dek Türk kavimleriyle “simbiyotik (ortak yaşam)” bir ilişki yaşamışlardır”; László Rásonyi’ye göre de “Türkler Macarların babası, Fin-Ugorlar ise anasıdır”. XIX. yüzyılda canlanan milliyetçilik akımı ve ulus inşası sürecinde Doğu kökenli olmaları, dillerinin Ural dil ailesinden olduğunun anlaşılması, Türklerle akrabalık düşüncesi XIX. ve XX. yüzyıllarda Macar halkını derinden etkilemiş ve millî

kimlik kazanmalarında önemli rol oynamıştır. Hıristiyanlığın muhafızı addedilen ve uğradıkları ağır Mohaç yenilgisi sonrası 150 yıllık Osmanlı idaresi ve sonrasında Habsburg İmparatorluğu'nun çöküşüne dek baskı altında kalan Macarların, Herder'in kehaneti sonrası Babil Kulesi'ne benzeyen ülkede dilleri bitince yok olacaklarının ayırdına vararak başlattıkları mücadele sonucu dünya bilim tarihinde ilk kurulan Türkoloji kürsüsü 1860 yılında Macar Bilimler Akademisi'nin (MTA) çabalarıyla folklor derlemeleri, ağız derlemeleri yapılmış, sözlükler yazılmıştır. Aydınlanmacı ve milliyetçi yazar Bessenyei'nin "Macarlık" başlıklı yazısındaki sözü parola olmuştur: "Her millet yabancı dilde değil, kendi dilinde âlim oldu". Ana dilin bilim ve edebiyat dili haline gelmesi ve yapılan dil reformunun halk tarafından hızla benimsenmesi sonrası bağımsızlık savaşı da buna koşut yol almıştır. "Aydınlanmanın dili Macarca, ideolojisi milliyetçilik" olmuş ve merkezi Avrupa'ya göre geç gelen Aydınlanma, Protestan din adamları sayesinde toplumun alt katmanlarına da hızla inmiştir (Doğan, 2007: 1-12).

Herder ve öğrencisi Goethe'nin, Grimm Kardeşler' in yaptığı masal derlemeleri her ülkenin kendi mitolojisini araştırmaya başlamasına sebep olmuştur. 1000 yılında Hıristiyan olan Macar halkının pagan inancı terk etmesi kolay olmamış, ülkeye alınan kitleler halindeki Kuman ve Peçenek boyları da kadim dine ait inanç ve uygulamalarını uzun süre korumuş, bu topluluklar tamamen asimile olana dek gelenek, masal, efsane ve hatta eskiye dair her şeyi yok eden yeni din içinde bazı uygulamalar ve ritüellerin yer bulup, günümüze dek korunmasını sağlamıştır.

Macaristan'da 1800 yılı başlarında ortaya çıkan Romantizm akımı Batılı ülkelerden farklı bir gelişim göstermiştir ve tabiatıyla sonuçları da farklı olmuştur. Bu akımın ülkeye getirdiği halkçılık ve milliyetçilik eğilimleri sonucunda sadece bilim alanında değil, epik, drama ve şiirde de Macaristan'da eski anayurdu arayan kendine has bir oryantizm oluşmuştur. "Doğulu halk" olma düşüncesi Macar oryantizmini Batı'dan ayırmıştır. Bu durum masal derlemelerinde de kendini göstermiş ve Türklerle ilgili konuların yaygınlığı, ağızdan ağıza yayılan "azametli, zengin ve acımasız Türk padişahının ve paşaların olduğu" masal ve zengin anekdot hazinesinin derlenmesine başlanmıştır. J. Troestler'in 1827 yılında kaleme aldığı "Mesenyomok"ta (Masal

İzleri) söylediği gibi, Macar masalları birçok Doğulu motifi bünyesinde barındırır. Halkçılık çabasıyla yapılan bu derlemelerden György Gaal'ın 1857 yılında yayınlanan "Magyar népmesegyűjtemény" ninde (Macar Halk Masalları Derlemesi) ve László Merényi'nin 1862'de yazdığı "Sajóvölgyi eredeti népmesék"de (Sajóvölgyi Özgün Masalları) acımasız tasvir edilen Türk sultanının ya da paşaların yer aldığı masallar vardır. Osmanlı İmparatorluğu'nun 150 yıllık egemenliğinden başka XIII. yüzyıldaki Tatar istilâsının, Türklerle yapılan savaşların da halkın hafızasında derin izler bıraktığına şüphe yoktur. Bunlardan başka Macarların paganlık dönemine dair kroniklerde, XI. yüzyıl öncesi Macar tarihinin Hun- Macar akrabalığı düşüncesinin egemen oluşu da Romantizm'in millî hislerdeki etkisini arttırmış ve farklılaştırmıştır. Ele geçen kroniklerdeki eski gelenekler ulusal heyecanı canlandırmış ve güçlendirmiştir. Gelenekleri kurtarma çabası ve halkçılık eğilimiyle bu tip derlemeler yapılmıştır, ancak bu etki edebiyata da yansarak Macaristan'ın ulusal şairi kabul edilen ve Habsburglara karşı yapılan 1848 Devrimi'nin önemli şahsiyeti Sándor Petőfi (1823-1849), 1846'da yazdığı "János Vitéz" (Kahraman Yanoş) eserinde masallardaki bu Doğulu motifleri edebiyata aktararak ebedileştirmiştir (Ulutan, 2017: 46).

Türk soyundan geldiği söylenen ve ilk kroniklerde yer alan Tuğrul Kuşu efsanesi ile soy atası belirlenen Arpad Kral Hanedanı'ndan sonra değişen, hanedan ailesinden olan ünlü Kral Matyas (1458-1490) devrinde Budin Sarayı hümanistlere açılmış, ancak hümanist kültür geniş kitlelere yayılmadan bir sonraki asırda kaybolmuştur. Ancak aynı zamanda Attila geleneğinin takipçisi olarak görülen Kral Matyas döneminde kadim Macarlığı, Macar dilinin kökenlerini merak eden soylular olmuştur. Türk hâkimiyetini takiben Avusturya-Macaristan İmparatorluğu bünyesinde Macar fikrî hayatı Batı Avrupa medeniyetine Lâtince sayesinde bağlı kalmıştır (Eckmann, 1946: 19-20). Macaristan'da millî dile geçilmesi için bir akademi kurulması ve dilin yenileştirilmesi meselesine çözüm için çareler aranmaya başlanmıştır. "Her ulus kendi dilinde âlim oldu" sözüyle tanınan milliyetçi yazar Bessenyei (1781) ve Revai (1790) Macar Bilimler Akademisi'nin plânını hazırladılar (Eckmann, 1946, s.41-43). 3 Kasım 1825'te ana dilin modernizasyonu ve Macar dilinde eğitim için gerekli sözlükleri yapabilmek amacıyla Kont Széchenyi'nin 60 bin forintlük hibesiyle Budapeşte'de kurulmuştur. Gençliğinde Macarcayı öğrenen Kont Széchenyi ve Lajos Kossuth'la

birlikte soyluların bağışladıkları paralar ve önemli eserlere sahip kütüphanelerle Macar Bilim Kurumu (Magyar Tudomány Társaság) olarak faaliyete başlamıştır. Kuruluşu Millet Meclisi'nde 1827'de XI. yasa maddesi ile tescil edilmiştir. 1845'ten itibaren de adı Macar Bilimler Akademisi (Magyar Tudományos Akadémia) olarak değiştirilmiştir. O zamandan itibaren Akademi, Macaristan'da Macar dilinde olduğu kadar Türkoloji'de yapılan bütün çalışmalarda en önemli role sahip olmuştur. Macar diliyle bağlantısı olduğu düşünülen Doğu'ya yapılan araştırma gezileri ile elde edilen dil malzemeleri üzerinde çalışan Macar bilim insanları ile MTA dünyadaki belli başlı merkezlerden biri olarak günümüzde de Türkoloji alanında önemli bir yere sahiptir. İlk Türkoloji kürsüsünün Budapeşte'de 1870 yılında kurulduğu Macaristan'da Türkoloji millî bir bilim dalıdır. Ayrıca Altayistik bilim dalında da Szeged Üniversitesi'nde yapılan çalışmalar dünyaca bilinmektedir.

“Turan” kelimesini kullanan ve kadim tarihlerini araştırmakta olan Macarlardan haberdar olan Atatürk, bir konferansta tanışmış olduğu Türkolog Gyula Németh'in kendisine gönderdiği Macar Tarihi (Hóman Bálint), Takács, Eckhardt, Szekfü ve benzeri yazarların eserlerini, milliyetçi şair Petőfi'nin şiirlerini çevirttirip okumuş, teolog tarihçi Ferenc Zajti'yle de fikir alışverişinde bulunmuştur. “Avrupa'ya son gelen barbarlar” olarak nitelendirilen Macarlar, Macar – Hun geleneği ve Prehistorya araştırmalarında Türk kavimleriyle bağlantı konusuna bir iade-i itibar olarak bakmışlardır ve Türk Tarih teziyle ilgilendiklerini yazısında belirten Yunus Koç, Mustafa Kemal Atatürk'ün Ankara'da Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi'ni kurduğu 14 Haziran 1935'te hazırlattığı bu belge dikkate değerdir:

“Türkiye Cumhuriyeti Reisi Kamâl Atatürk'ün yüksek himayesi altında bulunan Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin, Türkiye Cumhuriyeti Budapeşte Elçisi Behiç Erkin vasıtası ile bildirdiği, arzusu üzerine Budapeşte Türkiyat Enstitüsü tarafından” 1935 yılında zamanın Enstitü Müdürü Julius (Gyula) Németh tarafından hazırlanan el yazması belgede bulunan Macar Türkologları ve seçili bazı eserleri (19.yüzyılın ikinci yarısı ve 20.yüzyılın ilk yarısına ait) alfabetik sıraya göre dizilmiştir (Nemeth, 1935).

Ignacz Kúnos: Oszmán-török népköltési gyűjtemény (2 köt.), Bp. 1887-1889 (Osmanlı Türklerinin Edebiyat Derlemesi). Orta-oyunu. Török népszinjáték. Bűjüdsü ojunu / a varázsló/. (Ford.) Bp. 1889 és 2. Kiad. 1908, franciául: Bp. 1889. Ism. R.M., Pester Lloyd 72. sz. 1908. Török népmesék. Vámbéry Ármin előszavával, Bp. 1889 (Türk Halk Masalları). Anatoliai képek, Bp. 1891 (Anadolu Manzaraları). Kisásziai török nyelvjárások. I. Brüssza és Ajdin vidéke, Bp. 1892 (Anadolu Dialektleri. I. Bursa ve Aydın Bölgesi). Köroglu eposzából, Hunfalvy-Album 1892 (Köroğlu Destanı Hakkında). Köroglu. Ázsia rablöhösenek regénye, Bp. 1893 (Asya'nın Eşkiya Kahramanının Romanı). Turkish fairy tales and folk tales, Collected by I. Kúnos, translated from the hungarian version by R. Nisbet Bain. London 1896. Mundarten der Osmanen, St.-Petersburg 1899 (Kiad. Proben der Volkklitteratur der türkischen Stämme. Herausgeben von Dr. W. Radloff). Nasreddin hodca tréfaí. Török szövegét gyűjtötte, Bp. 1899 (Nasreddin Hoca Fıkraları). La poésie populaire des turcs osmanlis, Paris 1899 (Osmanlı Türklerinin Halk Şiirleri). Sejx Sulejman Efendi's Çağatay-Osmanisches Wörterbuch, Bp. 1900, 1901, 1902 (Şeyh Süleyman Efendi'nin Çağatayca-Osmanlıca Sözlüğü). Oszmán-török nyelvkönyv / Janua Linguae Ottomanica, Bp. 1905 (Osmanlı-Türkçesi Dil Kitabı). Türkische Volksmärchen aus Sтамbul, Leiden 1905 (İstanbul'dan Türk Masalları). Türkische Volksschauspiel, 1908. Adakále mesekertje, Bp. 1923 (Adakale Masal Bahçesi). Halk edebijati örnekleri. Maniler, Sтамbul 1924. Türk halk edebijátı / De la poésie populaire turque. Ouvrage contenant les conférences tenues á ce sujet á l'Université de Constantinople, Sтамbul 1925. Türkce ninniler. A török nyelv idegen elemei, 1896 Türkçe Ninniler. Türk Dilinin Yabancı Unsurları). A török nyelv magyar elemei, 1896 (Türk Dilindeki Macarca Unsurlar). Magyar-oszmán-nyelvi érintkezések, 1896 (Macar-Osmanlı Dilsel Temasları). Kúnos és Hirth, Fr.: Attila családfája, 1900 (Atilla'nın Aile Ağacı). A bulgár név eredetéről, 1903 (Bulgar Adının Kökenine Dair). Sismanov Ivan „A bolgár nyelv eredetéről”, 1903 'Bulgar Dilinin Kökeni Üzerine'. Türkische Volksrättsel, Am Urquell 1893. Türkische Gedankenlieder aus Ada-Kaleh, Bosnische Post 6.sz. 1892. Horologium Turcicum, BSz. CLX. 1914. Skizzen über die weltgeschichtliche Rolle der Osmanen. Tatár foglyok táborában, BSz. CLXV. 1916 (Tatar Esirlerin Ordugâhında). Török realizmus, Élet 1892. Leányrablás, rajz a kisásziai népéletből, Hét 1891 (Kız Kaçırma, Küçük Asya Halk Yaşamının Tasviri). Beiträge zur Karagöz-

Literatur, 1900. A dunai tatárok nyelvéról (Über die Sprache der Donatataren), KSz. V 1904 (Tuna Tatarlarının Dili Üzerine). Adalékok a jarkendi törökség ismeretéhez (Beiträge zum Dialekt der Türken in Jarkend), KSz. VI. 1905 (Yarkend Türklüğünün Tanıtılması). Rumelisch-türkische Sprichwörter, KSz. 1906. Ismail Sáh, kis-ázsiai népregény, Magyar Salon 1890 (İsmail Şah, Küçük Asya Halk Romanı). Török zsidó világ, Magyar Zsidó Szemle 1885 (Türk Musevî Dünyası). A sztambuli Jeni-szeráj zsidó kéziratái, Magyar Zsidó Szemle 1890 (istanbul YeniSaray Musevî El Yazmaları). Jóka ördöge törököknél, Nemzet 49. sz. 1887 (Türklerde Joka'nın Şeytanı Masalı). Török elemek a bosnyák nyelvbén (Hörman: Narodne pjesne muhamedovaca u Bosni i Hercegovini) NyK. XXVI. 1896 (Boşnak Dilindeki Türkçe Unsurları). Török nyelvjutás, Nyr. XLI. 1912 (Türk Dil Yenileştirmesi). Über türkische Schattenspiele, Ungarische Revue 1887. Eine türkische Siegfried-Sage, Ungarische Revue 1887. Über osmanische Volksmärchen, 1888. Türkische Volksromane in Klein-Asien, Ungarische Revue 1892-1893.

İgnác Kúnos, 1862 yılında Debrecen yakınlarındaki Hajdusamson'da Yahudi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Budapeşte'de üniversite eğitimini dilbilim üzerine yapmıştır. Öğrenim yıllarında dilbilimle ilgili pek çok makale yazmıştır. Yazdığı bu makale ve araştırmalar üniversitedeki dilbilimcilerin dikkatini çekmiş ve kendisine öğrenim hayatı boyunca burs verilmiştir. Bu dönemde halk kültürüne ve halk diline olan ilgisi onun Hungaroloji alanından Türkoloji'ye geçmesine yol açmış ve Ármin Vámbéry, József Budenz ve Bernát Munkácsi gibi hocalardan Türkçe dışında Uygur, Tatar ve Çağatay dili eğitimi de aldıktan sonra Türk halk edebiyatı ve dilini öğrenebilmek ve derlemeler yapabilmek için Türk illeri ve Anadolu'ya gitmeye karar vermiştir. Bunun sebebi okumuşların dili olduğunu öğrendiği Osmanlı Türkçesi ile halkın Türkçesi arasındaki farkları görmek ve Türk halk edebiyatına duyduğu merak olmuştur. Kúnos'un hocası Vámbéry ile olan diyalogu yazdığı "Türk Halk Edebiyatı" adlı kitabında şöyle anlatılmaktadır:

"Kúnos: Efendim, Osmanlı lisanı niçin Türkçe değil? Acaba Türk halkı o kadar okumuş, o kadar mektep görmemiş mi ki Arabiye ve Farısiye aşına olmasın? diye sordum.
Vambéry: Oğlum, dedi. Osmanlıların iki türlü dili vardır. Biri dediğin gibi, okumuşların, efendilerin üç dilden mürekkep bir lisanı; biri de halkın yani, okul görmemişlerin dili..."

Ahalinin söylediği, halkın konuştuğu dil, acaba benim şekerinin dili mi diye düşünürken öğretmen:

Vambery: Halk dilinde Arapça ve Farsça kelimeler pek çok olmadığından başka cümleler de kısadır; lakin bilmiş ol ki, avamın bu kaba dedikleri dilinin Türkler arasında çok itibarı yoktur.

Kúnos: Acaba niçin böyle? dedim.

Vambery: Halkın dili olduğu ve içinde Arapça, Farsça kelimeler bulunmadığı, hâsılı sırf Türkçe olduğu için... cevabını aldım.

Üstadın bu sözlerini vakı'a anladım da, yine iyice kavrayamadım.

Kúnos: Efendim, dilin kabalığı neden olur? İnsanların kaba olması akla gelirse de dilin kabalığı hiç olur mu? deyince üstat:

Vambery: Osmanlının görüşü üzere olabilir, dedi. Mesela, Arapça "leyl_ü nihâr" yahut Farsça "rûz- u şeb" diyeceğine gece- gündüz yazarsan kabaca yazmış olursun.

Yine anlayamadım ve:

Kúnos: Fikrimce, gece ve gündüz ibaresi daha güzel, daha incedir, dedim.

Vambery: Vakı'a öyle, amma İstanbul kalem erbabının görüşüne göre öyle değildir. Onlar Arapça deyimler, Farsça izafetler daha ziyade makbul ve hoştur. Hem de edebiyat diline daha çok yakıştırmış.

Edebiyat sözünü iştir iştirmez, yine deryayı tefekküre dalarak:

Kúnos: Acaba Türk milletinin halk edebiyatı var mı? diye sordum.

Vambery: Bildiğime göre pek yok, dedi.

Kúnos: Ya Ahmet Vefik Paşa'nın "Atalar Sözü" denilen mecmuası, ya Nasreddin Hoca'nın bütün dünyada ünlü ve bütün Batı dillerine çevrilen "Letaif"i halk edebiyatı sayılmaz mı? diye sordum.

Vambery: İşte Türklerin halk edebiyatı bu kadardır, başkasını bilmiyorum, cevabını verdi.

Kúnos: Efendim, bildiğime göre dünyanın hiçbir milleti, vahşilik halinde bile olsa, putlara bile tapsa, ister Müslüman ister Hıristiyan olsun halk edebiyatsız olamaz. Tanrı, yaratıklarının halk edebiyatı zaten halkın düşüncesidir; dudaklarının gülüşüdür; ruhunun eğlencesidir; dertlerinin feryadıdır; düşüncelere dalsa, düşüncesidir; gamı varsa, gamının yarasıdır; bahtları varsa, bahtlığının gülü, sümbülüdür; Türk halkı düşünmez mi? Köylüsünün ah-ı vahı göğe çıkmaz mı? Bahçesindeki gülünün rengi, kokusu yok mu? Bülbüllerinin figanı yok mu? Hâsılı, Türklerin halk edebiyatı yok gibi dersiniz, inanmam. Vallahi inanmam, billahi inanmam.

Üstat, birkaç dakikacık düşünüp taşındıktan, yüzüme sevine sevine baktıktan sonra:

Vambery: Belki hakkın var, belki de benim duyduklarım yanlış! En iyisi Türk memleketine git, Türk edebiyatını ara! Allah yardımcın olsun, dedi." (Gülensoy, 1978: 22- 23).

Benzer bir konuşma Mehmet Mesih Akyiğit tarafından Milli Mecmua dergisinde kaleme alınmış ve yazısında Kúnos'un Macaristan'a dönmeden kendisiyle yaptığı röportajda hocası Vambery'le bir iddiayı Akyiğit'e anlatırken aralarında geçen konuşmayı nakleder:

"Vambery: Ben, İstanbul'da bulunduğum üç sene esnasında şarkıdan, kasideden, gazelden maadâ halk edebiyatına benzer hiçbir manzume iştirmedim.

Kúnos: Zaten şarkı da halk edebiyatı sayılamaz. Bir şairin şahsi eseri olduğundan yüksek edebiyata mensup bir şiir demektir. Asıl halkın şiiri türküdür.

Vambery: Türkülerden haberim vardır. Ama onlar halk edebiyatı değil, belki halk saçması olduğundan kimse onlara itibar etmez.

Kúnos: Neden?

Vambery: Dili kaba olduğundan! Neden olacak?

Kúnos: Masallardan haberiniz yok mu?

Vambery: Onları da koca karılar söyler, hiç ehemmiyeti yoktur.

Kúnos: O ehemmiyetsiz şeyler bizim için mühim olabilir. Ben muavenetinizle İstanbul'a gidip bu eserleri tetkika çalışacağım.

Vambery: İyi olur ama oraya gitsen de yine toplayamazsın. Çünkü bu gibi saçma şeyleri kadınlar söyler. Sen de onlarla görüşemezsin. Yolun açık olsun." (Çandır, 1992: 323-324).

Bu konuşmaların ardından Kúnos hocalarının da oluruyla yola çıkmıştır. Kúnos kendi halkının geçmişini ve kimliğini saptamak için Türkoloji'ye yönelmiştir. Ancak o dönem içerisinde divan edebiyatı Arapça ve Farsçanın etkisinde, ağır bir dille yüksek zümreye seslendiği için halkın konuştuğu Türkçeye ve sözlü edebiyatını araştırmaya yönelmenin daha doğru olduğunu düşünür. Kúnos, halk dilinin en uygun malzemesi olan masal, türkü, efsane, hikâye gibi halk edebiyatı ürünlerini derlemeye başlar. Kúnos'un halk masalları ve türküleri gibi halk edebiyatı malzemesini derlemesinin bir sebebinin de o dönemin Avrupa folklor araştırmacılarının atasözü, masal, türkü gibi halk edebiyatı malzemelerinin halk dilinin en eski biçimini ve en orijinal söz varlığını koruduğuna inanmaları olduğunu da düşünmelerindedir.

Kúnos, Osmanlı devletinde kaldığı ilk senelerde pek çok sayıda halk edebiyatı ürünü derler. Onun burada kalmasını isteyenler Ármin Vámbéry ve József Budenz olmuştur. "Türkiye'de genelde bilindiğinin aksine, Kúnos'un Osmanlı İmparatorluğu'na gelmesinin asıl amacı Türk halk edebiyatını derlemek değil, Osmanlı Devleti'nde konuşulan diyalektleri tespit etmek idi." (Szilágyi, 2007: 7). Buna neden olarak da Macarların en eski dilini Türkçe ile karşılaştırmak ve bu iki dilin akrabalığını kanıtlamak isteyen dilbilimciler, iki dilin ortak ve en eski biçimini bulmak, bu çekirdek dile en yakın olduğuna inandıkları Türk ve Macar halk dilini araştırmadan geçtiğine inanmışlardır. Bu da ancak iki halkın da halk edebiyatını derlemekle mümkün olduğunu düşünmüşlerdir. Bunun yanında Macar Bilimler Akademisinde açılan Türkoloji kürsüsünde Avrupa'da daha önce hiç araştırılmamış olan Anadolu ve Balkan Türkçesini araştırarak akademinin itibarının da artacağı düşüncesinde olduğunu da ileri sürmüşlerdir.

Kúnos'a sadece Macar Bilimler Akademisi maddi ve manevi yardımda bulunmamıştır. Ona aynı zamanda Budapeşte Yahudi Cemaati de yardım etmiştir. Özellikle Musevî olan ünlü Doğu bilimcisi Ignác Goldzieher Kúnos'un desteklenmesinde önemli bir role sahip olmuştur.

Türkçe kaleme aldığı ve ilk defa 1925 yılında basılan "Türk Halk Edebiyatı" adlı kitabında bu konuyu ayrıntısıyla anlatır. Bir süre Bulgaristan Türkleri arasında

bulunduktan sonra Anadolu'ya geçen Kúnos'un 1885 yılında başladığı bu seyahat, yaptığı derlemelerin ve raporlarının Macar Bilimler Akademisi'nde uyandırdığı ilgi üzerine aldığı maddî destekle beş yıl sürmüştür. Folkloristik çalışmalarının temeli kabul edilen Osmanlı Türklerinin halk şiirlerini takiben yayınlanan ve Türk folklorunu bütün yönleriyle tanıtan eserleri zengin Türk folklorunu yansıtan ilmî çalışmalardır. Bilimsel çalışmalarını yürüten J. Budenz'in de desteğiyle Avrupa'daki Türkoloji merkezleri bu malzemelerle ilgilenmişler ve Leiden ve Leipzig'de Almanca eserleri yayınlanmıştır. Birer keşif olarak kabul edilen bu çalışmalarla Türk edebiyatı Avrupa'da tanınmış; Türkologlar için Türk dilinin Anadolu ve Rumeli kollarının çalışılmasında yeni boyutlar kazandırmıştır. Alman folklorist G. Jacob'a göre Kúnos'un yaptığı çalışmalar Türk folklor araştırma ve incelemelerinin temelini oluşturmaktaydı. W. Radloff "Proben" adlı serisinde Kúnos'un Anadolu ve Rumeli halk dili ve edebiyatı malzemelerine yer vermiştir. İ. Kúnos 1.Türk Hükümeti'nin daveti üzerine İstanbul ve Ankara'da (1925-1926) konferanslar vermiş ve bazı incelemeleri Türkçe olarak da yayınlanmıştır. Ona göre Türk şarkılarının besteleri Arapça, türkülerin besteleri de Türkçedir ve bunlar Ural-Altayik bestelerine benzemektedir. Türk halk şiirinin vezni de Macar halk edebiyatında olduğu gibi "ritm" de denilen parmak hesabıdır ve bu, millî özellik göstermektedir. Bu besteler de "nay" (ney) ile söylenen Macar askerlerinin "Kuruts" (Kuruç) türkülerine benzer. Kúnos, İstanbul'a geldiğinde Macaristan'da da bulunmuş olan Özbekler Tekkesi'nin şeyhi Şeyh Süleyman Efendi'yi ziyaret etmiş ve onun 1882'de yazmış olduğu "Lügat-i Çağatay" ve "Türkî Osmanî" adlı eserini Almanca ve Türkçeye çevirmiş ve Macar Bilimler Akademisi tarafından yayınlanmıştır. Ayrıca eserlerini okuduğu Ahmed Vefik Paşa'yla tanışarak yaptıklarını anlatmış, onun evinde dinlediği bir türküyü ballada (dramatik türkü-şiir) benzetmiştir. Orta oyununa dair biri Macarca, diğeri Almanca iki ciltlik bir eser yayınlamış; gördüğü, dinlediği her şeyi kaydetmeye çalışmıştır. Maarif Nazırı Münif Paşa'dan aldığı izin ile Galatasaray Mektebi'nde Muallim Nâci'nin edebiyat, Abdurrahman Şeref'in tarih, Hacı Zihni Efendi'nin Arapça, Feyzi Efendi'nin Farsça derslerine devam etmiştir. Kúnos Ziya Gökalp'in, Namık Kemal'in, Aka Gündüz'ün, Mehmet Tevfik'in (Çaylak Mehmet), İbrahim Şinasi'nin, Abdülhak Hâmid'in, Ahmet Mithat Efendi'nin eserlerini okumuş, M. F. Köprülü'nün yazdıklarından, İbrahim Şinasi Efendi'den haberdar olmuştur ve Maarif

Nazırı Münif Paşa, Ahmet Vefik Paşa, Recaiade Mahmud Ekrem Bey, Ebuzziya Tefvik Bey'lerle görüşmüştür. Birinci Dünya Savaşı sırasında Macar Fen Akademisi tarafından Avusturya ve Macaristan'da kurulan İslâm esirlerinin kamplarına giderek, buralarda üç sene boyunca her senenin üç ayını geçirerek Tatar gençlerinden Tatar halk edebiyatı derlemeleri yapmıştır. Tatarca konuşmayı öğrenerek, onların “cır” (türkü) ve “ekiyet” (masal) lerini derlemiştir. Kúnos, yazılı ve edebî Kazan Tatarcasının Nogay, Mişer, Başkırlar (Başkurt) tarafından kolayca anlaşıldığını, bu yüzden de Kazan dilinin bütün Tatarların edebiyat dili olduğunu ve Abdullah Tukayev (meşhur hikâyeci), İsmail Bey Gaspirinski ve Akçuraoğlu Yusuf Bey gibi şair ve yazarların muhtelif lehçeleri konuşan Tatarların okuyup anladıklarını ifade etmiştir.

Budenz, Macaristan'dan Kúnos'u sürekli yönlendirir. Özellikle dil araştırmaları bakımından halk masalları ve hikâyeleri gibi halk nesrinin halk şiirine göre daha önemli olduğunu belirtir. Dilin araştırılmasında özellikle düz yazının incelenmesinin çok daha sağlıklı olacağı gerçeği düşünölmüş olup onun günlük konuşma diline ağırlık vermesine neden olmuştur. Ancak onun manzum derlemeleri de nesir derlemeleri kadardır, denilir. Daha önce Avrupalı oryantalistlerin yapmadıkları bir şeyi yapmış olması Kúnos'u diğér araştırmacılardan bir adım öne çıkarmıştır.

Kúnos, 1887'de birinci cildini, 1889'da ikinci cildini yayımladığı “Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi” adlı kitabının ilk cildi “Osmanlı- Türk Halk Masalları” adıyla 74 Türk masalı; ikinci cildi “Osmanlı- Türk Masalları ve Türküleri” adıyla 24 Türk masalı ve türkü derlemelerini içine almaktadır.

Macaristan'a gönderdiği bir makalesini üç bölüme ayırarak Türk halk masallarını incelediğini, incelemenin ilk bölümünde masalların insan kahramanlarını, ikinci bölümünde olağanüstü özelliklere sahip iyi varlıkları, üçüncü bölümünde ise olağanüstü özelliklere sahip kötü varlıkları anlattığını yazmıştır. Macarca tercümesinin de bulunduğu bu yedi masal Budapesti Szemle dergisinde Oszmán-török népmesék (Osmanlı- Türk Halk Masalları) adıyla yayımlanır (Szilágyi, 2007: 88).

Kúnos bu masal derlemelerini yaparken birkaç kişinin yardımından söz eder. Bunlardan biri Kúnos'un Karagözcü arkadaşı Urfi'nin olduğu söylenir. Kardeşlerinden ve ninesinden duyduğu masalları aktararak derlemelere başlar. Ancak en çok masalı Türk mahallesinde yaşayan Hüsnü Efendi'den derlemiş olduğundan söz eder. Hüsnü Efendi Kúnos'a ailesindeki kadınlardan duyduğu masalları anlatarak ona yardımda bulunur. Kúnos, derlediği bazı masalları da Türkçe konuşan Ermeni ailelerinden aktarılmış olduğundan bahseder. Bunun dışında meddah ve kitaplardan da masallar not ettiğini bildirir. Kúnos'un gönderdiği mektuplarında Keloğlan'ın Türk masallarının en sevilen kahramanlarından olduğunu yazar. Bütün Keloğlanların aslında işkembeyi kafalarına geçirip dolaşan, yollara düşen masal kahramanları olduğunu, yani başka bir deyişle sahte Keloğlanlar olduklarını varsaydığını söyler (Szlágyı, 2007: 94).

Kúnos, "Türk Halk Edebiyatı" adlı kitabında Şaire Nigâr Hanım'ın evinde bir iftara davet edildiğinden ve davetliler arasında bulunan Türk aydınları ile kendisi arasında geçen tartışmaların ardından bazı tespitlerde bulunduğu bahseder. Yemekte yaşadıklarının özeti şöyledir: Münif Paşa, Recaizâde Mahmut Ekrem gibi Osmanlı aydınları da yemeğe davet edilenlerdendir. Tanışma fırsatı da bulduğu bu Osmanlı aydınlarının araştırdığı konular hakkındaki fikir ve görüşlerini öğrenme olanağı bulmuştur. Avrupa'da folklorla ilgili görüş ve fikirleri o zamanlar Osmanlı aydınının pek üzerinde durmadığı, önemsemediği hatta küçümseyip hor gördüğü, o gün kullanılan terimiyle "avâm edebiyatı" ürünlerinin millî bir edebiyat ve sanatın oluşmasında başvurulması gereken önemli bir kaynak olduğu hususunda yemektekileri etkilemeye çalışmıştır. Bu kişilerin ancak çocukluklarında anne, büyük anne, cariyeye ya da komşu kadınların anlattığı masalları hatırlamalarını, bunun üzerinde yeniden düşünmelerini sağlamaya çalışmıştır. O dönemin aydın kesiminin halk edebiyatına karşı olan olumsuz tutumunu sergileyen konuklara masalın önemini ve güzelliğini, o uzun ramazan gecesinde onlara masal anlatılarak dikkatlerini çekmeye çalıştığını söyler.

Kúnos, Türk halk masallarının Macar masalları ile benzerliğini Theodor Benfey'in "göç teorisi"ni örnek alarak, bunların Hindistan'dan ya da İran'dan gelmiş olmalarına,

hem Türklerin hem de Macarların halk edebiyatı ürünleri haline gelmelerine bağlar. Benfey'in teorisini dikkate alarak Kúnos masalları iki kategoriye ayırır: "hayvan masalları" ve "kocakarı masalları". Benfey'in göç teorisi de masalları iki kategoriye ayırır: Orta Çağ'da Hindistan'dan gelen masallar ve daha eski, Eski Çağ'da da Avrupa'da da var olan Ezop'un hayvan masalları. Kúnos, çeşitli halkların masallarının birbirlerine benzemesinin sebebi olarak, komşu halkların masallarının birbirini etkilemiş olmasından kaynaklandığını söyler. Kúnos, Türk masallarının Orta Doğu ve Avrupa masalları arasında bir köprü oluşturduklarına inandığını da yazar (Szilágyi, 2007: 354- 355).

Kúnos'un bu çalışmaları Türk aydınları tarafından büyük bir ilgiyle takip edilmiştir. Hatta Rıza Tevfik Bölükbaşı, Ziya Gökalp ve Fuad Köprülü gibi Türk aydınlarının Türk folklor araştırmalarına yönelmelerinde Kúnos'un yaptığı araştırmaların rol oynadığı, onlara yol gösterdiği söylenmektedir. Kúnos'un Ahmet Vefik Paşa'yla sohbetlerinde kullandığı "folklor" teriminin o dönemlerde yasaklı bir terim olarak kabul edildiğinden "Türk Halk Edebiyatı" adlı kitabında bahsetmektedir. Çok daha sonraki yıllarda Rıza Tevfik Bölükbaşı "Folk- lore" adlı makalesinde Türk aydınının önemsemediği halk ürünlerine yabancıların büyük önem verdiğinden söz etmiş ve Kúnos'un Türk masallarını, bilmecelelerini, türkülerini vb. toplayıp bir kitap haline getirdiğini bildirmiştir.

Kitabında fonetik için Latin harflerinin kullanılmasının gerekliliğinden bahseder. Arap yazısının da Arap milletinin özel bir yazısı olmadığını, Türklerin kullandıkları Arap alfabesinin bir dereceye kadar farklılaşıp Türkleştiğini, bu Arap yazısının Kuzey İslâm âleminin yazısı olduğunu, Türklerin kahramanlıklarla geçen devirlerinin bu yazı ile ebedileştiğini, Arap harfleri unutulursa Türk edebiyatının parlak geçmişinin solup gideceğini tartışır. Ne Arap harflerinin ne de Latin alfabesinin Türkçenin bütün seslerini veremeyeceğini de Macar dilinden verdiği örnekle anlatır. Halk edebiyatının nesir ve nazım kısımlarının Latin harfleriyle yazılmasının bilimsel araştırmalarda kolaylık sağladığını belirtir. Türk halkına Japonları örnek göstererek gençlerin dilbilim için Avrupa'ya yollanıp yetiştirilmesini ve Batı'yı taklitten sakınılıp miraslarını korumaya çalışmalarını öğütler. Kúnos'a göre Macarların bir türü Fin-Ugor neslinden,

diğerleri Türk neslindedir. Bu yüzden Macar bilim insanları Türk ve Tatar dilleriyle ilgili çalışmalar yapmaktadırlar. II. Dünya Savaşı devam ederken 1945'te vefat eden Kúnos Kórođlu, Nasreddin Hoca, Karagöz, orta oyunu, türkü, manî, ninni, atasözleri, Osmanlı Türklerinin masalları, Kelođlan masalları, Adakale türküleri (yolculuğunda ilk gittiği yer Tuna'da bir adacık olan Tırnova yakınındaki Adakale'dir), âdetleri ve masalları gibi Türk kültürünün ve dilinin zenginliğini dünyaya tanıtmıştır. Ona göre cahil başı ve acemiliğiyle bir dereceye kadar muradına erip bu eşsiz masalları, göz alıcı hazineleri toplamış olsa da görev Türkiye'nin gençlerine dűřmektedir; zahmet, sabır, tahamműl, gayret ve en çok da vatan sevgisi ile dillerini onlar koruyacaktır. (Gülensoy, 1978: 7- 141).

Akyiğit'in yaptığı röportajın devamında Türk lisan ve edebiyatının son aldığı şekli beğenip beğenilmediği sorulur. Bu soruya Kúnos şöyle cevap vermiştir:

“Türkler biraz Frenkleşmeye çalışıyorlar. Bununla Garplaşmayı kastetmiyorum. Yalnız pek fazla Fransızları taklit ediyorsunuz.” dedikten sonra yazılan eserlerin tamamen Fransız etkisinde kalınarak yazıldığını Sadri Maksudi Bey'in bir makalesinde dilin sadeliğine önem verilmesi gerektiğini söylemesinden memnun olduğunu ancak onun bir noktada yanıldığını söyleyerek bir dilin tamamen kendi öz dilini kullanamayacağını, çünkü her dilde az çok ecnebi kelimelerin olduğunu, hiçbir lisanın bundan kaçamayacağını da sözlerine ekler (Çandır, 1992:325).

Röportajın sonlarında ise Akyiđit'in “Türkleri sever misiniz?” sorusuna “Sevmekten sual olunmaz. Eđer sevmeseydim bu kadar senedir harsınızla meşgul olmazdım. O kadar severik ki ikinci vatanım olarak Türkiye'yi tanıyorum diyebilirim. Türkler bu kozmopolit şehirde bile bedenlen, ruhen ve seciye itibariyle en yüksek unsurdur. Noksanınız Garp'ı hazmetmeyerek taklit etmek isteyenlerdedir. Benim reyime göre řark medeniyeti Garp'inkinden çok farklı ve çok yüksektir. Bundan vazgeçilecek olursa bundaki hususiyet de kaybolacaktır. Hatta geçen sene Türk Ocağı'ndaki konferansından sonra bir ayran sohbeti esnasında dil-rűba bir kızcağız yanıma gelip “Efendim, Türk hanımlarının peçelerini attıklarını nasıl buldunuz?” diye sordu. Ben de kendisine şöyle cevap verdim: “şimdiye kadar peçeli gördüğüm bütün Türk hanımlarını peripeyker huriler suretinde tasavvur ediyordum. Hâlbuki peçesiz olduğunuz zaman olduğunuz gibi görüyorum. Peçe ile řiir de kaybolmuş.” şeklinde röportaj noktalanmıştır.” diye cevap verir (Çandır, 1992: 326).

Kúnos “Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi” adlı eserinin giriş kısmında kitabın nasıl derlendiği, içeriği, masalların konusu hakkında bilgiler sunmaktadır. Bu kısım Macarca kaleme alınmıştır. Kúnos, bu masalları ağız özelliklerini korumak amacıyla birtakım transkripsiyon özelliklerini kullanmak suretiyle yazmıştır.

Kúnos’un “Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi” (Oszmán-Török Népköltési Gyűjtemény) adlı eserini Meral Ozan “Osmanlı Dönemi Türk Halk Masalları-1” olarak 2009 yılında Turan Kitabevi Yayınları’ndan çıkarmıştır. Eserde Kúnos’un hayatından, masallarındaki dil özelliklerinden bahsedildikten sonra ilk ciltte yer alan 74 masal metnine yer verilmiştir. Meral Ozan 2018 yılında Turan Kitabevi Yayınları’ndan çıkardığı “Ocaktan Gelen Haber” adlı eserinde bu defa 98 masal metninin yanı sıra Kúnos’un masallarının dilindeki gizli iletiler ve eserin diliyle ilgili özellikleri üzerinde durmuştur.

Kúnos’un derlediği masallar “44 Türk Masalı” (Kunoş 2016) başlığıyla sadeleştirilmiş ve ayıklanmış bir biçimde çocuklara yönelik olarak hazırlanmıştır. Ozan MIZRAK’ın çevirisi, Willy POGANY’nin illüstratörlüğünü yaptığı çalışmada Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi (Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye) adlı kitapta yer alan masallar seçilmiş ve kısaltılıp sadeleştirilerek her yaştaki okuyucuyla buluşturulmuştur. En son çalışma “Türk Masalları” (Kunoş 2018) başlıklı çalışmadır. Elif Nihan AKBAŞ’ın çevirisini yaptığı çalışmada Kúnos’un derlediği 21 masala yer verilmiştir. Gerek Ozan’ın yayınları gerekse diğer yayınlar akademik inceleme olmaktan ziyade metin neşrine yönelik çalışmalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bizim tez konumuzun amacı; hem Kúnos’un bu masallarına dikkat çekmek, hem Propp yöntemi kullanılarak çözümlenmesini yapmak, hem de o dönemde derlenen Osmanlı-Türk masallarında ne tür masalların konu edildiğine değinmektir.

1. 2. 2. İgnacz Kúnos’un “Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi” Adlı Eserindeki Masalların Konularına Göre Sınıflandırması

Sihrin bozulması: (1. Masal, 12. Masal, 21. Masal, 51. Masal); Kahramanın devin elinden kızı kurtarması: (2. Masal, 18. Masal, 65. Masal, 88. Masal, 90. Masal, 93.

Masal); Kahramanın rüyasında gördüğü kızı(oğlanı) arayışı: (3. Masal, 66. Masal, 91. Masal, 96. Masal); Kahramanın devin elinden kızı kurtarması: (4. Masal); Sınavlar ve denemeler: (5. Masal, 10. Masal, 34. Masal, 36. Masal, 46. Masal, 58. Masal, 63. Masal, 64. Masal, 78. Masal, 79. Masal); Kaderin ters dönmesi: (6. Masal, 45. Masal); Kıskançlık: (7. Masal, 9. Masal, 22. Masal, 24. Masal, 26. Masal, 29. Masal, 38. Masal, 40. Masal, 44. Masal, 49. Masal, 51. Masal, 52. Masal, 53. Masal, 60. Masal, 62. Masal, 69. Masal, 75. Masal, 81. Masal, 94. Masal); Şans: (8. Masal, 13. Masal, 16. Masal); Cinsellik: (9. Masal, 11. Masal, 14. Masal, 19. Masal, 20. Masal, 26. Masal, 31. Masal, 35. Masal, 36. Masal, 50. Masal, 54. Masal, 70. Masal, 71. Masal, 74. Masal, 77. Masal); Mükâfatlar ve cezalar: (11. Masal); Aldatma: (12. Masal, 19. Masal, 38. Masal); Kandırma: (14. Masal, 24. Masal); Kahramanın sevgiliyi araması: (15. Masal, 35. Masal, 72. Masal, 73. Masal, 74. Masal, 83. Masal, 87. Masal); Olağanüstülük: (17. Masal, 27. Masal, 33. Masal); Cezalandırma: (19. Masal, 24. Masal); Kaçış: (20. Masal, 61. Masal); Bir atla evlilik: (23. Masal); Devin yardımı: (25. Masal); Fakir olan kahramanın kız için verdiği mücadele: (28. Masal, 56. Masal, 98. Masal); Akıllı kahraman: (30. Masal); Hayat: (31. Masal, 32. Masal, 41. Masal, 42. Masal, 47. Masal, 92. Masal); Aşk: (33. Masal, 48. Masal, 50. Masal, 53. Masal, 57. Masal, 60. Masal, 62. Masal, 76. Masal, 80. Masal, 82. Masal, 85. Masal, 89. Masal, 95. Masal, 97. Masal); Sabır: (37. Masal); Pişmanlık: (38. Masal); Kadere razı olma: (39. Masal, 43. Masal, 54. Masal, 55. Masal, 59. Masal, 67. Masal, 77. Masal); Ensest ilişki: (61. Masal); İftira: (68. Masal); Akıllı kahraman: (84. Masal, 94. Masal); Din ve inanç: (86. Masal).

Meral Ozan “Ocaktan Gelen Haber” adlı kitabında yer alan 60. Masal’da olayı anlatırken “bir herif” (Ozan, 2018: 411-412) ifadesini kullanmıştır. Oysa orijinal kitapta yer alan masalda “Kızın odasına bir Türk gelir kapıyı aç, der. Kız sen kimsin, diye sorunca Türk aç da öğrenirsin, der... Türk meğerse kıza göz atmış(koymuş). Kızın ırzına geçmek istediğinde kız yüz göstermez (vermez). Herif de kama ile kızı birkaç yerinden ziyadece yaralar. Mahmut gelip bunu görünce hemen herifin peşinden koşup bir bıçakta herifi öldürür.” (Kúnos, 1887: 261) şeklinde geçmektedir.

“Türk” kelimesi divan şiirinde sarhoşluk, zalimlik, cesurluk, kavgacılık, kötü kalplilik gibi özellikler içinde ele alınan, özellikle göz ile birlikte ve daha çok Tacik ve Tatarlardan kinaye olarak kullanılır. Türklerin usta avcı, at binici ve ok atıcı oldukları da zaman zaman göz ile birlikte söz konusu edilir. Beyaz ırktan ve güzellikleriyle ünlü oluşu ise onun ayrı bir yönüdür. Burada divan şairlerinin kendilerini Osmanlı olarak kabul etmeleri ve henüz dünya üzerinde milliyet fikrinin uyanmadığını gözden uzak tutmamak gerekir. Bilindiği gibi Türklük fikri bizde Tanzimat’tan sonra gelişmiştir.

Divan edebiyatında Türk ismi genellikle sıfat olmak üzere kullanılmış ve sevgililer hakkında söylenmiştir. Osmanlı toplumunda Türk denilince Tatar ırkı akla gelirdi. Çoğunlukla Hıta ve Kıpçak çölünün insanları hakkında kullanılır ve Hülâgu orduları kinaye edilirdi. Bunların işi savaşmak olduğundan eziyete meyilli idiler. Bu benzerlik dolayısıyla divan şairleri de sevgililerini “Türk” sıfatıyla anar olmuşlardı. Nitekim daha sonra kelimeye “Kaba- saba adam, köylü” anlamları da yüklendi. Bunun neticesinde kendileri de birer Türk olan şairler Türk kelimesinin ihtiva ettiği manayı küçümsediler ve onu zalimlik, nezaketsizlik sıfatlarına layık gördüler. Velhasıl divan şiirinde geçen Türk kelimesi, bir milletin ismi değil bir sevgili yahut zümrenin sıfatı olarak değerlendirilmelidir.

Türkistan, Türk yurdu olarak ele alınır ve yine göz ile birlikte anılır. Türk kelimesinin bir anlamı da “güzel, mahbûb” demek olup sanatlı kullanımlara vesile olur. (Pala, 2002: 475-476)

“Ahmet Talat, Türk ibaresine şu şekilde bir dipnot düşmüştür: “Buradaki “Türk”ten maksat köylüdür. Türk olduklarını inkâr eden her eski şairce milletini bilmeyerek tahkir bir moda idi. Bu cihetle şairi tenkide hakkımız yoktur. Saltanat devirlerinde Türk olmayan anasır, Türkleri hakir gördüklerinden “Türk” kelimesini fena manasına kullanırlar ve Türk olanlara güya hürmet için “Osmanlı” derlerdi. Türk ise “köylü, kaba, cahil” demektir. Fakat Türk olan halk bu kelimeyi geniş mana vererek “kahraman, sözünün eri babayiğit, iyi ata binen, mert” yerinde kullanmışlardır”(Özarslan, 2014: 214).

Bu açıklamalar sonucunda Kúnos acaba “Türk” kelimesini 60. masalda kaba, köylü manasında mı kullanmıştır yoksa Türk milleti anlamında mı kullanmıştır sorusu akla geliyor ki “Türk” kelimesini millet anlamında kullandıysa Kúnos’un “Türk dostu” sıfatına kuşkuyla bakmak gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

1. 2. 3. Török népmesék- 1887- 1889 Masal Adları (1- 98 Masalları)

1. Sihirli Gül, 2. Rüzgâr Dev, 3. Kırk Peri, 4. Üç Şehzade- Meram Şah ve Sade Sultan, 5. Üç Perinin Hamamı, 6. Üç Peri, 7. Elmas Anka Kuşu ile Keloğlan, 8. Odun Yarıcı, 9. Gülen ve Ağlayan Elma, 10. Oduncunun Üç Kızı, 11. Şehzade Ahmet, 12. Nar Padişahının Küçük Kızı, 13. Yarım Akıllı (Sihirli Sofra, Sihirli Değirmen, Sihirli Asa), 14. Arap Peri, 15. Kırk Şehzade (Çampalak Dev), 16. Çobanın Oğlu, 17. Balık Peri, 18. Şaman At, 19. İki Padişah Kardeş, 20. Yarım Akıllı (Şapka, Kırbaç ve Seccade Halı), 21. Yedi Başlı Ejderha, 22. Üç Şehzade ile İblis'in Oğulları, 23. İblis At, 24. Üç Turunç, 25. Padişahın Küçük Kızı, 26. Bey Kızı, 27. At Oğlan ile Şeytan Çocuklar, 28. Keloğlan, 29. Altın Saçlı Çocuklar, 30. Fesleğenci Kız, 31. Torlak Bey, 32. Miskember Şehzade, 33. Kuş Peri, 34. Pir Adam (Sinem Şehri), 35. Peri Padişah, 36. Terzi Kızı, 37. Yılan Padişahının Oğlu ile Süpürgeci, 38. Yemen Velihtı, 39. Dünya Güzeli Sultan Kız, 40. Dilalem'in Peri Bahçesi, 41. Keloğlan ve İblisler, 42. Yoksul ve Zengin Kardeşler, 43. Sabır Taşı ve Sabır Bıçağı, 44. Ejderha Şehzade, 45. Şah Yusuf ile Dev Ana, 46. Yoksul Kadın ile Kızı, 47. Peri Atlar, 48. Kabak Küçük Hanım, 49. Gül Güzeli, 50. Yaşlı Cadı, 51. Peri Şehzade, 52. İki Kardeş, 53. Karaca Şehzade, 54. Falcı Kadın ve Üç Kız Kardeş, 55. İki Vezir Oğlu, 56. Yılan Şehzade ve Keloğlan, 57. Haremdeki Halayık, 58. Cadının Sarayı ve Kızıl Şah, 59. Arap Halayık, 60. Helvacı Güzeli, 61. Karga Peri ve Periler Sultanı, 62. Elmacık ve Üç Peri, 63. Yılan Peri ve Ayna, 64. Kirez Bey ve Sihirli Yüzüğü, 65. Kül Oğlan ile İblis, 66. Çinimaçın Padişahının Küçük Kızı, 67. Gül Kız, 68. Tarakçının Kızı ve İmam, 69. İki Öksüz, 70. Dev Sultan, 71. Osman Bey ve Aslanları, 72. Sihirli Kilit, 73. Çiçekçi Kadın, 74. Kandeğer Padişahının Küçük Kızı, Török népmesék- 1889 (75- 98 Masalları), 75. Dirukeş Peri ve Şehzade, 76. Gül Sultan, 77. Üvey Kız, 78. Oduncu ve İblis, 79. Dolandırıcı ve Hırsız, 80. Sümbüllü Köşk, 81. Ahmet Ağa'nın Oğlu ile Kızı, 82. Vezirin Kızı ve Üç Peri, 83. Suskun Sultan ve Bülbül, 84. Sihirbaz, 85. Hüsnü Yusuf ve Dev Ana, 86. Fakir Kız ve Perilerin Sarayı, 87. Gül Periler, 88. Çıngıraklı Ejderha, 89. Çıngıraklı Dev ve İki Kardeş, 90. Tırnaksız Dev ve Kırk Kardeş, 91. Fakir Kız ve Periler Padişahı, 92. Kara ve Kızıl Ejderha, 93. Mercan Ana ve Yedi Başlı Ejderha, 94. Falcı, 95. Dünya Güzeli ile Cadı, 96. Kral Kızı ve Üç Dev, 97. Büyücü Emir Kadın, 98. Peri Bahçesinin Nar Salkımı.

İkinci ciltte masalların ardından “Bilmeceler”; “Halk Türküleri” başlığı altında

I. Mani Türküleri,

II. Aşk Türküleri,

III. Eşkıya ve Asker Türküleri,

IV. Bekçi Türküleri,

Karma Türküler ve notlar bulunmaktadır.

1. 2. 4. İgnacz Kúnos’un “Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi” Adlı Eserindeki Masallar Hakkında Bazı Notlar

“Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi” adlı eserin içinde yer alan masal olaylarının birbirine çok benzediğini söylemek çok da yanlış olmaz. Kalıplaşmış ifadeler yeri geldikçe hemen hemen aynı şekilde kullanılmıştır. Bu açıklamaya örnek olarak verdiğimiz alıntılara masalarda sıkça karşılaşmaktayız.

Masallar çok nadir olarak nazım şeklinde karşımıza çıkar. Halk masallarının şekli nesirdir denilir. Ancak sadece Türk masallarında değil, diğer milletlerin masallarında da nazım parçalarının bulunduğu görülmektedir. Bu parçalar için “...çok defa ehemmiyetli bir mana taşıyan yerlere serpiştirilmiş olan nazım parçaları, masalda esas olan hareketlerin geçişini tebarüz ettirmekten ziyade, bir süs, bazen de bir yama vaziyetinde kalmaktadır. Masalcı daima mensup olduğu sosyal zümrenin ve bölgenin ağzında anlatma yaptığı halde, bu manzum parçalar edebiyat dilinde verilirler.” (Alangu, 2020: 153) şeklinde yorumlanmaktadır.

1. Kúnos’un eserinde de bu nazım parçalarını görmek mümkündür (Kúnos, 1887-1889).
2. Kúnos, şaire Nigar Hanım’ın meclisinde bulunmuş ve bir tandır başı sohbetinden (bu sohbetlerde kadınlar, çocuklar, ihtiyarlar uzun kış gecelerinde bir araya gelerek yanan tandırın etrafında toplanırlardı. Tandırın üstüne şamdan veya lamba koyulur, masallar anlatılır, hikâyeler, türkü ve maniler söylenir, bir yandan da yenilir içilirdi. Tandır başında anlatılan bu sözlü ürünlere

- ‘tandırname’ denilmektedir.) bahsederken Nigar Hanım’ın annesinin anlattığı masalı not ettiğini, Hüsnü Bey isminde birinden faydalanarak onun annesi ve ablası tarafından anlatılan masalları da not ettiği bildirilmektedir (Kúnos, 1887).
3. Meddahların halk hikâyesi anlatıcısı olduğu bilinmektedir. Ancak masallarda görülen meddah tesirlerini bu kitapta bulunan bazı masalarda görmek mümkündür. “...bir gün bir çeşme başına gelir bakar ki bir koca karı çeşmeden su dolduruyor. Oğlan da gider “Koca nine beni bu akşam konuk eder misin?” deyince koca karı da “Ah oğul, benim bir evim var. Yattığım vakit ayaklarım dışarı çıkar. Seni nerede konuk edeyim?” der. Oğlan da bir avuç altın verip “Aman koca nine bana bir yer bul!” dediğinde koca karı altınları görünce “Gel oğul, gel! Evim de var, odam da var. Senden başka bana gelecek kimim var? deyip oğlanı alır evine götürür.” (Kúnos, 1887).
 4. Masalların başında, ortasında veya bitiş bölümünde anlatıcının bizzat orada olduğunu belirten ifadeler bulunduğu dikkat çeken bir husustur. “Kırk gün kırk gece düşün ederler; ben de oradan geçiyordum ‘Bana da biraz pilav, zerde verin.’ deyince aşçı kepçeyle elime nasıl vurduysa bak (derler vururlar).” (Kúnos, 1887). Bu formel söyleyişler hakkında yapılan açıklama şöyledir: “Burada göze çarpan bir cihet, masalcının düğünde sıcak kepeçeden yanan elini dinleyicilere göstermesinde meydana çıkmaktadır. Usta bir masalcının peşinden sürüklenen dinleyiciler, hikâyenin cereyanına kendilerini tamamıyla kaptırdıklarından, masalın sonunda kahramanın mesut talihine iştirak eder bir halet-i ruhiye içindedirler. Masalcı, dinleyicilerde bu hali gördüğünden, işi bir derece daha ileri götürmekte, onlara düğünde yanan elini göstermektedir. Tamamıyla teshir edilmiştir vaziyette bulunan dinleyiciler, yanığı görmek istedikleri zaman, masalcı, yüzlerine elinin tersiyle bir şaplak indirir. Bu suretle muvaffakiyetli bir irat ve tam bir oyunla bitirilmiş olmaktadır.” (Alangu, 2020: 244).
 5. Masalarda ayrıca zamanın çabuk geçtiğini ifade eden, bir olaydan başka bir olaya atlarken zamanı gösteren ifadeler de bulunur. “Az gider, uz gider, masalarda günler tez gider.” (Kúnos, 1887). “Uzatmayalım kameti, koparınız kıyameti! Oğlan az bir vaktin içinde o şehre varır.” (Kúnos, 1887).

6. Masalda bazen birkaç hareket olabilir. Böyle durumlarda bir olayın bir yerde kesilerek yeni bir hareketin başladığı görülür. “Biz gelelim oğlana.”, “Biz gelelim berikilere.”, “Biz gelelim küçük oğlana.”, “Onlar yine oturmakta olsun...” (Kúnos, 1887).
7. Tekerlemelerden sonra “ Dolana dolana gelir Rumeli’nin yılanı, nasıl uydurdum ben bu kadar yalanı?” (Kúnos, 1887).
8. Masallarda bazen tekerlemelerin nazım halinden söylenirken zaman içinde anlatma geleneğinin zayıflamasıyla uyaklı nesir (seci) halini aldığı da görülür. “ Masal masal matladı, iki sıçan atladi, kurbağa kanatlandı, bir kadın damdan düştü, pire kadın saçını başını yoldu / masal masal maniki, tırnağı vardır on iki, on ikinin yarısı fındıkçının karısı / masal masal matitas, kaynananın kıcı tas, kuyuya indi çıkamaz, pır pır etti uçamaz.” (Kúnos, 1887). Buna benzer uyaklı nesir örnekleri eserde 1- 35- 49. masallarda da görülmektedir.
9. Masallarda başlangıç formellerinde benzer ifadelerin yer aldığı görülür. “Bir zaman içinde...”, “ Bir varmış, bir yokmuş, Allah’ın kulu çokmuş.” (Kúnos, 1887).
10. Masallarda formel başlangıçlar olmayabilir. Sade bir başlangıç olarak “...bir padişahın üç kızı varmış.” (Kúnos, 1887).
11. Masalda tamamen bilinmeyen bir zaman ve mekânda da olayın başladığı görülür. “Bir varmış, bir yokmuş, Allah’ın kulu çokmuş. Bir zamanda iken aslı yok mahallesinde bir karı, bir koca varmış.” (Kúnos, 1887).
12. Bazen kahramanın adını vermeden mesleğini söyleyerek de masalın hareketli kısmına geçilir. “ Bir vaktin birinde bir odun yarıcı varmış.”, “Evvel zamanda bir çoban varmış.”, “Bir zaman içinde Balıkçı Mehmet adlı bir kimse vardır.” (Kúnos, 1887).
13. Masallarda beyaz iyilik ve mutluluğa; siyah ise kötülük ve fenalığa işaret eder. Bunun dışında en çok beğenilen renklerden biri kırmızıdır. Bunun dışında yeşil, sarı ve mavi renkler de sıklıkla geçer. “... sen yuvarlanırken iki tane koyun çıkacak. Onun biri beyaz, biri siyahtır. Eğer beyaz koyuna sarılırsan yukarı çıkarsın; yok kara koyuna sarılırsan yedi kat yerin dibine girersin.”, “ Bugün cirit meydanına bir al atlı, al urbalı bir güzel oğlan geldi.”, “Bir beyaz atlı, beyaz urbalı yine bir oğlan geldi.”, “Bu ise dediği gibi dokuz ay on gün olunca biri

sırma saçlı kız, öbürü de alını yıldızlı erkek çocuk olmak üzere ikiz doğurur.” (Kúnos, 1887).

14. Masallarda zaman formelleri içinde yuvarlak bir sayıyla takribi bir zamanın verildiği de görülür. “Yemen padişahının oğlu da bunun görmek için pek çok merak ederek ‘Ben de elbet bunu görürüm.’ diye memleketini bırakarak yola çıkar, kızın olduğu şehre gitmek için tam yedi senelik yer olduğundan...” “Ey oğul, o senin aradığın kız buraya tam dokuz aylık yeredir.” (Kúnos, 1887).
15. Masallarda genellikle Hint, Çin, Mısır, Kafkas gibi yer adlarından başka birçok yer adlarının geçtiği belirtilir ve bu adlar masalda hoşluk yaratmak ya da olayın yaşandığı yeri muallakta bırakmak için verilir. Bazen de kahramanın olayı yaşadığı yerlerden “bir memleket” diye bahsedilir. “ (Kúnos, 1887).
16. Masal kahramanının amacı uğruna çıktığı yola giderken tekrar edilen kalıplaşmış sözler kullanılır. “ Derelerden sel gibi, tepelerden yel gibi...”, “Birkaç gün aç susuz gider.” (Kúnos, 1887).
17. Masallarda iki olay arasındaki zaman dilimi de ayrı ayrı sözlerle anlatılır. “Gel zaman git zaman...”, “Oğlan az uyur çok uyur, bir de uyanıp bakar ki kız yok.” (Kúnos, 1887).
18. Masallarda ejderhanın yedi başını kesen kahramana “Er isen bir daha vur!” dediğinde kahramanın verdiği cevap “Anam beni bir kere doğurdu.” biçiminde görülür. (Kúnos, 1887).
19. Masal sonları genellikle mutlu biter. Hemen hemen her masalın sonunda bir düğün vardır. “Padişah bunların hepsini gördüğünde küçük çocuğu kendi kucağına alıp Keloğlan’a da ‘Tahtım bundan sonra senin, bu damatlar da madem mühürlüdür kulun olsun.’ deyip kırk gün kırk gece yeniden düğün ettirip eğlenirler, böylece muratlarına ererler.”, “Şah bunların işine hayran olup kaldığında oğlandan aslını sorar, o da işi evvelinden sonuna kadar bir bir anlatır, şah oğlanın hünerlerini beğenip kendisi de güzel yakışıklı bir çocuk olduğundan kendine başvezir eder, dünyada bir de kız çocuğu varmış, onu da nikâh edip kırk gün kırk gece düğün yaparlar; oğlan anasını da yanına alarak fukaralıktan kurtulup oğlanla ömürlerini rahatça geçirerek yaşarlar.” . (Kúnos, 1887-1889).
20. Masallarda iyiler mükâfatlandırılır, kötüler de cezalandırılır. “Meğerse kendi karısının kardeşleri imiş; hemen o kızların ve koca karının boyunlarını vurur.

Çobanı kendisine vezir eder. Kızı da oğlana verir ama bu oğlanı nasıl taş edip sonra dirilttirse onun anasını da şimdiye kadar taş olarak duruyor, onu da iyi edersen seni bu oğlana veririm, deyince kız o suyla anasını da yıkayınca o da dirilir. Kırk gün kırk gece bir düğün ederler. Ben de oradan geçiyordum, bana da biraz pilav, zerde verin, dediğimde aşçı kepçe ile elime nasıl vurduysa bak (derler vururlar).”, “...sonra Arap’a ‘Kırk katır mı istersin, kırk satır mı?’ dediğinde Arap ‘ Kırk satır düşman başına. Kırk katır ver de memleketime gideyim.’ der. Herif de Arap’ı kırk katıra bağlayıp dağlara koyuverir. Arap kırk parça olup gider. Herif de kıza kırk gün kırk gece düğün edip sarayda ne kadar malları varsa hepsini alıp kızın memleketine gider geçinirler.” (Kúnos, 1887).

21. “Onlar ermiş muradına, biz çikalım kerevetine. Gökten üç elma düştü; biri bana, biri Hüsnü’ye, biri de masal söyleyene. Hani bana? Üçün biri de sana.”, “Onlar yediler, içtiler muratlarına erdiler. Biz de yiyip içelim, muradımıza erelim.” şeklinde olduğu gibi masalı anlatanla dinleyen arasındaki bağı gösterir şekilde de masal son bulabilir (Kúnos, 1887).
22. Masalların başında masal kahramanının bir sayıyla verildiği görülür. “Çocuk on dört, on beş yaşına kadar girer.”, “Evvel zamanda bir padişah varmış, bunun kırk tane oğlu olup en küçüğü on üç, on dört yaşında kadarmış.”, “Kısa keselim çocuk on bir, on iki yaşına girer.”, “Evvel zaman içinde, kalbur kazan içinde bir padişahın dünyada on sekiz yaşında bir oğlu, on altı yaşında da bir kızı varmış.” (Kúnos, 1887).
23. Masallarda çoğunlukla kahraman çocukların en küçüğüdür. “Evvel zamanda bir padişah varmış, bunun kırk tane oğlu olup en küçüğü on üç, on dört yaşında kadarmış.”, “Bir varmış bir yokmuş, bir kadının üç oğluyla bir kızı varmış. Oğullarından en küçüğü biraz sarsakça olup bütün gün kül içinde yuvarlanı dururmuş.” (Kúnos, 1887).
24. Keloğlan masallarında ise kelliği sevdiği kız sayesinde sırma saça döndüğü görülür (Kúnos, 1887).
25. Masallarda erkek kahramanlar çoğunlukta olsa da kadın kahramanlar da bulunur (Kúnos, 1887).
26. Evlenilecek yaş da on üç ile yirmi yaş arasında olduğu kabul edilir. “Bir padişahın da üç kızı varmış. Bunun biri kırk yaşında, biri otuz, en küçüğü yirmi

yaşındaymış. O kırk yaşında bulunan kız bir gün en küçüğünün ağzından babasına ‘Benim büyük ablalarım otuz, kırk yaşına girdi. Onları hiçbir kimseye vermedin. Ben de onlar gibi büyüyüp kocaya varamayacak mıyım?’ diye yazıp gönderir...” (Kúnos, 1887).

27. Olaylar devam ederken birkaç sene geçtikten sonra kadın kahramanın evlendiği görülür (Kúnos, 1887).
28. Kadın masal kahramanlarında güzellik ayrı bir önem arz eder. Yani masalarda çirkin kızlar güzellerin karşısına çıkan ikinci derece rolleri olan ve çoğunlukla da kötülüğün meydana gelmesine hizmet eder durumdadır. (Kúnos, 1887).
29. Kahramanların ya da masalda geçen diğer kişilerin adlarının verilen bir nesne ya da bedensel sakatlıklarından olduğu görülür. Bu adlar bazen de masalın başında değil de sonlarında karşımıza çıkar. Bir de tarihi alakası olan isimlere de yer verildiği görülür (Kúnos, 1887).
30. Masalarda kahramanın mesleğini gösteren isimler de vardır. Bu mesleklerin Osmanlı döneminde Türk halkının hayatında sadece bu meslekleri icra etmekle kalmayıp aynı zamanda başka işlerle de meşgul oldukları ve kahramanlara aşklarına kavuşmalarında yardımcı olduğu görülür. Çoban, balıkçı, dilenci, iplikçi, çiftçi, oduncu, odun yarıcı, fesleğenci, terzi, süpürgeci, nakış ustası, çöpçü, kapıcıbaşı, hekim, bezirgân... (Kúnos, 1887).
31. Kadınların güzelliğinin gösterişli olmasıyla alakalı olarak isimler kullanıldığı görülür. Sade Sultan, Nar Tanesi, Gülşen (Kúnos, 1887).
32. Masalarda zenginken varlığını tüketerek fakir kaldığı da görülür (Kúnos, 1887).
33. Masal kahramanının Ermeni bir kıza âşık olduğu görülür. Evlilik kızın dinini değiştirmesiyle olur (Kúnos, 1887).
34. Masalarda falcıların, büyücülerin yeri hep vardır (Kúnos, 1887).
35. Kadınlar masalarda genellikle hayatlarını en çok evlerinde, dört duvarın arasında geçirdikleri görülür (Kúnos, 1887)
36. Delikanlıları padişah kızlarına kavuşturmak için yardım eden ihtiyar kadınlar, iplik büken genç kızlar, ebeler, duvar yarıldığında çıkan periler, dikiş dikerek geçimlerini sağlayan genç kızlar, fala bakan çingene karılar, fedakâr analar da masalarda görülen diğer tiplerdir (Kúnos, 1887).

37. Masalarda bir hastalığı iyileştirmek için ilmi bilgilerinden yararlanan hekimler ön plandadır. Bunun dışında kadın kahramanların genellikle yün örmek, iplik eğirmek, nakış işlemek, dikiş dikmek gibi birçok maharetlerinin olduğu da görülür (Kúnos, 1887).
38. Zor işlerin başarılmasında masalarda yer alan devlerin, ihtiyar kadınların yardım ettiği ve başarının ardından kahramanın memleketine dönmeden önce yardım eden bu dev ve ihtiyar kadınlara uğradıkları birçok masal vardır (Kúnos, 1887).

1. 3. Masalların Sınıflandırılması ve Propp Metodu

3.1. Masalların Sınıflandırılması

Masallar halkbiliminin yapı taşlarından biri olarak ulusların ilgisini çekmiş, onları incelenme konusu haline getirmiştir. Bu araştırmalar ve incelemeler sonucunda bazı sınıflandırmalar yapılmıştır. Masal sınıflandırması ilk olarak J. G. Von Hahn tarafından yapılmıştır ve onun yaptığı sınıflandırmanın çok az masal üzerinde yapılmış olması ve masal tipiyle masal motifi arasındaki öneme dikkat edilmemiş olmasından dolayı da kalıcı olmaktan çok bir rehber olduğu söylenmiştir (Günay, 1975: 19).

Fin halkbilimci Antti Aarne hocası olan Kaarle Krohn'a sayısı 26. 000'i aşan Fin halk masallarıyla ilgili olarak masalların kolay kullanılabilmesi için bir listenin oluşturulmasının gerekliliğinden bahsedince Krohn, Aarne'yi bu işle görevlendirmiştir. Yani sınıflandırmayla ilgili sistemli ilk önemli çalışma Aarne'ye aittir. Oskar Hackman, Axel Oldrik, Johannes Bolte ve Sydow'un yardımlarıyla Kuzey Avrupa ülkelerinin masallarının tasnifi hazırlanmıştır. Yeni tiplerin ilave edilmesi için boş numaralar bırakılmış ve indeks 540 tipi ihtiva etmektedir (Günay, 1975: 19).

Aarne masalları üç gruba ayırmıştır: hayvan masalları, asıl masallar, fıkralar ve komik hikâyelerdir. Bu sınıflandırma bir süre kullanılmış olup Aarne'nin ölümünün ardından Stith Thompson tarafından Aarne'nin sınıflandırmasındaki tip indeksi gözden geçirilmiş ve ilaveler yapılarak "The Types of the Folktale" adlı çalışmasıyla,

masalları hayvan masalları, asıl halk masalları, fıkralar, zincirlemeli masallar ve sınıflamaya girmeyen masallar olmak üzere beş ana başlık altında sınıflandırmıştır (Şimşek 2001: 71).

Stith Thompson masalarda geçen motifleri “Motif- Index of Folk Literature” adlı eserinde vermiştir. “Thompson motifi ‘Gelenekte yaşama gücüne sahip olan masalın en küçük unsurudur.’ diye tanımlamıştır.” (Çobanoğlu, 2015: 141). En gelişmiş masal kataloğu 1932- 1936 yılları arasında hazırlanmıştır. Bu çalışmada 23 ana başlık altında toplanan motifler kendi aralarında da çeşitli alt başlıklara ayrılmıştır. Kataloğun ilk beş cildinde, anlatı türlerinde bulunan motiflerin konularına göre A'dan Z'ye doğru tasnif edilerek alfabetik sırayla verildiği, altıncı ciltte ise ilk beş ciltteki önemli kavramların harf sırasına göre düzenlenmiş dizininin yer aldığı belirtilir (Sakaoğlu 1999: 16).

Thompson'un tasnif sistemi şu şekilde verilmiştir:

- A. Mitolojik Motifler
- B. Hayvanlar
- C. Tabu (Yasak)
- D. Sihir
- E. Ölüm
- F. Olağanüstülükler
- G. Devler
- H. Sınavlar, denemeler
- I. Akıllı ve Aptal
- K. Aldatmalar
- L. Kaderin ters dönmesi
- M. Geleceğin tayini
- N. Şans ve Talih
- P. Toplum
- Q. Mükâfatlar ve Cezalar
- R. Esirler ve Kaçaklar
- S. Anormal Zulümler

- T. Cinsiyet
- U. Hayatın Tabiatı
- V. Din
- W. Karakter Özellikleri
- X. Mizah
- Z. Çeşitli Motif Grupları (Çobanoğlu, 2015: 142)

Çobanoğlu, Thompson'un bu tasnifi yapıp alt başlıklarını verirken bazı numaraları atladığı, bunun sebebinin de ileride ortaya çıkacak olan yeni motifleri indekse yerleştirmek olduğunu ifade eder. Wundt ise "The Psychology of People" adlı eserinde mitolojik fabl masallar, saf peri masalları, biyolojik fabl ve masallar, saf hayvan masalları, şecereli masallar, şakalı masallar ve fabllar, ahlâkî masallar olmak üzere yedi gruba ayırmıştır (Günay, 1975: 20). Masal sınıflandırmasını Volkov 1924'te yayınladığı "Masal" adlı eserinde 15 teme ayırdığını ifade eder. Bu temler: zulmedilen masumlar, tecrübesiz kahramanlar, üç erkek kardeş, ejderhaya karşı savaşanlar, yavuklu kızın kazanılması, akıllı genç kız, sihir ve büyü kurbanları, büyü kaynağı tılsımın sahibi, olağanüstü objeler sahibi, sadakatsiz kadınlar hakkında gibi (Gümüş, 1987: 18).

Türk masal araştırmalarında önemli bir katalog ise Wolfram Eberhard ile Pertev Naili Boratav'ın birlikte hazırladıkları "Türk Masal Tipleri Kataloğu"dur. "Metin Ekici "Typen Türkischer Volksmärchen" adlı katalogun çevirisine verilen dipnotta, Eberhard- Boratav katalogunun hazırlanmasının temel nedeninin "Aarne-Thompson katalogunun 1910 yılındaki ilk basımında Türk masallarına yer verilmeyişi" olduğunu ifade etmektedir (Teke, 2013: 71). (Typen Türkischer Volksmärchen) TVV veya EB şeklinde kısaltılan bu katalogda (Balcı, 1999: 11) Wolfram Eberhard ve Pertev Naili Boratav 378 masal tipini 23 başlık altında toplamıştır. Katalogda yer alan masal tipleri şu şekilde tasnif edilmiştir:

- A. Hayvan Masalları (22 tip)
- B. Hayvan ve insanın beraber rol aldıkları masallar (11 tip)
- C. Masal kahramanına bir ruhun veya bir hayvanın yardım ettiği masallar (49 tip)

- D. Tabiatüstü bir ruh veya bir hayvanla evlenme konusunu işleyen masallar (27 tip)
- E. İyi bir ruh veya evliyalarla birlikte yaşamayı konu alan masallar (13 tip)
- F. İnsanların kaderinin önceden yazıldığını ve değişmeyeceğini konusunu işleyen masallar (20 tip)
- G. Rüyaları konu alan masallar (3 tip)
- H. Kötü ruhlarla birlikte yaşamayı işleyen masallar (23 tip)
- I. Sihirbazları konu alan masallar (16 tip)
- J. Genç kızın sevgili bulmasını konu edinen masallar (12 tip)
- K. Erkek kahramanın sevgili bulmasını konu alan masallar (25 tip)
- L. Fakir kızın zengin bir erkekle evlenmesini konu alan masallar (16 tip)
- M. Kıskançlık ve iftira konusunu işleyen masallar (17 tip)
- N. Hor görülen kocaların kahraman olduğu masallar (3 tip)
- O. Zina ve baştan çıkarmayı konu alan masallar (22 tip)
- P. Acayip olaylar ve acayip icraatı konu alan masallar (8 tip)
- Q. Acayip davaları konu alan masallar (13 tip)
- R. Realist masallar (9 tip)
- S. Acayip tesadüfleri konu olarak işleyen masallar (6 tip)
- T. Komik olayları konu alan masallar (6 tip)
- U. Aptal ve tembel kadın veya erkekleri konu alan masallar (16 tip)
- V. Hırsızlık ve dedektiflik konularını işleyen masallar (11 tip)
- W. Akıllı, hilekâr veya cimri kahramanları konu alan masallar (29 tip) (Günay, 1975: 21)

Eberhard ve Boratav'ın "Minstrel Tales From Southeastern Turkey" adlı eserinde de bu başlıkların yayımlanmış olduğu ifade edilir. "Bizde uluslararası ölçülere uygun masal tipleri kataloğu henüz hazırlanamadı, hazırlanması da oldukça zor." (Sakaoğlu, 2010: 44) şeklindeki eleştiri ve Sakaoğlu'nun bir makalesinde Prof. Boratav'ın 1953'te Eberhard ile birlikte yayımladığı kataloğun o günün şartlarına göre hazırlanırken de uluslararası sisteme uymadığı açıkça dile getirilmiştir. Warren S. Walker ile Ahmet Uysal'ın birlikte hazırladıkları "Tales Alive in Turkey" adlı eserde masalların yedi kategoriye ayrıldığı, bunların tabiatüstü masallar, şaşırtıcı ve hünerli neticelere sahip olan masallar, mizahî masallar, ahlâkî masallar, Köroğlu, din görevlilerinin hatalarını

konu olarak işleyen masallar ve fıkralar şeklinde olduğu belirtilir (Günay, 1975: 22). Yukarıda yapılan sınıflandırmaların yanı sıra Propp'un masalların yapısıyla ilgili bir sınıflandırması vardır. Ignác Kúnos'un "Osmanlı- Türk Halk Edebiyatı Derlemesi" adlı eserinin I. ve II. ciltlerinde yer alan masalların Propp yöntemi kullanılarak çözümlenmesi asıl tez konumuz olduğu için V. Propp'un tasnifini ayrı bir başlık altında ve detaylı vermenin daha doğru olacağı kanaatindeyim.

3.2. Vladimir Propp ve Metodu

V. Propp (1895- 1970) Rusya'nın en önemli halkbilimcisi ve yapısal kuramın öncüsüdür. Petersburg'da Slav Dili ve Edebiyatı bölümünü bitiren Propp, S. A. Vengerov'un seminerlerine katılmış, çeşitli okullarda Rus Dili ve Edebiyatı ve Almanca derslerini okutmuştur. Leningrad Üniversitesinde halkbilimi dersleri vermiştir. Morfologiya skazki- 1928 (Masalın Biçimbilimi), İstoriçeskiye korni volşebnoy skazki- 1946 (Olağanüstü Masalların Tarihsel Kökenleri), Russkiy geroyçeskiy epos- 1955 (Rus Kahramanlık Destanı), Russkiye agrarniye prazdniki- 1963 (Rus Tarım Şenlikleri) kitaplarının yanı sıra halkbilimi kaynakları içinde "Olağanüstü Masalların Dönüşümleri- 1928", "Folklorda Ritüel Gülüş- 1939", "Olağanüstü Doğuş Motifi- 1941", "Halkbilim Işığında Oidipus- 1945" ve masal konusunda verdiği dersleri de "Russkaya skazka (Rus Masalı)- 1984" gibi pek çok esere imza atmıştır.

Masalların sınıflandırılmasını biçimbilimsel olarak ilk kez Propp ele almıştır. Propp'un masalları şekil ve yapı özelliklerine göre incelemesi onu öncü isim haline getirmiştir. Rus halkbilimcisi Vladimir Propp, 1928 yılında Leningrad'da yayımladığı "Morfologiya Skazki" (Masalın Biçimbilimi) adlı eserinde olağanüstü masalların yapı bakımından incelemesini yapmıştır. Masalların temlere göre sınıflamasının yapılmasının doğru olmadığını belirten Propp, peri masallarını biçimsel yönden incelemiştir. Propp, Afanesyev'in derlediği 100 Rus Halk Masalları'nı inceleyerek tüm olağanüstü masalların kaynaklandığı temel yapıyı ortaya çıkarmıştır (Propp, 2017: IX). Rusça olarak ilkinin 1928'de ikinci kez gözden geçirilmiş ve düzeltilmiş halini de 1969'da yayımlamıştır.

Eser 1958’de İngilizceye, 1966’da İtalyancaya, 1968’de kısaltılmış olarak Lehçeye, 1970’de Fransızcaya ve Rumenceye, 1971’de Macarcaya ve Çekçeye, 1972’de Almancaya çevrilmiştir (Propp, 2017: IX). Mehmet- Sema Rifat’ın “Masalın Biçimbilimi” adlı çeviri eserinin ilkinin Fransızcadan 1985’te yayımlandığı, eserin 2001 yılında tekrar gözden geçirilerek yayımlandığı, son baskısında Fransızca çeviri kitabındaki iki araştırma yazısının da eklendiği bilgisi yer almaktadır.

Propp, Aarne’nin bilimsel bir sınıflandırma yapmadığını hazırladığı dizinin başvuru kitabı olarak yararlı olduğunu ancak işin özü olarak yanlış fikirler verdiğini söyler. “Gerçekte, masalların tiplerine göre kesin bir bölümlenmesi yoktur ve her seferinde de bir düş ürünü olarak kalır. Eğer masal tipleri varsa, bunlar Aarne’nin yerleştirdiği düzeyde değil, ama birbirine benzeyen masalların yapısal özellikleri düzeyindedir.” (Propp, 2017: 15) şeklinde görüşünü paylaşır.

V. Propp halkbilimi kuramlarından Tarihi- Coğrafi Fin Metodu’na bir eleştiri getirmiş, “Fin Yöntemi’nin masalları tiplerine ayırma ve onların tip kataloğunu hazırlayıp, masal ve epizot karşılaştırmalarıyla ur- form arayışı şeklindeki paradigma ve uygulamalarını sınıflandırma temelinde reddettiği görülür.” (Çobanoğlu, 2015:168). Fin Metodu’nu bir ön araştırmanın ürünü olmamakla eleştirisini sunar.

Propp’un “Masalın Biçimbilimi” adlı eseri başta halkbilimi olmak üzere sosyal ve beşeri bilimlerde de yaygınlaşmıştır. “Alan Dundes, Levi Strauss, R. Barthes, T. Todorov vb. bilim adamlarının bu yönetime dayanarak metin çözümleme yöntemleri geliştirmeleri ve yapısalcılığı ön plana çıkaran söz konusu çalışmaları önemli rol oynamıştır.” (Çobanoğlu, 2015: 233).

Todorov (1987) Propp’un dizimsel yaklaşımını sabit ve değişken öğeleri birbirinden ayırt edememesi yüzünden eleştirir. Levi-Strauss ise Propp’un formalist yaklaşımını, içeriği göz ardı edip sadece biçim üzerinde durduğu için eleştirmiştir. Ona göre “Formalizm nesnesini yok etmiştir.” ve Propp’ tan sonra artık masallar değil, tek bir masal söz konusu olmuştur. Levi-Strauss aynı zamanda Propp’ un tanımladığı 31

işlevden bazılarının birtakım dönüşümler sonucu anlatının değişik yerlerinde yeniden belirdiğini ve tek bir işleve indirgenebileceğini ileri sürer. Böyle olunca Propp' un tanımladığı bazı işlevler tek bir işlevin birden fazla dönüşüme uğramış şekli olur (Özçalışkan, 1996: 62- 63) şeklinde eleştiriler de getirilmiştir.

Dundes “Kuzey Amerika Yerlilerinin Masallarının Morfolojisi” adlı doktora tezinde bu yöntemi test etmiştir. Bu çalışma sayesinde metodun işlevselliğinin evrensel olarak kanıtlanmasını da sağlamıştır.

Kitapta V. Propp amacının, yüzeydeki çeşitlilik, çok renklilik altında, yüzlerce masala ortak olabilecek “işlevsel” birimleri bulup ortaya çıkarmak, yani halk masalının yapısını düzenleyen değişmez yasaları belirtmek olduğunu ifade etmiştir. Çobanoğlu da masalın kökeni sorununa objektif olarak yaklaşabilmek için öncelikli olarak masalın ne olduğunun ortaya koyulmasını söyleyerek doğru bir biçimbilimsel inceleme yapılmadığı müddetçe masal konusunun değerlendirmesinin sağlıklı olmayacağını belirtmiştir.

Propp bir masalda kahramanlar, isimler, çevre, kullanılan nesnelere, kişilerin nitelikleri değişse de, değişmeyen şeyler kişilerin eylemleri ya da işlevleridir, der. Propp işte bu değişmeyen işlevlere “masaldaki fonksiyonlar” adını vermektedir. Kahramanlar, aynı fonksiyonları yerine getirdikleri gibi, bazı fonksiyonlar da kullanılmayabilir şeklinde bir yorum getirir. Kullanılmayan fonksiyonların yapıyı bozmadığından, atlanarak diğer fonksiyon ya da fonksiyonlara geçilebileceğinden de söz eder. “Kişilerin işlevleri masalın temel bölümünü göstermektedir ve öncelikle ayırt etmemiz gerekenler de bu işlevlerdir. İşlev sözcüğünden, bir kişinin eylemini, olay örgüsünün akışı içinde taşıdığı anlam açısından tanımlanmış eylemini anlıyoruz.” (Propp, 2017: 24).

İşlevlerin yapısı hakkında Propp şu saptamaları yapmıştır:

1. Kişiler kim olursa olsun ve işlevler nasıl gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin, masalın değişmez, sürekli öğeleri, kişilerin işlevleridir. İşlevler masalın temel oluşturucu bölümleridir.
2. Olağanüstü masalın içerdiği işlevlerin sayısı sınırlıdır.

3. İşlevlerin dizilişi her zaman aynıdır.

4. Bütün olağanüstü masallar yapıları açısından aynı tipe bağlanırlar (Propp, 2017: 24-26)

V. Propp'un çalıştığı masallar "peri masalları" veya "olağanüstü masallar" diye adlandırılır. S. Thompson'un sınıflandırmasında yer alan masalarda olduğu gibi masallar bir kötülükle başlar. Bu kötülük bir eksiklik yaratır. Masal kahramanı bu eksikliği gidermek için yola çıkar. Kahraman birçok sınamadan geçerek eksikliği gidermeye çalışır. Bunu başardığında ödüllendirilir. Bu süreç içerisinde yer alan işlevler birbirini izler ve yedi kişi çevresinde dağılır. Bu yedi kişi aşağıda uygun düşen eylem alanlarıyla beraber verilmiştir.

İşlevleri yerine getiren kişilere uygun düşen eylem alanlarının varlığı ve bu eylem alanlarının neler olduğu aşağıda olduğu gibidir:

1. "Saldırganın (ya da kötü kişinin) eylem alanı. Şu işlevleri kapsar: Kötülük (A), çatışma ve kahramana karşı sürdürülen öbür kavga biçimleri (H), izleme (Pr).
2. Bağışçının (ya da sağlayıcının) eylem alanı. Şu işlevleri kapsar: Büyülü nesnenin aktarılmasının hazırlanması (D), büyülü nesnenin kahramana verilmesi (F).
3. Yardımcının eylem alanı. Şu işlevleri kapsar: Kahramanın uzamda yer değiştirmesi (G), kötülüğün ya da eksikliğin giderilmesi (K), izle(n)me sırasında yardım (Rs), güç işleri yerine getirme (N), kahramanın biçim değiştirmesi (T).
4. Prensesin (aranan kişinin) ve babasının eylem alanı. Şu işlevleri kapsar: Güç işleri yerine getirme isteği (M), bir özel işaretin zorla benimsettirilmesi (I), düzmece kahramanın ortaya çıkarılması (Ex), gerçek kahramanın tanınması (Q), ikinci saldırganın cezalandırılması (U), evlenme (W). Prensesin işlevleriyle babasının işlevleri arasındaki ayrım çok kesin olamaz. Güç işleri öneren, çoğunlukla babadır; bu davranış, nişanlı erkeğe karşı düşmanca bir tutumdan kaynaklanır. Öte yandan düzmece kahramanı cezalandıran ya da cezalandırılmasını buyuran da çoğunlukla babadır.
5. Gönderenin eylem alanı. Yalnızca kahramanın gönderilmesi işlevini (geçiş anı, B) kapsar.
6. Kahramanın eylem alanı. Şu işlevleri kapsar: Arayış amacıyla gidiş (C↑), bağışçının isteklerine tepki (E), evlenme (W). İlk işlev (C↑) arayıcı kahramanı niteler, kurban- kahraman ise yalnızca öbür işlevleri yerine getirir.
7. Düzmece kahramanın eylem alanı da, arayış amacıyla gidişi (C↑), bağışçının isteklerine karşı gösterilen ve her zaman olumsuz (olumsuz E) tepkiyi, özgül bir davranış olarak da asılsız savları (L) kapsar." (Propp, 2017: 80- 81).

Masalların sınıflandırılmasında iki çift elementten de bahsedilir. Bunlardan biri (H- J) çifti, diğeri de (M- N) çiftidir. (H- J) çifti mücadele- zafer olarak görülür. (M- N) çifti ise güç iş- güç işin yerine getirilmesidir. Bu çiftler de masallarda şöyle sınıflandırılır:

1. (H- J) çiftini ihtiva eden masallar,
2. (M- N) çiftini ihtiva eden masallar,
3. (H- J) ve (M- N) çiftini ihtiva eden masallar,
4. (H- J) ve (M- N) çiftini ihtiva etmeyen masallar (Propp, 2017: 104).

“Propp metodunun incelenmesi sonunda varılan kaideler şunlardır:

1. Masalarda fonksiyonların sayısı sınırlıdır, 31 fonksiyon vardır.
2. Masalların hareketi bu fonksiyonların sınırları içinde hareket etmektedir. Birbirinden farklı milletlerin masalları içinde aynı şey söylenebilir.
3. Fonksiyonlar arka arkaya sırayla takip edildiğinde mantıki ve artistik şekilde fonksiyonların birbirinin içinden tekâmül ettiği müşahede edilir. Fonksiyonlar birbirlerine mani olmazlar, hepsi tek bir eksen üzerinde kurulmuştur.
4. Fonksiyonların büyük bir kısmı birer çift teşkil eder. Yasak-İhlal, Keşif-Gönderme, Mücadele-Zafer, Takip-Kurtuluş vb. diğer fonksiyonlar gruplar halindedir. Hainlik, gönderme, tepki için karar ve evden ayrılış (ABC↑), komplikasyonu tesis ederler. DEF elementleri bir bütün meydana getirirler. Bu terkiplerin yanında müstakil fonksiyonlar da mevcuttur. (Yokluk-Ceza-Evlilik gibi)
5. Bu metotla elde edilen şemalar müstakil masallar için ölçü birimidir. Kumaşın uzunluğu metre ile ölçülür, masallar bu şemalarla ölçülür. Bu şemalarla masalların kendi aralarındaki akrabalıkları tayin edilir.
6. Tem ve varyant probleminde bu metotla yeni bir çözüm bulunabilir.” (Günay, 1975: 37- 38)

Propp’un “Morfologiya skazki” adlı eserinin orijinal metni Sayın Hocam Prof. Dr. Metin Özarslan tarafından bu çalışmada kullanılmak üzere temin edilmiş olup ben de 1993 yılında Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde öğrenim gören dönem arkadaşım Sadık Sadıkov’la irtibata geçerek kendisinden bu kitabın işlev

kısmını Rusçadan Türkçeye çevirmesini istedim. Kendisi de aşağıdaki çeviriyi yapmıştır:

III. Karakterlerin Fonksiyonları

- I. Ailenin üyelerinden birisi evden uzaklaşır (tanım: uzaklaşma; sembol – e)
- II. Kahramana bir yasak bildirilir (tanım: yasak; sembol - 6)
- III. Yasağın ihlali (tanım: ihlal; sembol - b)
- IV. Düşman bilgi edinmeye çalışır (tanım: bilgi edinme; sembol - B)
- V. Düşmana kurbanı hakkında bilgi verilir (tanım: bilginin verilmesi; sembol – w)
- VI. Düşman, kurbanına sahip olmak veya onun mülkiyetini ele geçirmek amacıyla kurbanını aldatmaya çalışır (tanım: aldatma manevrası; sembol – r)
- VII. Kurban aldanır ve istemeden düşmana yardım eder (tanım: iştirak/yardım; sembol – g)
- VIII. Düşman ailenin bir üyesine hasar veya maddi zarar verir (tanım: zarar verme; sembol – A)
- VIII a. Aile fertlerinden birinin bir şeyin yokluğunu hissetmesi, herhangi bir şeye sahip olma isteği (tanım: eksiklik; sembol – a)
- IX. Bela yahut eksiklik haberi yayılır, kahramana rica veya emredilir, gönderilir veya serbest bırakılır (tanım: aracılık etme, bağlantı anı; sembol – B)
- X. Arayıcı (kahraman) razı olur veya harekete geçmeye karar verir (tanım: karşıt harekete geçme; sembol – C)
- XI. Kahraman evden ayrılır (yola çıkar) (tanım: yola çıkma; sembol – ↑)
- XII. Arayıcı kahramanın başışçı tarafından sınava tabi tutularak, başarması takdirde büyümlü bir nesneye yahut büyümlü bir yardımcıya kavuşması hazırlıkları görülür (tanım: başışçının birinci fonksiyonu; sembol – D)
- XIII. Kahramanın müstakbel başışçıya tepki gösterir (tanım: kahramanın tepkisi; sembol – Γ)
- XIV. Kahraman büyümlü vasıtayı elde eder (tanım: büyümlü bir nesnenin elde edilmesi; sembol – Z)
- XV. Kahraman aranan nesnenin bulunduğu yere ulaştırılır (tanım: yer değışme, kılavuzluk; sembol – R)

- XVI. Kahraman ve düşmanın savaşı (tanım: mücadele, savaş; sembol – B)
- XVII. Kahraman daha sonra tanınmak için işaretlenir (tanım: ayırıcı özellik koyma, işaretleme; sembol – K)
- XVIII. Düşman yenilir (tanım: zafer; sembol – П)
- XIX. Masalın başlangıcındaki kötülük yahut yokluğun giderilir (tanım: giderme; sembol – Л)
- XX. Kahraman geri döner (tanım: geri dönüş; sembol – ↓)
- XXI. Kahraman düşman tarafından takip edilir (tanım: takip; sembol – Пр.)
- XXII. Kahraman takipten kurtulur (tanım: kurtuluş; sembol – Сп.)
- XXIII. Kahraman kimliğini gizleyerek ülkesine döner (tanım: tanınmadan varış; sembol – °)
- XXIV. Sahte kahraman asılsız iddialarda bulunur (tanım: asılsız iddia; sembol – Ф)
- XXV. Kahramana zor bir görev teklif edilir (tanım: zor görev; sembol – 3)
- XXVI. Görev başarıyla tamamlanır (tanım: çözüm; sembol – P)
- XXVII. Kahraman her kes tarafından tanınır (tanım: tanınma; sembol – Y)
- XXVIII. Sahte kahraman veya düşmanın maskesi düşürülür (tanım: ifşa; sembol – O)
- XXIX. Kahraman yeni bir fizikî görünüm kazanır (tanım: transformasyon; sembol – T)
- XXX. Düşman cezalandırılır (tanım: ceza; sembol – H)
- XXXI. Kahramanın evlenir ve tahta çıkar (tanım: düğün; sembol – C)

Bu sembollerin Latin harfleriyle yazılmasında karışıklık olacağı çeviriyi yapan arkadaşım tarafından ifade edildiği için yanlarına Latin harfiyle neye karşılık geldiği verilmemiştir. Umay Günay, Propp yöntemiyle masal çözümlemesi yapan ilk kişi olarak kendisinin İngilizce çevirisinden yararlandığı görülmektedir. “Morphology of the Folktale” 1958’de Laurence Scott tarafından çevrilmiştir. Bu çeviride “H- Mücadele (H- Struggle)”, “I- Zafer (Victory)”, “J- Özel işaret (J- Branding)” olarak görülür (Propp, 1968: 51- 53).

Fransızca ve İngilizce çevirilerde görülen çift sembollerin birbirini tutmadığı görülmüştür. Hüseyin Gümüş tarafından da çevirisi yapılmış olup “Masalların Yapısı ve İncelenmesi” olarak 1987’de Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayımlanan

kitabın üçüncü bölümüne de burada yer vermek ve orada işlev sembollerinin nasıl kullanılmış olduğunu görmek açısından aşağıya kitabın üçüncü bölümünde yer alan işlev başlıklarını da alma gereği duyulmuştur.

I. Masal fertlerinin birinin evden uzaklaşması (Uzaklaşma, sembol: e)

e¹: Uzaklaşan kişi yaşlı kuşaktan olabilir,

e²: Mecburiyet karşısında uzaklaşma şekli,

e³: Bazen uzaklaşan genç kuşaktan kişilerdir.

II. Yasağın kahramana zorla kabul ettirilmesi (Yasaklama, sembol: k)

k¹: Yasaklama,

k²: Tersine yasaklama şekli,

III. Yasağın çiğnenmesi (Yasak çiğneme, sembol: q)

IV. Hasımın bilgi elde etme yolları (Sorgulama, sembol: v)

v¹: Soruşturmanın gayesi, çocukların veya değerli eşya vb. şeylerin bulunduğu yeri öğrenebilmektir,

v²: Hasım, kendi kurbanı tarafından sorguya çekildiğinde, soruşturma biçiminin tersi söz konusudur,

v³: Bazı vakalarda, soruşturmanın başka kişilerce yapıldığı olur.

V. Hasma kurbanı hakkında bilgilerin verilmesi (Bilgi verme, sembol: W)

W¹: Hasım sorduğu sorulara doğrudan cevap alır,

W² -W³: Sorgulamayla ilgili bu işlemin aksi ve başka sorgulama tipleri, buna benzer cevaplar ihtiva eder.

VI. Hasımın kurbanını aldatma yolları, kurbanın kendisini veya servetini ele geçirme (Aldatma yolları, sembol: J)

J¹: Hasımın ikna yollarıyla harekete geçmesi,

J²: Hasımın doğrudan büyümlü yollar kullanması,

J³: Hasımın, daha başka aldatma veya şiddet yollarına başvurması.

VII. Kurbanın oyuna gelmesi ve böylece istemeden düşmana yardım etmesi (Suça gayri iradi iştirak, sembol: g)

g¹: Kahramanın hasımın kurduğu oyuna gelmesi,

g² -g³: Kahramanın, büyümlere ve diğerk yollara karşı otomatik olarak tepki göstermesi.

h: Özel bir aldatma yolu ve bu yola kahramanın uyum göstermesi, mahrumiyet unsuruyla gösterilir.

VIII. Hasmın, ailenin bir üyesine zarar veya haksızlık vermesi (Kötülük yapma, sembol: X)

X¹: Hasmın herhangi birini kaçırmaması,

X²: Hasmın, büyüdü bir vasıtayı kaçırmaması veya saklamaması,

X^{II}: Büyüdü yardımcının şiddet yoluyla ekarte edilmesi, bu kaçırma şeklinin özel bir bölümünü teşkil eder,

X³: Hasmın, ekin veya mahsulü yağma etmesi veya zarar vermesi,

X⁴: Hasmın, gündüzü karanlık yapması,

X⁵: Hasmın yaptığı başka hırsızlık yolları,

X⁶: Hasmın, bedenî zarar vermesi,

X⁷: Hasmın, birdenbire yok olmalara sebebiyet vermesi,

X⁸: Hasmın, kurbanından bir şey istemesi veya onu kendine çekmesi,

X⁹: Hasmın, birini kovması,

X¹⁰: Hasmın, birinin denize atılmasını emretmesi,

X¹¹: Hasmın, bir şeyi veya birini büyülemesi,

X¹²: Hasmın, birinin yerine başkasını koyması,

X¹³: Hasmın, öldürmeyi emretmesi,

X¹⁴: Hasmın, bir cinayet işlemesi,

X¹⁵: Hasmın, birini zorla hapsedmesi veya tutuklaması,

X¹⁶: Hasmın, biriyle zoraki evlilik yapması,

X¹⁶: Yakın akrabalar arasındaki zorla evlenme,

X¹⁷: Hasmın, yamyamlıkla birini korkutması,

X¹⁷: Yakın akrabalar arasında yamyamlık,

X¹⁸: Hasmın geceleri kurbanını korkutması,

X¹⁹: Hasmın, savaş ilan etmesi.

VIII a. Aile fertlerinden birinin bir şeyden mahrum kalması ve bunu elde etmek istemesi (Bir şeyin eksikliği, sembol: x)

x¹: Bir yavuklu kızın eksikliğinin hissedilmesi,

x²: Elma, su, at, kılıç gibi büyüdü vasıtalara sahip olma zarureti ve ihtiyacı,

x³: Ateş, kuş, altın tüylü ördek, harikalar harikası vb. gibi nadir bulunan bir vasıtanın eksikliği,

x⁴: Özel şekil,

x⁵: Akla yatkın şekiller,

x⁶: Başka değişik şekiller.

IX. Kötülük veya eksiklik haberinin yayılması; kahramana rica veya emredilmesi, kahramanın sefere gönderilmesi veya kendi isteğiyle gitmesi (Tavassut etme, irtibat anı, sembol: Y)

Y¹: Bir imdat çağrısı yapılması üzerine kahramanın sefere gönderilmesi,

Y²: Kahramanın, doğrudan sefere gönderilmesi,

Y³: Kahramanın evinden ayrılmasına müsaade edilmesi,

Y⁴: Felaketin duyulması,

Y⁵: Kahramanın kovularak evden uzaklaştırılması,

Y⁶: Ölüme mahkûm kahramanın gizlice serbest bırakılması,

Y⁷: Ağıt söyleme.

X. Arayıcı kahramanın harekete geçmeye razı olması veya karar vermesi (Kahramanın karar vermesi, sembol: W)

XI. Kahramanın evden ayrılması (Yola çıkma, sembol: ↑)

XII. Büyülü vasıtayı veya büyülü yardımcının yardımını alabilmesi bakımından kahramanın sına, sorgulama ve saldırıya maruz kalması,(Bağışçıyla ilgili ilk fonksiyon, sembol: D)

D¹: Bağışçının, kahramanı sınamaya tâbî tutması,

D²: Bağışçının, kahramanı selamlaması ve onu sorgulaması,

D³: Ölmek üzere olan kişi veya ölünün kahramandan yardım istemesi,

D⁴: Bir mahkûmun, kahramandan kendisini kurtarmasını istemesi,

D⁴: Bağışçının tutuklanmasıyla aynı durumun söz konusu olması,

D⁵: Kahramandan af dilenmesi,

D⁶: Rakiplerin, paylaşamadıkları bir malın paylaşılmasını kahramandan istemeleri,

D⁷: Diğer istekler,

D⁸: Bir düşmanın kahramanı öldürmeyi denemesi,

D⁹: Bir düşmanın kahramanla kavgaya girmesi,

D¹⁰: Kahramana, büyülü bir vasıta gösterilerek değış- tokuş teklif edilmesi,

XIII. Müstakbel bağışçının davranışlarına kahramanın tepki göstermesi (Kahramanın tepkisi, sembol: H)

H¹: Kahraman, bağışçının sınamasına uyar,

H²: Kahraman, bağışçının selamına karşılık verir,

H³: Kahraman, ölmek üzere 9olan bir kişinin isteğini kabul eder,

H⁴: Kahraman, mahkûmu serbest bırakır,

H⁵: Kahraman, kendisine yalvaranı affeder,

H⁶: Kahraman paylaşmayı gerçekleştirir ve rakipleri yatıştırır,

H⁷: Kahraman, başka bir hizmet yapar,

H⁸: Kahramanın, düşmanın uyguladığı yöntemleri yine düşmana uygulayarak saldırıdan kurtulması,

H⁹: Kahraman düşmanı yener,

H¹⁰: Kahraman, objeleri değiştirmeyi kabul eder, ancak objenin büyüğü gücünü bu kişiye karşı hemen kullanır.

XIV. Kahramanın büyüğü vasıtayı elde etmesi (Büyüğü vasıtayı elde etme, sembol: Z)

Z¹: Büyüğü vasıtanın doğrudan verilmesi,

Z²: Büyüğü vasıtanın yerinin gösterilmesi,

Z³: Büyüğü vasıtanın imal edilmesi,

Z⁴: Büyüğü vasıtanın satılması ve alınması,

Z⁵: Büyüğü vasıtanın kahraman tarafından bulunması,

Z⁶: Büyüğü vasıtanın birdenbire kendiliğinden ortaya çıkması,

Z⁷: Büyüğü vasıtanın emilmesi,

Z⁸: Büyüğü vasıtanın çalınması,

Z⁹: Başka kişilerin kahramanın hizmetine kendiliklerinden girmeleri.

XV. Kahramanın, aranan objenin bulunduğu yere götürülmesi, ulaştırılması, yol gösterilmesi (Bir krallıktan ötekine götürülme, sembol: R)

R¹: Kahramanın havada uçarak gitmesi,

R²: Kahramanın karada veya suda yolculuk yapması,

R³: Kahramana kılavuzluk edilmesi,

R⁴: Kahramana yol gösterilmesi,

R⁵: Kahramanın statik haberleşme vasıtalarından yararlanması,

R⁶: Kahramanın kan izlerini takip etmesi,

XVI. Kahraman ve hasmın doğrudan mücadeleye girmeleri (Mücadele, sembol: L)

L¹: Kahraman ve hasmın açık arazide dövüşmesi,

L²: Kahraman ve hasmın birbirleriyle yarışması,

L³: Kahraman ve hasmın kumar oynamaları.

XVII. Kahramanda özel bir tanıma izi olması (İz, işaret, sembol: M)

M¹: Tanıma işaretinin vücutta olması,

M²: Kahramanın yüzük veya çamaşırı tanıma işareti olarak alması,

XVIII. Hasmın yenilmesi (Zafer, sembol: V)

V¹: Hasmın açık arazide yenilmesi,

V²: Hasmın yarışmada yenilmesi,

V³: Hasmın kumarda kaybetmesi,

V⁴: Hasmın tartılmada kaybetmesi,

V⁵: Ön mücadele yapılmadan hasmın öldürülmesi,

V⁶: Hasmın dorudan doğruya kovulması.

XIX. Masal başlangıçlarındaki kötülük veya eksikliğin giderilmesi (Kötülüğün yok edilmesi veya ılgası, sembol: E)

E¹: Aranılan objenin kurnazlık veya zorla alınması,

E²: Birbirine bağlı seri aksiyonlarla, aranılan objenin birçok kişi tarafından elde edilmesi,

E³: Aranılan objenin cazibe yoluyla elde edilmesi,

E⁴: Aranılan objenin geri alınmasının daha önceki aksiyonların sonucu olması,

E⁵: Aranılan objenin büyüme vasıta kullanımıyla anında elde edilmesi,

E⁶: Büyüme vasıtasının kullanılmasıyla fakirliğin sona ermesi,

E⁷: Aranılan objenin ele geçirilmesi,

E⁸: Büyümenin bozulması ve büyüme kişinin büyüden kurtulması,

E⁹: Ölünün hayata döndürülmesi,

E¹⁰: Mahkûmun kurtarılması,

XX. Kahramanın geri dönüşü (Geri dönüş, sembol: ↓)

XXI. Kahramanın takip edilmesi, yakalanması (Takip, sembol: P)

P¹: Kahramanın ardından takipçinin uçuşması,

P²: Takipçinin suçlu kişiyi istemesi,

P³: Takipçinin çeşitli hayvan kılıklarına bürünerek kahramanı takip etmesi,

- P⁴: Birtakım cazip objeler şeklinde takipçilerin kahramanın yoluna çıkmaları,
P⁵: Takipçinin kahramanı yutmaya çalışması,
P⁶: Takipçinin kahramanı öldürmeye çalışması,
P⁷: Takipçi, üzerinde kahramanın saklandığı ağacı kahramanı yere indirmek için kemirir.

XXII. Kahramanın takipten kurtulması (Kurtulma, sembol: S)

- S¹: Kahramanın gökyüzüne çıkarılması,
S²: Takipçinin yoluna engeller koyarak kahramanın kaçması,
S³: Kaçışı sırasında kahramanın tanınmamak için çeşitli objeler kılığına girmesi,
S⁴: Kaçışı sırasında kahramanın saklanması,
S⁵: Demirciler tarafından kahramanın saklanması,
S⁶: Kahramanın birdenbire taş, hayvan vb. şeyler kılığına girerek takipçilerden kurtulması,
S⁷: Kahramanın başka kılığa girmiş ejderha kadınların cazibesine karşı koyması,
S⁸: Yutulma girişimlerine kahramanın izin vermemesi,
S⁹: Kahramanın kendisine yapılan bir suikasttan kurtulması,
S¹⁰: Kahramanın başka bir ağaca atlayarak kurtulması.

XXIII. Kahramanın kimliğini gizleyerek kendi ülkesine veya başka bir ülkeye gelmesi (Kimlik gizleyerek gelme, sembol: O)

XXIV. Sahte kahramanın asılsız iddialarda bulunması (Asılsız iddialar: F)

XXV. Kahramana zor bir görevin teklif edilmesi (Zor görev, sembol: T)

XXVI. Görevi gerçekleştirme (Gerçekleştirme, sembol: A)

XXVII. Kahramanın tanınması (Kimlik belirleme, sembol: I)

XXVIII. Sahte kahraman veya hasmın maskesini düşürme (Maske düşürme, sembol: Dv)

XXIX. Kahramanın yeni bir fiziki görünüm kazanması (Değişme, sembol: Tr)

Tr¹: Büyülü yardımcının doğrudan müdahalesiyle kahramanın değişmesi,

Tr²: Kahramanın muhteşem bir saray yaptırması,

Tr³: Kahramanın yeni elbiseler giymesi,

Tr⁴: Akla yatkın ve nükteli değişme yolları.

XXX. Hasmın cezalandırılması (Cezalandırma, sembol: Pu)

XXXI. Kahramanın evlenmesi ve tahta çıkması (Düğün, sembol: N)

N.** : Gelin adayı kız ve krallık, kahramana aynı zamanda verilir ya da önce krallığın yarısına, ebeveynlerinin ölümünden sonra da krallığın tamamına sahip olur,

N.* : Bazen, kahraman sadece evlenir, ancak nişanlısı kralın kızı değildir, tahta çıkma olayı yoktur,

N*: Zaman zaman da sadece tahta çıkma hadisesi söz konusu edilir,

n¹: Düğünden az bir süre önce, şayet anlatımda ikinci bir kötülük söz konusu edilirse, birinci “hareket” nişanlanma hadisesi veya söz kesme işiyle son bulur,

n²: Zıt vaka: Kahraman evlenir, daha sonra karısını kaybeder; arama sonunda evlenme işi yenilenir,

n⁰: Kahraman, ödül olarak, prensesle evlenme yerine para veya başka zenginleşme yollarını tercih eder. (Gümüş, 1987: 45- 102).

Burada işlevlerin sembollerinin çok daha başka olması “W” sembolünün iki farklı işlevde kullanıldığı (L ve W) çiftinin (Mücadele- Zafer) olduğu görülmüştür. Propp, masallarda 31 işlev tespit etmiştir. Bu işlevlerin her birinin kısa bir özetini yapar. Alt işlevleriyle birlikte örneklendirmeler de yaparak işleve uygun bir sembol verir. “Masalların girişinde bir başlangıç durumu sunulur. Burada aile fertleri sayılır ya da geleceğin kahramanı sadece ismiyle veya durumunun işaret edilmesiyle verilir. Bu başlangıç durumu, bir işlev olmasa da yine de önemli bir biçimbilimsel öge özelliğini taşır. Bu ögeye "açılış durumu" adı verilir ve "α" işareti ile gösterilir” (Propp: 2017: 29).

Açılışın ardından işlevler, aşağıdaki şekilde sıralanır: (Propp 2017: 29-65)

1. Aileden biri evden uzaklaşır (tanımı: uzaklaşma, simgesi β)

β¹: ana – babaların uzaklaşması;

β²: ana – babaların ölümü;

β³: çocukların uzaklaşması.

2. Kahraman bir yasakla karşılaşır (tanımı: yasaklama, simgesi γ)

γ¹: yasaklama;

γ²: buyruk.

3. Yasak çiğnenir (tanımı: yasağı çiğneme, simgesi δ)

δ¹: yasağın çiğnenmesi;

δ^2 : buyruğun yerine getirilmesi.

4. Saldırgan bilgi edinmeye çalışır (tanımı: soruşturma, simgesi ϵ)

ϵ^1 : saldırgan kahramanı sorgular;

ϵ^2 : kahraman saldırganı sorgular;

ϵ^3 : üçüncü bir kişi aracılığıyla yapılan sorgulama ya da başka benzer durumlar.

5. Saldırgan kurbanıyla ilgili bilgi toplar (tanımı: bilgi toplama, simgesi ζ)

ζ^1 : saldırgan kahraman üstüne bilgi edinir;

ζ^2 : kahraman saldırgan üstüne bilgi edinir;

ζ^3 : başka durumlar.

6. Saldırgan, kurbanını ya da servetini ele geçirmek için, onu aldatmayı dener (tanımı: aldatma, simgesi η)

η^1 : saldırganın kurbanını aldatma girişimi;

η^2 : saldırganın büyüleri araç kullanması;

η^3 : başka aldatma biçimleri.

7. Kurban aldanır ve böylece istemeyerek düşmanına yardım etmiş olur (tanımı: suça katılma, simgesi θ)

θ^1 : kahraman saldırganın önerisine tepki gösterir;

θ^2 : kahraman büyüleri eyleme mekanik olarak boyun eğer;

θ^3 : kahraman boyun eğer ya da saldırganın aldatmaya çalışmasına mekanik olarak tepki gösterir.

x- aldatıcı uzlaşma sırasında gerçekleşen ön kötülük.

8. Saldırgan, aileden birine zarar verir (tanımı: kötülük, simgesi A)

A¹: bir insanın kaçırılması;

A²: bir yardımcının ya da büyüleri bir nesnenin kaçırılması;

A^{II}: yardımcından zorla ayrılma;

A³: ekinlerin çalınması ya da ekinlere zarar verilmesi;

A⁴: gün ışığının çalınması;

A⁵: başka hırsızlık biçimleri;

A⁶: sakatlama, kör etme;

A⁷: ortadan kaybolmaya yol açma;

A^{VII}: nişanlı kızın unutkanlığı;

A⁸: zorla istenen ya da zorla koparılan bilgi; kurban götürülür;

A⁹: kovma;

A¹⁰: suya bırakma;

A¹¹: büyüleme, dönüştürme;

A¹²: yerine koyma;

A¹³: öldürme buyruğu;

A¹⁴: öldürme;

A¹⁵: hapsetme;

A¹⁶: korkutarak evlenmeye zorlama;

A^{XVI}: aynı şeye akrabalar arasında rastlanır;

A¹⁷: yamyamlık ya da yamyamlıkla korkutma;

A^{XVII}: aynı şeye akrabalar arasında rastlanır;

A¹⁸: vampirlik (hastalık);

A¹⁹: savaş ilanı;

⁰A: bir uçuruma itilmiş İvan'ın düşüşüne bağlı biçimler (ikinci olaylar dizisindeki kötülük), bir başka deyişle, nişanlı kızın (⁰A¹), büyülü nesne ya da yardımcının (⁰A²), vb.nin kaçırılmasıyla birlikte ortaya çıkan düşüşe bağlı biçimler.

8-a. Aileden birinin bir eksiği vardır; aileden biri bir şeyi elde etmek ister (tanımı: eksiklik, simgesi a)

a¹: bir nişanlı kızın, bir insanın eksikliği;

a²: bir yardımcının, büyülü bir nesnenin eksikliği;

a³: ilginç bir şeyin eksikliği;

a⁴: ölüm(aşk) yumurtasının eksikliği;

a⁵: para, besin eksikliği;

a⁶: başka biçimlerde ortaya çıkan eksiklik.

9. Kötülüğün ya da eksikliğin haberi yayılır, bir dilek ya da buyrukla kahramana başvurulur, kahraman gönderilir ya da gitmesine izin verilir (tanımı: aracılık, geçiş anı; simgesi B)

B¹: çağrı;

B²: kahramanın gönderilmesi;

B³: kahramanın gitmesine izin verilir;

B⁴: kötülük haberinin değişik biçimlerde yayılması;

B⁵: kahraman götürülür;

B⁶: kahraman bir hayvanı ya da insanı kurtarır ya da onun gitmesine izin verir;

B⁷: ağıt.

10. Arayıcı kahraman eyleme geçmeyi kabul eder ya da eyleme geçmeye karar verir (tanımı: karşıt eylemin başlangıcı, simgesi C)

11. Kahraman evinden ayrılır (tanımı: gidiş, simgesi ↑)

12. Kahraman büyü bir nesneyi ya da yardımcıyı edinmesini sağlayan bir sınama, sorgulama, saldırı vb. ile karşılaşır (tanımı: bağışçının ilk işlevi, simgesi D)

D¹: sınama;

D²: selamlama, sorular;

D³: öldükten sonra hizmet etmesini isteme;

D⁴: bir tutsak kurtarılmasını ister;

⁰D⁴: aynı şey ama önceden hapsedilmiş olmayla birlikte;

D⁵: aman dileme;

D⁶: tartışan kişilerin bölüştürme isteği;

d⁶: bölüştürme isteğinin dile getirilmediği tartışma;

D⁷: başka istekler;

⁰D⁷: aynı şey, istekte bulunan kişinin önce güç bir duruma düşürülmüş olmasıyla birlikte gerçekleşir;

d⁷: bağışçı güçsüz bir durumdadır ama hiçbir istekte bulunmaz; hizmet etme olasılığı;

D⁸: kahramanı yok etme girişimi;

D⁹: düşman bir bağışçıyla savaşım;

D¹⁰: büyü nesneyi bir başka şeyle değiş- tokuş etme önerisi.

13. Kahraman ileride kendisine bağıшта bulunacak kişinin (bağışçının) eylemlerine tepki gösterir (tanımı: kahramanın tepkisi, simgesi E)

E¹: başarılı sınama;

E²: nazikçe yanıtlama;

E³: ölüye hizmet etme;

E⁴: tutsağın kurtarılması;

E⁵: istenilen iyilik yapılır;

E⁶: tartışanlar arasında bölüştürme yapılır;

E^{VI}: kahraman tartışmakta olan kişileri aldatır;

E⁷: başka hizmetler, yerine getirilen istekler ve dinsel edimler;

E⁸: zarar verme girişimi boşa çıkar;

E⁹: düşman bağışçıya karşı zafer kazanılır;

E¹⁰: değiş- tokuş sırasında aldatma.

14. Büyülü nesne kahramana verilir (tanımı: büyülü nesnenin alınması, simgesi F)

F¹: nesne aktarılır;

f¹: maddesel bir değeri olan bağış;

F²: büyülü nesnenin bulunduğu yer belirtilir;

F³: büyülü nesne üretilir;

F⁴: büyülü nesne satılır, satın alınır;

F³₄: büyülü nesne ısmarlama üzerine üretilir;

F⁵: kahraman büyülü nesneyi bulur;

F⁶: büyülü nesne kendiliğinden görülür;

F^{VI}: büyülü nesne topraktan biter;

F⁷: büyülü nesne içilir ya da yenir;

F⁸: büyülü nesne kahraman tarafından çalınır;

F⁹: büyülü yardımcı hizmet eder, kahramanın hizmetine girer;

f⁹: aynı şey yardım çağırısı olmadan gerçekleşir;

F⁶₉: hizmet etmek isteyen yardımcıyla karşılaşma.

15. Kahraman, aradığı nesnenin bulunduğu yere ulaştırılır, kendisine kılavuzluk edilir ya da yol gösterilir (tanımı: iki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk, simgesi G)

G¹: havada uçurma;

G²: atla götürme, taşıma;

G³: kahraman bir kılavuzun eşliğinde gider;

G⁴: kahramana yol gösterilir;

G⁵: kahraman devingen olmayan ulaşım araçları kullanır;

G⁶: kan izleri yolu belirtir.

16. Kahraman ve saldırgan, bir çatışmada karşı karşıya gelir (tanımı: çatışma, simgesi H)

H¹: açık alanda dövüşme;

H²: yarış;

H³: kâğıt oyunu;

H⁴: tartılma.

17. Kahraman özel bir işaret edinir (tanımı: özel işaret, simgesi I)

I¹: kahramanın bedeninde özel bir işaret oluşur;

I²: bir yüzük ya da mendil verilir;

I³: başka özel bir işaret biçimleri.

18. Saldırgan yenik düşer (tanımı: zafer, simgesi J)

J¹: çatışma sırasında zafer kazanılır

⁰J²: olumsuz bir biçimde zafer kazanılır (düzmece kahraman çatışmak istemez, saklanır, kahraman da böylece zafer kazanır);

J²: yarışmada zafer kazanılır ya da üstünlük elde edilir;

J³: kâğıt oyununda kazanılır;

J⁴: tartılma sırasında üstünlük elde edilir;

J⁵: saldırgan çatışma olmadan öldürülür;

J⁶: saldırgan kovalanır.

19. Başlangıçtaki kötülük giderilir ya da eksiklik karşılanır (tanımı: giderme, simgesi K)

K¹: aranan nesne zor kullanarak ya da kurnazlıkla hemen elde edilir;

K¹: aynı şey, bir kişinin bir başkasını aranan nesneyi elde etmeye zorlamasıyla gerçekleşir;

K²: aranan nesne birçok yardımcıyla birlikte elde edilir;

K³: bazı nesnelere çekicilik yardımıyla elde edilir;

K⁴: kötülüğün giderilmesi doğrudan doğruya önceki olayların bir sonucudur;

K⁵: kötülük büyülü nesnenin kullanılmasıyla anında giderilir;

K⁶: büyülü nesnenin kullanılmasıyla yoksulluk ortadan kalkar;

K⁷: avlama

K⁸: büyünün bozulması

K⁹: dirilme;

K^{IX}: aynı şey yaşam suyunun önceden aranmasıyla gerçekleşir;

K¹⁰: kurtarma.

KF: F biçimlerinden biriyle gerçekleşen giderme; bir başka deyişle KF¹- aranan nesne aktarılır; KF²- aranan nesnenin bulunduğu yer belirtilir, vb.

20. ↓: Kahramanın geri dönüşü

21. Kahraman izlenir (tanımı: izleme, simgesi Pr)

Pr¹: havada uçma;

Pr²: suçlu telim edilmelidir;

Pr³: çeşitli hayvan kılığına dönüşerek gerçekleşen izleme;

Pr⁴: çekici nesnelere dönüşerek gerçekleşen izleme;

Pr⁵: kahramanı yutma girişimi;

Pr⁶: kahramanı yok etme girişimi;

Pr⁷: bir ağacı gövdesini yiyerek devirme girişimi.

22. Kahramanın yardımına koşulur (tanımı: yardım, simgesi Rs)

Rs¹: hızla kaçma;

Rs²: kahraman yola bir tarak, vb. atar;

Rs³: kiliseye, vb.ye dönüşerek kaçma;

Rs⁴: kahraman kaçarken saklanır;

Rs⁵: kahraman demircilerin yanında saklanır;

Rs⁶: hayvanlara, bitkilere, taşlara dönüşme;

Rs⁷: kahraman çekici nesnelere ayartmasına karşı direnir;

Rs⁸: kahraman yutulmaktan kurtulur;

Rs⁹: kahraman öldürülmekten kurtulur;

Rs¹⁰: bir ağacın üstüne sıçrama.

23. Kahraman kimliğini gizleyerek kendi evine döner ya da bir başka ülkeye gider (tanımı: kimliğini gizleyerek gelme, simgesi O)

24. Düzmece bir kahraman asılsız savları ileri sürer (tanımı: asılsız savlar, simgesi L)

25. Kahramana güç bir iş önerilir (tanımı: güç iş, simgesi M)

26. Güç iş yerine getirilir (tanımı: güç işi yerine getirme, simgesi N)

⁰N: Güç işi belirli bir sürede yerine getirme.

27. Kahraman tanınır (tanımı: tanı(n)ma, simgesi Q)

28. Düzmece kahramanın saldırganın ya da kötünün gerçek kimliği ortaya çıkar (tanımı: ortaya çıkarma, simgesi Ex)

29. Kahraman yeni bir görünüm kazanır (tanımı: biçim değiştirme, simgesi T)

T¹: bedensel açıdan yeni bir görünüm;

T²: bir sarayın yapılması;

T³: yeni giysiler;

T⁴: gülmeceli ya da usa yatkın biçimler.

30. Düzmece kahraman ya da saldırgan cezalandırılır (tanımı: cezalandırma, simgesi U)

31. Kahraman evlenir ve tahta çıkar (tanımı: evlenme, simgesi W⁰)

W⁰: evlenme ve tahta çıkma;

W⁰: evlenme;

W₀: tahta çıkma;

w¹: evlilik sözü verme;

w²: yinelenen evlilik

w³: parayla ödüllendirme (prensesle evlenme yerine) ve düğümün çözülmesinde başka zenginleşme biçimleri.

Y- Anlaşılmayan ya da aktarma biçimler.

< - Bir işaret direğinde ayrılma.

s- İşaret veren bir nesnenin aktarılması.

Grkç.- Gerekçe(lendirme)ler.

/- Bağlantılar.

Olumlu (olm)- İşlevin olumlu sonucu;

Olumsuz (olmsz)-İşlevin olumsuz sonucu;

Karşıt (kt)- İşlevin anlamına karşıt bir sonuç.

Sema- Mehmet Rifat'ın Fransızcadan çevirisini yaptığı “Masalın Biçimbilimi” kitabında işlevler yukarıdaki şekilde sıralanmıştır. Fransızca olarak “Morphologie du conte” adıyla Marguerite Derrida tarafından çevrilmiş olup Rifat çiftinin bu çeviri eserini esas aldığı “Masalın Biçimbilimi” adlı kitabın dipnotunda belirtmişlerdir (Propp, 2017: IX). Fransızca “Morphologie du conte- 1970” çevirisinde “H- Mücadele (H- Combat)”, “I- Özel işaret (I-Marque)”, “J- Zafer (J-Victorie)” şeklinde görülmektedir (<https://fr.scripd.com>). Biz son basılan çeviriyi ölçü olarak kabul ettik ve (H- J) çiftini aldık. Yök Tez Tarama sayfasında incelenen tezlerde kimi tezler (H- J) çiftini, kimi tezlerde (H- I) çiftini almış oldukları görülmüştür. (bkz. Ulusal Tez Merkezi- <https://tez.yok.gov.tr>) Son olarak dünyadaki bütün masalların aynı iskelet çerçevesinde oluşturulduğunu ve daha sonra farklılaştığını söyleyen Propp'un metodunu Türk masallarına uygulayan ilk araştırmacı Umay Günay'dır. 70 masal

üzerinde çalışan Günay'ın 1975'te "Elazığ Masalları- İnceleme" adlı çalışması bu yöntemin Türkiye'de ilk kez uygulanması yönüyle önem taşımaktadır.

Umay Günay, 70 Elazığ masalını bu yöntemle incelerken ana işlevlerin alt işlevlerinde bazı eklemeler yapmış olduğundan bahseder. 7 işlev için 8 yeni varyant tespit ederek yeni numaralar verdiğini belirtir. Bunlar;

"A²⁰: Gelinin yapmadığı hatayı oğluna gelin yapmış gibi gösterme.

A²¹: Eşlerden birinin diğerine ihanet etmesi.

Günay, Propp'un incelemesinde verici veya yardımcının fonksiyonlarını icra eden karakterlerin olağanüstü özellikleri olan hayvan ve insanlar olduğunu, Türk masallarında hem vericinin hem de yardımcının fonksiyonlarını icra eden "Tanrı" kavramının üzerinde durmak gerektiğini ifade ederek Tanrı'yla masal kahramanı arasındaki fonksiyonların Propp metodunda bulunmadığı için bu 3 fonksiyonun alt fonksiyonlarına yine ilave yapmış olduğundan söz eder.

D¹¹: Tanrı'ya yalvarma.

E¹¹: Türk masallarında Tanrı'yla kahraman arasındaki çok yaygın ve özel bir yer tutar.

F¹⁰: Tanrı istenileni verir. Türk masallarında derviş, Hızır, aksakallı, ihtiyarlar Tanrı'nın elçisi olarak kabul edilir. Tanrı kudretiyle yapılacak işlerin yapılmasına vasıta olur.

J³: Ayakkabıyı düşürür, kendini tanıtacak bir şey verir, mendil örter, damga vurur.

I⁷: Hain yaralanır.

T⁵: Kahraman tanınmamak için çirkinleşir ve kıyafet değiştirir." (Günay, 1975: 266-270).

Yukarıda karşılaştırmaları verilmiş olan üç çevirinin tablosu kolayca görülmesi açısından aşağıda verilmiştir.

W. Propp Metodunun İşlev Şeması

Mehmet-Sema Rifat Çevirisi	Hüseyin Gümüş Çevirisi	V. Propp Orijinal
1. Aileden biri evden uzaklaşır (tanımı: uzaklaşma, simgesi β)	I. Masal fertlerinin birinin evden uzaklaşması (Uzaklaşma, sembol: e)	I. Ailenin üyelerinden birisi evden uzaklaşır (tanım: uzaklaşma; sembol – e)
2. Kahraman bir yasakla karşılaşır (tanımı: yasaklama, simgesi γ)	II. Yasağın kahramana zorla kabul ettirilmesi (Yasaklama, sembol: k)	II. Kahramana bir yasak bildirilir (tanım: yasak; sembol - 6)
3. Yasak çiğnenir (tanımı: yasağı çiğneme, simgesi δ)	III. Yasağın çiğnenmesi (Yasak çiğneme, sembol: q)	III. Yasağın ihlali (tanım: ihlal; sembol - b)
4. Saldırgan bilgi edinmeye çalışır (tanımı: soruşturma, simgesi ε)	IV. Hasmin bilgi elde etme yolları (Sorgulama, sembol: v)	IV. Düşman bilgi edinmeye çalışır (tanım: bilgi edinme; sembol - b)
5. Saldırgan kurbanıyla ilgili bilgi toplar (tanımı: bilgi toplama, simgesi ζ)	V. Hasma kurbanı hakkında bilgilerin verilmesi (Bilgi verme, sembol: W)	V. Düşmana kurbanı hakkında bilgi verilir (tanım: bilginin verilmesi; sembol – w)
6. Saldırgan, kurbanını ya da servetini ele geçirmek için, onu aldatmayı dener (tanımı: aldatma, simgesi η)	VI. Hasmin kurbanını aldatma yolları, kurbanın kendisini veya servetini ele geçirme (Aldatma yolları, sembol: J)	VI. Düşman, kurbanına sahip olmak veya onun mülkiyetini ele geçirmek amacıyla kurbanını aldatmaya çalışır (tanım: aldatma manevrası; sembol – r)
7. Kurban aldanır ve böylece istemeyerek düşmanına yardım etmiş olur (tanımı: suça katılma, simgesi θ) x- aldatıcı uzlaşma sırasında gerçekleşen ön kötülük.	VII. Kurbanın oyuna gelmesi ve böylece istemeden düşmana yardım etmesi (Suça gayri iradi iştirak, sembol: g)	VII. Kurban aldanır ve istemeden düşmana yardım eder (tanım: iştirak/yardım; sembol – g)
8. Saldırgan, aileden birine zarar verir (tanımı: kötülük, simgesi A)	VIII. Hasmin, ailenin bir üyesine zarar veya haksızlık vermesi (Kötülük yapma, sembol: X)	VIII. Düşman ailenin bir üyesine hasar veya maddi zarar verir (tanım: zarar verme; sembol – A)
8-a. Aileden birinin bir eksiği vardır; aileden biri bir şeyi elde etmek ister (tanımı: eksiklik, simgesi a)	VIIIa. Aile fertlerinden birinin bir şeyden mahrum kalması ve bunu elde etmek istemesi (Bir şeyin eksikliği, sembol: x)	VIIIa. Aile fertlerinden birinin bir şeyin yokluğunu hissetmesi, herhangi bir şeye sahip olma isteği (tanım: eksiklik; sembol – a)
9. Kötülüğün ya da eksikliğin haberi yayılır, bir dilek ya da buyrukla kahramana başvurulur, kahraman gönderilir ya da gitmesine izin verilir (tanımı: aracılık, geçiş anı; simgesi B)	IX. Kötülük veya eksiklik haberinin yayılması; kahramana rica veya emredilmesi, kahramanın sefere gönderilmesi veya kendi isteğiyle gitmesi (Tavassut etme, irtibat anı, sembol: Y)	IX. Bela yahut eksiklik haberi yayılır, kahramana rica veya emredilir, gönderilir veya serbest bırakılır (tanım: aracılık etme, bağlantı anı; sembol – B)
10. Arayıcı kahraman eyleme geçmeyi kabul eder ya da eyleme geçmeye karar verir (tanımı: karşıt eylemin başlangıcı, simgesi C)	X. Arayıcı kahramanın harekete geçmeye razı olması veya karar vermesi (Kahramanın karar vermesi, sembol: W)	X. Arayıcı (kahraman) razı olur veya harekete geçmeye karar verir (tanım: karşıt harekete geçme; sembol – C)
11. Kahraman evinden ayrılır (tanımı: gidiş, simgesi ↑)	XI. Kahramanın evden ayrılması (Yola çıkma, sembol: ↑)	XI. Kahraman evden ayrılır (yola çıkar) (tanım: yola çıkma; sembol – ↑)
12. Kahraman büyüdü bir nesneyi ya da yardımcıyı edinmesini sağlayan bir sinama, sorgulama, saldırı vb. ile karşılaşır (tanımı: bağışçının ilk işlevi, simgesi D)	XII. Büyüdü vasıtayı veya büyüdü yardımcının yardımını alabilmesi bakımından kahramanın sinama, sorgulama ve saldırıya maruz kalması,(Bağışçıyla ilgili ilk fonksiyon, sembol: D)	XII. Arayıcı kahramanın bağışçı tarafından sinava tabi tutularak, başarması takdirde büyüdü bir nesneye yahut büyüdü bir yardımcıya kavuşması hazırlıkları görülür (tanım: bağışçının birinci fonksiyonu; sembol – D)
13. Kahraman ileride kendisine bağıştta bulunacak kişinin (bağışçının) eylemlerine tepki gösterir (tanımı: kahramanın tepkisi, simgesi E)	XIII. Müstakbel bağışçının davranışlarına kahramanın tepki göstermesi (Kahramanın tepkisi, sembol: H)	XIII. Kahramanın müstakbel bağışçıya tepki gösterir (tanım: kahramanın tepkisi; sembol – Γ)
	XIV. Kahramanın büyüdü vasıtayı elde etmesi (Büyüdü vasıtayı elde etme, sembol: Z)	XIV. Kahraman büyüdü vasıtayı elde eder (tanım: büyüdü bir nesnenin elde edilmesi; sembol – Z)

14. Büyüdü nesne kahramana verilir (tanımı: büyüdü nesnenin alınması, simgesi F)	XV. Kahramanın, aranan objenin bulunduğu yere götürülmesi, ulaştırılması, yol gösterilmesi (Bir krallıktan ötekine götürülme, sembol: R)	XV. Kahraman aranan nesnenin bulunduğu yere ulaştırılır (tanım: yer değişme, kılavuzluk; sembol – R)
15. Kahraman, aradığı nesnenin bulunduğu yere ulaştırılır, kendisine kılavuzluk edilir ya da yol gösterilir (tanımı: iki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk, simgesi G)	XVI. Kahraman ve hasmın doğrudan mücadeleye girmeleri (Mücadele, sembol: L)	XVI. Kahraman ve düşmanın savaşı (tanım: mücadele, savaş; sembol – B)
16. Kahraman ve saldırgan, bir çatışmada karşı karşıya gelir (tanımı: çatışma, simgesi H)	XVII. Kahramanda özel bir tanıma izi olması (İz, işaret, sembol: M)	XVII. Kahraman daha sonra tanınmak için işaretlenir (tanım: ayrıca özellik koyma, işaretleme; sembol – K)
17. Kahraman özel bir işaret edinir (tanımı: özel işaret, simgesi I)	XVIII. Hasmın yenilmesi (Zafer, sembol: V)	XVIII. Düşman yenilir (tanım: zafer; sembol – Π)
18. Saldırgan yenik düşer (tanımı: zafer, simgesi J)	XIX. Masal başlangıçlarındaki kötülük veya eksikliğin giderilmesi (Kötülüğün yok edilmesi veya ılgası, sembol: E)	XIX. Masalın başlangıcındaki kötülük yahut yokluğun giderilir (tanım: giderme; sembol – Π)
19. Başlangıçtaki kötülük giderilir ya da eksiklik karşılanır (tanımı: giderme, simgesi K)	XX. Kahramanın geri dönüşü (Geri dönüş, sembol: ↓)	XX. Kahraman geri döner (tanım: geri dönüş; sembol – ↓)
20. ↓: Kahramanın geri dönüşü	XXI. Kahramanın takip edilmesi, yakalanması (Takip, sembol: P)	XXI. Kahraman düşman tarafından takip edilir (tanım: takip; sembol – Πρ.)
21. Kahraman izlenir (tanımı: izleme, simgesi Pr)	XXII. Kahramanın takipten kurtulması (Kurtulma, sembol: S)	XXII. Kahraman takipten kurtulur (tanım: kurtuluş; sembol – Cn.)
22. Kahramanın yardımına koşulur (tanımı: yardım, simgesi Rs)	XXIII. Kahramanın kimliğini gizleyerek kendi ülkesine veya başka bir ülkeye gelmesi (Kimlik gizleyerek gelme, sembol: O)	XXIII. Kahraman kimliğini gizleyerek ülkesine döner (tanım: tanınmadan varış; sembol – °)
23. Kahraman kimliğini gizleyerek kendi evine döner ya da bir başka ülkeye gider (tanımı: kimliğini gizleyerek gelme, simgesi O)	XXIV. Sahte kahramanın asılsız iddialarda bulunması (Asılsız iddialar: F)	XXIV. Sahte kahraman asılsız iddialarda bulunur (tanım: asılsız iddia; sembol – Φ)
24. Düzmece bir kahraman asılsız savları ileri sürer (tanımı: asılsız savlar, simgesi L)	XXV. Kahramana zor bir görevin teklif edilmesi (Zor görev, sembol: T)	XXV. Kahramana zor bir görev teklif edilir (tanım: zor görev; sembol – 3)
25. Kahramana güç bir iş önerilir (tanımı: güç iş, simgesi M)	XXVI. Görevi gerçekleştirme (Gerçekleştirme, sembol: A)	XXVI. Görev başarıyla tamamlanır (tanım: çözüm; sembol – P)
26. Güç iş yerine getirilir (tanımı: güç işi yerine getirme, simgesi N)	XXVII. Kahramanın tanınması (Kimlik belirleme, sembol: I)	XXVII. Kahraman her kes tarafından tanınır (tanım: tanınma; sembol – Y)
27. Kahraman tanınır (tanımı: tanı(n)ma, simgesi Q)	XXVIII. Sahte kahraman veya hasmın maskesini düşürme (Maske düşürme, sembol: Dv)	XXVIII. Sahte kahraman veya düşmanın maskesi düşürülür (tanım: ifşa; sembol – O)
28. Düzmece kahramanın saldırganın ya da kötünün gerçek kimliği ortaya çıkar (tanımı: ortaya çıkarma, simgesi Ex)	XXIX. Kahramanın yeni bir fiziki görünüm kazanması (Değişme, sembol: Tr)	XXIX. Kahraman yeni bir fizikî görünüm kazanır (tanım: transformasyon; sembol – T)
29. Kahraman yeni bir görünüm kazanır (tanımı: biçim değiştirme, simgesi T)	XXX. Hasmın cezalandırılması (Cezalandırma, sembol: Pu)	XXX. Düşman cezalandırılır (tanım: ceza; sembol – H)
30. Düzmece kahraman ya da saldırgan cezalandırılır (tanımı: cezalandırma, simgesi U)	XXXI. Kahramanın evlenmesi ve tahta çıkması (Düğün, sembol: N) (Gümüş, 1987: 45- 100).	XXXI. Kahramanın evlenir ve tahta çıkar (tanım: düğün; sembol – C)
31. Kahraman evlenir ve tahta çıkar (tanımı: evlenme, simgesi W ⁰)		

Propp Metodu'yla yapılan çözümlenmelere kaynak olması açısından çalışmamıza Propp metoduyla yapılan çalışmaları eklemekte fayda olduğu düşünülmüştür. Ülkemizde sadece halkbilimi alanında değil, radyo- televizyon ve iletişim fakültelerinde de tez olarak çalışıldığını görmek mümkündür.

3.3 Propp Metoduyla Yapılan Masal Çalışmaları

ABALI, İsmail. (2013). “Yapısal Folklor Kuramı Bağlamında Bir Masal İncelemesi Örneği”, *İdil*, C.2, S.8, ss. 26-40.

(Makalede yapısalci folklor kuramı hakkında genel bir bilgi ve Propp metodunun anlatımının ardından Abalı tarafından daha önce derlenmiş olan “İki Kardeş” adlı masalın Propp metoduyla çözümlenmesi yapılmıştır. Yapılan masal incelemesi sonuç olarak Propp metoduna uygun olduğu 7 eylem alanı içindeki karakterlerin kahraman, saldırgan, bağışçı, aranan kişi olarak sınıflandırıldığı görülmüştür.)

ADLIĞ, Hayrettin. (2019). *İdil Masal ve Efsaneleri*. Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada masal ve efsane hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmanın birinci bölümünde İdil ve çevre köylerinden derlenen 22'si masal, 5'i efsaneden oluşan metinler Propp metoduna göre incelenmiş; ikinci bölümünde Stith Thompson'un Motif İndeksi'ne göre masal ve efsaneler başlıklandırılmış; üçüncü bölümünde işlev kuramına göre incelenmiş; dördüncü bölümde de performans teoriye göre değerlendirilmiştir. Propp yöntemiyle çözümlenmesi yapılmıştır. Çalışmada İdil ve çevresinde derlenen masallardan 5 tanesinin dışındaki masalların Propp metodundaki işlev sırasını takip ettiği sonucuna varılmıştır.)

AKARSLAN, Turgay. (2015). “Vladimir Propp'un Biçimbilimsel Yaklaşımı Çerçevesinde “El Bilmez Alelcaip Oyunu Masalı” Üzerine Bir İnceleme”, *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 10/1, ss. 283-297.

(Makalede Tokat yöresinde derlenen “El Bilmez Alelacaip Oyunu Masalı” Propp yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Masal ve Propp yöntemi hakkında bilginin ardından “El Bilmez Alelacaip Oyunu Masalı”nın özeti verilmiş ve çözümlemesi yapılmıştır. Çalışmanın sonuç kısmında Propp metodunda yer alan pekçok işlevin görüldüğü ancak tüm fonksiyonların yer almadığı belirtilmiştir. Metodun tüm Türk masallarına uygulanmasının zor olduğu ancak birçok masalda bu yöntemin uygulanabileceğine vurgu yapılarak masalların tespiti ve incelenmesi için önemli bir metod olduğu sonucuna varılmıştır.)

AKÇAALAN, Hacer. (2015). *İşlevsel Kuram Açısından Masal ve Günümüz Kütahya’sında Masalların Durumu ile İlgili Bir Değerlendirme*. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada yapısalci kuram çerçevesinde bir anket uygulaması yapılarak ortaokul ve lise öğrencilerinin cevaplarından yola çıkılmıştır. Çocukların masallar sayesinde nasıl bir gelişim gösterdikleri incelenmiştir. Sonuç olarak karakter, zekâ ve ahlaki gelişimde masalın önemli bir yere sahip olduğu yargısına varılmıştır.)

AKDENİZ, Safiye. (2014). “Bir Masal İnceleme Modeli Önerisi ve Uygulama” <http://www.egeedebiyat.org/wp/>, s. 1-10, Erişim: 14.05.2014.

(Makalede Hüseyin Gümüş’ün kitabındaki işlev sembolleri kullanılmıştır ve Naki Tezel’in “Türk Masalları” adlı eserinde bulunan “Keloğlan’ın Ali Cengiz Oyunu” adlı masalı Propp yöntemiyle incelenmiştir. Elde edilen sonuç fonksiyon, katılanlar ve yapı analizleri yöntemlerinden yararlanılarak anlatının daha derin ve doğru kavranmasının sağlandığı ifade edilmiştir.)

AKSAKAL, Erdi. (2019). “Morfolojik Yöntemle Erzurum Halk Masalı Çözümlemesi: Ölü Yiyen Derviş”, *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 62, ss. 255-265.

(Makalede Propp yönteminin masalların yapılarını incelemeye önemli bir yöntem olduğu ve masalın hareket alanları tespit edilerek “Ölü Yiyen Derviş” masalının şeması çıkarılmıştır. Sonuç olarak metodun masala uygulanabilir olduğu ve Propp’un

belirttiği işlev ve eylem alanlarına rastlandığı, fonksiyonların sırasının değişmeden varlığını koruduğu ifade edilmiştir.)

ARI, Gökhan; EKEN, Tayyibe. (2017). “Bir Masal, Beş Metin: Bir Keloğlan Masalında İçerik ve Biçim Dönüşümleri”, *Turkish Studies*, Volume 12/34, ss. 47-66. (Makalede aynı masalın farklı varyantlardaki dönüşümleri karşılaştırılmıştır. Propp’un 31 işlevine göre masal ele alınıp incelenmiştir. Beş değişik biçim şematik olarak karşılaştırılmıştır. Sonuçta incelenen masalların karakter, tip ve ana olay örgüsünün verildiği ancak Propp’un verdiği örneklerin yetersizliğinden ya da sorunlu olmasından kaynaklanan kesin sonuçlara ulaşılamadığı ifade edilmiştir.)

AYDIN, Aliye. (2008). *Azerbaycan Masalları-2 Üzerine Bir Araştırma*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada Ehliman AHUNDOV’un “Azerbaycan Masalları-2” adlı kitabındaki 43 masalın incelenmesine yer verilmiştir. Çalışmanın “Giriş” bölümünde Azerbaycan Türklerindeki masal kavramı ve sınıflandırma çalışmaları üzerine bilgi verilmiş ardından 43 masalın Propp yöntemiyle çözümlemesi yapılmıştır. Sonuçta yapılan masal tahlillerinde temel fonksiyonların alt dallarında eksikliklerin olduğu bu yüzden de 10 ana fonksiyona 17 varyant ekledikleri ifade edilmiştir.)

AYGÜT, Ceren. (2017). *Çocuk Tiyatrosunda V. Propp’un Masal Biçimbilimi İlkelerinin İncelenmesi ve Bir Örnek Oyun: İrmikoğlan*. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Anasanat Dalı Sanat Politikaları ve İşletmeciliği Yüksek Lisans Programı (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada Propp’un olağanüstü Rus masallarından yola çıkarak oluşturmuş olduğu, masalın biçimbilimi ilkelerinin bir tiyatro oyununda kullanılabilir olup olmadığı, bu yöntemle bir oyun metninin çözümlemesinin yapılabileceği sorusuna cevap aranmıştır. Birinci bölümde Propp yöntemi hakkında bilgi verilmiş; ikinci bölümde Alexandros Adamopoulos’un yazmış olduğu İrmikoğlan adlı çocuk tiyatrosu kullanılacağı için çocuk tiyatrosu hakkında bilgilendirme yapılmış; son bölümde de bu tiyatro metni Propp yöntemiyle çözümlenmiştir. Sonuçta bir oyun metninin de Propp

yöntemiyle incelenebileceği ve diğer oyun çalışmalarına da uygulanabileceği yargısına varılmıştır.)

BARS, Mehmet Emin. (2014). “ Vladimir Propp’un Yapısal Çözümleme Yöntemi Çerçevesinde Battal Gazi Destanı Filminin İncelenmesi”, *Tarih Okulu Dergisi*, Yıl.7, S. XVIII, ss. 79- 97.

(Makalede Oğuz Türkleri hakkında tarihi bilgiler verildikten sonra Battal Gazi’nin kim olduğu üzerinde durulmuştur. Propp metodu hakkında bilgiler verilmiştir. 1971 yılında Atıl Yılmaz’ın yönettiği; Cüneyt Arkın, Fikret Hakan ve Meral Zeren’in başrollerinde oynadığı “Battal Gazi Destanı” filminin olay örgüsü verilmiş ve işlevler dizisi oluşturulmuştur. Sonuçta filmin Propp yönteminde belirtilen işlevlerin çoğunun yer aldığı ancak işlev sırasının değişiklik gösterdiği ve 31 işlevden daha fazla işlev çıkartılabileceği, farklı türlere de Propp yönteminin uygulanabileceğinin gösterilmesi açısından böyle bir çalışmanın yapıldığı ifade edilmiştir.)

BARS, Mehmet Emin. (2014). “ Vladimir Propp’un Biçimbilimsel Yaklaşımı Çerçevesinde "Basat Depegözi Öldürdüğü Boy" Üzerine Bir İnceleme”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 9/3, ss. 257- 269.

(Makalede Propp ve masalın biçimbilimi hakkındaki bilginin ardından Dede Korkut Hikâyeleri’nden biri olan “Basat Depegözi Öldürdüğü Boy”un olay örgüsü çıkarılmış ve Propp yöntemiyle işlevleri verilmiştir. Dede Korkut Hikâyeleri’nden birinin incelenmesiyle elde edilen sonuçta sınırlı sayıda işlevlere rastlandığı ve içinde masal unsurları bulunan başka türlerde de Propp metodunun uygulanabileceği yargısına varılmıştır.)

BAŞ, Özlem; AVŞAR TUNCAY; Ayşegül; ŞAHİN, Ali Ekber. (2015). “Asya-Avrupa Kökenli Masalların İlköğretimde Yapısal Bir Metinlerarasılık Perspektifinde Kullanılması”, *Bilig*, S.73, ss. 36- 62.

(Makalede altı masal (Parmak Kız, Yarı Kulak, Ağustos Böceği ile Karınca, Title ile Bitle, Kurt ile Yedi Keçi Yavrusu, Şengülüm ve Mengülüm) metinleri tablo halinde Propp yöntemiyle analiz edilmiş ve ilköğretimde metinlerarası anlam kurmaya yönelik

kullanılabilecek metinleri karşılaştırmalı olarak ortaya koyulmuştur. Sonuçta iki farklı kültüre ait olan masallar arasında benzerliklerin olduğu ve bu masalları yapısalcı yöntemle karşılaştırmanın yapılabileceği gösterilmiştir.)

BAŞARAN, Cihan Barış; ÇALIŞKAN EROL, Şerife Seher. (2017). “Vladimir Propp’un Biçimbilimsel Yaklaşımından Hareketle Yozgat’tan Derlenmiş ‘ Ercin Masalı’ Üzerine Bir İnceleme”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 10, S. 50, ss. 49- 55.

(Makalede masal hakkında bilgiler verildikten sonra Propp yöntemi anlatılmış, “Ercin Masalı” bu yöntemle incelenmiştir. Sonuçta Propp metodundaki işlevlerin tamamı bulunmasa da metoda uygun bir sıranın takip ettiği ifade edilmiştir.)

BAYAT, Nihan; HAMZADAYI, Ergun; ÇETİNKAYA, Gökhan; ÜLPER, Hakan. (2013). “Gülen Ada Öyküsünün Göstergebilimsel Çözümlemesi”, *Tarih Okulu Dergisi*, Yıl.6, S. XVI, ss. 351- 370.

(Makalede Halikarnas Balıkcısı’nın “Gülen Ada” öyküsünün göstergebilimsel çözümlemesi yapılmıştır. Göstergebilim hakkında bilginin verilmesinin ardından çalışmanın yönteminden bahsedilmiş, metin buna göre şematik olarak incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda göstergebilimsel incelemeye uygun bir hikâye olduğu belirtilmiştir.)

BAYSAN, Münire. (2019). “Vladimir Propp Yöntemi Çerçevesinde ‘Namert ile Cömert’ Masalının İncelenmesi”, *Karadeniz Araştırmaları*, XVI/ 62, ss. 274- 283.

(Makalede masal hakkında kısa bir açıklamanın ardından Propp yöntemi açıklanmış, “Namert ile Cömert” adlı masalın özetinin ardından masalın Propp yöntemiyle çözümlemesi yapılmıştır. Sonuçta üç hareketten oluşan masalın 18 işlevden oluştuğu belirtilmiştir.)

BOLAT, Nursel. (2017). “Keloğlan Kimliğinde Türk Masalları Anlatısı: Propp Yönteminde Türk Masalları”, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 6, S. 3, ss. 201- 226.

(Masal ve mit kavramlarının ardından masallardaki Şamanizm etkisi ve bu etkilerin Keloğlan masallarına yansımaları, Şamanizm’den gelen özellikler, Keloğlan’la Tataray arasındaki benzerlik ve “Ali Cengiz Oyunu” adlı masaldaki Keloğlan’ın rolü üzerinde durulmuş ve karakter üzerine çözümleme yapılmıştır. İncelenen masalın Propp yöntemine uygun olduğu ancak tüm işlevleri içinde barındırmadığı ifade edilmiş, bir masalda eksik kalan bir işlevin diğer masalda bulunabileceği vurgulanmıştır.)

BORAN, Mustafa. (2017). *Menakıbnâmelerin Yapısalcı Yöntemler ile İncelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada menakıbnâmelerdeki ortak anlatının şekillenmesini sağlayan kaynaklar ortaya konmuş; böylece menakıbnâmelerin aslında ortak bir anlatı kültüründen beslendiği ve bu kültür etrafında şekillenmiş olduğundan bahsedildikten sonra Propp yöntemi doğrultusunda seçilen menakıbnâmelerdeki sabit ve yardımcı unsurların tespiti yapılmıştır. Çalışmada işlev analizi yapılmamıştır. Sonuçta Propp’un eylemin sabitliğinden yararlandığı, menakıbnâmelerde de kişi ve araçlar değişse de eylemlerin ortak olduğu ifade edilmiştir. Ancak Propp yönteminin daha fazla menakıbnâme üzerinde incelemesinin yapılmasıyla daha kesin ve doğru sonuçlara ulaşılabileceği yargısına varılmıştır.)

CAN EMMER, Berivan. (2008). *Sözlü Gelenekten Modern Masala: Çocuk Edebiyatında Masal Üzerine Halkbilimsel Bir İnceleme*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkbilim Anabilim Dalı. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada masal hakkında ayrıntılı bilgilerin ardından çocuk edebiyatı ve bu konuda yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Propp yöntemi hakkında verilen bilgilerden sonra “Karanlıktan Korkan Çocuk”, “Sinderella Olmak İsteyen Çocuk”, “Üç Sihirli Öpücük”, “Üç Gözlü Çocuk” masalları Propp yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda masallar arasında fonksiyonların çıkarılıp tekrar edilebildiği bunun da bir dalgalanma olduğu yargısına varılmıştır. Ancak masal fonksiyonlarının tamamı bir masalda görülmesi de sıralamanın birbirini takip ettiği ve Propp’un bazen içinden çıkılmaz karmaşık yönteminin uygulanabilir olduğu ifade edilmiştir.)

CAN EMMEZ, Berivan. (2012). “Modern Masalların Analizinde Propp Metodu”, *AÜ ÇOGEM 3. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (5-7 Ekim 2011) Bildiriler Kitabı*, ss.729-736.

(Makalede masalla ve Propp yöntemiyle ilgili genel bilginin ardından Aytül Akal’ın peri masalları serisinden seçilen “Üç Gözlü Çocuk” adlı masalın tam metni, olay örgüsü ve çözümlemesi verilmiştir. Sonuçta daha önceleri anonim masallara uygulanmış bir yöntemin yazarı belli olan masal metinlerine de uygulanabileceği gösterilmiş, sıralamanın benzerlik gösterdiği vurgulanmıştır.)

CANPOLAT OBRUK, Tuyça. (2018). *Türk ve Alman Halk Masallarında Biçim ve Doğüstü Unsurlar*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Alman Dili ve Edebiyatı Alman Dilbilimi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada masal, masal sınıflandırması, Boratav ve Grimm Kardeşler hakkında bilgi, Propp yöntemi hakkında bilgiler verilmiştir. Türk Halk masalı örneği için Pertev Naili Boratav’ın derlediği “Zaman Zaman İçinde” ve “Az Gittik Uz Gittik” ve Alman Halk Masalları örneği için Grimm Kardeşler’in derlediği “Çocuk ve Ev Masalları” adlı eserler incelenmiş olup seçilen yirmi masalla Türk ve Alman olağanüstü halk masallarındaki doğüstü unsurların tespiti yapılmıştır. Sonuçta Propp’un yönteminin evrensel olduğu, her ülkenin masalının başka bir ülkenin masalıyla karşılaştırılabilir olduğu yargısına varılmıştır.)

ÇAĞLAR, Bayram. “Vladimir Propp’un Masal Anlatısı Perspektifinden ‘İnterstellar’ Filminin İncelenmesi”, *Akdeniz İletişim Dergisi*, ss. 31- 55.

(Makalede 2014 yılında yapılan “İnterstellar” yani “Yıldızlararası”, filminin çağdaş bir masal olup olmadığı tartışılmıştır. Film, Propp’un yaklaşımına göre incelenmiş ve masallardaki işlevlerin filmlerde de görüldüğü üzerinde durulmuştur. Propp hakkındaki bilgiler, günümüz mediasındaki anlatı formları üzerinde durulmuş ve işlev sembolleri kullanılmadan ana işlevlerin verildiği bir çözümlemenin ardından kahramanların eylem alanları verilmiş ve filmde kesitler sunulmuştur. Sonuçta Hollywood filmlerinin peri masalı şeklinde biçimlenen mutlu sonundan farklılık gösteren film için bile Propp yönteminin uygulanabileceği ifade edilmiştir.)

ÇINAR, Mülazim Efe. (2018). “Basat Depegözi Öldürdüğü Boy’ Üzerine Bir İnceleme”, *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, S. 9/3, ss. 257- 269.

(Makalede “Basat’ın Tepegöz’ü Öldürdüğü Destanı”, Vladimir Propp’un biçimbilimsel yaklaşımı içinde incelenmiştir. Başta Dede Korkut Hikâyeleri hakkında bilgi verilmiştir. Destanın kısa bir özetinin ardından çözümlemesi yapılmıştır. Sonuçta incelenen halk hikâyesinin Propp’un yapısalcı yaklaşımına uygun olduğu, içerisinde masal motiflerini barındırdığı ve Propp metoduna uygun olduğu ifade edilmiştir.)

ÇIPLAK COŞKUN, Nilgün. (2005). “V. Propp’un Masal Çözümleme Metodu”, *Türk Dili*, S. 638, ss. 127-140.

(Makalede masalın ne olduğu, masal çalışmaları, masalların sınıflandırılmasının ardından Propp’un yapısalcı kuramın öncüsü olduğu ve onun yöntemi hakkında bilgi verilmiştir. Mersin’in Mut ilçesinde derlenmiş olan “Avcı Yusuf’un Oğlu” adlı masalın Propp yöntemine göre çözümlemesi yapılmıştır. Sonuçta incelenen metnin Propp metoduna uygun olduğu ancak Türk masallarının kendine has masal yapılarının tespit edilmesi gerektiği, Propp’un olmayan ya da eksik işlevlerin tespit edilerek Türk halk masallarının yapısını oluşturan sabit unsurların ortaya çıkarılması gerektiği belirtilmiştir.)

DOĞAN, Emrah. (2018). “Türk Sinemasında Masal Uygulamaları ve Vladimir Propp’un Halk Masalları İşlevlerinin Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler (1970) Filminde Çözümlemesi”, *Current Debates in Social Sciences: Proceedings of Cudes*, ss.29- 32.

(Makalede sinemayla masal arasındaki ilişkiden yola çıkılarak Türk sinemasına aktarılan masal uygulamalarının Propp yöntemiyle çözümlemesi yapılmıştır. Sonuçta filmin Grimm Kardeşler’in masalına yeterince sadık kalınmadığı, bu yüzden de Propp’un olağanüstü masallardaki işlevlerinin sıralamasının tam manasıyla filmde görülmediği, film uyarlamalarında işlev ve eylem alanlarının hepsinin görülmediği ifade edilmiştir.)

DÜNDAR, Hülya. (2002). “Vladimir Propp ve Masalın Biçimbilimi”, *Milli Folklor*, Y. 7, S. 55, ss. 115- 118.

(Makalede Propp' un “Masalın Biçimbilimi” adlı kitabı kuram, kaynak ve yöntem açısından değerlendirilmiştir. Türkiye’de Propp metodunu ilk uygulayan Umay Günay’ın “Elazığ Masalları” adlı kitabına da değinilmiştir. Makale bir anlatının çözümlenmesi biçiminde verilmemiştir. Sonuçta Propp yönteminin Umay Günay’ın da tespit ettiği gibi çağının çok ilerisinde bir yöntem olduğu ancak soyut ve karmaşık olduğu için eleştirilerin odağında olduğu yargısına varılmıştır.)

ERDAL, Tuğçe. (2013). “Elazığ Masalları ve Propp Metodu”, *Milli Folklor*, Y. 25, S. 99, ss. 175- 178.

(Makalede masal derleme çalışmalarından kısaca bahsedildikten sonra Umay Günay’ın “Elazığ Masalları- İnceleme” adlı doktora çalışması hakkında bilgilerin bulunduğu bir kitap inceleme çalışmasıdır. Sonuçta Umay Günay’ın yaptığı çalışmanın alanla ilgili araştırmacılara ve bilim insanlarına yararı olacak bir kaynak olduğu belirtilmiştir.)

EROL, Gülbuğ. (2005). “Vladimir Propp’un Biçimbilimsel Yaklaşımı Çerçevesinde Cesur Yürek Filminin İncelenmesi”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, S. 23, ss. 353- 361.

(Makalede Propp yöntemiyle “Cesur Yürek” adlı filmin çözümlenmesi yapılmıştır. İletişim ve sinemayla ilgili genel bir açıklamanın ardından Propp metodu hakkında bilgi verilmiş, işlev sembolleri kullanılmadan ana başlıklarla filmin çözümlenmesi yapılmıştır. Sonuçta Propp yönteminin birçok anlatı türüne olduğu gibi filme de uyarlanabildiği ancak kesin bir yargıya varabilmek için aynı türden birçok örneğin incelenmesi gerektiği vurgulanmıştır.)

FEYZİOĞLU, Nesrin. (2012). “On Erzurum Türküsü Üzerine Bir Metod Denemesi”, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1),ss. 187- 198.

(Makalede Propp’un masalarda kullandığı fonksiyonları on Erzurum türküsüne uygulayarak yöntemin uygulanabilirliği çalışılmıştır. Sonuçta Propp metodunun türkülerde önce ayak, sonra da ezgiler üzerinde uygulandığı sürece makama ait sabit ve değişken unsurların çıkarılabileceği ifade edilmiştir.)

FİDAN, Mehmet. (2018). “Kıranardı Mahallesinden Derlenen “Çocukların Vefası” İsimli Masalın Propp’un Masal Çözümleme Metodu ile İncelenmesi”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C:10, S: 25, ss.385-396.

(Makalede masal türü ve Propp yöntemi hakkında bilgi verilmiş ve incelenen masalın konusu verilerek çözümlenmesi yapılmıştır. Sonuçta incelenen masalın Propp yöntemine uygun olduğu ancak bazı işlevlerin sıralamasının değişebildiği, bunda anlatıcının da bir rolü olduğu belirtilmiştir.)

GÜNAY, Umay. (2011). *Elazığ Masalları ve Propp Metodu*. Ankara: Akçay Yayınları.

(Türkiye’de Propp metodunun kullanıldığı ilk çalışmadır. Masal, masal çalışmaları ve sınıflandırmalarının ardından derlenmiş, 70 Elazığ masalı özetleriyle ve çözümlenmeleriyle beraber verilmiştir. Kitabın sonunda derlenmiş olan bu masalların tam metinleri bulunmaktadır. Sonuçta, Propp yöntemine uygun masallar olduğu gibi metodda bulunmayan işlevlerin ilavelerinin yapıldığı, farklı uluslara ait masalarda yapı olarak benzerlik göstermiş olmasının yanında ayrı şekillerde verilmesinin çok doğal olduğu çünkü her milletin gerçek hayat ve düşlerinin, inanç, adet, gelenek ve göreneklerinin, inanışlarının masal içinde kendi sembolleriyle ifade ettiğinin, her masalın yapı bakımından benzerlik gösterdiğinin ancak içerik ve üslup bakımından anlatıldığı ülkede yeniden yaratıldığı yargısına varılmıştır.)

GÜNEŞ, Ahmet. (2019).“Yeraltı Diyarının Kartalı Adlı Masalın Vladimir Propp’un Biçimbilimsel Yaklaşımı Çerçevesinde Çözümlemesi”, *Erciyes İletişim Dergisi*, C.6, S.1, ss. 513- 526.

(Makalede Vladimir Propp’un geliştirmiş olduğu biçimbilimsel yöntem “Yeraltı Diyarının Kartalı” adlı masal üzerinde denenmiştir. Yöntem hakkında bilgi verildikten sonra bahsi geçen masalın çözümlenmesi yapılmıştır. Sonuçta Propp metodunun masala uyarlanabildiği ancak 31 işlevin hepsinin olmadığı, yöntemin masalarda ve masal motifi taşıyan diğer türlerde de uygulanabileceği ifade edilmiştir.)

GÜRDAL, Cem. (1994). “Propp Metodunun Rastgele Alınan Dört Türküden Hareketle Türk Halk Müziği Araştırmalarında Uygulanması Üzerine Bir Deneme”, *Milli Folklor*, S. 23, ss. 53- 55.

(Makalede Türk halk müziği araştırmalarında yöntemin uygulanabilir olup olmadığı üzerinde bir değerlendirme yapmak üzere “Bin Derdim Vardı”, “Mavi Krep”, “Kaçma Güzel”, “Bağa Girdim Üzüm Yok” türküleri incelenmiş ve incelenen türkülerde fonksiyonların birbirini takip ettiği sonucuna varılmıştır.)

HAFIZOĞLU, Elif Berrak. (2005). *Azerbaycan Masalları Üzerine Bir Araştırma= Masalların Propp Metoduyla İncelenmesi*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). (Çalışmada Azerbaycan’ın ünlü folklorcularından Ehliman Ahundov’un hazırladığı “Azerbaycan Masalları-1” kitabındaki 24 masal Propp metoduna göre incelenmiştir. İlk bölümde metod hakkında bilgi verilmiştir. Ardından metinler ve bu metinlerin Propp metoduna göre incelemesi yapılmıştır. Masalların Propp metoduna göre tasnifi de yer almaktadır. Sonuçta Propp yöntemiyle incelenen masalların 11 ana foksiyona 21 alt işlev eklendiği, yöntemin masallara uygun olduğu belirtilmiştir.)

HASANOV, Farrukh. (2018). *V. Propp’un Şemasına Göre Hollywood Tür Sinemasının İncelemesi*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo- TV ve Sinema Anabilim Dalı (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada popüler sinemanın güçlü örneklerinden hasılat yapmış üç filmin anlatı yapısının eski fantastik masalların anlatısı ile örtüşme derecesin belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada “Kurtlarla Dans”, “Güzel ve Çirkin” ve “O” filmleri Propp metoduyla incelenmiştir. İşlev sembolleri kullanılmadan işlevlerin ana başlıkları verilmiştir. Sonuçta Propp yöntemiyle incelenen filmlerin yapılarının uygun olduğu ancak birkaç filme bakarak kesin bir yargının verilemeyeceği ifade edilmiştir.)

İNCE, Muhammet. (2018). “Vladimir Propp’un Yapısal Anlatı Çözümleme Yöntemi Işığında Hüsn ü Aşk Mesnevi’sinin Yapısal Yönden İncelenmesi”, *Journal of Social Sciences and Humanities*, Volume: 2, Issue :1, ss. 81-95.

(Makalede masalarda sabit ve değişken unsurların var olduğundan söz edilmiş ve Hüsn ü Aşk Mesnevi'si Propp yöntemiyle incelenmiştir. Sonuçta mesnevinin Propp ve Otto Rank'ın geliştirdikleri teoriye uygun bazı maddelerin tespit edildiği, olay sıralamasının benzerliği yargısına varılmıştır.)

KAVURAN, Tamer. (2014). "Kayıp Balık Nemo"da Masal İşlevleri", *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Süreli Elektronik Dergi, Sayı. 39. ss. 148- 158*)

(Makalede "Kayıp Balık Nemo" adlı sinema filminin çözümlemesi yapılmıştır. Sausurre'ün göstergebilimsel yaklaşımıyla Propp yöntemi karşılaştırılmış ve ardından Propp yöntemindeki 31 işlevin bu filmde bulunup bulunmadığı tespit edilmiştir. Sonuçta V. Propp yönteminin bugün sinemasa alanında da geçerliliğini koruduğu, olay sırasının da benzer olduğu belirtilmiştir.)

KILIÇ GÜNGÖR, Esra. (2018). "Farklı Yüzyıllar Aynı Biçimler: V. Propp'un İşlevsel Yaklaşımı Çerçevesinde Alacakaranlık Film Serisi Üzerine Bir Çözümleme ve Kitle Kültürü Sineması Eleştirisi", *International Journal of Social Sciences and Education Research, Volume: 4(3), ss. 467- 482.*

(Makalede "Alacakaranlık" film serisinin Propp yöntemiyle çözümlemesi yapılmıştır. 31 işlevin 30'unun yer aldığı, yedi eylem alanının bulunduğu belirtilmesine rağmen Propp'un işlevlerinin sıralamasının bu film serisinde aynı şekilde yer almadığı sonucuna varılmıştır.)

KINAY, Ömür. (2014). *Canlandırma Filmlerinde Engelli Karakter Kullanımı: V. Propp'a Göre Kayıp Balık Nemo Filminin Çözümlemesi.* İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada "Dumbo" canlandırma filmi ile "Kayıp Balık Nemo" arasındaki benzerlik ya da farklılıkları ele alınmıştır. Propp yöntemiyle "Kayıp Balık Nemo" filmindeki eylem alanı ile karakterler incelenmiş, Propp yöntemindeki 31 işlev filmde değerlendirilmiştir. Semboller kullanılmadan işlev başlıklarıyla çalışılmıştır. Sonuçta sinema dünyasında Propp yönteminin sıralamasının değişebildiği, özellikle içinde

ideolojik yaklaşımlar bulunan canlandırmalarda da yöntemin uygulanabilir olduğu ifade edilmiştir.)

KOÇAK, Büşra; KURTLU, Yasemin. (2016). “Erzurum Halk Masallarında Üç Turunç Masalının Vladimir Propp’un Yapısal Anlatı Çözümleme Yöntemine Göre İncelemesi”, *Turkish Studies*, Volume: 11/ 15, ss.327- 346.

(Makalede Bilge Seyidoğlu tarafından derlenen “Üç Turunçlar” masalı Propp yöntemiyle incelenmiştir. Epizot ve motifler belirlenmiş ve masalın çözümlemesi yapılmıştır. Sonuçta Propp yönteminin incelenen masala uygulanabilir olduğu ancak Türk masallarının bu yöneme uygulanabilir olup olmadığının bir sorun olarak görüldüğü, tek bir masala bakarak kesin bir yargının verilemeyeceği yargısına varılmıştır.)

KOÇASLAN, Sevda Serpil. (2009). “*Cinler ve Altın Pusula*” Filmindeki “Cin” Kavramının Çözümlemesi. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada “Cinler” ve “Altın Pusula” filmindeki “cin” kavramı incelenmiş, Vladimir Propp’un masal çözümleme yöntemiyle “Altın Pusula” filminin çözümlemesi yapılmıştır. Çözümlemede sembol kullanılmadan işlev başlıkları kullanılmıştır. Sonuçta filmin Propp yönteminde bulunan işlevlerin 30’unun yer aldığı ve kesinlikle bu yöntemin bu film için doğru olduğu yargısına ulaşılmıştır.)

KORKUT, Ece. (2015). “Göstegebilimsel Çözümleme- Tembel Adam Masalı”, *Milli Folklor*, Y. 27, S. 108, ss. 74- 83.

(Makalede “Tembel Adam Masalı”nın göstergebilimsel çözümlemesi yapılmıştır. Masalın anlatı öğeleri, anlatının düzenlenişi, masaldaki çatışma biçiminde verilmiştir. Tam bir çözümlemeden bahsedilmemiştir. Sonuçta masalın Propp yönteminde yer alan işlev sırasını takip ettiği ve masalda bir şeyi istemek, yapabilmek, bilmenin yer aldığı ifade edilmiştir.)

KOTANCI, Gülsemin. (2019).” Vladimir Propp’un Masal Kişilerinin İşlevleri Teorisi Çerçevesinde Kars’ta Derlenen “Haknezer Pehlivan” Masalı Üzerine Bir İnceleme”, *3. Dergi Karadeniz Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu*, ss. 137- 141.

(Makalede Propp’un belirlediği “kişilerin işlevleri” teorisinden yola çıkılarak derlenen bir masal metni incelenmiş. Masaldaki olay örgüsü sembollerle sırasıyla verilmiştir. Her işlevin her masalda bulunamayacağı yargısından yola çıkılmış ancak yöntemde böyle bir şeyin zorunlu olmadığı ifade edilmiş ve sıralamanın değişmediği görüldüğünden yöntemin doğruluğu sonucuna varılmıştır.)

NAKİBOĞLU, Meryem. (2016). “Hermann Hesse’nin ‘Augustus’ Masalında Masal Ögeleri ve Propp’a Göre Çözümlemesi”, *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(8), ss. 241- 255.

(Makalede Hesse’nin “Augustus” adlı masalı Propp yöntemiyle incelenmiştir. Hesse’nin kim olduğundan bahsedilmiş; masal tanımı ve çeşitleri verildikten sonra Propp yöntemi üzerinde durulmuştur. Ardından “Augustus” adlı masal Propp yöntemiyle incelenmiştir. Sonuçta Propp yöntemindeki olay örgüsünün masalda bozulmadığı, masalda benzer özelliklerin olduğu, metoda uygun bir masal olduğu, Türk masallarıyla Alman masallarının yapısı ve işlevselliği karşılaştırılarak kültürlerarası bir çalışmanın yapılabileceği ifade edilmiştir.)

ÖLMEZ, Emin. (2014). *Domaniç Masallarının Propp Metoduna Göre İncelenmesi*. Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada unutulmaya yüz tutmuş Domaniç masalları derlenerek 28 masal Propp yöntemiyle incelenmiştir. Çalışmanın giriş bölümünde masalla ilgili bilgiler verilmiş, Propp yöntemi tanıtılmıştır. Sonuçta Domaniç masallarının Propp yöntemine uygun olduğu belirtilmiştir.)

ÖLMEZ, Emin. (2015). “Vladimir Propp’un Masal Çözümleme Metodu Çerçevesinde Padişahın Evlatlığı Masalı Üzerine Bir İnceleme”, *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 13, ss. 533- 541.

(Makalede “Padişahın Evlatlığı” masalı Propp yöntemiyle incelenmiştir. Makalede yöntem hakkında bilgi verilmiş ve ardından masalın çözümlemesi yapılmıştır. Sonuçta incelenen masalın Propp yöntemine uygun olduğu, ülkemizde bu yöntemle yapılan çalışmaların azlığı, Türk masallarının ortak yapılarının çıkarılması gerektiği, Propp yönteminde olmayan ancak bizim masallarımızda bulunan yeni işlevlerin olup olmadığının tespit edilmesi gerektiği, böylece farklı kültürlerdeki masallarla karşılaştırma imkânının bulunacağı ifade edilmiştir.)

ÖZÇALIŞKAN, Şeyda. (1996). “Vladimir Propp'un Biçimbilimsel Yaklaşımı Çerçevesinde Bir Keloğlan Masalının İncelenmesi”, *Dilbilim Araştırmaları*, ss. 59-75.

(Makalede Propp'un yöntemi üzerinde durulmuştur. Bir Keloğlan masalı Propp yöntemiyle semboller kullanılmadan incelenmiştir. Sonuçta incelenen masalın Propp yöntemindeki sırayı takip etmediği, masal kişilerinin birden fazla eylem alanlarında yer aldığı ancak tek bir masaldan yola çıkarak Propp yönteminin masallara uygun olmadığı yargısına varılamayacağı belirtilmiştir.)

ÖZDEMİR, Mehmet. (2018). “Halk Hikâyelerinde İşlevlerin Kişiler Arasındaki Dağılımı Üzerine Bir İnceleme: Kerem ile Aslı - Ferhat ile Şirin Karşılaştırması”, *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, C: 6, S:13, ss: 204 – 220.

(Makalede “Ferhat ile Şirin”, “Kerem ile Aslı” hikâyeleri karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmayı yaparken Propp yöntemi kullanılmıştır. Kahramanların eylem alanları verilmiştir. Sonuçta Propp yönteminin sadece masallara değil halk hikâyelerine de uygulanabileceği ancak tüm hikâye türleri için ayrı ayrı incelenerek karşılaştırmasının yapılmasının gerekliliği yargısına varılmıştır.)

PERK, Derya. (2019). “Masal Uyarlamalarının Vladimir Propp'un Yaklaşımı ile İncelenmesi “Pamuk Prenses” Masalı Örneği”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 36(1), ss.122-132.

(Makalede edebiyat ve sinema arasındaki ilişki verildikten sonra Propp metoduna yer verilmiş; “Pamuk Prenses ve Cücelerin Sırrı” filmi Propp metoduna göre incelenmiştir. Şifreleme yapmadan fonksiyonlar doğrudan verilmiştir. Sonuçta

masaldan filme uyarlama yapıldığında Propp yönteminin bozulduğu, Propp yönteminde yer almayan ancak filme hareket sağlayan yeni fonksiyonların tespit edildiği, böylece de orijinal metinden filme uyarlandığında orijinalliğinden ne kadar uzaklaşıldığı belirtilmiştir.)

POLAT, Gülşah Ferrah. (2014). *Bağımsız Sinema ve Semih Kaplanoğlu Yusuf Üçlemesi'nin V. Propp Açısından Çözümlemesi*. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada Türk Sineması'nın başarılı yönetmenlerinden Semih Kaplanoğlu'nun Yusuf'un Üçlemesi'ni oluşturan "Yumurta", "Süt" ve "Bal" filmleri incelenmiştir. Sinema kavramı ve tarihçesinin verilmesinin ardından Propp yöntemi üzerinde durulmuştur. Fonksiyonların çözümlenmesinden ziyade kahramanların eylem alanları üzerinde durulmuştur. Sonuçta bu üç filmin Propp yöntemine uygun olduğu, masalların çözümlenmesiyle başlayan Propp yönteminin uygulanabilirliğinin sinemada da uygulanabileceği yargısına varılmıştır.)

RESULOĞLU, Filiz. (2014). *Yakınsama Kültürü ve Transmedya Hikâye Anlatımı Uygulamaları Üzerine Bir Çözümleme: Propp'un İşlevler Kuramı ve Taht Oyunları (Game of Thrones) Dizisi*. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada transmedya hikâye anlatımı ile hazırlanan "Taht Oyunları" dizisi incelenmiş, sonrasında Propp'un kuramı çerçevesinde dizimsel çözümleme yöntemi yapılmıştır. İşlev başlıklarıyla verilmiş olan çalışmada karakterler de incelenmiştir. Sonuçta dizinin dizimsel çözümlenmesinden elde edilen sonucun Propp yaklaşımını tam anlamıyla çağdaş fantastik dizi kurgularına uymadığı ifade edilmiştir.)

SALMAN, Abdulazeez. M. (2010). "Türkmen Halk Masalları İnceleme ve Örnekler", *Tikrit University Journal for Humanities*, Vol.12, No: 2, ss.1-18.

(Makalede 37 Türkmen masalı gözden geçirilmiş ve bu masalardan üç tanesi Propp yöntemi kullanılarak işlevler dizisi çıkarılmıştır. Sonuçta olayların sıralanışının Propp yöntemine uygun olduğu ifade edilmiştir.)

SAVCI, Bilgesu. (2015). *Yeni Medya Hikâye Anlatıcılığına Doğru Kişisel Weblogların Vladimir Propp'un Biçimsel Analizi*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada 38 farklı kişisel web blog anlatısı biçimsel analize göre incelenmiştir. Sonuçta bu çalışmayla ilk kez blog anlatılarının biçimsel yönden incelenebilir olduğu tespit edilmiş ve klâsik anlatı kuramına ait biçimbilimsel bir yöntemin yeni medya metinlerinin analizinde de kullanılabilirliği tespit edilmiştir.)

ŞİMŞEK, Gizem. (2012). “Los Angeles’da Bir Külkedisi: Propp’a Göre Bir Film Çözümlemesi”, *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, V/ 2, ss. 311- 324.

(Makalede Propp’un masal çözümlemesi yöntemi kullanılarak Charles Perrault’nun yazdığı “Cendrillion” öyküsünün, 1990 yapımı “Pretty Woman” filmine uyarlanırken geçirdiği dönüşüm incelenmiştir. İşlev başlıkları kullanmış ve eylem karakterlerin eylem alanları verilmiştir. Sonuçta bu çalışmayla Propp yönteminin tüm masallara ve kaynağını masallardan alan tüm filmlere uygulanabilir olduğu yargısına varılmıştır.)

TEMEL, Sümeyya. (2005). “ Propp Metodu ve Bir Karagöz Metnine Uygulanması”, *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, S. 8, ss. 85- 106.

(Makalede Propp metodu hakkında bilgi verildikten sonra olay örgüleri verilerek bir Karagöz oyun metni incelenmiştir. Sonuçta işlevlerin sıralamasının aynı olmasına karşın Türk masalına bu yöntem uygulandığında şemanın yerine tam oturmadığı, bundan dolayı da Türk masallarının biçimbiliminin kendine has işlevlerinin araştırılmasının gerekliliğinin ortaya çıktığını, çünkü her ulusun masalının farklı işlevler içerdiğini ifade edilmiştir.)

TUNCER, Pınar Ayşe. (2017). *V. Propp’un Yaklaşımına Göre Son Dönem Amerikan Animasyon Filmlerinde Anlatı Yapısı*. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada sinemanın tarihçesi, Propp metodu hakkında bilgi, çözümlemesi yapılacak filmler incelenmiştir. Sonuçta animasyon filmlerindeki masalsı yapıdan dolayı Propp yönteminin uygulanabilir olduğu ancak bu filmleri de macera, komedi, dram ve

bilimkurgu gibi kategorilere ayırarak daha kesin sonuçlara ulaşılabileceği belirtilmiştir.)

TUNÇBİLEK, Lale. (2017). *Şereflikoçhisar Masallarının Propp Metoduna Göre İncelenmesi*. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada Şereflikoçhisar'daki masal anlatma geleneği, derlenen masalların Vladimir Propp Metodu'na göre 31 masalın incelenmesine yer verilmiştir. Sonuçta incelenen Şereflikoçhisar masallarının Propp yöntemine uygun olduğu ifade edilmiştir.)

TURAN, Orçun. (2017). *Vladimir Propp'un Naratömlerinin Oyunlarda Kullanılabilirliği*. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada “Mass Effect” ve “Final Fantasy” adlı iki farklı serinin üç tane oyunu incelenmiştir. Çalışma İngilizcedir.)

TURAN, Yusuf Ziyaettin. (2007). *A Structural Approach to Dead Poets Society- Ölü Ozanlar Derneğine Yapısalcı Bir Yaklaşım*. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada ‘Ölü Ozanlar Derneği’ filmi Propp yöntemiyle incelenmiştir. Bu çalışma İngilizcedir)

UĞUR, Ufuk; GÜNAYDIN, Rıza. (2018). “Vladimir Propp’un Yapısal Çözümleme Yöntemi Çerçevesinde ‘Tadeo Jones 2: Kral Midas’ın Sırrı’ Film İncelemesi”, *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1),ss. 25-43.

(Makalede “Tadeo Jones 2: Kral Midas’ın Sırrı” adlı film Propp yöntemiyle incelenmiştir. Olay örgüsünün ardından işlevlerin çözümlenip şifrelendiği görülür. Sonuçta film, bir kötülükle başlayıp farklı işlevlerle olay örgüsü genişletilerek kötülüğün giderilmesiyle sonuçlanan yöntemine uygun bir eser olduğu belirtilmiştir.)

YALÇINKAYA, Fatoş. (2015). “Ayı İslam Batur Masalının Vladimir Propp’un Masalların Yapısal Çözümlemesi Yöntemiyle İncelenmesi”, *Uluslararası Uygur Araştırma Merkezi*, V, ss. 33- 40.

(Makalede Uygurlara ait “Ayı İslam Batur” adlı masal Propp metoduyla incelenmiştir. Masalın olay örgüsü çıkarıldıktan sonra çözümlemesi verilmiştir. Sonuçta masalın Propp yöntemiyle incelendiğinde ortaya karışık bir çözümlemenin çıktığı ifade edilmiştir.)

YAMAN, Sinan. (2014). “Propp Metodunun Bir Uygulaması- Tokat Yöresine Ait Yumakoğlan Masalı”, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, II, ss. 147-155.

(Makalede masal ve olağanüstü masalların bahsinden sonra Propp yöntemi açıklanmış ve ardından “Yumakoğlan” masalı Propp yöntemiyle incelenmiş ve masalın çözümlemesi yapılmıştır. Sonuçta Propp yöntemindeki tüm fonksiyonların yer almadığı ancak belli bir sırayı takip ettiği, genel bir değerlendirme yapılacak olduğunda ise bu yöntemin bizim masallarımıza tam olarak uymadığı, Türk masallarının yapısal çözümlemesi için özgün bir yöntemin geliştirilmesinin zorunlu olduğu yargısına varılmıştır.)

YİĞİT, Süleyman. (2018). “Lâmi’î’nin Vâmık u Azrâ Mesnevîsi’nin Vladimir Propp’un Masal Çözümleme Metoduna Göre İncelenmesi”, *Mecmua Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: 3, S: 6, ss. 76-95.

(Makalede Lâmi’î’nin yazdığı Vâmık u Azrâ Mesnevîsi’nde masal unsurlarını yoğun bir şekilde kullandığından bahsedilmiş ve Propp yönteminin uygulanabilirliği düşünülerek incelenmiştir. Bu sayede sadece masalarda değil mesnevilerde de Propp yönteminin uygulanabileceği sonucuna varılmıştır.)

YOUSSEF, Hussein. *Halep Türkmen Masallarının Propp Metodu Açısından Çözümlemesi*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi).

(Çalışmada Halep Türkmen masallarından 37 tanesi Propp yöntemiyle incelenmiştir. Halep Türkmenleri ve masallar hakkında bilginin ardından Propp metodu açıklanmış ve masalların olay örgüleri verilerek çözümlemesi yapılmıştır. Sonuçta masalların

Propp yöntemine uygun olduğu, olay sıralamasının birbirini takip ettiği yargısına varılmıştır.)

ZARİÇ, Mahfuz. (2013). “ Vladimir Propp’un İşlevler ve Eylem Alanları Modeli Açısından Yaşar Kemal’in Ağrı Dağı Efsanesi Romanı”, *Hece*, S. 195, ss. 108- 117. (Makalede Propp yöntemi hakkında bilgi verilmiş ve Yaşar Kemal’in “Ağrı Dağı Efsanesi” adlı romanı kahramanların eylem alanları ve işlevleri yönünden incelenmiştir. Sonuçta Ağrı Dağı Efsanesi romanının beslendiği sözlü kaynakların etkisiyle masal türünün kurgusuna sahip olduğu, Propp’un masallardaki sabit eylemler, roller ve eylem alanlarının tamamına yakınının eserde yer aldığı ifade edilmiştir.)

2. BÖLÜM

IGNACZ KÚNOS'UN DERLEDİĞİ OSMANLI TÜRK MASALLARININ PROPP METODUYLA İNCELEMESİ

2.1. Masallar Hakkında Genel Bilgiler

Ignacz Kúnos'un iki buçuk yıllık bir çalışmanın sonunda ortaya çıkan, iki ciltten oluşan "Osmanlı- Türk Masalları Derlemesi" adlı eserin 1887'de yayımlanan birinci cildinde 74 masal yer almaktadır. 1889'da yayımlanan II. ciltte 24 masalla beraber bilmece ve halk türküleri de derlenmiştir. Masalların derlenmesi sırasında yabancı olmasından dolayı bazı sıkıntılar yaşamışsa da bugün bizim için çok önemli olan bir çalışmaya imza atmıştır. Masalları İsmet Bey'den, Hüsnü Efendi'den, Fatma Kadın'dan ve Ermeni kadınlardan derlediğini eserin "Önsöz"ünde belirtir. Bu masalların genellikle tandır sohbetlerinde anlatılan "koca ninenin tandır nağmesi" diye ifade eder. Bu masalarda iyiler kadar kötülerin de olduğu, olağanüstülüklerin görüldüğü zengin bir kültürün izlerinin taşındığı görülmüştür.

İncelenen 98 masal içinde masal kahramanının dışında pek çok kişi de vardır ve sonunda ya yapılan mücadele zaferle sonuçlanır ya da güç bir işte başarı elde edilir. Kısa masallar olduğu gibi uzun masallar da vardır. Bu kısa masalların bazısı sanki uzun masallara eklenmiş görünümündedir. Bunda derleme yapan kişilerin az olmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Kúnos'un Türk halk edebiyatına kazandırdığı bu masalların gün yüzüne çıkarılması ve çalışılması büyük bir önem arz etmektedir.

2.2. Masal Epizotları

1. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişahın bir kızı vardır.
2. Padişah kızını çok sever ve kimseye kızını göstermez. Yemen padişahının oğlu da kızını görmek için yola koyulur.

3. Yedi senelik yolun iki senesini gittiğinde artık parasız kalır ve dilenmeye başlar. Bir gün bağık bahçelik bir yere varır ve karnı da aç olduğu için bahçedeki meyveleri yemeye başlar. Bu bahçenin bekçisi bir dev karısıdır. Üç günde bir bahçeyi dolaşır sonra tekrar uyur. Oğlan meyvelerden yerken bu dev karısı gelir. Oğlan da korkar, bir ağacın arkasına saklanır. Dev karısı oğlanın kokusunu aldığı için yanına kadar gelir.
4. Oğlan çaresiz ortaya çıkar ve dev karısına olanları anlatır. Dev karısı oğlana acır ama kızı aramaktan vazgeçmesini söyler. Oğlan da kadına gitmekte kararlı olduğunu söyler. Dev karısı oğlanı razı edemeyince filan yerde bir cadının onu sihirle tuttuğunu, kızı görmek isterse cadının yaptığı sihiri bozması gerektiğini ancak bu sayede kızı görebileceğini anlatır.
5. Oğlan bu cadının yaptığı sihiri nasıl bozacağını dev karısına sorar. Dev karısı da filan yerde bir bahçenin içinde bir beyaz gül olduğunu, o gülden birini koparır da kızın başına taktırabilirse sihrin bozulacağını söyler.
6. Oğlan o bahçeye varır. Kapının önünde büyük bir kedi görür. Bu kedi cadı karının büyük kızıdır. Oğlanı gören kedi ona yol gösterir ve oğlan da bahçeden bir beyaz gülü koparır. O sırada bir çığlık kopar ve bir iken iki olan kedi oğlana hemen kaçmasını yoksa küçük kardeşleri gelirse kendisini paralayacaklarını söyler.
7. Oğlan oradan hemen uzaklaşır ve kızın olduğu şehre varır. Bir kahve dükkânına girer. Oradakiler oğlanın karnını doyururlar. Orada bulunanların hepsi kız için oradadırlar. Aralarında kızın hocasını aldatabilirlerse kıza kavuşacaklarını konuşmaktadırlar. Bu konuşmaları duyan oğlan sabah doğru kızın hocasını bulur. Oğlanın elindeki gülü gören kadın gülü kendisine almak ister. Oğlan bunun kendine yaramayacağını ancak genç kızlar için olduğunu söyler. Kadın da gülü padişahın kızı için almak istediğini söyleyince oğlan onu kadına hediye eder.
8. Kız hocasının elindeki gülü görünce çok beğenir ve hemen başına takar. O sırada sihir bozulur ve kız hocasına gülü kimden aldıysa hemen onu getirmesini söyler. Kadın nereden bulacağını sorunca kız da oğlanı getirmezse kendisini babasına öldürteceğini söyler.
9. Kadın sokağa çıkınca oğlanı görür ve doğru saraya götürür. Kız oğlanı pencereden görür ve oğlana bir kâğıt yollar. Kâğıtta gece bahçede buluşmak istediği yazmaktadır. Kızın hocası bunu kimseye söylememesini oğlana tembih eder.

10. Oğlan gece kızla buluşur. Beraber havuz başında uyuyakalırlar. Sabah olunca padişah kızını arar, bakar ki oğlanla kızı uyuyor. Kızla oğlan uyandıklarında padişahı karşılarında görünce çok korkarlar. Padişah oğlandan sihri bozduğunu öğrenir ve kızıyla oğlanı nikâh eder.

1. Masalın Tahlili

H- J ve M-N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Bir padişahın bir kızı vardır. (α = Açılış)
2. Padişah kızını çok sevdiği için odasından dışarı çıkarmaz, kimseye göstermezmiş. (γ^1 =Yasaklama)
3. Yemen padişahının oğlu da kızı görmek için memleketini bırakarak yola çıkar. (β^3 =Uzaklaşma)
4. İki senelik yol gider. Bu süre içinde parası da tükendiği için dilencilik yapar. (a^5 = Eksiklik)
5. Dev karısının bulunduğu bahçeye girer ve kadın oğlanı görünce orada ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının İlk İşlevi)
6. Oğlan, dev karısına her şeyi anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
7. Dev karısı cadının kızı zorla alıkoyduğunu söyler. (A^{15} = Kötülük)
8. Kadın filan yerde bir bahçede bir beyaz gül olduğunu, bir tanesini koparıp kızın başına takabilirse sihrin bozulacağını söyler. (F^1 =Büyülü nesnenin alınması)
9. Oğlan da hemen yola gider. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
10. Dev karısının söylediği güllerden birini koparır. (F^5 = Büyülü nesnenin alınması)
11. Kızın hocası olan koca karı gülü almak ister. Oğlan da gülün ihtiyarlara yaramayacağını, genç kızlar için olduğunu söyleyerek gülü padişahın kızına vermek üzere hediye eder. (η^3 = Aldatma)
12. Kız gülü görünce hemen kafasına takar. Takmasıyla kızı oğlanın aşkı sarar. (K^5 = Giderme)
13. Kız hocasından onu getiren oğlanı sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
14. Koca karı da oğlanı bulur. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
15. Koca karı oğlanı kızla buluşturur. Bu buluşmayı kimseye söylememesini, padişah duyarsa kendisini öldürteceğini anlatır.(B^2 = Aracılık, geçiş anı)
15. Padişah olanları öğrenir ve düğünleri olur. (W^0 =Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ: $\alpha \gamma^1 \beta^3 a^5 D^2 E^2 A^{15} F^1 C F^5 \eta^3 K^5 D^2 E^2 B^2 W^0$

2. Masalın Epizotu

1. Bir padişahın üç kızı, üç de oğlu vardır.
2. Padişah çok hastalanır ve oğullarını yanına çağırarak her kim mezarının başında üç gece bekler de düşmanını öldürürse tahta o geçsin, kızlarını da kim isterse ona verilmesini tembihler.
3. Padişah ölür ve ilk gece büyük oğlan bekler. Gece bir ses duyar ve hemen oradan kaçar. Ertesi gün ortanca oğlan bekler. O da bir ses duyar ve kaçar. Daha sonraki gün de küçük oğlan hançerini beline sokar ve mezara gider. Sesi küçük oğlan duyunca oraya doğru gider ve büyük bir ejderha görür ve onu öldürür. Ejderhanın ağzını, burnunu, kulağını kesmek için bir mum ararken uzaktan bir mum ışığı görür. Mum ışığına doğru gider ve bir ihtiyarın elinde siyah ve beyaz iki yumağı birini toplarken diğerini saldığını görür. Oğlan niye böyle yaptığını sorunca ihtiyar geceyi toplayıp, gündüzü açtığını söyler. Oğlan ihtiyarın kollarını bağlar ve ışığa gider.
4. Bir kale dibine varır bakar ki kırk kişi orada duruyor. Onlara ne yaptıklarını sorunca hırsız olduklarını ama kaleye çıkmak için yol bulamadıklarını söylerler. Oğlan da onlara yardım edebileceğini söyleyerek önce kendisi kalenin üstüne çıkar. Hırsızlar da teker teker kalenin üstüne çıkar, çıkanın başını oğlan keser.
5. Oğlan kalenin öbür yanına bakar. Büyük bir saray görür. İçeri girer ve merdivenin başındaki direğe bir yılanın çıktığını görür ve hançeriyle yılanı öldürür. Hançer de taşa kalır. Oğlan odaları dolaşmaya başlar. Birkaç kapıyı açar, içeride çok güzel kızların yattığını görür. Başka bir kapıyı açar. Odanın içi tunçla kaplı ve orada da çok güzel bir kız yatmaktadır. Oğlan kızın güzelliğine vurulur.
6. Oğlan saraydan çıkar, kaleden iner. Kollarını bağladığı ihtiyarın yanına varır. Kollarını çözer. Ejderhanın yanına gider; onun ağzını, kulağını, burnunu keser ve kendi sarayına gider. Büyük kardeşinin tahta oturduğunu görür.
7. Birkaç gün sonra bir aslan gelir ve büyük kız kardeşini ister. Padişah hayvana kardeşini vermeyeceğini söyleyince küçük oğlan babalarının sözünü hatırlatır ve kızı aslana verir. Ertesi gün kaplan gelir ve ortanca kızı ister. Padişah onu da vermek istemez ama küçük oğlan tekrar babasının sözünü hatırlatır ve kızı kaplana verir. Daha

sonraki gün de bir kuş gelir ve küçük kızını ister. Padişah onu da vermek istemez ama küçük oğlan onu da kuşa verir.

8. Kale içindeki saray bir padişahındır. Sabah sarayın içinde dolaşırken yılan ölüsünü, duvardaki hançeri ve kırk hırsızın ölüsünü görür ve saraya birinin girdiğini anlar. Padişah saraya girenin düşman değil dost olduğunu düşünür.

9. Hançerin sahibini bulmak için lalasına bir hamam yaptırmasını, bu hamama herkesin parasız gelebileceğini, gelenleri arayıp hançerin kını kimde çıkarsa saraya girenin o olduğunu söyler.

10. Hamam yaptırılır. Sadece filan padişahın üç oğlunun hamama gelmediğini öğrenince padişah onları da hamama çağırır. Üç oğlan da gelir ve küçük oğlanın ırbaları içindeki kını bulurlar. Padişaha haber verirler.

11. Padişah oğlanı çağırır, ne isterse yapacağını söyler. Oğlan da padişahın küçük kızını ister. Her şeyi istemesini ama kızını istememesini dilerse büyük ya da ortanca kızını vermeyi teklif eder. Çünkü küçük kızını Rüzgâr devin istediğini ama vermediğini bu yüzden de tunç kaplı odaya kızını kapadığını, eğer oradan çıkarırsa devin kızını kapıp götüreceğini anlatır. Oğlan çok ısrar edince dayanamayıp kızını oğlana nikâh eder.

12. Bir zaman geçer ve oğlan kızdan ava gitmek için izin ister. Kız da oğlanın gitmesini istemez ama oğlan kıza yalvarınca kız da geç kalmamasını tembih ederek oğlanı ava gönderir.

13. Dev, oğlan gidince kızını kapar götürür. Oğlan eve gelince kızını bulamaz. Doğru kızın babasına gider ve kızın kaybolduğunu söyler. Padişah bunun böyle olacağını söylediğini, isterse büyük ya da ortanca kızını vermeyi teklif eder. Küçük kızdan vazgeçirmeye çalışır ama oğlan kızını bulmak için yola koyulur.

14. Epey yol gider. Karşıda ufak bir köşk görür. Bu köşk büyük kız kardeşinin köşküdür. Kız oğlanı eve alır. Büyük kız kocası aslandan korkar ama aslan oğlanın geldiğini duyunca çok sevinir. Oğlan başından geçenleri anlatır, aslan bu işten vazgeçmesini söyler ve ertesi gün yine yola koyulur.

15. Yine epey yol gider. Bir köşk daha görür. Bu köşk de ortanca kardeşinin köşküdür. Kız oğlanı içeri alır. Ortanca kız kocası kaplandan korkar ama kaplan oğlanın geldiğini duyunca çok sevinir. Oğlan onlara da olanları anlatır ve onlar da oğlanı vazgeçirmeye çalışırlar. Fakat ertesi gün oğlan yine yola koyulur.

16. Biraz daha yol gider ve bir köşk görür. Bu köşk de küçük kız kardeşinin köşküdür. Kız oğlanı içeri alır. Kocasını kuş gelince oğlanın orada olduğunu söyler. Kuş da çok sevinir. Oğlan onlara da anlatır. Oğlanı vazgeçirmeye çalışırlar. Oğlan ısrarlı olunca kuş, devin sarayını tarif eder ve dikkatli olmasını söyler.

17. Oğlan devin sarayına varır. Kız pencereden oğlanın geldiğini görür. Dev in üç gündür uyduğunu hemen kaçmaları gerektiğini söyler. Hemen ata binip giderler.

18. Dev uyanınca kızı odasında bulamaz. Biraz durur ve onların ardına düşer. Onlara yetişir; oğlanı tuttuğu gibi yere vurur; kolunu, bacağına kırar; kafasını keser. Kız da oğlanın ölüsünü atın heybesine koymayı istediğini, belki birilerinin oğlanı bulursa gömeceğini söyler. Dev de razı olur. Kızı sarayına götürür ama kız deve hiç yüz vermez.

19. Oğlanın atı küçük kız kardeşinin köşkünün önünde durur. Kız hemen aşağı iner, kardeşinin ölüsünü görür. Akşam olunca kuş gelir. Kuş karısının ağladığını görünce olanları öğrenir. Kuş, bütün kuşların padişahı olduğu için tüm kuşları toplar. Kuşlara cennet bahçesine giden olup olmadığını sorar. Kuşlar ihtiyar bir akbabanın gitmiş olabileceğini söylerler. Hemen akbabayı getirirler. Akbaba çok küçükken gittiğini söyleyince kuşların padişahı oradan bir şişe su getirmesini ister.

20. Kuşlar ihtiyar akbabayı sırtlarına alırlar ve doğru cennet bahçesine götürürler. Bir şişe suyu getirirler. Bu suyu oğlanın her yerine süren kuşların padişahı oğlanı diriltir. Yine bu işten vazgeçirmeye çalışır. Oğlan vazgeçmeyince de bu devin tilsimini anlamasını söyler.

21. Oğlan devin sarayına varır. Karısına devin tilsimini öğrenmesini ister. Kız devle sohbet edince devin hoşuna gider ve tilsiminin nerede olduğunu ve onun nasıl elde edileceğini söyler. Kız da bunları öğrenince hepsini oğlana anlatır.

22. Oğlan kızın anlattıklarını yapar ve aygır oğlanı sarayın önüne getirir. Kız oğlanı görünce hemen aşağı iner, aygırın üstüne binerek küçük kız kardeşinin köşküne varırlar. Dev uykudan uyanır, kızı yine bulamaz. Peşlerine düşer. Aygır, oğlana kafesteki kuşun başını koparmasını söyler. Oğlan da kuşun kafasını koparıncaya dev ölür.

23. Oğlanla kız küçük, ortanca ve büyük kız kardeşlerini teker teker ziyaret ederler. Doğru kızın sarayına varırlar. Yeniden düğün yaparlar. Babasının vasiyetini yerine getirdiği için padişah olur. Mutlu bir ömür geçirirler.

2. Masalın Tahlili

H- J çiftini ihtiva eden dört hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişahın üç kızı, üç oğlu varmış. (α = Açılış)
2. Padişah bir gün hastalanır ve çocuklarına öldüğünde mezarının başını kim üç gece bekler de düşmanını öldürürse tahtın sahibi o olsun. Kızlarını da kim isterse ona verilmesini ister. (D^3 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Padişah ölür. (β^2 =Uzaklaşma)
4. Önce büyük oğlan, sonra ortanca oğlan mezarı bekler. Uzaktan bir ses işitince korkar, kaçarlar. Ertesi gece küçük oğlan mezarı bekler. Sesin geldiği tarafa gider ve büyük bir ejderhanın olduğunu görür. Hançerini çıkarıp öldürür. (H- J= Mücadele ve zafer)
5. Bir mum arar, uzakta gördüğü mum ışığına doğru gider. (a^6 = Eksiklik)
6. Kale dibine vardığında kırk hırsızla karşılaşır. Onların ne niyette olduğunu öğrenince onlarla bir anlaşma yapar. (E^{VI} = Kahramanın tepkisi)
7. Yukarıya önce oğlan çıkar arkadan da hırsızları yukarı çeker ve onları öldürür. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
8. Kalenin öbür tarafında büyük bir saray görür. Üç kapıyı açar ve üçünde de güzel kızlar görür ki birine âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
9. Oğlan ejderhanın parçalarını toplayıp, kendi sarayına döndüğünde büyük erkek kardeşin tahta çıktığını görür. ($/$ = Bağlantı ögesi)
10. Bir gün bir aslan gelir, padişahın büyük kız kardeşini ister. Ertesi gün kaplan ortanca kızı ister. Ertesi gün de bir kuş gelir ve küçük kızı ister. Padişah da vermek istemez. Küçük oğlan babalarına verdikleri sözü tutmalarını söyleyerek hepsini isteyenlere verir. ($Olm E^3$ = Kahramanın tepkisi)

II. Hareket

11. Padişah kaleyi dolaşırken yılan ve kırk hırsızın ölüsünü görünce saraya giren kişinin düşman değil, dost olduğunu düşünür. Lalasına saraya giren kişinin kim olduğunu anlamak için hamam yaptırır. Hançerin kını kimde çıkarsa saraya onun geldiğini bu sayede anlayacaklardır. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
12. Bu hamama herkes gelir sadece filan padişahın üç oğlunun gelmediğini anlaşılınca bunlar da hamama gelirler. (ϵ^3 = Soruşturma)

13. Lala böylece hançerin sahibini bulmuş olur. (ζ^3 = Bilgi toplama)
14. Padişah küçük oğlanı yanına çağırır ve ne isterse yapacağını söyler. (K^4 = Giderme)
15. Oğlan da küçük kızını almak istediğini söyler. Küçük kızı veremeyeceğini, büyük ya da ortanca kızını verebileceğini söyler. Küçük kızını Rüzgâr devinin kızını istediğini, vermek istemediği için de kızı kapadığını anlatır. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)
16. Oğlan küçük kızı istediğini söyler, padişah da başa çıkamaz ve onları nikâh eder. (W^0 = Evlenme)

III. Hareket

17. Bir gün oğlan karısından izin isteyip biraz avlanmak ister. Kız da yanından ayrılmasını istemez. Oğlan kısa sürede geleceğini söyler ve kızın yanından ayrılır. Rüzgâr devî kızı yalnız bulunca kaçıtır. (A^1 = Kötülük)
18. Oğlan padişaha giderek olanları anlatır, atına atlar ve kızı aramaya gider. ($C\uparrow$)
19. Yolda giderken önce büyük kız kardeşinin, sonra ortanca kardeşinin, en sonunda da küçük kız kardeşinin köşküne giderek Rüzgâr devin yerini aradığını söyler. Küçük kız kardeşin kocası olan kuş oğlanı bu işten önce vazgeçirmek ister. Oğlan ısrar edince nerede olduğunu söyler. (F^2 = Büyülü nesnenin alınması)
20. Devin sarayına gider ve kızla beraber kaçarlar. (K^{10} = Giderme)
21. Dev kaçtıklarını anlar. Peşlerine düşer ve oğlanı tuttuğu gibi yere vurur. Kafasını keser, bırakır. (Pr^6 = İzleme)
22. Kız oğlanın ölüsünü atın heybesine koyar. Oğlanın atı küçük kız kardeşinin köşkünde durur. Akşam kuş gelince olanları karısına sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
23. Kız da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
24. Kuşların padişahı olduğu için tüm kuşları toplar. Akbaba daha önce gittiği için cennet bahçesine gönderilir ve akbaba bir şişe su getirir. (F^2 = Büyülü nesnenin alınması)
25. Kuşların padişahı oğlanı bu suyla ıslatınca oğlan dirilir. (K^{IX} = Giderme)

IV. Hareket

26. Kuş oğlana kızın yanına varınca ne yapması gerektiğini anlatır. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
27. Oğlan devin sarayına doğru yola çıkar. ($C\uparrow$)

28. Kıza tılsımın ne olduğunu anlamasını söyleyince kız da devı kandırır. (ε^2 = Soruşturma)
29. Dev tılsımın nasıl ve nerede bulunduğunu kıza söyler. (ζ^2 = Bilgi toplama)
30. Oğlan devin tılsımını bulur ve aygırla kıızı alır. Tekrar yola çıkarlar. (G^4 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
31. Dev uykusundan uyanır, kıızı göremeyince peşlerine düşer. (Pr^1 = İzleme)
32. Aygır kuşun kafasını koparın, demesiyle oğlan kuşun kafasını koparır ve dev ölür. (H- J= Mücadele- Zafer)
33. Oğlan babasının düşmanını öldürdüğü için büyük erkek kardeş tahttan iner ve küçük oğlan padişah olur. (w^2 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ:

I. Hareket $\alpha D^3 \beta^2 (H- J) a^6 E^{VI} G^5 a^1 Olm E^3$

II. Hareket $\varepsilon^3 \zeta^3 K^4 B^4 W^0$

III. Hareket $A^1 C \uparrow F^2 K^{10} Pr^6 D^2 E^2 F^2 K^{IX}$

IV. Hareket $f^9 C \uparrow \varepsilon^2 \zeta^2 G^4 Pr^1 (H- J) w^2$

3. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişahın bir oğlu vardır.
2. Oğlan bir gece düşünde bir kıız görür ve ona âşık olur. Aşkından gece gündüz ağlar ve bir gece yine kıızı düşünde görür ve kıız oğlana kendisini kırklar hamamında bulmasını söyler.
3. Lalasına kırklar hamamının nerede olduğunu sorunca lalası oğlana ne yapacağını sorar ve oğlan da olanları anlatır. Lalası o kıızı bulabileceğini söyler ama kimseye söylememesi için de oğlanı tembihler. Kıızların peri olduğunu birilerine söylerse ölebileceğini de ekler.
4. Lala doğru hamama gider. Hamama girince lalayı sille tokat döverler. Hiç oralı olmaz ve göbek taşına oturur. O sırada şehzadenin âşık olduğu kıız gelir. Göbek taşına bileziğini, incilerini koyar. Lala kıızın çıkardıklarını alarak hamamdan yine dayak yiyerek çıkar.
5. Oğlan lalasının aldıklarını görünce çok şaşır. Gittiği yere kendisini de götürmesini ister. Lalası da yediği dayağa dayanamayacağını bir gün kıızın oturduğu yere kendisini

götürebileceğini ama kendisini göstermemesi gerektiğini yoksa onlar gibi kırklara karışacağını anlatır.

6. Bir gece lala, şehzadeyi alır. Bir bahçeye varırlar. Bir ağacın arkasına saklanırlar. O sırada kırk güvercin bahçedeki havuza dalar ve kırk güzel kız olur. Oğlan içlerinden âşık olduğu kızı görünce heyecanlanır ama lalası kızlar kendilerini fark ederlerse bir daha oradan çıkamayacaklarını anlatır.

7. Kızlar bir sofraya kururlar ve yiyip içmeye başlarlar. Ardından soyunup havuzda yıkanır. Lala kızlar suya girince kızın urbalarını alır ve saklandıkları yere döner. Havuzdan çıkan urbalarını giyer, kuş olup uçar. Şehzadenin âşık olduğu kız urbalarını bulamayınca birilerinin geldiğini anlar ve ağlamaya başlar.

8. O sırada oğlan ağacın arkasından çıkar. Oğlanı gören kız urbalarını sorar. O eğer kendisine teslim olursa urbalarını bulacağını söyler. Kız söz verir ve o sırada bahçede bir rüzgâr çıkar. Tüm bahçe çayırlık olur. Oğlan da kız da şaşırır.

9. Kız artık onun olmuştur. Şehzade lalasını arar ama bulamaz. Kız da şehzadeye artık onu aramamasını, eğer urbaları yanmış olsaydı o zaman lalasını kaybetmeyeceğini ama şimdi urbaları lalaya giydirdiklerini ve lalanın da kırklara karıştığını söyler.

10. Oğlan hem sevinir hem de lalasını kaybettiğine çok üzülür. Kız da oğlana bir halayığının olduğunu ve durumu ona söylese lalasını bulabileceğini söyler. Beraber saraya giderler.

11. Halayık pencerenin önüne gelir ve kız da lalayı bulmasını ister. Arkadaşlarının lalayı yalnız bırakmadığını ama tenhada bulup getirebileceğini söyler ve uçar gider.

12. Kuş şehzadenin lalasını bulur ve gizlice diğerleri duymadan şehzadenin bahçesine giderler. Havuzda çırpınca lala adam kılığına girer.

13. Kız, şehzadeye onları içeri alınca urbalarını çıkarıp kendi urbalarını giydireceğini, urbaları ateşe atmasını söyler. Urbalar yanınca lala da dadı da insan kılığına dönmüş olurlar.

14. Şehzade kızla, lala da dadıyla nikâhlanır. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

3. Masalın Tahlili

H-J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktin birinde bir padişahın bir oğlu vardır. (α = Açılış)

2. Oğlan rüyasında bir kıza âşık olur. (a^1 = Eksiklik)

3. Kız bir gece şehzadenin rüyasında kendisini nerede bulacağını söyler. (F²= Büyülü nesnenin alınması)
 4. Lalası gidip kızı hamamda bulur. Kızın çıkardığı bileziği, incileri alır, hamamdan çıkar. (A²= Kötülük)
 5. Lala şehzadeyi kendisini göstermemesi koşuluyla götürceğini, kendisini gösterirse kırklara karışıp bir daha ailesinden kimseyi göremeyeceğini söyler. (γ¹=Yasaklama)
 6. Şehzadeyle lala giderler. Kırk güvercin havuzun başına gelince kırk güzel kız olur. (T¹= Biçim değiştirme)
 7. İçlerinde oğlanın âşık olduğu kız da vardır. Bunlar kıyafetlerini çıkarıp havuza girince lala gidip o kızın urbalarını alır. (A²= Kötülük)
 8. Hepsi giysilerini giyip uçarlar, kız orada kalır. O sırada oğlan ağacın arkasından çıkar ve kız şehzadeye urbalarını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
 - 9.Şehzade de giysilerini bulacağını ama kendisine varmasını ister. (E²=Kahramanın tepkisi)
 10. Kız da kabul eder. (B³= Aracılık, geçiş anı)
 11. Bir rüzgârın ardından lalasını bulamayan oğlan kıza sorduğunda kız eğer giysilerini yakmış olsalardı o zaman lalasını kaybetmeyeceğini ama yakmadıkları için onun da kırklara karıştığını söyler. (A⁷= Kötülük)
 12. Kız lalasını bulmak için halayığına söyler. (F⁹= Büyülü nesnenin alınması)
 13. Halayık lalayı bulur. Şehzadenin bahçesine gelerek havuzda çırpınıp adam kılığına girerler. Kıyafetlerini şehzade yakar. (K⁸= Giderme)
 14. Sonra şehzade kızla, lala da halayıkla nikâhlanırlar. (W⁰= Evlenme)
- ÇÖZÜMLEMESİ: α a¹ F² A² γ¹ T¹ A² D² E² B³ A⁷ F⁹ K⁸ W⁰

4. Masalın Epizotu

- 1.Vaktin birinde bir padişahın üç oğlu vardır.
2. Bir gün padişah hastalanıp ölünce oğullar aralarında taht kavgasına tutuşurlar. Küçük oğlan ok atmayı teklif eder. Kimin oku uzak giderse o tahta geçsin, der. Hepsinin oku bir tarafa gider. Okları gittiği yerden alırlar ama birbirlerini bulamayınca oldukları yerde kalırlar.

3. Küçük oğlan bulunduğu yeri merak eder ve oraya buraya giderken bir mum ışığı görür. Işığın olduğu yana gider. Gittiği yerde bir büyük saray görür. Yanında da kırk kişi beklemektedir.
4. Oğlan onlara selam verir ve neden orada durduklarını sorar. Onlar da hırsız olduklarını, konağa girmek istediklerini ama bir türlü yolu bulamadıklarını söylerler. Oğlan duvara çıkar, onlara da çıkmalarını söyler. Her çıkanın da başını keser ve öte tarafa atar.
5. Oğlan sonra saraya girer ve tüm odaları gezer. Üç odayı açar ve içlerinde üç güzel kızın yattığını görür. Kızlardan birini kendine, diğer iki kızını da büyük kardeşlerine ayırır. Kendine ayırdığı kızını belli etmek için de odanın kapısına hançer saplar, çıkıp gider. Kardeşleriyle görüşür, küçük oğlanın oku hepsinden uzağa gittiği için tahta geçer.
6. Bir zaman geçer ve padişah küçük kızının odasının kapısındaki hançeri görür. Hançeri çıkarmak ister ama çıkaramaz. Padişah haber gönderir. Hançeri kim çıkarırsa kızını ona vereceğini ilan eder.
7. Haberi duyan herkes hançeri çıkarmaya çalışır ama bir türlü çıkaramaz. Üç oğlan kalır hançeri çıkarmayı denemeyen. Onları da çağırırlar ve küçük oğlan hançeri çıkarır. Kızı küçük oğlana diğerlerini de büyük oğlanlara verir.
8. Oğlanlar kızları alır yola koyulurlar. Küçük oğlanın aldığı kız o kadar güzeldir ki yolda bir rüzgâr çıkar ve kızını alıp kaçar. Kızını kaçıran bir devdir. O da kıza âşıktır. Oğlan kardeşlerine gönderir. Kendisi de kızını bulmaya gider.
9. Oğlan epey yol gider ve bir dev anasıyla karşılaşır. Bu kadın kızını kaçıran devin anasıdır. Oğlan başından geçenleri anlatınca dev anası kızını kaçıranın kendi oğlu olduğunu söyler. Kadın bu işin zor olduğunu ama büyük kardeşinin ona yardım edebileceğini söyler. Oğlan da tekrar yola çıkar.
10. Kadının dediği yere varır. Ona da başından geçenleri anlatır. Yardım edemeyeceğini diğer kardeşine gitmesini söyler. Oğlan oradan da ayrılır. Oğlan denilen yere varır. Kadın filan yere varmasını ve orada neler yapması gerektiğini teker teker anlatır.
11. Oğlan kadının dediğini yapar. Aygırın üstüne biner ve kızın olduğu yere varır. Kız oğlanı görünce dev uyanmadan kaçalım, der. İki aygırın sırtına biner. Dev uyanır, peşlerine düşer. Kızla oğlan dev karısının yanına varır.

12. Dev karısı artık nereye gitmek isterlerse gidebileceklerini fakat her gün kendisine bir adam göndermesini ister. Bunlar da kabul ederler. Saraya dönerler. Düğün yaparlar.
13. Oğlan dev karısına verdiği sözü unuttur. Dev karısı bir gün onlar uyurken ikisini de alır götürür. Dev karısı oğlana verdiği sözü tutmadığını söyler. Oğlan unuttuğunu, göndermediği zamanları da katarak hepsini göndereceğini söyler. Dev karısının yanından ayrılırlar.
14. Yolda oğlan kızın dizine yatar. Dev de yine kızı alıp kaçar. Oğlan uyanınca kızı göremez. Bakınırken bir kuyu bulur. Kuyudan çalgı sesleri gelir. Kuyunun içine girmek ister. O sırada kuyudan bir kuş çıkar. Kuştan kuyuda peri padişahının oğlunun düğünü olduğunu, kendisinin de su taşıdığını öğrenir. Kuş oğlanı aşağı indirir. Padişaha başından geçenleri anlatmasını, padişahın ona yardım edebileceğini söyler.
15. Oğlan padişaha derdini anlatır. Padişah kuşa oğlanı götürmesini, oğlana da her nerede başı sıkışırsa “Şahım!” demesini söyler.
16. Kuşla beraber devin yerine varırlar ve kızı alır yedi kat göğe çıkarlar. Dev uyanır, kızı bulamaz. Peşlerine düşer ama bulamayınca döner.
17. Kuş doğru kız ile oğlanı kuyuya getirir. Padişah oğlana Şah Meram, kıza da Sade Sultan adını verir ve artık bu adları kullanmalarını ister.
18. Oğlan kızla şehre varır. Tekrar düğün yaparlar. Gece dev yine gelir, kızı alacağı sırada adlarını söylerler ve dev orada taş olur. Onu da alır havuzun başına koyarlar. Adlarını unutup gerçek adlarını söylediklerinde taş orta yerinden ayrılacak gibi olur ama diğer adlarını söyleyince dev taş olmaktan kurtulamaz.
19. Yine bir gün kız uyurken düşünde bir derviş görür. Derviş adlarını unuttur da gerçek adlarını söylediklerinde diğer adlarını söylemeden başına bir avuç havuzun suyundan atarlarsa o taştan her zaman altın, elmas çıkacağını söyler. Böylece de devden kurtulacaklarını anlatır.
20. Kız uyanınca oğlana düşünüyü anlatır. Kız dervişin dediğini yapamazsa diye biraz da korkar. Epey zaman geçer, yine havuz başındayken taşın içinden dev çıkacağı sırada dervişin dediğini şaşırıp da suyu serpeceği sırada hançeri çıkarıp deve saldırınca dev taştan çıkar ve oğlanı bileğinden yakalar. O sırada oğlan “Sade Sultan” der ve dev yine taş olur.

21. Derviş kızın düşüne tekrar gelir. Dediğini yapmadıklarını ve havuzdan kan yerine elmas akacağını söyler. Şehzade kıza artık havuza gitmemeleri gerektiğini, yine yanlış bir şey yaparlarsa devin elinden kurtulamayacaklarını anlatır.
22. Şehzadeyle kız bir daha havuz başına gitmezler. Bahçeye çıkmazlar.

4. Masalın Tahlili

H- J çiftini ihtiva eden dört hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişahın üç oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Padişah hastalanıp ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Oğulları arasında taht kavgasına tutuşurlar ve küçük oğlan yarışma yaparak tahta kimin geçeceğini belirleyelim, der. (H^2 = Çatışma)
4. Hepsini oklarını atar ve okun düştüğü yere doğru giderler. Küçük oğlan okunu bulduktan sonra bir saray görür. Orada hırsızlık yapmak için bekleyen kırk hırsız kandırır. (η^1 = Aldatma)
5. Hırsızlar da kabul ederler. (θ^1 = Suça katılma)
6. Hırsızları kalenin üstüne çıkınca öldürür ve saraya girer. Üç kapıyı açar, içinde üç güzel kız görür. Birini kendine diğerlerini kardeşlerine ayırır. Kendisi için ayırdığı kızın kapısına bir hançer saplar. (I^3 = Özel işaret)
7. Kardeşlerinin yanına giderek en uzağa kendisi attığı için tahta o çıkar. (J^2 = Zafer)

II. Hareket

8. Padişah kızının kapısındaki hançeri çıkaramaz ve haber gönderir. Kim hançeri çıkarırsa kızını ona verecektir. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)
9. Kimse hançeri çıkaramaz. Küçük oğlan kapıdaki hançeri çıkarır. (Olm E^1 = Kahramanın tepkisi)
10. Padişah sözünü tutar ve kızını küçük oğlana, diğerlerini de büyük oğlanlara verir. (Gerekçe(lendirme)ler)
11. Yolda küçük oğlanın aldığı kızını dev kapar, kaçıtır. (A^1 = Kötülük)
12. Küçük oğlan kızın peşine düşer. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
13. Devın anası oğlana belki büyük kardeşinin kendisine yardım edebileceğini söyler. Devın anasının dediği yere gider. Kadın ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
14. O da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

15. Kadın diğer kardeşine gitmesini söyler. O da oraya gider. O da ne olduğunu sorar. (D²= Bağışcının ilk işlevi)

16. Oğlan ona da anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)

17. Kadın filan yere gitmesini, oradaki aygır yavrularından birini pamukla tutup getirmesini, yavruyu kırk gün besledikten sonra onun üstüne binip kızı alabileceğini söyler. (F²= Büyülu nesnenin alınması)

18. Oğlan denileni yapar. Aygırın üstüne biner karısının olduğu yere varır. (G⁴= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

19. Kızı da alır devin anasının yanına varır. Devin anası her gün kendisine bir adam göndermesi şartıyla onları salıverir. (K¹= Giderme)

20. şehre gelince üç kardeşe düğün yapılır. (W⁰= Evlenme)

III. Hareket

21. Oğlan kadına verdiği sözü unuttur ve devin anası gelir oğlanla kızı alır götürür. (A¹= Kötüluğ)

22. Oğlan bunu telafi edeceğini, unuttuğunu dev karısına anlatarak onu kandırır. (η³= Aldatma)

23. Yolda oğlan uyuyakalır. (θ³= Suça katılma)

24. Dev kızı yine kaçıır. (A¹= Kötüluğ)

25. Oğlan uyanır, kızı arar. O sırada bir kuyu görür. Kuyudan sesler gelir. O sırada bir kuş kuyudan çıkar ve oğlana ne aradığını sorar. (D²= Bağışcının ilk işlevi)

26. Oğlan ne aradığını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)

27. Kuş oğlana aşağıya indireceğini, peri padişahına derdini anlatırsa onun derdine derman bulacağını söyler. (f⁹= Büyülu nesnenin alınması)

28. Oğlan derdini anlatır, peri padişahı da kuş ile oğlanı istediği yere gönderir. Dev in olduğu yere gidip kızı alırlar. (G⁴=İki krallık arasına yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

29. Kuş ikisini peri padişahının yanına getirir. Padişah oğlana ne zaman başı sıkııırsa “şahım!” demesini, hemen yardım edeceğini söyler. (F¹= Büyülu nesnenin alınması)

30. Tekrar şehirlerine dönerek düğün yaparlar. (w²= Evlenme)

IV. Hareket

31. Dev yanlarına gelir, kızı tam kapacakken oğlan peri padişahının söylediği söz aklına gelir. O sözü söyleyince dev taş olur. (E⁸= Kahramanın tepkisi)

32. Bir gün kız rüyasında bir derviş görür. Ona adlarını unutup da söylerlerse o vakit taşın yarılabacağını, hemen diğerk adları söyleyerek başına havuzun suyundan atarlarsa taştan altın, elmas akacağını bildirir. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)

33. Bir gün birbirlerine gerçek adlarını söylerler. O sırada dev taşın içinden çıkar. Oğlanın kolunu tutar. O sırada oğlan hançerini çıkarır, deve saldırır. Diğerk adlarını hemen söylerler ve dev taş kesilir. (U = Cezalandırma)

34. Kızla oğlan bir daha o havuza da gitmezler, bahçeye de çıkmazlar. Beraber ölüp ölünceye kadar yaşarlar. (w^3 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ:

I. Hareket $\alpha \beta^2 H^2 \eta^1 \theta^1 I^3 J^2$

II. Hareket $D^1 Olm E^1 A^1 C (D^2 E^2)^2 F^2 G^4 K^1 W^0$

III. Hareket $A^1 \eta^3 \theta^3 A^1 D^2 E^2 f^9 G^4 F^1 w^2$

IV. Hareket $E^8 F^1 U w^3$

5. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişahın hiç çocuğı yoktur.
2. Bir gün lalasıyla bir çeşme başına gelirler ve abdest alıp namaz kılarlar. O sırada bir derviş gelir. Padişah onun derdine derman olmasını istediğinde derviş bir elma çıkarır koynundan ve elmanın yarısını kendisinin yarısını da eşinin yemesini ister. Bir çocuklarının olacağını fakat yirmi yaşından sonra çocuğı kendisinin alacağını da söyler.
3. Padişah kalkıp gider. Bir süre sonra bir oğlu olur. Yirmi yaşına geldiğinde padişah oğlunu evlendirir. Güvey girdiğı gece derviş gelir ve oğlanı alır, bir dağ başına bırakır. Oğlan korkuyla otururken birden üç güvercin su kenarına gelir ve üç kız olur.
4. Oğlan onlar yıkanırken kızlardan birinin urbasını alır. Kızlar sudan çıkınca ikisi urbasını giyip havalanır, biri urbasını bulamaz ve ararken oğlanı görür. Oğlandan urbasını ister ve oğlana buraya onu kimin getirdiğini sorar. Oğlan bir dervişin getirdiğini söyleyince kız o dervişin kendi babası olduğunu söyler.
5. Kız oğlana derviş gelince kendisini döverken “Öğrendin mi?” diye soracağını cevap olarak “Öğrenmedim.” demesini öğütler. Oğlan kızın urbasını verir. Kız güvercin olup uçar, gider.

6. O sırada derviş gelir. Oğlanı her dövdüğünde aldığı cevap aynı olunca oğlanı salıverir. Oğlan dolaşırken kız yine gelir ve oğlana bir kuş verir. Babası geldiğinde “Hangi kızını istersin?” diye sorduğunda kendisini göstermesini bu defa öğütler. Kendisini tanımazsa da kuşu salıvermesini ve kuş kime giderse onu alacağını söylemesini ister.

7. Derviş tekrar gelir ve oğlan kızın dediğini yapar. Derviş kızını oğlana verir ama kızın anası istemez.

8. Oğlan kızını alır. O sırada kızın anası gelir. Kız oğlana bir tokat atar ve oğlanı bahçe, kendini bahçıvan yapar. Kızın anası kızı oğlanı ve kızını sorar. Kız başka bir şey söyler. Anası bahçıvanın laf anlamadığını düşünerek gider.

9. Kız ile oğlan kadın gidince eski hallerine dönerler. Ama kadın fark eder ve arkalarına düşer. Kız anasının geldiğini görünce oğlana bir tokat daha vurur; oğlan fırın, kendisi de fırıncı olur.

10. Kadın gelince yine bunları sorar. Yine istediği cevabı alamaz. Döner, gider. Kadın gidince eski hallerine yine dönerler. Kadın da arkasına bakar ve onların kaçtığını görür, peşlerine düşer.

11. Kız oğlana yine bir tokat atar. Oğlan göl, kız da ördek olur. Kadın bakar ki gölden geçemeyecek geri döner. Kadın gidince eski hallerine dönerler ve oğlanın memleketine yakın bir yere varırlar.

12. Bir hana girerler. Kıza biraz oturmasını kendisine urba getireceğini söyler. Oğlan yolda dervişle karşılaşır. Oğlanı kaptığı gibi babasının sarayına götürür. Güvey girdiği odaya bırakır. Oğlan bakar ki kendisi yatakta, yanında da kız yatmaktadır. Oğlan düş gördüğünü sanır.

13. Handa bıraktığı kız epey bekler. Oğlan gelmeyince bir güvercin olur ve oğlanın odasının penceresine konar. Oğlana diyeceğini der ve tekrar hana uçar.

14. Oğlan akli başına gelince gördüklerinin düş olmadığını anlar. Kalkar doğru hana gider. Kızını alır, saraya getirir. Öbür kızını anasının evine gönderir. Dervişten aldığı kızını kendine nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur.

5. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişah vardır. (α = Açılış)
 2. Bunun dünyaya hiç çocuğu gelmemiş. (a^1 = Eksiklik)
 3. Bir gün bir derviş gelir ve çocuğunun olmadığını söyler ve bir elma verir. Bu elmanın yarısını kendisinin, yarısını da karısının yemesini söylemiş. Çocuğu olunca yirmi yaşına kadar onların, yirmi yaşından sonra kendisinin olacağını söyleyip gider. (F^7 = Büyülü nesnenin alınması)
 4. Oğlan büyüyünce padişah oğlunu evlendirir. (W^0 = Evlenme)
 5. Güvey girdiği gece derviş oğlanı kaptığı gibi gider. (A^1 = Kötülük)
 6. Oğlan dervişin götürdüğü yerde otururken bir gün üç güvercin su kenarına iner, üçü de güzel kız olur ve suya girdiklerinde oğlan birinin urbasını alır, saklar. (T^1 = Biçim değiştirme)
 7. Kızlar sudan çıkıp giysilerini giyer, uçup giderler. Diğeri giysisini bulamaz. Oğlanı görür oraya nasıl geldiğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
 8. Oğlan da kıza bir dervişin kendisini oraya bıraktığını söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
 9. Kız oğlana dervişin babası olduğunu, kendisine sorular sorduğunda nasıl cevaplar vereceğini söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
 10. Oğlan dervişini görünce kızın dediklerini söyler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
 11. Kız oğlana bir de kuş verir ve babası oğlana hangi kızını istediğini sorar. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)
 12. Oğlan da kızın dediği gibi kuş hangisinin başına konarsa onu almak istediğini söyler. (E^1 = Kahramanın tepkisi)
 13. Derviş de kızını oğlana verir. (W^0 = Evlenme)
- II. Hareket
14. Kızın anası kızını vermek istemez. Kızın anası oğlanla kızın peşine düşer. (Pr^1 = İzleme)
 15. Her seferinde büyüyle kendilerini gizlerler. (Rs^3 = Yardım)
 16. Oğlanın memleketine gelirken bir anda önüne yine derviş çıkar ve oğlanı kaptığı gibi babasının sarayına, güveyi girdiği odaya bırakır. (A^1 = Kötülük)
 17. Oğlan yatakta yattığını, yanında da evlendiği kızını görünce hayal gördüğünü sanır. ($/$ = Bağlantı ögesi)

18. Handa kalan kız oğlanı bekler gelmeyince güvercin olur oğlanın yanına gelir, diyeceklerini dedikten sonra tekrar hana döner. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

19. Oğlan yaşadıklarının düş değil gerçek olduğunu anlar. Dervişin kızını gider handan alır. Öbür kızı da anasına gönderir ve yeniden kırk gün, kır gece düğün yaparlar.(w²= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ:

I. Hareket $\alpha a^1 F^7 W^0 A^1 T^1 D^2 E^2 F^1 D^1 E^1 W^0$

II. Hareket $(Pr^1)^3 (Rs^3)^3 A^1 w^2$

6. Masalın Epizotu

1. Bir padişahın üç oğlu vardır.
2. Padişah bir gün ölür ve üç kardeş babalarından kalan malları paylaşır her biri kendine göre birer iş kurar. Büyük oğlanlar iş tutup geçinirken küçük oğlan biraz hoppa olduğu için yanındaki adamlar oğlanı kandırırlar. Oğlanın aklı ermediği için de o adamlarla bütün parasını yiyip tüketir.
3. Parasız kalınca büyük kardeşlerinden para ister. Büyük kardeş para vermez. Ortanca kardeş oğlanın haline acır beş on kuruş verir. Küçük oğlan ortancanın verdiği parayı da tüketir. Tekrar yanına gider, para ister. Bu defa ortanca oğlan da para vermez. Çaresiz arkadaşlarından istemeye karar verir. Ancak arkadaşları para vermeye yanaşmazlar.
4. Oğlan kara kara düşünmeye başlar. Daha fazla rezil olmak istemez ve başını alır gider. Bir oviden geçerken bir hayvan görür. Onun peşine düşer. Hayvan bir yere girer, oğlan da hayvanı ele geçirmek için hayvanın girdiği yere girer.
5. Girdiği yer güzel bir bahçedir. Bir köşk görür ve oraya girmek ister. Fakat gireceği yeri bulamaz ve bir ağacın arkasına saklanır ve birilerinin gelmesini beklemeye başlar.
6. Akşam üç güvercin havuz başına gelir ve havuzda çırpınarak üç güzel kız olur. Kızlar kendi aralarında konuşurlar. Küçük kız oğlanı fark eder. Oğlan da kızın kendisini fark ettiğini anlayınca titremeye başlar.
7. Kız oğlana, oğlan da kıza âşık olur. Küçük kızın kardeşleri kızın tavırlarına canları sıkılır ve ona darılırlar. Köşke girerler. Kız oğlanın kim olduğunu merak eder. Diğerleri de eğlenceye geçerler.

8. Kızla oğlan birbirlerine baka baka uyuyakalırlar. Oğlan düşünde kızın üçlerden olduğunu öğrenir. Kız da oğlanın kim olduğunu öğrenir. Kız oğlana kardeşleri onu duyarsa ikisini de öldüreceğini söyler ve oğlana yatacakları vakit urbalarını çalıp yakarsa üçünün de insan olacağını, birbirlerine kavuşacaklarını anlatır. Oğlan o sırada uyanır, gördüğünün düş olduğunu anlar.
9. Oğlan kızın söylediklerini yapar. Kızların yanına varır. Kızlar oğlandan çok korkarlar. Oğlan ise küçük kızın düşte söylediklerinin gerçek olduğunu anlar. Kızları alır, doğru büyük kardeşlerinin yanına varır.
10. Büyük kardeşler de bekâr oldukları için üç kızını bu üç oğlan alır. Büyük kardeşler oğlana onar bin altın bahşış de verir. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur.

6. Masalın Tahlili

H- J ve M-N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Evvel zamanda bir padişahın üç oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Padişah bir gün ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Padişahın kalan mallar pay edilir iki oğlan kardeş iş tutar, küçük oğlan çalışmadan parasını tüketir. (a^5 = Eksiklik)
4. Kardeşlerinden ve arkadaşlarından para istese de vermezler. Daha fazla rezil olmamak için şehri terk eder. (Grkç= Gereke(lendirme)ler)
5. Bir gün oavadan geçerken bir güzel hayvanın peşine düşer. Hayvanın girdiği yere varır. Oğlanın karşısına bir köşk çıkar ve köşke girmek istediye de başaramaz. Bir yere saklanır, beklemeye başlar. (/= Bağlantı ögesi)
6. O sırada üç güvercin gelir havuzda çırpınırken üç güzel kıza dönüşür. (T^1 = Biçim değiştirme)
7. Kızlar kendi aralarında söyleşirler. Oğlan kızlardan birine âşık olur. Kız da oğlana âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
8. Bir vakit sonra oğlan uyuyakalır. (θ^2 = Suça katılma)
9. Kız oğlanın düşünde üçlerden olduklarını, kardeşleriyle uyudukları sırada urbalarını alıp yakarsa artık insan kılığında olacaklarını ve bir daha bir şey yapamayacaklarını söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
10. Oğlan kızın dediğini yapar. Kızlar urbaların yakılmasıyla insan kılığına girerler. (K^8 = Giderme)

11. Bu kızları da alıp şehre giderek öbür erkek kardeşlerine de birer kızı vererek kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \beta^2 a^5 T^1 a^1 \theta^2 F^1 K^8 W^0$

7. Masalın Epizotu

1. Bir padişahın üç oğlu vardır.
2. Padişahın güzel bir bahçesi vardır ama bu bahçeye bir dev dadanır. Her sene yemiş vakti geldiğinde ağaçlarda ne varsa yer gider. Padişah da bu durum yüzünden kederlenir ve hastalanır.
3. Padişahın büyük oğlu neden kederlenip hasta olduğunu sorduğunda babası da bahçeye devin dadandığını söyler. Büyük oğlan da babasından bir ok ile yay ister. Babası da devden bir zarar görmesini istemez ama oğlan okla yayı alır, bir ağacın arkasına saklanır ve dev beklemeye başlar. Dev gelir, devin ateşi oğlana değer. Oğlan bayılır, oğlanı alır götürürler.
4. Ortanca oğlan da babasının derdini öğrenmek ister. Padişah ona da anlatır. Bu defa ortanca oğlan dev öldürebileceğini söyler. Padişah büyük oğlunun başına gelenleri söyler ve ortanca oğlunu vazgeçirmeye çalışır. Babasından bir ok ister. Padişah da oku oğluna verir. Dev bahçeye gelir ve ortanca oğlanı da ateşiyle bayıltır.
5. Ertesi gün de küçük oğlan babasının derdini öğrenir. Küçük oğlan da bir ok isteyip dev öldürebileceğini söyler. Bahçeye gider, bir ağacın arkasına saklanır. Dev görür görmez oku atar. Dev düşer.
6. Oğlan babasına gider. Dev vurduğunu fakat ölmediğini söyler. Dev öldürmek için babasından izin ister. Babası razı olmasa da çaresiz kabul eder. Küçük oğlan diğer iki kardeşle birlikte yola çıkar. Devin kanını takip ederler. Epey yol gittikten sonra bir kuyu başında kan izi kaybolur. Devin kuyuya indiğini anlarlar.
7. Büyük oğlan beline bir ip bağlayıp kuyuya iner. Fakat aşağı inmesiyle yukarı çıkması bir olur. Sonra ortanca oğlan girer. O da hemen çıkar. Küçük oğlan bu defa iner ama oğlan çıkmaya çalışırsa kardeşlerinden ipi aşağıya iyice salmalarını ister. İp bitince kardeşlerine küçük oğlan ipi bırakmalarını söyler. Onlar da ipi bırakırlar.
8. Oğlan paldır küldür bir sofraya düşer. Kalkar oradaki bir kapıyı açar. İçeride üç güzel kızın gergef işlediğini görür. Kızlar oğlanı görünce nereden geldiğini ve orasının devin evi olduğunu ve şu anda da devin yaralı olduğunu söylerler.

9. O sırada dev içeri girer. Oğlan bir ok daha atar. Dev oğlana bir daha vurmasını söyler. Oğlan da devi öldürür.

10. Dev ölünce küçük oğlan yukarıya bağırır. İpi uzatırlar. Kızın büyük olanını büyük kardeşine yollar. Ortanca kardeşine ortanca kızı yollar. Küçük kız ağlayınca küçük oğlan niçin ağladığını sorar. Kız da içlerinde en güzelinin kendisi olduğunu kardeşlerinin kıskanıp onu yukarı çekerken ipi keseceklerini ve aşağıya yuvarlanırken iki tane koyun çıkacağını, koyunlardan birinin siyah, diğerinin beyaz olduğunu, beyaz koyuna sarılırsa yukarı çıkacağını, siyah koyuna sarılırsa yerin yedi kat dibine gideceğini bu yüzden de ağladığını söyler.

11. Oğlan küçük kızı da yukarı çektirir ve kardeşlerine küçük kızın da kendisinin olduğunu söyler. Diğer kardeşler küçük kızın dediği gibi kızın güzelliğini görünce ipi keserler.

12. Oğlan aşağı inince beyaz koyuna sarılayım derken siyah koyuna sarılır ve yerin yedi kat dibine geçer.

13. Küçük oğlan bakar ki bir büyük şehir. Biraz dinlendikten sonra bir kuş yuvası görür. İçinde yavrular vardır. Bir yılan da ağaçtan yukarı yavruları yemek için çıkıyordu. Hemen hançerini çekip yılanı öldürür.

14. O sırada kuşların anası gelir. Kuş Zümrüd-ü Anka kuşudur. Oğlanı görünce yavrularını öldüreceğini zannederek oğlana saldırır. O sırada yavrular oğlanın yılanı öldürdüğünü söyler.

Kuş bunu duyunca oğlanı korur. Ona iki tüy verir. Başı ne zaman sıkışırsa tüyleri birbirine çakmasını, o zaman yanına geleceğini söyler.

15. Oğlan ayrılır. Şehrin içindeki saray kapısında birçok adamın toplandığını görür. Devi kendisinin öldürdüğünü söyleyince oğlanı alırlar şaha götürürler.

16. Şah kendilerine zarar veren devi kim öldürürse onu ihya edeceğini söylemiştir. Şah oğlandan ne istediğini sorar. Oğlan da yukarı çıkmak istediğini söyler.

17. Padişah bunu yapacak bir kuşu bulmanın zor olduğunu söyler. Oğlan da tüyleri birbirine çakar, kuş gelir. Kuş padişaha kırk tane koyun kesip tulumlarına da su doldurup tulumları bir tarafa, koyunları bir tarafa asıp oğlanı da üstüne bindirip götüreceğini söyler.

18. Oğlan, kuş uçarken gak deyince et, gık deyince su verir. Yolda et bitince oğlan baldırını kesip eti kuşa verir fakat kuş anlar ve eti ağzında saklar. Yukarı çıkınca

oğlanın yürüyemediğini görür ve ağzındaki eti çıkarır ve bacağına yapıştırır. Sonunda kuş yerine geri döner.

19. Oğlan bir boklu işkembe alır, onu giyer ve Keloğlan olur. O haliyle çırak olmak için dükkânlara girer. Bir kuyumcu dükkânında çırak olur.

20. Diğer kardeşleri getirdikleri üç kızını babalarına götürürler. Babaları küçük oğlanı sorar. Oğlanlar küçük oğlanın nereye gittiğini bilmediklerini söylerler. Bu duruma babaları çok üzülür. Üç kızdan ikisini oğlanlara nikâh ederler.

21. Ancak odaları döşensin diye elmastan bir dal olması gerekir. Kuyumculara aynısından bir dal yapıp yapamayacakları sorulur. Sadece küçük oğlanın çalıştığı dükkânda küçük oğlan ustasına yapabileceğini söyler.

22. Kırk gün içinde dalı yapması gereken oğlan oyalanırken ustası elini çabuk tutmasını ister. Bu arada padişahın büyük oğlunun cirit oynayacağını, isterse kendisinin de gelebileceğini haber verir.

23. Oğlan işinin çok olduğunu ve kafasına da bir şey gelebileceğini ustasına söyler. Ustası gidince tüyleri çıkar, kuş gelir. Bir al at ile bir kat da urba ister. Meydana gider ve büyük kardeşini yener.

24. Ertesi gün de ortanca oğlanın oyunu olduğunu ustası Keloğlan'a söyler. Keloğlan da çok işi olduğunu söyler ve ustasını gönderir.

25. Yine tüyleri çıkar ve kuş gelir. Kuştan bir beyaz at ile bir beyaz urba ister. Doğru meydana gider ve ortanca oğlanı da yener.

26. Kırk gün sonra dalın teslim vakti gelir. Keloğlan tüyleri çıkar ve kuştan dalın aynısını getirmesini ister.

27. Adamlar gelince Keloğlan'ın dalı bitirdiğini görürler. Padişah dalı getirmeleri için adamlarını gönderir. Adamlar dalı almak isteyince Keloğlan dalı kendisinin vereceğini yoksa dalı kıracağını söyler.

28. Adamlar çaresiz kabul ederler. Sarayın kapısında tekrar dalı isterler ama Keloğlan dalı kendisinin padişaha vereceğini söyler. Adamlar yine razı olmak zorunda kalırlar.

29. Keloğlan dalları alır, içeri girer. Küçük oğlan dalı kendisinin yaptığını söyler. Padişah da ne dilerse dilesin ister. Küçük oğlan da kendilerinde bir emanetin olduğunu, onu istediğini söyleyince padişah şaşırır.

30. Padişah haremdeki kızın ona ait olmadığını söyler. Oğlan da kızın arkasındaki nişandan bahseder. Gidip bakarlar ki kızın arkasında bir nişan vardır. Padişah onun kendi oğlu olduğunu anlar. Çok sevinir.

31. Kardeşlerinin neler yaptığını babasına anlatır. Padişah iki oğlunu öldürür ve üç kızını da bu küçük oğlana nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

7. Masal Tahlili

H-J ve M-N çiftini ihtiva eden iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişah, bu padişahın üç de erkek çocuğu vardır. (α = Açılış)
2. Bahçeye bir dev dadanınca padişah dertlenir ve üç oğlan da babalarına ne olduğunu sorarlar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Padişah da neden kederlendiğini onlara anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
4. Oğlanlardan en küçüğü devî yaralamayı başarır ama devî öldürmek için babasından izin alır. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)
5. Padişah işin zor olduğunu söylerse de oğlanı ikna edemez. Üç kardeş yola çıkar. (C = Karşıt eyleminin başlangıcı)
6. Devînin kanını üç kardeş takip ederler. (G^6 = İki krallık arasına yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
7. Bir kuyuda kan izi bitince üç oğlan birer birer kuyuya iple inmeyi deneseler de küçük oğlan ancak kuyuya iner. (G^5 = İki krallık arasına yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
8. Küçük oğlan yaralı devî öldürür. (M- N= Güç iş- güç iş yerine getirme)
9. Kuyuda üç güzel kız vardır ve her birini yukarı çektirecekken kızların en güzeli küçük oğlana kardeşlerinin kötülük yapacaklarını ve ne yapmasını gerektiğini anlatır. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
10. Kızın dediği gibi kuyudan oğlanı çıkaracaklarken ipi keserler ve oğlan yerin yedi kat dibine geçer. ($^0A^1$ = Kötülük)
11. Burada Zümrüd-ü Anka kuşunun yavrularına bir yılan saldıracakken yılanı öldürür ve yavrular analarına bunu oğlanın yaptığını söyleyerek oğlana bir tüy verir ve ne zaman sıkışırsa yardıma geleceğini söyler. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)

12. Oğlan bir Şehre gider. Orada devin halkın suyunu engellediğini ve halk suya kavuŐunca kimin yaptığını padişahın merak ettiğini öğrenir ve devî kendisinin öldürdüğünü söyler. Padişah da ne dilerse dilemesini ister. (K⁴=Giderme)

13. Oğlan da yukarı çıkmak istediğini söylediğinde padişah da kuşla oğlanı yukarı çıkartır. (G⁴=İki krallık arasına yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

II. Hareket

14. Oğlan Şehre girer ve boklu bir işkembe alarak başına giyer ve Keloğlan olur. (T¹= Biçim değiştirme)

15. Bir kuyumcu dükkânında çalışmaya başlar.(O= Kimliğini gizleyerek gelme)

16. Diğer oğlanlar da üç kızı alıp babalarına giderler. Babaları da küçük oğlanı sorduğunda onun kendilerinden ayrıldığını ve yerini bilmediklerini söyleyerek kandırırlar. (L= Asılsız savlar)

17. İki kızla bu iki oğlan nikâh edilir.(W⁰= Evlenme)

18. Odalarını döŐemek için elmastan yapılmış bir dal vardır ve bu dala eş yaptırmak için kuyumculara sorarlar ve Keloğlan ustasına bunu yapabileceğini söyler. (a²= Eksiklik)

19. Kardeşleri oğlana kırk gün süre verir ve yapamazsa öldüreceklerini söyler. (A⁸= Kötülük)

20. Keloğlan kendini tanıtmadan iki kardeşini de cirit oyununda yener.(H²- J²= atıŐma- Zafer)

21. Kırk gün olduğunda kuşun yardımıyla istedikleri dalı yapar. Dalı kendisinin padişaha vereceğini söyler. Adamlar da oğlanı alırlar ve padişaha getirirler. Padişahın huzuruna vardığında kendisine ait olan emaneti, yani kızı, ister. (/= Bağlantı gesi)

22. Padişah nereden emaneti olduğunu sorar. (D²= BađıŐcının ilk işlevi)

23. Oğlan padişaha kızın arkasında bir niŐanın olduğunu söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)

24. Padişah onun kendi oğlu olduğunu anlar. (Q= Tanı(n)ma)

25. Padişah diğer iki oğlunu öldürür. (U= Cezalandırma)

26. Padişah, üç kızı da bu küçük oğlana nikâh eder ve muratlarına ererler. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ:

I. Hareket $\alpha (D^2 E^2)^3 B^3 C G^6_5 M- N F^1 0 A^1 f^9 K^4 G^4$

II. Hareket $T^1 O L W^0 a^2 A^8 (H^2 J^2)^2 D^2 E^2 Q U W^0$

8. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir odun yarıcı ile karısı vardır.
2. Odun yarıcı odunları satar, böyle geçinir giderler. Akşamları da karısıyla pis pof, diyerek eğlenirler.
3. Günlerden bir gün padişah geceleri mum yakmayı yasaklar. Odun yarıcı ise eğlenmeye devam eder.
4. Padişah bir gece şehri gezer, odun yarıcının evine geldiğinde içeriden gürültüler geldiğini duyar. Padişah dışarıdan oduncuyla karısının oyunlarını izler. Bu hal padişahın çok hoşuna gider. Kapıya bir nişan koyar.
5. Ertesi gün odun yarıcının evine bir at ile bir kat urba gönderir ve yanına çağırır. Padişahın adamları eve geldiklerinde kapıyı odun yarıcının karısı açar ve kocasının evde olmadığını söyler.
6. Adamlar kadından odun yarıcının yerini öğrenirler, gider onu dağdan alıp gelirler. Yolda giderlerken herkes oduncuyu görür ve fukaralar ondan para isterler. Odun yarıcı da parasının olmadığını söyler.
7. Padişahın huzuruna gelir. Padişah odun yarıcıya ne iş yaptığını sorar. O da anlatır. Padişah odun yarıcıyı kapıcı başı yapar. Kendisine güzel de bir kılıç verir. Odun yarıcı eve doğru yola koyulur.
8. Yolda fukaralar yine ondan para isterler ama odun yarıcı parasının olmadığını söyler. Eve varınca karınları aç olduğu, paraları da olmadığı için karısı kılıcı satmasını söyler. Odun yarıcı kılıcı alır bakkala götürüp satar, eve yiyecek getirir.
9. Odun yarıcıyla beraber gelen padişahın adamı onların yaptıklarını görür ve padişaha haber verir. Padişah da odun yarıcıyı yeniden saraya çağırır.
10. Oduncu da tahtadan bir kılıç yapar, kınına koyar. Padişahın yanına varır. Padişah oduncuya bir adamın başını kesmesini ister. O da kılıcı tutar adamın günahı yoksa kılıcının tahta olmasını, günahı varsa kılıcının başı kesmesini söyler.
11. Padişah oduncunun kılıcı ne yaptığını bildiği için oduncunun bu hareketi padişahın çok hoşuna gider. Oduncuya bir konak, çok para ve dünyalıklar verir. Böylece ömürlerini rahat bir şekilde geçirirler.

8. Masalın Tahlili

H-J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

- 1.Vaktin birinde bir odun yarıcı vardır. (α =Açılış)
 - 2.Bir gün padişah geceleri mum yakmayı yasaklar. (γ^2 = Yasaklama)
 3. Padişah bir gece şehri gezer ve bu oduncuyla karısının oynadıkları oyun çok hoşuna gider. Kapılarına bir nişan koyarak ayrılır. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
 - 4.Ertesi gün adamlarına at ve urba vererek oduncuyu yanına getirtir. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)
 - 5.Padişah ona sorular sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
 6. O padişaha ne olduğunu anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
 7. Padişah odun yarıcıyı kapıcı başı yapar ve ona bir kılıç verir. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
 8. O gün aç kaldıkları için bu kılıcı satıp yerine yiyecek alır. (a^5 = Eksiklik)
 9. Odun yarıcıyla beraber gelen uşak olanları padişaha haber verir. ($/$ = Bağlantı ögesi)
 10. Padişah yeni rütbe verdiği adamın birisinin başını kesmesini odun yarıcıya söyler. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)
 11. Odun yarıcı da karşısındaki adamın günahı yoksa kılıcının tahta olmasını, yok suçluysa kılıcının kesmesini diler ve adam suçsuz olduğu için başı kesilmez. (E^1 = Kahramanın tepkisi)
 12. Odun yarıcının bu yaptığı padişahın hoşuna gider. Odun yarıcıyla karısı konağa taşınır ve ömürlerini rahatlıkla geçirirler. (KF^1)
- ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \gamma^2 B^1 D^2 E^2 F^1 a^5 D^1 E^1 KF^1$

9. Masalın Epizotu

1. Zamanın birinde bir padişah ve üç oğlu vardır.
2. Küçük oğlu bir gün köşkün altındaki çeşmeden bir koca karının su aldığını görür. Kadının testisini kırar. Kadın tekrar bir testi daha alır gelir. Oğlan onu da kırar. Ertesi gün yine oğlan testiyi kırınca kadın da oğlana ağlar elmayla güler elmaya âşık olsun, diye beddua eder.
3. Oğlan kadının bedduasıyla ağlar elmaya güler elmaya âşık olur. Aşkından yataklara düşer. Padişah oğlunun hastalandığını duyunca hocalar, hekimler getirtir. Fakat hiçbirisi oğlana çare bulamaz. Sonunda onun sevda çektiğini anlarlar.

4. Padişah oğlunun yanına gelir ve derdini öğrenir. Oğlan babasından izin alır ve onu bulmaya gideceğini söyler. Padişah oğlanı vazgeçirmek istese de bunu başaramaz. Diğer oğulları da kardeşlerini yalnız göndermeyeceklerini, kendilerinin de onunla beraber gitmek istediklerini söyleyerek beraber yola koyulurlar.
5. Epey yol giderler. Bir çeşme başına geldiklerinde bir yazı görürler. Yazıda üç yoldan birincisine gidenin geri geleceğini, ikincisine gidenin ya gelip ya da gelmeyeceğini, üçüncüsüne gidenin hiç gelmeyeceğini okurlar. Büyük oğlan birincisine, ortanca oğlan ikincisine, küçük oğlan da üçüncüsüne gider. Parmaklarındaki yüzükleri bir taşın altına koyarlar ve kimin gelip gelmediğini böylece anlayabileceklerdir.
6. Büyük oğlan bir memlekete varır, orada bir tellağa gönül verir ve o da bir tellak olur. Ortanca oğlan bir memlekette bir kahvecinin çırağına gönül verir ve o da kahveci olur.
7. Küçük oğlan da bir çeşme başına gelir. O sırada bir koca karı da çeşmeden su dolduruyordur. Yanına varır ve kendisini konuk etmesini ister. Kadın önce razı olmaz, oğlan bir avuç altını gösterince razı olur. Beraber eve giderler.
8. Oğlan koca karıya neden orada olduğunu anlatır. Kadın oğlana bir tokat vurur ve onun isminin anılmamasını ister. Oğlan bir avuç daha altın verince koca karı karşığı dağa sabah gitmesini, oraya bir çobanın geleceğini, onun ağlayan elmayla gülen elmanın sarayının çobanı olduğunu, onun gönlünü yaparsa saraya gidebileceğini söyler. Fakat elmaları alınca hemen yanına gelmesini ister.
9. Sabah kalkar, koca karının dediğini yapar. Çobana da bir avuç para verir. Çoban da bir koyun keser ve onun postunu oğlana giydirir ve koyunlarla beraber oğlanı da saraya götürür. Saraya geldiklerinde gece herkes uyuyunca bir odaya girmesini ve orada bir sultanın yattığını, rafta da elmaların durduğunu oğlana söyler.
10. Oğlan saraya girince çobanın dediği odaya girer. İçeride çok güzel bir kız yatmaktadır. Rafta da elmalar vardır. Oğlanın gelmesiyle elmalardan biri ağlamaya, diğeri gülmeye başlar. Oğlan hemen odadan çıkar. Kız o sırada uyanır ve içeride kimseyi göremeyince elmalara kızar.
11. Oğlan tekrar içeri girer. Elmaların yine biri ağlamaya, diğeri gülmeye başlar. Kız yine uyanır. İçeride kimseyi göremeyince yine elmalara kızar.

12. Oğlan üçüncü kez odaya girer. Elmaları alır, koyunların yanına gider. Elmalar küstükleri için ses çıkarmaz. Sabah çobana bir avuç altın daha verir ve koca karının yanına varır.
13. Koca karı hemen bir leğenin içine su koyar, bir tavuk keser, kanını suya akıtır, içine de bir tahta koyar, oğlanı tahtaya oturtur.
14. Kız uyanır, rafta elmaları göremez. Ağlamaya başlar. Padişah her yanı aratır, elmaları bir türlü bulamaz. Sonunda müneccimler bakarlar, remil dökerler ve elmaların nerede olduğunu bulamadıklarını, bundan vazgeçmelerini söylerler.
15. Oğlan koca karının evinden ayrılır ve kardeşleriyle buluşacakları yere varır. Birinin gelmediğini anlar. Ortanca kardeşin gittiği yola gider.
16. Bir memlekette bir kahveye varır. Kardeşinin orada olduğunu görür. Kardeşi önce küçük kardeşini tanımaz sonra beraber yola düşerler. Buluşacakları yere varırlar. Büyük kardeş de gelmemiştir. Bu defa onun yoluna giderler.
17. Bir memlekette bir hamama gelirler. Orada da büyük kardeşlerini görürler ve hep beraber memleketlerine varırlar.
18. Yolda büyük oğlan küçüğüne elmaları bulup bulmadığını sorar. O da elmaları gösterir ve büyük ve ortanca oğlanlar elmalara âşık olurlar. Küçük oğlana biraz kendilerinde kalmasını isterler. Oğlan da onlara elmaları verir.
19. Bir kahveye gelirler. Orada oğlana bir oyun oynarlar. Oğlanı bir kuyuya düşürürler ve doğru memleketlerine giderler. Babaları küçük oğlanı sorduğunda da elmaları bulduklarını ama küçük kardeşlerinin gelmediğini söylerler.
20. Oğlan kuyuda su olmadığı için sadece bayılır. Uyanınca bağırmaya başlar. Kahveci oğlanı kuyudan çıkartır.
21. Oğlan başına gelenleri kahveciye anlatır. Sonra o da memleketine döner ama evine gitmez. Bir kalaycı dükkânında çırak olur.
22. Bir gün bu elmaların sahibi olan kızın babası bin taneli bir tespih yapar ve adamlarına tespihi alıp tüm memleketi dolaşmalarını ve kim bu bin taneli tespihi çekerse elmaları o almıştır, der. Kimse tespihi bitiremez.
23. Oğlanın olduğu dükkâna tespihi getirirler ve oğlan ustasına tespihi çekebileceğini söyler. Tespihi çekerken başına gelen her şeyi anlatıp bitirdiğinde tespihin taneleri de artık bitmiştir.

24. Babası onun kendi küçük oğlu olduğunu anlar. Diğer oğlanların başlarını kestirir. Elmalarla beraber küçük oğlunu elmaların çalındığı memlekete gönderir.
25. Padişah oğlana tespihi bir de önünde çekmesini ister. Oğlan tespihi çeker, bitirir. Kızını oğlana verir. Nikâh eder, kırk gün kırk gece düğünleri olur.

9. Masalın Tahlili

H-J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişah ve üç oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Küçük oğlan çeşmeye gelen koca karının testisini üç kere kırar ve bunun üzerine en sonunda koca karın oğlana beddua eder. Oğlan ağlar elmayla güler elmaya âşık olur, hastalanır. (a^1 = Eksiklik)
3. Oğlan babasından ağlar elmayla güler elmayı bulmak için izin alır. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)
4. Üç kardeş birlikte yola çıkarlar. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
5. Giderken karşılarında üç yol çıkar ve bu üç oğlanın her biri bir yola girer. (\leq = Bir yerde ayrılma)
6. Bir taşın altına her biri yüzüğünü koyar ve kimin gelip, kimin gelmediğini anlayacaklarını söylerler. (I^2 = Özel işaret)
7. Büyük oğlan gittiği yolda bir hamama tellak, ortanca oğlan bir kahvecide çırak olur. Küçük oğlan da bir koca karıya para vererek evinde kalır ve ağlar elmayla güler elmanın yerini öğrenir. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
8. Koca karı elmaları alınca kendi yanına gelmesini de tembihler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
9. Kadının dediği yere varır. Çobana durumu anlatır, bir avuç da altın verir ve çoban da bir koyunu kesip onun postunu oğlana giydirir ve akşam saraya giderler. (T^1 = Biçim değiştirme)
10. Oğlan sarayda kızın olduğu odaya gider ve birkaç denemeden sonra bu elmaları alır. Koca karının yanına varır. (F^8 = Büyülü nesnenin alınması)
11. Elmaların çalındığını kız padişaha söyleyince bulmak için müneccimlere başvurur. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
12. Müneccimler fallara bakarlar ve elmaların çok uzakta olduğunu söylerler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

13. Oğlan kardeşlerinin olduğu yere varır. Diğer kardeşlerini de alır. (/= Bağlantı ögesi)

14. Kardeşleri elmaları görünce âşık olurlar. (a¹=Eksiklik)

15. Oğlanı açık bir kuyuya düşürürler ve memleketlerine varırlar. (A¹₁₄= Kötülük)

II. Hareket

16. Babalarına elmaları kendilerinin bulduğunu onun da giden gelmez yoldan dönmediğini söylerler. (L= Asılsız savlar)

17. Küçük oğlan düştüğü yerde bir süre sonra ayılır ve kuyudan birileri tarafından kurtulur. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

18. Başına bir boklu işkembe geçirerek kalaycı dükkânına çırak olur. (T¹= Biçim değiştirme)

19. Bir gün elmaların sahibi olan kızın babası bin taneli tespihi kim çekerse elmaları o almıştır, der ve her memleketi gezerler. (D¹= Bağışçının ilk işlevi)

20. Oğlan tespihi çeker, sonra padişahın yanında çekmeyi ister ve her şeyi anlattığında tespih biter. (E¹= Kahramanın tepkisi)

21. Padişah diğer oğullarını öldürtür. (U= Cezalandırma)

22. Öbür padişaha elmalarla beraber giderler. Padişah kızı oğlana verir. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket α a¹ B³ C < I² F¹ T¹ F⁸ D² C E² a¹ A¹₁₄

II. Hareket L G⁵ T¹ D¹ E¹ U W⁰

10. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir odun yarıcı ile üç kızı vardır.

2. Bu odun yarıcı kestiği odunları satar ve evine ekmek götürür. Bir gün dağda odun keserken bir derviş gelir ve odun yarıcıya bir soru sorar. Sorduğu soruya cevap veremezse boynunu vuracağını söyler. Aslında bu derviş bir padişaktır.

3. Odun yarıcı soruyu düşünür ve cevabı bulamayınca canı çok sıkılır. Evine gider ve büyük kızı babasının halini görünce bir derdi olduğunu anlar. O da başına geleni anlatınca kız pek önemsemez, adam da çok kızar.

4. Sabah odun yarıcı tekrar dağa gider. Derviş yine gelir ve cevabı bulup bulmadığını sorar. Adam cevabı bulamadığını söyler. Derviş iki gününün kaldığını söyleyince odun yarıcının canı yine sıkılır. Evine döner.
5. Bu defa ortanca kız kapıyı açar ve babasının niye böyle düşünceli olduğunu sorar. Adam derdini ona da anlatır ve ortanca kız da tıpkı büyük kız gibi bir cevap verir. Adam kızını kovar.
6. Ertesi sabah tekrar dağa gider. Derviş cevabı sorar. Odun yarıcı cevabı bilemediğini söyleyince derviş gider. Odun yarıcı da evine döner. Bu defa da küçük kız kapıyı açar. Babasının halini görünce ne olduğunu sorar. Adam önce söylemek istemez ama kız ısrar edince derdini anlatır.
7. Kız babasına bir daha derviş geldiğinde “Ay padişah sizsiniz. Yıldız vezirinizdir. Gece edna kulların; gündüz ala kulların.” diye söylemesini tembihler. Adam çok sevinir.
8. Ertesi sabah kalkar dağa gider. Derviş gelir ve cevabı ona söyler. Padişah bu cevabı alınca odun yarıcıya onun üç kızının olduğunu ve bu kızların hepsinin kız oğlan kız altı aylık gebe olduklarını söyler, gider.
9. Odun yarıcı eve döner ve küçük kızına dervişin söylediklerini anlatınca kız babasına bunun önemli olmadığını söyler.
10. Ertesi sabah bir araba gelir. İçindeki adamlar odun yarıcıya üç kızını da padişahın istediğini söylerler. Adam kızlarına söyler ve küçük kız birer bohça hazırlar, karınlarına birer tane bağlar. Büyük kardeşine padişah canın ne ister, diye sorarsa turşu demesini; ortanca kıza padişah canın ne ister, derse et demesini tembihler.
11. Padişah kızlara teker teker canlarının ne istediğini sorar. Onlar da küçük kızın dedikleri cevapları padişaha söylerler. Büyük kız turşucu başına, ortanca kız kasaba nikâh eder. Küçük kıza da canının ne istediğini sorar. O da “Havada balık, denizde tere.” diye cevap verir.
12. Padişah hiç öyle bir şeyin olamayacağını söyleyince kız da “Hiç kız oğlan kız altı aylık gebe olur mu?” diye cevap verir.
13. Bu cevap padişahın çok hoşuna gider. Küçük kız da kendine nikâh eder. Düğün kurulur. Kırk gün, kırk gece düğün olur.

10. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktin birinde bir odun yarıcı, bunun üç de kızı vardır. (α = Açılış)
2. Bir gün odun kesmeye gittiğinde bir derviş gelir ve ona bir soru sorar. Bilemezse boynunu vuracağını söyler. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Büyük ve ortanca kız babalarının üzgün olduğunu görünce ne olduğunu sorarlar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
4. İkisi de cevabı bulamaz. (Olmsz E^2 = Kahramanın tepkisi)
5. Küçük kız babasına neden üzgün olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Kız da babasına dervişi görünce ne diyeceğini öğretir. (F^1 = Kahramanın tepkisi)
7. Padişah odun yarıcıya kızlarının altı aylık gebe olduğunu söyler ve odun yarıcı da evine giderek bunun nasıl bir laf olduğunu kızlara sorar. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)
8. Bir sabah bir araba bu üç kızı alır saraya götürür. Gitmeden önce kızlar karınlarına yastık korlar. Hepsi bir şey ister. Küçük kızın cevapları hoşuna gider. (E^1 =Kahramanın tepkisi)
9. En sonunda birini kasaba, diğerini turşucuya, en küçüğünü de kendi alır. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha D^1 (D^2 \text{ Olmsz } E^2)^2 D^2 F^1 D^1 E^1 W^0_0$

11. Masalın Epizotu

1. Bir padişahın bir oğlu vardır.
2. Her nasılsa padişah oğluna darılır ve başını vurdurmak ister. Vezir bir tek çocuğunun olduğunu, başını vurdurursa pişman olacağını söyler ve bunun üzerine padişah oğlunu şehirden sürdürür. Oğlanın anası da padişahı bu işten vazgeçirmek ister ama bunu başaramayınca kendisi de padişahı izin ister ve oğluyla beraber şehirden ayrılır.
3. Ana, oğul bir gün bir su kenarında dinlenirken oğlan çevreyi dolaşır. Bir taş bulur. Göz kamaştırıcı taşı da yanlarına alırlar. Epey yol giderler ve bir şehre varırlar. Bir ev tutarlar.
4. Padişah o şehirde mum yakma yasağı koymuştur. Kimse geceleri mum yakmaz.
5. Oğlan da bulduğu taşı odanın içine koyar. Her taraf aydınlanır. Anası oğluna o taşı kaldırmamasını söyler. Ama oğlan taşı kaldırmaz.

6. O gece padişah şehri gezer ve şehrin içindeki aydınlığın ne olduğunu lalasına sorar. Padişah adamlarını yollar ve oğlanı tutup padişahın huzuruna getirirler.
7. Padişah niçin aydınlıkta oturduğunu sorar. Oğlan da mum yakmadığını ama kendisinde bir taş olduğunu onun ışığı olduğu söyler. Padişah da taşı getirmesini ister. Oğlan taşı getirir ve padişah taşı vezirine gösterince veziri padişahına oğlandan bir çuval elmas getirmesini ister.
8. Padişah oğlanı çağırır ve bir çuval elmas ister. Oğlana kırk gün süre verir.
9. Oğlan düşünceli eve gelir. Anasına olanları anlatır. Çok ağlar elmasları nasıl bulacağım, diye. Anası da taşı bulduğu yere gitmesini söyler. Oğlan da doğru oraya gider.
10. Oğlan taşın olduğu yere vardığında karşısında bir dağ görür. Dağı aşınca bir saray görür. Bakar ki yedi başlı bir ejderha orada yatmaktadır. Hançeri çıkarır ve onu vurur. O sırada içeriden bir gürültü duyulur. Sonra çok güzel bir kız gelir. Oğlana nereye giderse kendisini de götürmesini ister.
11. Oğlan çok razı olmasa da kızı alır, doğru evine varır. Oğlan yine ağlar ve kız oğlanın derdini sorar. Oğlan da anlatır.
12. Kız, oğlandan bir testi su getirmesini ister. Oğlan şaşırır ama kızın istediğini de getirir. Kız urbasını soyunur ve getirdiği suyu başından aşağı dökmesini ister. Oğlan suyu dökünce her yer elmas dolar. Çok sevinir ve elmasları padişaha götürür.
13. Padişah elmas çuvalını alır. Vezir bu defa padişaha oğlandan bir çuval inci getirmesini söyler. Padişah yine oğlanı çağırır ve kırk gün içinde bir çuval inci getirmesini söyler.
14. Oğlan yine düşüncelidir. Kız derdini öğrendiğinde oğlana kendisini bulduğu sarayın ötesinde başka bir saray olduğunu, incileri orada aramasını söyler.
15. Oğlan kızın dediği yere varır. Orada da bir ejderha keser. O sırada bir ses duyar. Bakar ki güzel bir kız daha. Bu kızı da evine alıp getirir.
16. Kız bir testi su ister. Oğlan suyu getirir ve suyu başından aşağı dökünce her yer inci olur. İncileri alır, padişaha götürür.
17. Padişah incileri de alır. Bu defa vezir padişaha oğlandan bir çuval da yakut getirmesini ister.

18. Padişah oğlanı yine çağırır ve bir çuval yakut ister. Oğlan düşünceli yine eve döner. İlk getirdiği kız ikinci getirdiği kızın sarayının ötesinde başka bir saray daha olduğunu oraya gitmesini söyler. Oğlan da yola koyulur.
19. Orada da bir ejderha vardır. Onu da öldürür. Yine bir ses duyar. Bakar ki güzel bir kız. Onu da alır, eve getirir. Onun da başından su dökünce her yer yakut olur ve yakutları alır, padişaha getirir.
20. Vezir bu defa denizin ortasına bir köşk yaptırmasını ister. Padişah oğlanı çağırır ve kırk gün içinde köşkün de yapılmasını söyler.
21. Oğlan yine düşüncelidir. Kızlar bir dağa çıkmasını, avazı çıktığı kadar bağırmasını, eğer ses gelirse büyük kızının bir köşk istediğini söylemesini tembih ederler.
22. Oğlan kızların dediğini yapar. Ses oğlana isteğini yerine getirdiğini söyler. Oğlan eve döner.
23. Sabah padişah denizin ortasında köşkü görünce çok şaşırır. Padişah lalasıyla köşkü gezmeye gider.
24. Kız da bu defa oğlana o dağa bir daha gitmesini ve sese kızının köşkü alsın, dediğini söylemesini ister. Oğlan kızın dediğini yapar. Döndüğünde köşk de içindekiler de artık yok olmuştur.
25. Kız oğlana artık oradan ayrılmak gerektiğini söyler. Kızlar, anası ve oğlan şehirden ayrılırlar, babasının şehrine dönerler.
26. Yolda topal bir dev görürler. Oğlan devı öldürmek ister ama dev ileride belki yardımının dokunabileceğini söyleyerek oğlanı vazgeçirir. Dev de onlara katılır.
27. Şehrin dışına bir saray kondururlar. Oğlanın babası sabah kalktığında sarayı görünce hemen vezirini çağırır ve sarayı kimin yaptırdığını öğrenmesini ister.
28. Adamlar saraya geldiğinde padişahın oğlu Parmaksız Ahmet olduğunu öğrenirler. Döner padişaha haber verirler.
29. Padişah kalkıp oğlunun yanına gider. Oğlan ikramlarda bulunur. Getirdiği kızları gösterir. Padişah kızları görünce âşık olur. Sarayına dönünce de vezirine oğlunu mutlaka öldüreceğini söyler.
30. Vezir vazgeçirmek ister ama padişahı razı edemez. Padişaha oğlunu yemeğe çağırmasını zehirli yemekler vererek oğlunu öldürebileceğini söyler. Oğlanı yemeğe davet ederler.

31. Oğlan babasının davetini kabul eder. Kızlardan biri oğlanın parmağına bir yüzük verir ve yüzüğu yemeklerin üstüne gezdirmesini ve yemekleri öyle yemesini tembihler.
32. Oğlan kızın söylediği gibi yapar. Oğlan ölmeyince bu defa vezir oğlunu bir daha çağırmasını ve tavla oyununda yenerse kollarını bağlamasını söyler.
33. Padişah oğlanı çağırır. Tavla oynarlar. İlk ikisini oğlan kazanır. İkisinde de oğlandan kendisini bağlamasını söyler ama oğlan yapmaz. Üçüncüsünde babası yensin ister ve padişah oğlanı bağlar. Celladı çağırır ama oğlan bir kez silkinir ve ipi koparır.
34. Padişah çok şaşırır ve şaka yaptığını söyler. Oğlan da inanır ve bu defa da zincirle bağlamasını söyler. Padişah oğlanı zincirle bağlar. Oğlan bu defa zinciri koparır. Padişahın canı çok sıkılır.
35. Bunun sırrını oğluna sorar. Oğlan da kötülük düşünmez ve başındaki üç kılı koparıp başparmaklarını bağlarsa hiçbir şey yapamayacağını söyler.
36. Padişah oğlanın dediğini yapar. Oğlan hiç kımıldayamaz. Hemen celladı çağırır ve oğlunun başını vurmasını ister.
37. Cellat padişahın dediğini yapamayacağını söyleyince padişah oğlunun iki gözünü çıkarıp cebine koyar ve kuyuya attırır. Oğlanın yanında bir de köpeği vardır.
38. Padişah kızları almak için haber yollar. Kızlar da kırk araba ve hepsinde de birer kız olsun isterler. Kırk araba da boş gelsin ki çeyizleri yükleyeceklerini söylerler.
39. Padişah kızların dediğini yapar. Kızlar kırk arabayla gelen kızların başlarını keserler ve her birini kırk boş arabaya koyarlar.
40. Padişah gelen arabaları görünce kızların bir oyun ettiğini anlar ve onlarlar kavga etmeye başlar. Kızlar topal devi çıkartarak adamların hepsini öldürtürler.
41. Oğlanın olduğu yere bir kervan gelir. Köpek de kervandakilere sürtündükçe ekmek alır ve kuyuya atar. Kervancılar orada bir şey olduğunu düşünürler ve vardıklarında oğlanın kuyuda olduğunu fark ederler. Hemen oğlanı çıkarırlar.
42. Oğlan başına gelenleri anlatır. Oğlana yiyecek verirler ve yola koyulurlar.
43. Oğlan gece- gündüz ağlar. Yanına bir pir gelir. Oğlana dua eder ve gözlerini yerine koyar. Kaybolur, gider.
44. Oğlan doğru babasının şehrine varır. Kavga ettiği devi üç güne öldüreceğini söyler. Padişah da eğer onu öldürürse ne dilerse yapacağına söz verir.

45. Sabah padişahın huzuruna varır ve beğendiği kılıç ile atı alır. Aslında beğendiği kılıç ve at padişahın oğlunun gözünü çıkardığı vakit oğlana ait olan kılıç ve attır. Oğlan deve yaklaşır, o sırada dev uyuyakalır. Sabah yine devin yanına varır ve dev oğlana teslim olur.

46. Oğlan devi alır, padişaha götürür. Devi padişahın önüne salıverir. Dev padişahı tuttuğu gibi yere vurur, öldürür.

47. Vezirler aslında padişahı vazgeçirmek istediklerini ama razı olmadığını oğlana anlatırlar. Hemen oğlanı tahta geçirip padişah yaparlar. Oğlan da kızları getirtir ve kendine nikâh ettirerek kırk gün, kırk gece düğün yapar.

11.Masalın Tahlili

H- J çiftini ihtiva eden üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişahın bir oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Padişah oğluna darılır ve oğlunun boynunun vurulmasını ister. (A^{13} = Kötülük)
3. Vezir bundan vazgeçirir ve oğlu ile karısının gitmesini ister. (B^5 = Aracılık, geçiş anı)
4. Epeyce yol gittikten sonra oğlan bir taş bulur, şehre vardıklarında ev tutarlar. O taş sadece evi değil tüm şehri aydınlatır. (F^5 = Büyülü nesnenin alınması)
5. Padişah ülkede mum yakılmasını yasaklar. (γ^2 = Yasaklama)
6. Padişah şehirdeki aydınlığı öğrenmek için oğlanı çağırır. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)
7. Padişah aydınlığın sebebini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
8. Oğlan da taşı anlatır. Padişah taşı oğlanın elinden alır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
9. Vezir padişahı önce elması kırk gün içinde getirmesini ister. (A^8 = Kötülük)
10. Oğlanın anası taşı bulduğu yere gitmesini söyler. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
11. Oğlan orada bulunan ejderhayı öldürür, karşısına çıkan kıza acıyarak onu da alır eve döner. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
12. Oğlanın düşünceli olduğunu gören kız ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
13. Oğlan da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
14. Kız oğlandan filan yerden bir su getirmesini ve üzerine dökmesini ister. Her yer elmas olur. Oğlan sevinir ve elmasları padişaha götürür. (KF^2)

15. Bundan sonra aynı durum padişahın inci, yakut ve köşk istediğinde de tekrarlanır.
16. Padişah ve adamları köşkü görünce hemen oraya giderler ve kız oğlana şimdi gidip babasına köşkü yok etmesini söylemesini ister. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
17. Oğlan da gider kızın babasına döndüğünde köşk yok olmuş, padişah ve adamları da suda boğulmuştur. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
18. Artık orada daha fazla kalamayacaklarını anlayınca oğlan anasını ve üç kızını alır babasının şehrine giderler. (\downarrow = Geri dönüş)

II. Hareket

19. Yolda bir dev görürler, oğlan devi öldürmek isteyince öldürmemesini belki ileride kendisinin yardımı dokunacağını söyler. Onu da alırlar ve yollarına devam ederler. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
20. Kız şehrin yakınında bir saray kondurur ve oğlanın babası da adamlarını göndererek kimin olduğunu öğrenmelerini ister (ϵ^3 = Soruşturma)
21. Adamlar gider ve padişah sarayın sahibinin oğlu olduğunu öğrenir. (ζ^3 = Bilgi toplama)
22. Oğlanın babası gelir ve kızları görünce kızlara âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
23. Vezirine oğlanı öldürmek istediğini söyler, vezir de yemeğe çağırıp zehirlemeyi önerir. (A^{13} = Kötülük)
24. Kız oğlanı uyarır ve bir yüzük vererek o yüzüğü yemeklerin üzerinde gezdirmesini söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
25. Padişah bunda istediği olmayınca bu defa tavla oynayarak yenmeyi dener. Oğlan babasını yener. (H^3 - J^3 = Çatışma- Zafer)
26. Bu defa babası bu gücü nereden aldığını sorar. (η^1 = Aldatma)
27. Oğlan da babasına anlatır ve babası oğlanın sırrını öğrenip uygular. Oğlan da hiçbir şey yapamaz olur. (θ^1 = Suça katılma)
28. Padişah adamlarına oğlunu öldürmelerini ister, adamları da bunu yapmayınca oğlunun gözlerini çıkararak susuz bir kuyuya atarlar. ($^0A^6$ = Kötülük)
29. Oğlanı kervandakiler kuyudan çıkarırlar. (KF^1)

III. Hareket

30. Padişah kızlara evlenmek için haber yollar. (A^{16} = Kötülük)
31. Kızlar da padişaha oyun oynarlar. (η^1 = Aldatma)

32. Bu arada oğlan kuyudan çıkınca yanına bir pir gelir ve oğlanın gözlerini çıkarıp yerine kor ama pir hemen ortadan kaybolur. (F^6 = Büyülü nesnenin alınması)
33. Padişahın istediği dev oğlana teslim olur. (J^6 =Zafer)
34. Devi alır padişaha götürür. Dev padişahı öldürür. (U= Cezalandırma)
35. Oğlan tahta geçer, üç kızla da evlenir. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

- I. Hareket $\alpha A^{13} B^5 \uparrow F^5 \gamma^2 B^1 D^2 E^2 A^8 D^2 (D^2 E^2 KF^2)^4 D^2 E^2 \downarrow$
- II. Hareket $f^9 \varepsilon^3 \zeta^3 a^1 A^{13} F^1 (H^3 - J^3) \eta^1 \theta^1 A^6 KF^1$
- III. Hareket $A^{16} \eta^1 \dots\dots\dots F^6 J^6 U W^0$

12. Masalın Epizodu

1. Padişahın bir kızı vardır. Kız o kadar güzeldir ki dünyada eşi benzeri yoktur.
2. Padişahın karısı bir odaya bir Arap'ı kapatır ve ona her seferinde kimin güzel olduğunu sorar. O da her seferinde söylediklerinin hepsinin de güzel olduğunu dile getirir. Bir gün bu Arap padişahın kızı Nar Tanesi'ni görür ve ona âşık olur.
3. Padişahın karısı Arap'a yine aynı soruyu sorduğunda Nar Tanesi'nin güzel olduğunu söyler ve kadın Arap'ın kızını gördüğünü anlar ve onun kendisinden el çekeceğini düşünerek kızını alır yanına, dışarı götürür. Kız bir ağacın dibinde uyur ve kadın kızını orada bıkarak saraya döner.
4. Kız uyanır ve anasının onu bıraktığını anlar ve daha önce hiç sokağa çıkmamış olduğu için ne yapacağını bilemez, ağlamaya başlar. Bu sırada üç kardeşten biri ava gider. Kızın olduğu yere varır ve kız çok korkar. Kendine bir şey yapmamalarını dünya, ahiret kardeş olmalarını söyleyince kız kendilerine kardeş yapıp eve götürür.
5. Kızın güzelliği her tarafa yayılır. Kızdan kızın anasının da haberi olur. Onu yok edemediğini anlar ve cadı karısını bulup her şeyi anlatır. Cadı karısı iki sihirli iğne yaptırır ve kadına verir. Ne zaman kızın başına o iğneleri sokarsa kızın öleceğini söyler. Kadın iğneleri alır fukara kıyafetleri giyerek kızın olduğu yere varır.
6. Oğlanlar ava gittiklerinde kapıyı kilitlerler. Yine bir gün ava gittiklerinde kadın kızın kaldığı eve varır. Kapıyı vurur ama kız ses çıkarmaz. Kadın da neden kapıyı açmadığını, oğullarına hediye getirdiğini, hiç olmazsa o hediyeleri bırakmak istediğini söyler. Kız da kapının kilitli olduğunu söyleyince kadın kıza kendisine de iki iğne

hediyeye etmek istediğini söyler. Kapı deliğinden o iğneleri kızın başına takar ve kız orada ölür.

7. Akşam oğlanlar eve gelirler. Kızın öldüğünü gördüklerinde çok üzülürler. Kıza altın bir tabut yaptırıp bir dağda iki ağacın arasına asarlar.

8. Başka bir padişahın oğlu da avda gezerken bu tabutu görür. İçini açar ve kızını görür görmez âşık olur. Kızını alır ve kimseye göstermeden kızını odasına koyar. Odadan her çıktığında da oda kapısını kilitler.

9. Padişah bir gün sefere gitmek ister. Vezirleri ise padişaha oğlu varken sefere çıkmanın yakışık almayacağını söylerler. Padişah da oğlunu çağırır ve sefere çıkacağını iletir. Oğlan bütün gece kızını seyrederek. Odayı kilitler ve kimsenin girmemesi için tembihte bulunur.

10. Oğlanın bir de nişanlısı vardır. Bir gün saraya gelir ve oğlanın odasını açmak ister. Biraz uğraşır ve odaya girdiğinde tabutta yatan kızını görür. Kızının başındaki iğnelere birini çıkarır ve kızını kuş olur, uçar. Tabutu kapar ve kızını odadan çıkar.

11. Şehzade seferden gelir. Odasına girer ve kızını bulamaz. Halayıklardan odasına nişanlısının girdiğini öğrenir. Çok üzülür ama kimseye belli etmez. Padişah oğlanla nişanlısını evlendirir.

12. Kuş da her sabah sarayın bahçesine gelir ve bahçivana şehzadenin ne yaptığını sorar. O da şehzadenin iyi olduğunu söyler. Kuş da “O, sağ olsun. Konduğum dallar kurusun.” der. Bu kuşu bahçivan şehzadeye haber verir. Ağaçların da bu kuş böyle söyledikçe dallarının kurduğunu anlatır.

13. Şehzade kuşu merak eder. Ağaçlara kapanlar kurar. Kuşu tutarlar. Onu bir altın kafese koyarlar. Şehzadenin karısı kuşu tanır ve şehzade gidince kuşun kafasını koparıp bahçeye atar. Şehzade gelince kuşu sorar. Kadın kuşu kedinin kaptığını söyleyince biraz üzülür, sonra vazgeçer.

14. Kuşun bahçeye dökülen kanlarından güller biter. Bir koca karı bahçivandan çiçekler isteyince bahçivan o güllerden de koparıp verir. Kadın çiçekleri ve gülleri alır. Bir süre sonra çiçekler solar ama gülün biri solmaz. Gülü bir defa koklar ve gül yine kuş olur. Kadın çok şaşırır. Kuşu tutar ve başındaki öbür iğneyi de çıkarır. İğne çıkınca kuş, kız olur. Kadına her şeyi anlatır.

15. Kadın her şeyi öğrenince saraya gider. Olanları anlatır ve şehzade kadına çokça para verir. Kızını saklamasını, gece kızını almaya geleceğini söyler. Koca karı evine döner.

Şehzadenin geleceğini kızı haber verir. Şehzade kızı görünce düşer, bayılır. Ayılınca kız her şeyi şehzadeye anlatır. Şehzade kızı alır ve yola çıkar.

16. Karşılıklarına bir maymun çıkar. Şehzade maymunu yakalayayım derken kızı unuttur. Kız şehzadeyi beklerken uyuyakalır. Kızın anası da kızı bulmak için şehir şehir gezerken kızın yattığı yere gelir. Kızı uyur görünce cadı karının sihrini yapmaya başlar.

17. O sırada şehzade de maymunu tutamaz ve aklına kız gelir ve kızın olduğu yere varır. Kızın yanındaki kadını görür. Ona kim olduğunu sorar. Kadın şehzadeyi kandırır. O sırada kız uyanır. Anasının sesini tanır. Şehzadeye kadının kim olduğunu söyler. Şehzade kadına acır gibi yapar ve kızı ve kadını alır, gizlice saraya getirir.

18. Kadın çok mutlu olur. Saraya geldiklerinde karısıyla kızın anasını çağırır ve saçlarından astırır. Kızı kendine nikâh eder. Diğerlerinin de her gün cımbızla etlerinden alır ve eziyetle öldürür.

12. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen dört hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişahın çok güzel bir kızı vardır. (α = Açılış)
2. Kızın anası her gün Arap'a kimin güzel olduğunu sorar. (ϵ^1 = Soruşturma)
3. Arap da önce söylediklerinin hepsinin güzel olduğunu, kızı gördükten sonra ise Nar Tanesi'nin güzel olduğunu söyler. (ζ^1 = Bilgi toplama)
4. Kızın anası kızın güzelliğini kıskanır ve kızını dışarı götürür. (η^3 = Aldatma)
5. Bir ağacın dibinde kız uyuyakalınca kadın kızı orada bırakır. (θ^3 = Suça katılma)
6. Kız uyandığında daha önce hiç dışarı çıkmadığı için nereye gideceğini bilemez. Oradan geçen üç kardeş kızı bulur ve kızı ne aradığını sorarlar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
7. Kız da oğlanlara bir şey yapmamalarını, kendilerine kardeş olacağını söyleyince oğlanlar da kızı alıp evlerine götürürler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

II. Hareket

8. Kızın sağ olduğunu anası öğrenir ve cadı karısına giderek ondan iki büyülü iğne alır. (A^{11} = Kötülük)

9. Üstüne fukara giysileri giyer ve kızın kaldığı eve varır ve kızı kandırır. (η^1 = Aldatma)
10. Kız da kadının isteği üzerine kapı deliğinden başını uzatır ve büyülü iki iğneyi kızın anası kızın başına taktırır ve kız orada ölür. (θ^1 = Suça katılma)
11. Oğlanlar avdan gelince kızın öldüğünü görürler. Ona altından tabut yapıp iki ağacın arasına tabutu bırakırlar. (\neq Bağlantı ögesi)
12. Başka bir padişahın oğlu da av sırasında kızı bulur. Kızı saraya götürür. Oğlan sefere çıkar ve saraydakilere kapıyı kimsenin açmamasını tembihler. (γ^1 = Yasaklama)
13. Oğlanın nişanlısı bir gün saraya gelir ve gizlice odasına girer, kızı görür. (δ^1 = Yasağın çiğnenmesi)
14. Oğlanın nişanlısı kızın başındaki iğnenin birini çıkarınca kız kuş olur. (R_s^6 = Yardım)
15. Seferden dönen oğlan odada kızı bulamaz. Biraz arar ve sonunda padişah oğlunu nişanlısıyla evlendirir. (W^0 = Evlenme)

III. Hareket

16. Kuş bahçivana oğlanı sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
17. Bahçivan da oğlanın neler yaptığını kuşa anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
18. Bahçivan ağaçların dallarının kuş yüzünden kurduğunu oğlana haber verir. Kuşu yakalarlar ve kafese kapatırlar. (A^{15} = Kötülük)
19. Şehzadenin karısı kafesteki kuşu tanır. (Q = Tanı(n)ma)
20. Şehzadenin olmadığı bir anda kuşun kafasını koparır ve bahçeye atar. (A^{14} = Kötülük)
21. Şehzade eve dönünce karısına kuşun nerede olduğunu sorunca karısı da kedinin yediğini söyler. (η^1 = Aldatma)
22. Kuşun bahçeye dökülen kanlarından güller biter. Bir koca karı da bahçivandan çiçek ister. Bahçivan da çiçeklerle beraber gül de verir. Kadın eve götürür. Tüm çiçekler solar ama gül solmayınca kadın gülü koklar ve gül yine kuş olur. (R_s^6 = Yardım)
23. Kadın kuşu yakalar. Başındaki diğer iğneyi de çıkarır ve kuş, kıza döner. (K^8 = Giderme)

IV. Hareket

24. Koca karı kıza neler olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

25. Kız da başından geçenleri koca karıya anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
26. Kadın şehzadenin yanına gider. Olanları anlatır. Şehzade de akşam kızın olduğu eve gider. Kızı alır. Beraber yola koyulurlar. (/ = Bağlantı ögesi)
27. Yolda bir maymun karşılarına çıkar ve şehzade onu yakalamak için kızın yanından ayrılır. (Grkç= Gerekçe(lerndirme)ler)
28. Kız bu sırada şehzadeyi beklerken uyuyakalır. (θ^2 = Suça katılma)
29. Kızın anası da kızı aramak için şehir şehir dolaşmaktadır. Yolda anası kızı görür. O uyurken yanına gelir. Kıza cadı karının yaptığı sihir gibi bir sihir yapmak ister. (A^{11} = Kötülük)
30. O sırada oğlan da kızı bıraktığı yere döner. Kadın şehzadeye zararsız olduğunu söyler. (η^1 = Aldatma)
31. Kız anasının sesini tanır ve şehzadeyi uyarır. (Q= Tanı(n)ma)
32. Şehzade kadına acır gibi yapar. Onu da saraya götürür. Karısını ve kızın anasını saçlarından asar ve her gün etlerinden birer parça cımbızla koparır ve öldürür. (U= Cezalandırma)
33. Kız ile şehzadenin düğünleri olur. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

- I. Hareket $\alpha \varepsilon^1 \zeta^1 \eta^3 \theta^3 D^2 E^2$
- II. Hareket $A^{11} \eta^1 \theta^1 \gamma^1 \delta^1 R s^6 W^0$
- III. Hareket $D^2 E^2 A^{15} Q A^{14} \eta^1 R s^6 K^8$
- IV. Hareket $D^2 E^2 \theta^2 A^{11} \eta^1 Q U W^0$

13. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde iki kardeş ve bir de koca karı anaları vardır.
2. Babaları öldüğünde onlara pek çok inek ve sığır kalır. Bu hayvanları pay etmek için başı kel olan oğlan eski ahıra girenlerin kendisinin, yeni ahıra girenlerin de kardeşinin olmasını söyler. İki kardeş böylece anlaşır.
3. Hayvanların hepsi yeni ahıra girer. Sadece bir kör öküz Keloğlan'ın ahırına girer. O da hayvanını her gün otlatmaya götürür.
4. Bir gün oğlan dağa gider ve ağaca ağabeyini sorar. O da bir şey söylemediği için ağaca kızar, ağacı keser ve içinden altınlar dökülür.

5. Eve döner. Kardeşinden bir öküz daha vermesini ister. O da öküzü verir. Öküzleri alır, çuvallara toprak doldurur, dağa gider. Çuvallardaki toprağı boşaltır ve içlerine altınları doldurur. Eve döner.
6. Kardeşi bunları nereden bulduğunu sorar. Keloğlan da kimse duymadan altınları pay etmeyi teklif eder. Komşudan bir ölçek alıp gelir. Komşuları da ölçeğin altına tutkal yapıştırır. Onların ne ölceklerini merak eder.
7. Keloğlan altınları pay ettikten sonra ölçeği komşusuna iade eder. Komşusu ölçeğin altındaki altını görür. Herkese Keloğlan'ın altın ölçtüğünü söyler. Bunun üzerine Keloğlanla kardeşi altınları gömerler ve ertesi gün oradan giderler.
8. Büyük oğlanın aklına kapıyı kapatıp kapatmadıkları gelir. Keloğlan'ı kapıyı kapatması için eve gönderir. Keloğlan da eve gelince anasını yıkayıp da öyle gitmek ister. Anasını kaynar suyla yıkar. Kapıyı da omzuna alır, büyük oğlanın yanına gelir.
9. Büyük oğlan kapıyı Keloğlan'ın sırtında görünce onu azarlar. Ama artık yapacak bir şey yoktur. Akşam olunca uzaktan üç- dört atlı gelir. Onlar da korkarlar ve bir ağaca çıkarlar.
10. Bir süre sonra Keloğlanın çışı gelir. Büyük oğlan ona laf anlatamayınca sağa, sola serpiştirerek çişini yapmasını söyler. Aşağıdakiler de yağmur yağıyor sanırlar.
11. Biraz sonra büyük çışı gelir. Keloğlan onu da yapar. Aşağıdakiler bu defa gökten kudret helvası yağıyor sanırlar.
12. Daha sonra da kolunun ağrıdığını, kapıyı bırakacağını söyler. Büyük oğlan buna da razı olmaz ama Keloğlan kapıyı bırakır. Aşağıdakiler neye uğradıklarını şaşırırlar. İki kardeş oradan uzaklaşırlar ve büyük oğlan Keloğlan'ın başına iş açacağını düşündüğü için yollarını ayırırlar.
13. Keloğlan bir köye varır. Karnı aç olduğundan dilenir. Sonra bir cami kapısında oturur ve bir köse adam ondan çırağı olmasını ister. Keloğlan kabul eder. Köse tavukları otlatmasını ister. O da kimini keser yer, kimini satar, kalanını da alır getirir.
14. Köse tavukları sorunca Keloğlan ona yalan söyler. Köse sesini çıkarmaz. Birkaç gün sonra koyunları otlatmasını ister. Keloğlan da kimini satar, kimini dışarıda bırakır, kalanını alır getirir. Ustası da ses çıkarmaz ama ona başka da iş vermez.
15. Kösenin bir çocuğu vardır. Çocuğun çışı gelir. Kösenin karısı da Keloğlan'a oğlanı kenefe götürmesini ister. Keloğlan çocuğu alır ama çişini yaptırmaz, alır gelir.

16. Çocuğun yine çışı gelir. Keloğlan çocuğu götürür ama yine yaptırmaz. Eve getirir. Yine çocuğun çışı gelir. Kadın Keloğlan'a yine götürmesini ister. Keloğlan çocuğu götürür. Kubura atar, çıkar gelir.
17. Kadın çocuğu sorar. Keloğlan da ona ne yaptığını söyler ama kadın bir şey demez. Akşam köse gelir. Kadın köseye Keloğlan'ın yaptıklarını anlatır. Karı- koca kaçmaya karar verirler. Keloğlan konuşmalarını duyduğu için götürecekleri sandığın içine girer. Karı- koca başka yere giderler.
18. Birkaç gün sonra Keloğlan sandıkta bağırmaya başlar. Bakarlar ki Keloğlan. Köse karısına gece karşıdaki göle gitmeyi teklif eder. Keloğlan'ın yatağını gölden tarafa yaparlar. Karı- kocanın konuşmalarını yine duyduğu için gece uyumaz. Tam göle atacaklarken Keloğlan kadına bir tekme vurur ve kadın göle düşer, boğulur. Köse çok kızar. Keloğlan köseyi de göle atar.
19. Bir gün yolda Keloğlan bir beşlik bulur. Onunla leblebi alır. Giderken yolda ağzı açık bir kuyu görür. Leblebinin birazı kuyuya düşer. Başlar leblebisini istemeye.
20. Kuyudan bir dev çıkar ve ne istediğini sorar. O da leblebilerini istediğini söyleyince dev kuyuya iner ve bir sofraya getirir. Ne zaman acıkırsa "Açıl sofram, açıl." demesini söyler.
21. Keloğlan sofrayı alır, evine gider. Bakar ki sofrada her şey var. Mahalleliyi yemeğe çağırır. Yemekten sonra mahalleli bir adam çağırır ve adam sofrayı çalar.
22. Softası kaybolunca yine kuyunun başına gider. Başına gelenleri anlatır. Dev bu defa değirmen getirir. Onu çevirdiğinde altın ve gümüş döküldüğünü söyler. Keloğlan değirmeni alır, evine gelir. Keloğlan çok zengin olur. Herkes merak eder. Bir gece değirmen de çalınır.
22. Tekrar devin olduğu yere gider. Yine sızlanır. Bu defa da dev ona iki tokmak verir. Keloğlan'a "Sakin vur tokmaklarım deme!" diye tembih eder. Keloğlan yola düşer.
23. Devın sözünü tutmaz. Sözü söyleyince tokmaklar Keloğlan'a vurmaya başlar. Zorla tokmakları durdurur. Evine varır.
24. Evine yine mahalleliyi çağırır. Adamlar da yine Keloğlan'da bir şey vardır, diye düşünürler. Keloğlan'ın evine giderler. Keloğlan o tokmaklarla adamları döver. Adamlar da sofraya ve değirmeni Keloğlan'a geri getirirler.
25. Sonra Keloğlan bir kızla evlenir. Herkesten zengin olduğu için Keloğlan'a itibar ederler. Ölünceye kadar safa ile yaşarlar.

13. Masalın Tahlili

H-J ve M-N çiftini ihtiva etmeyen üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde iki kardeş ve bir koca karı anaları vardır. (α = Açılış)
2. Babaları ölünce başı kel olan küçük oğlan büyük kardeşe yeni ahıra giren hayvanları ona, eski ahıra giren hayvanları da kendisine alarak paylaşmayı yapmayı teklif eder. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Büyük oğlan da Keloğlan'ın teklifini kabul eder. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
4. Bir tek kör öküz Keloğlan'ın ahırına girer. Öküzünü olatmaya götürür. (β^3 = Uzaklaşma)
5. Hayvanını otlattığı sırada ağacın birine büyük kardeşinin ne yaptığını sorar ve ağaç cevap vermeyince ağacı keser, içinden altınlar dökülür. Altınları orada bırakarak eve döner. (F^5 = Büyülü nesnenin alınması)
6. Eve dönünce büyük kardeşten kendisine bir öküz daha vermesini ister. O da kardeşine bir öküz daha verir. Altınların olduğu yere gider ve getirdiği çuvallara altınları doldurur, evin yoluna koyulur. (\neq Bağlantı ögesi)
7. Büyük kardeş altınların başlarına iş açacağını söyleyince Keloğlan da onları pay etmeyi önerir ve komşularından bir ölçü alır gelir. Komşuları da ne ölçeceklerini merak ettiği için ölçünün altına tutkal sürer. (η^3 = Aldatma)
8. Altınları pay ettikten sonra ölçüyü komşusuna götürür. Komşusu ölçünün altına bakınca bir altının yapıştığını görür ve herkese bu haberi yayar. (\neq Bağlantı ögesi)
9. Komşularının altından haberleri olduğunu duyunca büyük oğlanla altınları gömüp oradan uzaklaşırlar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
10. Biraz yol gittikten sonra büyük oğlan kapıyı kapatıp kapatmadıklarını hatırlamadığı için Keloğlan'ı eve gönderir ve Keloğlan eve gitmişken anasını kaynar suyla yıkar, dönerken kapıyı da yanında getirir. O sırada üç- dört atlının geldiğini görürler ve hemen bir ağaca çıkarlar. Beklerken Keloğlan'ın önce küçük çışı, sonra büyük çışı gelir. Ağaçtan adamlara fark ettirmeden yapar ama kolundaki kapıyı da çok ağır olduğu için bırakınca ağacın altındaki adamlar neye uğradıklarını şaşırırlar. (\neq =Bağlantı ögesi)

11. Büyük oğlan artık Keloğlan'ın başına daha fazla dert getirmesini istemediği için yollarını ayırır. (< = Bir işaret direği önünde ayrılma)

II. Hareket

12. Keloğlan bir köye gelir. Önce aç olduğu için dilenir. (a⁵= Eksiklik)

13. Sonra da bir caminin kapısında otururken yanına bir köse gelir ve Keloğlan'a çırağı olmasını ister. (D⁷ = Bağışçının ilk işlevi)

14. Keloğlan da kabul eder. (E⁷= Kahramanın tepkisi)

15. Adam önce tavuklarını, sonra da koyunlarını otlatmasını söyler. (D¹= Bağışçının ilk işlevi)

16. Her ikisinde de hayvanlarını eksik getirir ama adam Keloğlan'a bir şey demez. (Olmsz E¹= Kahramanın tepkisi)

17. Kösenin bir çocuğu vardır. Karısı Keloğlan'a çocuğun çişini yaptırmasını ister. (D¹= Bağışçının ilk işlevi)

18. Keloğlan her seferinde çocuğu çişini yaptırmadan geri getirir. (Olmsz E¹= Kahramanın tepkisi)

19. Son götürüşünde çocuğu kubura atar, kadın da Keloğlan'dan uzaklaşmaları gerektiğini köseye söyler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

20. Keloğlan köse ile karısının konuşmalarını duyduğu için götürecekleri sandığa saklanır. (η³= Aldatma)

21. Karı- koca yola çıkarlar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

22. Keloğlan birkaç gün sonra sandıktan bağırmaya başlar. Karı- koca ondan kurtulamadıklarını anlarlar ve karşındaki göle gitmeye karar verirler. Keloğlan'ı orada göle atıp kurtulmayı planlarlar. (D⁸= Bağışçının ilk işlevi)

23. Keloğlan karı- kocanın konuşmalarını yine duyar. Gece uyumaz. Tam Keloğlan'ı göle atacakları sırada Keloğlan önce kadını, sonra köseyi göle atar. İkisi de ölür. (E⁸= Kahramanın tepkisi)

III. Hareket

24. Oradan ayrılan Keloğlan'ın hiç parası yoktur. (a⁵= Eksiklik)

25. Yolda bir beşlik bulur ve onunla leblebi alır. Bir kuyunun başına gider. Leblebi kuyuya düşünce bağırmaya başlar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

26. Kuyudan bir dev çıkar ve niye bağırdığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

27. Keloğlan da leblebisinin birazını kuyuya düşürdüğünü deve anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
28. Dev Keloğlan'a bir sihirli sofrayı verir. Onu nasıl kullanacağını söyler. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
29. Keloğlan sofrayı alır eve gelir. Sonra da mahalleliyi yemeğe davet eder. Herkes bunu nasıl yaptığını merak eder. (/= Bağlantı ögesi)
30. Bir gece birileri gelir sofrayı çalar. (A²= Kötülük)
31. Sabah kalktığında sofrayı bulamayan Keloğlan yeniden kuyuya gider ve bağırmağa başlar. Dev kuyudan çıkar. Ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
32. O da sofranın çalındığını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
33. Dev bu defa bir değirmen verir. Değirmeni her çevirişinde altın ve gümüş döküleceğini söyler. Keloğlan değirmeni de alır eve gelir. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
34. Komşular Keloğlan'ın zengin olduğunu duyarlar. Adamlar bir gece değirmeni de çalarlar. (A²= Kötülük)
35. Keloğlan sabah kalkar değirmeni bulamaz ve tekrar devin yanına gelir. Dev yine ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
36. Keloğlan da değirmenin çalındığını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
37. Bu defa dev, Keloğlan'a iki tokmak verir. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
38. Dev Keloğlan'a "Sakın vur tokmaklarım deme." diye de uyarır. (γ¹= Yasaklama)
39. Keloğlan yolda devin dediğini dinlemez ve sihirli sözleri söyleyince tokmaklar Keloğlan'ı bir güzel döver. (δ¹= Yasak çiğneme)
40. Eve dönünce Keloğlan sofrayı ve değirmeni çalan adamları davet eder. Onlar gelince sihirli sözleri söyler ve tokmaklar adamları bir güzel döver. Adamlar sofrayı ve değirmeni getirirler. (U= Cezalandırma)
41. Sonra Keloğlan bir kızla evlenir. Ölünceye kadar safa ile yaşarlar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha D^7 E^7 \beta^3 F^5 \eta^3 C <$

II. Hareket $a^5 D^7 E^7 (D^1 Olmsz E^1)^4 \eta^3 C D^8 E^8$

III. Hareket $a^5 (D^2 E^2 F^1 A^2)^2 D^2 E^2 F^1 \gamma^1 \delta^1 U W^0$

14. Masalın Epizotu

1. Bir padişah ve oğlu vardır.
2. Oğlan bir gün lalasıyla beraber ava gider. Karşılıklarına güzel bir hayvan çıkar ve lalası oğlana hayvanı yakalamasını söyler. Oğlan hayvanı yakalamak için koşar ama hayvanı kaybeder.
3. Biraz arar ve o sırada ağlayan bir kız görür. Kıza orada ne aradığını sorar. Kız da bir kervanda hizmetçi olduğunu ama uyuyakaldığı için kervanın gittiğini, şimdi de ne yapacağını bilemediğini söyler.
4. Oğlan kızı alır, akşam olduğu vakit bir yerde uyuyakalırlar. Kız aslında bir dev karısıdır ve oğlana bir kız gibi görünmüştür. Oğlan uyuyunca kız, devlere gider ve oğlanı haber verir. Oğlan da uyanınca kızı yanında bulamaz.
5. Oğlan yola koyulur ve devlerin olduğu yere varır. Bakar ki kız o devlerin yanında. Bir yere saklanır ve işin aslını öğrenir. Uzaklaştığı sırada o kız oğlanın karşısına yine çıkar. Kız oğlana nereye gittiğini sorar. Oğlan da kendisini aradığını söyler. Kız da oğlana oradan beraberce uzaklaşmalarını söyler. Oğlan kıza temkinli yaklaşır. Kızla beraber oradan uzaklaşır.
6. Epey yol gittikten sonra önlerine büyük bir saray çıkar. Oğlan sarayı dolaşmak için kızın yanından ayrılır ve bir bahçeye gelir.
7. Bahçenin güzelliğine daldığı sırada bir çalgı sesi duyar. Gider bakar ki bir köşkte güzel bir oğlan oturmaktadır. Yanına gider. Oğlanın yerinden kalkmadığını görür. Oğlan beline kadar taşır. Ne olduğunu sorar. Bir kız sevdiğini ve padişah olan babasının da kızı kendisine aldığını, sonra bu kızın bir sevgilisinin olduğunu öğrendiğini, kızın bir gün hamama gittiğini ve kız gidince halayıkların kendi aralarında konuştuklarını ve ne olduğunu onlardan duyduğunu anlatır.
8. Aldığı kızın gece kendisine şerbet içirip sarhoş ettiğini, sonra kalkıp, giyinip, kuşanıp gittiğini, ertesi akşam oğlan kızın verdiği şerbeti belli etmeden içmediğini, kız da giyinip gidince ardına düştüğünü anlatır.
9. Kızın şehrin dışına çıktığını, çamurdan bir kulübeye girdiğini, kendisi de kulübenin tepesinden içeriyi gözlediğini söyler. İçeride bir Arap yatmaktadır. Kız geç kaldığı için Arap ona kızar. Arap'a olanları anlatan kızın Arap'ın öfkesini yatıştırdıktan sonra koynuna girip yattığını, oğlanın da dayanamayıp kulübeye girip bir kılıç darbesiyle Arap'ı öldürdüğünü söyler.

10. Geri dönüp yatağına yattıktan bir süre karısı gelmiştir. Kadın kendisinden bir akrabalarının öldüğünü ve mezarını da saraya koymayı istediğini kocasına anlatır. Oğlan bir türbe yaptırır. Kız türbede hem ağlar hem de kocası ölseydi, diye sızlanır. Oğlan da tam kızını öldüreceği sırada kız üzerine bir şey üfler ve o anda taş olur. Bir yere kıpırdayamaz. Arap kılıç darbesinden yaralı kurtulduğunu ama konuşamadığını kızın her gün gelip kendisini kırbaçla dövdüğünden bahseder.

11. Şehzade kalkar bir de olanları kızdan dinler. Kılıcı alır ve Arap'ı öldürür. Sonra kılığını değiştirir ve Arap'ın yatağına yatar.

12. Kız Arap'ın yanına gelir. Neden hiçbir şey demediğini sorduğunda şehzade Arap'ın sesini taklit eder ve kocasına yaptığı fenalıklardan dolayı olduğunu söyler. Artık kocasına fenalık yapmamasını ister.

13. Kız kocasının yanına varır ve sihri bozar. Arap'ın yanına gider. Tam yatağa yatacakken Arap sandığı şehzade hançerini çıkarır ve kızını öldürür.

14. Şehzade doğru oğlanın yanına gider ve onu da alarak saraydan çıkar, gider. Yolda şehzade de kendi başından geçenleri oğlana anlatır. Önce birinin sarayına varırlar. Padişah öldüğü için oğlan padişah, diğeri de vezir olur. Birer de kız alırlar ve nikâhlanırlar. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

14. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Bir padişah ve oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Şehzade lalasıyla beraber bir gün ava gider. (β^3 = Uzaklaşma)
3. Güzel bir hayvan görürler ve lalası onun peşinden gitmesini söyler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
4. Hayvan gözden kaybolur ve o sırada ağlayan bir kız görür. Oğlan kıza neden ağladığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
5. Kız oğlana başından geçenleri anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
6. Bu kız aslında bir dev karısıdır. Oğlanı kandırır. (η^1 = Aldatma)
7. Akşam olduğunda bir yerde kalırlar ve oğlan uyur. (θ^3 = Suça Katılma)
8. Dev karısı diğer devlerin yanına gider ve oğlandan bahseder. Oğlan uyandığında kızını göremez ve onu aramaya başlar. Kızın olduğu yere varır ve devlerle dev karısının

konuşmalarını duyar ve başına iş geleceğini anlayarak oradan uzaklaşır. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

9. Uzaklaştığı sırada kız yine karşısına çıkar ve oğlanı kandırır. Beraber oradan ayrılırlar. (η^1 = Aldatma)

10. Bir saray görürler ve oğlan kızı orada bırakır, sarayın içine girer. (/= Bağlantı ögesi)

11. Belinden aşağısı taş olmuş bir güzel oğlan görür. Oğlan şehzadeye bir kız sevdiğini ve kızın da bir Arap'ı sevdiğini, onu uyutup Arap'ın yanına gittiğini halayıklar konuşurlarken duymuştur. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)

12. Bir gün kızı takip etmiş ve Arap'ı öldürmüştür. (U= Cezalandırma)

13. Karısı da ertesi gün ağlayıp bir akrabasının öldüğünü ve kocasına bir türbe yaptırmasını ister. (η^1 = Aldatma)

14. Dayanamayıp tam kızı öldüreceği sırada kız güçlü bir üflemeyle kocasının belinden aşağısını taş etmiştir. (A^{11} = Kötülük)

15. Arap'ın ölmediğini, karısının da Arap'a yaptıklarından dolayı her gün kırbacla kendisini dövdüğünü söyler. (A^6 = Kötülük)

16. Şehzade olanları bir de kızıdan dinler ve Arap'ı öldürür. (U= Cezalandırma)

17. Şehzade Arap'ın kılığına girip onun yatağına yatar. Kızı bekler. (T^3 = Biçim değiştirme)

18. Kız Arap'ın yanına gider. Neden bir şey söylemediğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

19. Arap da kocasına çok kötülük yaptıklarını kızıya söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

20. Kız oradan çıkar ve kocasının sihrini bozar. (K^8 = Giderme)

21. Sonra Arap'ın yatağına gireceği sırada Arap sandığı şehzade kızı öldürür. (U= Cezalandırma)

22. Şehzade diğer oğlanın yanına gider. Beraber yola çıkarlar. ($C\uparrow$ = Karşıt eylemin başlangıcı)

23. Birinin babasının yanına giderler. Babası öldüğü için oğlan padişah, diğer de şehzade olur. Birer kız alırlar. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. (W^0 = Evlilik)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \beta^3 D^2 E^2 \eta^1 \theta^3 C \eta^1 B^4 U \eta^1 A^{11}_6 U T^3 D^2 E^2 K^8 A^{14} U C\uparrow W^0$

15. Masalın Epizotu

1. Bir padişah ve onun kırk oğlu vardır.
2. Padişah çocuklarını evlendirmek istediğini kendilerine söyler. Oğlanlar da kızların kendi ana ve babaları gibi bir ana ve babadan olmasını isterler. Padişah da her yeri aratır, otuz dokuz kız bulur.
3. Padişah, oğlanlara biri de başkası olsun, deyince gidip kendilerinin bulacaklarını söylerler. Padişah izin verir ama yolda bir çeşme, bir han, bir kır olduğunu ve oralarda yatmamalarını tembih eder. Oğlanlar da kabul edip yola çıkarlar.
4. Çeşmeye geldiklerinde bir şey olmaz, diye düşünerek yatarlar ama küçük oğlan uyumaz. Bir ses gelir ve sesin olduğu yere vardığında yedi başlı ejderha görür. Kılıcını çıkarır ejderhanın altı başını uçurur. Ejderha bir kez daha vurmasını ister ama oğlan vurmaz. Ejderha da yuvarlanarak kendini bir kuyuya atar.
5. Oğlan da bir ipe sarılır ve kuyuya iner. Bir saray görür. Kırk odanın hepsini açar, içlerinde altınlar, elmaslar vardır. Son kapıyı açınca kırk güzel kızın gergef işlediğini görür.
6. Kızlar oğlanı görünce ne aradığını sorarlar. Oğlan da başından geçenleri anlatır. Ejderha o kızların ana- babalarını öldürmüş onları da oraya koymuştur. Ejderhanın altı başını vurduğu için kızlar çok mutlu olurlar. Onunla gitmek isterler. Oğlan da gelip alacağını söyleyerek kızların yanlarından ayrılır. Yatağına yatar.
7. Oğlanlar da sabah kalkarlar. Bir şey olmadığını görürler ve akşama doğru karşılarna bir han çıkar. Oraya yatmaya girerler. Küçük kardeşleri babalarının sözünü hatırlatır ama diğerleri oralı olmaz. Küçük oğlan yine uyumaz. Yine bir ses duyar. Kılıcını alır ve sesin geldiği tarafa gider. Yedi başlı ejderhanın altı başını vurur. Bir kuyuya düşer. Oğlan arkasından iner. Bir saray görür. Orada dünyada olmayan şeyler vardır. Sonra kuyudan çıkar. Yatmaya gider. Sabah olunca atlarına binip yollarına devam ederler.
8. Oğlanlar epey yol aldıktan sonra bir kıra varırlar. Yatma vakti gelince bir gürültü duyarlar. Oğlanların hepsi korkar. Karşıdan bir ejderha gelir. Kardeşlerini kimin öldürdüğünü sorar. Küçük oğlan kardeşlerine babalarının sözünü dinlemediklerini söyler. Kardeşlerine anahtarlar verir. Gitmelerini, ilk kuyuda çok mal olduğunu, sonraki kuyuda da kırk güzel kızın olduğunu söyler. Küçük oğlan orada kalıp ejderhayı öldürüp geleceğini bildirir. Oğlanlar küçük oğlanın dediğini yaparlar ve memleketlerine dönerler. Başlarına gelenleri babalarına anlatırlar.

9. Küçük oğlanla ejderha kavga ederler. Ejderha bir işinin olduğunu onu eğer yaparsa kendisini bırakacağını söyler. Oğlan kabul eder. Ejderha Çinimaçın padişahının kızına âşık olduğunu ama kızı alamadığını, kızı getirirse kendisine bir şey yapmayacağını söyler. Oğlan da kabul eder.
10. Ejderha Çampalak oğlana bir dizgin verir. Filan çeşmeye gitmesini, sabah aygırlar gelince birisinin başına dizgini sokmasını, üzerine binmesini Çinimaçın'e öyle gitmesini öğütler.
11. Ejderhanın dediğini oğlan yapar. Göz açıp kapayınca kadar Çinimaçın'e ulaşır. Orada dolaşır. Karşısına bir koca karı çıkar. Ne aradığını sorar. Oğlan kadından yatacak yer ister. Kadın oğlanı alır, evine götürür. Oraya gitmenin çok zor olduğunu, bir ejderhanın padişahın kızına âşık olduğunu ve padişahın kimseyi oralara almadığından bahsedince oğlan kızın yerini kadına sorar. Kadın da kızın yerini söyler.
12. Oğlan kadının dediği saraya gider. Kapısında bir ihtiyar bahçıvan görür. Bahçıvana kendisini çirak olarak almasını ister. Bahçıvan ihtiyacı olmadığını söylerse de oğlan bahçıvana kendini acındırır. Bahçıvan oğlanı yanına alır.
13. Bir gün bahçede oğlan iş görürken padişahın kızı oğlanı görür ve ona âşık olur. Oğlan kıza kendisini düşünde gördüğünü, âşık olup alıp kendisini götürmek için geldiğini söyler. Kız da oğlana kendisini götürmesini ister. Ejderhadan kurtulmak istediğini de bildirir. Oğlan kabul eder ve gece birlikte yola çıkarlar.
14. Epey yol gittikten sonra ejderhanın olduğu yere yaklaşır. Oğlan kıza kendisini ejderhaya getirdiğini söyleyince kız ağlamaya başlar. Oğlan da onun elinden kurtulacakları yalanını söyleyerek kızı kandırır.
15. Ejderhanın yanına varırlar. Ejderha kızı görünce çok sevinir. Ama kız her gün ağlar. Oğlan da kıza ejderhanın tılsımını öğrenmesini söyler. Böylece onu öldürüp, ondan kurtulacaklarını anlatır.
16. Bir gün ejderha gelince kız ejderhaya tılsımının ne olduğunu sorar. O da filan yerde bir saray olduğunu, almaya gidenin öleceğini söyler. Ertesi gün ejderha gidince kız oğlana ejderhanın dediklerini anlatır.
17. Oğlan ejderhanın verdiği at başlığını alır, deniz kenarından aygır çıkınca başlığı aygırın kafasına takar ve göz açıp kapayınca kadar denilen saraya varır.

18. Aygır oğlana kendini saray kapısının halkasına bağlamasını, kendisi kişneyince kapının halkalarını kırıp kapının açılacağını, açılan kapının aslanın ağzı olduğunu, bir vuruşta kapıyı açarsa kendini kurtaracağını, yoksa öleceğini anlatır.
19. Oğlan aygırın dediğini yapar. Kapı açılınca aslanın iki parça olduğunu görür. Aslanın karnını yarıp içinden bir kafes çıkarır. Kafeste üç güzel güvercin vardır. İçlerinden birini sevmek için eline alacağı sırada kuş uçar. Aygır kuşu tutmak için havalanır. Kuşu tutup getirir ve başını koparır. Oğlan kafesle beraber aygırın üstüne biner ve göz açıp kapayıncaya kadar ejderhanın olduğu yere varır.
20. Güvercinin birini daha öldürür. Öbürünü alır saraya girer. Ejderhanın uyduğunu görür. Kız oğlandan güvercini biraz sevmek için alır. Kız güvercini alır ve başını koparıncaya ejderha ölür.
21. Oğlanla kız ejderhanın malını alırlar ve doğru kızın memleketine giderler. Kızın babası çok sevinir. Kız olanları anlatır, padişah da ikisini nikâh eder.
22. Bir gün oğlanın aklına babası, anası, kardeşleri düşer. Kıza gitmek istediğini söyler ve kız da kendisiyle gitmek ister. Padişah'tan izin alırlar ve yola çıkarlar.
23. Oğlanın memleketine varırlar. Oğlanın babası çok sevinir. Başına gelenleri babasına anlatır. Babası kuyudan gelen kırk kızdan birini kendisine sakladığını söyleyince, oğlan evlendiğini karısı kabul ederse onu da alacağını söyler.
24. Kız razı olunca bir düğün yapılır. Kalan ömürlerini mutlu geçirirler.

15. Masalın Tahlili

H-J ve M- N çiftini ihtiva eden iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişah ve kırk oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Padişah oğullarını evlendirmek ister. (a^1 = Eksiklik)
3. Ancak padişah oğlanların istediği gibi otuz dokuz kız bulabilir. Bir tanesinin de başkalarının kızı olmasını söyleyince, oğlanlar buna razı olmazlar ve hepsi birden kız aramaya yola çıkarlar. (β^3 = Uzaklaşma)
4. Padişah onlara çeşmede, handa ve kırdaki uyumamalarını söyler. (γ^1 = Yasaklama)
5. Oğlanlar çeşme başına gelince akşam vakti olduğu için yatmaya karar verirler. (δ^1 = Yasağı çiğneme)

6. Küçük oğlan uyumaz ve gece bir ses duyar. Sesin olduğu yere gider. Yedi başlı ejderhanın altı başını vurur, ejderha bir kuyuya gider. (H- J= Çatışma- Zafer)
 7. Oğlan da onun arkasından iple aşağı iner. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
 8. Orada kırk oda vardır. Odalar elmas ve altın doludur. Kırkıncı odada da kırk güzel kız gergef işlemektedir. Kızlar oğlanı görünce oğlana ne aradıklarını sorarlar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
 9. Oğlan da ejderhayı vurduğunu söyler, kızlar çok mutlu olurlar. (E²= Kahramanın tepkisi)
 10. Kızlar oğlanla gelmek istediklerini söylerler. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
 11. Oğlan kızlara kendisini beklemelerini söyler. (E²=Kahramanın tepkisi)
 12. Oğlan kuyudan çıkar ve kardeşlerinin yanına gider. Sabah olunca yola çıkarlar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
 13. Oğlanların karşısına bir han çıkar. Orada yatmak isterler. Küçük oğlan babasının tembihini hatırlatır ama oralı olmazlar. (δ¹= Yasağı çiğneme)
 14. Küçük oğlan yine uyumaz. Ses duyar ve sesin olduğu tarafa gider. Yedi başlı ejderhanın altı başını koparır ve ejderha yine kuyuya düşer. (H-J= Çatışma- Zafer)
 15. Oğlan da arkasından iple kuyuya iner. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
 16. Oğlan kuyuda pek çok mal olduğunu görür. Kuyudan çıkar ve hana gelir. Sabah olur yola çıkarlar. (C↑)
 17. Bu defa da kıra varırlar. Tam yatacakları sırada bir ses duyarlar. Oğlanlar korkar. Küçük oğlan oğlanlara anahtar verir. Gitmelerini, kuyuların yerini ve ne alacaklarını söyler. Kendisi de ejderhayı öldürüp dönecektir. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
- II. Hareket
18. Ejderhayla kavgaya tutuşurlar, ama ejderha oğlana bir kıza âşık olduğunu onu getirirse kendisini bırakacağını söyler. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
 19. Ejderhanın dediğini yapar. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
 20. Bir aygır bulur ve göz açıp kapayıncaya kadar kızın olduğu memlekete varır. (G⁴= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
 21. Oğlanın karşısına bir koca karı çıkar ve oraya nasıl geldiğini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

22. Oğlan niçin geldiğini anlatır ve kadın oğlanı evine götürür. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
23. Koca karı, oğlana kıza nasıl ulaşacağını anlatır. (F^2 = Büyülü nesnenin alınması)
24. Oğlan sabah yola çıkar. Kadının söylediği gibi saraya varır. Kapıdaki bahçivana çırak olmak istediğini söyler. İhtiyacı olmadığını söyleyince kendini acındırır. (η^3 = Aldatma)
25. Oğlan bahçivanın yanında çalışmaya başlar. (θ^1 = Suça katılma)
26. Bir gün kız bahçede oğlanı görür ve oğlana âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
27. Kız oğlana orada ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
28. Oğlan kendisinin rüyasında gördüğü kız olduğunu söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
29. Oğlan kızla gece beraber saraydan ayrılırlar. ($C\uparrow$)
30. Oğlan kıızı ejderhaya getirir. Kız çok üzölür. Oğlan da kıızdan ejderhanın tılsımını öğrenmesini ister. (ϵ^2 = Soruşturma)
31. Kız ejderhadan her şeyi öğrenir. (ζ^2 = Bilgi toplama)
32. Oğlan yine aygıra biner göz açıp kapayıncaya kadar kıızın anlattığı yere varır. (G^4 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
33. Aygır oğlana kapıyı nasıl açacağını söyler. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
34. Oğlan kapıyı açar ve aslanın içindeki kafesi alır. İçindeki güvercinlerden ikisinin kafasını koparır ve birini alır kıızın olduğu yere varır. Kız güvercini sevmek için oğlandan alınca kafasını koparır, ejderha ölür.(M- N= Güç iş- Güç iş yerine getirme)
35. Kıızın memleketine varırlar ve orada nikâhlanırlar. (W^0 = Evlenme)
36. Bir zaman sonra oğlan kendi ailesini özlediğini söyler. (a^6 = Eksiklik)
37. Kız da onunla gelmek istediğini söyleyince beraber oğlanın memleketine varırlar. (\downarrow = Dönüş)
38. Oğlanın babası çok sevinir oğlunu görünce ve oğlana kendisi için bir kıızı sakladığını söyler. Oğlan da karısı razı olursa onu da nikâh edeceğini söyler ve karısı kabul eder. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
39. Oğlan babasının kendisi için sakladığı kıızı da alır ve ömürlerini mutluluk içinde geçirirler. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^1 \beta^3 \gamma^1 \delta^1$ (H- J) $G^5 (D^2 E^2)^2 C \delta^1$ (H- J) $G^5 C\uparrow F^1$

II. Hareket $D^7 E^7 G^4 D^2 E^2 F^2 \eta^3 \theta^1 a^1 D^2 E^2 C\uparrow \epsilon^2 \zeta^2 G^4 f^9$ (M- N) $W^0 a^6 \downarrow W^0$

16. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir çoban, karısı ve bir de oğlu vardır.
2. Geçimlerini koyunları otlatarak sağlarlar. Bir gün çoban ölür. Oğlu babası gibi çobanlık yapar. Bir süre sonra anası da ölür.
3. Anasının, babasının acısına dayanamayan oğlan memleketten ayrılır. Bağdat'a varır. Bir adam oğlanı yanına uşak olarak alır.
4. Oğlan, adamın her işini yapar. Bir gün adam oğlana bir iple çuval verir. Beraber bir dağa giderler. Bir kuyuya varırlar ve kuyunun üstündeki taşı kaldırırılar. Oğlanı iple aşağı sarkıtır. Kuyudaki altınları, elmasları, incileri çuvala doldurmasını ister. Oğlan çuvalı doldurur. Adam çuvalı yukarı çeker. Oğlanı kuyuda bırakıp gider.
5. Oğlan da ince bir yol bulur ve bir dere kenarına çıkar. Adama bir oyun yapmaya karar verir. Kılığını değiştirir. Şehre gelir.
6. Yine adamı görür ama adam oğlanı tanımaz. Oğlana yine sorular sorar. Oğlan da yalan uydurur. Adam oğlanı yanına alır, evine getirir.
7. Adam yine bir iple çuvalı oğlana verir. Beraber kuyunun başına gelirler. Oğlanı aşağı sarkıtacağını söyleyince oğlan bıçağını çıkarır, adamın başını keser, onu kuyuya atar. Şehre döner. Bir ev kurar. Bir kızla evlenir. Kuyudaki altın ve gümüşlerle çok zengin olur.
8. Vaktin birinde şehrin padişahı başka padişahla kavga eder. Padişahın parası kalmayınca oğlan padişahına para verir. Padişah paranın gücüyle toparlanıp diğer padişahı alt eder. Sonra da bir gün ölür.
9. Halk oğlanın parası çok olduğu için onu padişah yapar. Fakat oğlanın okuması, yazması olmadığı için ona bir hoca tutarlar. Hoca, padişaha ilmi nücum öğreteceğini söyleyince, padişah gereksiz olduğunu söyler.
10. Hoca bir gün merdiven altında bir kitap olduğunu, onu getirmesini söyler. Padişah kitabı alır, o sırada büyük bir kuş padişahı kaptığı gibi havaya uçar. Bir yere bırakır.
11. Padişah çok korkar. Gördüğü insanlara Bağdat'ı sorar, ama kimse bilmez. Bağdat'a gitme umudunu yitiren padişah bir kahveye gider. Kahve parasını vermek için elini cebine atar ama para kesesini bulamaz. Kahveci de bedestende bir adam olduğunu, keseyi onun bulabileceğini söyler.

12. Bedestende adamı bulur. Adam padişaha nasıl bir kese olduğunu sorar, padişah da tarif eder. Adam bir sandıktan padişahın kesesini çıkarır, verir. Padişah çok şaşırır. O memlekette kalmaya karar verir.
13. Bir gün yine o kahveye gider. Kahveciye evlenmek istediğini, temiz bir kız aradığını söyler. Kahveci yine padişahı bedestene gönderir.
14. Padişah kahvecinin gönderdiği adama evlenmek istediğini söyler. Adam da bir kâğıt yazar, mahallenin imamına götürmesini söyler. İmama gittiğinde imam padişaha kadını vereceğini ama Allah'ın işine karışmaması gerektiğini de sözlerine ekler.
15. Padişah kadını alır. Ertesi gün kadın padişaha yüz altın verir ve bir dükkân açmasını, satacağı her ne ise aldığı fiyata satmasını tembihler.
16. Padişah karısının dediği gibi yapar. Epey bir zaman sonra dükkânda bir şey kalmaz. Padişah ne yapacağını düşünmeye başlar. Kadın da kendisine verdiği yüz altının durduğunu söyler ve kocasına verir. Padişah şaşırır, karısına nasıl olduğunu sorar. Kadın da Allah'ın işine karışılmayacağını söyler. Adam ısrarla sorunca da kadın pencereyi açar ve kocasının Allah'ın işine karıştığını bağıarak duyurur.
17. Komşular gelir, padişahı döverler. Padişah şehrin dışına kaçar. O sırada kuş gelir onu alır, hocasının dediği kitabın bulunduğu merdiven altına padişahı bırakır.
18. Padişah şaşırır. Kitabı alır, hocasına götürür. Hocasına başına gelenleri anlatır. Hocası da ilmi nücümün ne olduğunu böylece padişaha anlatmış olur. Padişah hocasının elini öper, derslere devam eder.

16. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir zamanlar bir çoban, karısı ve bir oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Çoban koyun otlatır, geçimini sağlar. Bir gün çoban ölür. Oğlan babası gibi koyunları otlatmaya başlar. Bir süre sonra anası da ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Artık oralarda duramaz ve memleketinden ayrılır. (β^3 = Uzaklaşma)
4. Bağdat'a gider. Bir adamla karşılaşır ve adam oğlanı yanına uşak olarak alır. (KF^1)
5. Oğlan adama hizmet eder. Bir gün bir ip ve çuval verir oğlana beraber bir kuyunun başına giderler. Adam oğlanı iple aşağı sarkıtır. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

6. Oradan altın ve elmasları adam yukarı çeker. Oğlanı da kuyuda bırakır eve döner. ($^0A^1$ = Kötülük)
7. Oğlan ne yapacağını bilemez. O sırada bir yol bulur ve ırmak kenarına gelir. Adama bir oyun oynamaya karar verir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
8. Oğlan kılık değiştirir. (T^3 = Biçim değiştirme)
9. Oğlan şehre gider. Adam yine oğlanın karşısına çıkar ama oğlanı tanıyamaz. Adam oğlanı uşak olarak yanına alır. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
10. Birkaç gün sonra yeniden kuyuya giderler. Adam oğlanı kuyuya sallayacağı sırada oğlan elindeki iple çuvalı bırakır, bıçağını çeker ve adamın başını koparıp kuyuya atar. (U= Cezalandırma)
11. Şehre döner. Bir kızla evlenir. Kuyudaki altın ve gümüşlerle zengin olur. (W^0 = Evlenme)

II. Hareket

12. Vaktin birinde şehrin padişahı bir başka padişahla kavgalıdır. Oğlan padişahının parası padişahına yardım eder. (a^1 = Eksiklik)
13. Bir süre sonra padişah ölür ve halk oğlanı padişah olarak başlarına getirir. (W_0 = Evlenme)
14. Padişah okur- yazar değildir. Ona bir hoca tutarlar. Hoca, padişaha ilmi nücum öğreteceğini söyler. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)
15. Padişah hocasına onun gereksiz olduğunu söyler. (Olmsz E^1 = Kahramanın tepkisi)
16. Hoca da padişaha merdivenin altında bir kitap olduğunu, o kitabı getirmesini ister. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
17. Padişah kitabı alacağı sırada büyük bir kuş onu alır, uçar gider. (G^4 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
18. Bağdat'ı gittiği yerde herkese sorar ama kimse bilmez. Bir gün bir kahveye girer. Bir kahve içer ve parasını vereceği sırada kesesinin olmadığını görür. Kahveci padişaha bedestene gitmesini oradaki bir adamın kesesini bulabileceğini söyler. (F^2 = Büyülü nesnenin alınması)
19. Padişah adamın yanına gider. Kesesini kaybettiğini söyler ve adam bir sandıktan padişahın kesesini verir. (K^2 = Giderme)

20. Padişah sonunda orada kalmaya karar verir. Yine bir gün kahveye gider. Temiz bir kızla evlenmek istediğini söyleyince kahveci de yine onu bedestene yollar. (F²= Büyülü nesnenin alınması)
21. Adamın yanına gider. Ne istediğini söyler ve adam bir kâğıt yazar. Mahallenin imamına o kâğıdı götürmesini, kendisine kızı nikâh edeceğini bildirir. İmam kızı verir. (K²= Giderme)
22. İmam padişaha her ne olursa olsun Allah'ın işine karışmayacağını tembih eder. (γ¹= Yasaklama)
23. Padişah kızı evine getirir. Ertesi gün karısı kendisine yüz altın verir ve onunla bir dükkân açmasını ama sattıklarını aldığı paraya vermesini söyler. (D¹= Bağışçının ilk işlevi)
24. Birkaç yıl böyle geçinirler. (E¹= Kahramanın tepkisi)
25. Sonra dükkânda satacak bir şey kalmaz ve padişah ne yapacağını bilemez. Karısı dert etmemesini daha önce verdiği yüz altının sandıkta olduğunu söyler ve altınları getirir. Padişah çok şaşırır. Altınları nereden bulduğunu karısına sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
26. O da Allah'ın işine karışılmayacağını söyler ama adam öğrenmek ister. (E²= Kahramanın tepkisi)
27. Kadın pencereyi açar, avazı çıktığı kadar komşulara kocasının Allah'ın işine karıştığını haber verir. Komşular gelir, padişahı döverler. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
28. Padişah kaçır, o sırada kuş gelir padişahı aldığı merdiven altına bırakır. (G⁴= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
29. Hocasının yanına gider. Başından geçenleri anlatır. Padişah ilmi nücumu öğrenmiş olur. Derslere devam eder. (KF¹)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^2_3 \text{KF}^1 \text{G}^5 \text{A}^1 \text{T}^3 \text{O} \text{U} \text{W}^0$

II. Hareket $a^1 \text{W}_0 \text{D}^1 \text{Olmsz} \text{E}^1 \text{F}^2 \text{G}^4 (\text{F}^2 \text{K}^2)^2 \gamma^1 \text{D}^1 \text{E}^1 \text{D}^2 \text{E}^2 \text{B}^4 \text{G}^4 \text{KF}^1$

17. Masalın Epizotu

1. Bir zamanlar Balıkçı Mehmet adında biri vardır.
2. Bir gün hastalanır ve karısına ölünce oğluna kendisinin balıkçı olduğunu söylememesini ister. Adam ölür. Oğlan bir türlü iş bulamaz ve anası da ölür. Parası

olmadığı için evin sağını, solunu karıştırırken babasının oltasını bulur. Gider iki balık tutar. Birini satar, öbürünü yer. Hayatını bundan sonra balıkçılıkla geçirir.

3. Bir gün bir balık yakalar ama o balık çok güzel olduğu için onu eve getirir, bir kuyu kazar ve balığı oraya koyar. O gün aç yatar. Ertesi gün balığa çıkar. Eve döndüğünde evin her tarafının temizlenmiş olduğunu görür. Komşularının yaptığını sanır. Balığını sever, yatar.

4. Bir sonraki gün de aynı şeyler yaşanır. Oğlan evi kimin temizlediğini düşünür. Arkadaşı oğlana evde beklemesini ve kimin eve girdiğini böylece öğrenebileceğini söyler.

5. Ertesi gün oğlan evden çıkmış gibi yaparak saklanır. Balık havuzdan çıkar. Güzel bir kız olur. Oğlan hemen balığın kabuğunu ateşe atar. Kız bunu yapmaması gerektiğini söyler. Kızla evlenir.

6. Çevredekiler kızın padişaha layık bir kız olduğu haberini yayarlar. Padişah da bundan haberdar olunca kızını aldırır ve padişahın huzuruna çıkarırlar. Padişah balıkçı oğlanın kızını elinden aldı, demesinler diye de balıkçıya bir suç bulup öyle almak ister.

7. Padişah oğlana denizin ortasında kırk güne kadar altından, elmastan bir saray yapmasını, yapamazsa kızını alacağını söyler. Oğlanı düşünceli gören kız olanları öğrenir. Oğlana kendisini tuttuğu yere gitmesini, suya bir taş atmasını, o sırada bir Arap'ın çıkacağını, ona küçük hanımın selamı var, hamam bohçasını istiyor demesini, bohçayı alıp denizin ortasına atmasını tembihler.

8. Oğlan sevinir. Padişaha haber verir. Padişah denizin ortasındaki sarayı görür. Bu defa oğlandan billur bir köprü yapmasını ister.

9. Kız bu defa yine Arap'ın yanına gitmesini, yastığı isteyip sarayın önüne atmasını söyler. Oğlan kızın dediklerini yapar. Billurdan bir köprü kurulur. Bu defa da öyle bir yemek pişirmesini ister ki dünyada herkesin yiyeceğini ve yemeğin de artacağını söyler.

10. Kıza padişahın isteğini anlatır. Kız da Arap'tan kahve değirmenini alıp getirmesini söyler. Yalnız değirmeni yolda çevirmemesini de öğütler.

11. Değirmeni getirirken yanlışlıkla değirmeni çeviriverir ve yedi, sekiz sahan yemek düşer. Bunları kucağına alır, eve gider. Padişaha haber verir. Padişah herkesi oğlanın evine çağırır. Herkes yer, içer hatta yemek bile artar.

12. Bu defa padişah yumurtadan katır çıkarmasını ister. Kız da Arap'tan üç yumurta alıp kırmadan getirmesini tembihler.
13. Gelirken oğlan yumurtalardan birini kırar. Yumurtadan bir katır çıkar ve sağa, sola dolaştıktan sonra kendini denize atar. Oğlan iki yumurtayla eve gelir. Kız üçüncü yumurtanın ne olduğunu sorar. Oğlan da kırdığını söyler. Kız oğlana bunu yapmaması gerektiğini ama iş işten geçmiş olduğunu söyler.
14. Oğlan yumurtayı alır, padişaha gider. Rafa çıkacağını söylediğinde padişah kabul eder. Yumurtadan çıkan katır padişahın üzerine doğru yürümeye başlayınca oğlan padişahı kurtarır. Katır da denize kaçar.
15. Padişah oğlandan yeni doğmuş bir bebek getirmesini hem yürümesini hem de konuşmasını ister. Oğlan bunu da kıza anlatır. Arap'a gitmesini hemşiresi doğurduysa hanımın çocuğu görmek istediğini söylemesini ister.
16. Arap çocuğu getirir. Oğlanı görünce konuşmaya başlar. Oğlan çocuğu alır, eve getirir. Sonra çocuğu alır padişaha götürür.
17. Çocuk padişahın yanına gider ve ona bir tokat atar. Padişah dayağa dayanamaz ve çocuğu hemen almalarını söyler.
18. Oğlan çocuğu alır. Kırk gün, kırk gece kızla düğünleri olur.

17. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir zamanlar Balıkçı Mehmet adında biri vardır. (α = Açılış)
2. Bir gün balıkçı ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Karısına ölmeden önce kendisinin balıkçı olduğunu oğluna söylememesini ister. (γ^1 = Yasaklama)
4. Bir süre karısı da ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
5. Oğlan ana ve babasının ölümüyle perişan olur. Bir gün parasız da kalır ve evin sağını, solunu ararken babasının oltasını bulur. (α^5 = Eksiklik)
6. Balık tutarak geçimini sağlar. Bir gün güzel bir balık bulur ve onu satmaz. Evine getirir bir havuz yapar ve balığı içine koyar. (Grkç= Gereke(lendirme)ler)
7. Balık, oğlan evden çıkınca havuzdan çıkar, silkinir ve güzel bir kız olur. (T^1 = Biçim değiştirme)

8. Kız evin her yanını temizler. Oğlan gelince her yeri tertemiz bulur. Bunu komşularının yaptığını sanır. Ertesi gün yine aynısı olur. Çok meraklanır. Oğlanın arkadaşı evden çıkar gibi yapmasını ve bu şekilde eve kimin girdiğini anlayabileceğini söyler. (/= Bağlantı ögesi)

9. Oğlan da ertesi gün arkadaşının dediği gibi yapar. Bir yere saklanır. Havuzdan balık çıkar ve kız olur. (T¹= Biçim değiştirme)

10. Oğlan hemen gider balık kabuğunu alır yakar. Kız artık balık kılığına bir daha dönemez. (K⁸= Giderme)

11. Oğlan kızı alır. Düğün yapar. (W⁰= Evlenme)

II. Hareket

12. Çevredekiler kızın güzelliğini her tarafa yayarlar. Kızın padişaha layık bir kız olduğundan bahsederler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

13. Padişah kızı huzuruna çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)

14. İnsanların balıkçının karısını padişah aldı, demesinler diye balıkçıya bir suç bulup öyle almaya karar verir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

15. Bu defa padişah oğlanı çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)

16. Oğlandan kırk gün içinde denizin ortasına altın ve elmastan bir saray yapmasını ister. (M= Güç iş)

17. Oğlan düşünceli eve gelir ve kız oğlana ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

18. Oğlan da kıza anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)

19. Kız oğlana kendisini bulduğu yere varıp bir taş atmasını, bir Arap'ın çıkacağını ve kendisinin selamını iletmesini, hamam bohçasını istemesini ve bohçayı denize atmasını söyler. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)

20. Oğlan kızın dediğini yapar ve denizin ortasında bir saray belirir. (N= Güç iş yerine getirme)

Padişaha haber verir. Bu defa padişah oğlandan billurdan bir köprü yapmasını ister. (M= Güç iş)

21. Kız oğlan yine ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

22. Oğlan da kıza bu defa padişahın ne istediğini anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)

23. Kız oğlana Arap'ın yanına gidip yastığı istemesini söyler. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)

24. Oğlan kızın dediğini yapar ve köprü kurulur. (N= Güç iş yerine getirme)
25. Bu defa padişah oğlandan öyle bir yemek yapmasını ister ki herkesin doymasını, yemeğin de artmasını söyler. (M= Zor iş)
26. Kız oğlana ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
27. Oğlan kıza anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
28. Kız da Arap'tan kahve değirmenini almasını ister. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
29. Ancak değirmeni yolda çevirmemesini de tembih eder. (γ¹= Yasaklama)
30. Oğlan yolda yanlışla değirmeni çevirir. Birkaç sahan yemek düşer. Hemen onları toplar ve eve gelir. (δ¹= Yasağı çiğneme)
31. Oğlan padişaha haber verir. Herkes yer, yemek de artar. (N= Güç iş yerine getirme)
32. Padişah oğlandan yumurtadan katır çıkarmasını ister. (M= Zor iş)
33. Kız, oğlana ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
34. Oğlan kıza padişahın ne istediğini söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
35. Kız Arap'tan üç yumurta almasını ister. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
36. Yumurtaları kırmamasını da söyler. (γ¹= Yasaklama)
37. Gelirken bir yumurtayı kırar ve içinden katır çıkar, sonra katır kendini denize atar. (δ¹= Yasağı çiğneme)
38. Oğlan padişahın yanına gider. Rafta duracağını söyler. Yumurtayı atınca içinden katır çıkar. Padişahın üzerine doğru gider. (N= Güç iş yerine getirme)
39. Padişah son olarak yeni doğmuş bir bebeği getirmesini, bu bebeğin hem konuşmasını hem de yürümesini ister. (M= Zor iş)
40. Kız, oğlana padişahın bu defa ne istediğini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
41. Oğlan da padişahın ne istediğini kıza anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
42. Kız bu defa Arap'a gidip çocuk doğduysa kızın istediğini söylemesini ister. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
43. Oğlan çocuğu alır. Padişaha getirir. (N= Güç iş yerine getirme)
44. Bebek padişaha doğru gelir ve bir güzel tokat atar. (U= Cezalandırma)
45. Padişah bebeğin elinden kurtulamayınca her şeyden vazgeçer. Oğlanla kız kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^2 \gamma^1 \beta^2 a^5 T^1 K^8 W^0$

II. Hareket $(B^1)^2 (M D^2 E^2 F^1_2 \dots \dots N)^5 U$

$$(\gamma^1 \delta^1)^2$$

18.Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişah vardır.
2. Padişah bir gün başında bir bit bulur. Lalasına ne olduğunu sorar. İnsan böceği olduğunu söyler. Bu biti hayvan kanıyla beslerler ve bit kedi kadar olur.
3. Padişah lalasına biti kesmesini ve derisini yüzmesini ister. Her kim derinin neye ait olduğunu bilirse kızını ona vereceğini söyler.
4. Lelası biti keser ve saray kapısına asar. Haberi bir dev de duyar. Üç gündür aç olduğu için kızı alıp yemeyi düşünür.
5. Yolda bir çiftçiye rastlar. Padişahın sarayın kapısına bir bit derisi astığını, kim o deriyi bilirse kızını ona vereceğini, gidip kızı onun almasını söyler. Çiftçi de kendisinin iki kızı olduğunu bir de padişahın kızını besleyemeyeceğini söyler.
6. Dev padişahın yanına gider. Derinin bit derisi olduğunu söyler. Padişah doğru cevap veren deve kızını vermek istemez. İki halayık vermek istese de dev razı olmaz. Padişah çaresiz kızını deve verir. Kız çok üzülür.
7. Padişahın bir tayı vardır. Padişahın kızı babasından o taya binip devin yanına öyle gitmeyi ister. Padişah kızı taya bindirir ve devin yanına gönderir. Askerler kızı oraya bırakırlar. O da çok ağlar. Allah'tan kendisini kurtarmasını ister. Kamer tay kızı üzerine binip gözünü kapamasını söyler. Kız da tayın dediğini yapar ve tayla beraber kız havalanır. O sırada uyuyan dev uyanır. Bir gün kızı ele geçireceğini söyler.
8. Tay kızı denizin ortasında bir köşkün bahçesine bırakır. Kendisi de biraz dinlenir. O sırada bir padişahın oğlu da kayığa binip gezmektedir. Padişahın oğlu köşkün yakınına gelir ve orada daha önce kimsenin olmadığını ancak orada her kim varsa aydınlığının denize vurduğunu lalasına iletir. Lelası da zarar verici biri olabileceğini söylerse de oğlan merak eder. Köşkün bahçesine girer.
9. Kız oğlana gelme, dese de oğlan feracesini giymesini, kendisini görmek istediğini söyler. Oğlan kızı görür. Oraya nasıl geldiğini sorduğunda kız da başına gelenleri oğlana anlatır.
10. Oğlan kızı ve Kamer tayı alır. Beraber kayığa binerler. Oğlan padişaha durumu anlatır. Padişah oğlunu kızla evlendirir.

11. O zamanlar iki padişah kavga etmektedir. Bir gün oğlan babasına ne düşündüğünü sorar. Padişah da bir padişahla kavga edeceğini söyleyince oğlan babasına onun ihtiyar olduğunu, sefere kendisinin gideceğini söyler. Oğlan sefere gider. Kız da gebedir. Bir oğlan, bir kız doğurur.

12. Dev bu sırada kızın yerini öğrenir. Tatarlar oğlandan padişaha haber götürüp getirirler. Dev de onların geçtiği yola bir kahve dükkânı açar.

13. Padişah oğluna bir kızı, bir de oğlu olduğunu yazar ve tatarlara verir. Yolda dev tatarları dükkâna çağırır. İkranda bulunur. Tatarlar kalkmak isterler ama dev onları o gece dükkânda yatırmaya ikna eder. Onlar uyuyunca heybelerindeki mektubu okur, yerine karısının iki tane köpek yavrusu doğurduğunu, o yavruları kendisi gelinceye kadar atıp atmayacağını soran bir mektup yazar.

14. Sabah tatarlar yola çıkarlar. Oğlana mektubu ulaştırırlar. Mektubu okuyunca babasına kendisi gelinceye kadar yavrulara bakmasını ister. Mektubu tatarlara verir.

15. Tatarlar yine devin olduğu yoldan geçerler. Dev yine tatarları alıkoyar. Oğlanın yazdığı mektubun yerine kendisi bir mektup yazar. Mektupta karısını ve çocukları bir dağa atmasını, seferde bir kız aldığını, artık karısını istemediğini, tayı da zincirle bağlamasını yazmaktadır.

16. Tatarlar sabah yola çıkarlar. Mektubu padişaha verirler. O sırada kız mektup geldiğine sevinerek padişahın yanına varır. Padişah mektubun gelmediğini söylerse de kız padişahın altındaki mektubu çeker, okur. Oradan kalkar, çocuklarını da alır, çıkıp gider.

17. Epey yol giderler. Açlıktan kızın sütü kalmaz. Allah'tan çocuklarına yemek bulmak için dua eder. O sırada bir çubukla toprağı karıştırmaktadır. Bir su fişkirir. Un bulur. Suyla karıştırır ve çocuklarına yedirir.

18. O sırada devin geldiğini görür. Kamer taydan yardım ister. İlk ikisinde tay zincirleri kıramaz. Üçüncüsünde ancak bağlı olduğu zinciri kırar, doğru kızın yanına gelir. Kızı ve çocukları sırtına bindirir, havaya uçurur ve bir dağ başına indirir. Dev de kahvesine döner.

19. Tay kıza artık öleceğini, başının çaresine bakmasını söyler. Kız ağlarsa da Allah'ın ona yardım edeceğini söyler. Ölünce de neler yapması gerektiğini anlatır. Kız tayın dediğini yapar ve tayın karnına çocuklarla beraber girer. Otururken uyuyakalır.

20. Uyandığında karşısında bir koca saray görür. O sırada halayıklar gelir kızın elini, yüzünü yıkırlar. Yemekler getirirler. Çocuklara bakarlar. Böylece ocuklar büyürler.
21. Padişahın oğlu kavgayı bitirir. Saraya gelir. Karısını bulamaz. Padişaha neler olduğunu sorar. Başlarına gelenleri birbirlerine anlatırlar. Tatarları ağırılırlar. Nereye uğradıklarını öğrenirler. Devın lakırdısını duyunca oğlan kızı bulmak için lalasıyla yola çıkar.
22. Epey yol giderler. Acıktıkları sırada bir köşk görürler. Lala köşke doğru gider. Kapıda iki çocuğun oynadığını görür. Selam verir ve çocuklar lalayı içeri alırlar. Onu güzelce ağırlarlar. Lala, oğlunun dışarıda a olduğundan bahseder. Çocuklar analarına söylerler.
23. Kız da gelenin kocası olduğunu anlar. Yemek hazırlar. Lalaya verir. Yemeklerin tabakları yemekler bitince yuvarlanarak köşke gider. Lala ile oğlan da kapakların arkasından köşke girerler.
24. Çocuklar dışarıda değnekten atla oynamaktadırlar. Kadın çocuklarını tembihler. Dervişle oğlu gelirse filan odaya oturtmalarını söyler. Çocuklar da onlar gelince analarının dediğini yaparlar.
25. Kadın bir tabla yemek hazırlar. Çocuklar dervişle oğluna yemekleri götürürler. Eğer ocukların da yemelerini isterlerse de anaları kendilerinin tok olduğunu, ama atlarının yemesini söylemelerini ve atı sofraya koymalarını anlatır. Onlar değnek yemek yer mi, diye sorarlarsa da insan hiç köpek doğurur mu, demelerini de tembihler.
26. Çocuklar analarının dediğini yaparlar. Çocukların cevabını duyan oğlan onların kendi çocukları olduğunu anlar. Karısının yanına varır. Birbirlerine kavuşurlar. Kadın başına gelenleri anlatır. Oğlan karısını razı eder ve beraber saraya gitmek için yola çıkarlar.
27. Biraz giderler ve dönüp baktıklarında köşkün yerinde yeller esmektedir. Oğlan şaşırır. Babasının sarayına varırlar. Oğlan devi tutturur. Devın her parçası bir dağda kalır, ölür gider.
28. Oğlanla kız yeniden düğün yaparlar.

18. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen dört hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişah vardır. (α = Açılış)
2. Padişah başında bir bit bulur. Lalasına onun ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Lala da onun bit olduğunu söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
4. Padişahla lalası biti hayvan kanıyla besleyerek büyütürler. Bit kedi kadar olunca padişah kestirir, yüzdürür. Derinin hangi hayvana ait olduğunu bilene kızını vereceğini ilan ettirir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
5. Dev haberi duyar. Aç olduğu için gidip padişahın kızını yemek için yola çıkar. (A^{18} = Kötülük)
6. Dev padişaha cevabı verir. Kızı almak ister. Padişah vermek istemez ama yapacak başka bir şeyi olmadığı için kızı deve verir. (W^0 =Evllenme)
7. Kız babasına Kamer tayla devin yanına gitmek istediğini söyler ve taya binip devin olduğu dağa uçar. (G^4 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

II. Hareket

8. Tay kızın çok ağlaması üzerine dev de uyumaktayken kızı sırtına alır ve denizin ortasındaki köşkün bahçesine bırakır. (G^4 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
9. O sırada başka bir padişahın oğlu kayıkla gezerken köşkte birilerinin olduğunu görür. Merak eder ve köşke girer. Kızı görür ve ona âşık olur. Beraber sarayına gitmeyi teklif eder. (a^1 = Eksiklik)
10. Oğlan, kızı ve tayı kayığa alır ve birlikte saraya giderler. (G^2 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
11. Oğlan babasına olanları anlatır. Babası oğluyla kızı nikâh eder. (W^0 = Evlenme)

III. Hareket

12. O sıralar iki padişah kavga etmektedir. Padişah sefere gidecekken padişahın oğlu babasının ihtiyar olduğunu söyleyerek kendisi sefere gider. (\uparrow = Gidiş)
13. Kız da gebedir. Bir oğlan, bir kız doğurur. Dev kızın yerini öğrenir. Tatarlar da padişahın oğluna haber götürüp getirmektedirler. Dev tatarların geçtiği yolda bir kahve dükkânı açar. ($/$ = Bağlantı ögesi)
14. Tatarlar padişahın oğluna yazdığı mektubu alır ve yola çıkarlar. Yolda dev, dükkânına davet eder. Onların gece kalmalarını ister. (η^1 = Aldatma)

15. Tatarlar da gece orada kalmaya karar verirler. (θ^1 = Suça katılma)
 16. Tatarlar yatınca dev padişahın mektubunu okur. Oğlana karısının iki köpek yavrusu doğurduğunu ve onları atıp atmayacağını soran bir mektup yazar. (F^8 = Büyülü nesnenin alınması)
 17. Tatarlar sabah yola çıkarlar, mektubu oğlana ulaştırırlar. Oğlan da yavruları gelinceye kadar alıkoymasını ister. (D^8 = Bağışçının ilk işlevi)
 18. Dönüşte tatarlar yine aynı yolu kullanırlar. Devlin dükkânına vardıklarında dev tatarları yine alıkoyar. (η^1 = Aldatma)
 19. Tatarlar yine yatarlar. (θ^1 = Suça katılma)
 20. Dev oğlandan gelen mektubu okur. Padişaha yavruları ve karısını bir dağa atmasını, kendisinin seferde bir kız aldığını, Kamer tayı da zincirle bağlamalarını yazan bir mektupla değiştirir. (F^8 = Büyülü nesnenin alınması)
 21. Tatarlar sabah yola çıkarlar. Padişaha mektubu iletirler. Kız da kocasından mektup geldi, diye sevinir. Padişah mektubun oğlundan gelmediğini söyler. Kız mektubu çeker, okur. Çocuklarını da alır, saraydan ayrılır. (\uparrow = Gidiş)
 22. Epey yoldan sonra kız iyice acıkir. Çocuklarına verecek sütü de olmaz. (a^5 = Eksiklik)
 23. Allah'a dua eder. O sırada elindeki çubukla toprağı eşerken su çıkar. Un bulur. Çocuklarına yedirir. (F^{VI} = Büyülü nesnenin alınması)
 24. Karşıdan devlin geldiğini gören kız tayı çağırır. Tay zincire bağlı olduğu için gelemmez. Üç kere çağırır ve üçüncüsünde tay gelir. (Gerekçe(lendirme)ler)
 25. Tay, kızı ve çocukları alır, uçarak bir dağa bırakır. (G^1 = İki krallık arasına yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
 26. Tay öleceğini kıza söyler. Ama devden nasıl kurtulacağını anlatır. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
 27. Tayın içine giren kız ve çocuklar uyuyakalır. Uyandığında bir saray, kendine ve çocuklarına hizmet eden halayıkları görür. Orada bir süre kalırlar. (\neq Bağlantı ögesi)
- #### IV. Hareket
28. Oğlan da seferden döner. (\downarrow = Dönüş)
 29. Padişaha karısını ve çocuklarını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
 30. Padişah da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
 31. Her şeyi devlin yaptığını anlayan oğlan lalasıyla beraber yola çıkar. ($C\uparrow$)

32. Oğlan ve lalası çok acıkırlar. Karşıdaki köşke yiyecek bulmak için oğlan lalasını gönderir. (a⁵= Eksiklik)
33. Kapıda çocuklar oynamaktadırlar. Lalayı içeri alırlar. Onu ağırılarlar. Sonra lala oğluna da yemek götürüp götüremeyeceğini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
34. Çocuklar analarına haber verirler. Kız kocasının geldiğini anlar. Yemek hazırlar. Lala yemekleri oğlana götürür. Tabaklar, yemek bitince kendiliğinden saraya doğru gider. Onlar da tabakları arkasından giderler. Çocuklar değnekten atlarla oynuyorlardır. Lala ile oğlanı içeri alırlar. Analarının dediğini yaparlar. (E²= Kahramanın tepkisi)
35. Çocukların sözlerini duyan oğlan çocukların kendi çocukları olduğunu anlar. Karısı ve çocuklarıyla beraber babasının sarayına giderler. (↓= Dönüş)
36. Saraya varınca oğlan devı tutturur. Babasına onları anlatır. Devın her parçasını bir dağa bırakır. Dev ölür. (U= Cezalandırma)
37. Kızla oğlan yeniden düğün yaparlar. (w²= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha D^2 E^2 A^{18} W^0 G^4$

II. Hareket $G^4 a^1 G^2 W^0$

III. Hareket $\uparrow (\eta^1 \theta^1 F^8)^2 D^8 \uparrow a^5 F^{VI} G^1 F^1 C \uparrow$

IV. Hareket↓ D² E² a⁵ D² E² ↓ U w²

19. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişah vardır. Bu padişahın bir kardeşı de başka bir şehrin padişahıdır.
2. Bir gün padişah kardeşini görmeye gider. Giderken hediyeler de götürür.
3. Yolda bir hediyeı sarayda unuttuğu için geri döner. Saraya gittiğinde karısının bir Arap'la yatakta yattığını görür. Hemen karısını ve Arap'ı kılıcıyla vurur. Yine çıkıp kardeşinin şehrine gitmek için sarayından ayrılır.

4. Padişah getirdiği hediyeleri dağıtır ama karısının yaptıklarını düşündükçe canı sıkılır. Odasından hiç dışarı çıkmaz. Bunun üzerine kardeşi biraz dışarıda gezmeyi teklif eder. Razi edemez kardeşini ve diğeri ona darılır. Kalkar kendisi gider.
5. Misafir olan kardeş, kardeşi gittikten sonra pencereden kardeşinin karısını görür. Kadın bahçeye çıkar. Yanında yirmi tane halayık, yirmi de siyah erkek Arap bahçedeki köşke girer. Kardeşinin karısı bir Arap daha çağırır. Onunla yıkanıp oynaşır. Diğerleri de birbirleriyle yıkanıp oynaşırlar. Sonra da urbalarını giyerler, saraya giderler.
6. Misafir kardeş bunları görünce kardeşinin karısının da kendi karısı gibi olduğunu, hatta ondan daha fena olduğunu düşünerek biraz kendi düşüncesinden kurtulur.
7. Sonra gezmedeki kardeş gelir. Misafir kardeşin biraz rahatladığını görür. Bunun sebebini sorduğunda karısının yaptıklarını anlatır. Kendisine inanmazsa bir yere saklanmasını ve görmesini söyler.
8. Padişah yine adamlarını alır, gezmeye gider. Sonra da bir şey unuttuğunu bahane ederek gizlice saraya gelir, saklanır.
9. Kadın kocası gitti, diye önceki gibi Araplarla oynaşır, eğlenir. Padişah da karısının yaptıklarını görür. Kardeşine gidip başka yerlerde de karıları gibi yapan olup olmadığını öğrenmek istediğini söyler.
10. İki kardeş epey yol gittikten sonra bir deniz kıyısında otururlar. O sırada denizin ortasından aksakallı bir adam ve arkasında sandıkla kıyıya gelmektedir. Adam sandığı sırtından indirir, içinden bir kutu çıkarır. Kutunun içinden de güzel bir çıkar. Adam kızın dizine yatar. İki kardeş de korkarlar ve bir ağaca çıkarlar.
11. Kız, iki kardeşin ağaca çıktıklarını görür. Adamı kucağından bırakır, ağacın dibine gelir. Kız, iki kardeşe inmelerini, onlarla işleri olduğunu söyleyince onlar da korkularından ağaçtan inmezler. Kız da eğer ağaçtan inmezlerse adamı uyandıracağını, kızı çalmaya geldiklerini söyleyeceğini, adamın da onları öldüreceğini söyler. İki kardeş hemen aşağı inerler. Kız iki kardeşten kendisiyle yatmalarını ister. Eğer yatmazlarsa adama söyleyip onları öldürteceğini dile getirir.
12. İki kardeş çaresiz kabul eder. Sonra kız bir kese çıkarır. İçinden beş yüz yüzük çıkarır. Kardeşlere gösterir ve o kadar insanla yattığını söyler. Onlardan da birer yüzük ister. Bunlar da yüzüklerini verirler. Kızdan neden böyle bir şey yaptığını da sorarlar. Kız da bir padişahın kızı olduğunu, babasının kendisini biriyle nikâhlandığını, düğün günü aksakallı adamın kendisini odasından çaldığını anlatır. Bu adam aslında cindir.

Her zaman kızı çıkarıp dizinde yatmakta, sonra kutunun içine koyup denize girmektedir.

13. Kız da kendisinin bir insan olduğunu, ne zaman fırsat bulsa adamlarla yattığını ve yüzükleri de o yattıklarından aldığını söyler.

14. Padişah saraya dönünce karısını, halayıkları ve Arapları keser. Kardeşine de birer karı alıp, onunla yatıp, ertesi günde boynunu kesmeyi teklif eder. Bunlar evlenirler, gece yatıp, ertesi gün de karılarının boyunlarını keserler. Böyle yaparak şehirde hiç kız bırakmazlar.

15. Padişah vezirden kız ister. Vezir şehirde hiç kız kalmadığını, eğer razı olursa kendi iki kızını vermeyi teklif eder. Padişah razı olur. Kızları alırlar. Sabah boyunlarını kesecekken kızlar saraydan kaçarlar.

16. Padişah kızları arar ama bulamaz. Kardeşiyle beraber kızları bulmak için yola çıkar. Kızlar bir dağ başına varırlar. Bir yere saklanmak için aranırken dağın eteğinde bir demir kapı bulurlar. İçeri girerler. Bakarlar ki bir saray ve orada her şey var.

17. Kızlardan biri bir yere saklanmayı önerir. İleriden kırk adam gelir. Başlarında yeşil tüyler, odalarına girerler. Adamlar uyuyunca kızlar odalara girerler. Sonra da saklandıkları yere gelip uyurlar. Adamlar sabah havuza girerler ve hepsi yeşil kuş olup uçarlar.

18. Kızlar saraya girerler. Aç oldukları için yemek yemeye uzandıklarında kepçeyle ellerine vurulur. Kızlar da kimseyi göremeyince korkarlar, oradan çıkarlar. Biraz giderler ve bir çeşme başında dinlenirler. O sırada iki atlı görürler. Hemen bir yere saklanırlar.

19. Gelen o iki kardeştir. İki kardeş aralarında kızları bulsalar saraya götürür, onlara bir şey yapmazdık, diye konuştuklarını duyar. Kızlar onları kandırmak için böyle söylediklerini düşünürler, saklandıkları yerden çıkmazlar. Gece orada yatarlar.

20. Padişahla kardeşi tekrar kızları bulmak için yola koyulurlar. Yolda bir dev karısına rastlarlar. Kadının kendilerine bir şey yapacağını düşündükleri için kaçmazlar ve kadının yanına varırlar. Kadına sarılırlar. Kadına başlarından geçenleri anlatırlar. Kadın kızları bulabileceğini ama onlara bir şey yapmayacaklarına dair onlardan söz alır. Kadın kızları bulmak için yanlarından ayrılır.

21. Kadın küpe binip havaya uçar, kızları bulur. Padişahla kardeşinin yanına getirir. Kızlar adamlar bir şey yapacaklar, diye çok korkarlar. Dev karısı onların bir şey yapmayacaklarını söyler. Kızlarla beraber saraya giderler.
22. Kızların babası kızları görünce çok sevinir. Padişah vezirine onlara bir şey yapmayacaklarını söyler. Padişah düğün yapar. Ölünceye kadar orada otururlar.

19. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişah ve bu padişahın başka bir şehirde padişah kardeşi vardır. (α = Açılış)
2. Padişah kardeşini ziyaret etmek ister. Hediyeler alır ve yola çıkar. (\uparrow = Gidiş)
3. Giderken bir hediyeyi sarayda unuttuğunu anlar. Onu almak için geri döndüğünde karısının bir Arap'la yatakta yattığını görür. (η^3 = Aldatma)
4. Kılıcını çeker, ikisini de vurur. (U= Cezalandırma)
5. Sonra tekrar kardeşinin sarayına doğru yola çıkar. (C \uparrow)
6. Saraya vardığında getirdiği hediyeleri dağıtır. Ancak olanlardan dolayı hiç odasından çıkmaz. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
7. Kardeşi de biraz gezmeyi önerir. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
8. Misafir kardeş teklifi kabul etmez. (Olmsz E²= Kahramanın tepkisi)
9. Kendisi gezmeye çıkar. (β^1 = Uzaklaşma)
10. Misafir kardeş de pencereden bakarken kardeşinin karısını yirmi halayık, yirmi de Arap'la birlikte bahçedeki köşke gittiklerini görür. Onlar yıkanıp oynar ve köşke dönerler. (A²¹= Kötülük)
11. Kardeşi eve gelir. Misafir kardeşin biraz daha iyi olduğunu görür ve ona ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
12. O da başından geçenleri ve kardeşinin karısının da neler yaptığını, kendisine inanmazsa ertesi gün bir yere saklanıp onları izlemesini söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
13. Ertesi gün adamlarını alan kardeş evden çıkar. Sonra bir şey unuttuğunu bahane eder. Saraya döner, saklanır. Kadın da kocası gitti diye yine Araplarla oynar. Misafir

kardeşle beraber karıları gibi yapan karılar olup olmadığını araştırmak için yola çıkarlar. (C↑)

II. Hareket

14. Yolda dinlenmek için deniz kenarına gelirler. O sırada denizin ortasından aksakallı bir adam çıkar. Sırtında da bir sandık vardır. İki kardeş adamdan korkarlar ve hemen saklanırlar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

15. Adam sandığı açar. İçinden güzel bir kız çıkar. Kızın dizine yatar. O sırada kız bu iki kardeşi görür. Adamı dizinden indirir. Ağacın altına gelip inmelerini, onlarla bir işi olduğunu söyler. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)

16. İki kardeş korkarlar, ağaçtan inmezler. (Olmsz E⁷= Kahramanın tepkisi)

17. Kız da adamı uyandırırsa adamın onları öldüreceğini söyler. (B²= Aracılık, geçiş anı)

18. Kardeşler aşağı inince kız onlardan kendisiyle yatmalarını ister. (A¹⁶= Kötülük)

19. Kardeşler çaresiz kabul ederler. (B³= Aracılık, geçiş anı)

20. Kız bir kese çıkarır. İçinde beş yüz yüzük vardır. Onlardan da birer yüzük ister ve iki kardeş kıza yüzüklerini verir. (/ = Bağlantı ögesi)

21. İki kardeş kıza böyle bir şey neden yaptığını sorarlar. (ε²= Soruşturma)

22. Kız da babasının bir padişah olduğunu. Düğün günü bu adamın kendisini kaçırdığını anlatır. Adam bir cindir. Kendisi bir insandır. İhtiyaçlarını karşılamak için böyle yaptığını söyler. (ζ²= Bilgi toplama)

23. İki kardeş yeniden saraya dönerler. (↓ = Dönüş)

24. Padişah saraya varınca karısını, halayıkları ve Arapları öldürür. (U= Cezalandırma)

III. Hareket

25. Misafir kardeşine her gece bir kızla evlenip, ertesi gün kızları kesmeyi önerir. Bunlar her gece bir kızla evlenip ertesi gün de kızları keser. Böyle yaparak şehirde hiç kız kalmaz. Kız bulsun diye vezire söylerler. (a¹= Eksiklik)

26. Vezir kızlarını bu iki kardeşe verir. (KF⁹)

27. İki kardeş kızları alırlar. Ertesi gün boyunlarını kesecekleri sırada kızlar saraydan kaçarlar. Bir dağa gelirler. Dağın eteklerinde bir demir kapı bulurlar. İçeri girerler ki büyük bir saray. Bir yere saklanırlar. (Rs⁴= Yardım)

28. Başlarında yeşil tüylü kırk adamın yaklaştığını görürler. Yerlerinden kıpırdamazlar. Adamlar uyur. Onlar da saraya girer, odaları dolaşır, tekrar saklandıkları yere gelirler. (/= Bağlantı ögesi)
29. Adamlar sabah kalkınca havuz başına gelirler. Kuş olup uçar, giderler. (T¹= Biçim değiştirme)
30. Kızlar adamlar gidince aç oldukları için yemek yapılan yere giderler. Yemeğe uzanacakları sırada kepçeyle ellerine vurulur. Onlar da korkup kaçarlar ve bir çeşme başına gelirler. İleriden iki adam gelmektedir. O gelenler padişah ve kardeşidir. Hemen saklanırlar. (Rs⁴= Yardım)
31. Bulunca kızlara bir şey yapmayacaklarına dair aralarında konuşurlar. Sonra oradan ayrılırlar. Yolda bir dev karısına rastlar. Kadın onlara ne aradıklarını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
32. İki kardeş de kadına başlarından geçenleri anlatırlar. (E²= Kahramanın tepkisi)
33. Kadın kızları bulabileceğini ancak getirdiğinde kızlara bir şey yapmamalarına dair iki kardeşten söz alır. (γ¹= Yasaklama)
34. Kadın küpe biner, havalanır. Kızları bulur. İki kardeşe getirir. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
35. İki kardeş kızları alırlar. Saraya gelirler. (↓= Dönüş)
36. Kızların babası olan vezir, kızlarını görünce çok sevinir. Kızlarını padişah olan iki kardeşe verir. Düğünleri olur. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \uparrow \eta^3 U C \uparrow D^2$ Olmsz $E^2 \beta^1 A^{21} D^2 E^2$

II. Hareket D^7 Olmsz $E^7 B^2 A^{16} B^3 \varepsilon^2 \zeta^2 \downarrow U$

III. Hareket $a^1 KF^9 Rs^4 T^1 Rs^4 D^2 E^2 \gamma^1 G^5 \downarrow W^0$

20. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda iki kardeş vardır.
2. Anaları, babaları ölüğünde malları pay ederler. Büyük oğlan bir dükkân açar. Küçük oğlan akılsız olduğu için parasını yer, içer.
3. Bir gün küçük oğlanın parası biter. Büyük oğlandan para alır. Sürekli aynı şekilde para isteyen küçük kardeşten bıkan büyük oğlan dükkânını kapatır. Mısır'a gitmek üzere köprüye varır, vapura biner.

4. Küçük oğlan da para almak için dükkâna gittiğinde büyük oğlanın Mısır'a gittiğini öğrenir. Hemen o da gemiye biner.
5. Büyük oğlan gemi hareket edince saklandığı yerden çıkar ve küçük kardeşiyle karşılaşır. Yapacak bir şey olmadığı için beraber Mısır'a giderler. Varınca büyük oğlan küçüğe iki hayvan bulup geleceğini söyler. Oradan sıvışır. Küçük oğlan da bekler, sonunda büyüğün kaçtığını anlar ve yola koyulur.
6. Epey yol gider. Bir dağ eteğinde üç kişinin kavga ettiğini görür. Küçük oğlan neden kavga ettiklerini sorduğunda babalarının öldüğünü ondan külah, kırbaç ve şehzade kaldığını bunları nasıl pay edeceklerini bilemedikleri için kavga ettiklerini öğrenir.
7. Küçük oğlan bir ok yapar. Kim getirirse onları ona vereceğini söyler. Oku atar. Üç kardeş oku almak için seğirtir. Onlar gidince oğlan külahı başına geçirir, şehzadenin üzerine oturup kamçıyı vurur. Şehzade "Emret!" der ve o da büyük oğlanın yanına gitmek istediğini söyler.
8. Kendini bir yerde bulur. Bir herif padişahın kızının geceleri kaybolduğunu, her kim bunu bilirse padişahın kızını ona vereceğini, bilemezse boynunun vurulacağını duyar.
9. Oğlan bunu yapabileceğini söyleyince onu alır padişaha götürürler. Akşam oğlan kızın odasına koyarlar. Kız yatağa yatar. Oğlan da kızı gözetler.
10. Biraz vakit geçince kız kalkar. Oğlanın yanına varır. Oğlanın ayak tabanına bir iğne batırır. Oğlan uyudu diye düşünür. Odanın içindeki bir kapıdan çıkar, gider.
11. Oğlan da kız odadan çıkınca kalkar. Kızın bir Arap'ın başının üstündeki tepside gittiğini görür. Hemen başına külahı giyer. Tepsiye oturur. Tepsi iyice ağırlaşır. Külah oğlanı görünmez yaptığı için kız da lala da bir şey anlamazlar. Bir bağa gelirler.
12. Oğlan giderken bir dal koparır, cebine koyar. Ağaç bağırmağa başlar. Kız lalasına odasında bir Keloğlan olduğunu, onun rüzgârına uğramış olabileceklerini söyler, yürümeye devam ederler.
13. Yine bir bağa varırlar. Oradan da oğlan bir dal alır. Ağaç yine bağırır. Gide gide bir köprüye varırlar. Oğlan tepside inip köprünün bir kenarını koparıp cebine koyar. Köprü avazı çıktığı kadar bağırır. Bir saraya varırlar.
14. Saray kapısında halayıklar kızını karşılarlar. Halayıklar kızın önüne bir çift terlik koyarlar. Oğlan terliğin tekini alır, cebine koyar. Yine bir çift terlik getirirler. Onun da tekini cebine koyar. Kız çok kızar. Sarayda bir odaya girer. Oğlan da girer.

15. Odada bir dudağı yerde, bir dudağı gökte bir Arap vardır. Kıza nerede kaldığını sorar. Kız da olanları anlatır. Arap'la cilveleşir.
16. Arap halayıklardan şerbet ister. Şerbet gelince oğlan halayığın eline vurur, bardak kırılır. Sonra yemek ister. Bir taraftan kızla Arap yemek yerken öteki taraftan da oğlan yemeğe başlar. Bunlar ne olduğunu anlayamazlar. Oğlan kâseyi alır, cebine koyar. Vakit iyice ilerleyince Arap ile kız yatarlar. Oğlan da ikisinin arasına yatar. İkisini iki yana düşürür. Bu böyle üç kere olunca kız yine tepsiye oturarak saraya döner.
17. Oğlan Arap'ın duvardaki kılıcını görür. Kılıcı alır, Arap'ın kafasını keser. Bu Arap meğerse peri padişahıdır. Baş kesilince tüm saray inler. Oğlan hemen şehzadenin üzerine oturur, kızdan önce odaya gelir.
18. Kız olanların Keloğlan yüzünden olduğunu düşünür. Ayak tabanına bir iğne sokar. Uyuduğunu düşünür. O da yatağına yatar, uyur.
19. Sabah oğlana kızın ne yaptığını anlayıp anlamadıklarını sorarlar. O da padişaha anlatmak istediğini söyler. Keloğlan'ı alırlar ve padişahın huzuruna getirirler.
20. Oğlan herkesin huzurunda söylemek istediğini padişaha iletir. Kız kafeste padişah yanında, oğlan yüksekçe bir yerededir. Oğlan halkın önünde her şeyi anlatır. Kız her seferinde inkâr eder. Oğlan da cebindekileri tek tek çıkarır.
21. Büyük oğlan da kardeşini gizlice dinler. O sırada konuşması biter ve büyük kardeşini görür, ona bağırır. Büyük oğlan korkar ve kaçmaya başlar.
22. Küçük oğlan büyük oğlanı tutar. Padişah iki kardeşi getirtir. Büyük oğlan olanları anlatır. Küçük oğlan derdinin evlenmek olmadığını, tek derdinin büyük kardeşi olduğunu, kendisine vereceği kızı büyük oğlana vermesini söyler.
23. Padişah kızı büyük oğlana verir. Küçük oğlan da kardeşini bırakmaz. Beraber yaşarlar.

20. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden tek hareketli masal.

1. Evvel zamanda iki kardeş vardır. (α = Açılış)
2. Anaları ve babaları ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Malları pay ederler. Büyük oğlan dükkân açar. Küçük oğlan da parasını boşa harcar. (= Bağlantı ögesi)
4. Küçük oğlanın parası tükenince büyük oğlandan para ister. (a^1 = Eksiklik)

5. Büyük oğlan da kardeşine para verir. Her geldiğinde para istemesinden bıkan büyük oğlan dükkanını kapatır. Mısır'a gitmek için gemiye biner. (β^3 = Uzaklaşma)
6. Küçük oğlan dükkanına gider. Büyük oğlanın Mısır'a gittiğini öğrenir. O da gemiye biner. Gemide iki kardeş karşılaşır. Mısır'a geldiklerinde büyük oğlan iki hayvan bulacağını söyleyerek küçük oğlanın yanından uzaklaşır. (η^1 = Aldatma)
7. Küçük oğlan da büyük oğlanı beklemeye başlar. Gelmeyince de oradan ayrılır. (θ^1 = Suça katılma)
8. Yolda üç kişinin kavga ettiğini görür. Ne olduğunu öğrenince bir ok yapar. O oku kim getirirse külahı, kırbacı, şehzadeyi ona vereceğini söyler. (d^6 = Bağışçının ilk işlevi)
9. Oku atar. Adamlar okun arkasından giderler. O da külahı başına giyer, şehzadenin üstüne biner, kırbacı vurur. "Emret!" demesiyle büyük oğlanın yanına götürmesini söyler. (F^9 = Büyülü nesnenin alınması)
10. Bir yere varır. Dolaşırken padişahın kızının geceleri kaybolduğunu, bunu bilenin padişahın kızını alacağının haberini duyar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
11. Oğlan bunu yapabileceğini düşünür. Padişahın yanına gider. Gece kızın odasına oğlanı getirirler. Bir süre sonra kız oğlanın uyuduğunu düşünür. Ayak tabanına bir iğne batırır. Sonra da bir kapıdan çıkar, Arap'ın elindeki tepsiye oturur, gider. Oğlan da başına külahı giyer, o da tepsiye oturur. (M= Güç iş)
12. Her gittikleri bahçeden küçük oğlan bir parça alır, cebine koyar. Kız da Arap da bir şey anlamazlar. Sonunda bir saraya girer. Bir odada bir dudağı yerde, bir dudağı gökte bir Arap kıza nerede kaldığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
13. Kız da başından geçenleri anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
14. Arap halayıklardan önce şerbet, sonra yemek ister. Her seferinde oğlan görünmez olduğu için kızla Arap'ın başına garip şeyler gelir. Anlam veremezler yatarlar. Bu defa da ikisinin arasına girer. Birini bir yana, öbürünü diğer yana düşürür. Bunu üç kez yapar ve kız artık dayanamayarak tepsiye oturur sarayına dönmek için yola koyulur. (/= Bağlantı öğesi)
15. Küçük oğlan da hemen şehzadenin üstüne biner ve kızdaki önce odaya gider, kızın gelmesini bekler. (F^9 = Büyülü nesnenin alınması)

16. Kız gelir. Bunun Keloğlan'ın başının altından çıktığını düşünür. Ayak tabanına bir iğne batırır. Uyuyor olduğunu düşünür ve o da yatar. Sabah oğlanın işi bilip bilmediğini sorarlar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

17. O da padişahın huzura çıkar. Padişaha olanları herkesin önünde anlatacağını, kızı kafese koymalarını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)

18. Halk toplanır. Herkese olanları anlatır. Kız inkâr eder. Her inkârında cebinden topladığı şeyleri gösterir. (N= Güç iş yerine getirme)

19. O sırada büyük oğlan da oradadır. Küçük oğlanın sözü bitince büyük oğlanı görür ve arkasından koşar. Büyük oğlan da kaçır ama sonunda küçük oğlan büyüğü yakalar. Padişah ikisini de çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)

Küçük oğlan evlenmek gibi bir niyetinin olmadığını kızı büyük oğlana vermesini ister. Padişah kızını büyük oğlana verir. Küçük oğlan da onlarla beraber yaşamaya başlar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \beta^2 a^1 \beta^3 \eta^1 \theta^1 d^6 F^9 M (D^2 E^2)^3 F^9 D^2 E^2 N W^0$

21. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişahla veziri vardır.
2. Bir gün gezmeye giderler. Bir dağın eteğinde bir kuyu görürler. İçinden çalgı sesi gelir. Padişah çok merak eder. Vezir de kuyuya inebileceğini ama başına bir fenalık da gelebileceğini söyler. Padişah vezirini çok sever ama kuyuda ne olduğunu da merak eder. Ayrılma vakti geldiyse buna kimsenin bir şey yapamayacağını, kuyuda ziyan edici bir şey yoksa kendisinin ineceğini söyler. Vezir de kuyuya iner.
3. Kuyunun dibinde bir kapı vardır. Kapıyı açar, merdivenlerden iner, bir saray görür. İçine girer, bir bahçeye çıkar. Bir taraftan da birileri görecekti diye korkar. O sırada bir ağacın dibinde yedi başlı bir ejderha yatmaktadır. Hemen oradan uzaklaşır.
4. Saraya girip bir kapı açar. İçinde insan gövdeleri ve kafaları vardır. Oradan da çıkar. Sonra bir kapı daha açar. Orada da üç kız gergef işlemektedir. Kızlar vezire oraya nasıl geldiğini sorarlar. Vezir olanları anlatır. Kızlar da oranın bir ejderha kuyusu olduğunu, o gördüğü insan parçalarını yediğini, kendilerini de onun kaçırdığını söylerler.
5. Vezire kuyudan gelen seslerin insanların sesleri olduğunu, uyandığında gidip insanları alıp gelerek onları öldürdüğünü, o seslerin de onlara ait olduğunu söyler. Kızlar çok güzel olduğu için onları orada bırakmak istemez ve düşünmeye başlar.

6. Vezir kızlara onu nasıl öldürebileceğini sorar. Kızlar da şimdi uyuduğunu tüyünden kırk kıl koparabilirse ve onları yakarsa kurtulabileceğini, ama kılların ikisini birden yakmamasını söylerler.
7. Vezir kılları birer birer alır, kızların yanına gelir ve onları birer birer yakar. Otuz dokuz kılı yakar ve dev o sırada uyanır. Vezire doğru yaklaşır. Vezir kızların dediği gibi iğneyi gösterir ve dev yere düşer. Kırkıncı kılı da yakar ve canı kalmaz.
8. Mağarada devin getirdiği adamların yaşıyor olduğunu ve onları da nasıl iyileştireceklerini kızlar anlatır. Üç kişinin her birisiyle kendilerini nikâh ederse kendisini bırakacaklarını, yoksa ejderha kılığına sokacaklarını kızlar vezire anlatırlar.
9. Vezir kızlara gönül verdiği için ve ejderha kılığına girmek istemediği için kızların dediğine razı olur. Vezir de kızlara kuyunun ağzında arkadaşı beklediğini, nikâh kıymasını kendisinden daha iyi bildiğini söyler ve kuyunun ağzına gitmeye kızları razı eder. Padişaha olanları anlatır.
10. Padişah kız bulmaya gitmediklerini, onları bırakıp gitmelerini söylerse de vezir ikna olmaz. Kızlara da birisini padişaha, birisini kendine, birisini de şehzadeye nikâh edip sultan olmalarını teklif eder. Kızlar da o anda kuş olup uçarlar.
11. Kuyudan çıkardıkları adamlarla beraber yola düşerler. Yolda bir dev karısına rastlarlar. Ondaki uzak kalmayı düşünürler ama üç adam iyilikle yanına varıp gidecekleri yeri sormanın doğru olacağını söylerler.
12. Kadın onlara kızların eğer adamları yanlarına almasalardı büyü yapacaklarını ama şimdi bir şey yapmayacaklarını anlatır. Yolda kızlarla karşılaşacaklarını, onların koyun kılığında olduklarını ve onları tutmamalarını söyler.
13. Kadının dediği gibi üç koyunun otladığını görürler. Vezir koyunları öldürmek için hançerini çıkarır. Birini keser. Her yer çalılık olur. Vezir oradan çıkamaz. Diğer iki koyun yine kuş olur, uçar.
14. Veziri kurtaramayınca diğerleri dev karısından yardım istemek için yanına giderler. Kadın onlara bir avuç toprak verir ve çalılıkların üstüne serpmelerini söyler.
15. Kadının dediğini yaparlar. Kız eski kılığında kalır. Vezirin boynuna sarılır ve onun olduğunu söyler. Kadının büyüü bozduğunu ve artık öyle kalacağını vezire anlatır. Hep beraber yola çıkarlar. Sonra bir yerde uyuyakalırlar.

16. O sırada kuşlar gelir. Kardeşleriyle konuşmak isterler. Kız uyanır, konuşmaları işitir. Kız, kardeşlerine onlarla arkadaş olmalarını söylerken vezir uyanır. Onları gizlice dinler.

17. Kuşlar büyü yaptıkları için onlarla geçinemeyeceklerini kıza söyler. Eğer kadının verdiği sudan içerlerse büyüden kurtulacaklarını iletir. Bunu da vezir duyar.

18. Çok uzak olduklarını söyleyince kız, kardeşleri ağacın altında biraz söyleşmek isterler. Vezir de padişaha olanları anlatır. Padişah da kadının verdiği toprağın birazını cebine koyduğunu söyler. Vezir onu suyla karıştırır ve kızlara verir. Kızlar kardeşlerinin hasretine dayanamadıkları için o sudan içerler ve o halden kurtulurlar.

19. Vezir kızların kurtulup kurtulmadığını ateş yakarak anlar. Kızın büyüğünü padişaha, ortancayı vezire, en küçüğünü de şehzadeye nikâh ederler. O üç kişi de birer kız bulurlar. Hepsi beraber yaşayıp giderler.

21. Masalın Tahlili

M-N çiftini ihtiva eden iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişahla veziri vardır. (α = Açılış)
2. Padişah bir gün veziriyle beraber gezmeye gider. (β^1 = Uzaklaşma)
3. Bir kuyunun başına gelirler. Kuyudan sesler gelir. Padişah kuyuda ne olduğunu merak eder. Vezir aşağı iner. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
4. Vezir bir kapıdan girer. Karşısına bir saray çıkar. Saraydan bahçeye geçer. Orada yedi başlı bir ejderha yatmaktadır. Bir kapıyı açar, orada insan kafası ve gövdelerini görür. Başka bir kapıyı açar. Üç kız gergef işlemektedir. (γ = Bağlantı ögesi)
5. Kızlar vezire oraya nasıl geldiğini sorarlar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Vezir de anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
7. Kızlar ejderhanın alıp onları kaçırdığını söylerler. (A^1 = Kötülük)
8. Vezir kızları orada bırakmak istemez. Kızlar da ejderhanın nasıl öldürülebileceğini anlatırlar. (M = Güç iş)
9. Vezir kızların anlattıklarını yapar. Ejderhayı öldürür. (N = Güç iş yerine getirme)
10. Kızlar sonra içeride üç kişinin olduğunu ve onlarla kendilerinin nikâhlarını kıymalarını vezirden isterler. (D^7 = Bağışçının işlevi)

11. Kızlar dediklerini yapmazlarsa veziri ejderha kılığına sokacaklarını söylerler. (A¹¹= Kötülük)

12. Vezir de kızları kandırır ve yukarıda bir arkadaşının olduğunu, onun daha iyi nikâh kıydığını söyler. (η¹= Aldatma)

13. Kızlar vezirin dediğini kabul ederler ve hep beraber yukarı çıkarlar. (θ¹= Suça katılma)

14. Yukarı çıkınca vezir padişaha olanları anlatır. Padişah da kız bulmaya gelmediklerini söyler. Vezir kabul etmez. Kızlara da kendisinin vezir, arkadaşının padişah, padişahın da bir oğlu olduğunu, eğer nikâhlanırlarsa sultan olacaklarını söyler. (/= Bağlantı ögesi)

15. Kızlar bu sözlerin arkasından kuş olur, uçarlar. (A¹¹= Kötülük)

II. Hareket

16. Kuyudan çıkardıkları adamları da alır, yola çıkarlar. Karşlarına bir dev karısı çıkar. Kadın ne aradıklarını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

17. Onlar da olanları anlatırlar. (E²= Kahramanın tepkisi)

18. Kadın kızların üç koyun kılığında olduklarını ve onları kesmemelerini söyler. (γ¹= Yasaklama)

19. Hep beraber yola koyulurlar. Bir ovada üç koyun görürler. Vezir de kadının dediklerine uymaz ve koyunlardan birini keser. (δ¹= Yasağı çiğneme)

20. Kanlar akar, her yer çalılık olur. Vezir çalılıktan çıkamaz. Padişahla üç adam kadının yanına giderler ve ondan yardım isterler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

21. Kadın da olanları dinler ve onlara bir avuç toprak verir. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

22. Toprağı alır, vezirin olduğu yere gelirler. Kadının dediği gibi çalılığa toprağı serperler. Kız eski kılığına döner. Kız vezire artık büyüünün bozulduğunu, artık kendisinin olduğunu söyler. (K⁸= Giderme)

23. Tekrar yola çıkarlar. (C[↑]= Karşıt eylemin başlangıcı, gidiş)

24. Epey yol gittikten sonra dinlenmek için bir yere otururlar ve orada hepsi uyuyakalır. (θ²= Suça katılma)

25. Onlar uyurken kuşlar gelir, kız da o sırada uyanır. Kız onlarla arkadaş olmayı ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)

26. Kızlar bunun mümkün olmadığını söylerler. (E⁷= Kahramanın tepkisi)

27. Eğer kadının verdiği sudan içerlerse büyünün bozulacağını anlatırlar. (F⁷= Büyülü nesnenin alınması)

28. Vezir de uyanır ve gizlice onları dinler. Padişaha kızla kardeşlerinin konuşmalarını anlatır.(/= Bağlantı oğesi)

29. Padişah cebinde bir avuç toprak olduğunu söyler. Vezir toprağı suyla karıştırır, kızlara içirir. Kızların da büyüleri bozulur. Eski hallerine dönerler. (K⁸= Giderme)

30. Büyük kızı padişah, ortanca kızı vezir, kk kızı da şehzade alır. Diğer üç oğlana da üç kız bulurlar. Hepsine nikâh edilir. Beraber yaşar, giderler. (W⁰= Evlenme)

ÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^1 G^5 D^2 E^2 A^1 (M- N) D^7 A^{11} \eta^1 \theta^1 A^{11}$

II. Hareket $D^2 E^2 \gamma^1 \delta^1 F^1 K^8 C \uparrow \theta^2 D^7 E^7 F^7 K^8 W^0$

22. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişah ve üç oğlu vardır.

2. Padişah her sabah aynasına bakmadan yere basmaz. Çünkü o gün ne olacağını aynadan anlar.

Bir sabah aynaya bakmadan dışarı çıkar, işini yapıp odasına geldiğinde aynayı bulamaz. O gün ne yapacağını bilemez olur. Dşncelidir.

3. Oğulları babalarına ne olduğunu sorar. O da onlara aynayı kaybettiğini söyler. Oğlanlar aynayı bulmak için yola çıkarlar.

4. Bir yere varırlar. Orada üç yol vardır. Ortada da bir dikili taş bulunmaktadı. Biri kerhane yolu, biri meyhane yolu, diğer de giden gelmez yoludur. Büyük oğlan kerhane yoluna, ortanca oğlan meyhane yoluna, kk oğlan da giden gelmez yoluna giderler. Kimin geldiğini anlamak için de bir taşın altına yüzüklerini saklarlar.

5. Hepsi yollarına gider. Kk oğlan bir dağ başına varır. Dev anası helva yapmaktadır. Korkar ama karının yanına varır. Karı orada ne aradığını sorar. Oğlan da babasının aynasını aradığını söyler.

6. Kadın onu devlerin çaldığını, filan yerde bir bağ olduğunu, aynanın orada olduğunu, oradaki cevahirden, elmastan ağaçların hiçbirine ilişmemesini yoksa devlerin eline geçeceğini anlatır.

7. Oğlan kadının dediği yere varır. Aynayı alır. Ağacın dallarından birini almak ister. Elini dala uzatınca oğlanın başına devler gelir. Oğlanı salıvermezler. Oğlana Arap üzeninin kılıcını kendilerine getirirse aynayı vereceklerini söylerler.
8. Oğlan razı olur. Hemen dev karısının yanına varır. Olanları anlatır. Kadın da filan yerde bir saray olduğunu, onun bir kapısının açık, diğerinin kapalı olduğunu, kapalı kapıyı açıp, açık kapıyı kapamamasını, sağında bir aslan, önünde bir et olduğunu, solunda bir köpek, önünde ot olduğunu, otu aslana, eti köpeğe verip doğru yukarı çıkmasını, Arap üzeninin orada yattığını, kılıcının da duvarda asılı olduğunu, ancak kılıcı kınından çıkarmamasını söyler.
9. Oğlan kadının dediğini yapar. Kılıcı alır, dışarı çıkar. Epey yol gittikten sonra bir şey olmaz diye kılıcı kınından çıkarır. Arap üzenge oğlanı tuttuğu gibi sarayına götürür.
10. Kadın eğer Arap üzenge oğlanı tutarsa “Öğrendin mi?” diye soracağını her seferinde “Öğrenmedim.” demesini de gitmeden tembihlemiştir.
11. Kırk gün oğlan her ne yaparsa “Öğrenmedim.” der ve Arap üzenge oğlanı peri padişahının kızını getirmesi şartıyla salıverir. Oğlan da kadının yanına varır.
12. Kadına olanları anlatır. Kadın, kızın bir şehirde oturduğunu, o şehirde hiç erkek olmadığını, kızın tılsımlı olduğunu, tılsımın erkekle bozulduğunu, o vakit kız kim isterse onun olacağını, devlerle Arap üzeninin o kıza âşık olduğunu anlatır.
13. Oğlan Arap üzeniden kuş kılığına girmeyi öğrendiğini kadına söyler. O da kuş kılığına girmesini, oraya vardığında havuzun üzerinde bir kafes olduğunu, o kafese konunca tılsımın bozulduğunu anlatır.
14. Oğlan kadının dediğini yapar. Tılsım bozulur. Oğlan da eski haline döner. Kız onun olur.
15. Kız babasına kendilerine nikâh etsin diye haber yollar. Oğlan da kıza filan padişahın oğlu olduğunu düğünü orada yapmayı istediğini söyler. Kızı alır, Arap üzeninin sarayına varır. Arap üzenge kendinin başaramadığını oğlanın yaptığını görünce kız da istemez, kılıcı da ona verir, yollar.
16. Sonra doğru aynanın olduğu bağa giderler. Oradakiler de oğlanın yaptıklarını görünce her şeyi oğlana verirler. Oğlan da dev karısının yanına gider, görüşürler ve kendi babasının olduğu şehre doğru yola koyulurlar.

17. Kardeşleriyle ayrılıkları yola gelirler. Kardeşleri henüz gelmemiştir. Bir de bakarlar ki ikisi perişan halde gelirler. Büyük oğlan aynayı ve kızı getirdiği için kardeşini kıskanır. Biraz dinlendikten sonra kızı orada bırakıp su aramaya giderler.
18. Bir kuyu bulurlar. Su kabını doldurmak için küçük oğlanı kuyuya sarkıtırlar. Yukarı çekecekken ipi bırakırlar ve kuyunun kapağını da kaparlar.
19. Oğlanlar kızın olduğu yere varırlar. Kız oğlanı sorar. Onlar da biraz sonra geleceğini söyleyerek yola koyulurlar.
20. Oğlan kuyuda ağlar.
21. Diğerleri babalarının yanına varırlar. Padişah küçük oğlanı sorar. Onlar da nereye gittiğini bilmediklerini söylerler. Padişah aynayı görünce oğlanı unuttur ve büyük oğlanla kızı nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur.
22. Kuyudaki küçük oğlanın ağlamaktan gözleri kör olur. Yanında götürdükleri at da susuzluktan kör olur. At kuyunun kapağına vura vura kuyunun kapağını kırar. Atın kişnemesini duyunca oğlan sevinir ve el yordamıyla kuyudan çıkar.
23. O sırada iki kuş geçmektedir. Kuşlardan biri tüyü düşünce oğlan fark etse de gözüne sürse; diğeri de kanadından düşen tüyü atın gözüne sürse de gözleri açılrsa diye konuşurlar. Oğlan da kuşdilini bildiği için el yordamıyla tüyleri alır. Hem kendine hem de atına sürer. İkisinin de gözleri açılır.
24. Sarayın yolunu tutarlar. Oğlanı görünce padişaha haber verirler. Oğlan padişaha başından geçenleri anlatır. Hemen öteki oğullarının boynunu vurdurur, kızı küçük oğlana nikâh eder, düğün yapar.

22. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişah ve üç oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Padişahın her sabah yataktan kalkmadan baktığı bir aynası vardır. Onunla o gün ne olup bittiğini anlar. Bir gün aynaya bakmadan kalkar, işlerini yapıp odasına geldiğinde aynayı bulamaz. (a^6 = Eksiklik)
3. Babalarının düşünceli olduğunu gören oğlanlar aynayı bulabileceklerini söylerler ve yola çıkarlar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

4. Oğlanlar üç yol ağzında dururlar. Yollardan biri kerhane, biri meyhane, biri de giden gelmez yoludur. Büyük oğlan kerhane, ortanca oğlan meyhane, küçük oğlan da giden gelmez yoluna gitmeyi kararlaştırır. Bir taşın altına da kimin gelip gelmediğini anlasınlar diye yüzüklerini bırakırlar. (\leq Yol ayrımı)
5. Küçük oğlan yolda bir dev karısına rastlar. Biraz korkar ama kadının yanına varır. Kadın orada ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Oğlan da babasının aynasını aradığını kadına söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
7. Kadın aynayı devlerin çaldığını söyler. Oraya gidince neler yapacağını anlatır. (F^2_1 = Büyülü nesnenin alınması)
8. Oradaki ağaç dallarına da dokunmamasını söyler. (γ^1 = Yasaklama)
9. Oğlan kadının dediğini yapar. Aynayı alır. (K^2 = Giderme)
10. Dala dokunacağı sırada dev oğlanı tutar. (δ^1 = Yasağı çiğneme)
11. Devler oğlana Arap üzenginin kılıcını getirirse aynayı kendisine vereceklerini söylerler. (M = Güç iş)
12. Oğlan da hemen kadının yanına gider. Olanları anlatır. (\uparrow = Gidiş)
13. Kadın oğlanın nasıl gideceğini anlatır. (F^2_1 = Büyülü nesnenin alınması)
14. Kılıcın duvarda olduğunu ama kınından çıkarmamasını öğütler. (γ^1 = Yasaklama)
15. Oğlan yola çıkar. Kadının dediği saraya varır. ($C\uparrow$)
16. Arap üzenginin odasında duran kılıcı alır. (N = Güç iş yerine getirme)
17. Epey yol gider. Artık Arap üzenginin kendisine bir şey yapamayacağını düşünerek kılıcı kınından çıkarır. (δ^1 = Yasağı çiğneme)
18. Arap üzengi oğlanı tutar. Sarayına getirir. Kırk gün sarayda ona bir şeyler öğretmeye çalışır. Oğlan dev karısının dediği gibi her seferinde “Öğrenmedim.” der. Arap üzengi de peri padişahının kızını getirirse salıvereceğini söyler. (M = Güç iş)
19. Oğlan doğru kadının yanına varır. Olanları anlatır. O da yine neler yapması gerektiğini söyler. (F^2_1 = Büyülü nesnenin alınması)
20. Arap üzengiden öğrendiği şekilde kuş kılığına girerek kızın olduğu şehre varır. (T^1 = Biçim değiştirme)
21. Şehre varır. Kadının dediğini yapar. Oğlan da eski haline döner. Kız da büyüden kurtulur. (K^8 = Giderme)
22. Babasına oğlanla nikâh etmesini haber verir. (a^1 = Eksiklik)

23. Oğlan da filan padişahın oğlu olduğunu, dđđđnđ orada yapmak istediğini kızı sđyleyince kız razı olur ve beraber yola çıkarlar. (C↑)

24. Önce Arap ũzenginin yanına giderler. Arap ũzengi yapamadığı bir şeyi oğlanın yaptığını gđrđnce kızıdan vazgeçtiğini sđyler. Kılıcı da verir. Sonra aynanın olduğu bağa gelir. Devler oğlanın yaptıklarını gđrđnce her şeyi oğlana verirler. (J²= Zafer)

25. Oğlan dev karısının yanına varır. Oradan da babasının sarayına doğru yola çıkarlar. (↓= Dđnüş)

II. Hareket

26. Kardeşleriyle ayrıldıkları yere gelirler. Henũz diğerleri gelmemiştir. Uzaktan ikisi de perişan halde oğlanla kızın yanına varırlar. Bũyũk oğlan kũek oğlanın aynayı bulduğunu, bir de kız getirdiğini gđrđnce kıskanır. Biraz dinlendikten sonra kızı orada bırakarak su aramaya çıkarlar. (/= Bağlantı Őđesi)

27. Bir kuyu bulurlar. Kũek oğlanı kuyuya sarkıtırlar. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

28. Oğlan kabı doldurur, yukarı çekecekleri sırada ipi bırakır, kuyunun kapağını kapatır, kızın yanına dđnerler. (⁰A¹= Kđtũlũk)

29. Kız oğlanı sorduğunda dđneceđini sđylerler ve kızı da alır saraya doğru yola çıkarlar. (η³= Aldatma)

30. Saraya vardıklarında babaları kũek oğlanı sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

31. Onlar da nereye gittiğini bilmediklerini sđylerler. (L= Asılsız savlar)

32. Ayna bulunduğu için babaları oğlanı unuttur. (θ¹= Suça katılma)

33. Oğlanın ağlamaktan gđzleri kđr olur. Yanındaki at da susuzluktan gđzleri gđrmez. At kuyunun kapağına vura vura kapağı kırar. Oğlan da el yordamıyla kuyudan çıkar. (/= Bağlantı Őđesi)

34. O sırada iki kuş aralarında o ikisinin tũylerini bulurlarsa gđzlerine sũrũp kđrlũkten kurtulacaklarını konuşurlar. (f⁹= Bũyũlũ nesnenin alınması)

35. Oğlan kuşdili bildiği için tũyleri el yordamıyla bulur. Tũyleri gđzlerine sũrũnce hem kendisinin hem de atının gđzleri açılır. (K²= Giderme)

36. Doğru babasının sarayına varır. Olanları anlatır. Babaları bũyũk ve ortanca oğullarının boyunlarını vurdurur. (U= Cezalandırma)

37. Padişah kũek oğlanla kızı evlendirir. (W⁰= Evlendirme)

ŐZũMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^6 C < D^2 E^2 F^2 \gamma^1 K^2 M \uparrow F^2 \delta^1 \gamma^1 C \uparrow N \delta^1 M F^2 T^1 C \uparrow K^8 a^1 C \uparrow J^2 \downarrow$

II. Hareket $G^5 A^1 \eta^3 D^2 L \theta^1 f^9 K^2 U W^0$

23. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişahın üç kızı vardır.
2. Bir gün padişah sefere çıkmadan kızları yanına çağırır. Çok sevdiği atına onların bakmasını ister ve gider.
3. Büyük ve ortanca kızlar ata yem vermek için atın yanına giderler ama at kızları yanına yaklaştırmaz. Küçük kız gittiğinde ona bir şey yapmaz. Kızlar küçük kıza babaları gelinceye kadar atla onun ilgilenmesini isterler.
4. Seferden dönen padişah küçük kızın atla ilgilendiğini öğrenir. Küçük kız atla, büyük kıza vezirle, ortanca kıza da şeyhülislama verir. Düğünleri olur.
5. At, aslında bir dev oğludur. Geceleri adam kılığına girer, kıza vakitlerini geçirir. Bir gün büyük kızların kocaları cirit oynamaya çıkarlar. Küçüğe de kocalarının aslan gibi olduğunu söyler, onunla alay ederler.
6. At, adam kılığına girer ve o da meydana gider. Kıza da kimseye söylememesini tembih eder.
7. Kızların kocalarını yener, döner. Kimse onun kim olduğunu anlayamaz.
8. Birkaç kere daha cirit oynamaya gider. Yine cirit oynamaya gidecekken küçük kıza kılından üç tüy verir. Eğer kendisine bir şey olursa başı sıkıştığında o tüyleri yakmasını, hemen yanına geleceğini söyler.
9. Büyük kızlar küçükle yine alay ederlerken küçük kız cirit oynayanın kendi kocası olduğunu söyler ve oğlan oradan kaybolur.
10. Kız ahırda kocasını bekler ama kocası gelmez. Söylememesi gerekeni söylediği için pişman olur. Babasına gider ve kocasını aramak istediğini söyler. Yola çıkar.
11. Epey yol gider. Bir dağın eteğinde dinlenirken atın verdiği kılar aklına gelir. Bir tanesini yakar ve at, adam kılığında gelir.
12. Oğlan kendisini belli ettiği için anasının onu paralayacağını söyler. Kız da ağlar. Bunun üzerine oğlan kıza bir tokat vurur, elma yaparak rafa koyar. Kadın eve gelince içeride insan eti koktuğunu söyler. Oğlan da anasına yumurta üstüne yemin ederse doğruyu söyleyeceğini söyler. Kadın yemin eder, raftaki elmaya bir tokat atar ve kız çıkar, anasına onun gelini olduğunu söyler.

13. Bir gün kadın kıza “Ortalığı süpür, süpürme!” deyince kız da kadının ne demek istediğini anlamak için kıllardan birini daha yakar. Oğlan gelir. Anasının ne demek istediğini kıza anlatır.
14. Kadın eve geldiğinde kızın dediğini yapamayacağını, oğlunun işi olduğunu söyler. Ertesi gün de üç küp verir kıza ve küpleri gözyaşıyla doldurmasını söyler, gider.
15. İki damla yaşla küpler dolmayacağı için bir daha kıl yakar. Oğlan gelir. Ne yapması gerektiğini kıza söyler. Kız da oğlanın dediğini yapar. Kadın gelince yine kızın yapmadığını anlar.
16. Ertesi gün de kızdan börek yapmasını ister. Malzeme bulamaz. O sırada oğlan gelir. Kıza anasının onu yemeden vazgeçmeyeceğini söyler. Beraber kaçarlar.
17. Kadın akşam eve gelince kızını bulamaz. Kadın da kardeşini çağırır. Oğluyla gelinini almasını söyler. Karı bir küpe biner, gider.
18. Oğlan teyzesinin geldiğini görünce kıza bir tokat vurur. Kızı hamam yapar. Oğlan da hamamcı olup, kapıda oturur. Hamamcıya kızla oğlanı sorar. Laf anlamadığını düşünerek oradan ayrılır.
19. Oğlanın anasına ikisini de bulamadığını söyleyince konuştuğu hamamcıdan bahseder. Oğlanın anası hamamcının oğlu, hamamın da kız olduğunu kardeşine söyler.
20. Kadın küçük kardeşinden onları getirmesini ister. Kardeşi küpe biner, oradan uzaklaşır. Oğlan teyzesinin geldiğini görünce kıza tokat atar, kız çeşme olur. Kendi de elinde testiyle su doldurur. Kadın ikisini sorar. Oğlana laf anlatamaz. Döner, gelir. Oğlanın anası kardeşine konuştuğunun oğlan, çeşmenin de kız olduğunu söyler.
21. Bakar ki böyle olmayacak, bu defa küpe kendi biner aramaya gider. Oğlan anasının geldiğini görünce kıza bir tokat atar, kız ağaç olur. Oğlan da bir yılan olur, ağaca sarılır.
22. Oğlandan hiç olmazsa kızın parmağını göstermesini ister. Oğlan da çaresiz kızın parmağını gösterir. Kadın ısırır parmağı, gider. Anası gidince oğlan tekrar tokat atar ve ikisi de adam kılığına döner.
23. Kızın babasının yanına gelirler. Oğlanın tılsımı artık bozulmuştur. Padişah bunları nikâh eder, kırk gün, kırk gece düğünleri olur.

23. Masalın Tahlili

H- J çiftini ihtiva eden üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişahın üç kızı vardır. (α = Açılış)
2. Sefere gitmeden kızlarına atının bakımını verir ve sefere çıkar. (β^1 = Uzaklaşma)
3. Kızların ikisini yanına yaklaştırmayan at, küçük kıza bir şey yapmaz. Diğerleri de babaları gelinceye kadar ata onun bakmasını söylerler. (\neq Bağlantı ögesi)
4. Padişah seferden gelir. Atıyla küçük kızının ilgilendiğini öğrenince büyük kızını vezire, ortanca kızını şeyhülislama, küçük kızını da ata nikâh eder. Düğünleri olur. (W^0 = Evlendirme)

II. Hareket

5. At aslında bir dev oğludur. Geceleri adam kılığına girer. (T^5 = Biçim değiştirme)
6. Bir gün öteki kızların kocaları cirit oynarlar. Küçükle de alay ederler. Küçük kızın kocası da meydana gider ve onlarla cirit oynar ve yener. Kimse onun kim olduğu anlayamaz. (H^2 - J^2 = Mücadele- Zafer)
7. Bir gün yine cirit oynamaya gitmeden küçük kızın kocası eğer başına bir şey gelirse diye sırtından üç kıl koparır. Onları yaktığında yanında olacağını söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
8. Bundan da kimsenin haberi olmasın ister. (γ^1 = Yasaklama)
9. Kocaları cirit oynarken büyük kızlar yine küçükle alay ederler ve küçük kız da cirit oynayan adamın kocası olduğunu söyler. Oğlan o sırada ortadan kaybolur. (δ^1 = Yasağı çiğneme)
10. Kız da kocasını bekler. Kocası gelmeyince onu bulmak için babasından izin ister ve yola çıkar. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)
11. Epey yol gider. Bir yerde dinlenmek istediğinde aklına kocasının verdiği kıllar gelir ve kılların birini yakar. Oğlan hemen gelir. Kızı alır. Anası görmesin diye kıza bir tokat vurur. Kız elma olur. Onu rafa koyar. (Rs^6 = Yardım)
12. Oğlanın anası gelir. İnsan kokusu aldığını söyler. Oğlan da bir şey yapmayacağına dair söz alır ve elmaya tokat atar, kız çıkar. Anasına kızın gelini olduğunu söyler. (K^8 = Giderme)
13. Kadın sabah kıza “ Evi süpür, süpürme!” der. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)
14. Kız da ne demek istediğini anlamayınca kıllardan birini yakar. Oğlandan kadının ne istediğini öğrenir. (E^1 = Kahramanın tepkisi)
15. Kadın oğlunun kıza yardım ettiğini anlar. Sonraki gün üç küp verir. O küpleri gözyaşıyla doldurmasını ister. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)

16. Kılılardan birini daha yakar. Oğlandan ne yapması gerektiğini öğrenir ve kadın gelince kıza yine oğlunun yardım ettiğini anlar. (E^1 = Kahramanın tepkisi)
17. En son kızıdan börek yapmasını ister. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)
18. Kız malzeme bulamaz. O sırada oğlan gelir. Anasının onu yemeden rahat bırakmayacağını kıza söyler. (D^8 = Bağışçının ilk işlevi)
19. Beraber oradan kaçarlar. (G^2 = İki kral arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

III. Hareket

20. Kadın eve gelince kız ve oğlanın gittiğini anlar. İki sefer kardeşlerini kızla oğlanı bulması için gönderir. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
21. Her birinde oğlan da kız da büyü sayesinde kurtulurlar. (T^5 = Biçim değiştirme)
22. Kadının kardeşleri ikisinde de başarılı olamazlar. (Olmsz E^7 = Kahramanın tepkisi)
23. Üçüncüde kendisi gider. (\uparrow = Gidiş)
24. Onları bulur. (K^1 = Giderme)
25. Kızın parmağından bir ısırık alır ve oradan uzaklaşır. (A^6 = Kötülük)
26. Oğlanın anası gidince ikisi de adam kılığına döner. (K^8 = Giderme)
27. Oradan kızın babasının olduğu yere varırlar. Tılsım bozulmuştur artık. Düğün yapılır. (w^2 = Evlilik)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^1 W^0$

II. Hareket $T^5 H^2- J^2 F^1 \gamma^1 \delta^1 B^3 R^6 (D^1 E^1)^2 D^1_8 G^2$

II. Hareket $(D^7 T^5 Olmsz E^7)^2 \uparrow K^1 A^6 K^8 w^2$

24. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişah vardır.
2. Padişahın hiç çocuğu yoktur. Lalasına çocuğu olmadığı için üzülüğünü söyleyince lalası da bunda üzülecek bir şey olmadığını, elbet bir çocuğunun olacağını söyler.
3. Bir gün sultan gebe kalır ve bir oğlan çocuğu doğurur. Padişah çok sevinir. Oğlan on dört- on beş yaşına geldiğinde babasından bir köşk yaptırmasını, altında da iki

çeşmesi olsun ister. Çeşmenin birinden yağ, diğlerinden de bal aksın ister. Padişah oğlunun istediğini yerine getirir.

4. Bir gün oğlan köşkte otururken bir koca karı çeşmeye gelir, elinde de testisi vardır. Çeşmeden su doldururken oğlan bir taş atar. Testi kırılır ama koca karı sesini çıkarmaz.

5. Ertesi gün de aynı şey olur. Daha sonraki gün de oğlan testiye kırınca koca karı oğlana üç turunçlara âşık olsun diye beddua eder, gider.

6. Oğlan hastalanır. Kimse derdini bulamaz. Babasına kendisine hekimlerin çare bulamayacağını çünkü kendisinin üç turunçlara âşık olduğunu söyler. Onları bulmak için babasından izin ister. Padişah bir tek oğlunu göndermek istemez ama bakar ki oğlan gitmekte kararlı razı olur.

7. İki yıl kadar yol gider. Günlerden bir gün bir dağ başında bir koca karının eğe büktüğünü görür. Kendisine zarar verir diye korkarsa da koca karının yanına gider. Kadın oğlana ne aradığını sorar. Oğlan da başına gelenleri anlatır.

8. Karı onların lafının orada söylenmesinin yasak olduğunu, onların bekçisi olduklarını ama nerede olduklarını bilmediklerini söyler. Kadının kırk oğlu vardır. Onlar belki bilir, der.

10. Oğlanların gelmesine yakın oğlana bir tokat vurur ve oğlan bir su testisi olur. Oğlanlar eve gelince evde insan etinin koktuğunu söylerler. Kadın oğullarına kendilerinin bir insan kardeşleri olsa ne yapacaklarını sorar. Onlar da kardeşleri olacağı için bir şey yapmayacaklarını söylerler.

11. Karı da testiye bir tokat vurur, oğlan eski haline gelir. Karının oğulları oğlana ikramda bulunurlar. Sabah olunca karı oğullarına oğlanın üç turunçlara âşık olduğunu söyleyince oğlanlar onların yerini teyzelerinin bileceğini söylerler. Karı oğlanı oğullarıyla teyzelerine yollar.

12. Teyzelerine varırlar. Durumu anlatırlar. Kadın da onların nerede olduğunu bilmediğini ama kendisinin altmış oğlunun bilebileceğini söyler. Oğlanı orada bırakırlar, kırk oğlan geri döner.

13. Akşam olunca karı oğlana bir tokat vurur, oğlan su bardağı olur. Oğulları gelince insan kokusu aldıklarını söylerler. Kadın da bir insan kardeşleri olsa ne yapacaklarını sorar. Onlar da bir şey yapmayacaklarını söyleyince kadın bardağa bir tokat atar, oğlan yine eski haline gelir.

14. Karı oğullarına üç turunçlara oğlanın âşık olduğunu söyler. Onlar da büyük teyzelerinin bileceğini söylerler ve oğlanı alırlar, büyük teyzelerinin yanına götürürler.
15. Büyük teyzeleri de seksen oğlunun olduğunu ve onlar gelince ona sormak gerektiğini söyler. Oğlanlar gelmeden oğlana bir tokat vurur, onu süpürge yapar, kapı arkasına kor. Oğulları gelince insan etinin koktuğunu söylerler. Anaları insandan bir kardeşleri olsa ne yapacaklarını sorduğunda onlar da bir şey yapmayacaklarını söylerler ve kadın süpürgeye bir tokat vurur, oğlan eski haline döner.
16. Oğlanlara oğlanın üç turunçlara âşık olduğunu, onun derdine çare bulmalarını ister. Kadının küçük oğlu onun yerini bildiğini söyler ve oğlanı alır götürür.
17. Küçük oğlan oğlanı bir bahçeye götüreceğini, orada bir havuz olduğunu, istediği turunçların o havuzda olduğunu söyler. “Kapa gözünü, aç gözünü.” deyince hemen gördüğünü almasını söyler.
18. Oğlan küçük oğlanın dediği gibi yapar ve birini alır. Sonra diğerlerini alır. Küçük oğlan o turunçları su olmayan yerde kesmemesini tembihler, çıkar gider.
19. Oğlan yola çıkar. Yolda turunçlardan birini keser ve ayın on dördü gibi bir kız çıkar. Kız su ister. Oğlan su bulamayınca kız ölür. Oğlan yaptığına pişman olur.
20. Biraz daha yol gider. Diğer turuncu da keser. Bu kız diğerinden de güzeldir. O da su ister. Oğlan su bulamayınca kız ölür. Oğlan artık diğerini kesmemeye karar verir.
21. Biraz daha yol gider. Bir çeşme başına gelir. Su olduğu için son turuncu da keser. Bu kız diğerlerinden de güzeldir. Kız su ister. Hemen su verir ve kız suyu içer. Ölmeyip sağ kalır. Ancak kız çırılçıplaktır. Kıza bir ağaca çıkmasını söyler. Kendisi de urba almaya gider.
22. Oğlan gidince bir Arap gelir. Su testilerine su dolduracağı sırada kızın ağaçtaki gölgesini görür. Testiyi kırar, eve gider. Hanımı testileri sorunca da “Ben senden güzelim. Sen bana getir!” der. Hanım bir ayna getirir ve Arap aynaya bakınca gerçekten Arap olduğunu görür. Yine su almaya gider. Çeşmede kızın gölgesini yine kendi gölgesi sanır. Testiyi yine kırar. Yine hanımı aynada yüzünü gösterir ve yine çeşmeye gider. Yine gölgeyi kendi gölgesi zanneder. Tam testiyi kıracakken kız Arap’a testileri kırmamasını söyler.
23. Arap kızın yanına çıkar. Başının bitlenmiş olacağını söyleyerek başına bir iğne batırır. Kız, kuş olur. Arap da ağacın üstünde oturur.

24. Oğlan arabalarla gelir. Bakar ki ağaçta bir Arap oturuyor. Oğlan ne olduğunu sorunca Arap da güneşten yandığını söyler. Arap'ı alır, saraya getirir. Herkes oğlanın getirdiği kızı merak eder. Kızı alır odasına kor. Arap beyazlanacak, diye bekler.
25. Birkaç gün sonra kuş bahçeye gelir. Bir ağaca konar, bahçivani çağırır. Bahçivana oğlanı ve Arap karısını sorar. Sonra da bir beddua eder, çıkar gider.
26. Birkaç gün bahçivana böyle sorar. Bu arada kızın konduğu ağaçlar hep kurur. Şehzade bir gün bahçeye çıkar ve tüm ağaçların kuruduğunu görür. Hemen bahçivani çağırır ve ağaçların niye kuruduğunu sorar. O da kuştan bahseder.
27. Şehzade ağaçlara ökse koymalarını ve kuş tutulduğuunda yanına getirmelerini ister. Kuş yine gelir. Ökseye yapışır. Kuşu tutar şehzadeye getirirler. Şehzade de bir kafese kor. Arap karısı kuşu tanır ve hasta numarası yaparak hekime para verir. Kuştan nasıl kurtulacağını ona anlatır. Hekim de kabul eder.
28. Akşam şehzade kadının hasta olduğunu görür. Hekimi çağırır. Hekim de bir kuş olduğunu, tüyüyle kuşu yuttururlarsa iyileşeceğini, kuşun balkar kuşu olduğundan söz edince şehzade böyle bir kuşu olduğunu söyler. Kuşu getirir. Şehzade hekimin dediği gibi yapar, kadın iyileşir. Kuşun bir tüyü de bir tahtanın arasına girer.
29. Kadın beyazlamaz. Saraydaki kadınları okutmaya bir ihtiyar kadın gelir. Tahtanın arasındaki tüyü görür. Tüyü alır, evine getirir. Ertesi gün yine saraya gider.
30. Kadın gidince tüy kız olur. Her yeri temizler, yemek yapar, yine tüy olur. Kadın eve gelir, evi kimin temizlediğini merak eder. Sabah yine çıkar gider. Kız yine her işi yapar. Kadın gelir her işin bittiğini görür. Ertesi gün evden çıkar gibi yapar. Bir yere saklanır. Olup biteni görür. Kız tam gidecekken kızı tutar. Kız her şeyi anlatır. Kadın şehzadeye her şeyi anlatacağını söyler.
31. Şehzadenin yanına gider. Gece kadın şehzadeyi evine davet eder. Beraber giderler. Yemekten sonra kıza kahve yaptırır. Kızı gören şehzade bayılır. Kadına kızın kim olduğunu sorar. Kadın da halayık olduğunu söyler. Kadından kızı ister, o da aslında kızın onun olduğunu Arap'ın ona yaptıklarını anlatır.
32. Şehzade kızı alır, saraya götürür. Arap'ı kırk katırın kuyruğuna bağlar. Kamçıyı vurduğuunda karının her parçası bir yerde kalır. Kızı da kendine nikâh eder.

24. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişah vardır. (α = Açılış)
2. Padişahın hiç çocuğu yoktur. (a^1 = Eksiklik)
3. Lalası padişahının üzülmemesini, çocuğunun olacağını söyler. Bir süre sonra padişahın karısı gebe kalır ve bir oğlan çocuğu doğurur. Oğlan biraz büyür. Babasından bir köşk yaptırmasını, altında iki çeşme olmasını, çeşmenin birinden yağ, birinden bal akmasını ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
4. O da oğlunun dediğini yapar. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
5. Bir gün bir koca karı çeşmeden su alırken oğlan koca karının testisini kırar. Bunu üç gün üst üste yapar. Kadın da en sonunda oğlana üç turunculara âşık olsun, diye bedduada bulunur. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
6. Oğlan hastalanır. Kimse oğlanın derdine çare bulamaz. En sonunda babasına olanları anlatır ve saraydan ayrılır ve kızı aramaya gider. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
7. İki yıl kadar yol gittikten sonra bir koca karı görür. Kadın orada ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
8. Oğlan ona üç turuncular aradığını söyler. Kadın da çocuklarının bileceğini söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
9. Kadın oğulları gelmeden ona bir tokat vurur ve su testisi yapar. (A^{11} = Kötülük)
10. Sonra oğlanlar gelince kadın insandan kardeşleri olsa ne yapacaklarını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
11. Onlar da bir şey yapmayacaklarını söylerler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
12. Oğlan eski haline döner. (K^8 = Giderme)
13. Oğlanlar üç turuncun yerini bilmediklerini ama teyzelerinin biliyor olabileceğini söylerler ve oğlanı alır teyzelerine götürürler. ($C\uparrow$ = Karşıt eylemin başlangıcı, gidiş)
14. Teyzeleri kendisinin bilmediğini ama oğullarının bileceğini söyler. Oğulları gelmeden oğlanı su bardağı yapar. (A^{11} = Kötülük)
15. Oğullarına insan kardeşleri olsa ne yapacaklarını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
16. Onlar da bir şey yapmayacaklarını söylerler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
17. Kadın oğlanı yine eski haline döndürür. (K^8 = Giderme)
18. Oğlanın derdine büyük teyzelerinin çare bulacağını düşünürler ve oğlanı alır büyük teyzelerinin yanına giderler. ($C\uparrow$ = karşıt eylemin başlangıcı, gidiş)

19. Teyzeleri oğulları gelmeden oğlanı bir süpürge yapar. (A^{11} = Kötülük)
20. Sonra insan kardeşleri olsa ne yapacağını kadın çocuklarına sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
21. Oğlanlar ona bir şey yapmayacaklarını söylerler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
22. Kadın oğlanı tekrar eski haline getirir. (K^8 = Giderme)
23. Kadın oğlanın derdini anlatınca küçük oğlan üç turunçların yerini bildiğini söyler ve beraber yola çıkarlar. (C^{\uparrow} = Karşıt eylemin başlangıcı, gidiş)
24. Küçük oğlan oğlana bir bahçede bir havuz olduğunu ve içinde üç turunçların olduğunu söyler. (F^1_2 = Büyülü nesnenin alınması)
25. O turunçları alınca su olmayan bir yerde asla kesmemesini söyler. Küçük oğlan gider. (γ^1 = Yasaklama)
26. Oğlan küçük oğlanın dediğini yapar. Üç turunçları alır. (K^2 = Giderme)
27. Yolda iki kere su olmayan yerde iki turuncu keser ve turunçlardan çıkan kızlar ölürlür. (δ^1 = Yasağın çiğnenmesi)
28. Üçüncüsünü bir çeşme başında keser ve kız su isteyince kıza su verir ve kız sağ kalır. (KF^1)
- II. Hareket
29. Oğlan kızı bir ağaca çıkarır ve kıza urbalar getirmek için kızın yanından ayrılır. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
30. Oğlan gidince bir Arap su doldurmaya çeşmeye gelir ve kızın gölgesini kendi gölgesi sanır. Hanımının su getirmesini çünkü kendisinin daha güzel olduğunu düşünür ve testiye kırar. Hanımına bunu söylediğinde hanımı Arap'a bir ayna getirir ve yüzünü gösterir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
31. Üçüncüsünde kız Arap'a testiye kırmamasını söyler. Arap kızın yanına ağaca çıkar. Kızı kandırır ve başına bir iğne batırır. (η^2 = Aldatma)
32. Kız, kuş olur. (A^{11} = Kötülük)
33. Oğlan arabaları alır gelir. Ağaçtaki kız bıraktığı kız değildir. Ancak beklerken güneşten yandığını söyleyen Arap'a inanır, onu alır, saraya getirir. (θ^2 = Suça katılma)
34. Kuşa dönen kız da her gün sarayın bahçesine gelir. Oğlanla Arap'ı sorar, beddua eder, gider. Kuşun konduğu ağaçlar da her gün kurumaya başlar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
35. Kız bahçivana oğlanı sorar. (ϵ^3 = Soruşturma)

36. Bahçivan da oğlanın ne yaptığını her geldiğinde kuşa söyler. (ζ^3 = Bilgi toplama)
37. Ağaçlar kuruyunca da bahçivan durumu oğlana anlatır ve ağaçlara ökse sürerler. Bahçivan kuşu tutar, oğlana getirir. (/= Bağlantı ögesi)
38. Arap, kuşu tanır. (Q= Tanı(n)ma)
39. Arap kuştan kurtulmak için hasta numarası yapar oğlanı kandırır. (η^1 = Aldatma)
40. Arap hekime para verir ve dediklerini oğlana iletir. Oğlan da kuşu hekimin dediği gibi boynunu koparır, ancak kuşun bir tüyü bir tahtanın arasında kalır. (θ^1 = Suça katılma)
41. Sarayda kadınları okutmaya gelen ihtiyar bir kadın bir gün tahta arasındaki tüyü alır ve evine götürür. Evden her çıktığında kız eski haline dönmekte ve ihtiyar kadının her işini yapmaktadır. (/= Bağlantı ögesi)
42. Üçüncü gün işleri kimin yaptığını anlamak için kadın evden çıkar gibi yapar. Sonra da kızı tam giderken yakalar ve ondan başına gelenleri öğrenir. (ζ^1 = Bilgi toplama)
43. Saraya giden kadın oğlanı evine getirir ve yemeklerini yedikten sonra kız onlara kahve yapar. Oğlan kızı tanır. (Q= Tanı(n)ma)
44. Kızın başına gelenleri ihtiyar kadın oğlana anlatır. Kızı saraya getirir. (/= Bağlantı ögesi)
45. Oğlan Arap'ı kırk katırın kuyruğuna bağlatır ve her bir parçası bir dağda kalır. (U= Cezalandırma)
46. Kızla oğlan evlenir. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^1 D^7 E^7 C D^2 E^2 (A^{11} D^2 E^2 K^8 C\uparrow)^3 F_{12}^1 \gamma^1 K^2 \delta^1 KF^1$

II. Hareket $C \eta^2 A^{11} \theta^2 \varepsilon^3 \zeta^3 Q \eta^1 \theta^1 \zeta^1 Q U W^0$

25. Masalın Epizotu

1. Bir padişahın bir kızından başka çocuğu yoktur. Kızı güzel de olduğu için yanından hiç ayrılmaz. Bir gün kızına ne dilerse yapmak istediğini söyleyince kız da padişaha anasıyla babasının birinin leğen tutup, diğerinin ibrikle sabahları yüzünü yıkamalarını ister. Bu haberi duyunca padişah adamlarına kızın boynunun vurulmasını ister. Adamlar kızı kesmeye kıyamazlar ve onu bir dağ başında bırakırlar.

2. Kız epey yol gider. Karşısına bir saray çıkar. İçeri girer. Kimse yoktur. Mutfağa girdiğinde bir koyunun asılı olduğunu görür. Orada mutlaka birilerinin olduğunu

düşünür. Ocağı yakar. Koyunu indirir, parçalar, bir güzel pişirir. Sonra sarayın her işini görür. Akşam olunca sarayın kapısı açılır. Kız da bir yere saklanır.

3. İçeri bir dev girer. Mutfağa girer. Bakar ki yemekler pişmiş, her iş görülmüş. Dev de çok ihtiyar olduğu için yapana dua eder. Bu işleri yapan erkekse oğlu, kızsı kızı olsun ister. Kız da saklandığı yerden çıkar.

4. Dev kıza ne aradığını, oraya nasıl geldiğini sorar. Kız da kimsesiz olduğunu söyler. Dev de kızsı olsun ister. Orada kalır. Ertesi sabah kıza bir anahtar verir. Filan odadaki Arap'tan temiz giysiler alıp giyinmesini söyler ve dev dışarı çıkar, gider.

5. Devin dediği gibi anahtarla odayı açar. Arap'tan temiz giysiler alır. Arap kıza bahçede gezmesini söyler. Kız bahçedeki havuzda bir ördek görür. Ördek de kıza "Şehzadeyi alacak!" diye bağırır. Bir kanadı kırılır. Kız da dev babasının bunu duyacak diye korkar ve saraya girer.

6. Akşam dev gelince ördeği işitmediğini anlar. Ertesi sabah dev kıza dadısına gidip üstünü değiştirmesini söyler. Kız da devin dediğini yapar. Arap kıza yine bahçeye gitmesini söyler. Kız da hemen havuz başına gelir. Ördek yine aynı şeyleri söyler, öbür kanadı da kırılır. Kız yine saraya kaçar.

7. Akşam dev gelince ördekten hiç söz açılmaz. Kız da rahatça uyur. Sabah dev dışarı çıkar, kız da yeni giysilerini giyer, havuza gider. Ördek kızsı görünce yine çırpınmaya, bağırmaya başlar ve bu defa kafası kopar. Kız her gün havuza gider, ördeğin her yeri kırılır, ördek ölür.

8. Ördek aslında devin kızsıdır. Bir padişahın oğlu kıza âşık olur. Kızı seyretmek ister, kız da havuzda ördek olarak dalıp çıkar, oğlana kendini göstermez. Öbür kızsın da havuza geldiğini, ördeğin de söylediklerini işitir. Ördeğin öldüğünü, o kızsın diğerinden daha güzel olduğunu da görür ve kıza âşık olur.

9. Kız, ördeğin ne olduğunu devin sormamasından dolayı rahatlar. Ama kız ördeğe olanlardan dolayı çok üzülür. Böyle kederli, devin ne zaman ördeğin öldüğünü de anlayacağını da merak eder.

10. Padişahın oğlu da babasına gider. Devin güzel kızsını ister. Padişah deve mektup yazar, gönderir. Dev de mektubu alınca okur, mektubu getiren adama kendisinin fakir olduğunu, ertesi hafta gelip kızsı nikâhlayabileceğini söyler.

11. Nikâh günü gelir. Dev, kıza birçok anahtar verir. Odalardaki tüm yardımcılarını çıkarır. Dev her birini bir işle görevlendirir. Padişah gelir. Nikâh kıyılır. Gidecekleri

sırada dev padişaha filan gün gelini almaya gelebileceklerini söyler. Denilen günde beş yüz araba çeyizler için gelir. Padişah da kendi arabasını gelinine gönderir. Çeyizler yüklenir ama dev padişahın gönderdiği gelin arabasını beğenmez ve kendi arabasıyla kızı gönderir. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

12. Oğlan bir gün sefere gider. Kız gebedir. Fakat bir türlü çocuğu doğuramaz. Kızın dev babasına haber yollarlar. Dev de kızın yanına gider. Babası kızdan kolunu tutmasını ister. Kız kolu tutunca devin kolu kopar. Herkes telaşlanır. Dev kolu duvara dayamalarını söyler. O anda kol, elmastan ağaç olur. Diğer kolunu verince o da diğeri gibi kopar ve elmastan ağaç olur. Dev bacağını verir, o da kopar. Altından iskemle olur. Diğer bacak da altından iskemle olur. Kızdan başını tutmasını ister. Ağrıdan devin başını da koparır. O sırada çocuk da doğar. Baş da döşek olur. Devin gövdesi halı olur. Herkes kızın yattığı odayı seyre gider.

13. Kızın asıl anasıyla babası da kendi kızı olduğunu bilmeden odayı görmeye giderler. Kız şehzadeyle yemek yerken anasıyla babasını tanır ama onlar kızlarını tanımazlar. Fakat padişah kızı görünce çok sever. Karısına halayıklardan leğenle ibrik alıp kızla oğlanı iyice seyretmek ister. Kadın leğeni, padişah da ibriği alır. Yemekleri bitince onların ellerine su dökerler. Kız da babasına bir zamanlar söylediği sözlerden dolayı kendisini sokağa attığını hatırlatır. Kızın babası kızdan af diler. Kırk gün, kırk gece şenlik yaparlar ve birbirlerine kavuşurlar.

25.Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişahın kızından başka çocuğu yoktur. (α = Açılış)
2. Babası bir gün ne dilerse onu gerçekleştireceğini söyleyince kız da annesinin leğen, babasının da ibrik tutmasını ve sabahları yüzünü yıkamalarını ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Padişah kızın bu sözlerini duyunca onu başını vurmak için adamlarını çağırır. Adamlar kızı alırlar, kıyamayıp bir dağ başında bırakırlar. (B^6 = Aracılık, geçiş anı)
4. Kız epey yol gittikten sonra bir saray görür. İçine girer. Mutfağa girer. Orada asılı duran koyunu pişirir, sarayın her işini yapar. Sarayın kapısı açılınca bir yere saklanır. Saray bir deve aittir. Kendisine bir şey yapmayacağını, saklandığı yerden çıkmasını,

saklanan kızsız kız, oğlansa oğlu olmasını söyler. Kız da saklandığı yerden çıkar.
(Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

5. Dev kıza orada ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

6. Kız da deve başına gelenleri anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

7. Dev kıza bir anahtar verir. Filan odadaki Arap'tan temiz giysiler almasını söyler.
(F^2 = Büyülü nesnenin alınması)

8. Arap, kıza gezmeye çıkmasını söyler ve kız da havuz başına gelir. (β^3 = Uzaklaşma)

9. Havuzda bir ördek bağırmaya başlar. Bir kanadı kırılır. Sonra iki defa daha aynı şeyler yaşanır ve ördek ölür. ($/$ = Bağlantı ögesi)

10. Ölen ördek aslında devin kızıdır. Karşı sarayda bir padişahın oğlu ona âşiktir. Kız ölünce ve diğer kız ondan daha güzel olunca bu defa bu kıza âşık olur. Oğlan babasına kızını istemesini ister. Padişah da deve bir mektup yazarak kızını istemeye geleceğini iletir.
(a^1 = Eksiklik)

11. Devin dediği zamanda nikâh kıyılır. Sonra da devin istekleri doğrultusunda düğünleri yapılır. (w^1 = Evlenme)

II. Hareket

12. Oğlan sefere çıkar. (β^3 = Uzaklaşma)

13. Kız da gebedir ancak bir türlü doğuramaz. Devi çağırırlar ve dev kızın sancısı her tuttuğunda bir uzvunu kopartarak kızın odası elmastan ağaç, altından iskemle, döşek, halı olur. (F^8 = Büyülü nesnenin alınması)

14. Herkes kızın kaldığı yeri merak eder. Kızın anısıyla babası da merak eder ve kızın odasını seyrederek. Kız da kocasıyla o sırada yemek yemektedir. Kız babasını tanıy ama kızın ana ve babası kızını tanımaz. (Q = Tanı(n)ma)

15. Kızın eline babası su dökmek ister. Kız da bu davranışı görünce babasının kendisine yaptığını hatırlatır. (Ex = Ortaya çıkarma)

16. O da kızdan af diler. Birlikte mutlu bir yaşam sürerler. (KF^1)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha D^7 B^6 D^2 E^2 (F^2 \beta^3)^3 a^1 w^1$

II. Hareket $\beta^3 Q Ex KF^1$

26. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir çiftçi vardır. Bunun bir de oğlu vardır. Oğluyla beraber tarlada çalışırlar, yemek vakti de evlerine gider, yemeklerini yer, tekrar çalışmaya giderler. Bir gün oğlan eve gelir, anasından yemek ister. Anası da babası gelince beraber yemek yemeyi teklif edince oğlan anasına darılır, evden ayrılır.
2. Bir şehre varan oğlan, insanların toplanmış olduğunu görür. İnsanlar şehrin beyini seyre gelmişlerdir. Oğlana ne aradığını sorarlar. O da anasına darıldığını anlatır. Bey oğlandan hoşlanır. Oğlana yanında oturmasını, gündüzleri hayvanlarını otlatıp, akşam da onları getirmesini ister. Oğlan da kabul eder.
3. Bir gece beyin kızı oğlanın odasına gelir, oğlana ona âşık olduğunu ama bunu kimsenin duymamasını ister. Sabah kız odadan çıkar. Bu böyle sürer gider. Kız oğlana çok da para verir.
4. Bir gün oğlan beyin yanına gelir ve anasıyla babasını görmek istediğini söyler. Bey de oğlana izin verir. Kız o gidince ne yapacağını sorunca oğlan da anasıyla babasını görüp geleceğini söyler. Kız da eğer anasıyla babası oğlanı bırakmazsa yerini söylemesini ister. Oğlan da nereye gittiğini tarif eder.
5. Köyüne gelen oğlanı görünce oğlanın anasıyla babası sevinirler. Oğlanın parası da çok olduğu için oğlanı evlendirmek isterler. Oğlan evlenmek istemese de anasıyla babası oğlanı dinlemez ve evlendirir.
6. Kız, oğlan gelmeyince yanına para da alır, kimseye söylemeden atına biner, oğlanın yanına gider. Kız, oğlanın karısıyla oturduğunu görür. Karşılıklı söyleşirler ama oğlan gelemeyeceğini söyleyince kız oradan çıkar, gider.
7. Bir mağaraya girer. Orada oturur. Oraya gelen yük hayvanlarını getiren adamları öldürür, hayvanların yüklerini alır, sonra onları bırakır. Orada köyde yaşayanlar da kızın bu yaptıklarından dolayı aç kalırlar.
8. Bir gün köyün beyi bu kıza adam gönderir. Kızla kavga etmek istediğini iletir. Kız da beye karşı koyacağını haberini yollar. Adamlar gider. Kız bin kişiden beş yüzünü öldürür. Diğerleri de kaçar. İçlerinden birinin oğlunu tutar. Kız, oğlanla epey kalır. Oğlan kızın kız olduğunu anlamaz. Oğlana bir gün kendisini anasına babasına götürmek istediğini söyler. Onları görüp beraber döneceklerdir. Oğlan kabul eder. Beraber köye giderler. Köylü kızı görünce çok korkar. Oğlanın ana ve babası evlatlarını görünce çok sevinir.

9. Kız, oğlana gitmeleri gerektiğini söyleyince oğlanın anası ve babası o gece kalmalarını isterler. Gece orada kalırlar. Kız oğlanın babasına komşulardan birkaçını çağırmasını ister. Komşular gelir ve mağaradaki adamın geldiğini görünce hepsi korkar. Kız gelenlerle biraz konuşur. Onlar da kızın her sözünü onaylarlar. Kız konuşurken adamlara aslında kendisinin bir kız olduğunu, bir sevdiğinin olduğunu ve onu kaybettiğini, aşkıdan dağlara düştüğünü, unutmak için de o kadar adam kestiğini, kavgaya ettiğini söyler ve kalpağını başından çıkarır.
10. Kız oradakilere Allah'ın emriyle oğlanı kendine nikâh etmelerini diler. Hemen oradaki imam kızı oğlana nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

26. Masalın Tahlili

H- J çiftini ihtiva eden üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir çiftçiyle oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Bunlar tarlada çalışırlar, öğlen eve gider yemeklerini yerler, sonra tekrar tarlaya giderler. Bir gün oğlan babasından önce eve gelir ve anasından yemek hazırlamasını ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Anası da babası gelince yemek hazırlayacağını söyler. (Olmsz E^7 = Kahramanın tepkisi)
4. Anasının bu sözüne oğlan gücenir, evden ayrılır. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
5. Bir şehre varır. Bu şehrin beyi oğlanı görür ve ona ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Oğlan da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
7. Bey oğlanı yanına alır. Oğlan gündüzleri hayvanları otlatır, gece de beyin evinde kalır. (KF^1)

II. Hareket

8. Bir gün beyin kızı gece oğlanın odasına gider. Oğlana âşık olduğunu söyler. (a^1 = Eksiklik)
9. Kız bunu kimsenin duymamasını da tembih eder. (γ^1 = Yasaklama)
10. Günler böyle geçerken oğlan bir gün beyden izin alarak anasıyla babasını görmeye gitmek istediğini söyler. (a^6 = Eksiklik)
11. Bey kabul eder. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)

12. Beyin kızı oğlanın gitmesini istemez. Eğer anasıyla babası kendisi bırakmazsa en azından yerini öğrenmek isteyince oğlan da köyünün yerini söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)

13. Kıza döneceğini söyleyerek köyün yolunu tutar. (\uparrow = Gidiş)

14. Köye gelince oğlanın anasıyla babası çok sevinir. Oğlanın parası da olduğu için onu evlendirmek isterler. (a^1 = Eksiklik)

15. Oğlan razı olmaz ancak anasıyla babası oğlanı evlendirirler. (W^0 = Evlenme)

III. Hareket

16. Kız da oğlan gelmeyince atına biner ve oğlanın köyüne gelir. (G^2 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

17. Kız, oğlanı karısıyla pencerenin önünde oturduklarını görür. Oğlanın gelmeyeceğini karşılıklı söyleşirken anlar ve çıkar, gider. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)

18. Bir mağarada kalmaya başlar. Oraya gelen hayvanların yüklerini alır, hayvanları bırakır, adamları da keser. ($/$ = Bağlantı ögesi)

19. Köydekiler aç kalırlar. (a^1 = Eksiklik)

20. Bey de adamlarını yollar ve kavgaya tutuşurlar. Kız adamları yener. (H^1 - J^1 = Çatışma- Zafer)

21. Kavgada içlerinden birini tutar. (A^{15} = Kötülük)

22. Oğlanla bir süre mağarada kalırlar. Sonra da oğlanı anasıyla babasına götürür. Oğlanı görünce çok sevinirler. Hasret giderdikten sonra döneceklerdir, fakat oğlanın babası o gece kalmalarını ister. Onlar da kabul ederler. ($Grkç$ = Gerekçe(lendirme)ler)

23. Kız oğlanın babasına akşam komşularını çağırmaalarını söyler. Söyleşirler ama gelenler mağaradaki gördükleri adam olduğunu görünce çok korkarlar. Kız başına gelenleri anlatır. (Ex = Ortaya çıkarma)

24. Kalpağını çıkararak onlara kendisinin bir kız olduğunu söyler. (K^4 = Giderme)

25. Kız oradakilerden oğlanla kendisini nikâh etmelerini ister ve içlerinde imam olan komşu, kızla oğlanı nikâhlar. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket αD^7 Olmsz $E^7 C D^2 E^2 KF^1$

II. Hareket $a^1 \gamma^1 a^6 B^3 F^1 \uparrow a^1 W^0$

III. Hareket $G^2 C a^1 (H^1- J^1) A^{15} Ex K^4 W^0$

27. Masalın Epizotu

1. Bir padişahın üç oğlu, bir kızı vardır.
2. Padişah bir gün hastalanır ve oğullarına kızını kim isterse ona vermelerini vasiyet eder. Birkaç gün sonra da ölür. Büyük oğlan tahta geçer.
3. Bir vakit sonra bir derviş gelir ve kızı ister. Büyük oğlan kızı vermez. Tekrar kızı istemeye gelir. Yine vermez. Birkaç gün sonra da bir dev gelir, kızı ister. Ona da vermez. Küçük oğlan da babasının vasiyetini hatırlatır. Bir gün dev, bahçede kız gezerken uçar, onu kaptığı gibi gider. Anaları ve diğer kardeşleri kızı dervişe vermediği için büyük oğlana darılırlar. O da kızı aramaya gideceğini söyler.
4. Ortanca kardeş tahta oturur, parmağındaki yüzüğü onun parmağına takar. Ortanca kardeşe eğer o yüzük ne vakit parmağını sıkarsa kendisinin ya öldüğünü ya da başına bir iş geldiğini anlamasını söyler.
5. Epey yol gittikten sonra bir köşk görür. Köşkün yanında bir ağacın altında dinlenir. Kız da o köşktedir. Halayık ağacın altındaki oğlanı görünce kızı söyler. Kız da pencereden bakar. Kız ağacın altında oturanın kardeşi olduğunu görür, onu içeri alır. O sırada dev gelir. Kız da oğlana bir tokat vurur ve oğlan bir testi olur. Dev içeride insan eti koktuğunu söyler. Kız olmadığını söylerse de dev kızı hangi kardeşinin geldiğini sorar. Dev, kızı bir şey yapmayacağını söyler, kız da testiye bir tokat vurur ve oğlan eski haline gelir. Akşam kız ikisinin yattığı yerin arasında gergef işler. Dev kızı yatmasını söylediğinde kardeşinin ertesi gün döneceğini anasına göndermek üzere bir mendil işlediğini söyler. Sabah olduğunda dev oğlanı meydana çağırır. Oğlanı atından düşürür, tam kafasını keseceği sırada kız bir şey yapmamasını söyler, oğlanı alır, yarasına merhem koyar, yatağa yatırır.
6. Ortanca kardeşin parmağını yüzük sıkar ve kardeşinin başına bir iş geldiğini anlar. Küçük kardeşini tahta oturtur. Parmağına yüzüğü takar. Ne vakit yüzük parmağını sıkarsa başına bir iş geldiğini anlamasını söyler. Yola çıkar.
7. O da epey yoldan sonra kardeşinin kaldığı köşke varır. Bir ağacın altına oturur. Kız da pencereden kardeşini görür. Onu da içeri alır. Kardeşinin başına gelenleri anlatır. O sırada dev gelir. Kız oğlana bir tokat vurur ve oğlan süpürge olur. Onu kapı arkasına koyar. Dev içeride insan eti koktuğunu söyler. Kızdan doğruyu söylemesini ister. Kız da süpürgeye tokadı vurunca ortanca oğlan da eski haline gelir. Akşam yatma vakti

geldiğinde kız, dev ile oğlanın arasında yine gergef işlemeye başlar. Dev kıza yatmasını söyler. O da ertesi gün kardeşinin döneceğini bunun için de anasına göndermek üzere bir mendil işlediğini söyler. Sabah olduğunda dev ortanca oğlanı da meydana çağırır. Dev buna da bir gürz atar ve oğlan yere düşer. Kız, kardeşini alır, onu da yatağa yatırır.

8. Küçük kardeşin bu defa yüzük parmağını sıkar. Ortanca kardeşinin başına bir iş geldiğini anlar. Anasını çağırır ve onu tahta oturtur. Kendi de yola çıkar. Yüzüğü anasına verir. Yüzük parmağını sıkarsa o zaman başına bir iş geldiğini anlamasını söyler. Kardeşlerinin olduğu yere varır. Kızla konuşur. O sırada dev gelir. Kız oğlana bir tokat vurur, oğlan su bardağı olur. Dev adam eti koktuğunu, eğer küçük kardeşi geldiyse ona bir şey yapmayacağını, çünkü diğer kardeşlerine babasının sözlerini hatırlatanın o olduğunu söyler. Kız su bardağına vurur ve oğlan eski haline döner. Akşam yatma vakti geldiğinde devle küçük kardeşinin arasında kız yine gergef işler. Sabah dev küçük oğlanı da er meydanına davet eder. Ona da vurur, düşürür. Kız onu da alır, yatağa yatırır.

9. Bu kez yüzük analarının parmağını sıkar. Kadın halayığını tahta oturtur ve yola çıkar. Ancak anaları oğlanların gittiği yola gitmez. Onları bulamaz. O sırada çok da susamıştır. At tam çişini edecekken üç avuç atın çişini su niyetine içer. Bakar ki oğullarını bulamayacak sarayına döner. Kadının karnı şişer. Gebe olduğunu anlar ama çok da şaşırır. Halayık kadının düşünceli olduğunu görür ve nedenini sorar. O da atın çişini içtiğinden bahseder. Halayık kadına atın çişinden hamile kaldığını söyler. Kadın da kimsenin buna inanmayacağını, herkesin kendisinin kötü şeyler yaptığını düşünmelerinden korkar. Halayık kadının doğuracağı vakit onu hamama götürür. Orada kadın doğurur. Halayık oğlan çocuğunu sarar ve sabaha karşı konağın kapısına bırakır. Kapıdaki çocuğu görenler konuşurlarken halayık pencereyi açar ve çocuğu içeri almak gerektiğini söyler. Kimse ne olduğunu anlamaz. Hanım da dört çocuğunu kaybettiğini bari onu büyütüp, onunla avunacağını bildirir.

10. Çocuk büyür. Bir gün cirit oynarken çocuk değneğini atar ve bir çocuğun gözünü çıkarır. Oğlana diğer çocuklar kötü konuşurlar ve onu oyundan çıkarırlar. Oğlan da anasına gider ve çocukların söylediklerini anasına iletir, ondan aslını öğrenmek ister. Doğruyu söylemezse bıçakla kendisini kesecektir. Kadın da doğruyu söylemek zorunda kalır. Oğlan anasından her şeyi öğrenir ve kardeşlerini aramaya gitmek

istediğini söyleyince anası oğlanı vazgeçirmeye çalışır. Oğlan babası olan ata biner, yola koyulur.

11. Oğlan kardeşlerinin olduğu köşke varır. Kardeşleri oturmaktadır. Oğlana anası kardeşleri onu tanısin diye kardeşlerinin verdiği yüzüğü vermiştir. Çocuğa kardeşleri kim olduğunu sorarlar. O da anasının verdiği yüzüğü gösterir. Onlar da oğlanın kardeşleri olduğunu anlarlar. Oğlan, devin geldiğini öğrenince hemen atılır. Diğer kardeşleri devden korkmadığına şaşırırlar. Dev içeri girer. Atın oğlunun gelip gelmediğini sorar. Dev oğlanın yanına gider. Orada ne yaptığını sorar. Dev oğlanın korkusundan sesini çıkaramaz. Akşam kız hepsini yatırır. Oğlan kızın neden yatmadığını sorar. O da devin ona bir şey yapmasından korktuğu için yatmadığını söyleyince ablasına yatmasını söyler. Bu defa oğlan sabaha kadar uyumaz. Oğlan devi er meydanına davet eder. Oğlan devi öldürür. Beş kardeş devin öldüğüne sevinirler. Beraber kendi saraylarına dönerler. Anaları çok sevinir. Büyük oğlan padişahlığı atın oğluna verir. O ise devin kardeşlerinin kendilerini rahat bırakmayacağını, bu yüzden onları da öldürüp öyle geleceğini söyleyerek tekrar yola çıkar.

12. Epey yoldan sonra devin kardeşlerinden birinin bütün ağaçların köklerini yediğini görür. Oğlan devin yanına gider ve ona ne yaptığını sorar. O da atın oğlunun kardeşini öldürdüğünü, kendilerini de öldürmesin diye ağaçtan kale yaptığını söyler. Oğlan devin burnunu koparır, ona atın oğlu olduğunu söyler. Dev de aman diler oğlandan ve devi alıp gider.

13. Biraz yol giderler. Devin diğer kardeşinin de büyük taşları üst üste koyduğunu görür. Ona da ne yaptığını sorar. O da öteki gibi bir cevap verir. Oğlan devin omuz başına basar. Atın oğlu olduğunu söyler. O da yalvarır. Oğlan onu da alır yola koyulurlar.

14. Bir süre sonra bir dağ başında koyunların otladığını ama başında kimsenin olmadığını görürler. Başına biri gelsin diye beklerler. Fakat kimse gelmez. Koyunlar kendi başlarına yola koyulur, onlar da koyunların arkasından giderler. Koyunlar bir mağaranın içine girer. Onlar da girerler. Mağarada her şey vardır, ancak kimse yoktur. O gece orada kalırlar.

15. Ertesi gün devlerden birini mağarada bırakırlar, koyunlarla beraber giderler. Mağarada kalan dev koyunu pişirirken mağaraya bir koca karı gelir. Biraz et ister. Dev

de bir parça et verecekken koca karı koyunu alır, kaçır. Dev de kadının arkasından bakakalır.

16. Akşam geldiklerinde yemek isterler. Dev de işi olduğu gibi anlatır. Sabah diğer devi ve bir koyunu mağarada bırakırlar ve koyunlarla beraber giderler. Yine koca karı gelir, koyunu kaptığı gibi kaçır.

17. Akşam yemek isterler ancak o da başına gelenleri anlatır. Sabah olduğunda bu defa atın oğlu mağarada kalır, diğerleri koyunlarla giderler. Atın oğlu koyunu keser, pişirirken yine koca karı gelir. Et ister. O sırada oğlan kadının kafasını vurur. Kadının kafası bir kuyuya düşer. Oğlan da o kuyuya bir çomak diker ve mağaraya gelir. Akşam diğerleri gelir ve koca karının gövdesinin yattığını görürler. Diğerleri oğlandan iyice korkarlar.

18. Sabah olunca atın oğlu diğerlerine cadı karının başının bir kuyuda olduğunu söyler. İple oğlan kuyuya iner. Kuyuya inince bir demir kapı görür. Kapıyı açar ve güzel bir bahçe görür. İçinde de bir kız gergef işlemektedir. Kız oğlana oraya nasıl geldiğini sorar. O da olanları anlatır. Kız kafayı gergefin altından çıkarır. Onun anası olduğunu söyler. Oğlan kıza beraber gitmeyi teklif eder. Kız da iki kardeşini almadan gitmeyeceğini söyler. Hepsi beraber kuyu dibine gelirler. Kızların hepsi çıkar. Yukarıdakiler atın oğluna ipi sarkıtmazlar ve kızları alırlar bir şehre gider, otururlar.

19. Atın oğlu bahçede gezer. Bir ağaçta kuş yavruları vardır. Yılanı ağaca tırmanırken görür. O yılanı öldürür. Biraz uyur. O sırada kuşun anaları gelir. Oğlana saldıracağı sırada yavrular yılanı onun öldürdüğünü söyler. Kuş da oğlana bir şey yapmaz. Oğlan uyanınca kuş oğlana ne dilerse dilemesini söyler. Oğlan da kuyunun ağzına çıkmak istediğini söyler. Kuş da kırk koyun ister. Oğlanı yukarı çıkarırken gak deyince et, gık deyince su verir ama uçarken bir koyunu düşürdüğü için et veremez tam yukarı çıkacakken kuşun ağzına bacağından bir parça et verir. O da dilinin altına koyar ve yukarı çıktığında dilinin altındaki et parçasını oğlanın bacağına yapıştırır. Oğlan orada kuştan ayrılır.

20. Diğerlerinin gittiği yere varır. Bir koca karı çeşmeye su doldurmaya gelmiştir. Koca karı oğlana ne aradığını sorunca oğlan koca karıdan kendisini konuk etmesini ister. Koca karıya bir avuç altın verir ve beraber koca karının evine giderler. Yemek yerken oğlan bir ağlama sesi duyar. Koca karıya ne olduğunu sorduğunda o da memlekete bir ejderhanın dadandığını, her sene bir adam aldığını, alınca ancak şehre

su geldiğini, bu sene de sıranın padişahın kızına geldiğini, insanların o yüzden ağladığını söyler. Bir çalgı sesi duyar. Oğlan kadına o sesi de sorar. Koca karı da onların da bir ay önce gelen kişiler olduğunu söyler. Oğlan da onların kim olduğunu anlar. Koca karıya yüzüğü verir ve içlerindeki en küçüğüne giderek ona yüzüğü göstermesini ister. Kuyudayken kız oğlana, oğlan da kıza nişan vermiştir. Oğlan bir avuç altın daha verir ve koca karıyı yollar. Oğlan da ejderhanın padişahın kızını nasıl alacağını seyretmeye gider.

21. Koca karı kıza yüzüğü gösterir, kız da kadına yüzüğü nereden bulduğunu sorar. Oğlan da padişahın kızını ata bindirip bir çadıra götürdüklerini görür. Kız çadıra girerken o da çadıra girer. Kız ejderhanın görürse öldüreceğini söylerse de kılıcını çeker çadırda ejderhayı beklemeye başlar. Ejderha çadıra girer girmez kılıcını vurur ve onu öldürür.

22. Dışarıdakiler padişaha müjdeyi verirler. Oğlan da koca karının evine gider. Koca karı da kızı alır, gelir. Oğlana devlerin yaptıklarını kız anlatır. Ertesi gün iki dev çağırır ve onların aman dilemesine rağmen ikisini de öldürür. Kızları alır, koca karının evine gelir. Padişah da kızını kurtarını bulabilmek için herkesi çağırır. Kız oğlanı tanıır ve padişah kızını kendisine vermek istediğini söyler. Oğlan da kızı kendi sarayına götüreceğini, kendisinin de bir padişah olduğunu söyler. Padişah da kabul eder. O kıza da alır, koca karının evine gider. Dört kıza alır, sarayına varır. Her birini bir kardeşine, padişahın kızını da kendine nikâh eder. Düğünleri olur.

27. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva eden iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişahın üç oğlu, bir de kızı vardır. (α = Açılış)
2. Padişah bir gün hastalanır. Oğullarını çağırır ve kızını kendisi ölünce kim isterse ona vermelerini ister. (D^3 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Birkaç gün sonra da ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
4. Büyük oğlan padişah ölünce tahta geçer. Bir süre sonra bir derviş padişahın kardeşini ister.

Padişah kardeşini vermez. Bir kez daha ister, yine vermez. Bir zaman sonra da bir derviş gelir. O da kızı ister. Padişah ona da vermez. Küçük oğlan kardeşine babasının dediklerini hatırlatır. (Olmsz E³= Kahramanın tepkisi)

5. Kız bir gün bahçede gezerken dev kızı alıp kaçar. (A¹= Kötülük)

6. Büyük oğlana kızı vermediği için diğerleri darılır. O da ortanca oğlana tahtı bırakır. Kardeşine bir yüzük verir. Eğer yüzük parmağını sıkarsa kendisinin başına bir iş geldiğini anlamasını ister. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

7. Büyük oğlan kızı aramak için gider. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

8. Epey yol gittikten sonra karşısına bir köşk çıkar. Köşk, kardeşinin kaldığı köşktür. Kardeşi oğlanı görür, onu içeri alır. Devın geleceği zaman oğlana bir tokat vurur ve oğlan bir testi olur. (T¹= Biçim değiştirme)

9. Dev eve gelince insan eti koktuğunu söyler. Kız devın oğlana bir şey yapmayacağını sözünü alınca oğlanı eski haline getirir. (K⁸= Giderme)

10. Akşam yatma vakti gelince kız devle oğlanın arasında gergef işler. Devın oğlana zarar vereceğinden korkar. Sabah olunca dev oğlanı er meydanına çağırır. Dev oğlanı atından düşürür. Tam kafasını keseceği sırada kız deve oğlana bir şey yapmamasını söyler. Oğlanı alır, yaralarına merhem sürer, yatağa yatırır. (H¹- J¹= Çatışma- Zafer)

11. Ortanca oğlanın yüzüğü sıkır. Kardeşinin başına bir iş geldiğini anlar. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)

12. Küçük kardeşine tahtı ve yüzüğü bırakır. Yüzük eğer parmağını sıkarsa başına bir haller geldiğini anlamasını söyler ve büyük oğlanın başına gelenlerin aynısını yaşar. Küçük oğlanın da başına gelenler büyük ve ortanca oğlanın başına gelenlerle aynısıdır. (Üçleme)

13. Küçük oğlan da tahtı anasına bırakmıştır. Onun da parmağı yüzükten sıkınca halayığı tahta oturtur ve o da oğullarını aramaya yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

14. Anaları oğullarının gittiği yere gitmez. Onları bulamayınca sarayına dönecekken çok susar. Atın çişini su niyetine içer ve sarayına döner. (/= Bağlantı ögesi)

15. Kadının karnı şişmeye başlar. Halayık hanımından ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

16. Kadın da ne olduğunu söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)

17. Çocuk doğacağı zaman hanımını hamama götürür. Hanım orada bir oğlan çocuğu doğurur. Halayık kimseler görmeden çocuğu sarayın kapısına bırakır. Sabah da çocuğu ona acıdıkları için almış gibi saraya alır. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
18. Çocuk biraz büyür. Bir gün arkadaşlarıyla cirit oynarken oğlan bir arkadaşının gözünü çıkarır. Çocuklar oğlana kötü konuşurlar. Oğlan da anasına her şeyi anlatmasını ister. (ϵ^3 = Soruşturma)
19. Kadın da oğlana olanları anlatır. (ζ^3 = Bilgi toplama)
20. Oğlan kardeşlerini bulmak için babası atla yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
21. Oğlan kardeşlerinin olduğu yere varır. Yüzüğü gösterince oğlanın kardeşleri olduğunu anlarlar. (Q= Tanı(n)ma)
22. O sırada dev gelir. Atın oğlunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
23. Oğlanın odasına dev girer. Bu defa dev oğlandan korkar durumdadır. Akşam yatma vakti gelince kız, dev oğlana bir şey yapar diye uyumaz. Oğlan da kardeşine uyumasını söyler. Sabah olunca oğlan devi er meydanına çağırır ve devi öldürür. (H^1 - J^1 = Çatışma-Zafer)
24. Beş kardeş birlikte saraya gelirler. (\downarrow = Dönüş)
- II. Hareket
25. Büyük oğlan tahtı en küçük kardeşine vermek ister ama o, devin kardeşlerini de öldürmek gerektiğini söyler ve onları sarayda bırakır, yeniden yola çıkar. ($C\uparrow$)
26. Yolda bir devin tüm ağaç köklerini söküp yediğini görür. Oğlan ne yaptıklarını sorar. (ϵ^2 = Soruşturma)
27. Atın oğlundan korktukları için ağaçtan kale yaptıklarını söyler. (ζ^2 = Bilgi toplama)
28. O da devin burnunu koparır, aman dileyince devi alır yola devam eder. (D^5 = Bağışçının ilk işlevi) (E^9 = Kahramanın tepkisi)
29. Aynı durum ileride bir devin taşları üst üste koyduğunu sırada oğlanın, devin da omzuna basması, oğlandan aman dilemesi ve onu da alıp yola koyulmasıyla tekrarlanır.
30. Bir yerde koyunların otladığını görürler. Orada insan da olur diye düşünürler ama kimse gelmez. Koyunlar akşam dönerken onlar da koyunları takip ederler. Bir mağaraya girerler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

31. Gece orada kalırlar. Ertesi gün koyunlardan biriyle devin birini oğlan mağarada bırakır, diğeriyle koyunların gittiği yere giderler. Kalan dev koyunu pişirir ve o sırada bir koca karı gelir, koyunu alır, gider. Ertesi gün de aynı şey olur. (A⁵= Kötülük)
32. Öbür gün de oğlan kalır mağarada ve kadın gelince kadının kafasını vurur, kafa bir kuyuya düşer. (H¹- J¹= Çatışma- Zafer)
33. Oğlan ertesi gün diğerleriyle kuyunun başına gelir. Bir iple kuyuya iner. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
34. Kuyuya inen oğlan bir demir kapı görür. Onu açınca güzel bir bahçe görür. İçinde de gergef işleyen bir kız oturmaktadır. Kız oğlana orada ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
35. Oğlan da koca karının kafasını aradığını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
36. Kız kafayı çıkarır ve onun kendi anası olduğunu söyler. Oğlan da kıza gitmeyi teklif eder. Kız da kardeşlerini de almak istediğini söyler ve beraber kuyunun dibine giderler. (/= Bağlantı ögesi)
37. Kızlar teker teker kuyudan çıkarlar. Yukarıdaki devler oğlanı kuyudan çıkarmazlar. Onlar bir şehre gider otururlar. (A¹= Kötülük)
38. Oğlan bahçede gezerken kuşları öldürecek yılanı görür. (d⁷= Bağışçının ilk işlevi)
39. Yılanı öldürür. Kuşun yavrularını kurtarır. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
40. Kuşun anaları gelince oğlanın yavrularını kurtardığını öğrenir ve ona ne dilerse dilemesini ister. (f⁹= Büyülü nesnenin alınması)
41. Oğlan da yukarı çıkmak istediğini söyler. Kuş da oğlandan kırk koyun ister. Oğlan kırk koyunu getirir ve yukarı çıkar. (G⁴= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
42. Oğlan diğerlerinin gittiği yere varır. Orada bir çeşme başında bir koca karı görür. Ona bir avuç altın verir ve kendisinde kalır. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
43. Akşam oğlan önce ağlama sonra da çalgı sesinin sebeplerini kadına sorar ve ondan her şeyi öğrenir. (D²= Bağışçının ilk işlevi) (E²= Kahramanın tepkisi)
44. Oğlan padişahın kızının ejderhaya verilmek üzere çadıra götürüldüğünü görür ve kızla beraber çadıra girer. Ejderhayı öldürür. (H¹- J¹= Çatışma- Mücadele))
45. Koca karıyı da devlerin yanına göndermiştir. En küçük kıza oğlanın yüzüğünü gösterir, kız yüzüğü tanır. Gelenin kim olduğunu anlar. (Q= Tanı(n)ma)

46. Koca karı kızını alır, eve getirir ve oğlan ondan her şeyi öğrenir. (Ex= Ortaya çıkarma)

47. Devleri yanına çağırır ve ikisini de öldürür. (U= Cezalandırma)

48. Padişah kızını kurtaran oğlana kızını vermek istediğini söyler. Oğlan kızını alır, diğerlerini de koca karının evinden alır. Hep birlikte saraya giderler. (w¹= Evlenme)

49. Her birine bir kızını verir. Kendisi de padişahın kızını alır. Düğün yaparlar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha D^3 \beta^2 \text{Olmsz } E^3 A^1 (F^1 C T^1 K^8 (H^1 - J^1) B^4)^3 C D^2 E^2 \varepsilon^3 \zeta^3 C Q D^2 (H^1 - J^1) \downarrow$

II. Hareket $C \uparrow (\varepsilon^2 \zeta^2 D^5 E^9)^2 A^5 (H^1 - J^1) G^5 D^2 E^2 O A^1 d^7 E^7 f^9 G^4 O D^2 E^2 (H^1 - J^1) Q \text{ Ex } U w^1 W^0$

28. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir Keloğlan, bir de onun koca karı anası vardır. Anası oğlanı hangi işe verse durmaz. Bir gün Keloğlan padişahın kızına âşık olur. Anasına padişahın kızını istemesini söyler. Anası padişahın kızını ona vermeyeceğini söylese de Keloğlan kızını ister. Anası saraya gider. Padişaha oğlunun kızını istediğini söyler. O da oğlanı yanına çağırır. Kızını Keloğlan'a vermek istemez. İş yokuşa sürmek için dünyadaki kuşları getirirse kızını vereceğini söyler. Keloğlan padişahın isteğini yapamayacağını düşünür ve başını alır, gider.

2. Epey yoldan sonra bir kıra varır. Orada bir derviş görür. Derviş oğlana nereye gittiğini sorar. O da başına gelenleri anlatır. Derviş Keloğlan'a filan yere gitmesini, orada büyük bir selvi ağacı olduğunu, dünyada ne kadar kuş varsa o ağaca konduğunu söyler. Ağaca "Macun" derse kuşların ağaçta kalacağını da sözlerine ekler. Keloğlan hemen dervişin dediği ağacı bulur. Kuşlar ağaca konar. "Macun" deyince de kuşlar ağaçta kalır. Hepsini toplar, padişaha götürür.

3. Padişah Keloğlan'ın dediğini yaptığını görünce başında saç bittiğinde kızını vereceğini söyler. Keloğlan birkaç gün evden dışarı çıkmaz. Padişah da vezirin oğluna kızını nişanlar. Keloğlan gelmez artık diye düşünür ve düğün yapar.

4. Oğlan düğün olacağını işitince doğru saraya gider. Tavan arasına saklanır. Güvey girecekleri sırada Keloğlan "Macun" der ve kızla vezirin oğlu yatağa yapışırlar. Herkes

sabah odalarından çıkmayınca onları merak eder. Birisi kapı deliğinden bakmak ister. O sırada Keloğlan “Macun” der ve kapıya yapışır. Sonra saraydakiler sırayla yapışırlar.

5. Padişah adamlarından bir hoca getirmelerini ister. Onlar da hocaya giderken Keloğlan adamların peşlerine takılır. Adamlar bir kasaba varırlar. Et almak isterler. Keloğlan yine “Macun” der ve hepsi etlere yapışır, kalırlar.

6. Padişah adamlarının gelmediğini görünce kendisi onları aramaya gider. Bakar ki gönderdiği adamlar kasap dükkânında yapışmış, dururlar. Onlar da durumu padişaha anlatırlar. Padişah hocanın yanına varır. Olanları anlatınca hoca da kızını Keloğlan’a vermediği için onun bu işleri yaptığını padişaha söyler. Çaresini sorunca hoca da kızını Keloğlan’a vermesini söyler.

7. Padişah saraya gelir. Keloğlan’ı bulmak için adamlarına emir verir. Keloğlan bunu işitince hemen evine gider. Anasına adamlar kendisini sorunca uzun zamandır kayıp olduğunu, altın verilerse arayıp oğlanı getireceğini söylemesini ister. Adamlar eve gelirler. Keloğlan’ın anası oğlunun dediği gibi yapar. Adamlar kadına bin altın verirler.

8. Keloğlan birkaç gün sonra padişahın yanına gider. Padişah nerede olduğunu sorunca kızını alamayınca çekip gittiğini söyler. Padişah hemen vezirini çağırır ve Keloğlan’la kızını nikâh eder. Keloğlan “Çözül macun!” deyince hepsi kurtulur. Vezirin oğlu kaçır ve bunlar düğün yaparlar.

9. Vezirin oğlu epey yol gider. O sırada bir satıcı elindeki kutuyu bin altına vezirin oğluna satar. Oğlan kutunun içindekini merak eder. Açtıkça bir kutu çıkar ve sonunda bir sıçan ve bir bok böceği çıkar. Satıcının kendisini aldattığını düşünür. Sıçan ve böceği de alır, gider. Bir şehre varır. Orada padişahın kızına âşık olur. Kız da oğlana âşık olur ve oğlana kendisini babasından istemesini söyler.

10. Oğlan kıza hiç parası olmadığını, onu isterse çok para alacağını söyler. Kız oğlana bir avuç altın verir. Kızın verdiği parayla büyük bir adam olur. Sonra gider padişahın kızını ister. Padişah oğlana kızını verir. Vezir bu haberi duyunca oğlana altın verir ve kızla güvey girdiklerinde yatağın kenarına yatmasını söyler. Oğlan da vezirin dediğini kabul eder. Düğünleri olur.

11. Oğlan kıza bir şey yapmaz ve yatağın kenarında yatar. Ertesi gün vezir yine para verir ve kıza bir şey yapmamasını söyler. Oğlan yine vezirin dediğini yapar. Kız da

bunu babasına anlatır. Oğlanı istemediğini söyler. Padişah da oğlanı zindana atar. Padişah kızını veziriyle nikâhlar ve düğün yaparlar.

12. Oğlan kızın aşkından ne yapacağını bilemediği sırada kutudan sıçan çıkar. Oğlan sıçanla böceği salıverir. Bok böceği veziri abdesthanede bekler. Vezir gelince böcek vezirin götüne kaçar. Vezir yatağa yatar. Böcek vezirin içinde dolaşır ve her yere pisler. Gelin de başka odaya gider. Üç gece böcek vezire eziyet eder. Götüne bir tıpa takar ve gece kızla yatar. Sıçan vezirin burnuna kuyruğunu değdirince vezir hapşırır ve tıpa çıkar. Yine her yere pisler. Kız da diğeri kendisiyle yatmasa da böyle şeylerinin olmadığını babasına anlatır. Padişah oğlanı zindandan çıkarır. Yeniden bir düğün yaparlar.

28. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir Keloğlan ve onun koca karı bir anası vardır. (α = Açılış)
2. Keloğlan bir gün anasına padişahın kızını istemesini söyler. (a^1 = Eksiklik)
3. Anası da çaresiz saraya gider ve padişahın kızını ister. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
4. Padişah Keloğlan'ın anasından oğlunu yollamasını ister. Keloğlan gelince de ondan dünyadaki tüm kuşları toplayıp getirirse kızını vereceğini söyler. (M= Güç iş)
5. Keloğlan bu isteği yerine getiremeyeceğini düşünür ve başını alır, gider. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
6. Epey bir yol gittikten sonra bir dervişle karşılaşır ve derviş Keloğlan'a ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
7. Keloğlan da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
8. Derviş oğlana ne yapması gerektiğini anlatır. (F^2 = Büyülü nesnenin alınması)
9. Keloğlan dervişin dediği yere gider. Orada tüm kuşları toplar padişaha getirir. (N= Güç iş yerine getirme)
10. Padişah Keloğlan'ın dediğini yaptığını görünce ona başında saç çıkınca kızını vereceği söyler ve yollar. (M= Güç iş)
11. Keloğlan yine düşüncelidir. Evden dışarı çıkmaz. Padişah da Keloğlan'ın artık gelmeyeceğini düşünerek vezirin oğluyla kızına düğün yapar. (W^0 = Evlenme)

II. Hareket

12. Keloğlan kızın düğününün olduğunu duyar ve sarayda tavan arasına saklanır. Güvey girecekleri vakit “Macun!” der ve kızla oğlan yatağa yapışırlar. (E⁹= Kahramanın tepkisi)

13. Herkes gelinle damadı merak ederler. Biri kapı deliğinden bakarken yine “Macun!” der adam kapıya yapışır. Saraydakiler sırayla kapıya yapışırlar. Padişah da adamlarını hoca getirmeleri için yollar. Keloğlan da adamların arkasından gider. Bir kasap dükkânında et alacakları sırada “Macun!” deyince adamların hepsi etlere yapışır. (/= Bağlantı ögesi)

14. Bu defa padişah adamlara bakmaya gider. Olanları adamlarından öğrenir. (Ç³= Bilgi toplama)

15. Hocaya giderek olanları anlatır. Hoca da Keloğlan’a kızını vermediği için başına bunların geldiğini söyler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

16. Padişah hemen Keloğlan’ı adamlarından getirmelerini ister. (B¹= Aracılık, geçiş anı)

17. Keloğlan da bunu duyar ve adamlardan önce eve döner. Anasına da adamlar geldiğinde kendisinin olmadığını ama biraz altın verilerse onu getireceğini söyler. (D¹= Bağışçının ilk işlevi)

18. Adamlar gelince kadın oğlunun dediği gibi konuşur. Adamlar altın verirler. (E¹= Kahramanın tepkisi)

19. Birkaç gün sonra Keloğlan padişahın yanına gider. Padişah Keloğlan’la kızını nikâhlar. Düğünleri olur. (W⁰= Evlenme)

20. Keloğlan “Çözül macun!” deyince yapıştıkları yerden kurtulurlar ve vezirin oğlu son hızla oradan uzaklaşır. (K⁵= Giderme)

III. Hareket

21. Oğlan bir şehre varır. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

22. Gezerken bir satıcıdan bir kutu alır. İçinden bir sıçan ve bir bok böceği çıkar, onları da sırtına vurur ve gezmekte olan şehrin padişahının kızına âşık olur. Kız da oğlana âşık olur ve kız oğlana babasından kendisini istemesini ister. (a¹= Eksiklik)

23. Oğlan da kızdan para verirse istediğini kabul edeceğini söyler ve kız oğlana bir avuç altın verir. (D¹= Bağışçının ilk işlevi) (E¹= Kahramanın tepkisi)

24. Oğlan gider padişahın kızını ister. Padişah da kızını verir. (w¹= Evlenme)

25. Vezir oğlana kızla beraber olmamasını söyler ve ona altın verir. (η^1 = Aldatma)
26. Oğlan da kabul eder. (θ^1 = Suça katılma)
27. Birkaç gün oğlan böyle davranınca kız babasına söyler ve padişah oğlanı zindana atar. (A^{15} = Kötülük)
28. Kızını da veziriyle nikâhlar ve düğün yapar. (W^0 = Evlenme)
29. Zindanda sıçan kutudan çıkar. Oğlan böceklerle sıçanı salıverir. Böcek vezirin içine girer ve bu yüzden de her yeri pisletir. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
30. Kız da oğlanın vezirden daha iyi olduğunu anlar ve babasına durumu anlatır. (Ex= Ortaya çıkarma)
31. Padişah oğlanı zindandan çıkarır. (K^{10} = Giderme)
32. Yeniden düğün yaparlar. (w^2 = Evlenme)
- Çözümleme
- I. Hareket $\alpha a^1 M C D^2 E^2 F^2 N M W^0$
- II. Hareket $E^9 \zeta^3 B^1 D^1 E^1 W^0 K^5$
- III. Hareket $C a^1 D^1 E^1 w^1 \eta^1 \theta^1 A^{15} W^0 f^9 Ex K^{10} w^2$

29. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir oduncu babanın üç kızı vardır. Büyük kız bir gün padişah kendini oğluna alsa bir kilim dokuyacağını, üstüne askerlerin hepsi oturduktan sonra daha da yer kalacağını söyler. Ortanca kız da padişah oğluna kendini alsa bir çadır dikeceğini, askerlerin hepsi çadıra girse bir o kadar da boş yer kalacağını söyler. Küçük kız da bunun üzerine kendini padişahın oğluna alsalar bir oğlan, bir kız iki çocuk doğuracağını anlatır.
2. Padişah da lalasıyla derviş kılığına girip dolaşır. Yolu kızların evine düşer ve kızların konuşmalarını duyar. Lalasına kapıya bir nişan koymasını ister. Kızların konuşmaları padişahın çok hoşuna gider. Ertesi gün de padişah eve bir atlı gönderir, büyük kızı saraya götürürler. Kızı oğluna verir ve kilimi dokumasını ister. Kız da kendisinin yapamayacağını, o kadar paraları olduğunu, çarşıda dokutmalarını söyler. Bunun üzerine kızı geri gönderirler. Ortanca kız da büyük kız gibi lakırdılar söyler. Küçük kızı da sonra şehzadeye verirler. Bu kız dediği gibi bir oğlan, bir kız çocuk doğurur.

3. Kardeşleri kızını kıskanırlar. Çocukları doğurtan ebeye çok para verirler, çocukların yerine bir köpek, bir de kedi yavrusunu koymalarını, çocukları da kendilerine vermesini isterler. Ebe kabul eder. Kızlar da çocukları alıp giderler. Çocukları götürüp bir mezarlığa atarlar. Ebe de kedi ve köpek yavrularını padişaha götürür. Bunun üzerine çok kızan padişah kızını yarı beline kadar kuyuya gömdürür, geçenlerin de üç kere tükürmelerini buyurur.

4. Çocukların bırakıldığı bir yerde keçi otlar. Keçi bu çocukları emzirir. Keçinin sahibi de bu iş olduğundan beri keçiden hiç süt alamaz. Koca baba merak eder ve ertesi gün keçiyi salar, kendisi de bir yere saklanır. Keçinin iki çocuğu emzirdiğini görür. Koca baba çocukları alır, eve getirir. Koca babanın çocuğu olmadığından karısına bu çocukları büyütme teklif eder. Keçi yine çocukları emzirmeye devam eder.

5. Epey zaman sonra çocuklar büyür. Çocuklar mektebe giderken bir gün şehzade de ava çıkmıştır. Çocukları görünce onları yanına çağırır. Onlara ana, babalarını sorar ve bir yandan da kendinin böyle çocukları olmadığı için üzülür. Çocukların ana ve babalarının yanına gider ve çocukları sarayda büyütme ister. Onlara çokça da altın verir. Koca baba ile koca karı kabul ederler ve çocukları verirler.

6. Çocukların bir vakit sonra üvey ana ve babaları da ölür. Sarayda yaşarlar. Asıl anasının kardeşleri çocukların sarayda olduğunu öğrenince şehzade duyarsa bir fenalık yapar düşüncesiyle bir acuze karıya para vererek oğlanı öldürmesini isterler. Kadın da kızlara onu öyle bir yere göndereceğini bir daha gelemeyeceğini söyler. Kızlar kadını gönderirler.

7. Koca karı bir yere gizlenir. Çocuk evden gidince kapıyı çalar. Kız kardeşi kimseye kapıyı açmamasını öğütlediği için pencereden bakar. Kapıyı açmasını abdest alıp, namaz kılacağını söyler. Kız da kapıyı açar. Kadın namazını kıldıktan sonra ona bazı sorular sorar. Kız da kadına kardeşinin kaleme gittiğini, akşamları eve geldiğini söyler. Kadın da kıza üzüldüğünü kardeşine Çengicağane kızını diye biri olduğunu ondan kendisine getirirse kardeşi gelinceye kadar onunla eğleneceğini söyler, çıkar gider. Kız oğlana kadının dediği kızını getirmesi için yalvarır ve oğlan da daha fazla dayanamayarak ertesi gün yola düşer.

8. Epey yol gittikten sonra bir dev karısına rastlar. Kadın orada ne aradığını sorar. Oğlan da Çengicağane'ye gitmek istediğini söyler. Kadın da yerini bilmediğini ama oğullarının biliyor olabileceğini söyler. Akşam kadının oğulları gelmeden oğlana bir

tokat vurur, oğlan süpürge olur. Oğlanlar gelince insan etinin koktuğunu söylerler. Kadın da birinin geldiğini, iki memesinden de içtiğini söyler. Oğlanlar da onu kardeş bileceklerini duyurunca kadın süpürgeye bir tokat vurur ve oğlan eski haline gelir.

9. Oğlan gitmek istediği yeri dev karısının oğullarına sorar. Büyük oğlan yerini bilir, fakat çok uzak olduğunu söyler. Oğlanı yanına oturtur ve oraya nasıl gideceğini birer birer anlatır. Oğlan da yola düşer. Dev in dediğini yapar. Çengicağane kızı pek çok şey ister, oğlan hiçbirini yapmaz. Oğlan yakasını kurtarır kız kardeşine dalı getirir.

10. Teyzeleri oğlanın geldiğini duyunca yine acuze karıyı çağırırlar. Kadın da yine oğlanın olmadığı bir zamanda çocukların kaldığı yere gelir. Kadın kıza kardeşinin dalı getirip getirmediğini sorar. Kız da getirdiğini söyler. Kıza oğlana yalvarmasını onun bu kez kendisini getirmesini söyler. Akşam oğlan gelince kız yine oğlana yalvarır. Oğlan, kardeşinin yalvarmasına dayanamaz, yine yola koyulur.

11. Oğlan dev anasının yanına varır. Büyük oğlana işi anlatır. Dev in oğlu oğlana yine nasıl yapacağını söyler. Oğlan yine yola koyulur. Büyük oğlanın dediklerini yapar. Oğlan kızın saçlarından tutar. Kız oğlana kendisini nereye götüreceğini sorar. Oğlan da anlatır. Kız, parmağındaki yüzüğü çıkarıp yalar. O anda bir Arap belirir. Onları bir anda kardeşinin yanına götürür.

12. Bir gün Çengicağane kızı padişahı davet eder. Davete giden padişah daha önce hiç öyle şeyler görmediği için çok utanır. Karşılık olarak o da onları davet eder. Çengicağane kızı oğlanla kardeşine sarayın arkasında gömülü kadının kim olduğunu sorar. Onlar da bilmediklerini söylerler. Kız onun anaları olduğunu, davete gelen padişahın da babaları olduğunu söyler. Saraya giderken ellerine gül verir ve o gülleri yolda gömülü olan kadına atmalarını söyler. Çocuklar gülleri atarlar. Kadın çocuklarının geldiğini anlar. Sonra saraya girerler.

13. Çengicağane kızı padişaha çocukların kim olduğunu sorar. O da mektebe giderken onları gördüğünü, ana ve babalarından aldığını söyler. Kız da padişaha onların kendi öz çocukları olduğunu söyler. Padişah çocuklarını öper. Gömülü kadını çıkarıp getirmelerini ister. Padişah kadına yeniden nikâh yapar. Hepsi başlarına geleni anlatır. Padişah çocukların teyzelerini ve acuze kadını çağırır. Onları kırk katıra bindirir, dağlara çarpılarak öürler. Kadın da iyileşince kırk gün, kırk gece düğün ederler.

29. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir oduncu babanın üç kızı vardır. (α = Açılış)
2. Kızlar kendi aralarında padişahın oğlu kendilerini alsa ne yapacaklarını söylerlerken padişah da tebdil-i kıyafetle oradan geçmektedir ve kızların sözleri hoşuna gider. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
3. Padişah kapıya bir nişan koydurur. Ertesi sabah da büyük kızı saraya getirtir. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)
4. Kızı oğluna alır. (w^1 = Evlenme)
5. Padişah kızıdan kardeşleri arasında konuşurken söylediklerini yapmasını ister. (M= Güç iş)
6. Kız söylediklerini yapamaz ve kızı evine gönderir. Ortanca kız da büyük kız gibi yapar ve gönderilir. (Olmsz N= Güç iş yerine getirme)
7. Sonunda oğlunu küçük kızla evlendirir. (W^0 = Evlenme)
8. Küçük kız dediği gibi bir kız, bir oğlan doğurur. (N= Güç iş yerine getirme)

II. Hareket

9. Kızın kardeşleri kızı kışkırdıkları için ebeye para verirler ve çocukları alırlar, çocukların yerine de bir kedi, bir de köpek yavrusunu padişaha götürmesini isterler. Padişah çok kızar ve kızı yarı beline kadar bir kuyuya gömdürür ve oradan geçenlerin de üç kere yüzüne tükürmeleri emrini verir. (A^{15} = Kötülük)
10. Kızlar çocukları bir mezarlığa bırakırlar. Bir koca babanın keçisi de otlamaya gittiğinde bu çocukları emzirir ve keçinin sütünün epeydir olmadığını gördükleri için koca baba keçiyi takip eder. Keçinin iki çocuğu emzirdiğini görünce de çocukları alır eve gelir. Koca babanın hiç çocuğu yoktur. (a^1 = Eksiklik)
11. Çocukları büyütürler. Bir gün mektebe giderken şehzade onları görür. Çocukların ana ve babalarına para verir ve çocukları kendi sarayına götürür ve orada beraber yaşarlar. (KF^1)
12. Çocukların teyzeleri çocukların yaşadığını öğrenirler ve bir acuze karıya para vererek oğlanı öldürmesini isterler. (A^{13} = Kötülük)
13. Kadın da çocukların kaldığı yere gelir. Oğlan evde değildir ve kardeşine kapıyı kimseye açmamasını tembih etmiştir. (γ^1 = Yasaklama)
14. Kız pencereden bakar. Kadın da namaz kılacağını söyler. (η^1 = Aldatma)

15. Kız da kapıyı açar. (δ^1 = Yasağın çiğnenmesi)
 16. Kıza yalnız sıkıldığını, kardeşi gelince ondan Çengicağane kızını kendisine getirmesini ve kardeşi gelinceye kadar onunla eğlenmesini söyler. (a^3 = Eksiklik)
 17. Oğlan gelince kız Çengicağane kızını ister. (B^2 = Aracılık, geçiş anı)
 18. Oğlan da kardeşini kıramaz ve yola düşer. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
 19. Yolda bir dev anasıyla karşılaşır. Kadın orada ne aradığını sorar oğlana. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
 20. Oğlan da ne aradığını kadına anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
 21. Kadın kendisinin bilmediğini ama oğullarına sorabileceğini söyler. Akşam oğulları gelmeden oğlana bir tokat vurur ve oğlan süpürge olur. (T^1 = Biçim değiştirme)
 22. Devın oğulları gelince insan etinin koktuğunu söylerler. Kadın da oğlana zarar vermesinler diye oğlanın kendini emdiğini söyler ve onlar da bir şey yapmayacaklarını söylerler ve süpürgeye kadın bir tokat vurur ve oğlan eski haline döner. (K^8 = Giderme)
 23. Durumu anlatınca büyük oğlan oraya nasıl gideceğini anlatır. (F^2 = Büyülü nesnenin alınması)
 24. Oğlan da yola çıkar. (C↑)
 25. Devın dediklerini yapar. Dalı alır, kardeşine götürür. (KF^2)
- III. Hareket
26. Oğlanın geldiği duyan teyzeleri kadını yine çağırırlar. Kadın yine oğlanın olmadığı bir vakitte kızın yanına gelir ve kıza dalı getirip getirmediğini sorar. (ϵ^1 = Soruşturma)
 27. Kız da dalı getirdiğini söyler. (ζ^2 = Bilgi toplama)
 28. Bu defa kadın aslında kendisini getirirse yalnızlığını gidereceğini akşam kardeşi eve geldiğinde ona ısrar etmesini söyler. (a^3 = Eksiklik)
 29. Oğlan eve gelince yine ısrar eder ve bu defa kendisini getirmesini ister. (B^2 = Aracılık, geçiş anı)
 30. Oğlan kızın yalvarmasına dayanamaz tekrar yola çıkar. (C↑)
 31. Yine dev anasına gider ve devın oğlundan ne yapacağını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
 32. Devın oğlu da ona ne yapacağını anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
 33. Devın dediklerini yapar. Kızı saçlarından tutar. Kız da parmağındaki yüzüğü yalar ve bir Arap çıkar. Arap onları oğlanın kardeşinin yanına götürür. (KF^2)

34. Bir gün Çengicağane kızı padişahı davet eder. Padişah da onları davet eder. Çengicağane kızı çocuklara analarının ve babalarının kim olduğunu söyler. Davete giderken analarına gül atarlar ve kadın da onların kendi çocukları olduğunu anlar. (Q= Tanı(n)ma)

35. Padişaha da çocukların kendi çocukları olduğunu söyler. Padişah çocuklarına sarılır. (Ex= Ortaya çıkarma)

36. Karısını gömdürdüğü yerden çıkartır. (KF¹)

37. Çocukların teyzeleriyle acuze kadını getirtir ve onları kırk katıra bağlar, dağlarda parçalanır, ölürlür. (U= Cezalandırma)

38. Padişah karısıyla yeniden evlenir. Düğünleri olur. (w²= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket α (B¹ w¹M Olmsz N)² B¹ w¹M N W⁰

II. Hareket A¹⁵ a¹ KF¹ A¹³ γ^1 η^1 δ^1 a³ B² C D² E² T¹ K⁸ F² C[↑] KF²

III. Hareket ε^1 ζ^2 a³ B² C[↑] D² E² F² KF² Q Ex KF¹U w²

30. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir fesleğencinin üç kızı vardır. Bu kızlar her gün fesleğenleri sularlar. Bir de evlerinin karşısında bir bey bu kızları fesleğenleri sularken izler.

2. Büyük kız fesleğen sularken bey görür ve kızla eğlenmek ister. Kıza fesleğenlerin kaç yaprak olduğunu sorar. Kız da bilmediği için hemen oradan gider. Ortanca kıza aynısını sorar, o da bilemez. Küçük kız geldiğinde ona da sorar. Küçük kız da beye bir soru sorar ve bey utancından bir şey diyemez.

3. Bunun üzerine kıza bir oyun yapmaya karar verir. Birkaç gün sonra balıkçı kılığına girer. Kız da balık sevdiği için adamı çağırır, balıkçı gider. Kız arkasında balığın ne kadar olduğunu sorunca balıkçı da parayla satmadığını söyler. Kız neyle sattığını sorduğunda da bir şeftaliye bir okka verdiğini söyler. Kız da dediği gibi balıkçıya bir şeftali verir, bir okka balık alır. Bey de sevinerek evine gider. Kızın da bahçeye çıkmasını gözetir.

4. Büyük ve ortanca kızlar bahçeye çıkarlar. Bey de onlara takılır, Küçük kıza sıra geldiğinde yine aynı soruyu sorar. Kız da adama verdiği cevabı tekrarlar. Balıkçı da bir okka balığa bir şeftali verdiğini söyleyince kızın beyni atar. Kız da adama bir oyun oynamayı düşünür.

5. Kız gider tongurdaklı, mongurdaklı bir urba yaptırır, koltuğunun altına alır. Bir gün beyin evinin kapısı açılacağı sırada kimse görmeden at damına girer. Beyin de yattığı yer bu damın üstündedir. Gece olur, herkes yatar. Kız da tongurdaklı urbayı giyer, beyin yanına gider. Silkinmesiyle tongurdaklar öter, bey uyanır, tir tir titrer. Kız kalın bir sesle Azrail olduğunu, canını almaya geldiğini, ya canını ya da dibine bir boynuz sokacağını söyler. Bey de boynuzu sokmasını ister. Kız da beyin arkasına boynuzu sokar, çıkıp gider.

6. Bey sabah güç bela boynuzu çıkarır. Fakat beş-on gün bir yere oturamaz. Bir gün pencereden küçük kıza takılır. Yine aynı konuşmalar geçer. Kız da boynuzdan bahsedince bey işi kızın yaptığını anlar. Hemen anasına gider. Karşıdaki küçük kıza almasını ister. Anası razı olmasa da kıza istemeye gider.

7. Kızın anasıyla babası kıza verirler ve düğün hazırlıklarına başlarlar. Kız beyin bir iş edeceğini düşünür. Babasına gider ve kendisine benzer bir bal mumundan resim yaptırmasını ister. Babası kızının dediğini yaptırır. Kız resmi alır, gelin olacağı odanın içine koyar. Resmin kafasına bir ip bağlar ve ipin ucunu dolaba uzatır. Resmin içine de pekmez doldurur. Kız akşam olunca güveyi gideceğine yakın resme gelinlik urbalarını giydirir, kendisi de dolaba girer. Güvey gelir, belindeki kılıcı çıkarır ve kızın üzerine yürür. Kız usulca ipi çeker, adam kılıcı vurur, pekmezler dökülür. Kanını içmeye yeminli olduğunu söyleyen adam bir avuç pekmez alıp içer. Adam kızın kanını bu kadar tatlıysa kendi ne kadar tatlıdır, diye düşünür. O sırada kız dolaptan çıkar. Bey şaşırıp kalır. Sonra birbirlerine sarılırlar, muratlarına ererler.

30. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktin birinde bir fesleğencinin üç kızı vardır. (α = Açılış)

2. Karşı evde de bir bey vardır ve bu bey kızlar fesleğenleri sulamaya çıktıklarında onlara fesleğenlerin kaç yaprağı olduğunu sorarak takılır. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)

3. Büyük ve ortanca kızlar cevap veremedikleri için çok utanırlar. (Olmsz E^1 = Kahramanın tepkisi)

4. Küçük kıza da aynı soruyu sorduğunda kız da beye bir soru sorarak beyin utanmasına sebep olur. Bey de bunun üzerine kıza bir oyun oynamak ister. (E^1 = Kahramanın tepkisi)

5. Bey balıkçı kılığına girer ve balık satmak için evden çıkar. (T^3 = Biçim değiştirme)
6. Kız da balık sevdiği için satın almak ister. Ancak balıkçı parayla balıkları satmadığını, bir şeftaliye bir okka balık vereceğini söyler. (η^1 = Aldatma)
7. Kız da bir şeftali verir, balıkları alır. (θ^1 = Suça katılma)
8. Bey, küçük kız bahçeye çıkınca ona yine takılır. O da aynı cevabı verince, bir şeftaliye bir okka balık verdiğini söyleyince kız da çok kızar ve beyin o balıkçı olduğunu anlar. (Q = Tanı(n)ma)
9. Bu defa da kız, balıkçıya bir oyun oynamak ister. Tongurdaklı, mongurdaklı bir urba diktirir ve bir gece beyin odasına girer ve beyi korkutur. Ya canını ya da dibine boynuz vuracağını söyleyince bey de boynuz vurmasını ister. Kız boynuzu vurur ve adam bir süre yerine oturamaz.
Bu defa bey küçük kıza tekrar takılır ve boynuzu vuranın kız olduğunu anlar. (Q = Tanı(n)ma)
10. Bey, anasından kızını ister. (a^1 = Eksiklik)
11. Kızın anasıyla babası kızını verirler. Kız da beyin bir iş yapacağını düşünür ve babasından bal mumundan kendi resmini yaptırmasını ister. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
12. Güvey gireceği odaya bunu koyar, içine pekmez doldurur, kafasından ip bağlayarak dolaba ipin ucunu koyar ve gece bey gelmeden dolaba saklanır. ($/$ = Bağlantı ögesi)
13. Bey odaya girer, kılıcını vurur ve o sırada pekmezler dökülür. Kanından bir avuç içeceğine yemin eden bey kanı içer ve kanı bu kadar tatlı olanın kendisi ne kadar tatlıdır, diye düşünür. O sırada kız dolaptan çıkar, sarılırlar ve muratlarına ererler. (KF^1)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha (D^1 \text{ Olmsz } E^1)^2 D^1 E^1 T^3 \eta^1 \theta^1 (Q)^2 a^1 D^2 KF^1$

31. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişah vardır. Hiç çocuğu olmadığı için çok üzülür. Padişah bir gün lalasıyla gezmeye çıkar. Abdest alıp, namaz kılarken bir derviş gelir. Derviş bunlara selam verir, padişah da dervişe kendisinin padişah olduğunu bildiğine göre, derdinin ne olduğunu da bilebileceğini söyler. Derviş de padişaha bir elma verir, yarısını kendisinin, yarısını da karısının yemesini söyler. Padişah vezirinin de çocuğu

olmadığını söyler. Derviş ona da bir elma verir, elmanın yarısını karısına yedirmesini söyler, gider.

2. Padişah ve veziri saraya dönerler. Vezire eğer oğlu olursa kızını oğluna alacağını, yok eğer kızı olursa da oğlunu öldüreceğini söyler. Vezir de padişahın dediğini kabul eder. Bir süre sonra padişahın da vezirin de oğlu olur. Ancak vezir ebeye para verir ve oğlunu padişahın öldürmesinden korktuğu için uzaklara götürmesini ister. Karısının yanına da bir kedi yavrusu koyar. Padişaha vezirin karısının kedi doğurduğunu haber verirler.

3. Padişahın oğlu büyür. Vezirin oğlunu da ebe bir camiye bırakmıştır. Zümrüd-ü Anka kuşu da çocuğu alır, yavruları yesin diye götürür. Yavrular da çocuğun adam olduğunu anlarlar ve yemezler. Yavrular analarına insanoğlu olduğu için çocuğu yemediklerini söyleyince kuş da yavruları için başka şeyler getirir. Yavrular da hem kendileri yerler, hem de çocuğa yedirirler. Çocuk büyür. Kuşların dilini de öğrenir. Kuşun yavruları çocuğu bırakıp gitmezler.

4. Kuşun yavruları analarına çocuğu nereden aldıysa oraya bırakmalarını ister. Kuş çocuğu alır, aldığı yere bırakır. Ebe de camiden geçerken bir gün çocuğu görür. Bıraktığı çocuk olduğunu anlar ve evine götürür. Ebe vezire oğlunu gelip almasını haber verir. Vezir ebenin evine gider. Çocuğu alır. Padişaha da bir öksüz bulduğunu, izin verirse çocuğu evlatlık almak istediğini söyler. Padişah da izin verir. Padişah kendi oğluyla beraber büyüsünler ister.

5. Bir gün çocuklar havuz başındayken iki güvercin gelir. Güvercinler suya girip kuyruklarını sallar ve uçarlar. Bunu gören vezirin oğlu güler. Padişahın oğlu da neye güldüğünü sorar. Zorla anlattırmaya çalışır. O da öndeki kuşun Hint padişahının kızı olduğunu, diğerinin de ona âşık olan şehzade olduğunu söyler. Kız oğlanla eğlendiği için de güldüğünü anlatır. Hemen şehzade Hint padişahının kızına âşık olur. Yataklara düşer. Kimse padişahın oğlunun derdini bulamaz. Padişahın çevresindeki adamlar padişah vezirin oğlu Torlak'ı sevdiği için kıskanırlar ve padişaha oğlunun derdini onun bileceğini söylerler. Padişah da hemen Torlak'ı çağırır. Şehzadenin derdini öğrenmesini ister. Torlak'a zorla padişah oğluna ne olduğunu anlattırır. Padişah da olanları öğrenince Torlak'tan hemen o kızı bulmasını ister. Torlak da bunun üzerine yola çıkar.

6. Epey yol gittikten sonra Hint padişahının şehrine varır. Kız da bahçede gezmektedir. Torlak hemen bir kuş olup ağaca konar. Kız kuşun sesine âşık olur. O sırada kuş uçup, gider. Kuşu nasıl tutacağını düşünür. Pencerenin önünde bekler. Kuş da pencerenin önüne gelir ve kız pencereyi açınca kuş da içeri girer. Kuşu tutar ve altın kafese koyar. Akşam uyuyunca kuş kafesten çıkar. Kızın başucundaki şamdanı ayağına, ayakucundakini başına koyar. Kızın yiyeceklerini yer ve tekrar kafese girer. Kız bunu kimin yaptığını merak eder ama kimseye söylemez. Ertesi gece yine aynısını yapar. Sonraki gece kız saçının kılını parmağına sarar. Gece uyumaz. Kuş kafesten çıkıp tekrar kafese girecekken kız kalkıp oğlana sarılır. Kız oğlana kim olduğunu sorar. O da başına gelenleri anlatır. Kız da oğlana babasından kendisini istemesini söyler.

7. Sabah oğlan gidip padişahın kızını ister. Padişah da kabul eder ve oğlanı bir odaya getirir. Odanın içi kül ve darı doludur. Bunları üç günde birbirinden ayırmasını ister. Kapıyı kapatır ve padişah çıkar, gider. Oğlan da kuşdili bildiği için tüm serçeleri çağırır. Darılar ayrılır. Padişah oğlanın yaptığını görünce bir şey daha sorar. Önce kızına haber yollar. Oğlan meydana çıkar ve bir Arap çıkagelir. Oğlan birkaç kere saldırır. Sonra onun kız olup olmadığını düşünür ve kız da korkmamasını söyler. Kızın olduğunu anlar ve Arap'ın arkasına atlar. Padişah düğün hazırlıklarına başlar. Oğlanı güvey koyarlar. Oğlan kıza dokunmaz. Kız aslını sorunca o da anasını, babasını görmek istediğini, sonra yatacağını söyler. Bunun üzerine kızla oğlan padişahın izin alırlar ve yola çıkarlar.

8. Bir şehre varırlar. Padişaha Torlak'ın kızını getirdiğini haber verirler. Padişah düğün yapar, oğlanı güvey koyar. Padişah Torlak'ın kızını nasıl getirdiğini merak eder. Tavan arasına çıkıp dinler. Kız oğlana neden durgun olduğunu sorar. Sonra sırayla anlatır. Torlak da padişahın dinlediğini anlar ve padişah Torlak'ı çağırır ve kızın Torlak'a ait olduğunu söyler. Padişah oğlana bir tokat atar ve merdivenden aşağı düşer. Torlak da ölünceye kadar mutlu olur.

31. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişah vardır. (α = Açılış)

2. Onun hiç çocuğu olmadığı için çok üzülür. (a^1 = Eksiklik)

3. Bir gün lalasıyla gezerken bir derviş gelir ve hem padişaha hem de vezire birer elma verir. Elmaların yarısını kendilerinin yarısını da eşlerinin yemesini söyler. (F⁷= Büyülü nesnenin alınması)

4. Padişah vezirine oğlu olursa kızını alacağını, eğer kızı olur da vezirin de oğlu olursa onu öldüreceğini söyler. Vezir de kabul eder. İkisinin de oğlu olur. Ama padişah oğluna zarar verecek diye vezir ebeye çocuğu götürmesini ister. Kendi de karısının yanına bir kedi yavrusu koyar. (/= Bağlantı ögesi)

5. Ebe bir camiye çocuğu bırakır. Zümrüd-ü Anka kuşu da gelir yavruları yesin diye çocuğu alır. Yavruları çocuğu yemez, analarının getirdikleriyle onu da beslerler. Bir gün kuşun yavruları analarına çocuğu aldığı yere bırakmasını söyleyince kuş alır çocuğu aldığı yere bırakır. (KF¹)

6. Ebe de caminin önünden geçerken çocuğu görür ve onu eve getirir. Vezire de oğlunu alması için haber yollar. Vezir padişaktan izin alarak öksüz bir çocuğu almak istediğini söyler. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)

7. Padişah kabul eder ve onun çocuğuyla büyürler. (E⁷= Kahramanın tepkisi)

II. Hareket

8. Bir gün iki çocuk havuz başındayken iki güvercin gelir. Vezirin oğlu güvercinler uçunca güler. Padişahın oğlu da zorla oğlandan ne olduğunu öğrenir. (A⁸= Kötülük)

9. Padişahın oğlu vezirin oğlunun bahsettiği Hint padişahının kızına âşık olur. (a¹= Eksiklik)

10. Oğlan hastalanır. Durdine kimse çare bulamaz. Vezirin oğlunu kıskanan adamlar padişaha oğlanın şehzadenin derdine çare bulacağını söylerler. (η¹= Aldatma)

11. Padişah da oğlanı çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)

12. Padişah oğlandan oğluna ne olduğunu sorar. (ε¹= Soruşturma)

13. Oğlan da neden hastalandığını padişaha anlatır. (ζ²= Bilgi toplama)

14. Padişah vezirin oğlunu Hint padişahının kızını bulmaya gönderir. (M= Güç iş)

15. Oğlan Hint padişahının kızının olduğu yere gider. Kuş kılığındaki oğlanın ötüşüne kız âşık olur. (T¹= Biçim değiştirme)

16. Kız kuşu tutmak ister. Sonunda pencereyi açar ve kuşu yakalar, altın bir kafese koyar. Oğlan üç gece kızın bulunduğu odada eşyaların yerlerini değiştirir.

Üçüncüsünde kız oğlanı tutar ve her şeyi öğrenir. (J²= Zafer)

Padişah babasından kendisini istemesini söyler ve kızı alır. (W⁰= Evlenme)

III. Hareket

17. Kıza dokunmaz ve oğlan kıza anasıyla babasını görmek istediğini söyler. (a^6 = Eksiklik)
18. Kızı da alır, yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
19. Oğlanın geldiğini görenler padişaha haber verirler. (N= Güç iş yerine getirme)
20. Padişah da vezirin getirdiği kızını oğluluyla evlendirir. (W^0 = Evlenme)
21. Yalnız padişah tavan arasında oğlanla kızın konuşmalarını duyar. Her şeyi öğrenir. (Ex= Ortaya çıkarma)
22. Padişah oğluna bir tokat atar, merdivenden aşağı gönderir. (U= Cezalandırma)
23. Oğlanla kız da mutlu yaşarlar. (KF^1)

ÇÖZÜMLEMESİ

- I. Hareket $\alpha a^1 F^7 KF^1 D^7 E^7 G^4$
- II. Hareket $A^8 a^1 C B^1 \epsilon^1 \zeta^2 M T^1 J^2 W^0$
- III. Hareket $a^6 C N W^0 Ex U KF^1$

32. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir Hint padişahı vardır. Padişah kızını kocaya vermek ister. Kız evlenmek istemez ve babasından kırk deve miskle, kırk deve de amber getirmesini ister. Padişah da evlenmeye razı edemeyince kızını, kızının istediklerini getirtir. Kız da bunları bir odaya alır, bir güzel yoğurur, bir çocuk resmi yapar. Artarıyla da bir tay resmi yapar. Bunun üzerine günde bir zeytin yiyerek kırk gün, kırk gece dua edip bunlara can verilir. Kız, tayı baş tavlaya gönderir, çocuğu da odada tutar. Çocuğun yanına da bir taya ile bir sütnine koyar. Kız da sabah, akşam çocuğu görür. Çocuk böyle on iki yaşına kadar gelir. Fakat çocuğun dünyadan haberi yoktur. Her gün çocuğa kemiksiz et yedirirler.
2. Bir gün aşçı etin kemiğini çıkartmadan yemeği gönderir. Çocuk eti yerken kemiği eline geçer ve kemiği yukarı doğru atar. Odanın içinde sırlı bir cam vardır. Kemik cama değince cam kırılır ve güneşin aydınlığı odaya girer. Çocuk şaşırır ve tayasına ne olduğunu sorar. Tayası da kimseye söylemezse ona ne olduğunu söyleyeceğini deyince çocuk da söylemeyeceğine söz verir. Taya da dünyada olup biten ne varsa çocuğa anlatır. Çocuk tayasına onları kendisine göstermesi için yalvarır. Taya da

çocuğun yalvarmasına dayanamaz bir sabah erkenden çocuğu alıp bahçeye çıkarır. Çocuk bahçede kendisi için yapılan tayı görür. Tayası atın adının Kamer tay olduğunu söyler. Çocuk taya biner. Bir yol bulur ve kaçar.

3. Sabah herkes uyandığında kız çocuğu görmeye gider. Tayaya çocuğu sorar. Taya da işi olduğu gibi anlatır. Kız hemen babasının yanına gider. Babasından bir demir çarık, bir demir değnek, bir de telli esvap alır. Kız fistanı ters giyip ayağına çarığı takar. Eline değneği alıp yola çıkar. Kızın babası kızının arkasından ondan habersiz bin atlı yollar.

4. Tay da çocuğu Yemen padişahının sarayına götürür. Padişah çocuğa sorular sorar. Çocuk da olanları anlatır. Padişah çocuğa kızını nikâh eder. Fakat çocuk kıza arkasına dönüp yatar, kalkar.

5. Kız da sarayın önüne varır. Mutfak kapısından girer ve yatacak yer ister. Halayıklar hanıma danışırlar. Her iş yapabileceğini söyleyince hanım kıza büyü yaptırabileceğini, beyin yüzüne bu sayede bakacağını düşünür ve kızı kabul eder. Halayıklar kızı alırlar, hanıma götürürler.

6. Hanım oğlanın kendine hiç yüz vermediğinden bahseder. Kız oğlanın avdan gelmesini bekler. Hint padişahının kızı çocuğa bir görünür, hemen gülümser. Yemen padişahının kızı çocuğun güldüğünü görünce sevinir. Kıza bir oda verir. Bu oda padişahın yattığı odanın altındadır. Kız o odaya girer, sabaha kadar gözüne uyku girmez. Kız çocuğun aşkından yana yana türkü söyler.

7. Padişah kızın türkü söylemesine dayanamaz. Bir gün bunu yanına çağırır. Niye böyle yanık türkü söylediğini sorar. Kız da baştan sona kadar her şeyi anlatır. Padişah onun da bir padişah kızı olduğunu anlar. Bir sabah erkenden çocuğu kızın koynundan usulca alır, kıza verir. Memleketlerine gönderir. Arkalarına da atlı katar.

8. Bunlar döndüklerinde kızın babasının arkasından bıraktığı bin atlıya rast gelir, hepsi birlikte dönerler. Padişah kızına kavuştuğu için çok sevinir. Kızını çocuğa verir. Muratlarına ererler.

32. Masalın Tahlili

H-J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir Hint padişahı vardır. (α = Açılış)

2. Padişah kızını evlendirmek ister. (a^1 = Eksiklik)
3. Kız evlenmek istemez. Babasından kırk deve miskle, kırk deve de amber getirmesini ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
4. Babası kızın istediğini yapar. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
5. Kız, misk ve amberi yoğurur. Çocuk ve tay resmi yapar. Günde bir zeytin yiyerek, kırk gece, kırk gün dua ederek can verilir. Oğlan bir odada, tay da dışarıda büyür. Çocuğa her gün kemiksiz et yedirirler. ($/$ = Bağlantı ögesi)
6. Bir gün aşçı yanlışlıkla çocuğa kemikli et gönderir. Çocuk eti yerken kemiği çıkarır. Yukarı doğru atar ve tavandaki sırlı cam kırılır. Gün ışığı odaya dolar ve tayasına onun ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
7. Tayası da kimseye söylemezse dünyada ne var ne yok hepsini anlatacağını söyler. (γ^1 = Yasaklama)
8. Oğlan da söz verir. (θ^1 = Suça katılma)
9. Çocuğu sabah erkenden bahçeye çıkarır. Kendi tayını görür. Üstüne biner ve tay bir yol bulur ve kaçar. (\uparrow = Gidiş)
10. Padişahın kızı her sabah olduğu gibi çocuğu görmeye gittiğinde çocuğun olmadığını görür ve tayaya çocuğu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
11. Taya da olduğu gibi anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
12. Kız hemen babasının yanına gider. Babasından bir demir çarık, bir demir değnek, bir de telli esvap alır. (a^3 = Eksiklik)
13. Kız fistanı ters giyip ayağına çarığı takar. Eline değneği alıp yola çıkar. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)

II. Hareket

14. Tay oğlanı Yemen padişahının yanına götürür. (G^2 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
15. Padişah oğlana sorular sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
16. Oğlan da anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
17. Padişah kızına oğlanı nikâh eder. (W^0 = Evlenme)

III. Hareket

18. Kız da oğlanın olduğu yere gelerek yatacak yerinin olmadığını, her iş yapabileceğini söyler. Halayıklar da hanıma sorarak kızı saraya alırlar. ($Grkç$ = Gereke(lendirme)ler)

19. Hanım, kıza oğlanın kendisine hiç yüz vermediğini ona bir büyü yapmasını kızdan ister. (A¹¹= Kötülük)

20. Oğlan avdan gelince Hint padişahının kızını görür ve gülümser. Yemen padişahının kızı da çok sevinir. Kıza hemen bir oda verirler. Padişahın odasının altında kalan kız yanık türküler söyler. Padişah da kızı yanına çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)

21. Kıza neden yanık türküler söylediğini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

22. Kız da olanları anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)

23. Padişah sabah oğlanın kızının koynundan alır ve onları memleketlerine yollar. (↓= Dönüş)

24. Memleketlerine geldiklerinde kızın babası bunlara düğün yapar. Mutlu olurlar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^1 D^7 E^7 D^2 \gamma^1 \theta^1 \uparrow D^2 E^2 a^3 C$

II. Hareket $G^2 D^2 E^2 W^0$

III. Hareket $A^{11} D^2 E^2 \downarrow W^0$

33. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişahın kızı vardır. Başka çocuğu olmadığı için kızı bir odaya kapatıp büyütür.

2. Kız bir gün dadısına çok sıkıldığını söyler. Dadısı da kızın bu isteğini padişaha söyler. Padişah izin vermez ve bir kuş alıp onunla eğlensin ister.

3. Kuşu alır, kızın odasına asar. Kız bir gece rüyasında Yemen padişahının oğlunu görür, ona âşık olur. Sabah uyanınca kuşa rüyasındaki oğlana götürmesi için yalvarır. Kuş da kızın yalvarmasına dayanamaz. Kıza onu götüreceğini fakat çabuk çıkmasını çünkü horoz öttüğünde öleceğini ve gittiği yerden dönemeyeceğini söyler. Kız da kuşun dediklerini kabul eder. Uçarak oğlanın olduğu yere varırlar.

4. Kuş, oğlanın odasını gösterir. Yine çok kalmamasını öğütler. Kız, oğlanın odasına girer. Başucundaki altın şamdanı ayakucuna, ayakucundaki gümüş şamdanı başucuna getirir. Şerbeti de içer, oğlanı da yanaklarından öper, kuşun yanına gelir. Tekrar saraya dönerler.

5. Ertesi gece yine birlikte oğlanın yanına giderler. Yine şamdanları değiştirir. Şerbeti içip, oğlanın yanaklarından öper ve saraya dönerler.

6. Yemen padişahının oğlu da gece kalkar, şerbetin olmadığını, şamdanların yerinin değiştiğini görür. Halayıklara çok kızar. Onlar da bu işi kendilerinin yapmadığını oğlana söylerler. Akşam olur. Kız kuşa yalvarır ve gece yine oğlanın yanına giderler. Oğlan da o gece uyumaz.

7. Kız, odaya girince şamdanların yerlerini değiştirir. Şerbeti içip oğlanı tam öpecekken oğlan kızı tutar. Kız bırakması için oğlana çok yalvarır ama oğlan bırakmaz. Epey bir yalvarmadan sonra kızı salıverir. Vakit geçmiştir. Kızı götürürken horoz öter, kuş da ölür. Kız dağın başında kalır.

8. Kız ne yapacağını bilemez halde oraya buraya giderken bir çobana rastlar. Çobana rubalarını vermesini ister. Kız kendi rubalarını çıkarır, çobanın rubalarını giyer ve yola çıkar. Birkaç gün geçer. Yemen padişahının oğlu da gezmeye çıkar. Çobanla karşılaşır. Onu çok sever ve kendisinin olmasını isteyince çoban da kendini belli etmeyerek bu teklifini kabul eder. Onu saraya getirir ve yanından hiç ayırmaz.

9. Bir gün padişah oğlunu evlendirmeye kalkar. Oğlan da evleneceğini ama kiminle evlenirse çobanı da alması gerektiğini söyler. Babası da bir kız bulur ve kırk gün, kırk gece düğün yapar, güvey koyar.

10. Oğlan çobanıyla beraber güvey girer. Çoban biraz dışarı çıkmak istediğini söyler. Şehzade de çobanın beline ip bağlar ve öyle gönderir. Çoban gidip abdesthanede kendini asar. Oğlan, çoban gelmeyince ipı çeker. İp gelmeyince dışarı çıkar ve çobanın olduğu yere varır. Çobanın kendini astığını görünce şehzade de kendini asar. Gelin bir süre sonra onları aramaya çıkar. Gider ki ikisi de kendini asmış, o da kendini asar.

11. Sabah gelin odasında kimsenin olmadığını gören saray halkı hemen padişaha haber verir. Hekim getirtirler. Soyup yıkayacakları sırada çobanın kız olduğunu görürler. Kuş daha öncesinde kıza bir tas vermiştir. Eğer kuş ölürse o tas kıza yardımcı olacaktır. Ölü yıkayıcılar yanlışlıkla tası düşürünce tas kızın burnuna girer. O sırada kız uyanır. Bunun uyandığını görünce oğlanla gelinin de burnuna tası koyarlar. Onlar da dirilirler.

12. Padişah, kızıdan işin aslını öğrenir. Aldığı geline izin verir. Kızı da oğluna nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur.

33. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktin birinde padişahın bir kızı vardır. (α = Açılış)

2. Padişahın başka çocuğu olmadığı için kızını bir odaya kapatır ve hiç dışarı çıkarmaz. (γ^1 = Yasaklama)
3. Bir gün kız dadısından kendisini dışarı çıkarmasını ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
4. Dadı hemen padişaha kızın isteğini bildirir. Padişah da buna izin vermez. (Olmsz E^7 = Kahramanın tepkisi)
5. Kıza oyalansın diye bir kuş alır, kafese koyar ve kızının odasına asar. (\neq Bağlantı ögesi)
6. Kız bir gece rüyasında Yemen padişahının oğlunu görür ve ona âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
7. Sabah kuşa rüyasını anlatır ve kendisini oğlana götürmesini ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
8. Kuş da götürceğini ama vaktinde oradan ayrılmasını yoksa horoz öttüğü vakit öleceğini ve kendisinin oradan dönemeyeceğini söyler. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
9. Kuş kızını uçurarak Yemen padişahının oğlunun odasına getirir. (G^1 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
10. Kız odaya girer. Şamdanların yerini değiştirir. Şerbeti içer, oğlanın yanaklarını öper ve odadan çıkar. (J^2 = Zafer)
11. Saraya dönerler ve ertesi gün kuştan yine oğlana gitmek istediğini söyler. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
12. Yeniden uçarak oğlanın yanına giderler. (G^1 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
13. Yine aynı şekilde şamdanların yerlerini değiştirir, şerbeti içer, oğlanı öper ve saraya döner. (J^2 = Zafer)
14. Şehzade de gece kalkar; şerbetin olmadığını, şamdanların yerlerinin değiştiğini görünce halayıklara çok kızar. Kimin yaptığını anlayabilmek için gece uyumaz. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
15. Kız kuşla beraber gelir. (G^1 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
16. Yine aynı şeyleri yapıp da şehzadeyi öpeceği sırada şehzade kızını tutar. Kız yalvarsa da onu bırakmaz. Epey de geç olmuştur. Rız edip de kuş kızını alır. O sırada horoz öter ve kuş ölür. (\neq Bağlantı ögesi)
17. Biraz gezer, bir çobanla karşılaşır. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

18. Ondan urbalarını değiştirmeyi ister. Para da verir. (D^7 = Bağışının ilk işlevi)
19. Kız oban kılığına girer. (T^5 = Biçim değiştirme)
20. şehzade de gezmeye çıkar. obanla karşılaşır ve onu çok sever. Kendi yanına alır ve saraya giderler. ($/$ = Bağlantı oğesi)
21. Bir süre sonra Yemen padişahı oğlunu evlendirmeye kalkar. (a^1 = Eksiklik)
22. şehzade çobanı da evlendiğinde götürmek ister. Padişah bir kız alır ve oğlunu evlendirir. (W^0 = Evlenme)
23. Güvey girerler. oban şehzadeye biraz dışarı çıkmak istediğini söyler. şehzade çobanın beline ip bağlar ve onu gönderir. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
24. oban abdesthaneye gider ve kendini asar. şehzade ve arkasından gelin de kendilerini asarlar. ($/$ = Bağlantı oğesi)
25. Sabah padişaha nn de asılı olduğunu haber verirler. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)
26. Padişah hekimleri ağırtır. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)
27. Bir şey yapılamaz. l yıkayıcıları çobanın kız olduğunu görürler. (Q = Tanı(n)ma)
28. Kuş kızı uururken kıza bir tas vermiştir. Tas, zor durumda kıza yardım edecektir. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
29. Tası yanlışlıkla dşrdklerinde tas kızın burnuna girer ve o anda uyanır. Tası şehzade ve gelin için de kullanırlar. Onlar da uyanır. (K^9 = Giderme)
30. Kız her şeyi padişaha anlatır. (Ex = Ortaya ıkarma)
- Padişah geline izin verir. Kızla oğluna kırk gün, kırk gece düğün yapar. (W^0 = Evlenme)
- ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \gamma^1 D^7$ Olmsz $E^7 a^1 D^7 (f^9 G^1 J^2)^2 G^1 D^2 \gamma^2 T^5 a^1 W^0 G^5 B^4 B^1 Q f^9 K^9 Ex W^0$

34. Masalın Epizotu

1. Bir padişahın üç oğlu,  de kızı vardır. Padişah bir gün hastalanır ve oğullarına öldüğünde kızlarını kim isterse onlara vermelerini oğtler. Birkaç gün sonra da padişah ölür. Büyük oğlan tahta geçer.
2. Bir gün bir ejderha gelir ve oğlandan büyük kardeşini ister. Padişah vermez ve kk oğlan babasının sözünü hatırlatarak kızı ejderhaya verir. Ertesi gün dev gelir, ortanca

kızı ister. Padişah yine vermez, küçük oğlan onu da deve verir. Ertesi gün de bir kuş gelir ve küçük kız ister, padişah yine vermez. Küçük oğlan onu da kuşa verir.

3. Bir gün padişah gezmeye çıkar. Yolda önüne bir tavşan çıkar. Onu yakalamak ister ama tavşanı kaybeder. Bir çeşme başında biraz oturur. O sırada bir koca karı su almak için çeşmeye gelir. Ona sorular sorar. O da geç olduğunu gece kendisini misafir edip etmeyeceğini sorar. Kadın kulübesinin küçük olduğunu falan söyler. Oğlan da bir avuç altın verince kadın misafir etmeye razı olur.

4. Oğlan akşam biraz gezmek ister. Koca karı da çalgılı bir kahvenin olduğunu, oraya gitmemesini söyler. Oğlan da gidecek bir yer bulamaz ve çalgılı kahveye bir bakmak ister. İçeri girer, eğlenir, gece orada kalır.

5. Sabah herkes bir resme bakıp tühlenmektedir. O şehrin padişahının bir kızı vardır. Kız çok güzeldir ve kimse imtihandan geçip de kız alamamıştır. Padişah da gidip imtihan olmak ister. Kız padişaha Sinemi şehrini sorar. Oğlan bir şey söyleyemez. Kız da oğlanın boynunu vurdurur.

6. Epey zaman sonra ortanca kardeş de padişahı aramaya çıkar. Yine tavşan görünür. Tavşanı yakalamak ister ama tavşanı kaybeder. O da çeşmeye varır. Koca karıya para verir ve onda kalır. Gece dışarı çıkar. Çalgılı kahveye gitmemesini koca karı öğütler. Oğlan kahveye gider. Eğlenir, orada uyuyakalır. Sabah adamların bir resme bakıp tühlendiklerini görür ve ne olduğunu öğrenir. O da gider ve kız bu oğlana da aynı soruyu sorar ve cevap alamayınca boynunu vurdurur.

7. Küçük oğlan bir vakit sonra kalkıp kardeşlerini aramaya gider. O da tavşanı görür. Koca karının evinde kalır. Diğer kardeşlerinin yaptığı gibi gece dışarı çıkar. Çalgılı kahveye gider. Sabah insanların baktığı resme o da bakar. O da kıza âşık olur. Kızın yanına gider. Ona da aynı soruyu sorar. Oğlan da oranın adının abdestsiz ağıza alınmayacağını söyler. Kız da adamlarına oğlanı abdesthaneye götürmelerini söyler. Oğlan girer, adamlar da kapıda beklerler. Oğlan kuburdan aşağı iner ve bir deniz kıyısına çıkar. Adamlar beklerler, oğlan çıkmayınca kapıyı açarlar. İçeride oğlanı göremezler. Kıza haber verirler.

8. Deniz kıyısında biraz giden oğlan bir saray görür. O saray büyük kız kardeşinin kaldığı saraydır. Kız oğlana sorular sorar. Oğlan da başına gelenleri anlatır. Kendisinin o yeri bilmediğini akşam ejderha gelince ona sorabileceğini söyler. Ejderha gelmeden kız, oğlana bir tokat vurur ve oğlan süpürge olur. Ejderha gelince insan etinin

koktuğunu kıza söyler. Ejderha büyük ve ortanca kardeşleri geldiyse onları öldüreceğini küçük kardeşine bir şey yapmayacağını söyler. Kız da rahatlar ve süpürgeye bir tokat vurur. Oğlan eski haline döner. Oğlan ejderhaya olanları anlatır. Ejderha kendisinin bilmediğini, ortanca kardeşini alan devin biliyor olabileceğini söyler. Sabah ejderha oğlanı alır, deve götürür.

9. Ortanca kız da kardeşini görünce sevinir. Dev gelmeden oğlanı saklar. Dev, içeride insan etinin koktuğunu söyler. Küçük kardeşi geldiyse ona bir şey yapmayacağını söyleyince, ortanca kız oğlanı sakladığı yerden çıkarır. Oğlan olanları deve de anlatır. O da bilemez. Küçük kıızı alan kuşların padişahının orayı bilebileceğini söyler. Sabah oğlanı alır, kuşa götürür.

10. Küçük kız, kardeşini içeri alır. Akşam, kız oğlanı saklar. Kuş adam etinin koktuğunu söyler. Kuş, küçük kardeşi geldiyse bir şey yapmayacağını söyler. Kız da kardeşini çıkarır. Kuşa olanları anlatırlar. Kuş da tüm kuşları toplar. Hiçbiri bilemez. Bir ihtiyar kuş vardır. O bilir. Oğlanı üstüne alır, doğru o şehre götürür. Oraya bırakır.

11. Oğlan şehri dolaşır. Çok acıdır. Bir fırına varır, bir ekmeğe alayım derken eline bir değnek vururlar. Oğlan bakınır, bir şey göremez. Yine ekmeğe uzanır, yine eline vururlar. Oğlan biraz çekilir ve karşıdan aksakallı bir pir gelir. Pir, oğlanı alır; evine getirir. Oğlanı ayrı bir odaya koyar. Oğlan da pirin neden kendini ayrı yere koyduğunu anlayamaz ve duvarı delerek piri gözetler.

12. Bir güvercin gelir. Silkinip kız olur. Kız, şehri sorandır. O pir de kızın hocasıdır. Pir, kıza adını kim bilirse ona varmasını söylemiştir. Onun için hep o soruyu gelenlere sormaktadır. Kız hocasından dersini alır. Hocasına bir çevre verir ve kuş olarak uçup gider.

13. Sabah pir oğlanı çağırır. Oğlan pirden gitmek için izin ister. Pir de oğlana ne dilerse kendisinden dilemesini söyler. Oğlan bir şey istemez. Sadece koynundaki çevreyi ister. Pir de oğlanın istediği çevreyi oğlana verir. Oğlan hemen kızın memleketine gelir. Gece kahvede oturur. Sabah çağırdıklarında oğlan kızın yanına gider. Kız yine soruyu sorunca, oğlan da çevreyi çıkarır, verir. Kız çevreyi görünce oğlanın boynuna sarılır. Kırk gün, kırk gece düğün yapıp, güvey girerler.

34. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen dört hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişahın üç oğlu, üç kızı vardır. (α = Açılış)
2. Padişah hastalanır ve oğullarını yanına çağırarak kendisi öldüğünde kızlarını kim isterse onlara vermelerini öğütler. (D^3 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Padişah ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
4. Padişah ölünce büyük oğlan tahta geçer. Bir ejderha padişaktan büyük kızı, dev ortanca kızı, kuş da küçük kızı sırayla ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
5. Padişah kızları vermek istemez, küçük oğlan kızları isteyenleri verir. (E^7 = Kahramanın tepkisi)

II. Hareket

6. Bir gün padişah gezmeye çıkar. (β^1 = Uzaklaşma)
 7. Yolda bir tavşan görür ve onu yakalamak isterken kaybeder. Sonra bir çeşmede dinlenirken bir koca karı gelir. Koca karı padişaha sorular sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
 8. Padişah da orada ne yaptığını anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
 9. Padişah kadından kendini misafir etmesini ister. Bir avuç da para verir. Kadınlara beraber eve gelirler. (O = Kimliğini gizleyerek gelme)
 10. Akşam olunca dışarı çıkmak ister. Kadın da çalgılı kahveye gitmemesini tembihler. (γ^1 = Yasaklama)
 11. Oğlan şehri dolaşır sonra da çalgılı kahveye gider ve orada sabahlar. (δ^1 = Yasağın çiğnenmesi)
 12. Sabah kalkınca oradakilerin bir resme bakıp tühlendiklerini görür. Şehrin padişahının bir kızı olduğunu, kızın çok güzel olduğunu ancak kimsenin imtihandan geçip de kızı alamadığını öğrenir. ($/$ = Bağlantı ögesi)
 13. Hemen gider. Padişahın kızı büyük oğlana Sinemi şehrini sorar. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)
 14. O da bilemez ve boynu vurulur. (O lmsz E^1 = Kahramanın tepkisi)
- Ortanca oğlan da aynı büyük oğlan gibi yapar ve onun da soruyu bilemeyince boynu vurulur.

III. Hareket

15. Küçük oğlan da kardeşlerinin gittiği yollardan gider. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)

16. Yolda o da bir tavşan görür ve onu yakalamak isterken kaybeder. Sonra bir çeşmede dinlenirken koca karı gelir. Koca karı küçük oğlana sorular sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
17. O da kadına ne aradığını anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
18. Kadından kendini misafir etmesini ister. Bir avuç da para verir. Onun evine gider. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
19. Akşam olunca dışarı çıkmak ister. Kadın da çalgılı kahveye gitmemesini tembihler. (γ¹= Yasaklama)
20. Oğlan da diğerleri gibi şehri dolaşır, sonra da çalgılı kahveye gider ve orada sabahlar. (δ¹= Yasağın çiğnenmesi)
21. Sabah uyanınca herkesin bir resme baktığını görür. Ne olduğunu öğrenir ve padişahın kızının yanına gider. (/= Bağlantı ögesi)
22. Kız küçük oğlana da Sinemi şehrini sorar. (D¹= Bağışçının ilk işlevi)
23. O da o ismin abdestsiz ağza alınmayacağını söyler. (E¹= Kahramanın tepkisi)
24. Kız da oğlanı adamlarıyla abdesthaneye gönderir. Oğlan içeri girer. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
25. Kuburdan aşağı iner ve bir deniz kıyısına gelir. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

IV. Hareket

26. Biraz gider, büyük kız kardeşinin olduğu yere varır. Kız, kardeşini görünce çok sevinir. Oğlan olanları kıza anlatır. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
27. Kız ejderha gelmeden oğlana bir tokat vurur ve oğlan süpürge olur. (T¹= Biçim değiştirme)
28. Ejderha gelir. İnsan etinin koktuğunu söyler ve küçük kardeşi geldiyse bir şey yapmayacağını bildirir. Kız da süpürgeye bir tokat vurur ve oğlan eski haline gelir. (K⁸= Giderme)
29. Ejderha oranın neresi olduğunu bilmediğini söyler. Beraber devin yanına giderler. (C[↑]=Kahraman yeniden yola çıkar, yine bir arayış başlar)
30. Devle evlenen ortanca kız da kardeşini görünce sevinir. Onu bir yere saklar. Dev gelir. Küçük kardeşi geldiyse ona bir şey yapmayacağını bildirir. Oğlanı sakladığı yerden çıkarır. Oğlan ne aradığını anlatır. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)

31. Dev bilmediğini ama kuşun bilebileceğini söyleyerek oğlanı alır, kuşun yanına götürür. (C↑=Kahraman yeniden yola çıkar, yine bir arayış başlar)
32. Oğlan kuşa olanları anlatır. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
33. Kuş, kuşların padişahı olduğu için tüm kuşları toplar, ihtiyar bir kuş orayı bildiğini söyler. Oğlanı üstüne alır ve onu götürür. (G¹= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
34. Oğlan karşından bir aksakallı pirin geldiğini görür. Oğlanı evine götüren pir onu bir odaya koyar. Oğlan da pirin neden böyle bir şey yaptığını anlamaz ve piri izlemek için duvarda bir delik açar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
35. Oraya bir güvercin gelir. Silkinince kız olur. (T¹= Biçim değiştirme)
36. Kız, soruyu soran kızdır. Pir de kızın hocasıdır ve hocası soruyu kim bilirse onunla evlenmesini söylediği için gelenlere hep aynı soruyu sormaktadır. Dersini alır. Pire bir çevre verir, gider. (I²= Özel işaret)
37. Sabah oğlan pire gideceğini söyler. O da kendisinden ne dilerse dilemesini ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
38. Oğlan bir şey istemez, sadece koynundaki çevreyi ister. O da verir. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
39. Oğlan çevreyi aldıktan sonra kızın memleketine gider. (↓= Dönüş)
40. Kızın yanına giderek çevreyi kıza verir. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

- I. Hareket $\alpha D^3 \beta^2 D^7 E^7$
- II. Hareket $(\beta^1 D^2 E^2 O \gamma^1 \delta^1 D^1 \text{Olumsuz } E^1)^2$
- III. Hareket $C D^2 E^2 O \gamma^1 \delta^1 D^1 E^1 G^5$
- IV. Hareket $B^4 T^1 K^8 C \uparrow B^4 C \uparrow B^4 G^1 T^1 I^2 D^7 F^1 N W^0$

35. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişahın kızı vardır. Bir gün has bahçede gergef işlerken parmağındaki yüzüğü çıkarır, gergefin üzerine koyar. Bir güvercin gelir, yüzüğü alır. Kız, güvercine âşık olur. Ertesi gün bileziğini koyar, güvercin gelir onu da alır. Bunun yüzünden yemeden, içmeden kesilir. Sabah olur, gergefini atarak havuz başına gelir. O gün işlediği çevreyi gergeften söker, yanı başına koyar. Güvercin o sırada gelir,

çevreyi kapar. Kız da köşke gider, sarhoş gibi yatar. 2. Dadısı kıza ne olduğunu sorar. O da hastalandığını söyler. Dadı da gider, padişaha haber verir. Padişah hekimler, hocalar getirtir. Kimse kızın derdini anlayamaz. Padişahın veziri padişaha bir hamam yaptırmasını, oranın parasız olmasını, herkesin derdini söyleyip girmesini, böylece kızın derdine çare bulunacağını söyler. Padişah hamamı yaptırır. Herkes gelir, dertlerine derman bulur. Çıkar, gider.

3. Bir Keloğlan da bunu duyar. Kötürüm anasını alır, hamama götürür. Giderken Keloğlan'ın çışı gelir. Anasını bir konağın kapısına bırakır, çişini yapacak yer bulamaz. O sırada bir horozun arkasında kırba çeşmeden su taşıdığını görür. Suyu nereye götürdüğünü merak eder ve horozun arkasına düşer.

4. Büyük bir kale duvarının dibinde küçük bir delik görür. Horoz oraya girince Keloğlan da güç bela delikten girer. İçeride büyük bir saray vardır. İçeride kimse yoktur. Büyük bir odaya girer. Bir yere saklanır. Biraz sonra üç güvercin gelir. Silkinip üç kız olur. Kızlar işleri yaparlar. Çıkıp giderler. Keloğlan da saklandığı yerden çıkar. Yemeklere elini uzatınca eline vurulur. Diğerine de vurulunca yemek yemekten vazgeçer ve tekrar saklandığı yere girer. Akşam olur, bir güvercin gelir. O da silkinir ve bir delikanlı olur. Oğlan yemekleri yer. Çekmeceyi açar. Yüzüğü, bileziği, mendili çıkarıp ağlar. Sonra da çekmeceye koyar. Keloğlan da beklerken uyuyakalır.

5. Sabah oğlan yine güvercin olup gider. Keloğlan da girdiği delikten çıkarak anasının yanına gelir. Anasını alır, hamama götürür. Yıkanırlar. Anası kötürümlükten kurtulur. Keloğlan'ın da keli iyi olur. Çıkarken başlarına geleni anlatmalarını isterler. Keloğlan'ı kızın yattığı yere götürürler. Oğlan her şeyi anlatır. Kız, Keloğlan'dan gittiği yere kendisini de götürmesini ister. Karşılığında da hamamı vereceğini söyler.

6. Keloğlan kıızı götürür. Keloğlan'ın gördüklerini görür. Güvercin delikanlı olunca kız onu seyreder. Yemeğini yedikten sonra yine çekmeceyi açar ve kızdan aldıklarını çıkarır, onlara bakıp ağlar. Birden kız saklandığı yerden çıkar. Kıızı görünce sarılır. Kıızı yatağa yatırır. Oğlan, anası kendisini doğurduktan üç gün sonra perilerin kendisini çaldığını ve kendilerine padişah ettiklerini anlatır. Perilerin geleceği vakit kızdan kendisini saklamasını ister. Ertesi gün anasının konağına götüreceğini söyler.

7. Epey zaman sonra kız gebe kalır. Periler kızın doğururken çıkaracağı sesi duymasınlar diye onu anasının konağına götürürler. Kıza anasının merhametsiz olduğunu fakat dadısının ona acıyacağını söyler. Kız gider. Çaresiz olduğunu söyler.

Oğlanın anası kızını içeri almayı kabul etmez. Dadı da kıza acır ve onu gizlice içeri alır. Bir süre sonra doğurur. Oğlan güvercin halinde kızın penceresine konar. Ona anası bilse onu kendi odasına koyacağını söyler. Bunu da dadı duyar. Her şeyi anlar. Anasına söyler ama anası inanmaz. Dadı da sabah gizlice onları dinlemesini söyler. Oğlan yine gelir. Konuşurlarken her şeyi kulaklarıyla duyar. Kızını alır oğlanın odasına yatırır.

8. Oğlan ertesi gün de kızın penceresine konar ama kızını göremez. Oğlana içeri girip çocuğunu görmesini söyler. Silkinerek adam kılığına girer ve çocuğunu sever. Kız, oğlanı oyalar ve bahçede bulunan selvi ağacına yukarıdan aşağıya zehirli iğne donattırır. Ne kadar peri varsa selvi ağacının üzerine konar ve iğneden hepsi ağacın dibine dökülür. Oğlan geç kaldığını anlayınca telaşlanır. Çıkacağı vakit kız oğlana selvi ağacının dibindekileri gösterir. Oğlan çok sevinir. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

35. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktin birinde bir padişahın kızını vardır. (α = Açılış)
2. Kız gergef işlerken bir gün parmağındaki yüzüğünü, bir gün bileziğini, bir gün de mendilini bir güvercin kapar ve kız o güvercine aşık olur. (a^1 = Eksiklik)
3. Hastalanır ve kimse kızın derdine çare bulamaz. Vezir padişaha bir hamam yaptırmasını, orada insanların parasız yıkanmasını ve dertlerini anlatarak çare bulmalarını bu sayede kızının da derdine çare bulunacağını söyleyince padişah bir hamam yaptırır ve herkes derdine çare bulur. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
4. Keloğlan da kötürüm anasını bu hamama götürmek için yola çıkar. (C= Karşıt eyleme geçiş)
5. Çişi gelince anasını bir konağın önüne koyar, kendi de işini göreceğ bir yer arar. O sırada bir horozun arkasında kırba çeşmeden su taşıdığını görür. Horozun peşine takılır. Horoz bir delikten geçer. O da güç bela girer. Büyük bir saray görür. Büyük bir odaya girer ve bir yere saklanır. (/= Bağlantı öğesi)
6. O sırada üç güvercin gelir ve silkinerek kız olur. Kızlar bütün işleri görür ve giderler. Sonra biraz daha bekler ve bir güvercin gelir, o da silkinerek bir delikanlı olur. (T^1 = Biçim değiştirme)

7. Oğlan yemeğini yer ve çekmededen yüzüğü, bileziği ve mendili çıkarıp ağlar. Sonra da onu yerine koyar. Saraydan çıkar. Anasının yanına gelir. Hamamda yıkanır. Anası kötürüm olmaktan kendisi de kellikten kurtulur. Çıkarken dertlerini sorarlar ve Keloğlan da başına gelenleri kıza anlatır. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
 8. Bunu duyan kız Keloğlan'a oraya götürmesini ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
 9. Keloğlan kıızı götürür. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
 10. Saklandıkları yerden oğlanın geldiğini ve çekmedekileri alıp da ağladığını görünce kız ortaya çıkar ve beraber olurlar. (KF¹)
 11. Kız gebe kalır. Doğurma zamanı yaklaşınca kıza perilerin kendisini kaçırdığını ve perilerin padişahı yaptıklarını anlatır. Kıızı alır anasının olduğu köşke gönderir. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
 12. Oğlanın anası kıızı eve almak istemez ama dadı gizlice kıızı eve alır. Bir çocuğu olur. Oğlan da her gün pencereye konar ve konuşmalarını bir gün dadı dinler. (Ç²= Bilgi toplama)
 13. Hemen hanımına anlatır. Oğlanın anası da kulaklarıyla konuşmalarını duyar ve kıızı oğlanın odasına yatırır. Kız oğlanı bir gün içeri alır. Oğlan silkinerek adam kılığına girer. (K⁸= Giderme)
 14. Kız oğlanı oyalar ve selvi ağacına zehirli iğneler yerleştirir. (A¹¹= Kötülük)
 15. Bütün periler selvi ağacının üstüne konar ve hepsine iğne batar, ölürler. (U= Cezalandırma)
 16. Oğlan da artık insan olur. (K⁸= Giderme)
 17. Oğlanla kızın kırk gün, kırk gece düğünleri olur. (W⁰= Evlenme)
- ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha a^1 C T^1 B^4 D^7 E^7 KF^1 \zeta^2 K^8 A^{11} U K^8 W^0$

36. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir terzi vardır. Onun bir kıızı vardır ve padişahın oğlu bu kıza âşık olur. Fakat kız Ermeni'dir. Oğlan kıızı almak ister ama kız dinini değiştirmek istemez.
2. Bir gün padişahın oğlu kıızı çağırır. Padişahın oğlunun Nariç şehrine gideceğini, onun da gelmesini istediğini söyler. Kız gitmek istemez. Oğlan çıkıp gider. Kız da kırk kıızı erkek urbasına koyar ve bir gemiye biner. Nariç şehrine gider. Gemiden inince kırk beyaz çadır kurup otururlar. Padişahın oğlu lalasına bir geminin geldiğini, kırk çadırın kurulduğunu, kime ait olduğunu merak ettiğini söyler. Lalasıyla beraber çıkıp giderler. Kız oğlanı çadırına alır fakat oğlan kıızı tanımaz.

3. Oğlan kızı erkek sanır. Kıza nereden gelip nereye gittiğini sorar. Kız da tüccar olduklarını, mallarını satmaya geldiklerini söyler. Kızla tavla oynarlar. Kız oğlana yenersen ne vereceğini sorduğunda oğlan da hançerini vereceğini söyler. Kız da oğlana yenilirse bir kız göndereceğini söyler. Kız oğlana yenilir. Akşam olunca erkek kıyafetlerini çıkararak kız, giyinip süslenir. Oğlanın olduğu konağa gider. O gece oğlanla yatar. Oğlan kızın güzelliğine vurulur ve hançerini kıza verir. Kız, çadırına döner ve çadırları toplayıp gemiye binerek memleketine gider. Sabah oğlan çadırların yerinde olmadığını görür. O da bir süre sonra memleketine döner. Kız da bir oğlan çocuk doğurur.

4. Oğlan bir gün yine terzi kızına gelir. Padişahın oğlu bu defa Turunç şehrine beraber gitmeyi teklif ettiğini söyler. Kız da kabul etmez. Oğlan çıkıp gider. Yine kırk kıza kırk yeşil urba giydirir. Bir gemiyle Turunç şehrine gider. Bu defa kırk yeşil çadır kurarlar. Oğlan sabah kırk yeşil çadır görür. Lalasıyla çadırların olduğu yere gider. Yine sorular sorulur. Tüccar olduklarını söylerler. Kız oğlana tavla oynamayı teklif eder. Kız yenersen ne vereceğini sorar. Oğlan da kolundaki muskayı vereceğini söyler. Kız da yenilirse oğlana gece bir kız göndereceğini söyler. Kız yine yenilir. Oğlanın yanına gider ve sabah yine çadırları toplar, memleketlerine dönerler. Oğlan sabah çadırların olmadığını görür. Onlar da biraz daha kalıp memleketlerine dönerler. Kız da bir oğlan çocuğu doğurur.

5. Bu kez oğlan lalanın memleketine gitmeyi önerir. Kız gitmez. Kırk kıza kırmızı urba giydirir. Yine çadır kurarlar. Oğlan yine merak eder. Yanlarına gider. Konuşur. Tavla oynarlar. Kız yine yenilir. Gece oğlanla beraber olur. Sabah kız yine gitmiş olur. Oğlan da memlekete döner. Kız bu kez bir kız çocuğu doğurur. Oğlanın babası ölmüştür. Oğlan babasının yerine geçer. Anası da oğluna bir kız bulur ve evlendirir.

6. Oğlan yine kızın evine gelir. Çocuklarının adını da Nariç, Turunç ve Lala koymuştur. Oğlanın düğününe davet eder. Kız gitmeyeceğini söyler. Padişah gider. Kız çocukları giydirir. Oğlanların birinin eline hançer, birinin eline muska, yüzüğu de kıza verir. Padişahın sarayına gönderir. Orada ne yapacaklarını da anlatır.

7. Çocuklar saraya giderler. Analarının dediklerini yaparlar. Padişah çocukların dediklerini duyar. Çocukların ellerindekileri görünce kendi çocukları olduklarını anlar. Doğru terzinin evine gider. Kızdan af diler. Kız da olanları anlatır. Müslüman olur. Padişah kızını getirip kırk gün, kırk gece düğün yapar. Öbür kızını da anasının evine yollar.

36. Masalın Tahlili

H- J ve M-N çiftini ihtiva etmeyen dört hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir terzi vardır. Onun bir de kızı vardır. (α = Açılış)
2. Padişahın oğlu kıza âşıktır. Fakat kız Ermeni'dir. (a^1 = Eksiklik)
3. Padişahın oğlu bir gün kıza gider ve padişahın oğlunun Nariç şehrine gitmeyi onu götürmeyi istediğini söyler. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
4. Kız da gitmek istemediğini söyler. (Olmsz E^2 = Kahramanın tepkisi)
5. Oğlan çıkıp gider. (\uparrow = Gidiş)
6. Kız da kırk kıza erkek urbası giydiren ve gemiyle Nariç şehrine gelir. (G^2 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
7. Kırk beyaz çadır kurar. Padişahın oğlu da beyaz çadırları görünce meraklanır ve lalasıyla çadırların olduğu yere gider. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
8. Kızın erkek olduğunu sanır. Nereden gelip, nereye gittiğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
9. Kız da tüccar olduklarını söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
10. Oğlan kıza tavla oynamayı teklif eder. (H^3 = Çatışma)
11. Kız yenerse oğlan hançerini verecektir. Oğlan yenerse de kız gece bir kız gönderecektir. (I^3 = Özel işaret)
12. Kız yenilir. (Olmsz J^3 = Zafer)
13. Gece oğlanın yanına gider. Beraber yatarlar. Sonra çadıra gelerek toplanırlar ve memleketlerine giderler. Oğlan da bakar ki çadırlar yok. Onlar da biraz daha kalırlar ve dönerler. (\downarrow = Dönüş)

II. ve III. Hareketlerde de aynı olaylar yaşanır.

14. Oğlan memlekete gelince babasının öldüğünü öğrenir. (β^2 = Uzaklaşma)
15. Babasının yerine geçer. Anası da oğlana bir kız bulur ve düğün yapar. (W^0 = Evlenme)

IV. Hareket

16. Oğlan kızın yine evine gelir ve padişahın oğlunun düğününe çağırdığı haberini verir. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
17. Kız yine kabul etmez. (Olmsz E^2 = Kahramanın tepkisi)

18. Bu arada kız, çocuklarına hep gittikleri şehirlerin adlarını koymuştur. Çocuklara babalarının verdiği hançeri, muskayı ve yüzüğü verir ve ne yapmaları gerektiğini söyler ve saraya gönderir. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

19. Padişah çocukların konuşmalarını duyar ve ellerindeki şeyleri görünce onların çocukları olduğunu anlar. Hemen kızın evine gider. (Grkç= Gereke(lendirme)ler)

20. Kız olanları anlatır. Çocukların onun olduğunu söyler. (Ex= Ortaya çıkarma)

21. Padişahla kız evlenirler. Padişah öbür kızını da anasının evine gönderir.(W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^1 (D^2 \text{Olmsz } E^2 \uparrow G^2 D^2 E^2 H^3 I^3 \text{Olmsz } J^3 \downarrow)^3$

II. ve III. Hareketlerde de aynı işlevler yer alır.

$$\beta^2 W^0_0$$

IV. Hareket $D^2 \text{Olmsz } E^2 F^1 Ex W^0$

37. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir süpürgeci adam, bu adamın üç de kızı vardır. Ekmeğini süpürge satarak çıkarır. Bir gün süpürge hiç satamaz olur. Gezmekten yorulur ve bir taşın üstüne oturur.

2. Birden taş yarılr, içinden bir Arap çıkar. Ne istediğini sorar. Bu Arap yılan padişahının oğlunun lalasıdır. Adı da Of'tur. Adam "Of!" dediği için onu çağırdığını sanmıştır. Süpürgeci onu çağırmadığını söyler. Söyleşmeye başlarlar. Süpürgeci başından geçenleri anlatır. Arap da adama bir avuç altın verir. Kızının birini ertesi gün kendisine getirmesini söyler.

3. Süpürgeci evine gelir. Sabah olunca büyük kızına kendisini altınları aldığı yere götüreceğini söyler. Kız hazırlanır ve babasıyla beraber gider. Adam taşın yanına gider ve "Of!" deyince Arap çıkar. Adam kızını verip gider.

4. Arap kızını bir odaya götürür. Kızını bir yatağa yatırır. Yılan padişahının oğlu da Arap'a kızını getirip getirmediğini sorar. O da getirdiğini söyler. Kız yatarken Arap bir kupa şerbet verir. Kız şerbeti içmez. Oğlan kızın odasına girer ve ayağına bir şiş saplar. Kız "Aman!" deyince oğlan çıkar gider. Sabah süpürgeci gelir. Arap büyük kızını verir. Ortanca kızını ister. Yine bir avuç altın verir.

5. Süpürgeci ertesini gün ortanca kızını götürür. Büyük kız onlar gitmeden kardeşine bir kupa şerbet vereceklerini ama onu içmemesini tembihler. Kız da kabul eder. Adam kızını Arap'a verir, gider.
6. Arap kızını odaya koyar. Gece yatacağı sırada şerbeti verir. Kız da ablasının dediğini yapar ve şerbeti içmez. Oğlan lalasına kızını getirip getirmediğini sorar. O da getirdiğini söyler. Oğlan kızın yattığı odaya gider. şişi tabanına saplar. Kız "Aman!" deyince oğlan yine gider. Lalasına onu da aldığı yere götürmesini ister. Sabah Arap yine sprgeciye kızını verir ve kk kızını getirmesini söyler. Adam eve gider.
7. Sabah kk kızını alıp götürür. Arap kızını alır. Bir avuç altın verir. Yine odaya bırakır. Gece kupa şerbet verir. Kız da bunu içer, yatağa yatar. Oğlan yine lalasına getirip getirmediğini sorar. O da getirdiğini söyler. Kızın odasına giden oğlan şişi ayağına sapladığında kız uyuduğu için duymaz. Oğlan da kızın yattığı yatağa yatar. Kız, sabah kalkar. Akşam olunca oğlan gelir. Böyle kırk gün sürer. Oğlan her geldiğinde kızın yastığının altına bir anahtar koyar.
8. Kız anahtarları alır, dener. Merdiven başında bir kapı bulur. Bir kapı çıkar. Böyle kırk kapıyı açar. Bir merdivenden aşağı iner. Bir bahçe görür. Bir oğlanla bir kız da yatmaktadır. Beşikte de bir ocuk vardır. Oğlan kızın yanına gelen yılan padişahının oğludur. Kız da peri padişahının kızıdır. Kız belinden şalını çıkarır, onların üzerine örter. Uyanınca peri kızını oğlana onun bir insanoğlunu sevdiğini anladığını söyler. Orada durmaz ve gider.
9. Akşam oğlan yine kızın yanına gider, yatar. Kız da o akşam şerbet içmemiştir. Uyanık olan kız oğlan uyuyunca etrafını karıştırır. Oğlanın göbeğinde eline bir kilit geçer. Kız kilidi açarak içine girer. Büyük bir arşı görür. İçinde her türlü şey işlenmektedir. Kız da onların ne için işlendiğini sorar. Onlar da yılan padişahının oğlunun bir insan kızını aldığını, ondan bir çocuklarının olacağını, lohusalık işlediklerini öğrenir. Kız hemen dışarı çıkıp kilidi kapar.
10. Oğlan uyandığında kilidin açıldığını anlar. Lalasına kızını arka kapıdan çıkarıp dağa atmasını söyler. Lala da oğlanın dediğini yapar.
11. Kız bir yere varır. Büyük bir saray görür. Orası oğlanın büyük kız kardeşinin konağıdır. Kızını görür. Ona sorular sorar. Kız da başına geleni anlattığında bir tarafa atar. Kız bir gün yine bir saraya gider. O saray da oğlanın ortanca kız kardeşinin sarayıdır. Kız bunlara da olanları anlatır. Kızını yine kaldırıp bir tarafa atarlar.

12. Ođlan yaptığı işten pişman olur. Kızın arkasına dūřer ve bŸyŸk kardeşinin sarayına gelir, sorar. Onlar da kız ı attıklarıını sŸylerler. Ođlan çıkar, gider. Kız da bu sırada oğlanın kŸk kızı kardeşinin sarayına varır. Bunu içeri alırlar. Kızın doğum zamanı gelir. Oğlanın kardeşi kızı acır, hemen bir ebe getirir ve kız ı doğurtur. Kız bir oğlan doğurur. Babası gibi gŸbeđinde de bir kilit vardır. Ebe ocuđun onlardan olduğunu sŸyler. Oğlanın kız kardeşi bakar ve kendi kardeşinin ođlu olduğunu anlar.

13. Oğlan da gide gide kızın olduğu yere varır. Kız orada epey bir zaman kalmıştır. ocuk da epey bŸyŸmŸřtŸr. Oğlan kŸk kızı kardeşine karısını attığını anlatır. Pişman olduğunu sŸyler. Oğlan oraya yılan kılığında gelmiştir ve merdiven başında insan kılığına dŸnmŸřtŸr. Kızı ağırır. Kıza gelenin kocası olduğunu, çıkardığı yılan derisini ateşe atmasını sonra da odaya gelmesini sŸyler.

14. Oğlanın kız kardeşi odaya gidince kız da yılan derisini ateşe atar. Çocuğuyla beraber odaya girer. Oğlan karısını tanır. Boynuna sarılır. ocuğunu sever. Kızı alıp gideceği sırada ıkardıklarının yandığını gŸrŸr. Bir daha yılan kılığına giremez. Kızı alır, saraya gŸtŸrŸr. Muratlarına ererler.

37. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen dŸrt hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir sŸpŸrgeci ve onun Ÿ kız ı vardır. (α = Açılış)
2. Bir gŸn hiç sŸpŸrge satamaz ve bir taşın ŸřtŸne oturur “Of!” der. O sırada bir Arap ıkar. (F^9 = BŸyŸlŸ nesnenin alınması)
3. SŸpŸrgeci başına gelenleri, eve para gŸtŸremeyeceđinden dolayı çok ŸzgŸn olduğunu anlatır. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)
4. Arap, adama bir kızını kendisine getirmesini sŸyler. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
5. Adam da kabul eder ertesini sabah bŸyŸk kızını Arap’a gŸtŸrŸr. Arap da adama bir avuç altın verir. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
6. Yılan padişahının oğlunun lalası olan bu Arap’a padişahın oğlu kız ı getirip getirmediğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
7. Arap da kız ı getirdiğini sŸyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
8. Akşam kız ı onun içmesi için bir kupa şerbet getirir. (η^1 = Aldatma)
9. Kız şerbeti içmez. ($Olmsz \theta^1$ = Suça katılma)

10. Oğlan kızın odasına girer ve ayağına bir Şiş batırınca kız bağırır. Oğlan da lalasına kızını göndermesini söyler. Ertesi gün süpürgeci gelir, Arap kızını süpürgeciyle gönderir. (U= Cezalandırma)

II. Hareket

11. Ortanca kız da büyük kız gibi geri gönderilir.

III. Hareket

12. Arap ortanca kızını da gönderir ve küçük kızını alır, odaya koyar. Akşam yatmadan kıza bir kupa Şerbet verir. (η^1 = Aldatma)

13. Kız Şerbeti içer. (θ^1 = Suça katılma)

14. Oğlan kızın odasına gelir ve kızın ayağına Şiş batırır. Kız uyanmayınca yanına girer, kızla yatar. Kırk gün bu böyle devam eder. (KF¹)

15. Kızın yanına her geldiğinde oğlan kızın yastığının altına bir anahtar bırakır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

16. Kız anahtarları alır. İçe içe kırk kapıyı açar. Merdivenden aşağı iner. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

17. Bir bahçe görür. Bir oğlanla bir kız yatmaktadır. Yanlarında da beşikte bir bebek uyumaktadır. Kız onlar uyurken bir Őalla üstlerini örter. Dışarı çıkıp kapıyı kapatır. (J³= Zafer)

18. Oğlanın yanındaki kadın uyanır ve oğlana bir insanoğluna oğlanın sevdiğini söyler ve oradan gider. (Q= Tanı(n)ma)

19. Oğlan kızın odasına yine gider. Kızın uyuduğunu sanır ve yanına yatar. Kız ise o gece Şerbet içmemiŐtir. (/= Bağlantı öğesi)

20. Etrafını karıştırırken oğlanın göbeğindeki kilidi bulur. (F⁵= Büyülü nesnenin alınması)

21. Kız kilidi açarak içine girer. Büyük bir çarşı görür. Oradakilerin yaptıkları iŐlemelerin kime olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

22. Onlar da kime ne iŐlediklerini anlatırlar. (E²= Kahramanın tepkisi)

23. Oğlan uyandığında kilidin açıldığını anlar ve lalasına kızını arka kapıdan çıkarıp dağa atmasını söyler. Lalası da kızını atar. (B⁵= Aracılık, geçiş anı)

IV. Hareket

24. Kız bir yere varır. Orası oğlanın büyük kız kardeşinin konağıdır. Başına gelenleri anlatır. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)

25. Büyük kız kardeş kızı atar. (B^5 = Aracılık, geçiş anı)
26. Sonra ortanca kız kardeşin sarayına gider. Oradakiler de olanları duyunca atarlar. (B^4_5 = Aracılık, geçiş anı)
27. Kız küçük kız kardeşin olduğu yere de gelir ve ona da olanları anlatır. Kızı eve alırlar. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)
28. Oğlan bu sırada yaptığı işten pişman olur ve kızın arkasından kızı bulmaya gider. (Pr^6 = İzleme)
29. Kardeşlerine kızı sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
30. İkisi de kızı attıklarını söylerler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
31. Kız, küçük kız kardeşin evinde bir oğlan çocuğu doğurur. Onun da göbeğinde bir kilit vardır. Kardeşinin çocuğu olduğunu anlar. Çocuk orada büyür. (Q = Tanı(n)ma)
32. Bir de oğlan küçük kız kardeşinin evine gelir. Oğlan kızı görünce tanır. (Q = Tanı(n)ma)
33. Ondan af diler ve beraber saraylarına dönerler ve muratlarına erer. (KF^1)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha F^9 B^4 \frac{(D^7 E^7 D^2 E^2 \eta^1 Olmsz \theta^1 U)^2}{}$

II. Hareket

III. Hareket $\eta^1 \theta^1 KF^1 F^1 G^5 J^3 Q F^5 D^2 E^2 B^5$

IV. Hareket $(B^4_5)^2 B^4 \dots \dots \dots (Q)^2 KF^1$
 $(Pr^6 D^2 E^2)^2$

38. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişah, onun bir de odalığı vardır. Onu her şeyden çok sever. Bir gün pencerenin önünde yemek yerlerken denizde bir Arap'ın yüzdüğünü görürler. Üzüm yerlerken siyah ve beyaz üzümün hangisinin daha güzel olduğunu padişah odalığına sorunca, kadın da beyazın güzel olduğunu ama siyahın da hoş olduğunu söyler. Padişah bu cevaba kızar. Kadını zindana attırır.
2. Bu padişahın şehrinde bir de ana ile oğul vardır. Anası oğluna gömlek yapıp girdirir ama oğlan bu gömlekleri iyi giyemez. Oğlan da anasına yakasını bir dertsiz kestirmesini, belki de daha iyi olacağını söyler. Kadının aklına dertsiz adam olarak padişahın odalığı gelir. Gidip gömleği ona kestirmeyi düşünür. Doğru saraya gider. Halayıklar oraya niçin geldiğini sorarlar. O da durumu anlatır. Gidip hanıma anlatırlar.

Hanım da kesebileceğini söyler. Bir de kadının kırbaç vakti gelir. Onu zindandan çıkarırlar, padişah on beş kırbaç vurur. Sonra yine zindana atarlar.

3. Hanım, kadının nerede olduğunu sorar. Kadını getirirler. Hanım kadına ne için geldiğini sorar. Kadın da anlatır. Ancak hanımın derdinin herkesten çok olduğunu görür. Padişahın niye böyle yaptığını sorunca hanım da olanları anlatır. Kadın da padişah ona kendisinden güzel olup olmadığını sorunca olduğunu söylemesini, kim olduğunu sorarsa da Yemen padişahının oğlu demesini söyler ve kadın gider.

4. Padişah ertesi gün yine odalığını çağırır. Kırbaçları vururken, her zamanki sorusunu sorunca hanım da kadının dediği gibi Yemen padişahının oğlunun güzel olduğunu söyler. Padişah da onu merak eder ve gemiye biner, Yemen'e gider. Saraya varınca onu görmek için geldiğini söyler. Padişah oğlana olanları anlatır. Oğlan da bunun için o kadar şey yapılmayacağını, kendi derdi gibi bir derdi olsa ne yapacağını sorar.

5. Padişah oğlanın derdini sorar. Vaktiyle evlenmiştir. Kızın güzelliğinden akli başında değildir. Kız her gece oğlana şerbet verip uyutup kendi de gezmektedir. Bir gece kızın verdiği şerbeti içmez. Oğlanın uyuduğunu sanarak tabanına bir şiş sokar, oğlan da ses çıkarmaz. Sonra kız erkek urbaları giyer. Odadan çıkınca oğlan da kızı takip eder. Ata binip gider. Oğlan da arkalarından gider. Bir dağ başına varırlar. Oradaki mağaradan içeri girer. Sonra bir kapı daha açarlar. Karşlarına bir büyük saray çıkar. İçinde de bir Arap vardır. Bu Arap kıza geç kaldığı için bağırır. Kız da oğlanı uyutamadığını, bu yüzden de geç kaldığını anlatır. İçeri girip yiyip, içerler, eğlenirler. Kimse oğlanı görmez. O kızıdan Arap'ın iki çocuğu olduğunu görür.

6. Kız bir vakit sonra odadan çıkıp atına atlar ve gider. Oğlan da kız çıktıktan sonra odaya girer ve Arap ile çocukları keser. Kafalarını da yanına alır. Kız saraya varmadan oğlan saraya gelir ve kafaları rafa koyar. Kız saraya varınca oğlanın uyuyup uyumadığını anlamak için şişi ayağına batırır. Oğlan yine ses çıkarmaz. Kız da yatar.

7. Sabah kız kafaları görür. Kafaları tanır. Oğlandan çekindiği için de hiç sesini çıkarmaz. Kıza karşı iyice soğur. Kızı bacaklarından tavana asar. Her gün kızı öldürmekle tehdit eder. Kız da ölen çocuklarına çok üzülür. Bunları oğlan padişaha anlatınca padişah büyük bir kabahat işlediğini anlar. Kızı kurtarmak için sarayına geri döner.

8. Oğlan padişaha bir tarak, bir de ayna verir. Şehrine gelir. Odalığını zindandan çıkarır. Kızıdan af diler. Ayna ile tarağı kendisine hediye olarak getirdiğini söyler.

Aynayı önüne koyup saçını tararken kız birden kuş olup uçar. Padişah ardından bakabilir.

9. Kız Yemen padişahının sarayına uçar ve oğlanın penceresine konar. Kuşun geldiğini gören oğlan pencereyi açar. Kuşa bir ayna gösterince kuş yine adam olur. Oğlan kıza âşık olur. Hemen babasına söyler. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

38. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişah, onun her şeyden çok sevdiği bir de odalığı vardır. (α = Açılış)
2. Bir gün pencerenin önünde yemek yerken denizde bir Arap görürler ve padişah odalığına üzüm yerken hangi renk üzümün daha güzel olduğunu sorar. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Kız da beyaz üzümün güzel olduğunu ama siyah üzümün de hoş olduğunu söyler. (E^1 = Kahramanın tepkisi)
4. Padişah bu sözden hoşlanmaz ve kadını zindana atar. (A^{15} = Kötülük)

II. Hareket

5. Bu padişahın şehrinde bir de ana ile oğul vardır. Anası oğluna gömlek diker ama gömleği hiç güzel kullanamaz ve oğlan da anasına gömleği dertsiz birinin yakasını kesmesini böylece gömleğin daha iyi olacağını söyler. Kadın da oğlan öyle deyince padişahın odalığına gömleği kestirmeyi düşünür. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
6. Kadın saraya gider. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
7. Oradaki halayıklara odalığı görmek istediğini ona bir gömlek kestireceğini söyler. Onlar hanıma giderler, hanım da gömleği keseceğini söyler. ($/$ = Bağlantı ögesi)
8. Odalığın kırbaç zamanı gelince padişah on beş kırbaç vurur ve kızını yine zindana gönderir. (A^6_{15} = Kötülük)
9. Biraz sonra odalık kadını çağırır. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)
10. Kadın durumu anlatır ama odalığın derdinin çok daha büyük olduğunu anlar. (KF^1)
11. Kadın odalığa neden böyle bir şey yaptıklarını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
12. Odalık da durumu anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

13. Kadın, odalığa padişahın kimin daha güzel olduğunu kendisine sorduğunda, Yemen padişahının oğlunun daha güzel olduğunu söylemesini ister. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

14. Odalık da kadının dediklerini yapar. (K²= Giderme)

15. Padişah kızın dediği Yemen padişahının oğlunu merak eder ve gemiye biner. Doğru Yemen'e gider. (G²= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

III. Hareket

16. Saraya gelen padişah Yemen padişahının oğluna kendisini görmek için geldiğini söyler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

17. Padişah olanları anlatır ve oğlan da kıza yaptıklarının doğru olmadığını söyler ve kendi derdini anlatmaya başlar. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)

18. Yemen padişahının oğlu bir gün evlenir. (W⁰= Evlenme)

19. Kız oğlana her gece şerbet verir ve onu uyutur. (η¹= Aldatma)

20. Oğlan şerbeti içer. (θ¹= Suça katılma)

21. Kız çıkıp gider ve bu böyle devam ederken bir gün şerbeti oğlan içmez. (Olmsz θ¹= Suça katılma)

22. Kızı takip eder. (Pr⁶= Takip)

23. Bir mağaraya girer. Orada bir Arap'ın kıza niye geç kaldığını sorar. (ε¹= Soruşturma)

24. Kız da oğlanı uyutamadığını bu yüzden de geç kaldığını söyler. (ζ¹= Bilgi toplama)

25. Kızla Arap eğlenir, yer, içerler. Bir de bu kızın Arap'tan iki çocuğu vardır. Bir süre sonra kız atına biner ve saraya doğru yola çıkar. (G²= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

26. Oğlan da Arap ve çocukları öldürür. Kafalarını da yanına alır. Kız saraya varmadan oğlan saraya gider. Kafaları rafa koyar ve yatar. (K¹= Giderme)

27. Kız da gelir ayağına şiş batırır, oğlan yine ses çıkarmaz. Sabah kız raftaki kafaları görür ama oğlanın korkusundan ses çıkarmaz. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

28. Kızı ayaklarından tavana asar. (U= Cezalandırma)

29. Padişah Yemen padişahının oğlunun anlattıklarını dinleyince kıza haksızlık yaptığını anlar ve şehrine dönmeye karar verir. (C↑= Karşıt eylemin başlangıcı)

30. Oğlan padişaha odalığına götürmesi için bir ayna, bir de tarak verir. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
31. Padişah saraya gelir. Kızdan af diler ve aynayla tarağı hediye olarak kendisine getirdiğini söyler. (Grk= Gerekçe(lendirme)ler)
32. Kız aynayı önüne koyar. Tarakla saçını tararken birden kuş olup uçar. (A¹¹= Kötülük)
33. Kız Yemen padişahının oğlunun penceresine konar ve oğlan pencereyi açar, kuş da içeri girer. (/= Bağlayıcı ğe)
34. Oğlan kuşa aynayı gösterince kız eski haline gelir. (K⁸= Giderme)
35. Kız oğlana aşık olur. (a¹= Eksiklik)
36. Oğlan babasına söyler. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha D^1 E^1 A^{15}$

II. Hareket $C A^6_{15} B^1 KF^1 D^2 E^2 F^1 K^2 G^2$

III. Hareket $B^4 \dots \dots \dots C \uparrow F^1 A^{11} K^8 a^1 W^0$
 $W^0 \eta^1 \theta^1 Olmsz \theta^1 Pr^6 \varepsilon^1 \zeta^1 G^2 K^1 U$

39. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişah vardır. Bir gün canı sıkılır ve veziriyle gezmeye giderler. Lalasına da gittikleri belli olmasın diye kendine benzer birini tahta oturtmak ister. Lalası da bunun zor olduğunu söyler. şehre kıyafetlerini değiştirerek aramaya giderler. Gezerken bir meyhaneye varırlar. Orada sarhoş bir adam görürler. Padişaha da çok benzemektedir. Padişah meyhaneciyi çağırır ve ona adamı iyice sarhoş edip gece kapı dışarı etmesini söyler.
2. Padişah saraya gelir. Gece vezirini gönderir. Vezir sarhoş adamı bir zembile koyup getirir. Padişah adama temiz rubalar giydirir. Lalasıyla çıkıp gider.
3. Sabah sarhoş adam uyanır. Gördükleri karşısında şaşırır. El ırpınca halayıklar ibrikle leğen getirirler. Yüzünü yıkarlar, kahve çubuğunu içer. O gün de cuma olduğu için adamları selamlığın nerede olacağını sorarlar. O da kendi mahallesindeki camiye söyler. Adamlar camiye gidip orayı hazır ederler.
4. Adam on beş gündür evine uğramamıştır. Karısı da padişah mahallelerinin camisine gelecek diye kalkar, bir arzuhal yazar ve padişah camiden çıkınca ona verir. Padişah

bakar ve karısının yazdığını anlar. Hemen emri verir ve kadının evini yıktırıp yeniden yaptırır. Çocuklarına da ayda beş yüz kuruş verilmesini söyler. Adamlar padişahın dediğini yaparlar. Padişahın birkaç da kinlisi vardır. Bu kinlilerini vezire söyler ve heriflerin boyunlarını kestirir.

5. Asıl padişah da epey yol gider. Bir dere kenarında dinlenirler. Akan suda bir elma bulurlar. Elmayı alıp yerler. Sonra padişahın aklına haram yemeyeceklerine dair konuştukları gelir ve yedikleri elmanın haram mı, helal mi olduğunu bilmeyerek yediklerini aralarında konuşurlar. Elmanın sahibini aramaya başlarlar.

6. Bir yere varırlar. Çiftçi çift sürmektedir. Selam verirler ve elmayı çiftçiye anlatırlar. Çiftçi bir yeri tarif eder ve oranın elmaları olacağını söyler. Padişah bağın sahibini çiftçiye sorar. O da filan yerde evde olacağını söyler. Padişah lalasıyla o eve gider. Kapıyı çalar ve bir koca karı kapıyı açar. Koca karıya elmayı anlatırlar. Kadın da bağın kızına ait olduğunu söyler. Kızına haber verir. Kız da adam kendisini alırsa elmayı helal edeceğini söyler. Padişah kızı almaya razı olur. Koca karı padişaha kızının bedeninde bir sürü ekşiğin olduğunu söyler. Padişah yine de kabul eder. Lalasına gece güvey gireceğini, elmayı helal ettireceğini, sabaha atları getirmesini, hemen oradan gideceklerini anlatır.

7. Padişah güvey girer ve kızın güzelliğine tutulur. Kıza anasının niye kızının ekşiği olduğunu söylediğini sorar. Gece yatarlar. Padişahın emri üzerine vezir atları hazırlar. Kızın evine gider. Kapıyı çalar. Pencereden vezirine tekrar bulunduğu yere gitmesini, kendisinin gelemeyeceğini söyler. Padişah kırk gün kızla cümbüş eder. Kırk günün sonunda kıza gideceğini, eğer bir oğlu olursa büyüdüğünde muskayı çocuğun koluna takmasını ve filan memlekete göndermesini tembih eder. Orada uğursuz ve hayırsız diye kendisini bulmasını da sözlerine ekler. Padişah saraydan çıkarken adını uğursuz, vezirin adını da hayırsız koymuştur. Sonra da atlarına binip giderler.

8. Yolda daha önce gördükleri çiftçiye rastlarlar. Kendi şehirlerine varırlar. Padişah yine kendi yerine koyduğu adamı uyurken bir zembile koyarak aldıkları meyhanenin kapısına bırakırlar. Adam uyanır. Yine şaşırır. El çırpır. Meyhaneci de kimin olduğunu anlamaz. Adam kendisinin padişah olduğunu söyler. Meyhaneci kapıyı açar. Sarhoş adam ısrarla padişah olduğunu söyler. Meyhaneci de başına iş getirecek, diye adamı bir güzel döver. Sabah olduğunda adamı tımarhaneye götürürler.

9. Padişah da adamı merak eder ve lalasını adama gönderir. Vezir meyhaneciye adamı sorar. O da adamı deli diye tımarhaneye yolladıklarını anlatır. Vezir tımarhaneye gider. Adam padişah olduğunu söyledikçe dayak yediğini görür. Vezir hemen adamın yanına gider ve padişah olduğunu söylememesini, yoksa döve döve öldüreceklerini söyler. Herifin akli başına gelir. Artık sarhoş bir adam olduğunu söyler ve böylece adamı tımarhaneden çıkarırlar. Herif evine gider. Karısı da adamı eve almaz. Vezir de adamın arkasından gelir. Adam eğer kapıyı açmazsa elde ettiklerini kaybedeceğini söyler. Kadın da kapıyı açar.

10. Padişahın aldığı kız bir erkek çocuk doğurur. Çocuk büyür. Bir gün arkadaşlarıyla oynarken kavga ederler. Çocuğa “Piç!” derler. Çocuk da anasına gider ve babasını sorar. Kadın babasının kim olduğunu bilmediğini çocuğa söyler. Kadın oğlana padişahın verdiği muskayı verir. Padişahın gitmeden önce söylediklerini oğluna nakleder. Bunu duyan oğlan hemen yola çıkar.

11. Babasının uğradığı çiftçiye rastlar. Adam da babasının kendisinin ahbabı olduğunu söyler. Çiftçinin de bir oğlu vardır. Çocuğa kendi oğluyla beraber gitmesini söyler. Beraber yola koyulurlar.

12. Oğlanlar susarlar ve bir kuyuya rastlarlar. Çiftçinin oğlu şehzadeyi bir ipe bağlar ve kuyuya sarkıtır. Oğlan suyu içer. Çiftçinin oğlu şehzadeye kendisinin Hayırsız'ın oğlu olduğunu, onun da çiftçinin oğlu olacağını söyler ve bunu kimseye söylemezse oğlanı kuyudan çıkaracağını sözlerine ekler. Şehzade razı olur. Kuyudan çıkıp yine yola koyulurlar.

13. Hayırsız ve Uğursuz diye ararlarken padişah bunu işitir. Oğlunun geldiğini anlar ve sarayına alır. Hangisinin oğlu olduğunu sorunca şehzade çiftçinin oğlunu gösterir ama padişahın gözü kendi oğlunda kalır. Oğlanı hareme yollar. Çiftçinin oğlunu da kendi oğlu diye bir odaya koyar.

14. Bunlar sarayda büyürler. Bir gün padişahın oğlu düşünde bir kız görür. Aşkından hastalanır. Oğlana hekimler getirirler ama oğlan iyileşemez. Oğlan padişaha düşündeki kızı almadan iyileşemeyeceğini söyler. Padişah da o kızı herkesin istediğini ama alamadıklarını, kızın şehrine gidenlerin de geri gelmediğini anlatır.

15. Oğlan da oraya kendisinin yerine çiftçinin oğlunu yollamayı teklif eder. Padişah çiftçinin oğlunu çağırır. Kızı getirmesini söyler. Oğlan da kabul eder. Bir gemi ister. Padişah gemiyi verir. Oğlan gemiye biner, yola çıkar.

16. Denizde bir fırtınaya tutulur. Gemiye kıyıya yanaştırır ve kendisi de biraz dışarı çıkar. Kumun üstünde bir balığın çabaladığını görür. Balık oğlanı görünce sırtından üç pulu alıp kendini denize salıvermesini söyler. Bir gün onun da kendisine bir yardımcı dokunacağını da söyler. Oğlan balığın dediğini yapar. Gemiye biner ve yola devam eder.

17. Bir fırtına daha çıkar. Gemiye yine kıyıya yaklaştırır. Yine biraz dolaşmaya çıkar. Bir topal karınca bulur. Karınca şehzadeye kendisini düğüne yetiştirmesini söyler. Kanadından bir parçayı koparıp saklamasını söyler. Bir gün lazım olacağını dile getirir. Kanadından bir parçayı koparıp saklar. Şehzade karıncayı arkadaşlarına yetiştirir. Gemiye biner, gider.

18. Yine hava bozar. Gemiye kıyıya yanaştırır. Dışarı çıkar. Bir ağacın üstünde kuş yavrularını görür. Yılan da ağaçta yavrulara doğru gitmektedir. Kılıcını çeker ve yılanı öldürür. Ağacın altında uyur. O sırada yavruların anaları gelir. Ağacın altındaki şehzadeyi görünce yavrularına zarar vereceğini düşünür. Tam oğlana saldıracakken yavrular oğlanın kendilerini yilandan kurtardığını söylerler. Kuş da oğlana dokunmaz. Oğlan uyanır. Kuş oğlana üç tüy koparıp verir. Bir gün lazım olacağını söyler. Gemiye biner ve yola devam eder.

19. Sonunda şehre varır. Oranın hangi şehir olduğunu sorar. Dünya güzelinin şehri olduğunu söylediklerinde aradığı yeri bulduğunu anlar. Doğru padişahın yanına varır. Kızını Allah'ın emriyle ister. Padişah da kızının şartları olduğunu söyler. Kızının yapacağı imtihanı olmasını gerektiğini söyleyince kızın yanına gider. Kız, oğlana ne istediğini sorar. Oğlan da Allah'ın emriyle kendisini istediğini söyler. Kız da soruyu bilmesi gerektiğini oğlana anlatır.

20. Kimin oğlu olduğunu sorunca Sultan Süleyman'ın oğlu olduğunu söyler. Yüzüğünü denize atacağını eğer getirirse ona varacağını söyler. Üç gün de süre verir. Oğlan deniz kıyısına gider. Balığın sırtından aldığı pullar aklına gelir. Birini yakar ve balık ortaya çıkar. Oğlan yüzüğü bulmasını söyleyince balık gider ama yüzüğü bulamaz. Bir daha dalar, yine bulamaz. En sonunda çok daha dibe dalar ve kocaman bir balık getirir. Yüzüğün balığın karnında olduğunu söyler. Oğlan balığı yarar ve yüzüğü çıkarır. Kızın yanına gider.

21. Kız bir şart daha koyar. Bir mağara açar. İçi darı ve külle doludur. Bunları birbirinden ayırırsa kendisine varacağını söyler. Kırk gün de süre verir. Oğlan razı

olur. Zor bir iştir ve aklına karınca gelir. Hemen kanadını yakar ve topal karınca gelir. Darı ile küllerin ayrılmasını ister. Karınca tüm karıncaları toplar ve üç gün içinde birbirinden ayırırlar. Kapıyı açmalarını söyler. Kız şaşırır. Gerçekten de küllerle darıların ayrıldığını görür.

22. Oğlanı odasına getirir. Halayıklarını çağırır, karşısına dizer. Celladı çağırır. Halayığın birinin boynunu vurdurur. Oğlana cennet suyundan getirmesini söyler. Oğlanın aklına Zümrüdü Anka kuşunun tüyleri gelir. Bir tanesini yakar. Kuş gelir. Kuştan cennet suyundan bir şişe su ister. Kuş da gider getirir. Oğlan suyu kıza götürür. Kız da kestiği halayığın boynuna suyu sürer ve halayık dirilir. Kız o vakit oğlanın Sultan Süleyman'ın oğlu olduğunu anlar. Artık onun olduğunu söyler. Padişaha haber verir. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur.

23. Oğlan gece yatınca kızla kendi arasına kılıç koyar. Kız onun ne olduğunu sorunca oğlan da kendisinin de anası, babası olduğunu, kendi şehrinde de düğün yapmak istediğini ancak bu şartla beraber yatacağını deyince sabah padişaha durumu anlatırlar ve padişah bunlara izin verir. Onlar da yola çıkarlar.

24. Padişahın şehrine gelirler. Oğlan padişaha dünya güzelini getirdiğini söyler. Padişah kızını alır ve oğluna düğün yapar. Kız güvey gireceği zaman kendisini getirdiği oğlan olmadığını görür. Oğlan konuşmak ister. Kız oğlana tokat atar. Oğlan dışarı çıkar. Padişah da oğlunu ağlayarak görünce niye ağladığını sorar. Oğlan da anlatır. Padişah bir iş olduğunu anlar ve kızın yanına gelir.

25. Kız padişaha bir şeyler söylemek istediğini bildirir. Vezirlerini çağırır. Kız çiftçinin oğlunu keserse oğlunu kabul edeceğini söyler. Padişah da çiftçinin oğlunun boynunu vurdurur. Kız da cennet suyunu oğlanın boynuna sürer ve oğlan dirilir. Kız oğlana artık ölüp dirildiğini, sözünün yerini bulduğunu, çiftçinin oğlunun yaptıklarını anlatmasını söyler.

26. Oğlan da her şeyi başından sonuna kadar anlatır. Padişah da karısına verdiği muskayı oğlanın kolundan bilir. Şehzadenin boynuna sarılır. Çiftçinin oğlunu öldürür. Yeniden düğünleri olur.

39. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden beş hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişah vardır. (α = Açılış)
2. Padişah kendine benzer birilerini aramak için lalasıyla dışarı çıkar. (β^1 = Uzaklaşma)
3. Dışarı çıkmadan önce de tanınmamak için kıyafetlerini değiştirirler. (T^3 = Biçim değiştirme)
4. Bir meyhaneye gelirler ve orada kendisine benzer bir sarhoş bulurlar. Meyhaneciye adamı iyice sarhoş etmesini söyler, saraya giderler. Sabah lala meyhane gider ve kapıya konulmuş adamı alır, saraya getirir. Onlar da gezmeye çıkarlar. (\uparrow = Gidiş)
5. Adam ayılır ve ne olduğunu anlamaya çalışır. Halayıklar gelir. Elini, yüzünü yıkar. Kahve çubuğunu içer. O gün de cuma olduğu için selamlığa nereye gidecekleri sorulunca kendi mahallesinde olan camiye söyler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
6. Sarhoş, evine on beş gündür uğramadığı için karısı padişahın geldiğini duyunca bir arzuhal yazar ve durumu anlatır. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)
7. Padişaha arzuhal verir ve o da yazılanları okur. Hemen karısının isteği üzerine evi yıktırıp, yeni ev yaptırır. Çocuklarına aylık bağlatır. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
8. Padişah kinlilerini de öldürtür. (A^{13} = Kötülük)

II. Hareket

9. Asıl padişah da veziriyle epey yol gider. Bir dere kenarında otururlarken dereye bir elma görürler ve elmayı yerler. Sonra da elmanın helalliğini almak için elmanın sahibini ararlar. Bir çiftçiden elmanın sahibini sorarlar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
10. O da yerini söyler. (F^2 = Büyülü nesnenin alınması)
11. Padişahla lalası çiftçinin dediği yere giderler. Kapıyı çalarlar. Bir koca karı kapıyı açar ve onun sahibinin kızı olduğunu söyler. Kadın kıza haber verir. Kız da eğer kendisini alırsa elmaları helal edeceğini söyler. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
12. Padişah da kabul eder. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
13. Kızın anası padişaha kızının bedeninde eksiklikler olduğunu söyler. (η^1 = Aldatma)
14. Padişah da ne olursa olsun alacağını söyler. (θ^1 = Suça katılma)
15. Lalasına da güvey gireceğini ama sabah atları kapıya getirmesini, oradan ayrılacaklarını tembihler. ($/$ = Bağlantı ögesi)
16. Oğlanla kız güvey girerler. (W^0 = Evlenme)
17. Padişah kızın güzelliği karşısında tutulur. (a^1 = Eksiklik)
18. Sabah vezir gelince de ona biraz daha kalacağını söyler ve tam kırk gün kızla beraber olur, eğlenirler. (KF^1)

19. Kırk gün sonra kıza bir muska verir. (I³= Özel bir işaret)
20. Oğlu olursa Hayırsız'la Uğursuz'u filan yerde bulmasını söyler. (F²= Büyülü nesnenin alınması)
21. Padişah ile lala saraya dönerler. (↓= Dönüş)
22. Padişah saraya gelince kendi yerine koyduğu adamı uyurken aldıkları yere gönderir. Adam uyanınca ne olduğunu anlayamaz. Kendinin padişah olduğunu söyler. Hem dayak yer, hem de tımarhaneye götürülür. (/= Bağlayıcı öge)
23. Padişah bir gün lalasına sarhoşun ne yaptığına bakmasını söyler ve lala sarhoşu bulur. Ona eğer padişah olduğunu söylemezse tımarhaneden çıkacağını anlatır. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
24. Sarhoşun aklı başına gelir ve kendisinin bir sarhoş olduğunu söyleyerek tımarhaneden çıkar. Sarhoş evine gider. (Ex= Ortaya çıkarma)
- III. Hareket
25. Padişahın aldığı kız bir oğlan çocuğu doğurur. Çocuk epey büyür ve bir gün arkadaşlarının kendisine söylediği sözden dolayı anasına babasının kim olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
26. Kız da oğlana babasının kırk gün kalıp, kendisine bir muska verip, oğlu büyüyünce filan yerde kendisini aramasını söylediğinden başka bir şey bilmediğini anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
27. Oğlan hemen babasını bulmak için yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
28. Oğlan çiftçinin olduğu yere gelir. Çiftçi babasını tanıdığını söyler. Kendi oğlunu da şehzadenin yanına katar. Bunlar beraber giderler. (/= Bağlantı ögesi)
29. Bir su kuyusundan su içmek isterler. Çiftçinin oğlu, şehzadenin beline ip bağlar ve onu kuyuya sarkıtır. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
30. Oğlan suyunu içer. Yukarıda çiftçinin oğlu birbirlerinin yerine geçeceklerini, ölüp dirilmeden de bunu kimseye söylemeyeceğine şehzadenin söz vermesini söyler. Yoksa onu kuyuda bırakacaktır. (KF¹)
31. Oğlan da çaresiz kabul eder. (B³= Aracılık, geçiş anı)
32. Kuyudan çıkan şehzade babasının bahsettiği yere varır. Orada Hayırsız'la Uğursuz'u aradıklarını söylerler ve bunu da padişah duyar. Oğlanların ikisini de saraya getirir. Padişah hangisinin oğlu olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

33. Şehzade de çiftçinin oğlunun olduğunu söyler. Padişahın gözü kendi oğlundan gitmez ama birini harem odasına, diğerini de kendi özel odasına gönderir. (E²= Kahramanın tepkisi)

34. Oğlanlar sarayda büyürler. Bir gün şehzade rüyasında bir güzel kız görür. Ona âşık olur. (a¹= Eksiklik)

35. Hastalanır ve hekimler derdine çare bulamaz. Oğlan da padişaha rüyasında gördüğü kızı istediğini, ancak öyle iyileşeceğini söyler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

36. Padişah bu işin zor olduğunu, o kızı herkesin istediğini ama sahip olamadığından bahseder. Oğlan da çiftçinin oğlunu kendi yerine göndermesini ister. Padişah da oğlanı çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)

37. Oğlan padişahın bir gemi ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)

38. Padişah da oğlana gemiyi verir. (E⁷= Kahramanın tepkisi)

39. Oğlan gemiyle yola çıkar. (G²= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

IV. Hareket

40. Bir fırtına çıkar ve oğlan gemiyi kıyıya yanaştırır. Biraz dışarı çıkar. O sırada kumda bir balığın çırpındığını görür. Balık üç pulunu almasını kendisini de denize atmasını söyler. (d⁷= Bağışçının ilk işlevi)

41. Oğlan üç pulu alır ve balığı denize salıverir. (E⁷= Kahramanın tepkisi)

42. Gemiye biner ve yola devam eder. (G²= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

Sonra iki fırtınada da bir topal karıncayı arkadaşlarına ulaştırır; bir Zümrüdü Anka kuşunun yavrularını yilandan kurtarır. Karınca bir kanadını, kuş da üç tüyünü oğlana verir.

43. Oğlan kızın olduğu yere varır ve padişahın yanına gider. Kızını Allah'ın emriyle ister. Padişah da kızının bir imtihandan geçireceğini söyler. O da kızın olduğu yere gelir. Kız ona sorular sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

44. Oğlan da kim olduğunu, oraya niçin geldiğini anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)

45. Kız oğlandan denize attığı yüzüğünü bulmasını ister. (M= Güç iş)

46. Balığın verdiği pulla balık oğlana yüzüğü getirir. (N= Güç iş yerine getirme)

Sonra kız külle darıları ayırmasını ister. Karınca yardım eder. Cennet suyunda da kuş suyu getirerek oğlana yardım eder.

47. Kız, oğlanın Sultan Süleyman'ın oğlu olduğunu anlar ve onunla evlenir. (W^0 = Evlenme)

48. Güvey girerler ama oğlan kızla arasına kılıcını koyar. Kız da neden böyle yaptığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

49. Oğlan da kendi anasıyla babasının yanında olup orada düğün yapmak istediğini söyler. (a^6 = Eksiklik)

50. Padişah izin verir. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)

51. Kızla yola çıkarlar. (C = karşıt eylemin başlangıcı)

53. Şehre varırlar. (\downarrow = Dönüş)

V. Hareket

54. Padişahın yanına gidip kızı getirdiğini söyler. Padişah da oğluna düğünü yapar. (W^0 = Evlenme)

55. Güvey girecekleri zaman kız kendisini getiren oğlan olmadığını görür. Oğlana bir tokat atar. Ağlayarak babasının yanına gider ve olanları anlatır. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)

56. Padişah bir iş olduğunu anlar ve kızdan olanları öğrenir. (ζ^1 = Bilgi toplama)

57. Kız padişahın çiftçinin oğlunu kesmesini ister. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)

58. Padişah kabul eder. (E^1 = Kahramanın tepkisi)

59. Cennet suyunu oğlanın boynuna sürer ve oğlan dirilir. (K^{IX} = Giderme)

60. Olanları oğlan padişaha anlatır. (Ex = Ortaya çıkarma)

61. Padişah çiftçinin oğlunu öldürür. (U = Cezalandırma)

62. Burada da kırk gün, kırk gece düğünleri olur. (w^2 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^1 T^3 \uparrow^3 B^4 A^{13}$

II. Hareket $D^2 F^2 D^7 E^7 \eta^1 \theta^1 W^0 a^1 KF^1 I^3 F^2 \downarrow Ex$

III. Hareket $D^2 E^2 C G^5 KF^1 B^3 D^2 E^2 a^1 B^1 D^7 E^7 G^2$

IV. Hareket $(d^7 E^7 G^2)^3 D^2 E^2 (M N)^3 W^0 D^2 a^6 B^3 C \downarrow$

V. Hareket $W^0 B^4 \zeta^1 D^1 E^2 K^{IX} Ex U w^2$

40. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişah vardır. Bir gün mum yakmayı yasaklar.

2. Lalasıyla bir gece gezer ve küçük bir evde mum yandığını görür. Üç kız oturup aralarında padişahın karısı olsalar neler yapacaklarını konuşurlar. Padişah da lalasına eve bir nişan koymasını ister. Saraya dönerler.
3. Sabah padişah lalasına kızları getirmesini söyler. Üçünü de geldiklerinde nikâh eder. Gece büyük kıza konuştuğunu yapmasını isteyince kendisi emrederse yapabileceğini söyler ve padişah kıızı kovar. Ortanca kız da aynı cevabı verir. Küçük kızdan sözlerini yerine getirmesini isteyince kız da Allah verirse doğuracağını söyler. Padişahın bu söz hoşuna gider.
4. Diğer kızlar kardeşleri doğurunca onu çok seveceklerini düşünürler ve kızın çocuğunu çalıp yerine köpek yavrusu koymayı aralarında konuşurlar. Kız oğlan doğurur. Diğer kardeşler çocuğu alıp yerine köpek yavrusunu koyarlar. Bir Arap çağırırlar ve çocuğu ona verirler.
5. Padişah kızın doğurduğu çocuğu görmek için yanına gider. Kızın yanında köpek yavrusunu görünce padişah kıza “Taş ol!” der ve kız taş kesilir. Kapıyı kapatır. Kimse kapıyı açmasın diye de tembihler.
6. Arap da çocuğu dağa götürür. Bir çobandan bir koyun vermesini, kendisine bir çocuk vereceğini söyler. Çobanın çocuğu olmadığı için Arap’ın dediği gibi koyunu verir, çocuğu alır. Evine götürür. Çocuk büyür.
7. Bir gün çocuklarla bu çocuk kavga eder. Onlar da çocuğa “Piç!” derler. Çocuk eve gider ve anasıyla babası ona hakikati söylemezler. Ertesi gün çocukla beraber çoban koyunları otlatmaya götürür. Kırdan otururlarken cirit oynayan birkaç kişiyi çocuk görür ve babasından at ister. Cirit oynamasını öğrenir. Oyunda çocuk diğerlerini yener. Burada da çocuğa “Piç!” derler. Çocuk yine meraklanır. Babasından olanları öğrenmek ister. Adam da daha fazla saklayamaz ve çocuğa olanları anlatır. Oğlan da anasını, babasını bulmak için yola çıkar.
8. Bir şehre varır. Bu şehir babasının olduğu şehirdir. Padişahın eski kapıcıbaşı konağının önündeki oğlanı görür ve onu evine alır. Ona ne aradığını sorar. Oğlan da olanları anlatır. Adamın da çocuğu olmadığı için onu yanına alır.
9. Cuma günü padişah selamlıktan sonra cirit oynayanları izlemeye gider. Oğlan da oynamak ister. Kapıcıbaşı padişahın oğlanın cirit oynaması için izin ister. O da izin verir. Meydanda oğlanı padişah izler. Onu hem sever, hem de onun oyununu beğenir.

10. Çocuğu Arap'a veren kızlar oğlanı tanırlar. Padişah oğlanı her zaman saraya ister. Kapıcıbaşı da oğlanı her gün götürür. Kızlar saraya hocalık yapmaya gelen koca karıdan yardım isterler. Koca karı da kabul eder.
11. Padişah bahçesine bir köşk yaptırır. Oğlanla o köşkte her gün otururlar. Bahçede koca karıyı gören padişah onu buyur eder. Köşke çağırır. Kadın içeri girer ve Dilalem çengisinin bahçesindeki bir salkım üzümün köşke yakışacağını dile getirir. Oğlanın da onu getirebileceğini söyler. Oğlan da yola çıkar.
12. Bir dev karısı eğe bukerken yanına gider. Dilalem çengisini aradığını söyler. Kendisi bilmez ama kırk oğluna sorabileceğini söyler. Oğulları gelmeden oğlana bir tokat vurur, oğlan süpürge olur. Oğlanlar analarının bir insanoğlu kardeşleri olsa ne yapardınız, sorusuna oğlanlar bir şey yapmayacaklarını söylerler. Kadın da süpürgeye tokadı vurur, oğlan tekrar insan olur.
13. Oğlanlara Dilalem çengisinin bağını sorarlar. Küçük kardeşleri bilir. Sabah oğlan küçük oğlanla çıkıp gider. Devın oğlu bağa vardıklarında çeşmeden su içirip oğlanı bağa gönderir. Oğlan iki salkım üzümü dalından koparır. Dev karısının yanına giderler, oradan da oğlan çıkıp gider.
14. Oğlan eve gelir. Üzüm dallarının her biri ayrı bir havayla çalar. Padişah da oğlanın geldiğini öğrenir. Üzüm dallarını getirdiğini görünce oğlana sevgisi bir kat artar. Üzümleri götürür köşke asar.
15. Kızlar da koca karıya haber verirler. Koca karı yine gider ve bu defa Dilalem çenginin kendisini oğlandan getirmesini padişaha söyler. Oğlan padişaha onu da getirebileceğini söyler ve yola çıkar.
16. Dev karısının yanına gider. Karı yine neden geldiğini sorar. Oğlan da Dilalem çengisinin kendisini almaya geldiğini söyler. Akşam dev karısının oğulları gelince küçük oğlan işinin zor olduğunu söyler ve sabah oğlanla yola çıkar.
17. Bağın ortasındaki sarayda bir kız oturmaktadır. Kız kırk gün uykuya yatar. Eğer onu uyandırabilirse iyidir. Küçük oğlan kızın odada yattığını, şamdanların yerini değiştirmesini, ayaklarının birini kapının içine, diğerini dışına koymasını ve kızı üç kere çağırmasını söyler.
18. Oğlan, küçük oğlanın dediklerini yapar. Kıza bağırır fakat kız uyanmaz. Oğlan dizlerine kadar taş olur. İkinci sefer bağırır. Yine uyanmaz ve göbeğine kadar taş olur. Saçlarını yolar ve yine bağırır. Kız uyanmayınca oğlan tamamen taş kesilir.

19. Kız uyanma vakti geldiğinde oğlanın elindeki saçları görür ve ona âşık olur. Gidip havuzdan bir şişe su alır. Oğlanın üzerine dökünce oğlan dirilir. Kız oğlana daha önce taş kesilen adamları gösterir. Oğlan da onların da eski hallerine gelmelerini ister. Kız da hepsinin üzerine su serper ve hepsi dirilir.
20. Oğlanla kız atlarına binerler. Kız bağdan birkaç dal üzüm alır. Devlin yanına giderler. Ondan helallik isterler. Sonra tekrar yola çıkarlar.
21. Oğlan kızı padişahın sarayına götürür. Kız padişaha oğlan olanları anlattıktan sonra oğlana varacağını söyler. Padişah çobanı çağırır ve oğlanı nerede bulduğunu sorar. O da onu bir koyuna aldığını söyler. Çocuğu verenin kendi karısının kardeşlerini ve koca karıyı boyunlarından vurdurur.
22. Çobanı kendine vezir eder. Kızı oğlana verir. Kızdan oğlanın anasını da diriltmesini ister. Kız suyla kadını da yıkar. O da dirilir. Kırk gün, kır gece düğün yaparlar.

40. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen beş hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişah vardır. (α = Açılış)
2. Bir gün şehirde mum yakılmasını yasaklar. (γ^2 = Yasaklama)
3. Lalasıyla bir gece gezer. (β^1 = Uzaklaşma)
4. Küçük bir evde mum yandığını görür. Lalasıyla evin penceresinin yanında konuşmaları dinlerler. (δ^2 = Yasağı çiğneme)
5. Üç kız padişahın karısı olurlarsa neler yapacaklarını birbirlerine anlatırlar. (a^1 = Eksiklik)
6. Padişahın sözler hoşuna gider. Vezirine kapıya bir nişan koymasını söyler ve saraya dönerler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
7. Padişah ertesi gün kızları getirmesini ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
8. Vezir de kızları getirir. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
9. Üç kızı da kendisine nikâh eder. (W^0 = Evlenme)

II. Hareket

10. Gece büyük kızla yatar. Dediğini yapıp yapmayacağını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

11. Kız da emrederse yapacağını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
12. Padişah kızı kovar. (U= Cezalandırma)
13. Ertesi gün ortanca kıza sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
14. O da büyük kız gibi cevap verir. (E²= Kahramanın tepkisi)
15. Padişah onu da kovar. (U= Cezalandırma)
16. Sonraki gün de padişah küçük kıza sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
17. Kız da Allah verirse kendisinin de doğuracağını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
18. Kızın dokuz ay on gün sonra doğurma vakti gelince büyük ve ortanca kızlar plan yaparlar ve kızın doğurduğu çocuğu çalıp yerine bir köpek yavrusu koyarlar. Çocuğu da bir Arap'a verirler. (A⁹₁₂= Kötülük)
19. Kızın doğurduğu haberini alan padişah çocuğu görmeye gider. Bakar ki kızın yanında bir köpek yavrusu, kıza kızıp ona "Taş ol!" deyince kız taş kesilir. (A¹¹= Kötülük)
20. Kapıyı kapatır. Odaya kimsenin girmemesini de söyler. (γ¹= Yasaklama)

III. Hareket

21. Arap da dağ başında bir çobana rastlar. Bir koyun verirse kendisine bir çocuk vereceğini söyler. (D¹⁰= Bağışçının ilk işlevi)
22. Çobanın çocuğu olmadığı için kabul eder. (a¹= Eksiklik)
23. Çocuk bir gün arkadaşlarıyla oynarken kavga eder. Çocuklar da "Piç!" derler. Oğlan da gidip anasına, babasına sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
24. Çoban da karısı da aslının ne olduğunu söylemezler. (Olmsz E²= Kahramanın tepkisi)
25. Bir süre sonra cirit oynarken adamlar çocuğa yine "Piç!" derler. Oğlan da yine gider çobana aslını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
26. Çoban da daha fazla dayanamaz ve aslını oğlana anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)

IV. Hareket

27. Gerçeği öğrenen çocuk anasını, babasını bulmak için yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
28. Geldiği şehir babasının bulunduğu şehirdir. Orada gezerken padişahın eski kapıcıbaşısı oğlanın yabancı olduğunu anlar. Onu selamlayıp sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
29. O da yatacak bir yer aradığını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)

30. Adamın da oğlu olmadığı için onu yanına evlat olarak alır. (a¹= Eksiklik)
31. Padişah her cuma selamlıktan sonra yiğitlerin cirit oyununu seyretmektedir. Oğlan bu oyunu kendisinin de oynadığını söyler. Kapıcıbaşı da saraya gidip padişahın izin alarak ertesi hafta o da yiğitlerle cirit oynar. (/= Bağlantı ögesi)
32. Oğlanı veren kızlar oğlanı tanırlar ve telaşlanırlar. (Q= Tanı(n)ma)
33. Padişah oğlanı çok sever. Onun her gün saraya gelmesini ister. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
- V. Hareket
34. Kızlar da oğlanı öldürmek için sarayda hocalık yapan koca karıdan yardım isterler. O da onu öldüreceğini söyler. (A¹³= Kötülük)
35. Bir gün koca karı bahçede gezinir ve padişah kadını görür, yanına çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)
36. Koca karı padişaha Dilalem çengisini getirtirse köşkün çok daha güzel olacağını söyler. (a³= Eksiklik)
37. Oğlan da onu getirebileceğini söyler ve yola çıkar. (C↑)
38. Oğlan bir dev karısına rastlar. Ona Dilalem çengisinin bağını aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
39. Kadın da kırk oğlu gelince onlara sorup öğrenebileceklerini söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
40. Oğullarının gelmesine yakın oğlana bir tokat vurur, onu süpürge yapar. (T¹= Biçim değiştirme)
41. Koca karının oğulları bir insanoğlunun olduğunu anlarlar. Oğlana bir şey yapmayacaklarının sözünü alan kadın süpürgeye bir tokat vurur ve oğlan eski haline gelir. (K⁸= Giderme)
42. Karı oğullarına durumu anlatır. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
43. Küçük oğlan orayı bildiğini söyler ve oğlanla beraber yola çıkarlar. (C↑)
44. Bir çeşmeye varırlar ve küçük oğlan oğlana çeşmeden bir bardak su içmesini söyler. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
45. Oğlan küçük oğlanın dediğini yapar. (E²= Kahramanın tepkisi)
46. Üzümü dalıyla koparır. (K²= Giderme)

47. Eve getirdiğinde üzümlerin her biri bir hava çalar. Padişah da oğlanı merak eder. Kapıcıbaşının evine geldiğinde içerideki sesleri duyar ve oğlana sevgisi bir kat daha artar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
48. Padişah üzümleri saraydaki duvara asar. Kızlar da üzümleri görür ve koca karıya haber verirler. Koca karı bu defa padişahı kandırır ve Dilalem çengisinin kendisini getirtmesini ister. (η^1 = Aldatma)
49. Padişah kadının sözlerine inanır. (θ^1 = Suça katılma)
50. Oğlan bunu da yapabileceğini söyler ve yola çıkar. (C \uparrow)
51. Oğlan dev karısının yanına gider. Küçük oğlana olanları anlattığında neler yapması gerektiğini oğlana söyler. (F 1 = Büyülü nesnenin alınması)
52. Oğlan saraya gittiğinde şamdanların yerini değiştirir. (J 2 = Zafer)
53. Oğlan üç kere kıza bağırır ama kız onu duymaz. Saçlarını yolan oğlan en sonunda taş olur. (A 11 = Kötülük)
54. Kız uyandığında oğlanın elindeki saçları görünce ona âşık olur. (a 1 = Eksiklik)
55. Havuzdan su getirir ve oğlanın üstüne dökünce oğlan dirilir. Onun için gelenlerin taş olduğunu kız gösterince oğlana onları da canlandırmasını ister ve onların da üstlerine su serper ve onlar da dirilir. (K IX = Giderme)
56. Beraber yola çıkarlar. Önce dev karısının yanına gidip ondan helallik alırlar ve saraya giderler. (\downarrow = Dönüş)
57. Oğlan başına gelenleri anlatır. (Ex= Ortaya çıkarma)
58. Padişah çobanı, Arap' ı sorgularken bunu yapanların karısının kardeşleri olduğunu anlar ve onların boyunlarını vurdurur. (U= Cezalandırma)
59. Çobanı vezir yapar. Kızı da oğluna alır. (W 0 = Evlenme)
60. Kız en sonunda oğlanın anasını da diriltir. (K IX = Giderme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \gamma^2 \beta^1 \delta^2 a^1 D^7 E^7 W^0$

II. Hareket $(D^2 E^2 U)^2 D^2 E^2 A^9_{12}{}^{11} \gamma^1$

III. Hareket $D^{10} a^1 D^2 Olmsz E^2 D^2 E^2$

IV. Hareket $C D^2 E^2 a^1 Q$

V. Hareket $A^{13} B^1 a^3 C\uparrow D^2 E^2 T^1 K^8 B^4 C\uparrow D^2 E^2 K^2 \eta^1 \theta^1 C\uparrow F^1 J^2 A^{11} a^1 K^{IX}\downarrow Ex U W^0 K^{IX}$

41. Masalın Epizotu

1. Bir padişahın üç oğlu, üç de kızı vardır. Padişah bir gün oğulları öldüğünde kızlarını kim isterse onlara vermelerini tembihler. Kısa bir süre sonra da padişah ölür.
2. Bir gün bir derviş gelir ve büyük kızı ister. İki büyük kardeş kızı vermek istemez, küçük oğlan kızı dervişe verir. Sonra bir başka derviş ortanca kızı ister. İki büyük kardeş yine vermek istemez. Küçük kardeş onu da isteyene verir. Küçük kızı da bir dervişe verir ve kardeşlerini kendisini öldürecekler diye bir ata binip yola çıkar.
3. Bir sarayın önüne gelir. Orası büyük kızın kaldığı yerdir. Kız, kardeşini içeri alır. Derviş de bir devdir ve o gelmeden oğlanı yüklüğe saklar. Dev eve gelince insan etinin koktuğunu söyler. Kız da deve kardeşlerinden birisi gelse ne yapardı diye kocasına sorar. Dev de küçük kardeşine bir şey yapmayacağını söyleyince kız, kardeşini çıkarır. Ertesi gün oğlan diğer kardeşlerini görmek ister. Dev, oğlana bir mühür verir ve mühürü darda kaldığında kullanabilecektir. Sonra oğlan yola çıkar.
4. Ortanca kızı da görür. Küçük kızla da görüşür. Tekrar yola çıktığında bir horozun ayağı üstünde dönen koca bir saray görür. Oğlanın aklına mühür gelir. Mühre basınca bir Arap çıkar ve ondan bir işkembe, bir kat yırtık urba ister. Arap oğlanın dediğini yapar, oğlan Keloğlan olur.
5. Sarayın bahçıvanına giden Keloğlan ondan kendisini çirak olarak almasını ister. Bahçıvan da ona acır ve onu yamaklığa alır. Bir gün bahçıvan bir düğüne gidecektir. Keloğlan'a orada kalmasını tembihler. Padişahın üç kızından en küçüğü pencereden bahçeyi seyrederken Keloğlan kızı görür ve ona âşık olur. Bunun üzerine mühre basar ve gümüş işlemeli urba, kılıç ve beyaz at ister. Arap oğlanın istediklerini getirir. Bahçede dolaşırken kız da onu görür ve ona vurulur. Bahçıvanın gelmesine yakın da Arap'a urbalarını verir, eski kılığına girer.
6. Bahçıvan bahçenin halini görünce bunu kimin yaptığını Keloğlan'a sorar. O da birinin yaptığını söyler. Ertesi gün akşam yine bahçıvan düğüne gider. Oğlan da Arap'tan altın urba, kılıç, doru at ister. Bununla yine bahçeyi Keloğlan alt üst eder. Bahçıvan yine Keloğlan'a sorar. Üçüncü gün bahçıvan yine düğüne gider. Arap'tan elmas, kılıç urba ve siyah at ister. Kız da Keloğlan'ın aşkına dayanamaz. Ablalarına gider ve babalarının kendilerini vermelerini söylemesini önerir. Kızlar da bunu babalarına söyleyemeyeceklerini bildirince kız üç karpuz alır, babasına gönderir.

7. Padişah karpuzlardan bir şey anlamaz. Herkese sordurur. İleri gelen hocalardan biri “Bunların her biri padişahın üç kızıdır. Bunlar evlenmek istiyorlar.” der. Padişah da memlekette herkese haber verir. Keloğlan’la bahçıvan da sarayın önünden geçerler. Kız topu Keloğlan’ın başına atar. Üç defasında da Keloğlan’a top denk gelince padişah kızı ve Keloğlan’ı kovar. Kızlardan büyüğü vezirle, ortancası da şeyhülislamla evlenir.

8. Padişah bir gün gözlerinden hastalanır ve kuş sütü gerekir. Damatlar da padişahтан izin alırlar ve kuş sütünü aramaya çıkarlar. Keloğlan da karısına sarayda uyuz bir eşeğin olduğunu, onunla biraz gezmek istediğini söyler. Kadın biraz söylenir ama eşeği de alıp gelir. Keloğlan eşekle gezer. Arap’ı çağırır ve ondan bir çadır, bir alay asker, kuş sütü, bir kat da elmas urba ister. Arap da istediklerini getirir.

9. Diğer iki damadın da yolu oraya düşer. Çadırdaki büyük birinin olduğunu düşünürler. Dertlerini anlatmak için içeri girerler. Keloğlan neden orada olduklarını sorunca damatlar da durumu anlatırlar. Keloğlan sütün kendinde olduğunu, dediğini yaparlarsa birer damla vereceğini söyler. Onlar da kabul ederler. Kel, ikisinin de arkasına “Bunlar benim kölemdir.” yazılı mührü vurur. Bir damla süt verir. Geri kalanını da kendi alır. Sonra da eski haline döner ve kümese girer. Diğerleri de padişaha giderler ve gözlerini iyi ederler.

10. Padişah üç gün cirit oynamalarını ister. Keloğlan bunu duyar ve uyuz eşeği yine karısından ister. Kadın da getirir. Arap’tan gümüş urba, cirit, beyaz at ister. Arap dediklerini yapar. Büyük oğlanla cirit oynar. Damadı kolundan vurur. Padişahın da hoşuna gider. Tekrar kümese gider. Ertesi gün karısından eşek, Arap’tan altın urba, cirit, doru at alır. Küçük damadı mat eder. Padişah yine memnun kalır. Tekrar kümese gider. Sonraki gün elmas urba, cirit, siyah at alır. Ancak parmağını yaralar. Padişah küçük kızının işlediği mendili kendi eliyle oğlanın parmağına sarar. Oğlan dönüp kılığını değiştirir. Elini de karısı görmesin diye koynuna sokar. Kümese gider. Çok yorgun olduğu için uyuyakalır. Uykuda elini dışarı çıkarır. Kız da mendili görür. Usulca alır ve anasına götürür. Anası da yazmayı alır, padişaha götürür, işi anlatır. Padişah şaşırır. Keli çağırır. Keloğlan da mendili elinde göremez ve arar. Padişah da onu meydana çıkartır ve o olup olmadığını sorar. Kel de o olduğunu söyler. Olanları anlatır. Padişah kele tahtını verir. Diğer damatlarını da kele kul eder. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

41. Masalın Tahlili

H- J çiftini ihtiva eden üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişahın üç oğlu, üç de kızı vardır. (α = Açılış)
2. Padişah ölmesine yakın oğullarına kızlarını kim isterse ona verin, diye vasiyet eder. (D^3 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Birkaç gün sonra da padişah ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
4. Bir gün derviş büyük kızı ister. (D^7 = Eksiklik)
5. Büyük oğlanlar kızı vermek istemezler ama küçük oğlan kızı dervişe verir. (E^7 = Kahramanın tepkisi)

Ortanca ve küçük kızı da başka dervişler ister. Büyükler vermek istemezler ama küçük oğlan onları da isteyenlere verir.

6. Büyük oğlanlar küçüğün kızları vermeleri yüzünden onu öldürmekle tehdit ederler. O da kızları verdiği için kardeşlerinin kendisine bir şey yapacaklarını düşünür ve oradan ayrılır. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
7. Epey yol gittikten sonra büyük kardeşinin olduğu yere varır ve kız, kardeşini içeri alır. Onu kocası gelmeden bir yüklüğe saklar. ($Grkç$ = Gerekçe(lendirme)ler)
8. Kocası gelince orada insana etinin koktuğunu söyler. Kız da kardeşleri gelse ne yapacağını sorar. (ϵ^2 = Soruşturma)
9. O da küçük kardeşi gelirse bir şey yapmayacağını söyler ve kız küçük oğlanı sakladığı yerden çıkarır. O gece orada kalır. (ζ^2 = Bilgi toplama)
10. Gitmeden önce oğlana bir mühür verir. Ne vakit başı sıkışırsa onu kullanabileceğini söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)

Oğlan sonra da diğer iki kardeşini de görür. Oraya gittiğinde de aynı büyük kardeşinde olduğu gibi şeyler yaşanır.

II. Hareket

11. Küçük kıza uğradıktan sonra bir horozun ayağı üstünde dönen koca bir saray görür. Oraya nasıl gideceğini düşünürken aklına mühür gelir. Onu avucunun içinde sıkınca bir Arap çıkagelir. (F^6 = Büyülü nesnenin alınması)
12. Arap'tan başına giymek için işkembe, yırtık bir urba ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
13. O da istenilenleri getirir. Oğlan Keloğlan olur. (E^7 = Kahramanın tepkisi)

14. Hemen saraya giden Keloğlan bahçivana kendini acındırır ve ona yardım için orada kalır. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
15. Bir gün bahçivan bir düğüne gider. Keloğlan'a da bahçeye sahip olmasını söyler. O gidince padişahın üç kızından küçük olanı pencereden görür ve ona âşık olur. (a¹= Eksiklik)
16. Bunun üzerine Keloğlan mühre basar ve gümüş işlemeli urba, kılıç ve beyaz at ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
17. O da istenilenleri getirir. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
18. Tüm bahçeyi talan eden Keloğlan bahçivanda dolaşırken kız da ona âşık olur. (a¹= Eksiklik)
19. Bahçivan gelince bahçenin halini Keloğlan'a sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
20. O da bir şeyler geveler. (E²= Kahramanın tepkisi)
- İki gün daha aynı şeyler yaşanır.
21. Kızın aşkı gittikçe artar ve ablalarından babalarına evlenmeleri gerektiğini söylemelerini ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
22. Onlar da kendilerinin böyle bir şeyi söyleyemeyeceklerini kıza bildirirler. (Olmsz E⁷= Kahramanın tepkisi)
23. Küçük kız da babasına üç karpuz gönderir. Fakat padişah bunların ne anlama geldiğini anlamaz ve memleketin ileri gelen hocalarından birini çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)
24. Hoca kızların evlenmek istediklerini padişaha iletir. (ζ³= Bilgi toplama)
25. Tüm memleket sarayın önünden geçer ve kızlar ve ellerindeki topu kime atarlarsa ona varacaklardır. Büyük kız vezirin oğluna, ortanca kız şeyhülislama, küçük kız da Keloğlan'a topu atar. (w¹= Evlenme)
- III. Hareket
26. Bir gün padişahın gözleri kapanır ve kuş sütüyle ancak gözlerinin açılacağını hekimler söylerler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
27. Damatlar sütü aramak için yola çıkarlar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
28. Keloğlan da karısından saraydaki uyuz eşeği ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
29. Kız da söylense de eşeği Keloğlan'a getirir. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
30. Eşekle gider ve Arap'tan bir çadır, bir alay asker, kuş sütü, bir kat da elmas urba ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)

31. O da Keloğlan'ın istediklerini getirir. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
32. Diğer damatlar da Keloğlan'ın kurdurduğu çadıra gelirler ve Keloğlan bunlara ne aradıklarını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
33. Onlar da aradıkları şeyi söylerler. (E²= Kahramanın tepkisi)
34. Keloğlan sütü bulacağını ama arkalarına bir mühür vuracağını bildirir. (J³= Zafer)
35. Oğlanlar da kabul ederler. (B³= Aracılık, geçiş anı)
36. Damatlar dönünce sütü padişahın gözlerine sürerler ve padişahın gözleri iyileşir. (K⁴= Giderme)
37. Padişah bunu üzerine üç gün cirit oynarlar ve her seferinde Keloğlan damatları yener. (H¹-J¹= Çatışma- Mücadele)
38. Bu oyunda Keloğlan yaralanır ve padişah kendi elleriyle küçük kızın işlediği mendili Keloğlan'ın parmağını sarar. (I²= Özel işaret)
39. Eve gelen Keloğlan karısından yarasını saklar. Çok yorgun olduğundan uyuyakalır ve kız işlediği çevreyi bilir. Kız hemen gider, anasına olanları anlatır. (Q= Tanı(n)ma)
40. Padişah da Keloğlan'ı sorguya çeker. (ε³= Soruşturma)
41. O da olanları anlatır. (ζ³= Bilgi toplama)
42. Padişah Keloğlan'ı tahta oturtur, diğer damatları da ona kul olsun ister. Yeniden kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. (w²= Evlenme)

Çözümlemesi

I. Hareket $\alpha D^3 \beta^2 (D^7 E^7)^3 (C \varepsilon^2 \zeta^2)^3 F^1$

II. Hareket $F^6, D^7 E^7 O a^1 D^7 E^7 a^1 (D^2 E^2)^3 D^7 Olmsz E^7 B^1 \zeta^3 w^1$

III. Hareket $C (D^7 E^7)^2 D^2 E^2 J^3 B^3 K^4 (H^1-J^1) I^2 Q \varepsilon^3 \zeta^3 w^2$

42. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde iki kardeş vardır. Bunlardan biri zengin, diğeri de fakirdir. Fakir olan evli, zengin olan da bekârdır.
2. Fakir olan bir gün zengin olandan yiyecek almak için para ister. Kardeşi de parayı vermez. O da başının çaresine bakmak için yola çıkar.
3. Fakir olan bir ağacın dibine varır. O sırada kırk devin geldiğini görür ve ağacın kovuğuna saklanır. Onları gözetler.

4. Devler bir taşın başına gelerek “Çanga!” derler taş açılır; “Çunga!” derler taş kapanır. Fakir olan onlar çıksın diye sabaha kadar bekler onlar gidince de o da aynı sihirli sözleri söyler ve taş açılır, kapanır.
5. Bir sofraya ve onun üstünde kırk anahtar bulur. Anahtarlarla odaları açmaya başlar. Her odada pahalı şeyler bulur. Son odayı açınca pek çok kız ölüsü durur. Hemen o odayı kapatır, diğer odalardan birer parça ziynet alır, ceplerine koyar. Yine sihirli sözleri söyleyerek evine döner.
6. Fakir olan da iyice zengindir artık. Kardeşi bunu nasıl yaptığını sorar. O da olduğu gibi anlatır. Onun da gidip oradan bir şeyler alabileceğini ama sihirli sözleri unutmamasını söyler. O da evinden bir çuval alır. Sihirli sözleri söyleyerek oraya gider. İçeri girer, çuvalı doldurur. Çıkacağı sırada sihirli sözleri unuttur. Devlerin gelmesi de yaklaşır. İyice korkar. Çuvalı yeniden boşaltır, bir ocağın üstüne saklanır.
7. Devler gelir. Devlerden biri insan etinin koktuğunu söyler. Diğerleri yok deseler de içeriyi armaya başlarlar. Bir de bakarlar ki ocağın üstünde bir adam oturmakta. Onu aşağı indirirler ve oraya nasıl geldiğini sorarlar. O da işi başından sonuna kadar anlatır. Devler de fakir olanın kısmeti olduğunu, onun da kısmetinin başka olduğunu söylerler ve herifi kırk lokma edip yerler.

42. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Evvel zamanda iki kardeş vardır. Bunlardan biri zengin, diğeri de fakirdir. (α = Açılış)
2. Fakir olan kardeş zengin olandan biraz para ister. (a^5 = Eksiklik)
3. O da kardeşine para vermek istemez. Onu kovar. (\neq Bağlantı ögesi)
4. Fakir olan da para bulmak için yola çıkar.(C= Karşıt eylemin başlangıcı)
5. Bir ağacın dibinde dinlenirken kırk devin tozu dumana katarak geldiğini görür. Hemen ağacın kovuğuna siner ve bekler. Devler bir taşın başına geçerler ve sihirli sözler söyleyerek içine girerler. O da sabaha kadar bekler ve onlar çıkınca sihirli sözler sayesinde o da içeri girer. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
6. Orada bir sofraya, sofranın üstünde kırk anahtar bulur. Anahtarlarla her kapıyı açar. Oradaki değerli eşyalardan cebine koyar ve yine sihirli sözleri söyleyerek dışarı çıkar. Evine gider. (\downarrow = Dönüş)

7. Fakir olan da artık zengindir ve zengin olan kardeş ona o değerli şeyleri nereden bulduğunu sorar. (ϵ^1 = Soruşturma)
 8. Fakir olan da her şeyi olduğu gibi anlatır. (ζ^1 = Bilgi toplama)
 9. Sihirli sözleri unutmamasını da söyler. (γ^1 = Yasaklama)
 10. Zengin olan kardeş de evinden bir çuval alır ve kardeşinin dediği yere varır. İçeri girer ve çuvalı doldurduktan sonra tam dışarı çıkacakken sihirli sözcüğü unuttur. (δ^1 = Yasağı çiğneme)
 11. Devlerin gelme zamanı yaklaşınca telaşlanır ve bir ocağın tepesine saklanır. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
 12. Devler gelince içlerinden biri insan etinin koktuğunu diğerlerine söyler ve ararken zengin olan kardeşi bulurlar. Oraya nasıl geldiklerini sorarlar. (ϵ^1 = Soruşturma)
 13. O da neler olduğunu anlatır. (ζ^1 = Bilgi toplama)
 14. Devler zengin olanı kırk lokma edip bir güzel yerler. (KF¹)
- ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha a^5 C F^1 \epsilon^1 \zeta^1 \gamma^1 \delta^1 \epsilon^1 \zeta^1 KF^1$

43. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir adamcağızın bir kızı vardır.
2. Kız bir gün pencere önünde gergef işlerken bir kuş gelir kızın işlediği gergefin üstüne konar ve kıza “Senin bahtın bir ölüdendir.” deyip uçar. Ertesi gün yine gelir ve aynı şeyi söyler, uçar gider. Üçüncü gün de aynı şeyler söyleyince kız dayanamaz ve anasına, babasına anlatır, yükte hafif, pahada ağır şeyler alıp yola düşer.
3. Epey yol gittikten sonra karşısına kapısı açık kocaman bir saray çıkar. İçeri girince kapı kendiliğinden kapanır. Üst kata çıkıp odaları dolaşmaya başlar. Bir odaya girer ve ortada bir cenazenin yattığını görür. Kız kuşun dediği ölünün o olduğunu düşünür. Cenazenin başında otuz dokuz gün okur, kırkıncı gün oranın neresi olduğunu merak eder ve başını pencereden uzatır. Pencerenin altında Birçok halayık görür. Kız onlara kim olduklarını sorunca halayıkların başı onların esir olduğunu, onları satmaya getirdiğini söyler. Kız da içlerinden birini almak için aşağıya bir ip uzatır. Araplardan birini yukarı çeker.
4. Kız Arap’a ölünün yanında biraz oturmasını, kendisinin aşağıya ineceğini söyler. O gidince ölü aksırarak uyanır ve Arap’a kısmeti olduğunu söyler ve onunla yatar. Kız

da abdestini alıp yukarı çıktığında onları birlikte yatarken görür ama hiçbir şey söylemez.

5. Arap, kız gelince kızın hizmetçisi olduğunu söyler. Ölü de kızını mutfağa yollar. Kız da sabreder. Bir gün ölü dışarı gideceğini ne isterlerse getireceğini bildirir. Arap bir urba ister, kız da sabır taşı ve sabır bıçağı ister. Sonunda da dediklerini getirmese gemisinin yolda kalıp batacağını söyler.

6. Adam Arap'ın dediğini alır ama kızın istediklerini bulamaz. Bulunmuyor diye gemiye biner. Yarı yolda gemi kendi kendine dönmeye başlar. Kaptan gemidekilerden birinin yalancı olduğunu söyleyince herif aşçısının istediğini bulamadığını söyler. Kaptan da bulup öyle gemiye binmesini ister.

7. Herif karaya çıkar. Epey yoldan sonra bir çeşme başında biraz dinlenir. O sırada bir dudağı yerde, bir dudağı gökte bir Arap belirir. Arap herife ne istediğini sorar. Herif de sabır taşıyla sabır bıçağını aradığını söyler. Arap getirir herife istediklerini verir. Herif döner, gemiye biner ve sarayına döner.

8. Hanımın hediyesini verir. Sonra da gider kızın hediyesini verir fakat onları ne yapacağını da merak eder. Kız gece olunca taşı karşısına, bıçağı da yanına alır. Başından geçenleri anlatır. Tam bıçağı alıp kendisine vuracağı sırada herif girer ve kızın elinden bıçağı alır.

9. Arap'a kırk katır mı, kırk satır mı istediğini sorunca o da kırk katır ister. Herif Arap'ı kırk katıra bağlayıp dağlara gönderir. Arap kırk parça olur. Herif de kıza kırk gün, kırk gece düğün yapar.

43. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Bir adamcağızın bir kızı vardır. (A= Açılış)
2. Kız bir gün gergef işlerken bir kuş gelir ona "Bahtın ölüdendir." der ve uçar. Bu durum iki kere daha yaşanır. Kız artık dayanamaz ve anasının, babasının yanına gelerek olanları anlatır. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
3. Yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
4. Epey yol gittikten sonra bir saray görür. Kapısı açık olduğu için içeri girer ve odaları dolaşmaya başlar. Bir odada bir ölünün yattığını görür. Otuz dokuz gün bekler.

- Kırkıncı gün pencerenin altındaki halayıklardan birini ipe yukarı çeker, halayık başına da parasını verir. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
5. Kız halayığa aşağıya ineceğini söyler. O çıkınca ölü uyanır ve Arap'la yatar. Kız gelince de ölüye kızın hizmetçisi olduğunu söyler. (η^1 = Aldatma)
6. Ölü de onu mutfağa gönderir. (θ^1 = Suça katılma)
7. Kız sabreder. (0N = Güç iş yerine getirme)
8. Bir gün herif dışarı çıkacağını söyler. Arap heriften bir kat urba, kız da sabır taşıyla sabır bıçağı ister. Kız eğer dediğini getirmezse gemisinin yolda kalacağını da bildirir. (a^3 = Eksiklik)
9. Herif gemiyle yola çıkar. (G^2 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
10. Dönüşte Arap'ın istediğini bulur fakat kızını bulamaz. Tekrar gemiye biner. Yarı yolda gemi geri dönünce kaptan da gemide bir yalancının olduğunu söyler. Döner, Bir yerde dinlenirken bir dudağı yerde, bir dudağı gökte bir Arap çıkar ve ne istediğini sorar. (F^9 = Büyülü nesnenin alınması)
11. Herif de istediklerini Arap'a söyleyince hemen getirir. (K^1 = Giderme)
12. Kızın dediklerini de alır ve sarayına döner. (\downarrow = Dönüş)
13. Arap'a hediyesini verir. Sonra kıza gider, onun da hediyelerini verir. Onları ne yapacağını merak eder ve gizlice seyreder. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
14. Kız tüm olanları anlatır. (Ex = Ortaya çıkarma)
15. Herif kızı alır odasına çıkarır. Arap'ı kırk katıra bağlar, dağa yollar. Kırk parça olur. (U = Cezalandırma)
16. Herif kıza kırk gün, kırk gece düğün yapar. (W^0 = Evlenme)
- ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha B^4 C G^5 \eta^1 \theta^1 ^0N a^3 G^2 F^9 K^1 \downarrow Ex U W^0$

44. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişahın hiç çocuğu yoktur. Bir gün lalasıyla atlarına binip gezmeye çıkarlar.
2. Epeyce yol gittikten sonra bir ejderhanın arkasında beş- altı tane yavru görürler. Padişah da içinden "Bu hayvana bu kadar yavru veriyorsun Ya Rabbi, biri eksik olsa da bir evlat da bana versen." diye geçirir. Sonra saraya dönerler.

3. O gece karısıyla yatan padişahın karısı gebe kalır. Karısının doğum zamanı gelir. Karısını doğurtan ebe ölür, sonra diğer ebe gelir ve o da ölür. Orada ne kadar ebe varsa hepsi ölür.
4. Saraydaki hizmetçi kadının üvey bir kızı vardır. Onu öldürmek için düşünür. Ebelerin gelip hepsinin öldüğünü görünce hemen padişaha gelir. Filan yerde bir kızı olduğunu, ebelikte usta olduğunu, sultanı doğurabileceğini söyler. Padişah hemen kızı getirir. Kız da bu işin neden olduğunu babasına söyler. Babası da kızına giderken önce anasının mezarına gitmesini, ruhuna Fatıha okumasını, Allah'ın yardım edeceğini söyler.
5. Kız babasının dediğini yapar. O sırada mezardan bir ses gelir. Ses kıza saraya gittiğinde bir kazan süt istemesini, sultanın yanına gidip çocuğunu doğurtmasını söyler. Kız saraya gider. Denileni yapar. Sultan bir ejderha doğurur. Padişaha haber verirler. Padişah çok sevinir, kurbanlar kestirir.
6. Ejderha birkaç gün sonra kendisini okutmalarını söyler. Padişah da hocalar getirip ejderhayı okutmak ister ama ejderha hepsine birer pençe vurur ve onları hep öldürür. Orada hoca da kalmaz.
7. Kızın üvey anası kızı öldürmediği için üzülür. Kadın bunu kızının yapabileceğini padişaha söyler. O da kızı ister. Kız yine gelirken anasının mezarına gider. Ondan yardım ister. Mezardan anası kıza bir değnek uzatır. Kıza ejderha ne vakit saldırırsa değneği göstermesini söyler. Kız değneği alır, saraya gider. Ejderha kıza saldıracağı sırada değneği gösterir. Ejderha kıza bir şey yapmaz. Padişah kıza çok paralar verir.
8. Bir vakit sonra ejderha evlenmek ister. Düğün kurulur. Güvey gireceği gece kızı öldürür. Diğer gecelerde de tüm kızları öldürür. Yine kızın üvey anası ejderhayı doğurtup okutanın karısı da olabileceğini söyler ve padişah yine kızı çağırır.
9. Kız yine anasının mezarına gider. Mezardaki anası kıza kirpi derilerinden yüzüne bir yüzlük yapmasını, ejderha kendisine saldırdığında yüzüne koyduğu derinin dikenlerinin ona batacağını, sonra yüzünden onu çıkarmasını ve şehzadeye “Sen rubalarını çıkar, ben de çıkarırım.” deyince çıkardıkları ateşe attırmasını, böylece ejderha kılığına bir daha giremeyeceğini anlatır.
10. Kız anasının dediklerini yapar. Bunlar sarılıp uyurlar. Sabah kızla şehzadenin yatıp uyduğunu padişaha haber verirler. Padişah şehzadeyi ejderhalıktan kurtardı diye çok sever.

11. Aradan bir vakit geçer. Padişaha başka bir padişahın kavga etmek için bir kâğıt gelir. Şehzade kendisinin gitmek istediğini söyler. Sefere çıkar. Kızın üvey anası kızını yine kıskanır. Şehzadenin ağzından padişaha bir mektup yazar. Mektupta mektup vardığında kızın sarayda tutmayıp atın, diye yazmaktadır. Kız padişahın mektubunu okuduğunu ve mektupta ne yazdığını anlar. O da çıkıp gider.

12. Bir çeşme başına varır. Orada bir tabut, içinde de güzel bir oğlan yatmaktadır. Akşam olunca da bir yere saklanır. Gece kırk güvercin çeşmeye iner, suda çırpınırlar. Birer kız olup tabutun başına toplanırlar. Biri tabutta yatan ölüye değnekle üç kere vurur, oğlan da uyanır. Bunlar sabaha kadar güler, oynarlar. Sabah yine üç kere vurup oğlanı öldürürler, tekrar güvercin olup uçarlar.

13. Kız da oğlanın yanındaki değneği alıp o da üç kere vurur. Oğlan uyanır. Kıza kim olduğunu sorar. Kız da oğlana sorar. Oğlan kırklardan olduklarını, onu daha çok küçükken kaçırdıklarını anlatır. Kızla oynayırlar. Kız bu oğlandan gebe kalır. Güvercin olan kızlar bu kızın anlamasını diye kızın kendi evine gönderir.

14. Kız oğlanın dediği gibi oğlanın evine gider. Oğlanın anası kızın acır, onu içeri alır. Kız doğurur. Birkaç gün sonra oğlan kuş kılığında kızın yattığı odanın penceresine konar. Kızla konuşur. O sırada oğlanın anası konuşmaları duyar ve o kuşun oğlu olduğunu anlar. Kıza oğlu bir daha gelince içeri çağırmasını tembihler.

15. Kız oğlanı içeri çağırır. O da içeri girer. Kuş rubalarını çıkarır. Kız oğlana kırklardan kurtulmanın çaresini sorar. Oğlan da rubaları kızın fırına atmasını, gelen kırkları da fırına girdiklerinde fırının kapağını kapatmasını söyler. Kız denileni yapar. Bu sayede oğlan artık kurtulur.

16. Diğer taraftan kızın asıl kocası seferden gelir. Kızın bulamayınca babasına sorar. O da olanları oğluna anlatır. Oğlan da kızın aramaya çıkar. Epey yol gittikten sonra kızın olduğu şehre varır. Bir kahveye girer. Kahveci oğlana nereye gittiğini sorar. O da karısının kaybolduğunu, onu aramaya çıktığını anlatır. Kahveci de kırklardan oğlanı kurtaran kızdan bahseder. Kızın nikâh ettiğini, iki çocuğunun olduğunu, belki aradığı kızın o olduğunu söyler. Bu sırada oğlan gelir. Şehzade işi oğlandan sorar. O da onun karısı olduğunu söyler. Şehzade oğlana onun geldiğini karısına haber vermesini söyler. Oğlan da kızın yanına gider ve şehzadeden bahseder. Kız da şehzadenin yanına gelir.

17. Kızı da yanına alarak kendi şehrine gelir. Bu işi yapan üvey anayı bulur. Kırk katırın kuyruğuna bağlarlar ve kadının her bir parçası bir yanda kalır. Kıza yeniden kırk gün, kırk gece düğün yapar.

44. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen dört hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişah vardır. (α = Açılış)
2. Padişahın çocuğu olmaz. (a^1 = Eksiklik)
3. Bir gün lalasıyla beraber atlarına atlar gezmeye çıkarlar. (β^1 = Uzaklaşma)
4. Yolda bir ejderhanın beş- altı yavrusunun olduğunu görünce içinden yavrunun biri eksik olsaydı da kendisinin bir çocuğu olsaydı diye geçirir. O gece saraya dönünce karısıyla yatar. Karısı gebe kalır. (γ = Bağlantı ögesi)
5. Kadının doğum zamanı gelince ebeler kadını doğurtamadan ölür. Orada hiç ebe kalmaz. (a^1 = Eksiklik)
6. Sarayda hizmetçilik yapan bir kadının da üvey kızı vardır. Kadın da bu kızı öldürtmek ister. (A^{13} = Kötülük)
7. Padişahın yanına gider ve ona kızının sultanı doğurabileceğini söyler. (η^1 = Aldatma)
8. Padişah da kızı çağırır. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)
9. Kız babasına bunda bir iş olduğunu söyleyince babası da saraya giderken anasının mezarına uğrayıp, dua edip, Allah'tan yardım dilemesini söyler. (D^3 = Bağışçının ilk işlevi)
10. Kız da babasının dediği gibi yapar. (E^3 = Kahramanın tepkisi)
11. O sırada mezardan bir ses gelir. Ses kızı saraya gittiğinde bir kazan süt istemesini, sultanın yanına gidip çocuğunu doğurtmasını söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
12. Kız saraya gider ve sultanı doğurtur. (K^3 = Giderme)
13. Padişaha sultanın bir ejderha doğurduğu haberi ulaştırılır. Padişah ne olursa olsun bir çocuğu olduğu için çok sevinir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

II. Hareket

14. Ejderha birkaç gün sonra kendisini okutmalarını söyler. Padişah da hocalar getirtip ejderhayı okutmak ister ama ejderha hepsine birer pençe vurur ve onları hep öldürür. Orada hiç hoca da kalmaz. (a¹= Eksiklik)

15. Kızın üvey anası yine padişahı kandırır ve kızı bu defa öldürtebileceğini düşünür. (η¹= Aldatma)

16. Kız yine saraya giderken anasının mezarına uğrar ve anası kızı bir değnek verir. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

17. Kız saraya gider ejderha kızı saldıracığı sırada değneği gösterir. Ejderha bir şey yapamaz ve dua okur. Padişah kızı çokça para verir. (K³= Giderme)

III. Hareket

18. Ejderha bir vakit sonra evlenmek ister. (a¹= Eksiklik)

19. Düğün kurulur. Güvey gireceği gece kızı öldürür. Diğer gecelerde de kızları öldürür ve hiç kız kalmaz. (a¹= Eksiklik)

20. Bu defa kızın üvey anası bunu kızının yapabileceğini söyleyerek padişahı yine kandırır. (η¹= Aldatma)

21. Kız yine saraya giderken anasının mezarına uğrar. Kıza neler yapması gerektiğini anlatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

22. Bu sayede ejderha insan olur ve kızla sarılıp yatarlar. Sabah da padişah bu durumu duyar ve çok sevinir.

IV. Hareket

23. Aradan bir zaman geçmiştir. Başka bir yerin padişaha padişahla kavga etmek için bir kâğıt yollar. (H¹= Mücadele)

24. Oğlan da babasının yerine kendisi kavgaya gider. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

25. Kızın üvey anası da kıskanır ve oğlanın ağzından padişaha kızın saraydan atılmasına dair bir mektup yazar. (F⁸= Büyülü nesnenin alınması)

26. Kız mektubun kimden geldiğini ve ne yazdığını anlar oradan ayrılır. (↑= Gidiş)

27. Epey bir yoldan sonra bir çeşme başına gelir. Orada bir tabut ve içinde de güzel bir oğlan vardır. Akşam olunca da bir yere saklanır. O sırada kırk güvercin suya girer ve kırk güzel kız olur. (A¹¹= Biçim değiştirme)

28. Kızların biri değnekle üç kere tabuta vurunca oğlan uyanır. (K⁹= Giderme)

29. Onlarla sabaha kadar oynayırlar. Sonra kızlar yine güvercin olup uçarlar. (A^{11} = Biçim değiştirme)
30. Kız da güvercinler gidince değneği alır, oğlana vurunca oğlan yine uyanır. (K^9 = Giderme)
31. Oğlan kıza kim olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
32. Kız da anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
33. Oğlan kızların kirklardan olduğunu ve küçükken onu kaçırdıklarını söyler. (A^1 = Kötülük)
34. Bunlar oynayırlar. Kız gebedir ve oğlan kızların kızıdan haberleri olmadığını, çocuk doğunca haberleri olup onlara kötülük yapacaklarını, bu yüzden de kendi evine göndermek istediğini kıza söyler ve kızı yollar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
35. Kız da oğlanın evine gider ve oğlanın anası kıza acır, onu eve alır. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
36. Kız doğurur, oğlan da kızı görmeye gelir ve kızla konuşurlarken oğlanın anası onun oğlu olduğunu anlar. (Q= Tamı(n)ma)
37. Oğlanın anası oğlu bir daha geldiğinde onu içeri almasını ve kirklardan kurtarmanın nasıl olduğunu öğrenmesini söyler. (/= Bağlantı ögesi)
38. Oğlan gelince kız oğlanı içeri alır. Onu nasıl kurtarabileceklerini sorar. (ϵ^3 = Soruşturma)
39. Oğlan da nasıl olacağını kıza anlatır. (ζ^3 = Bilgi toplama)
40. Kız oğlanın dediklerini yapar ve oğlan kirklardan kurtulmuş olur. (K^8 = Giderme)
41. Bu sırada kızın asıl kocası da seferden döner ve padişaha kızı sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
42. Padişah da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
43. Şehzade yola çıkar ve kızın olduğu şehre varır. (C↑)
44. Orada bir kahveciden birazdan oğlanın geleceğini ona karısını sorabileceğini öğrenir. Oğlan gelince de karısını sorar. (ϵ^3 = Soruşturma)
45. Oğlan da şehzadeye o olduğunu söyler. (ζ^3 = Bilgi toplama)
46. Şehzade kendisinin orada olduğunu söylemesini ister ve oğlan kızın yanına gider. Kız şehzadenin geldiğini duyunca onun yanına gider ve beraber kendi saraylarına dönerler. (↓= Dönüş)

47. İşi yapanın kim olduğunu öğrenen şehzade kızın üvey anasını kırk katıra bağlar ve her parçası bir yerde kalır. (U= Cezalandırma)

48. Oğlanla kız yeniden düğün yaparlar. (w²= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^1 \beta^1 a^1 A^{13} \eta^1 B^1 D^3 E^3 F^1 K^3$

II. Hareket $a^1 \eta^1 F^1 K^3$

III. Hareket $(a^1)^2 \eta^1 F^1 K^8$

IV. Hareket $H^1 C F^8 \uparrow (A^{11} K^9)^2 D^2 E^2 A^1 O Q \epsilon^3 \zeta^3 K^8 D^2 E^2$

..... C[↑] $\epsilon^3 \zeta^3$ ↓ U w²

45. Masalın Epizotu

1. Bir memlekette bir fakara adamcağızın üç kızı vardır.
2. Bir gün hiç yiyecekleri kalmaz. Babalarına bükükleri ipleri satmasını ve yiyecek alıp getirmesini söylerler. Babaları da çarşıya gider. Bir türlü iplikleri satamaz. O sırada bir Arap çıkar ve adama ne sattığını sorar. O da söyler. Arap da iplerin hepsini alır, kızlardan birini de kendisine ister.
3. Adam kızlarına sormak ister. Büyük kızlar varmak istemez, küçük kız da Arap'a varıp hepsini geçim sıkıntısından kurtarmak ister. Arap da kızı alır. Babasına çokça altın verir. Arap kıza gözünü kapatıp açmasını söyler. Kız da dediğini yapınca kendini cennette sanır. Akşam olunca halayıklar kıızı yatağına yatırır. Sonra da bey gelir onunla sarmaş dolaş yatarlar. Epey bir zaman böyle geçer. Kız da artık ailesini özlemeye başlar.
4. Kız kendisini götüren laladan kendisini ailesine götürmesini ister. O da razı olur. Beye de haber verirler. Bey Arap'a kızı yalnız bırakmamasını tembihler. Kızla yine göz açıp kapayıncaya kadar babasının evine varırlar. Sohbetin ardından Arap kızın babasına yine para verir. Tüccarlık yapmasını söyler.
5. Bir ara kızın kardeşi kıza rahatının nasıl olduğunu sorar. O da rahatının iyi olduğunu fakat geceleri kendisine bir şurup içtiklerini söyler. Kardeşi kıza bir sünger verir. Şurup getirdiklerinde gizlice şurubu süngere dökmesini söyler. Kız birkaç gün sonra saraya döner. Akşam şurubu süngere döker. Bey gelir, kızla yatar. Bey uyuyunca mumu alıp beyin yüzüne tutar. Ayın on dördü gibi bir delikanlıdır. Mumun birkaç damlası beyin karnına düşer. Bey de sıçrar. Kıza yedi sene kendini göremeyeceğini haykırır ve ortadan kaybolur.

6. Kız beyin dediği gibi ayağına demir çarık, eline de demir değnek alarak yola çıkar. Bir dev karısına rastlar. Deve selam verir. O da selamını alır. Dev kıza nereye gittiğini sorar. Kız da olduğu gibi anlatır. Dev de başka bir deve gönderir. Kız ona da selam verip ondan selam alır. O da Şah Yusuf'un nerede olduğunu bilemez. Sonra yine bir deve rastlar. Selam verip, selam alır. Gittiği dev de Şah Yusuf'un teyzesidir. Dev kıza hısımlar olduklarını söyler. Kadının kırk oğlu vardır. Oğulları gelmeden kıza tokat vurur, kız elma olur.

7. Oğlanlar gelince evde insan etinin koktuğunu söylerler. O da biri gelip evladı olsun istediğinde ne yapacaklarını oğullarına sorar. Oğlanlar da bir şey yapmayacaklarını söyleyince raftaki elmaya bir tokat vurur ve kız eski haline gelir. Kız devlerin yanında yedi yıl geçirir.

8. Şah Yusuf'un gelmesi yaklaşıyor. Dev anası kıza güzelce giyinmesini, o geldiğinde su isterse getirip bardağı alırken yalandan tutamamış gibi yaparak bardağı kırmasını, o sırada kendisinin dövme kalkacağını, Şah Yusuf eğer sevdiyse dövme falan diyeceğini kıza anlatır. Şah Yusuf gelir ama keyfi hiç yoktur. Teyzesi neden keyfinin olmadığını sorar. O da pek bir şey söylemez. Dev dediği gibi Şah Yusuf su ister. Deddiği gibi olaylar olur ve kızın dövmemesi için teyzesinin önüne geçer. Yusuf teyzesinden kızını halayık olarak satmasını ister. Teyzesi de vermez.

9. Bir vakit sonra tekrar gelir, kız yüzünden yedi yılda bir gelen Şah Yusuf. Bu defa da sahanı devirir. Dev yine kızın dövme kalkar. Şah Yusuf yine kızın önüne geçer. Tekrar gider ama bir vakit sonra geldiğinde kız güzel giysiler giymiştir, kucağında da çocuğu vardır. Çocuk yedi yaşındadır.

10. Yusuf'un geldiğini pencereden gören kız hemen giyinir, çocuğu kucağına alır, onu karşılar. Yusuf onun karısı olduğunu anlar. Şah, kızla çocuğu alır sarayına döner. Yeniden düğün yaparlar. Sonra kız babasıyla kardeşlerini de saraya getirtir. Böylece muratlarına ererler.

45. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir memlekette bir fakara adamcağzın üç kızı vardır. (α = Açılış)

2. Bir gün kızları adama satması için bükükleri ipleri verirler. Adam da çarşıya onları satmak için gider. (β^1 = Uzaklaşma)
 3. İpleri bir türlü satamaz. O sırada bir Arap ortaya çıkar. Adama ne yaptığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
 4. O da getirdiği ipleri bir türlü satamadığını söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
 5. Arap da iplerin hepsini alır, kızlardan birini de kendisine ister. (a^1 = Eksiklik)
 6. Fukara adamcağız da kızlarına sorması gerektiğini söyler ve evine gidince büyük ve ortanca kızlar bir Arap'la evlenmek istemediklerini babalarına iletirler. (Olmsz ζ^3 = Bilgi Toplama)
 7. Küçük kız da Arap'a varırsa ailesinin yoksulluktan kurtulacağını düşünerek kabul eder. (Olml ζ^3 = Bilgi Toplama)
 8. Arap kızların babasına çokça para verir ve kızı alır bir saraya getirir. Akşam olunca halayıklar kızı yatağına yatırır. Sonra da bey gelir, onunla sarmaş dolaş yatarlar. Epey bir zaman böyle geçer. (/= Bağlantı ögesi)
 9. Kız da artık ailesini özlemeye başlar. (a^6 = Eksiklik)
 10. Kız Arap'a ailesini çok özlediğini, onu ailesine götürmesini ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
 11. Arap kızı alır, ailesinin yanına götürür. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
 12. Evine gelen kız çok mutludur. Kardeşlerinden biri orada keyfinin nasıl olduğunu sorar. (ε^3 = Soruşturma)
 13. Kız da iyi olduğunu ancak her gece bir şey içirdiklerini söyler. (ζ^3 = Bilgi toplama)
 14. Kardeşi kızı bir sünger verir ve içeceği süngere dökmesini bu sayede geceleri ne olduğunu anlayabileceğini bildirir. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
 15. Kız birkaç gün kaldıktan sonra saraya döner ve gece içeceği süngere döker. (K^1 = Giderme)
 16. Kız mumla etrafında neler olduğunu anlamaya çalışır. Mumun birkaç damlası beyin karnına düşer. Bey de sıçrar. Kıza yedi sene kendini göremeyeceğini haykırır ve ortadan kaybolur. (A^7 = Kötülük)
- II. Hareket
17. Kız beyin dediği gibi ayağına demir çarık, eline de demir değnek alarak yola çıkar. (\uparrow = Gidiş)
 18. Karşısına bir dev karısı çıkar. Orada ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

19. Kız da orada ne aradığını kadına anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
20. Şah Yusuf'un nerede olduğunu bilemez. Olmsz ζ³=Bilgi toplama)
21. Dev karısı kızı başka bir deve gönderir. Kız ona da selam verip ondan selam alır. (D²= Bağışçının ilk işlevi) (E²= Kahramanın tepkisi)
22. Gittiği dev Şah Yusuf'un nerede olduğunu bilemez. (Olmsz ζ³=Bilgi toplama)
23. Sonra yine bir deve rastlar. Selam verip, selam alır. Gittiği dev de Şah Yusuf'un teyzesidir. (D²= Bağışçının ilk işlevi) (E²= Kahramanın tepkisi)
24. Kadının kırk oğlu vardır ve onlar gelmeden kıza bir tokat vurur, kız elma olur. (T¹= Biçim değiştirme)
25. Oğlanlar gelince evde insan etinin koktuğunu söylerler. Dev karısı da öyle bir durumda nasıl bir tepki vereceklerini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
26. Oğlanlar da bir şey yapmayacaklarını söylerler. (E²= Kahramanın tepkisi)
27. Kadın raftan elmayı alır. Ona bir tokat vurur, kız eski haline gelir. Kız devlerin yanında yedi yıl kalır. (K⁸= Giderme)
28. Şah Yusuf'un gelmesi yaklaşır. Dev karısı o geldiğinde nasıl davranacağını kıza anlatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
29. Kız suyu dökünce dev karısı yalandan kıza vurmaya kalkar ve Şah Yusuf kadının önüne geçer. Dev karısından onu satmasını ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
30. Dev karısı kızı vermek istemez. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
- Bir kez daha Şah Yusuf gelir ve aynı şeyler yaşanır.
31. Sonuncusunda kız Şah Yusuf gelince onu kapıda karşılar. Yusuf onun karısı olduğunu anlar. (Q= Tanı(n)ma)
32. Kızı ve çocuğu alır, saraya dönerler. (↓= Dönüş)
33. Yeniden düğün yaparlar. Muratlarına ererler. (w²= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^1 D^2 E^2 a^1 \text{Olmsz } \zeta^3 \text{Olml } \zeta^3 a^6 D^7 E^7 \epsilon^3 \zeta^3 F^1 K^1 A^7$

II. Hareket $\uparrow (D^2 E^2 \text{Olmsz } \zeta^3)^2 D^2 E^2 T^1 D^2 E^2 K^8 F^1 (D^7 E^7)^2 Q$

46. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde kadının biri kızına çarşıya gidip ciğer almasını, onu gölde yıkayıp gelmesini söyler. Kız ciğeri alır, gölde yıkar. Bu sırada yukarıdan bir çaylak gelir kızın elindeki ciğeri kapar, gider.

2. Kız çaylağın arkasından ciğerini geri vermesi için bağırır. Çaylak da kıza kendisine arpa getirirse ciğerini vereceğini söyler. Kız kalkıp tarlaya gider ve tarlaya arpa vermesini, onu çaylağa götürüp ciğerini alacağını der. Tarla kıza Allah'a yalvarıp kendisine yağmur verirse o arpa vereceğini söyler.
3. Kız gizli bir yere gider ve Allah'a yalvarır. Kız dua ederken biri gelir, tütsüsüz dua olmayacağını, aktardan tütsü alıp öyle dua etmesini söyler. Kız aktara gider tütsü ister. Aktar da kundura getirirse tütsü vereceğini der.
4. Kız kalkıp kunduracıya gider, kunduracı da eğer öküz derisi getirirse kundurayı vereceğini söyler. Kız dericiye gider, derici de öküz postu verirse gön vereceğini söyler. Kız bir öküze gider, öküz de ona saman getirirse post vereceğini söyler.
5. Kız öküzün sahibine gider, öküze vermek için saman ister. Öküz sahibi ona bir şeftali verirse saman vereceğini söyler.
6. Kız adama bir şeftali verir. Adamdan aldığı samanı öküze verir post alır; postu dericiye verir, gön alır; gönü kunduracıya verir, kundurayı alır; kundurayı aktara verir, aktardan tütsüyü alır; tütsüyü yakar, dua eder, yağmur yağar, tarlaya döker; arpa alıp çaylağa verir; ciğeri alır, annesine götürür; annesi de ciğeri pişirir yerler.

46. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktin birinde kadının biri kızına çarşıya gidip ciğer almasını, onu gölde yıkayıp gelmesini söyler. (α = Açılış)
2. Bir çaylak gelir, kızın elindeki ciğeri kapar, gider. (A^1 = Kötülük)
3. Çaylak kızdaki arpayı getirirse ciğeri vereceğini söyler. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
Tarlaya gider. Tarla Allah yağmur verirse arpayı vereceğini söyler. Dua edecekken biri kızın yanına gelir ve tütsüsüz dua olmayacağını, aktardan tütsü almasını söyler. Aktar kundura ister; kunduracı öküz derisi; öküz saman ister. Öküzün sahibi de şeftali ister.
4. Kız şeftali verir. Diğerlerine de istediklerini vere vere sonunda annesine ciğeri getirir. (E^7 = Kahramanın tepkisi)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha A^1 (D^7)^7 E^7$

47. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişah, padişahın da bir oğlu vardır.
2. Bir gün padişah ölür, oğlu küçük olduğu için tahta başkasını geçirirler. Oğlan babasının acısıyla ağlar, sızlar. Günler böyle geçerken bazı dalkavuklar gelir, oğlana ağlamanın fayda etmediğini, filanca yerde biraz eğlenmesini söylerler.
3. Oğlan babasından kalan malları ağlamaktan unuttur. Dalkavuklar oğlanı seyirli bir yere götürürler. Rakı, içkiyle sofrayı kurarlar, çalgı falan derken, oğlan içkinin ne olduğunu sorar. Adamlar da su olduğunu, derdi unutturduğunu söylerler. Oğlan birkaç tane içince derdini unutmaya başlar daha fazla içer babasının acısını unuttur.
4. Ertesi gün de aynı şeyi yaparlar, sonra hep yapmaya başlarlar. Oğlanı hiçbir işe yollamazlar. Oğlan da alıştığından bunlarla düşüp kalkmaya başlar; evi, kapıyı unuttur.
5. Günlerden bir gün oğlanın parası biter, malını satmaya başlar. Bir süre sonra malı mülkü de biter. Bir üstündeki kıyafetleri kalır. Dalkavuklar da parasının bittiğini anlayınca oğlanın yanına uğramaz olurlar.
6. Oğlan bir sabah kalkınca arkadaşlarının yanına gider ama kimseyi bulamaz, canı sıkılır, bir meyhaneye oturur. Adamlar önceden gezdikleri yerlerde filanca bey gelirse para almadan bir şey vermemelerini tembihlerler. Oğlan bir kadeh istediğinde adam parasını verirse vereceğini söyler. Oğlanın canı sıkılır oradan çıkıp gider. Başka yerlerde de aynı şey olunca oğlan bunların dost olmadığını anlar.
7. Oğlan dolanırken karnı acıkır ama kimseye yüzü kalmamıştır. Bir duvarın dibine oturur, yanından geçenlerden para istemeye başlar. O sırada zengin bir adamın kızı da halayıklarıyla oradan geçer. Oğlan kızdan da para ister. Kız oğlana bakınca bu büyük bir adamın oğlu diye düşünür, hem de oğlanın güzelliğine âşık olur.
8. Kız üstünde ne kadar değerli şey varsa çıkarıp bir mendile koyar, halayığına onu oğlana vermesini söyler. Halayık oğlana mendili verir. Oğlan mendilin içini açıp bakar ki değerli eşyalar. Kızın nerede oturduğunu bulmak için arkasından yavaşça gider. Aldıklarından birini çarşıda satar, mezatta çok para eder.
9. Oğlan paralarla bir gemi tutup içini hasırla doldurur. Gemiciye filan yere götürmesini söyler ve yola çıkarlar. Oğlan yolda bir ada görür. Gemiciye adaya çıkarmasını söyler. Gemici adada kimsenin olmadığını söyler ama oğlan ısrar edince adaya yanaşır. Hasırlarla gemiden iner, gemi açılır, gider.

10. Oğlan burada otururken canı sıkılır, hasırların hepsini yakar. Adanın üstü gündüz gibi olur, oğlan da bunu seyreder. Birden denizden birçok aygır çıkar, aydınlığı görünce hepsi adaya gelir, otlanıp ağaçlardan cevahir taşı çıkarırlar. Hasırlar bitince tekrar denize girerler.

11. Oğlan hasırların külünden çamur yapıp birçok tuğla yapar, hepsinin arasına birer cevahir taşı yerleştirir. Geldiği gemi geri dönerken adamlar, buraya bıraktıkları adamı merak ederler. Adaya yanaşırlar, oğlan da nerede kaldıklarını sorar, yükü alıp yola çıkarlar. Oğlan kendi şehrine gelip eve tuğlaları taşır, birini kırarak cevahir taşını götürüp satar, çok para alır, evinin eşyalarını düzer.

12. Oğlan kendisine elmaslarını veren kızın konağının karşısındaki kahveye oturur. Bakar ki kızın evinden ağlayarak bir cenaze çıkarıyorlar, kahveciye ölenin kim olduğunu sorar. Adam konağın kızı deyince oğlan düşer bayılır.

13. Oğlanı ayıltırlar. Oğlan cenazenin arkasından gider, mezarı görür. Akşam mezarın yanına varır, ölüyü çıkarıp eve getirir. Oğlan kız için aldığı yeni elbiseleri kıza giydirir, kıza bakarken oğlan uyuyakalır.

14. O gece oğlanın evine hırsız girer. Oğlanın odasına girip kızın üstündeki kıyafetleri soyup alır. Ölüye de bir kılıç vurup ikiye bölerek kaçır. Oğlan uyandığında hırsız girdiğini anlar. Kızı yeniden gömmek için kızı çuvala kor ve sırtına vurup sokağa çıkar.

15. Oğlan giderken bir kol çevirir, çuvala bakar. Kızın kimin kızı olduğunu bilen kol ölmüş kızı mezardan çıkarıp niye ikiye böldüğünü sorar ve oğlanı karakola götürür. Oğlan gece hapisanede yatar. Sabah derebeyin karşısına çıkar, başından geçenleri anlatır.

16. Oğlana elmasları veren kızın iki kardeşi vardır, elmasları veren kız en küçükleridir. Bey işi anlayınca kızın babasını çağırır, Allah'ın emriyle küçük kızını bu oğlana ister.

17. Babası da orada kızını oğlanla nikâhlar, ölen kızı gömerler. Kırk gün kırk gece düğün yaparlar.

47. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktin birinde bir padişah, bu padişahın bir de oğlu vardır. (α = Açılış)

2. Bir gün padişah ölür, oğlu küçük olduğu için de tahta başkasını geçirirler. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Bazı dalkavuklar bir gün oğlana ağlamanın fayda etmediğini, filanca yerde biraz eğlenmesini söylerler. (η^1 = Aldatma)
4. Bir yere gidip içerler. Şehzade içtikçe acılarını unuttur. (θ^1 = Suça katılma)
5. Günler böyle geçerken şehzadenin parası kalmaz. Dost bildikleri de artık onunla değildir. Dilenmeye başlar. (a^5 = Eksiklik)
6. Zengin bir adamın kızı oğlanı dilenirken görür ve ona değerli eşyalar verir, halayıyla gönderir. Kız bu oğlana âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
7. Oğlan paralarla bir gemi tutup içini hasırla doldurur. Gemiciye filan yere götürmesini söyler ve yola çıkarlar. (G^2 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
8. Oğlan bir adada iner. Yüklediği hasırları da yanına alır. Hasırların hepsini yakar. Birden denizden birçok aygır çıkar, aydınlığı görünce hepsi adaya gelir, otlanıp ağaçlardan cevahir taşı çıkarırlar. Hasırlar bitince tekrar denize girerler. Oğlan hasırların külünden çamur yapıp birçok tuğla yapar, hepsinin arasına birer cevahir taşı yerleştirir. (\neq = Bağlantı ögesi)
9. Gemi gelir, şehirlerine varırlar. (\downarrow = Dönüş)
10. Cevahir taşı götürüp satar, çok para alır, evinin eşyalarını düzer. Sonra da kızın evini karşısındaki kahvehaneye gider. O sırada evden bir cenaze çıkar. Oğlan da kahveciye kimin öldüğünü sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
11. Kahveci de evin kızının öldüğünü söyleyince oğlan çok üzülür. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
12. Oğlan kızın nerede gömüldüğünü görür ve gece kızı oradan çıkarıp evine getirir. Kıza aldığı giysileri giydirir. Sonra uyuyakalır. (θ^3 = Suça katılma)
13. Şehzadenin evine hırsız girer. Kızın giysilerini çalar. Kızı iki parçaya da böler. (A^1 = Kötülük)
14. Sabah olunca oğlan eve hırsız girdiğini anlar. Kızı gömmek için evden çıkar. Kol görevlisi ölmüş kızı mezardan çıkarıp niye ikiye böldüğünü sorar. (ϵ^3 = Soruşturma)
15. Sabah olunca oğlan başından geçenleri anlatır. (Ex = Ortaya çıkarma)
16. Bey işi anlayınca kızın babasını çağırır, Allah'ın emriyle küçük kızını bu oğlana ister. (a^1 = Eksiklik)

17. Babası da orada kızını oğlanla nikâhlar, ölen kızı gömerler. Kırk gün kırk gece düğün yaparlar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \beta^2 \eta^1 \theta^1 a^5 \downarrow G^2 D^2 E^2 \theta^3 A^1 \varepsilon^3 Ex a^1 W^0$

48. Masalın Epizotu

1. Bir zamanda aslı yok mahallesinde bir karı, bir koca yaşar. Bunların çocukları olmadığından düşünüp taşınıp üzülrler.

2. Gecelerden birinde kadın rüyasında bir derviş görür. Derviş eğer kırk baharatlı macun yerse çocuğunun olacağını bildirir. Sabah kadın aktara gider. Biber, tarçın, karanfil gibi baharatlar alır. Macun yapar. Sabah aç karnına yemek üzere raflardan birine koyar.

3. Kocasını akşam karısının haberi olmadan macunu görüp yer, sabah kadın bakar ki macun yok, kocasına sorar. O da yediğini söyleyince kadın “Eyvah, hamile kaldım!” der.

4. Masalarda günler tez gelir, dokuz ay on gün sonra adamın ağırları başlar, komşular duymasın diye kendini mezarlığa atar, doğum yapar, bir kabak doğurduğunu görür. Adam bunu görünce evine kaçar ama kabak da arkasından yuvarlanarak gelir.

5. Kabak evde kadını görünce “Anne beni nakış ustasına ver, ben nakış öğreneceğim.” der. Kadın sesi duyunca şaşırır. Eli, ayağı olmadığını, nakış nasıl yapacağını söyler. Kabak gitmekte ısrar eder. Annesi çaresiz bunu bir ustaya verir. Bu, ustaya giderken üçüncü ayında ustasından gizli bir nakış işleyip ustasının önüne atar.

6. Ustası şaşırıp kalır. Hemen nakışı alıp saraya şehzadeye götürür. Şehzade nakışı alır, buna da birçok ihsan da bulunur. Ertesi hafta da kabak bir nakış atar ustanın önüne. Usta onu da götürüp birçok ihsan alır. Üçüncü hafta kabak bir nakış daha işler ama eşi benzeri yoktur. Usta bunu da şehzadeye götürür, şehzade bunları kimin işlediğini sorar.

7. Usta hık mık der. Şehzade ısrar edince gerçekleri anlatır, şehzade o kabağı ister. Usta kabağın anasına babasına durumu anlatır. Kabağı şehzadeye götürür. Şehzade anlar ki bu kabağın içinde kız var. Düğüne başlar ama gelenlerin görmesi için başka bir kızı süsleyip oturturlar.

8. Herkes gelini görmeye gelir. Kabak bir odada saklı durduğundan kimse görmeden içindeki kız çıkıp kırk tane kendi halayıklarıyla beraber hepsi beyaz elbise giyip elmas mücevherlerle süslenirler.

9. Gelenler kırk halayıklı kızını görünce şaşırırlar. Kız çok güzeldir, herkes kızını seyrederek. O gün düğün böylece geçiştirilir, kızlar dağılınca kız da yeniden kabağın içine girer.
10. Kız ikinci gün yeşil elbise giyerek çıkar. O gün şehzadenin annesi kızını görür. Kız akşama yakın yine kabağın içine girer.
11. Annesi şehzadeye bu kızını anlatırken, halayıklardan biri düğünde beyazlar giyip geldiğini söyler. Şehzade yarın da gelip dolaba saklanmayı düşünür. Ertesi gün şehzade dolabın içine saklanır. Düğün halkı gelmeye başlar. Şehzade bakar ki kırk halayıklı, maviler giymiş mücevher takmış bir kız geliyor, bayılır.
12. Halayığın biri süpürmek için kabağın olduğu odaya girer. Bakar ki kabağın ağzı açık, içinde de kimse yok. Kabağı tuz buz eder, süpürüp gider.
13. Akşam olduğunda şehzadenin annesi dolabı açar, oğlunun yattığını görür. Kız odasına gider, kabağın olmadığını görünce dışarı fırlayıp kılıfını sorunca saraydakiler anlar ki kabağın içindeki kız odur. Kızını tutup şehzadenin yanına götürürler. Şehzadeye su serpererek ayıltırlar, kız oğlana sarılır. Muratlarına ererler.

48. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Bir zamanlar aslı yok mahallesinde bir karı, bir koca yaşar. (α = Açılış)
2. Hiç çocukları olmaz. (a^1 = Eksiklik)
3. Bir gün kadının uykusuna bir derviş gelir ve ona kırk baharattan macun yapıp yediğinde çocuğunun olacağını söyler, gider. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
4. Kadın dervişin dediklerini sabah aktardan alır. Onları bir macun yapar. Sabah kocası macunu yemiştir. Karısı macunu sorar. (ϵ^3 = Soruşturma)
5. Adam da macunu yediğini söyler. (ζ^3 = Bilgi toplama)
6. Kadın kocasına hamile olduğunu söyler. Dokuz ay on gün sonra adamın sancıları başlar ve adam bir kabak doğurur. (KF^1)
7. Kabak nakış işlemek istediğini annesine söyler. Annesi de onu razı edemez ve bir ustanın yanına verir. ($/$ = Bağlantı ögesi)
8. İşlemeleri yaptığında ustası onları şehzadeye götürür. Her götürmesinde de ustaya birçok ihsanda bulunur. Bir gün şehzade bunları kimin yaptığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
9. O da önce söylemek istemez. Sonunda her şeyi anlatır. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)

10. Kabağı şehzadeye götürür. Şehzade anlar ki bu kabağın içinde kız var. Düğüne başlar ama gelenlerin görmesi için başka bir kızı süsleyip oturturlar. (W⁰= Evlenme)
11. Kız iki gün kabaktan çıkar. Akşam olunca da tekrar kabağa girer. Şehzade kızını görünce bayılır. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
12. Halayığın biri süpürmek için kabağın olduğu odaya girer. Bakar ki kabağın ağzı açık, içinde de kimse yok. Kabağı tuz buz eder, süpürüp gider. Kız odasına gider, kabağın olmadığını görünce dışarı fırlayıp kılıfını sorunca saraydakiler anlar ki kabağın içindeki kız odur. (Ex= Ortaya çıkarma)
13. Kızını tutup şehzadenin yanına götürürler. Şehzadeye su serpererek ayıttırlar, kız oğlana sarılır. Muratlarına ererler. (KF¹)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha a^1 F^1 \epsilon^3 \zeta^3 KF^1 B^4 W^0 Ex KF^1$

49. Masalın Epizotu

1. Bir padişahın da üç kızı vardır. Bunların biri kırk, biri otuz, biri de yirmi yaşındadır.
2. Bir gün kırk yaşında olan kız en küçük kızın ağzından babasına ablaları gibi evde mi kalacağını soran bir mektup yazar.
3. Babası kızları çağırır. Birer ok atmalarını, attıkları okun kismetleri olduğunu söyler. Büyük kız ok atar, vezirin oğlunun köşküne düşer, kızını vezirin oğluna verirler. İkinci kız ok atar, şeyhülislamın oğlunun köşküne düşer, kızını şeyhülislamın oğluna verirler. Küçük kız ok atar, bir külhancının kulübesine düşer, bu olmadı diyerek üç kere atar, hepsi de oraya düşer. Babası kıza öfkelenir, kızını külhancıya verir.
4. Külhancı kızını alır, epey otururlar, kız hamile kalır, günü gelir. Bunların yatacak yeri olmadığından kış üstü ne yapacaklarını düşünmeye başlarlar. Kocasını hamamcıya kızının doğurmasına yakın gider orada kalmak için izin ister. Hamamcı da kabul eder. Kızın günü yaklaştığında külhancı karısını hamama götürür, bir ebe bulmak için çıkar gider.
5. Kızın sancısı tutar. Kendi kendine ağlayıp çağırırken duvar yarılr, üç peri kızını getirir. Bu kızlardan biri ön ebe, biri arka ebe, diğeri ayakta işçi olup bunu doğurturlar. Temiz yatak yapıp her şeyini hazırlarlar kızını yatırır. Kadın bir kız doğurur.
6. Peri kızlarını giderken biri “Kızın adı Gülşen olsun, ağladıkça inci döksün.” diğeri “Güldükçe gül açılınsın.” bir diğeri de “Yürüdükçe çayır çimen olsun.” der ve giderler.

7. Külhanbeyi dolaşır durur ebe bulamayınca eve döner. Bakar ki karısı doğurmuş, odası temiz süslenmiş yatıyor, adam şaşırır. Karısına ne olduğunu sorar, kadın da olduğu gibi anlatır.
8. Kız büyüyüp on iki yaşına gelir. Kız çok güzeldir ve her gören kıza âşık olur. Güldükçe güller açılır, ağladıkça inciler dökülür, yürüdüğü yerler çayır çimen olur, lafları dilden dile dolanıp durur. Bu laflar valide sultanın kulağına kadar gider. Şehzadeye kızı almak ister. Şehzade önceden bu kızı rüyasında görüp zaten âşık olmuştur.
9. Valide sultan, oğluna kızı almak için görücüye gideceğini söyler, şehzade utanır ama kabul eder. Yanına kadın hanımı alıp kızın evine gider. Kızı ister, onlar da kızı verirler, söz keserler.
10. Gelen kadının da bir kızı vardır. Biraz o kıza benzemektedir. Külhancının kızının şehzadeyle evlenmesini kıskanır plan yapar. Düğünde bu kızın yerine kendi kızını koyacaktır.
11. Düğün günü kıza tuzlu yemek yedirip yanına da bir testi su ve çuval alarak kendi kızı ve kız ile yola çıkar. Kız yolda susar kadından su ister. Kadın “Gözünün birini çıkarırsan veririm.” der, kız gözünü çıkarır suyu içer. Sonra bir bardak daha su ister, kadın öbür gözünü de ister. Kız diğer gözünü de çıkarıp verir, suyunu içer.
12. Kadın kızın gözlerini saklar, kızı çuvala koyup bir dağın başına bırakır. Gelinin kıyafetlerini kendi kızına giydirir. Şehzadeye verir. Düğün yapıp güveye girdiğinde şehzade bunun rüyasında gördüğü kız olmadığını anlar ama ona benziyor diye bir şey demez.
13. Sabah olduğunda oğlan rüyasında gördüğü kızın güldüğünde gül açtığını, ağladığında inciler döküldüğünü, yürüdüğünde çayır çimen açtığını bildiğinden aldığı kıza bakar, ne gül ne inci ne çayır çimen hiçbir şey yok. Bunda bir iş olduğunu düşünür. Fakat kimseye söylemez.
14. Kız dağın başında tek başına ağlar, her yer inciyle dolar. Bir gün ırmağın kenarına süprüntüleri dökmek için çöpçü gelir. İniltileri duyar. Korkup kim olduğunu sorar. Kız da ne kendini bildirir. Çöpçü çuvalı açınca içinden gözleri olmayan ağlayan, ağladıkça da inciler dökülen bir kız görür, kızı evine götürür.

15. Çöpçünün çocuğu olmadığından bu kız çok severler ama kız gözleri olmadığı için sürekli ağlar, ağladıkça da inci döker. Adam bunları toplamaktan başka bir iş yapamaz hale gelir. İncileri satarak geçinirler.
16. Aradan uzun zaman geçer, kızın aklına bir şey gelir gülmeye başlar, güller açılır. Kız gülleri alıp çöpçüye verir. Bunu şehzadenin evinin önünden geçerken satmasını söyler. Eğer bir kadın gülü isterse de satmamasını göze vereceğini tembihler.
17. Çöpçü sarayın önüne gider. “Gül satıyorum, görülmemiş güllerim var.” deyince kızın annesi duyar, gülü alıp kızının başına takmayı düşünür. Kadın çöpçüyü çağırır. Güle kaç para istediğini sorar. Adam paraya değil, göze verdiğini der, kadın da gözlerden birini verir. Kadın aldığı gülü kızının başına takar. Şehzade kızın başındaki gülü görünce yine şüphelenir.
18. Çöpçü aldığı gözü kıza getirir, kız gözü yerine koyar. Hak’tan yalvararak dua eder, gözü eskisi gibi olur. Kız yine güler, güller açar. Çöpçü gülleri götürüp diğer gözü de alır.
19. Çöpçü aldığı gözü kıza getirir, kız diğer gözü de yerine koyar. Hak’tan yalvararak dua eder gözü eskisi gibi olur. Kız gözleri iyi olunca sokağa çıkar. O güldüğü yerde gül açıp, bastığı yerde çimen olup yürürken kızın gözlerini alan kadın bunu görür. Şehzade bunu görünce her şeyi anlar diye çöpçünün evine gider, kızın cadı olduğunu söyleyerek adamı korkutur.
20. Adam ahmağın biri olduğundan kadına inanır. Kadın adama kızın tılsımını öğrenmesini ister. Adam kız eve geldiğinde tılsımını sorar. Kız da insanoğlu olduğunu ama kırklara karıştığını, tılsımının filan dağdaki geyik olduğunu, o ne vakit ölürse kendisinin de o vakit öleceğini bildirir.
21. Sabah kadın çöpçüye gelir sorar. O da olduğu gibi anlatır. Kadın eve gelir, kızına yalandan hasta olmasını söyler. Kız da yalandan hasta olur. Şehzade hekimler getirir ama kadın hekimin birine filan dağdaki geyiğin kalbini yerse iyileşir demesini söyler, hekim de şehzadeye kadının dediği gibi söyler.
22. Şehzade adamlar gönderir, geyiği vurdurur, yüreğini kıza yedirir. Çöpçünün kız da geyik ölünce ölür. Bu geyiğin yüreğinin ucunda kırmızı mercan vardır, kız yüreği yerken o mercan düşer, bunu kimse görmez.

23. Kız iyi olur. Bu kızın bir çocuğu olur. Güldükçe güller açar, ağladıkça inciler dökülür, yürüdüğü yerler çayır çimen olur. Şehzade gördüğü kızı bilir ama annesi böyle değil diye de düşünür.

24. Şehzade rüyasında kızı görür. “Şehzadem, benim canım senin sarayının merdiveni altında duruyor. Hem de karının doğurduğu çocuk benim tılsımımın yüreğinden olmuştur.” der. Şehzade uyandığında gördüklerinin gerçek mi olduğunu anlamak için mercanı arar, bulur. Yukarı çıkarıp masanın üstüne koyar.

25. Çocuğu da epey büyüdüğünde oynarken masa üzerinden mercanı alır. Periler çocuğu kızın mezarına getirirler. Çocuk mercanı kızın ağzına yerleştirdince kız dirilir.

26. Şehzade çocuğunu arar bulamaz. Rüyasında çocuğunu ve sevdiği kızı bir mezarın başında görür. Doğru mezara gider açar. Kızla çocuğu mezarda yattığını görür. Bunları çıkarıp kıza olanları sorar.

27. Kız da başından beri olanların hepsini anlatır. Şehzade bunları saraya getirir, karısını ve annesini öldürüp kızla nikâhlanır. Kırk gün, kırk gece düğün yapar. Çöpçüyü de kapıcıbaşı yapar. Ölünceye kadar otururlar.

49. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişahın da üç kızı vardır. Bunların biri kırk, biri otuz, biri de yirmi yaşındadır. (α = Açılış)

2. Bir gün kırk yaşında olan kız en küçük kızın ağzından babasına bir mektup yazar. Mektupta ablaları gibi evde kalmak istemediğini yazmıştır. (F^8 = Büyülü nesnenin alınması)

3. Babası kızları çağırır. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)

4. Kızlara ok atmalarını ve ok kimin evine düşerse onunla evleneceklerini söyler. Kızlar okları birer birer atarlar. Büyük kız vezirin oğlunun köşküne, ortanca kız şeyhülislamın oğlunun köşküne, en küçük olan da külhancının kulübesine oku atar. Bunlar bu oğlanlarla evlenirler. (W^0 = Evlenme)

II. Hareket

5. Külhancı karısının doğum vakti yaklaşınca hamamcıyla konuşur. Karısını doğum sırasında hamama götürür. Kendisi de ebe getirmeye gider. ($/$ = Bağlantı ögesi)

6. O gidince kızın doğum sancıları başlar. O sırada duvar yarılr, üç peri kızı gelir. Bu kızlardan biri ön ebe, biri arka ebe, diğeri ayakta işçi olup bunu doğurturlar. Temiz yatak yapıp her şeyini hazırlarlar kızı yatırırılar. Kadın bir kız doğurur. Peri kızları giderken biri “Kızın adı Gülşen olsun, ağladıkça inci döksün.” diğeri “Güldükçe gül açılınsın.” bir diğeri de “Yürüdükçe çayır çimen olsun.” der ve giderler. (F⁶₉= Büyülü nesnenin alınması)

7. Adam gelince karısına ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

8. Kız da olanları anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)

9. Kız büyür. Herkesin dilindedir. Ağladıkça inciler dökülür, güldükçe güller açar, yürüdükçe her yer çayır, çimen olur. Bunu da valide sultan duyar. Kızı istemeye gider. Zaten oğlu da bu kızı rüyasında gördüğü için anasının kızı istemesinden memnun olur. (a¹= Eksiklik)

10. Kızı valide sultanın oğluna verirler. (w¹= Evlenme)

III. Hareket

11. Valide sultanla giden kadının kızı da bu kıza benzer. Şehzadenin o kızla evlenecek olmasını kıskanır ve düğün günü kıza tuzlu yemek yedirip yanına da bir testi su ve çuval alır. Kız her susadığında bir gözünü ister. (η¹= Aldatma)

12. Kız da iki gözünü kadına verir. (θ¹= Suça katılma)

13. Kadın kızı çuvala koyup bir dağın başına bırakır. Kızını da kızın yerine koyar. Oğlanın yanına getirir. (A¹²= Kötülük)

14. Düğün yapıp güveye girdiğinde şehzade bunun rüyasında gördüğü kız olmadığını anlar ama ona benziyor diye bir şey demez. (W⁰= Evlenme)

15. Sabah kızın ağladıkça inciler dökmediğini, gülünce güller açmadığını, yürüdükçe çayı, çimen olmadığını görür. Bunda bir iş olduğunu anlar ama ses de çıkarmaz. (N⁰= Güç iş yerine getirme)

16. Bir gün kızı bir çöpçü bulur. Kendisinin de çocuğu olmadığı için onu evine götürür. (a¹= Eksiklik)

17. Kız ağladıkça saçılan incileri toplar ve satar. Bu şekilde geçinmeye başlar. (/= Bağlantı ögesi)

18. Aradan zaman geçer, kız gülmeye başlar, güller açılır. Kız gülleri alıp çöpçüye verir. Bunu şehzadenin evinin önünden geçerken satmasını söyler. Eğer bir kadın gülü isterse de satmamasını göze vereceğini tembihler. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

19. Kadın çöpçü gül satarken onu çağırır ve gülleri alır. Kızın bir gözünü verir. Kızının başına takar. Oğlan gülü kızın başında görünce yine şüphelenir. (Grkç=Gerekçe(lendirme)ler)
20. Çöpçü kıza gözün birini getirir. Kız gözünü alır, yerleştirir. Ertesi gün de diğer gözünü çöpçü alır. Kıza getirir ve gözleri eskisi gibi olur. (K¹= Giderme)
21. Kız gözleri iyi olunca sokağa çıkar. O gülünce güller açar, bastığı yerler çimen olur, kızın gözlerini alan kadın bunu görür. Şehzade bunu görünce her şeyi anlar diye çöpçünün evine gider, kızın cadı olduğunu söyleyerek adamı korkutur. (η¹= Aldatma)
22. Adam da kadına inanır. (θ¹= Suça katılma)
23. Kadın adama kızın tılsımını öğrenmesini ister. (ε³= Soruşturma)
24. Kız da insanoğlu olduğunu ama kırklara karıştığını, tılsımının filan dağdaki geyik olduğunu, o ne vakit ölürse kendisinin de o vakit öleceğini bildirir. Çöpçü kadına kızın tılsımını anlatır. (ζ³= Bilgi toplama)
25. Kızının aynına gelen kadın kızına oğlana hastalandığı yalanını söylemesini ister. (η¹= Aldatma)
26. Oğlan kızın hastalandığına inanır. Hekimleri çağırır. (θ¹= Suça katılma)
27. Kadın hekimlere filan dağdaki geyiğin kalbini yerse hastalığının geçeceği yalanını oğlana söylemelerini ister. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
28. Oğlan geyiği buldurur, kalbini getirtir. Kız da iyileşir. Geyik ölünce kız da ölür. (A¹⁴= Kötülük)
29. Bu geyiğin yüreğinin ucunda kırmızı mercan vardır, kız yüreği yerken o mercan düşer, bunu kimse görmez. (/= Bağlantı ögesi)
30. Şehzade rüyasında kızı görür. “Şehzadem, benim canım senin sarayının merdiveni altında duruyor. Hem de karının doğurduğu çocuk benim tılsımımın yüreğinden olmuştur.” der. Şehzade uyandığında gördüklerinin gerçek mi olduğunu anlamak için mercanı arar, bulur. Yukarı çıkarıp masanın üstüne koyar. (F²= Büyülü nesnenin alınması)
31. Çocuğu da epey büyüdüğünde oynarken masa üzerinden mercanı alır. Periler çocuğu kızın mezarına getirirler. Çocuk mercanı kızın ağzına yerleştirdince kız dirilir. (K⁹= Giderme)
32. Kızla çocuğu mezarda yattığını görür. Bunları çıkarıp kıza olanları sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

33. Kız da her şeyi oğlana anlatır. (Ex= Ortaya çıkarma)
34. Şehzade bunları saraya getirir, karısını ve annesini öldürür. (U= Cezalandırma)
35. Kıza nikâh yapar. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur. Çöpçüyü de kapıcıbaşı yapar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha F^8 B^1 W^0$

II. Hareket $F^6, D^2 E^2 a^1 w^1$

III. Hareket $\eta^1 \theta^1 A^{12} W^{00} N a^1 F^1 K^1 \eta^1 \theta^1 \varepsilon^3 \zeta^3 \eta^1 \theta^1 F^1_2 A^{14} F^2 K^9 Ex U$

50. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda biri seksen, biri doksan yaşında iki koca karı vardır. Seksen yaşında olan doksan yaşında olana ana der.
2. Bir gün bu iki koca karı bahçelerinde gezerken doksan yaşındaki seksen yaşındakine sanki çok güzelmiş gibi bir sürü iltifatlar eder. Bunların konuştuklarını kapının önünden geçen şehzade duyar, lalasına kapıyı iyice öğrenmesini eve gidince annesini göndereceğini dile getirir. Bunlar akşam olup saraya vardıklarında şehzade annesine kızı anlatır ve onu istediğini söyler.
3. Anası razı olur. Ertesi gün yanına birkaç kadını alıp lalayla birlikte arabaya binip koca karının evine gider. Kapıyı çalıp içeri girerler. Doksan yaşındaki kadın bunları buyur eder. Bir iki sohbetten sonra şehzadenin annesi konuyu doksan yaşındaki kadına açar. Koca karı da kızını yeniden uçurmaya başlar. Şehzadenin annesi kızı görmek ister. Kadın nazar değer diye göstermez. Şehzadenin anası parmağının ucunu görmek isteyince de doksan yaşındaki kadın filan gün gelmelerini söyler.
4. Bunlar arabalarına binip giderler. Koca karı seksenliğe ütülenmiş, kazınmış bir işkembe geçirir. Üstüne de siyah bir kına yakar. Günü geldiğinde şehzadenin anası parmağı görmek için gelir. Doksanlık kadın seksenliğin odasına gidip kapısını vurur. Kızının parmağını hanımlara göstermesini ister. Seksenlik kadın işkembe geçirilmiş parmağını delikten gösterir.
5. Şehzadenin anası, bu kadar güzel parmağı olanın kendisi de güzeldir diye kızın parmağına elmas yüzük takar. Falan gün düğüne başlamak üzere sözleşirler. Sarayda hazırlık yapıp gelini getirmek için arabalar gönderilir. Araba geldiğinde doksanlık kadın seksenlik kadını giydirip kuşatıp, arabaya bindirip saraya götürür.

6. Saraya vardıklarında doksanlık çıkıp sultan hanıma çarşaf gerilmesini kızını kimsenin görmemesini, gece yalnız şehzadenin görsün ister. Örtülerle kızı kapatıp odaya alırlar. O gün düğün yapılır.
7. Gece yatsıdan sonra şehzade gelip seksenlik elmas topunun duvağını kaldırdığında civan yüzü buruşmuş, ağzında dişi kalmamış, memeleri çürümüş seksenlik bir koca karı olduğunu görür, kızgınlığından koca karıyı bacaklarından tutup pencerenin önündeki bahçeye atar. Bu bahçe de peri padişahının bahçesidir.
8. Peri padişahının bir kızı vardır. Doğduğundan beri ne güler ne ağlar. Padişah kızının derdinden bahçeye gezmeye çıkar. Bahçenin köşesinde inilti duyar. Bakar ki bir koca karı, orada ne işi olduğunu sorar. Koca karı da kendisini attıklarını söyleyince padişah kızının bu tuhaf karıya gülüp gülmeyeceğini düşünür. Kadına durumu anlatır. Kadın da belki güldürebileceğini söyler.
9. Peri padişahının kızının gülmemesinin ve ağlamamasının nedeni insan yüzüdür. Çünkü doğduğundan beri insan yüzü görmemiştir. Peri padişahı kızını alıp koca karının yanına getirir. Kadın kızla konuşmaya başlar. Kız kadının tuhaf konuşmalarına kahkahalarla güler. Padişah kızı güldüğü için çok sevinir. Koca karıya başından geçenleri anlatmasını ister.
10. Koca karı başından geçenlerin hepsini anlatır. Kız da koca karının başına gelenlere üzülüp ağlar. Peri padişahı koca karıyı sarayına götürür. Ne dilerse dilemesini söyler. Koca karı da on beş yaşında civan olmak ister. Peri padişahı kadının isteğini yerine getirir.
11. Koca karı şehzadenin onu attığı yere gider oturur. Sabah olduğunda şehzade kadının ölüp ölmediğine bakmak ister. Şehzade bir de bakar ki bahçede seksen yaşındaki kadın gitmiş, on beş yaşında bir güzel kız durmaktadır. Bahçeye ip sallar. Kızın beline bağlatır ve yukarı çeker. Yeniden düğün yapıp evlenir.
12. Birkaç gün sonra doksanlık kadın ne yaptılar, diye bakmaya gider. Bakar ki kız gerçekten on beş yaşında civan olmuş, nasıl oldu diye sorar. Kız da kadına yalan yanlış bir şeyler anlatır. Bunun üzerine doksanlık kadın da onun gibi olmak ister. Kalaycı da kadının deli olduğunu sanır. Kalaycı baş edemeyince ocağı yakar ve kadını içine atar, kadın yanmaya başlayınca kalaycıdan körüklemesini ister. Kalaycı da körükleyerek yakar. Kız da şehzadeyle geçinip gider.

50. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda biri seksen, biri doksan yaşında iki koca karı vardır. (α = Açılış)
2. Doksanlık koca karının seksenliğe söylediği sözleri duyan şehzade anasından kızı kendisine istemesini söyler. (a^1 = Eksiklik)
3. Anası da kızı istemeye gider. Şehzadenin anası kızı görmek istediğini söyler. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
4. Doksanlık koca karı da kızı göstermez. (Olmsz E^2 = Kahramanın tepkisi)
5. Şehzadenin anası kızın bari bir parmağını görmek istediğini söyleyince koca karı falan gün gelmelerini söyleyerek onları gönderir. Koca karı seksenliğe ütülenmiş, kazanmış bir işkembe geçirir. Üstüne de siyah bir kına yakar. (η^1 = Aldatma)
6. Şehzadenin anası da parmağı böyleyse kendisi nasıldır kim bilir, diye hemen düğün hazırlıklarına başlar. (θ^1 = Suça katılma)
7. Düğünleri yapılır. (W^0 = Evlenme)

II. Hareket

8. Şehzade gelini görünce onu pencerenin önündeki bahçeye atar. (0A = Kötülük)
9. Peri padişahının bahçesi olan bu bahçede padişah kızının yüzünün ne güldüğünü ne de ağladığını düşünüp üzülürken koca karıyı görür ve kadına ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
10. Kadın da anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
11. Peri padişahı kadının tuhafliklarına kızı güler mi acaba, diye düşünür. Kadınlı kızını görüştürür ve kızı onun bu konuşmalarına gülünce padişah çok sevinir. ($/$ = Bağlantı ögesi)
12. Kadına ne dilerse dilemesini söyler. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
13. Kadın da on beş yaşında bir güzel kız olmayı ister. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
- O anda kız on beşlik, güzel bir kız olur. (T^5 = Biçim değiştirme)
14. Tekrar şehzadenin attığı yere gelen kızı şehzade merak edip de pencereden baktığında güzel bir kız görünce bahçeye ip salıp kızı odaya çeker. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
15. Yeniden düğün yapıp evlenir. (w^2 = Evlenme)

16. Doksanlık kadın da ne yaptıklarını merak edip gittiğinde kadının on beşlik, güzel bir kız olduğunu görünce bunun nasıl olduğunu sorar. (ϵ^1 = Soruşturma)

17. O da yalan yanlış bir şeyler anlatır. (ζ^1 = Bilgi toplama)

18. Doksanlık da öyle olmak ister ve kalaycıdan ocağı yakıp kendisini içine atmasını söyler. Kalaycı da kadını ikna edemez. Kadın yanmaya başlayınca kalaycıdan körüklemesini ister. Kadın yanar. (U= Cezalandırma)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^1 D^2 Olmsz E^2 \eta^1 \theta^1 W^0$

II. Hareket $^0A D^2 E^2 D^7 E^7 T^5 G^5 w^2 \epsilon^1 \zeta^1 U$

51. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişahın üç kızı vardır.

2. Padişah günlerden bir gün hacca gitmeye karar verir. Büyük kız babasından bir taç, ortanca kız bir bilezik, küçük kız da bir mersin yaprağı ister, eğer getirmezse gemisi yürümesin diye de beddua ederler.

3. Padişah hacca gider gelir, kızların istediği bilezik ve tacı getirir ama mersin yaprağını unuttur. Padişah gemiye biner, gemi gitmez. Kaptan “İçinizde bir şey alacağı olup da almayan var mı?” diye sorar. Padişahın aklına küçük kızının istediği mersin yaprağı gelir. Gemi bir yere yanaşır, padişah karaya çıkar.

4. Mersin yaprağı arayıp dururken yorulur, oflayıp oturur, o sırada yanına bir Arap gelir. Arap padişaha ne aradığını sorar. Padişah da mersin yaprağı aradığını söyler. Arap onu bilmediğini, patronuna soracağını söyleyerek gider. Bu adam aslında peri padişahının oğlunun lalasıdır.

5. Arap bunu gidip peri padişahının oğluna söyler. Şehzade gidip padişaha “Ben sana bunu veririm ama bunu ülkeneye götürdüğünde vereceğin kızı odaya kapatacak ve kuş tüyüyle döşeteceksin.” der. Padişah kabul edince şehzade bahçesinden bir mersin yaprağı koparıp verir.

6. Padişah yaprağı alıp gemiye gelir, ülkesine döner. Padişah kızların istedikleri hediyeleri verir ama küçük kızın yaprağını gizli bir yerde verir. Onu kardeşlerine göstermemesini ister.

7. Şehzadenin dediği gibi kızı bir odaya kapatıp kuş tüyüyle döşetir. Kıza da hiç dışarı çıkmamasını tembihler. Kız da odada oturur.

8. Kız bir gün pencereyi açıp otururken uyuyakalır. Yaprığı veren oğlan bir kuş olup kızın penceresinde silkinip adam kılığına girer, kızın yanına yatar. Kız uyanınca bakar ki yanında bir delikanlı yatıyor, oğlan da uyanır kızla konuşur ve cümbüş ederler.
9. Oğlan gideceğini ama camı hep açık bırakmasını, her zaman oradan odaya gireceğini söyler ve gider. Oğlan her gün gelip kızla eğlenir.
10. Kızın kardeşleri bu kız tek başına ne yapıyor diye merak edip tavanda bir delik açarlar ve kızı izlemeye başlarlar. Kız kardeşlerinin cümbüş yaptığını görünce de kızı kıskanırlar.
11. Bir gün kardeşlerine ertesi gün filan yerde düğün olduğunu, birlikte gitmeyi teklif ederler. Kız da ertesi gün cevabını söyleyeceğini bildirir. Ablaları kocasına soracak diye düşünürler.
12. Akşam olunca oğlan gelir, eğlenirler, kız düğüne gidip gidemeyeceğini sorar. Oğlan kıza gitmesini söyler. Ona bir havan verir, sıkıldığı vakit havana vurmasını söyler. Büyük kızlar da oğlanın verdiği havanı görürler.
13. Ertesi gün üç kız birlikte düğüne giderler. Büyük kız evde bir şey unuttuğunu söyleyip eve döner. Kızın odasına gidip pencereyi kapatır ve havana vurur. Oğlan kıza bir şey oldu diye aceleyle gelir. Camı açık sanır ve çarpar, cam kırılır her yerine batar.
14. Oğlan geri döner gider. Kımıldamaya hali kalmaz, kız da düğün evine geri döner. Akşam üç kız eve dönerler. Küçük kız odasına gider bakar ki cam kırılmış, her yer kan olmuş. Şehzadesine bir şey oldu diye ağlar.
15. Gece oğlan gelmeyince kız babasına gider ve şehzadesinin gece gelmediğini, bunda bir iş olduğunu söyler ve onu bulmak için izin ister. Babası yok dese de kız ayağına demir çarık, eline demir değnek alır yola çıkar.
16. Yedi sene yol gider ama oğlanı bulamaz. Bir gün bir dere başına gelip bir ağacın dibine oturur, iki kuş gelir. Kuşlar birbirine ağacın altına oturan kızın dillerini anlasa da kavga ederlerken yaralansalar, kanları aksa, kız da kanları toplasa, derenin çamuruyla yoğursa, merhem yapsa, padişahın oğluna sürse, hemen iyileşirdi derler, uçup giderler.
17. Kız kuşdili bildiği için konuşulanları anlar. Kuşların kanlarını toplar, derenin çamuruyla yoğurur, bir kaba koyup şehre gider. Kız bir hekim kıyafeti alır giyer, hekim kılığında gezmeye başlar.

18. Peri padişahı bunu duyar, oğluna bakması için saraya çağırır. Kız saraya gider, oğlanın odasına girer. Kendi sevgilisi olduğunu anlar. Oğlanı hamama götürmelerini söyler. Kız da gidip oğlanı göbek taşına yatırır, merhemden sürer, batan bütün camlar dökülür.

19. Oğlan hemen iyileşir. Kıza “Hekim dile benden ne dilersen.” der. Kız oğlanın parmağındaki yüzüğü ister, oğlan da verir.

20. Kıza, yerinin neresi olduğunu sorar. Kız da filan şehirdeki terzinin oğlu olduğunu, kendisini arayanın orada bulacağını der.

21. Padişah oğlunu iyi eden kız olsaydı oğluna alırdı diye düşünür. Oğlan babasına filan şehre gideceğini söyler. Babası da oğluna hekimin yanına gidecekse etrafında kız görüp gönlü düşerse ona alacağını, hem de kendisini perilikten çıkaracağını sözlerine ekler.

22. Oğlan hekimin söylediği şehre gelir, hekimi sorar. Kız oradan döndüğünde kendi kıyafetlerini diken terziye olanları anlatır. Biri gelip hekimi sorarsa kendisine getirmesini tembihler.

23. Oğlan terziye gelip oğlunu sorar. Terzi oğlanı evine götürür. Kız oğlanın verdiği yüzükle oğlanı karşılar. Oğlan kızı kendi sevgilisine benzetir. Parmağındaki yüzüğü görünce her şeyi anlar, kıza sarılır.

24. Oğlan babasına kendisini kurtaranın sevdiği kız olduğunu, hep kızın yanında kalmak ve perilikten çıkmak için babasına yalvarır. Padişah oğlanı perilikten çıkarır. Kızın babasına giderler, durumu anlatırlar. Kızın ablalarının yaptıklarını öğrenen padişah kızların boynunu vurdurur.

25. Bunları da birbirine nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğün yapar.

51. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişahın üç kızı vardır. (α = Açılış)

2. Padişah günlerden bir gün hacca gitmeye karar verir. Büyük kız babasından bir taç, ortanca kız bir bilezik, küçük kız da bir mersin yaprağı ister. Eğer getirmezse de gemi yürümesin, diye de beddua ederler. (a^3 = Eksiklik)

3. Padişah hacca gider. Dönüşte taç ve bileziği alır ama mersin yaprağını unuttur. Gemiye binince gemi hareket etmez. Kaptan bir yolcunun bir şey unuttuğunu söylediğinde padişah mersin yaprağını unuttuğu hatırına gelir. Gemiden iner. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
 4. Biraz mersin yaprağı arayan padişahın karşısına bir Arap çıkar. Padişaha ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
 5. O da ne aradığını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
 6. Arap onu bilmediğini patronuna soracağını söyleyerek padişahın yanından ayrılır. Peri padişahının lalası olan bu Arap bunu sorunca onu vereceğini ama verdiği kişi kızı odaya kapatacak ve kuş tüyüyle döşetecek, diye de tembihler. Şehzade padişaha mersin yaprağını verir. (K¹= Giderme)
 7. Padişah kızların istedikleri hediyeleri verir ama küçük kızın yaprağını gizli bir yerde verir. Onu kardeşlerine göstermemesini ister. (γ¹= Yasaklama)
 8. Kız bir gün pencereyi açıp otururken uyuyakalır. Yaprığı veren oğlan bir kuş olup kızın penceresinde silkinip adam kılığına girer, kızın yanına yatar. Bu hep böyle devam eder. (T¹= Biçim değiştirme)
- II. Hareket
9. Kızın kardeşleri bu kız tek başına ne yapıyor diye merak edip tavanda bir delik açarlar ve kızı izlemeye başlarlar. Kız kardeşlerinin cümbüş yaptığını görünce de kızı kıskanırlar. (A⁵= Kötülük)
 10. Bir gün kardeşlerine ertesi gün filan yerde düğün olduğunu söylerler. Kız da akşam oğlana sorar. Oğlan ona bir havan verir, sıkıldığı vakit havana vurmasını söyler. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
 11. Ertesi gün üç kız birlikte düğüne giderler. Büyük kız evde bir şey unuttuğunu söyleyip eve döner. (η¹= Aldatma)
 12. Büyük kız kızın odasına gidip pencereyi kapatır ve havana vurur. Oğlan kıza bir şey oldu diye aceleyle gelir. Camı açık sanır ve çarpar, cam kırılır her yerine batar. (A⁶= Kötülük)
 13. Küçük kız odasına gider bakar ki cam kırılmış, her yer kan olmuş. Şehzadesine bir şey oldu diye ağlar. (/= Bağlantı ögesi)
 14. Gece oğlan gelmeyince kız babasına gider ve şehzadesinin gece gelmediğini, bunda bir iş olduğunu söyler ve onu bulmak için izin ister ve yola çıkar. (C↑)

15. Yedi sene yol gider ama oğlanı bulamaz. Bir gün bir dere başına gelip bir ağacın dibine oturur, iki kuş gelir. Kendi aralarında kavga ederlerken yaralansalar, kanları aksa, kız da kanları toplasa, derenin çamuruyla yoğursa, merhem yapsa, padişahın oğluna sürse, hemen iyileşirdi derler, uçup giderler. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
16. Kız kuşdili bildiği için konuşulanları anlar. Kuşların kanlarını toplar, derenin çamuruyla yoğurur, bir kaba koyup şehre gider. Kız bir hekim kıyafeti alır giyer. (T⁵= Biçim değiştirme)
17. Peri padişahı bunu duyar, oğluna bakması için saraya çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)
18. Kız saraya gider, oğlanın odasına girer. Kendi sevgilisi olduğunu anlar. (Q= Tanı(n)ma)
19. Oğlan hemen iyileşir. Kıza “Hekim dile benden ne dilersen.” der. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
20. Kız da oğlanın parmağındaki yüzüğü ister. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
21. Oğlan kıza yerinin neresi olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
22. Kız da nerede kaldığını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
23. Kız oradan döndüğünde kendi kıyafetlerini diken terziye olanları anlatır. Biri gelip hekimi sorarsa kendisine getirmesini tembihler. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
24. Şehzade kızın dediği şehre gelir. Kız oğlanın verdiği yüzükle oğlanı karşılar. Oğlan kıza kendi sevgilisine benzetir. Parmağındaki yüzüğü görünce her şeyi anlar, kıza sarılır. (Ex= Ortaya çıkarma)
25. Padişah oğlanı perilikten çıkarır. (KF¹)
26. Kızın babasına giderler, durumu anlatınca kızın ablalarının yaptıklarını öğrenen padişah kızların boynunu vurdurur. (U= Cezalandırma)
27. Bunları da birbirine nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğün yapar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^3 D^2 E^2 K^1 \gamma^1 T^1$

II. Hareket $A^5 F^1 A^6 C \uparrow F^1 B^1 Q D^7 E^7 D^2 E^2 B^4 Ex KF^1 U W^0$

52. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir fukaranın bir karısı, biri erkek, biri kız çocuğu vardır. Bunlar dilencilikle geçinirler.

2. Günlerden bir gün karısı adamdan balık tavası ister. Adam nasıl bulayım diyerek evden çıkar, öteden beriden on para dilenerek biraz balık alıp eve getirir. Karısı balığı kızartıp dolaba koyar ve komşuya gider.
3. Kadın eve dönünce kedilerin balığı yediğini görür, kocası gelince ne diyeceğini düşünerek ahlânır. Kadın memesinin altından bir parça keserek kızartır, kocası gelince balık diye önüne koyar. Adam yiyince balığın güzel olduğunu söyler. Kadın canı yandığı için kocasına olanları anlatır, adam insan etinin ne kadar lezzetli olduğunu düşünür. Ertesi gün çocukları hamama götürüp kızı kesip yemeyi ister. Kadın da kabul eder.
4. Bunların konuştuklarını oğlan duyar. Kız kardeşine anasıyla babasının onları hamama götüreceklerini söyler. Kıza da tası, tarağı bohçaya koymamasını, gel dediklerinde “Abim de gelsin, korkarım.” demesini, birlikte hamamdan çıkıp kurtulacaklarını anlatır.
5. Sabah kadın kızına hamam bohçasını hazırlamasını, hamama gideceklerini söyleyince kız da abisinin dediği gibi bohçayı eksik hazırlar, üçü birlikte hamama giderler.
6. Kadın hamamda bohçayı açınca tasın, tarağın, sabunun olmadığını görür. Kızına sorar. Kız da unuttuğunu söyler. Anası sepet sandığının içinde olduğunu söyleyerek kızı gönderir. Kız korktuğunu söyler ve abisiyle gitmek ister. Kadın da kabul eder.
7. Abisi hamamdan çıkınca duyduklarını anlatır, kaçma planları yapar. Analarını hamamda bırakıp yola çıkarlar. Ulu bir ağacın yanına varırlar. Kız çok yorulduğu için abisinin dizine yatar, uyur. O sırada bir sütçü gelir. Geyik sütü sattığını, süt isteyip istemediklerini sorar. Kız istemediğini söyler. Oğlan sütü içer ve alageyiğe dönüşür. Sütçü de kaybolur.
8. Oğlan kardeşine ağacın üstüne çıkmasını, aşağı inmemesini tembihler. Kendisi de yiyecek bulmak için ava gider. Günlerini böyle geçirmeye başlarlar.
9. Ağacın yanında bir havuz vardır. Padişahın atları her akşam oraya su içmeye gelir. Bir gün seyis başı beygirleri su içmeye getirir. Kızın gölgesi suya yansır, beygirler ürker ve su içmez. Seyis başı beygirlere bir şey oldu, diye hepsini toplayıp gider. Dönünce padişaha olanları anlatır. Padişah da gidip etrafa bakmalarını, bir şeyden ürkmüş olabileceklerini söyler. Seyis havuzun başına gelip etrafa bakınır, kızı görür ve gidip padişaha anlatır.

10. Padişah kızı görmeye gider. Bakar ki ağaçta ayın on dördü gibi güzel bir kız var, kıza kim olduğunu sorar. Kız da cevap verir. Padişah kızı aşağı indirmek için çok uğraşır ama kız aşağı inmez. Padişah ağacın kesilmesini buyurur. Kırk kişi ağacı kesmek için çalışır, bitiremeyince gerisini ertesi güne bırakırlar ve dönerler.
11. Oğlan akşam olup gelince kız olanları anlatır. Oğlan kızı inmemesi için yine tembihler ve ağacı yalayarak eski haline getirir. Sabah olunca da avlanmak için gider. Ertesi gün adamlar gelir bakar. Ağaç eskisinden de sağlamdır. Üç gün kesmek için çalışırlar, başaramayınca padişaha söylerler.
12. Padişah bir cadı karısı bulur. Cadı, kızı indirebileceğini söyler. Kör kılığına girer, yanına bir elek, biraz küllü un, kör bir bıçak ve koyun, padişahın da kırk adam alıp ağacın yanına gider. Kadın kırk kişiye saklanmalarını söyler, kızı indirince hemen yakalamalarını tembihler.
13. Kadın ağacın altında ateş yakar. Elekten de külü elemeye başlar. Kız kadına acır, kadına un yerine kül elediğini söyler. Kadın kıza kim olduğunu sorar. Kız ağacın üstünde olduğunu söyler. Cadı kadın kızıdan yardım ister. Kız abisinin söylediklerini hatırlar ve inemeyeceğini iletir.
14. Cadı kadın koyunu alır, bıçağın tersiyle kesmeye başlar. Kız kadına bıçağı ters tuttuğunu der. Kadın bari buna yardım etmesini isteyince kız koyuna acır ve aşağıya iner. Kızın indiğini gören kırk adam kızı hemen yakalayıp saraya götürür.
15. Padişah kızı almak ister ama kız geyik kardeşini de getirirlerse orada duracağını söyler. Geyiği de bulup saraya getirirler. Padişah kıza düğün yapar. Geyik her gece gelir kardeşiyle eniştesinin ayaklarını yalar.
16. Bu arada Arap halayıklardan biri kızı kışkırdığı için fırsat kollar. Bir gün kız elinde altın tas, ayağında gümüş nalınla bahçedeki havuzun yanına gelir. Halayık, kızı ittiği gibi havuza düşürür. Havuzdaki büyük balık kızı hemen yutar. Halayık da gidip kızın yerine geçer.
17. Akşam padişah geldiğinde bakar ki kız da tuhaflık var, ne olduğunu sorar. Arap da bahçedeki havuzda durduğu için güneşin yaktığını söyler. Gece yattıklarında geyik gene gelir, kardeşiyle eniştesinin ayaklarını yalar. Arap, geyik kendisini ele verecek diye kestirmenin yollarını arar.
18. Yalandan hasta olup hekimlere geyiği kestirmenin planını yapar. Aşçılardan birine de çok para verip gevrek yufka yaptırır ve hasta yatağının altına koyar. Padişah

geldiğinde her yerinin kırıldığını söyler. Yatakta döndükçe yufkalar kırılıp ses çıkarır. Padişah bu işe şaşırır. Arap padişahıtan hekim çağırmasını ister.

19. Arap, hekime önceden birçok para verip saraya geldiğinde iyileşmesi için geyik eti yemesi gerekiyor demesini de tembihler. Padişah doktor çağırır, yalandan kızı muayene eder, geyik etinden başka ilacın olmadığını söyleyince padişah da bir tane geyikleri olduğunu söyler. Geyiği kesmek için hazırlıklara başlanır. Geyik gürültüleri duyunca havuzun başına gider. Kardeşine “Yetiş can kardeş!” diye üç kere bağırır. Kardeşi de balığın kursağında oğlana cevap verir. Kız balık yuttuğunda hamiledir ve balığın kursağında çocuğunu doğurmuştur.

20. Padişah geyiği yakalamaya çalışırken iki kardeşin konuştuklarını duyar. Hemen balığı yakalattır, usulca karnını yardırır. Padişah bir de bakar ki karısının ayağında gümüş nalın, elinde altın tas, kucağında kendi çocuğu balığın karnında duruyor. Onları çıkartır.

21. Kız olanları anlatır. Geyik de balıktan yalayınca tekrar insan olur. Padişah kızla yeniden evlenir, kırk gün, kırk gece düğün yapar.

22. Arap kıza da at mı kılıç mı istediğini sorar. Arap da at istediğini söyler. Padişah Arap’ı atın kuyruğuna bağlatır ve dağa gönderir. Arap kız ölür, kız da muradına erer.

52. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir fukaranın bir karısı, biri erkek, biri kız çocuğu vardır. (α = Açılış)
2. Günlerden bir gün karısı adamdan balık tavaşı ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
3. Adam getirir. Kadın da balığı pişirir ve komşusuna gider. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
4. Kadın geldiğinde kedilerin balığı yediğini görünce kendi memesinden bir parça keser ve onu pişirir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
5. Adam da gelir ve karısının pişirdiği balığı çok beğenir. Karısı onun balık olmadığını, memesinden bir parça olduğunu söyleyince insan etinin ne kadar güzel olduğunu düşünür ve sabah çocukları hamama götürüp kızı kesip yemeyi ister. (A^{18} = Kötülük)
6. Kadın da kabul eder. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)
7. Konuşmaları duyan oğlan hemen kardeşine haber verir. Kıza ne yapması gerektiğini anlatır. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)

8. Hamamda tasın, tarağın, sabunun olmadığını gören kadın kızına sorar. ($D^2=$ Bağışçının ilk işlevi)
9. Kız da unuttuğunu söyler. ($E^2=$ Kahramanın tepkisi)
10. Anası sepet sandığının içinde olduğunu söyleyerek kızı gönderir. ($F^2=$ Büyülü nesnenin alınması)
11. Kız korktuğunu söyler ve abisiyle gitmek ister. ($\eta^1=$ Aldatma)
12. Kadın da kabul eder. ($\theta^1=$ Suça katılma)
13. Abisiyle kaçma planları yaparlar ve analarını hamamda bırakıp giderler. ($C\uparrow$)

II. Hareket

14. Biraz dinlenirler. O sırada bir sütçü geyik sütü sattığını söyler. Oğlan sütü içince alageyik olur. ($A^{11}=$ Kötülük)
15. Oğlan kardeşine ağacın üstüne çıkmasını, aşağı inmemesini tembihler. Kendisi de yiyecek bulmaya gider. ($\gamma^1=$ Yasaklama)
16. Bir gün padişahın seyisi atları su içirmeye kızın olduğu yere götürür ve atlar kızın suda yansımalarını görünce ürker. Seyis kızı görür ve padişaha anlatır. ($B^4=$ Aracılık, geçiş anı)
17. Padişah kızı görmeye gider. Ona kim olduğunu sorar. ($D^2=$ Bağışçının ilk işlevi)
18. Kız da sorularına cevap verir. ($E^2=$ Kahramanın tepkisi)
19. Padişah kızı ağaçtan aşağı indirmek için çok uğraşır. ($D^1=$ Bağışçının ilk işlevi)
20. Kız aşağı inmez. (Olmsz $E^1=$ Kahramanın tepkisi)
21. Padişah adamlarına ağacı kesmelerini emreder. ($\gamma^2=$ Yasaklama)
22. Adamlar ağacı kesmeye başlarlar ama akşam olunca kesme işini ertesi güne bırakırlar. Geyik gelir. Kıza neler olduğunu sorar. ($D^2=$ Bağışçının ilk işlevi)
23. Kız da olanları anlatır. ($E^2=$ Kahramanın tepkisi)
24. Geyik ağacın gövdesini yalayınca gövde eskisinden de kalın olur. ($K^5=$ Giderme)
25. Adamlar bu eylemi üç gün gerçekleştirmeye çalışırlar ama ağacı kesemeyince durumu padişaha anlatırlar. (Üçleme)
26. Padişah cadı kadından yardım ister ve kadın hemen kör kılığına girerek kızın olduğu yere gider. Kızı kandırır. ($\eta^1=$ Aldatma)
27. Kız ilkinde aşağı inirse de ikincisinde kadına acır ve aşağı iner. Adamlar da kızı hemen yakalarlar saraya götürürler. ($\theta^1=$ Suça katılma)

28. Kız bir abisinin olduğunu, eğer onu da yanına getirirse padişaha varacağını söyler. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)

29. Padişah geyiği de getirtir. (E^7 = Kahramanın tepkisi)

30. Padişah kıza düğün yapar. Geyik her gece gelir kardeşiyle eniştesinin ayaklarını yalar. (W^0 = Evlenme)

III. Hareket

31. Arap halayıklardan biri kızı kıskandığı için bir gün kız elinde altın tas, ayağında gümüş nalınla bahçedeki havuzun yanına geldiği sırada halayık, kızı ittiği gibi havuza düşürür. ($^0A^7$ = Kötülük)

32. Halayık kızın yerine geçer. (A^{12} = Kötülük)

33. Padişah kızdaki tuhaflığı görerek ne olduğunu sorar. (ε^2 = Soruşturma)

34. Kız da güneşin fazla yaktığını söyler ve geyiğin kendisini ele vermesinden de korkar. (ζ^2 = Bilgi toplama)

35. Hastalanma numarası yaparak padişahı kandırır. (η^1 = Aldatma)

36. Padişah da hemen hekim çağırır ve kadının iyileşmesini ister. (θ^1 = Suça katılma)

37. Geyik etiyle iyileşeceğini öğrenen padişah geyiğin kesilmesi için hazırlık yaptırır. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

38. Geyik havuz başına gider. Kardeşine “Yetiş can kardeş!” diye bağırır. Kardeşi de balığın kursağından oğlana cevap verir. (\neq Bağlantı ögesi)

39. Padişah iki kardeş arasındaki konuşmaları duyar ve balığın karnını yarar, kızı kurtarır. (K^4 = Giderme)

40. Geyik de balıktan yalayınca tekrar insan olur. (K^8 = Giderme)

41. Padişah kızla yeniden evlenir, kırk gün, kırk gece düğün yapar. (w^2 = Evlenme)

42. Arap'ı da atın kuyruğuna bağlatır ve dağa gönderir. Arap kız ölür. (U= Cezalandırma)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha D^7 E^7 A^{18} B^3 F^1 D^2 E^2 F^2 \eta^1 \theta^1 C \uparrow$

II. Hareket $A^{11} \gamma^1 B^4 D^2 E^2 D^1 Olumsuz E^1 \gamma^2 D^2 E^2 K^5 \eta^1 \theta^1 D^7 E^7 W^0$

III. Hareket $^0A^7_{12} \varepsilon^2 \zeta^2 \eta^1 \theta^1 K^4_8 w^2 U$

53. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişah, onun bir oğlu, bir de kızı vardır.
2. Bir gün vakti gelir padişah ölür. Oğlan babasının yerine oturur, epeyce vakit geçer padişahlık yaptıktan sonra bütün parayı bitirir. Bir gün kız kardeşine bütün paraları bitirdiğini, bunu duyarlarsa kendisini tahttan indireceklerini, kimsenin yüzüne bakamayacaklarını söyler. İki kardeş bir gece yanlarına bir şeyler alıp saraydan kaçarlar.
3. Gide gide bir düz ovaya düşerler. Sıcaktan susayıp bayılma derecesine gelirler. Oğlan dayanamayıp bir su birikintisini içmek ister. Kız abisine ne olduğunu bilmediği suyu içmemesini söylerse de ikna edemez, oğlan ağzını dayayıp suyu içer ve anında geyik olur.
4. Kız çok ağlar, yola devam ederler. Gide gide bir çeşme başına varırlar. Kız oradaki büyük bir ağacın tepesine çıkar, geyik de biraz dolanıp bir şeyler bulabilmek için çıkıp gider. Kız ağaçta otururken o şehrin padişahının oğlu ava çıkıp oraya gelir. Kızı ağaçta görür, inmesini ister ama kız inmez. Oğlan adamlarından ağacı kesmelerini ister. Adamlar baltayla ağacı kesmeye başlar, çok az kaldığında akşam olur, adamlar da gerisini ertesi gün kesmek üzere giderler.
5. Geyik gelip ağacın kesildiğini görünce kıza ne olduğunu sorar. Kız olanları anlatır. Geyik ağacı yalayınca ağaç eskisinden kalın olur. Sabah padişahın oğlu adamlarıyla gelir. Bakar ki ağaç eskisinden de kalın. Ağacı tekrar kesmeye başlarlar. Epeyce keserler, yarısı kalır. Akşam olunca ertesi gün kesmek üzere yeniden saraya dönerler.
6. Geyik gelince ağacı yine yalar. Sabah padişahın oğlu gelince bakar ki ağaç daha da kalın. Böyle olmayacağını düşünür ve başka bir şey bulmak gerektiğini söyler. Oğlan bir cadı karısı bulup ona çeşmenin yanındaki ağaçta bir kız olduğunu, onu indirmesini söyler. Kadın kabul eder.
7. Cadı bir sacayağı, bir de kazan alıp çeşmenin yanına gider. Sacayağını yere, tencereyi de ters olarak onun üzerine koyar. Çeşmeden su taşır, kız da kadını kör sanır. Kız kadına tencereyi ters koyduğunu, suların yere döküldüğünü söyler. Cadı da kıza gözlerinin görmediğini, gelip tencereyi düzeltmesini, yıkanacak çamaşırlarının olduğunu söyler.

8. Bu arada şehzade ağacın yakınlarında saklanıp bekler. Kız ağaçtan inince şehzade koşup kızı yakalar ve sarayına götürür. Kız şehzadeye kendisinin geyik bir kardeşi olduğunu, onu da getirirse kendisine varacağını yoksa kendisini öldüreceğini söyler.
9. Şehzade adamlarını gönderir, akşam olunca geyiği yakalayıp onu da saraya getirirler. Kız geyiği yanından hiç ayırmaz. Odasında yatırır. Şehzade padişaha kızı istediğini söyler. Kırk gün, kırk gece düğün yapar.
10. Gel zaman, git zaman şehzadenin halayıklarından biri kıza çok benzemektedir ve kızı kıskanır. Halayık bir gün kıza onunla bahçeye çıkıp birlikte eğlenmeyi teklif eder. Gezerken bahçedeki büyük havuzun yanına giderler, halayık kızı havuza iter, havuzdaki büyük balık kızı yutar. Halayık kızın kıyafetlerini giyer. Şehzade anlamaz. Kız şehzadenin şüphelendiğini görür ve geyiğin olanları söyleyeceğini düşünür, yalandan hasta olur.
11. Gelen hekimlere geyiğin yüreğini yerse iyi olacağını söylemeleri için tembihler. Hekimler şehzadeye bunu söyleyince kıza, kendi kardeşini kesmeyi kabul edip etmediğini sorar. Kız da onun zaten hayvan olduğunu, kesilmesini istediğini söyler.
12. Geyik bunları duyunca şehzadeden bahçedeki havuzdan su içip gelince kesmesini söyler. Şehzade kabul eder. Geyiği salar. Su içince ne olacak diye düşünür ve geyiğin peşinden gider.
13. Geyik havuzun başına gelince kardeşine balığın içinden çıkıp çıkmayacağını sorar. Kendisini onu havuza atan kıza yedireceklerini söyleyince kız da balığın karnında olduğunu, bir de çocuk doğurduğunu, kendilerine kötülük edenin Allah'ından bulmasını diler.
14. Şehzade konuşulanları duyar ve işi anlar. Geyiği kestirmez. Ne kadar hayvan varsa bir hafta yem yedirmez, tuz verir ve su içirmez. Şehzade hayvanları bahçeye salar. Hayvanlar havuzun bütün suyunu içer, Şehzade balığı tutar, karnını yarar, kızın kucağında da çocuk vardır. Kızı kucağına alıp odasına götürür. Geyik balığın karnından biraz yalayınca yine insan olur. İki kardeş birbirlerine sarılır, şehzade halayığı kırk katırın kuyruğuna bağlar ve kamçılar. Her bir parçası bir dağda kalır.
15. Kızın kardeşine de kendi kardeşini verir; kırk gün, kırk gece düğün yapar. Padişah ölür, şehzade tahta oturur. Oğlanı da veziri yapar. Ölünceye kadar orada otururlar.

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişahın bir oğlu, bir de kızı vardır. (α = Açılış)
2. Bir gün padişah ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Oğlan babasının yerine tahta geçince tüm parayı bitirir ve kardeşiyle beraber başka bir yere gider. (β^3 = Uzaklaşma)
4. Bir düz ovaya gelince oğlan susayıp su içer ve bir geyik olur. (A^{11} = Biçim değiştirme)
5. Kız ağaca çıkar, oğlan da etrafı dolaşmaya gider ve o sırada padişahın oğlu da ava çıkar. Kızı görünce ona aşağı inmesini söyler. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Kız aşağı inmez. (Olmsz E^2 = Kahramanın tepkisi)
7. Padişah ağacın kesilmesini adamlarına buyurur. Onlar da ağacı tamamen kesmeye az kalmışken akşam olduğu için ertesi güne bırakırlar. (γ^2 = Yasaklama)
8. Geyik gelince kıza ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
9. O da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
10. Geyik ağacı kesildiği yerden yalar ve ağaç eskisinden de kalın bir gövdeye kavuşur. (K^5 = Giderme)
11. Ertesi gün de ağacı kesmeye çalışırlar ama vakit kalmayınca ertesi güne bırakırlar ve geyik yine ağacı kesildiği yerden yalar ve daha kalın olur. (K^5 = Giderme)
12. Padişahın oğlu cadı kadına gider ve ondan kızı indirmesini söyler. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
13. Cadı kadın kabul eder. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
14. Eline bir sacayağı, bir de tencere alır. Kızın olduğu yere gider ve kızı kör olduğuna inandırır. (η^1 = Aldatma)
15. Kız da kadına yardım etmek için aşağı iner. (θ^1 = Suça katılma)
16. Padişahın oğlu kızı yakalar. Kız da geyik kardeşini yanına alırsa o zaman ona varacağını söyler. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
17. Oğlan adamlarına kızın geyik olan kardeşini getirmelerini ister. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
18. Kız padişahın oğluyla evlenir. (W^0 = Evlenme)

II. Hareket

19. Sarayda bir halayık kıza çok benzemektedir ve bu halayık kız padişahın karısını kıskanır ve onu kandırarak havuz kenarına götürür. (η^1 = Aldatma)
20. Padişahın karısı da kızla havuz kenarına gelir. (θ^1 = Suça katılma)
21. Halayık kızı iter ve havuzdaki büyük balık kızı yutar. Kendisi de kızın yerine geçer. (A^7_{12} = Kötülük)
22. Kız şehzadenin şüphelendiğini anlayınca geyiğin olanları söyleyeceğini düşünür ve yalandan hasta olur Gelen hekimlere de geyiğin yüreğini kesip yedirirlerse iyileşeceğini söylemelerini ister. (η^1 = Aldatma)
23. Onlar da padişahın oğluna halayık kızın dediklerini söylerler. (θ^1 = Suça katılma)
24. Geyik padişahın oğlundan havuzdan su içmek için izin ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
25. O da izin verir. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
26. Havuz başına gelen geyik kız kardeşine seslenir. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
27. Kız kardeşi de olanları anlatır ve bu konuşmaları padişahın oğlu duyar. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
28. Şehzade tüm hayvanlara tuz verir. Sonra onları havuza salar ve havuzdaki tüm su bitince balığı tutar, karnını yarıp kızı ve çocuğunu içinden çıkarır. (K^4 = Giderme)
29. Geyik balığın karnından biraz yalayınca yine insan olur. (K^8 = Giderme)
30. Şehzade halayığı kırk katırın kuyruğuna bağlar ve kamçılar. Her bir parçası bir dağda kalır. (U = Cezalandırma)
31. Şehzade kızın kardeşine de kendi kardeşini verir; kırk gün, kırk gece düğün yapar. (W^0 = Evlenme)
32. Şehzadenin babası da ölür. (β^2 = Uzaklaşma)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^2 \beta^3 A^{11} D^2 O_{lmsz} E^2 \gamma^2 K^5 D^2 E^2 (K^5)^2 D^7 E^7 \eta^1 \theta^1 D^7 E^7$

II. Hareket $\eta^1 \theta^1 A^7_{12} \eta^1 \theta^1 D^7 E^7 D^2 E^2 K^4_8 U W^0 \beta^2$

54. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir kadının üç kızı vardır. Bunların kimi pamuk bükerek, kimi dikmiş dikerek geçinip giderler. Bir gün kızların annesi ölür. Üç kız oturup dururken sokaktan geçen çingene karısını görürler. Kadını çağırıp fal baktırmak isterler. Çingene eve

gelip fal bakar. Büyük kıza kısmetini kuyu dibinde, ortanca kıza kısmetini mezarlık içinde, küçük kıza da kısmetini arsızlıkla bulacağını söyler ve gider.

2. Bir gün büyük kız pamuk bükerken iğini kuyuya sallayarak bükür, yeterince bükünce ipi koparır ama iğ kuyuya düşer. Kız kardeşlerini çağırıp kendisini sallandırmalarını, iği bulacağını söyler. Onlar da kızı belinden bağlayıp kuyuya sallandırır. Kız kuyuya inince bir kapı görür, kapıyı açıp girer. Bir oğlanla bir kızın sarılarak yattığını, bir çocuğun beşikte yattığını görür. Oğlanla kızın üstüne şalını çıkarıp örter, orada bir bıçak bulur. Onu da beline sokar. Kardeşlerine çekmelerini söyler. Kızlar ablalarını çeker ve nerede kaldığını sorarlar. O da iğin kuyunun dibine gittiğini, onu arayıp ancak bulduğunu söyler.

3. Üstünü örttüğü oğlan zengin birinin oğludur, kız da peri kızıdır. Kız oğlanı kendine âşık etmiş, her gün orada cümbüş etmektedirler. Kuyudakiler uyanıp üstündeki şalı görünce kız insanoğlunun geldiğini anlar ve çocuğu da alıp oradan kaybolur. Oğlan öteye beriye bakıp bıçağını arar, bulamayınca kızıdan kurtulduğuna sevinir. Bıçağını alanı bulmak için oradan çıkar.

4. Bir süre sokaklarda öteberi satar. Alanlardan para almaz, sadece çakı, bıçak varsa onları alır. Oğlan kızların evinin önünden geçerken kızlar oğlanı çağırırlar. Kimi iğ; kimi iğne, iplik alır. Oğlan para istemez, bıçak ister. Büyük kız kuyudan aldığı bıçağı oğlana verir. Oğlan hemen evine gider. Anasına falanca kızın kendisini peri kızından kurtardığını, o kızı kendisine istemesini söyleyip anasını kızların evine gönderir. Kadın eve gidince Allah'ın emriyle kızı ister ve oğluyla evlendirir.

5. Bir gün iki kız kardeş hamama gider, yıkayıp dönerken ortanca kız küçük kıza kaybeder, akşama kadar arar, bulamaz. Bir mezarlık kenarında oturur ağlamaya başlar. Küçük kız da ablası eve gitmiştir deyip eve gider ama ablasını evde bulamaz. Ortanca kız mezarlıkta uyuyakalır. At seslerini duyunca uyanır. Bir adamın mezarın birini açıp içinden bir delikanlıyı çıkardığını, ruh koklatıp ayılttığını görür. Adam oğlanın karnını doyurur, kendisine teslim olmasını ister. Oğlan kabul etmeyince de oğlanı tekrar mezara koyup üstünü kapatır.

6. O oğlan da padişahın oğludur. Hastalanınca o adamı hekim diye çağırılmışlardır. Oğlan da çok güzeldir ve hekim oğlana âşık olur. Oğlan kendisine teslim olursa iyileştireceğini söyler. Oğlan hekimi istemeyince adam oğlana ilaç verip bayıltır.

Anası, babası oğlanı öldü sanıp gömerler. Hekim de her gün oraya gelip oğlana teslim olmasını söylemektedir.

7. Kız bunları görür. Sabah olur, kız kalkıp giderken yolda bir evde lokma dağıtıldığını görür, o da lokma ister. Kız lokmaları yer. Oradakilerin ağladığını görünce ne olduğunu sorar. Halayıklar padişahın oğlunun öldüğünü söylerler. Kız sultan hanıma gitmek ister. Halayıklar kızı hanıma götürürler. Kız hanıma oğullarını nereye gömdüklerini sorar. Sultan hanım filan mezara deyince kız oğullarının ölmediğini, onu bulursa kendisini ona verip vermeyeceklerini sorar. Hanım, kızın sözlerine inanmaz. Kız akşam onunla gelmesini, oğlunu göstereceğini dile getirir. Sultan padişaha haber verir, gece beraber mezarlığa gidip saklanırlar.

8. Hekim at ile gelir. Oğlanı mezardan çıkarır, karnını doyurur, kendisine teslim olup olmayacağını sorar. Oğlanın anasıyla babası koşarak gelirler. Hekimin boynunu vurdururlar, oğlanı kızla nikâhlayıp kırk gün, kırk gece düğün yapıp evlendirirler.

9. Küçük kız evde ablasını bekler, bakar ki ablası gelmiyor, eski bir ferace giyip her kapıdan ekmek isteyip karnını doyurur ve her gün bunu yapar. Günlerden bir gün kız bir evin kapısını çalar, içeri girince evin oğlunu görür. Oğlanın her gün odaya girip kapandığını, başını iki yastık arasına koyup kimseye bakmadığını ve odadan çıkmadığını öğrenir. Ailesi odaya pek çok kız sokmuştur ama oğlan hiç birine bakmamıştır. Kızlar da darılıp kaçmıştır. Oğlanın ailesi bakar ki gelen kız epeyce güzel ve ağzı laf yapıyor, oğlanın bu kızdan hoşlanıp hoşlanmayacağını merak ederler. Kıza oğullarını ona almayı teklif ederler. Kız da kabul eder.

10. Aile oğlanın kimseyle konuşmadığından, kimseye bakmadığından bahseder. Kız da onu konuşturacağını söyler. Oğlanın ailesi kızı oğlanla evlendirirler ve oğlanın odasına koyarlar. Kız odaya girince oğlanın iki yastıkla başını kapattığını görür. Kapıyı kapatır “Acıttın, yapma!” deyip gürültü yapar; oğlanın ailesi de oğullarının bu kızdan hoşlandığını sanıp sevinir. Akşam olunca bir tablaya yemek hazırlayıp oğlanın odasına bırakırlar. Oğlan başını yastık arasından çıkarıp bakmaz, yatar. Kız da yemeği yer ve tablayı dışarı bırakır.

11. Kız yatak yapar, oğlanla yatıyormuş gibi yatar. Oğlan, kız uyuyunca odadan çıkar, merdivenden iner, kız da peşinden çıkar. Oğlan ayın on dördü gibi güzel bir kızın yanına gider. Güzel kız oğlanın nerede kaldığını, neredeyse gideceğini söyler. Oğlan da odasına bir kız koyduklarını, onun uyumasını beklediğini söyler. O kız peri

padişahının kızıdır. Oğlan bu kızı rüyasında görür ve ona âşık olur. Kız da dünyada ondan başka bir kıza bakmazsa her akşam gelip oğlanla eğleneceğini söylediği için oğlan kimseye bakmaz. Oğlanın odasına kız soktuklarını duyunca oğlana eğer o kıza bakarsa bir daha kendisini göremeyeceğini söyler. Kız konuşulanları işitince oğlanın indiği merdivenlerin kapısını kapatır, sabaha kadar orada bekler.

12. Oğlan sabaha kadar peri kızıyla cümbüş eder, merdivenden yukarı çıkar, kapının kilitli olduğunu görünce aklı başından gider, kıza yalvarmaya başlar. Kız da kendisiyle bir kere yatarsa kapıyı açacağını söyler. Oğlan çok yalvarsa da kız oğlana yemin ettirir. Kapı açılınca kız buna sarılır, merdiven kapısı kapanarak duvar olur, oğlan peri kızının kendinden vazgeçtiğini anlar.

13. Ertesi gün oğlan kızla odadan dışarı çıkar, ailesi oğullarının yüzünü gördüklerine çok sevinir ve kıza çok itibar ederler. Babası kıızı kendi evlatlarından daha ziyade sever; kırk gün, kırk gece düğün yapar.

54. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir kadının üç kızı vardır. (α = Açılış)
2. Bir gün kızların annesi ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Kızlar bir gün pencereden falcı bir kadın görürler. Kadını çağırıp fallarına baktırırlar. Falcı üç kızın da kismetlerinin nerede olduğunu söyler. (F^2 = Büyülü nesnenin alınması)
4. Bir gün büyük kız iği kuyuya düşürür ve kardeşlerinden kendisini aşağıya sarkıtmalarını iği alıp geleceğini söyler. Kızlar da onu aşağıya sarkıtırlar. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
5. Kız bir kapı görür. Kapıyı açar bakar ki bir kıza bir oğlan uyuyor, beşikte de bir bebek var. Üstlerini örter. Orada bir bıçak bulur. Onu da alır sonra yukarıya çıkar. (J^2 = Zafer)
6. Kuyudakiler uyanırlar ve peri kızı oraya insanoğlunun geldiğini anlar, bebeği de alır ve kaybolur. (Q= Tanı(n)ma)
7. Oğlan da büyük kızın sayesinde kızıdan kurtulmuş olur. (K^{10} = Giderme)
8. Bıçağını bulamayınca bıçağını alanı aramaya çıkar. (C= Karşit eylemin başlangıcı)

9. Oğlan öteberi satar ama para yerine alıcılardan bıçak alır. Kızların evlerinin önüne geldiğinde kızlar da bir şeyler almak için oğlanı çağırırlar. Alacaklarını aldıktan sonra bıçak ister. Büyük kız da kuyudan aldığı bıçağı verir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

10. Oğlan doğru anasına gider. Kızı ister. Kızla oğlan evlenirler. (W^0 = Evlenme)

II. Hareket

11. Bir gün ortanca ve küçük kızlar hamama giderler. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

12. Ortanca kız küçük kızı kaybeder, onu bulamaz ve bir mezarlık kenarında oturur. Orada uyuyakalır. (θ^2 = Suça katılma)

13. O sırada bir at sesi duyar, uyanır ve bir adamın mezarı açtığını, içinden bir delikanlıyı çıkardığını görür. Adam oğlana bir ruh koklatır ve oğlanı ayıltır. (A^{11} = Kötülük)

14. Oğlana teslim olup olmayacağını sorar. (ϵ^1 = Soruşturma)

15. Oğlan da teslim olmayacağını söyler. (Olmsz ζ^1 = Bilgi toplama)

16. . Bu oğlan padişahın oğludur. Bir gün hastalanır ve hekim olan o adam oğlanı iyileştirmeye geldiğinde oğlana âşık olur. (a^1 = Eksiklik)

17 Oğlan hekime teslim olmadığı için de onu mezara koyar. (A^{15} = Kötülük)

18. Kız oradan uzaklaşır. Lokma dağıtıldığını görerek bir tabak da kendisi alır. Orada ağlayanları görünce bunun sebebini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

19. Oradakiler de padişahın oğlu öldüğü için ağladıklarını söylerler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

20. Kız halayıklara kendisini hanıma götürmelerini söyler. Onlar da kızı hanıma götürürler ve oğlanın ölmediğini kadına anlatır. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)

21. Kadına oğlunu bulursa kendisine vermelerini ister. Kadınlı padişahı mezara götürür ve olanları görmelerini sağlar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

22. Adam oğlanı mezardan çıkarınca yanlarına gelirler ve hekimin boynunu vururlar. (U= Cezalandırma)

23. Kızı oğlana nikâh ederler. (W^0 = Evlenme)

III. Hareket

24. Küçük kız kardeşi gelmeyince sağdan, soldan ekmek alıp karnını doyurur. Bir gün bir kapıyı çalar. Evin sahibi kızı görür ve oğullarına isterler. (a^1 = Eksiklik)

25. Kız da kabul eder. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)

26. Kadın oğlunun durumunu kızın düzeltereğini düşünür. Akşam oğlan kızın uyduğunu düşünerek merdivenden aşağı iner. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
27. Kız da oğlanın arkasından gider. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
28. Peri padişahının kızının yanına giden oğlan kıza düşünde âşık olmuştur. (a^1 = Eksiklik)
29. Kız da oğlana kimsenin yüzüne bakmazsa her gece beraber olacaklarını söylediği için oğlan anasının getirdiği kızların hiçbirine bakmaz. (A^8 = Kötülük)
30. Kız konuşmaları duyar ve kapıyı kilitler. Sabah oğlan kıza kapıyı açması için yalvarır. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
31. Kız da kendisiyle bir kere yatarsa kapıyı açacağını söyler. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
32. Oğlan kabul eder. Kapı açılır açılmaz merdiven kapısı kapanır ve duvar olur. Peri kızını oğlandan vazgeçer. (K^7 = Giderme)
33. Oğlanın anasıyla babası çok mutlu olurlar. Onlara kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^2 F^2 G^5 J^2 Q K^{10} C W^0$

II. Hareket $C \theta^2 A^{11} \varepsilon^1 Olmsz \zeta^1 a^1 A^{15} D^2 E^2 B^4 U$

III. Hareket $a^1 B^3 G^5 a^1 A^8 D^7 E^7 K^7 W^0$

55. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişah, onun bir de akıllı veziri vardır. Bu vezirin iki oğlunun dünyada eşi benzeri yoktur. Her yerden oğlanları seyretmeye gelirler. Bir gün vezir hastalanıp ölür. Padişah bu oğlanları kendisine vezir yapar.
2. Bir gün padişah gezmek için bir şehre gitmeye karar verir. Kardeşlerden büyük olanını vezir olarak yanında götürür. İki kardeş gitmeden bir gece önce birlikte bir yere giderler. Büyüğü küçüğüne gidip geldikten sonra aynı zamanda evlenip, büyük olanın oğlu, küçük olanın da kızı olursa evlendirmek üzere anlaşırlar. Büyük olan kardeşine kızı için ne istediğini sorar, o da üç bin altın, üç bağ, üç bahçe ister. Büyük oğlan kardeşine çok şey istediğini söyler. Kendi oğlunun küçük kardeşinin kızından büyük adamın oğlu olduğunu, hatta onun kendisine çok şey vermesi gerektiğini söyler. Büyük

oğlan oğlunun kızdan iyi olduğunu, kızını vermek istemediğinden çok Şey istediğini de sözlerine ekler. Küçük vezir büyüğe niçin böyle konuştuğunu sorar. Aralarında kavga büyür. Büyük vezir ertesi gün padişahla yola çıkıp gider.

3. Küçük vezir büyüğün söylediklerine gcendir. Artık oralarda duramaz. Heybesine altın doldurur, atına binip gider. Büyük bir Şehirde bir hana gelir. Bu Şehrin veziri pencereden oğlanın geldiğini görür, merak edip hancıyı çağırır ve gelenin kim olduğunu sorar. Hancı bilmediğini ama büyük bir tüccar olabileceğini söyler. Vezir merak edip hana gider, oğlanın odasına girer. Oğlan geleni görünce ayağa kalkıp veziri karşılar. Bunlar oturur, vezir oğlanın yüzüne bakmaya doyamaz. Yanından ayrılmasını istemez. Kim olduğunu, nereden gelip nereye gittiğini sorar. Oğlan da olduğu gibi anlatır. Vezir oğlana dağda bayırda gezmemesini, bir kızının olduğunu, onu vermek istediğini, kendisi yaŐlandığı için, kendi yerine vezir olsun istediğini anlatır ve oğlanı konağına getirir.

4. Birlikte padişahın yanına giderler. Vezir padişaha oğlanın kardeşinin oğlu olduğunu, kızını da bu oğlana vereceğini söyler. Padişah oğlanı sever, kabul eder. Vezir kızıyla oğlanı nikâhlar; kırk gün, kırk gece düğün yapar. Birlikte konakta yaşamaya başlarlar. Büyük vezir padişahla birlikte Şehre döner. Kardeşini bulamaz ve nerede olduğunu sorar. Kendileri yola çıkınca onun da ata binip gittiğini ve geri dönmediğini öğrenir. Büyük vezir çok üzülür. Padişaha olanları anlatır, her yerde aratırlar ama bulamazlar.

5. Büyük vezir bir tüccarın kızıyla evlenir, güvey girer. Küçük vezir de aynı gün evlenir ve güvey girer. İkisinin de karıları aynı gece hamile kalır, aynı gün doğururlar. Küçük vezirin babası çok yaŐlandığı için saraya gidemez. Padişaha damadının vezirlik yapmasını söyler. Böylece oğlan babasının yerine vezirlik yapmaya başlar. Bir süre sonra küçük vezirin babası hastalanıp ölür, oğlu da on beş yaşına gelir.

6. Bir gün küçük vezir hastalanır. Oğlunu ağırır. Falan Şehirde bir ağabeyi olduğunu, kendinin oğlu, onun kızı olursa onun kızını kendi oğluna vereceğini, bir kâğıda yazıp onu saklamasını söyler ve birkaç gün sonra da ölür. Padişah vezirinin ne kadar parası varsa hepsini alır. Oğlan buna kızar, Şehirde duramaz, babasının mezarına gidip okur; ağlar. Oğlana orada bir uyku ker, uyur.

7. Mezaristanda cinlerden biri oğlanın yanına gelir, yüzüne bakmaya başlar. Havada uçan başka bir cin oradan geçerken oğlanın yanındaki cin, uçan periyi yanına çağırır. Oğlanın güzelliğini görmesini ister. Havada uçan cin gelir, bakar. Falanca Şehirdeki

vezirin kızının bundan güzel olduğunu, hatta padişahın almak istediğini, vezirin kızını vermediğini anlatır. Vezir padişaha kardeşiyle sözleştiklerini, kendi kızını onun oğluna vereceğini, kardeşinin falan şehirde vezir olup bir oğlu olduğunu ve aynı gün doğduklarından bahseder.

8. Padişah vezire kızar ve kızı ahırda bulunan uşaklardan birine nikâhlar. Cin gece güveye gireceklerini ve o kızın bu oğlandan daha güzel olduğunu söyler. Yerdeki cin diğer cinin söylediklerine kızar. Kavgaya başlarlar. Havadaki cin kızı bu oğlana vermeleri gerektiğini söyler. Oğlanı oraya götürüp, aynı yere koyup, kimin güzel olduğunu orada görmesini ister. Cinler oğlanı havada uçurup kızın olduğu yere getirirler. Oğlan uyandığında başka bir yerde olduğunu görünce korkar. Cinler oğlana korkulacak bir şeyin olmadığını, falanca hamama gitmesini, gelin halkı hamamdan çıktığında da kimseden korkmamasını, gelinin yanındaki çengilere altın saçmasını söyleyip cebine altın koyarlar ve oğlanı gönderirler.

9. Oğlan niye gittiğini bilmeden cinlerin dediğini yapar. Hamamın kapısında beklemeye başlar. Gelin halkı hamamdan çıkınca oğlan kızın yanına gider. Çengilere altın saçar. Hep birlikte düğün evine giderler. Herkes oğlanı güveyin yakını sanır, kimse bir şey demez. Vezirin konağına gelirler. Kapıcılar oğlanı içeri sokmak istemezler. Düğün halkı oğlanın güzelliğinden yanlarından ayırmak istemedikleri için kendi adamlarından olduğunu söyleyip içeri alırlar. Herkes, geline bu oğlanın yakışacağını, kızı uşağa verenlerin gözünün kör olmasını dilerler.

10. Akşam olunca damat olan uşak gelir. Oğlan da çengilerle gelin odasına girer, gülüp oynarlar sonra herkes dağılır. Damat oğlana kovulmadan gitmesini söyler. Oğlan odadan çıkınca cinin biri gelip oğlana odadan gitmemesini, gelin odasına girip, rahatına bakmasını söyler. Oğlan bekler, güvey odadan çıkınca gelin odasına girer oturur.

11. Cinlerden biri öküz kılığına girer, güvey memşaye girince, sevgilisiyle nasıl evlenebildiğini sorar. Güvey korkar, onu isteyerek almadığını, padişahın zorla verdiğini, onun sevgilisinin olduğunu bilmediğini söyler. Cin güveye sabaha kadar oradan kımıldamamasını söyleyince, güvey korkudan olduğu yerde büzülüp kalır.

12. Gelin, odasındaki oğlanı uşak sanır. Bir koca karı gelir, kızı soyar, oğlanla el ele verip gider. Kız, uşakla nasıl yatacağını düşünürken oğlanın eline verildiğini görünce çok şaşırır. Oğlan kocasının kendisi olduğunu söyler. Oğlan başka bir elbise giyer,

sarılıp yatarlar, murat alıp murat verirler. Cinler sabaha karşı oğlanı kimse görmeden aldıkları yere bırakmak isterler. Oğlanı havaya uçurarak götürürlerken bir yıldız düşüp cini yakar. Cinler oğlanı daha fazla götüremezler, buldukları yerdeki bir şehrin kapısına bırakırlar.

13. Oğlan yorgunluktan uyanamaz, sabaha kadar şehrin kapısında yatar, sabah şehrin kapısı açılınca görenler oğlanın başına toplanır. Oğlan seslerden uyanır. Ne olduğunu sorar. Halk da kapıyı açtıklarında burada yattığını ne olduğunu bilmediklerini söylerler. Oğlana akşam nerede olduğunu sorarlar. Oğlan da falanca şehirde olduğunu deyince herkes bu oğlanın ya divane ya da bir derdi olduğunu düşünüp oradan ayrılırlar.

14. Oğlan şehrin içine girip gezmeye başlar. Bir aşçı dükkânına girer. Aşçı ne olduğunu sorunca oğlan başından geçenleri anlatır. Aşçı bunu kimseye söylememesini, Allah'ın ona yardım edeceğini, o zamana kadar kendi yanında kalmasını söyler. Oğlan orada kalıp aşçılık yapmaya başlar. Kız babasına sevinerek gelir, babası da “Uşakla evlendiğine seviniyor musun?” diye kızar. Kız uşakla yatmadığını başkasıyla yattığını, oğlanın dışarı çıktığını birazdan geleceğini söyler. Vezir biraz bekler, oğlan gelmeyince kızıp memşaya gider. Vezir uşağın orada beklediğini görünce ne olduğunu sorar. Uşak bir öküzün kızın sevgilisi olduğunu ve kendisini burada tuttuğunu, onun için akşamdan beri burada beklediğini anlatır. Vezir neler olduğunu anlayınca uşağa işine gitmesini söyleyip onu gönderir.

15. Vezir kızının yanına gelip olanları anlatmasını ister. Kız her şeyi anlatır. Odada oğlanın kıyafetlerini, altınları ve oğlanın babasının yazdığı kâğıdı bulup okurlar. Vezir oğlanın kardeşinin oğlu olduğunu anlayınca kâğıtla birlikte padişaha gidip olanları anlatır, kâğıdı da gösterir. Padişah şaşırıp kalır. Vezir konağına gelir. Kızının yattığı odayı kapatıp kimsenin odayı açmamasını tembihler.

16. Kız oğlanla yattığı gece hamile kalır. Günü geldiğinde bir erkek çocuğu doğurur. Bir gün okul arkadaşları oynamak için toplanırlar ama oğlanı yanlarına almazlar. Oğlan niye almadıklarını sorunca babasının belli olmadığını söylerler. Çocuk hocasına gelip arkadaşlarının dediklerini sorar. Hocası da arkadaşlarının doğru söylediğini, annesinin nasıl gelin olduğunu anlatır. Çocuk annesinin yanına gelir, babasını sorar. Arkadaşlarının ve hocasının anlattıklarını söyler, annesi ağlamaya başlar. O sırada

kızın babası gelir. Kız babasına olanları anlatır. Vezir padişaha gidip kızının kocasını bulmaya gideceğini söyler. Padişah da ona izin verir.

17. Vezir kızı, oğlanı alıp birkaç da uşakla yola çıkar, bir şehre varırlar. Günlerden bir gün çocuk lalasıyla şehirde gezmek için dışarı çıkar. Babasının olduğu aşçı dükkânına gelir. Orada karınlarını doyururlar. Oğlan babası olduğunu bilmediği halde adama yakınlık duyar. Dükkândan çıkmak istemez. Çocuk lalasına adamın kendileriyle yemek yemesini ister ama lalası kabul etmez. Ertesi gün çocuk lalasına aşçı dükkânına gitmek için yalvarır, lalası da götürür.

18. Ertesi gün vezir bunları alıp kardeşinin öldüğü şehre gitmek için başka bir şehre götürür. Vezir şahın yanına varır. Kardeşini sorar. Şah da kardeşinin öldüğünü, oğlunun buralardan gidip dönmediğini ama karısının hala burada olduğunu söyler. Vezir kardeşinin karısının yanına gider. Kadına oğlunun başına gelenleri, kendisinin de onu bulmak için yola çıktığını anlatır. Birlikte oradan ayrılıp önceki gün kaldıkları şehre gelirler.

19. Bir gün çocuk lalasıyla aşçı dükkânına gidip helva yiyerek konağa dönerler. O sırada kadın da helva yapıp çocuğa verir. Çocuk kadına az önce çarşıda helva yediklerini yaptığından daha güzel olduğunu söyleyince kadın onu bir tek kendisinin ve babasının bildiğini söyler. Anası lalayı çağırır. Dükkândan bir tabak helva getirmesini söyler. Lala bir tabak helvayı alır, kadına getirir. Kadın onun oğlu olduğunu anlar. Vezir hemen adamlarını gönderir. Aşçı dükkânını yıktırır. Kendisini de karakola yanına getirtir. Aşçı yaptığı helva kötüyse getirmelerini ister. Vezir kusurunu sonra söyleyeceğini, adamlarına da onu sandığa koyup kapağı kapatmalarını ister.

20. Ertesi gün sanığı da alıp kendi şehirlerine gelirler. Vezir yemek pişiren adamlarına aşçının yiyeceğine ilaç koymalarını söyler. Oğlanı sandıktan çıkarır. Oğlana ilaçlı yemeği yedirip sarhoş eder. Vezir oğlanı soyup güveye girdiği gün giydiklerini giydirir, sandığa koyar, konağına gelince oğlanı güveye girdiği gibi yatırır. Kızına da yanına yatmasını söyler. Kız oğlanın yanına yatar. Oğlan uyanınca şaşırır. Gördüklerinin rüya olduğunu düşünür.

21. Kız oğlana ne olduğunu sorunca oğlan başından geçenleri anlatır. Kız da gördüklerinin rüya olduğunu söyler. Oğlan gördüklerinin rüya olduğuna inanamaz ama kız onu inandırmaya çalışır. O sırada kızın babası gelir. Vezir oğlana, kardeşinin

oğlu olduğunu s3yler. Bunlar başlarından geçenleri birbirine anlatırlar. Herkes sevinir, birlikte yaşayıp giderler.

55. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen  hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişah, onun bir de akıllı veziri vardır. Vezirin de d3nyalar g3zeli iki oğlu vardır. (α = Açılış)

2. Bir g3n vezir 3l3r. Padişah da vezirin oğullarını vezir yapar. (β^2 = Uzaklaşma)

3. Padişah b3y3k oğlanla şehre gitmeye karar verir. B3y3k olan k333k olana geldikten sonra aynı zamanda evlenip, b3y3k olanın oğlu, k333k olanın da kızı olursa evlendirmek 3zere anlaşırlar. (Grk= Gerekçe(lendirme)ler)

4. B3y3k olan k3333e kızı için ne istediğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

5. K333k kardeş de 3 bin altın, 3 bağ, 3 bahçe ister. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

6. Aralarında bununla başlayan bir kavga çıkar. B3y3k vezir padişahla yola çıkar. (β^1 = Uzaklaşma)

7. K333k vezir de daha fazla oralarda duramaz ve o da atına binip gider. ($C\uparrow$)

8. B3y3k bir şehre varır. Bu şehrin veziri de oğlanın geldiğini g3r3r, merak edip hancıyı çağırır. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)

9. Hancıya gelenin kim olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

10. Hancı da bilmediğini ama b3y3k bir t3ccar olabileceğini s3yler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

11. Vezir oğlanı merak eder ve odasına gider. G3zelliğine hayran olur ve ona sorular sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

12. Oğlan da sorduklarına cevap verir. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

13. Vezir oğlanı yanına alır. (O = Kimliği gizleyerek gelme)

14. Vezir oğlanı padişaha getirir. Kızını da oğlana nikâh eder. (W^0 = Evlenme)

II. Hareket

15. B3y3k vezir de d3ner ve kardeşini şehirde bulamaz. (\downarrow = D3n3ř)

16. K333k vezirin evlendiği g3nde b3y3k vezir de bir t3ccarın kızıyla evlenir. Karıları aynı g3n hamile kalır; b3y3k vezirin karısı kız, k33333nki de oğlan doğurur. (\neq Bağlantı 3đesi)

17. Küçük vezirin babası çok yaşlanır. Onu kendi yerine vezir yaptırır. Kısa bir süre sonra da ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
18. Çocuk da on beş yaşına gelir. Küçük olan hastalanır ve oğluna filan şehirde büyük kardeşi olduğunu, ona bir kâğıt yazıp oğlanın onu saklamasını söyler. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)
19. Birkaç gün sonra babası ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
20. Oğlan babası ölünce padişah da ne kadar malı varsa hepsini alır, buna canı sıkılır ve o şehirden ayrılır. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
21. Oğlan babasının mezarına gider ve orada uyuyakalır. (θ^3 = Suça katılma)
22. Mezaristanda oğlan uyurken bir cin gelir ve onu seyretmeye başlar. Havada uçan periyi çağırır. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)
23. Oğlanın güzelliğinden bahseder. Cin de filan şehirde filan vezirin bir kızı olduğunu, şehrin padişahının kızı nikâh edeceğini ama vezirin vermediğini, kızı kardeşinin oğluna vereceğini anlatır. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
24. İki cin aralarında konuştuktan sonra bunlar oğlanı alırlar havaya uçurup kızın olduğu şehre götürürler. (G^4 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
25. Oğlan uyanınca korkar. Cinler de filan hamama gidip yapması gerekenleri anlatırlar. Oğlanı hamama gönderirler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
26. Oğlan cinlerin dediklerini yapar. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
27. Hamamdan sonra düğün halkıyla beraber konağa gelir. Oğlan çengilerle güvey odasına girer. Herkes gidince güvey olan uşak oğlanı göndermek ister. Güvey odadan çıkınca gelin odasına tekrar geçer. (/= Bağlantı ögesi)
28. Oğlan bir öküz kılığına girer. (T^1 = Biçim değiştirme)
29. Oğlan güveyi korkutur ve güvey olduğu yerde kalakalır. (A^{17} = Kötülük)
30. Kız uşağı beklerken karşısında oğlanı görünce çok sevinir. Yatıp muratlarına ererler. (KF^1)

III. Hareket

31. Sabah cinler oğlanı aldıkları yere götürmek için havalanırlar fakat bir yıldız cini yakar ve oğlan bir başka şehrin kapısının önüne bırakılır. (G^1 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
32. Halk oğlanın başına toplanır ve oğlan ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

33. Halk da oğlana anlatırlar. (E²= Kahramanın tepkisi)
- 34.Şehri dolaşırken bir aşçı dükkânına gider ve aşçı bunun halini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
35. Oğlan da başına gelenleri anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
36. Oğlana yanında kalmasını söyleyince oğlan da razı olur. (O= Kimliği gizleyerek gelme)
37. Sabah kız uyanır ve kocasını yanında göremez. O sırada babası gelir kızın sevincini anlamaz ve ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
38. Kız da olanları babasına anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
39. Adam hemen memşaya gider ve uşağın orada oturduğunu görünce ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
40. Uşak da başına gelenleri anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
41. Kızın babası kızının yanına gider ve oğlanın çıkardığı giysileri ve kâğıdı görür. Onun küçük kardeşinin oğlu olduğunu anlar. (Q= Tanı(n)ma)
42. Vezir odayı kapatır ve kimsenin odaya girmemesini söyler. (γ²= Yasaklama)
43. Kız bu arada oğlandan gebedir ve bir oğlan doğurur. (/= Bağlantı ögesi)
44. Oğlan büyüyünce bir gün arkadaşları oğlanın babasının olmadığını söylerler. O da babasının hemen hocasına gider ve babasının kim olduğunu sorar. (ε³= Soruşturma)
45. Hocası da her şeyi anlatır. (ζ³= Bilgi toplama)
46. Vezir ve kızı çocuğu da alır oğlanı aramaya giderler. (C↑)
47. Çocuk bir gün lalasıyla gezmeye çıkar. (β¹= Uzaklaşma)
48. Aşçı dükkânında oğlanın yaptığı helvayı yer ve anasına o helvanın kendi yaptığı helvadan daha güzel olduğunu söyler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
49. Büyük kardeş de kardeşinin olduğu şehre gelir ve kardeşinin karısını da alır kardeşinin oğlunu aramaya çıkarlar. (C↑)
50. Helvayı kendisinin dışında bir de kocasının yaptığını oğluna söyleyen kadın laladan dükkândaki helvadan getirmesini ister. (ε³= Soruşturma)
51. Oğlan lalaya helvayla ilgili konuştuktan sonra helvayı alır, kadına götürür. (E²= Kahramanın tepkisi)
52. Kadın lalanın dediklerini duyunca oğlunu bulduğunu anlar. (Q= Tanı(n)ma)
53. Vezir sonra gider dükkânı yıktırır, karakol yaptırır. Oğlanı da bir sandığa koydurur. (A¹⁵= Kötülük)

54. Sandığı alırlar ve doğru yola çıkarlar. (C↑)
55. Oğlana yol boyunca ilaçlı yemekleri yedirirler ve oğlan sarhoş olur, uyur. (η^1 = Aldatma)
56. Vezir oğlanın güvey girdiği gece giydikleriyle değiştirir. Kızın yanına koyar. Sabah düş gördüğünü sanır. (/= Bağlantı ögesi)
57. Kız oğlanın düşünceli olduğunu görünce neyi olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
58. Oğlan da başına gelenleri anlatır. (Ex= Ortaya çıkarma)
59. Oğlan vezirin elini öper. Cümlesi sevinir, ölünceye kadar otururlar.(KF¹)

ÇÖZÜMLEMESİ

- I. Hareket $\alpha \beta^2 D^2 E^2 \beta^1 C \uparrow B^1 (D^2 E^2)^2 O W^0$
- II. Hareket $\downarrow \beta^2 B^4 \beta^2 C \theta^3 B^1 f^9 G^4 E^2 T^1 A^{17} KF^1$
- III. Hareket $G^1 (D^2 E^2)^2 O (D^2 E^2)^2 Q \gamma^2 \varepsilon^3 \zeta^3 C \uparrow \beta^1 \varepsilon^3 E^2 Q A^{15} C \uparrow \eta^1 D^2 Ex KF^1$

56. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir kadının oğlu vardır. Bu oğlan her gün ötede beride meyhanede gezer, parasız kalmaz ama annesine gitmez, ayda yılda bir uğrayıp birkaç kuruş para verir.
2. Oğlan bir gün zengin bir adamın güzel kızını görür, onu almaya karar verir. Annesine gider, falanca adamın kızını istediğini, onu almazsa anasını öldüreceğini söyler. Zavallı kadın çaresiz gidip adamın evine Allah'ın emriyle kızını ister.
3. Adam fukaraya kötü laf etmek istemez, kadına falan yerde, falan bahçede elma olduğunu, oğlunun ona o elmaları getirirse kızını vereceğini der. Kadın kalkıp eve gelir, oğluna anlatır. Oğlan çıkıp gider.
4. Gide gide bir dağ başına varır. Bir ağacın altında herkesin oturup eteğini açtığını görür, merak eder. Oğlan da onların yaptıklarını yapar. Oğlanın eteğine bir şey düşer, hemen toplanıp kalkar ama herkes oğlanın peşine takılır; oğlan kaçır, onlar kovalar ama yetişemeyince geri dönerler.
5. Oğlan bir derenin yanında durup kucağında ne olduğuna bakar. Kucağında yılan olduğunu görünce korkusundan başını çevirir, yılan dereye gidip su içer. O yılan peri padişahının oğludur. İnsanlar onu öldürmek ister. O da ağacın başına çıkar, düşünce yakalarız düşüncesiyle insanlar yedi yıldır ağacın altında onu bekler.

6. Yılan suyu içince ne dilerse dilesin ister ama oğlan korkudan bir şey söylemez. Aklına ne gelirse onu bulsun ister ve ortadan kaybolur. Oğlan su içmek için dereye gider, suda kendini kel ve çirkin görünce herifin güzel kızını istediğinden utanır. Böyle derken yakışıklı bir delikanlı olur.

7. Oradan gider, bir köye gelir. Kahve dükkânına gider ve herkes oğlanın güzelliğini seyretmeye başlarlar. Oğlan etrafa bakınırken aynada kendini görüp başkası sanır inanamaz. Sonra yılanın söyledikleri aklına gelir, gidip kızı bir daha istemeye karar verir.

8. Oğlan evine gelip kapıyı çalar, annesi pencereden yakışıklı bir oğlan görünce kim olduğunu sorar, oğlan da anasına kendini tanıtır, anası da güzel bir oğlu olmadığını söyler. Yarı inanır yarı inanmaz halde kapıyı açar, oğlan içeri girip olanları anlatır.

9. Kadın oğluna istediği kızı başkasına verdiklerini düğününün o gün olacağını söyleyince oğlan koşarak konağa gider. Önüne havlu bağlayıp orada hizmet ediyor gibi aşağı yukarı gider durur. Kızın babası oğlanı görünce bakmaya doyamaz. İçinden kızını ona vermek geçer. Gece olunca herkes dağılınca adam oğlana gitmemesini, gece orada kalmasını söyler.

10. Gece kızla kocası güveye girdiklerinde oğlan ikisi de oturup kalsa, diye içinden geçirir. Yılanın dediği aklına gelen olsun dileği olur ve kızla güvey oldukları yerde oturup kalırlar. Sabah olunca herkes gelinle güveyin çıkmadığını görünce kızın babasına haber verir. Adam da imamı çağırır. Oğlan hemen imamın evine gider. Kızın babası imam efendiye olanları anlatır. İmam odaya girer o da bir eli kızda, bir eli damatta öyle kalır.

11. İmam akıllı adam olduğundan hemen anlar. Kızın babasına bunları yapanın oğlan olduğunu, kızını bu oğlana vermezse kurtulamayacağını anlatır. Zaten kızın babası da oğlanı istediği için imama kızının nikâhını bu oğlana yapmasını ister. İmam nikâhlarını kıyar. Diğer oğlanı kapı dışarı ederler. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. Ölünceye kadar beraber otururlar.

56. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Evvel zamanda bir kadının oğlu vardır. (α = Açılış)

2. Oğlan bir gün zengin bir adamın kızını görür, anasından onu istemesini söyler. (a^1 = Eksiklik)
 3. Kadın kızı istemeye gider. Kızın babası kadına falan yerde, falan bahçede elma olduğunu, oğlunun ona o elmaları getirirse kızını vereceğini der. (F^1_2 = Büyülü nesnenin alınması)
 4. Kadın evine gelir. Oğluna olanları anlatır ve oğlan yola çıkar. ($C\uparrow$ = Karşıt eylemin başlangıcı)
 5. Bir dağ başında insanların bir ağacın altında beklediklerini görür ve o da bekler. (Grkç= Gereke(lendirme)ler)
 6. O sırada oğlanın eteğine bir yılan düşer ve yılan oğlana ne dilerse dilemesini söyler. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
 7. Oğlan dereden su içerken çirkin olduğunu görür. Bunu içinden geçirirken de yakışıklı bir delikanlı olur. (KF^1)
 8. Oğlan eve gelir ve anasından kızı istemesini söyler. (a^1 = Eksiklik)
 9. Anasından kızın başkasıyla o gün evleneceğini öğrenir. Oğlan düğün evine gelir. Kızın babası oğlanı görünce kızının onunla evlenmesini içinden geçirir. ($/$ = Bağlantı ögesi)
 10. Kızın babası oğlana gece kalmasını söyler. Oğlan da aklından kızla ve güveyin oturup kalmasını geçirir. (O = Kimliğini gizleyerek gelme)
 11. Sabah gelin odasından kimse çıkmayınca kızın babası imamı çağırır. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)
 12. İmam bunu yapanın oğlan olduğunu adama söyler. Kızını vermezse kurtulamayacağını adama anlatır. (Ex = Ortaya çıkarma)
 13. Kızın babası buna çok sevinir. İmama kızının nikâhını bu oğlana yapmasını ister. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. Ölünceye kadar beraber otururlar. (W^0 = Evlenme)
- ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha a^1 F^1_2 C\uparrow f^9 KF^1 a^1 O B^1 Ex W^0$

57.Masalın Epizotu

1.Vaktin birinde zengin bir bezirgân vardır. Bu bezirgân malının hesabını bilmez. Bunun bir oğlu, bir de kızı vardır. Günlerden bir gün bezirgân hastalanıp ölür, bütün malı çocuklarına kalır, yalnız bin denk ipek olup denklerin üzerinde Bağdat'a gidecek

yazar. Oğlan bunları görüp babasının götüreceği bu denkleri Bağdat'a kendisi götürür. Anasından izin alır denkleri hayvanlara yükler Bağdat'a gider.

2. Orada bir dükkân kiralar, bütün malları satar, çok para kazanır, biraz eğlenmek için birkaç gün kalır. Bir gün çarşıda gezerken bütün tüccarların dükkânlarının kapalı olduğunu görür. Büyük tüccarlardan birinin öldüğünü öğrenir. Oğlan da gömmeye gider. Bağdat'ta ölenin mezarı avlusunda çadır kurup oturma âdeti olduğunu öğrenir. Oğlan evinde çok parası olduğu için bir bahaneyle oradan ayrılır.

3. Şehre gider, şehrin kapısı kapalıdır. O da mezaristana girer, kapıyı kapatır. Biraz oturur ileride bir mum ışığı görür, kapıyı kapatır ve orada bulunan bir ağaca çıkıp oturur. Oğlan bakar ki üç Arap. Birinin omzunda bir koca sandık vardır. İçlerinden biri kapıyı açık bıraktıklarını ama şimdi kapının kapalı olduğunu söyler. Bir diğeri hırsızların oraya gelip saklandığını söyler. Bunlar duvardan aşır mezaristana girerler, oğlanın çıktığı ağacın altındaki mezarı açıp sandığı içine koyup üstünü kapatıp giderler. Oğlan da ağaçtan iner ve koydukları sandığı çıkarır. Sandığı açar ve dünyada görülmemiş güzel bir kızın içinde baygın yattığını görür. Kızın kıyafetleri de pahalıdır. Oğlan kıza bakarken kız yavaş yavaş uyanır. Kız kendisini kimin getirdiğini sorar. Oğlan da onu birilerinin mezara koyduğunu kendisinin de onu çıkardığını söyler. Kız kendisini kimin gömdüğünü sorduğunda oğlan da üç Arap'ın sandıkla gelip mezara gömdüklerini ve gittiklerini kıza anlatır. Kız oğlana bir hayvan bulmasını, kendisini yeniden sandığa koymasını, bir hayvana yükleyip evine götürmesini söyler.

4. Oğlan kızın dediklerini yapar, eve gidince kızı çıkarır, çarşıya gider ve yiyecek şeyler alır. Bu sırada oğlan kıza âşık olur. Gece olunca yatarlar. Sabah olduğunda oğlan kıza âşık olduğunu söyler. Kız da oğlana onu beğendiğini ama padişahın sarayında doğduğunu, çok güzel olduğu için de kendisine ayrı oda ve on halayık verdiğini anlatır. Padişah bir gün yola çıkıp gittiğinde de hanım sultanın kendisini kıskandığı için halayıklara para verip zehirlediğini, bayılınca da Araplara verip mezara gömdüğünü söyler. Kız, padişahın döndüğünde kendisini arayacağını, bu yüzden de kendisine ilişmemesini de söyler. Oğlan kıza inanır ve beklemeye başlarlar ama sürekli eğlenmeye de devam ederler.

5. Hanım sultan kızı mezara gönderir ama padişah geldiğinde olanları öğrendiğinde kendisini öldürtmesinden korktuğu için cadılık yapan bir Arap halayık bulur. Hanım sultan halayığa yaptıklarını anlatır. Halayık sultana ağaçtan bir resim yaptırmasını,

bahçede mezar yaptırıp içine gömmesini, padişah kızı sorduğunda da öldüğünü ve kendisinin sevgilisi olduğu için bahçeye gömdüğünü söylemesini ister. Sultan Arap halayığın dediklerini yapar. Padişah geldiğinde de kızın öldüğünü, bahçeye gömüldüğünü söyler. Padişah çok üzülür ve mezarı açar.

Padişah tam kefeni açacağı sırada sultan padişahın bakmasını engeller ve o da ölünün yüzüne bakmadan bırakır, mezarı kapatıp saraya gider. Padişah kızın acısını unutamaz. Fakir fukaraya yardım edip her gece kızın mezarına gidip dua okur, sonra yatar. Padişah bir gece yatarken başında yelpaze sallayan iki halayık sultanın yaptıklarını anlatır ve kızın da bezirgânın evinde olduğunu haber verirler. Padişah vezirini çağırıp bezirgânın evine gitmesini, sevdiği kızı ve adamı alıp gelmesini emreder. Vezir bezirgânın evine gelirken kız veziri pencereden görür, oğlana hemen gitmesini, onu daha sonra bulacağını söyler.

6. Oğlan bahçeden kaçıp gide. Kız da eşyalarını alır vezirle yola koyulur. Padişah kızın bezirgânla yattığını düşünür ve kızı hapse attırır. Kız hapiste yatarken oğlan gide gide bir şehre varır. Açlıktan ve susuzluktan bir caminin önünde düşüp bayılır. Camiden çıkanlar oğlana yiyecek verirler. Oğlanın karnı doyunca gözü biraz açılır. Üç- beş gün camide kalır ama kızın aşkından hastalanır, şehrin büyüklerinden biri oğlanı evine götürür, ilaç falan verseler de fayda etmez.

7. Padişah bir gün kızın yattığı yerden geçerken kız padişahı çağırıp kendisini gömdüklerini, bezirgânın çıkarıp kurtardığını, padişahın sevgilisi olduğunu söyleyince de beklediğini söyler.

Kız padişaha kendisini karanlık yere kapattığını, bezirgânın ise evini terk edip dağlara kaçtığını ağlayarak anlatır. Padişah bunları bilmediğini söyleyip ne dilerse dilemesini söyler. Kız da padişaha kendisini kurtaran bezirgânı bağışlamasını ister. Padişah kızın isteğini kabul eder. Kız yanına birçok altın alarak yola çıkar.

8. Kız epey yol gider ve bir gün bezirgânın yaşadığı şehre gelir. Bir ev tutup birkaç gün kalır. Kaldığı evin sahibi oğlanın iyileşmesi için para toplayıp hekim getiren kişidir. Bir gün kızıdan da gidip hastaları için para ister, kız biraz para verip hastayı görmeye gider. Kız hastayı görünce tanır ama oğlan ağır hasta olduğu için kızı tanımaz. Kız konağına geri döner. Ertesi gün oğlunu aramak için oğlanın anası ve kız kardeşi şehre gelir. Kız oğlanı ziyarete giderken bunları görür. Oğlanın anası kıza oğlunu sorar. Kız da bir hastaya gittiğini, onun da kimsesiz olduğunu, gelip

bakmalarını söyler. Oğlanın anası ve kardeşi oğlanı gördüğünde onu tanıyamazlar. Kız onlara memleketlerini sorar. O sırada oğlan kızın sesini duyar ve tanır. Oğlan kalkıp kızla konuşur, kız olanları anlatır.

9. Oğlan kıza kendisini konağına götürmesini söyler. Anasına, kız kardeşine ve sevdiğine kavuştuğu için oğlan birkaç günde iyileşir. Hepsi saraya padişaha gider, olanları en başından anlatırlar. Padişah, hanım sultanın başını vurdurur, kızını oğlana verir, oğlanın kız kardeşini de kendine alır ve nikâh yapar. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

57. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktin birinde zengin bir bezirgân, onun bir oğlu, bir de kızı vardır. (α = Açılış)
2. Bir gün bezirgân hastalanır, ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Oğlu bin denk ipek olup denkerin üzerinde Bağdat'a gideceğini yazan bir yazıyı bulur ve bunun üzerine oğlan anasından izin alarak Bağdat'a gider. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
4. Orada bir dükkân açar ve mallarını satar. Bir gün büyük tüccarlardan biri ölür. Onu gömmeye gider. Parası çok olduğu için bir bahaneyle oradan ayrılır ve şehre gider. Şehrin kapısı kapalı olduğu için de mezeristanın da kapısı açık olduğundan oraya gider ve bir ağacın üstüne oturur. (/= Bağlantı ögesi)
5. Bir süre sonra üç Arap bir sandık getirir ve oğlanın oturduğu ağacın altına gömerler. Onlar uzaklaşınca da oğlan sandığı açar ve içinde güzel bir kızın yattığını görür. Kız kendisine gelince oğlana ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Oğlan da ne olduğunu anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
7. Kız kendisini onun evine götürmesini ister. Oğlan kızını tekrar sandığa koyar ve evine getirir. Yemek yiyip, eğlenirler. Oğlan kıza âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
8. Kız da kendisinin padişahın sevgilisi olduğunu, kendisine ilişmemesini söyler. (γ^1 = Yasaklama)
9. Hanım sultan kızını kıskandığı için onu zehirleyip, sonra da gömdürmüştür. (A^7 = Kötülük)

10. Padişahın bunu duymasından çok korkan hanıma sultana halayık ağaçtan bir resim yaptırmasını, bahçede mezar yaptırıp onu gömmesini ve padişah geldiğinde de kızın öldüğünü söylemesini öğütler. (η^1 = Aldatma)
11. Hanım sultan halayığın dediklerini yapar. Padişah gelince hanım sultan olanları anlatır. (θ^1 = Suça katılma)
12. Padişah çok üzülür ve her gün başında dua okur. Bir gece padişaha yelpaze tutan halayıklar padişaha her şeyi anlatırlar. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)
13. Padişah hemen bezirgânın evine vezirini gönderir. Kız da vezirin geldiğini görünce bezirgâna hemen oradan gitmesini, sonra kendisini bulacağını söyler. (\uparrow = Gidiş)
14. Kız, vezirle gider. Padişah kızın bezirgânla yattığını düşünür ve kızını hapseder. (A^{15} = Kötülük)
15. Oğlan da gittiği şehirde kızın aşkından çok hastalanır. Kız da padişaha hapisteyken bezirgânın hiçbir şey yapmadığını söyler ve kızını hapisten çıkarır. (K^4 = Giderme)
16. Kıza ne dilerse dilemesini ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
17. Kız da padişahın oğlanın bağışlanmasını ister. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
18. Kız yola çıkar. Oğlanın olduğu şehre gelir. Kaldığı evin sahibi oğlana bakan kişidir. Bir gün adamın hasta birine yardım etmesini istemesi üzerine adamla beraber gelir ve oğlanı tanır. (Q = Tanı(n)ma)
19. Oğlanın anasıyla, kardeşi de oraya gelirler. Hep beraber padişahın sarayına giderler. (\downarrow = Dönüş)
20. Padişaha her şeyi anlatırlar. (Ex = Ortaya çıkarma)
21. Padişah, hanım sultanı öldürür. (U = Cezalandırma)
22. Kızını oğlana, oğlanın kız kardeşini de kendisine nikâh eder. Düğün yaparlar. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

$\alpha \beta^2 C D^2 E^2 a^1 \gamma^1 A^7 \eta^1 \theta^1 B^4 \uparrow A^{15} K^4 D^7 E^7 Q \downarrow Ex U W^0$

58. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişah vardır. Haremden dışarı çıkmaz karısıyla eğlenir. Bir gün padişah ölür, karısı ağlar, sızlar sonra başkasıyla evlenir, o da ölür. Kadın bunların acısını unutamaz. O şehirde yaşayan bir beyzade kadını görür, ona âşık olur. Kadının

iki kocası da öldüğü için bir daha evlenmeyi kabul etmeyeceğini düşünür ve çareler aramaya başlar.

2. Oğlan bir koca karı bulur, ona bir kadını sevdiğini ve evlenmek istediğini, kadının da derdi olduğunu, bu işi çözüvermesini söyler. Koca karı oğlanın dediğini kabul eder. Kadının evine gider, kadına bir kızının olduğunu, düğününün olacağını ve değerli şeylerini kendisine verirse düğünde ona takmak istediğini, sonra takıları geri vereceğini söyler. Kadının acısı olduğundan kabul eder ve ne kadar değerli elmas, inci varsa verir. Koca karı onu da düğüne davet eder, beraber dışarı çıkarlar.

3. Bunlar gide gide koca bir konağa varırlar. Koca karı kapıyı çalar ve içeri girerler. Kadın bir bakar ki girenin çıkmak istemeyeceği cennet gibi çok güzel bir saray. Koca karı kadını yukarı çıkarıp bir oda verir. Kadın soyunup dökünür, epey zaman geçince korkmaya başlar. Bu sırada koca karı kızı odadan çıkarır ve başka bir odaya götürür. Öteki odanın kapısında oğlan kadını buyur eder, kadın iyice korkmaya başlar. Koca karı kıza oğlanın kendisine âşık olduğunu, bu oğlanla nikâh edip birlikte bu konakta yaşamalarını teklif eder. Kadın korkudan kabul eder. Nikâhları olur.

4. Oğlanla güveye girerler. Oğlan kadına bundan sonra birini sevecek olursa kendisini yok bilmesini söyler. Bir gün kadın çarşıya gitmek için oğlandan izin ister. Oğlan da koca karıyla gönderir. Onlar dükkânları gezerken oğlan dükkâncı kılığına girer, bunlar dükkâna geldiğinde kadın beğendiklerini alır, parasını uzatır. Adam beğendikleri için para istemediğini, hediye etmek istediğini ama bir yanak vermesini söyler. Kadın kabul etmez, adam da bir yanaktan bir şey olmayacağını söyler. Kadın da yeminli olduğunu söyleyince adam bir yanağın yemini bozmayacağını, bir sürü mal verdiğini, karşılığında bir yanak istediğini söyler. Kadın istese de koca karıdan çekinip kabul etmez, aldıklarını bırakır. Koca karı da kıza kocasının nereden duyacağını, bir yanak verip eşyaları almasını söyleyince kadın kabul eder. Adam kadına sarılıp yanağını ısırır, dişlerinin yeri çıkar. Kadın acısından bayılır, koca karı da su, şerbet verir, kadını ayıltır ve eve götürür.

5. Kadın kocasından korkar. Yüzünün morluğunu görmesin diye hastalanıp yatağına yatar. Adam kadının yattığını görür, yanağındaki morluğu sorar. Kadın da çarşıda gezerken odun eşiğinin çarptığını, yanağını çürüttüğünü söyler. Adam gidip eşekçiyi bulup döveceğini söyleyince kadın aslında eşekten düşüp yanağına bir şeyin battığı

söyler. Adam gidip eşekçiyi bulup öcünü alacağını söyler. Kadın buna da razı olmaz. Adam bunda bir iş olduğunu, ona gerçekleri anlatmasını söyler.

6. Kadın her şeyi anlatır. Adam her şeyi kendisi yapsa da, karısının kendisini tanımadığını başkası olsa onunla da yapacağını düşünüp sinirlenir. Adam el çırpar, kapı açılır. Kapıdan elinde kılıcıyla bir Arap gelir. Kadın bunu görünce düşüp bayılır. Adam Arap'a kadını kesmesini söyler. Koca karı yalvarır, kadını kurtarır ama adam kızın vücudunda bir iz bırakmak ister ve üç değnekle kızı iyice dövüp kapı dışarı eder.

7. Kadın dayağın acısıyla dağdan dağa giderken bir gün bir kervana rastlar. Kervancıbaşı kadına nereden geldiğini, nereye gittiğini sorar. Kadın da fakir düştüğünü, gidecek yerinin olmadığını söyler. Kervancıbaşı kadına vurulur, kadını evlatlığa alıp yanında götürür. Gece olunca kervan bir yerde durur. Herkes uyuyunca kadın gider, bir dere görür. Suyun başına varıp seyrederken bir sandığın yuvarlandığını görür. Sandığı sudan çıkarıp içini açar, bir de bakar ki ölmek üzere olan bir oğlan var. Kadın oğlana su verir. Oğlan kendine gelir, kadın oğlana ne olduğunu sorar.

Oğlan da padişahın oğlu olduğunu, bir padişahın kızını sevdiğini, kızın babasının onu sandığa koyup suya attığını ve kendisinin de kurtardığını söyler. Oğlan kadına kendisini kurtardığını artık onunla kardeş olduğunu, yardımıyla sevdiği kıza kavuşmayı, birlikte oradan gitmeyi teklif eder ve birlikte giderler.

8. Kervancıbaşı sabah olduğunda bakar ki kadın yok, kervanı kaldırır. Oğlanla kadın gide gide bir suyun başında dururlar. Kadın uyuyakalır, ağaca iki kuş konar. Kuşlar ileride bunların bir cadıyla karşılaşacağını, cadıyı tanımayacaklarını, cadının onları deve götürüp yedireceğini söyler. Diğer kuş da ellerinden kurtulabileceğini söylerken oğlan bunları dinler. Kuş, cadıya rastladıklarında biri ayakkabısını atacak kayık olacak; biri başındaki yemeniyi atacak, o da deniz olacak, ona binip giderlerse cadı onları yakalayamayacaktır. Kayıkla gidecekleri yerde bir saraya gideceklerini de söyler. Kuş, onların gittikleri yerde korku olmayacağını, gidecekleri sarayın da cadı sarayı olduğunu, bahçesinde bir çeşmeden kan, bir çeşmeden bal aktığını, oğlanın kandan, kadının baldan içtiğinde her kılığa girebileceklerini, istediği yere gidebileceklerini, bunu söyleyenin köpek olacağını deyip uçup gider. Oğlan kızı uyandırır, yola çıkarlar.

9. Kuşların dediği gibi karşlarına bir kimse çıkınca oğlan ayakkabısını ve kızın yemenisini atar. Bunlar kendilerini bir kayığın içinde bulurlar. Cadı bunlardan uzak

kalır. Bir saraya varırlar. Oğlan kadına bir Şey söylenmeden kandan içer, kıza da baldan içirir. Kuş olup uçarlar. Bunlar ua ua bir yere varırlar. Dinlenmek için dururlar. Kadın neler olduğunu, rüya gördüğünü söyleyince oğlan bunları birinden duyduğunu söyler ve bir anda oğlanda köpek kuyruğu olur.

Oğlan ne yapacağını düşünmeye başlar. Kadın, oğlana ne olduğunu anlatmasını söyler. Oğlan da anlatamayacağını yoksa köpek olacağını söyler. Kadın da hepsini anlatmasını, kendisinin sonra bir çare bulacağını söyler. Oğlan her Şeyi anlatır ve köpek olur.

10. Kadın bunu alır yola devam eder. Sonra yorulunca kuş kılığına girer, yola devam eder. Oğlan orada kalır. Kadın bir saraya varır. Sarayda kimlerin oturduğunu merak eder ve bir yere saklanır. Akşam olunca kırk tane güvercin havuzun başına gelir, ırpımınca otuz dokuzu kız biri erkek olur. Bunların hepsi saraya girer, odalarına gidip yerler, içerler, eğlenirler. Kadın onlara görünürse ne olacağını düşünür. Erkek olanın odasına gidip ötmeye başlar, adam görür görmez içeri alır. Kuşdili bildiği için neler olduğunu sorar, kuş da kendisine bir Şey yapmazsa anlatacağını söyler. Kadın çırpınıp insan olunca adam nasıl yaptığını sorar. Kadın anlatamayacağını, oğlan kardeşinin anlattığı için köpek olduğunu söyler.

11. Adam kadına köpek olan kardeşini bulup getirmesini ister. Kız kuş olup kardeşinin yanına gider, alıp adamın yanına getirir. Adam köpekten yeniden duyduklarını anlatmasını ister, köpek olanları anlatınca yeniden insan olur. Meğer olacakları anlatan kuşlar adamın kız kardeşlerinden biridir. Adam onlara sarayda kalmayı isteyip istemediğini sorar. Kız aradığı bir Şeyin olmadığını ama oğlan kardeşinin ne diyeceğini bilmediğini söyler. Oğlana sorarlar. Oğlan da kalmayacağını, gönlündekini bulacağını söyler.

12. Adam gönlündeki kızın babasına kendisinden selam söylemesini, kızını vermezse “Kızıl Şahın başı için ver!” demesini söyler. Oğlan yola çıkar. Doğru sevdiği kızın yanına gider. Padişah yine mi geldiğini sorup üstüne yürüyünce oğlan “Kızıl Şahın başı için!” der, padişah da çok Şaşırır. Oğlanın söylediklerini duyan padişah kızını verir, oğlanla nikâh yapan kızına kırk gün, kırk gece düğün yapar.

13. Kızıl Şah kadını baş kadın yapar ve her işe izin verir. Kızıl Şah kadına gündüzleri kendilerinin gidip gece geleceklerini, oraya kimseyi sokmamasını söyler. Eğer oraya yabancı girerse kadını fena yapacaklarını söyler, kadın kabul eder ve orada kalır.

58. Masalın Tahlili

M-N çiftini ihtiva eden üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişah vardır. Karısıyla vakit geçirmeyi çok sever. (α = Açılış)
2. Padişah bir gün ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Kadın biriyle evlenir. O da ölür ve ölen kocalarını bir türlü unutamaz. Şehirde yaşayan bir beyzade de kadını görür ve ona âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
4. Kadının kendisine varmayacağını bildiği için bir koca karıyı çağırır ve ona her şeyi anlatır, yardım ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
5. Koca karı da kabul eder. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
6. Bir gün koca karı kadının evine gider. Kızını evlendireceği için takıya ihtiyacı olduğunu, fakir olduğundan dolayı da alamadığını ve takıları verirse düğün sonrası geri vereceğini söyler. (η^1 = Aldatma)
7. Kız da kadına üzülür. Takılarını verir. Kadın kızı da düğüne davet eder ve beraber evden çıkarlar. (θ^1 = Suça katılma)
8. Epey yol gittikten sonra büyük bir konağa gelirler. Kadını bir odaya koyar. Bir zaman sonra koca karı gelir, kızı başka bir odaya getirir. Kapıda beyzadeyi görür ve onun kendisine âşık olduğunu koca karıdan öğrenir. Kız çaresiz kabul eder. Nikâhları olur. (W^0 = Evlenme)

II. Hareket

9. Güvey girecekleri zaman adam kadına başka birini sevecek olursa fena olacağını söyler. (γ^1 = Yasaklama)
10. Bir gün kız çarşıya gitmek için kocasından izin alır. Oğlan da koca karıyı çağırarak kızla beraber yollar. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
11. Oğlan da hemen dükkâncı kılığına girer ve bir dükkânda oturur, onları bekler. (T^3 = Biçim değiştirme)
12. Kız dükkâna girer. Alacaklarını alır. Parayı verecekken dükkâncı kıza beğendiklerini hediye etmek istediğini, ondan sadece bir yanak almak istediğini söyler. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)

13. Kız yeminli olduğunu söyler, ne kadar istekli olsa da koca karı da yanındadır. (Olmsz E¹= Kahramanın tepkisi)
14. Koca karı da bir şey olmaz gibi sözler söyler ve kızı kandırır. (η¹= Aldatma)
15. Kız da bir yanak verir. (δ¹= Yasağın çiğnenmesi)
16. Dükkâncı kızın yüzünü ısıtır. Kız o sırada bayılır, şerbet verirler. Kendine gelince evine gider. Yanağı morardığı için hastalık bahanesiyle yatağa yatar. Kocası gelince ne olduğunu sorar. (D¹= Bağışçının ilk işlevi)
17. O da bahaneler öne sürer. Adam gerçeği söylettirir. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
18. Koca karı adama yalvarır ve kızı ölümden kurtarır. (K¹⁰= Giderme)
19. Adam da kızı kovar. (B⁵= Aracılık, geçiş anı)

III. Hareket

20. Kız dağlar aşar. Bir gün bir kervana rasgelir. Kervanbaşı kıza âşık olur. (a¹= Eksiklik)
21. Orada ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
22. Kız da adama anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
23. Kervancıbaşı kızı evlatlığa alır ve yanında götürür. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
24. Bir gece herkes uyurken kalkar, dere kenarına gider ve suyun yüzünde bir sandık görür. Hemen onu alır ve içinden ölmek üzere olan bir delikanlı çıkar. Oğlana su verir, oğlan kendine gelir ve kız sandıkta ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
25. Oğlan da bir padişahın kızını sevdiğini ancak padişahın kızını vermediğini ve kendisini de sandığa koyup suya attığını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
26. Kendini kurtardığı için oğlan kıza minnet duyar ve kardeş olurlar. (E⁴= Kahramanın tepkisi)
27. Epey yol giderler. Kız da biraz uyur. O sırada iki kuş gelir ve birbirleriyle konuşmalarını oğlan duyar. Kızı uyandırır ve yola çıkarlar. (M= Güç iş)
28. Kuşların anlattıkları gibi karşılıklarına biri çıkar. Kuşların dediği gibi bir yere varırlar ve kuş kılığına girip uçarlar. (T¹= Biçim değiştirme)
29. Bir yere varırlar ve kuş kılığından çıkıp adam kılığına girerler. (K⁸= Giderme)
30. Oğlan kıza ne olduğundan biraz bahsedince oğlanda köpek kuyruğu oluşur. Kız ısrar eder ve eski haline dönüştüreceğini söyleyerek oğlana her şeyi söylettirir ve oğlan köpek olur. (A¹¹= Kötülük)

31. Yine epey yol giderler. (C↑)
32. Kız, kuş kılığına girer. Oğlanı orada bırakıp uçar gider. (T¹= Biçim değiştirme)
33. Bir saraya girer. Çok güzeldir. Kimin sarayıdır diye merak eder. O sırada kırk yeşil güvercin gelir. Havuz başında çırpınır ve otuz dokuzu kız, biri erkek olur, saraya girerler. (T¹= Biçim değiştirme)
34. Her biri bir odaya girerler. Kız da oğlanın olduğu pencereye konar. Oğlan onu içeri alır. Kuşdili bildiği için konuşurlar ve kız eski haline döner. (K⁸= Giderme)
35. Oğlana durumu anlatır. Oğlan da köpek olan kardeşini oraya getirmesini ister. Tekrardan kuş olup uçar. (T¹= Biçim değiştirme)
36. Kız hemen kardeşini alır ve oğlanın yanına getirir. Olanları anlatınca oğlan eski haline döner. (K⁸= Giderme) (N= Güç iş yerine getirme)
37. Oğlan orada kalmaz ve istediği kızını almaya gider. Oğlan kızın babasına söylemesi gerekenleri ona söyler ve padişahın yanına giderek kızını ister. Oğlanın dediğini de söyleyince padişah kızını oğlana verir. Düğünleri olur. Kız da Kızıl Şah'ın yanında kalır. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^2 a^1 D^7 E^7 \eta^1 \theta^1 W^0$

II. Hareket $\gamma^1 C T^3 D^1 Olmsz E^1 \eta^1 \delta^1 D^1 B^4 K^{10} B^5$

III. Hareket $a^1 D^2 E^2 O D^2 E^2_4 M T^1 K^8 A^{11} C \uparrow (T^1)^2 K^8 T^1 K^8 N W^0$

59. Masalın Epizodu

1. Evvel zamanda fakir bir kadının kızı vardır. Kız gergef işler, anası de çarşıda çamaşırcılık yapar.
2. Günlerden bir gün anası çarşıya çamaşır toplamaya gider. Kız pencerenin önünde gergef işlerken bir kuş gergefe konar, kıza başına bela geleceğini üç kere söyler ve uçar gider. Kız anası geldiğinde yaşadığı şeyleri anlatır. Anası kızına ertesi gün yine çarşıya gideceğini, odaya girip kapıyı, pencereyi sıkı sıkı kapatıp, gergef işlemesini söyler. Sabah olduğunda anası çarşıya gider, kız da anasının dediği gibi odaya girip kapıyı pencereyi kapatır ama kuş yine gelir, kıza başına bela geleceğini üç kere söyler, gider. Kız iyice meraklanmış bir halde anası gelince olanları anlatır. Anası öbür gün odaya girince yüklüğe girmesini, mum yakıp gergef işlemesini, oraya hiçbir şeyin giremeyeceğini söyler. Sabah anası gittiğinde kız kapıları pencereleri sıkı sıkı kapatır,

yüklüğe girip oranın da kapısını kilitler. Mum yakıp gergefini işlemeye başlar. Kuş kanat çırparak gergefe konar ve yine başına bela geleceğini üç kere söyler, uçarak gider. Kız meraktan çatlama derecesine gelir, gergef işlemeyi bırakıp olanları düşünmeye başlar. Anası eve geldiğinde kız olanları anlatıp meraktan çatlacağını söyler. Anası ertesi gün işe gitmeyip başını bekleyeceğini, geldiğinde kuşu yakalayacağını söyler. Bu defa anası kuşun gelmesini bekler ama kuş gelmez. Bunlar kuşu beklerken komşu kadınlar gelip filan yerde eğlentinin olduğunu, kızın da gelmesini söylerler. Kızın anası da üç gündür bir kuşun gelip kızın başının belaya gireceğini söylediğini, onun için kızını kimseyle bir yere gönderemeyeceğini söyler. Kadınlar kızın anasına kıza bakacaklarını söyleyerek kızın anasını ikna eder ve kızını götürürler.

3. Bunlar giderler gezerler. Dönüş yolunda bir çeşmeden hepsi su içer, kız da çeşmeden su içmeye başladığında komşularla arasına öyle bir duvar örülür ki öbür tarafa geçmenin imkânı olmaz. Komşular kıza sahip çıkamadıkları için çok üzülürler. Kızın anasına gidip olanları anlatmaya karar verirler.

4. Kızın anası onları kapıda belerken gelenleri görür, kızına ne olduğunu sorar. Kadınlar da olanları anlatırlar. Bunun üzerine kızın anası kızının olduğu duvara gelir ve kızıyla iki yandan ağlaşırlar. Ağlaya ağlaya kız uyuyakalır. Sabah uyandığında bir bakar çeşmenin yanında koca bir kapı var. Kapıdan içeri girer, içeride güzel bir saray görür. Öteye beriye bakar. Duvarda asılı kırk anahtar görür. Kız, otuz dokuz anahtarla kapıları açar, her birinde altın, gümüş, mücevher gibi pahalı şeyler vardır. Kız kırkıncı kapıyı açtığında içeride genç bir beyin yanında yelpaze, göğsünde yazılı bir kâğıt olup uyduğunu görür. Kız yanına gider, kâğıtta yazanları okur. Kâğıtta kendisini kim kırk gün okuyup üflerse bütün malının onun olacağı, eğer okuyan kıza da onun kendisinin olduğu yazılıdır.

5. Kız çabucak abdest alır ve otuz dokuz gün oğlanın başında okur, kırkıncı günün sabahında kız pencerede bir Arap görür. Kız, Arap beyin yanında biraz dursun, kız da kendine çekidüzen versin diye Arap'ı çağırır. Beyi beklemesini, birazdan geleceğini söyler. Arap okuyup üflerken beyin üstündeki kâğıdı okur. O sırada bey de aksıra tıksıra kendine gelmeye başlar kalkıp Arap'a sarılır. Kız işini bitirip yukarı çıktığında Arap kıza kendisi koca sultanken halayığın süslenmiş olduğunu söyler. Bey kıza aldırış etmez, Arap'la geçinmeye başlar, kızını da aşçı yaparlar.

6. Bir gün bey bayram üstü olduğundan Arap'la kıza ne istediklerini sorar. Arap kıyafet ister, kız da sarı saburla kara saplı bıçak ister. Bey dışarı çıkıp Arap'la kızın istediklerini alır. Eve döner. Bey kızın neden böyle şeyler istediğini, bunlarla ne yapacağını merak eder, gizlice kızın yüklüğüne saklanır. Gece yarısı olunca kız saburu önüne, bıçağı eline alır. Bütün başından geçen masalı sarı sabura anlatır, sabur köpürür köpürür masal bittiğinde patlar. Kız kendisi insanken olanlara nasıl dayanacağını sabura anlatıp bıçağı karnına saplayacakken bey yükükten çıkıp kızın elini tutar, kurtarır.

7. Bey olanları öğrenince kızla evlenir. Kırk gün, kırk gece düğün yapar. Arap'a da "Kırk satır mı, kırk katır mı?" diye sorar. Arap kırk katır ister. Arap'ı kırk katıra bağlayıp dağlara gönderirler. Arap taştan taşa vurularak ölür, beyle kız da muratlarına ererler.

59. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktin birinde fakir bir kadının bir kızı vardır. (α = Açılış)
2. Kız gergef işler, anası da çarşıya çamaşır toplama gider. Bir gün kız gergef işlerken bir kuş gelir ve kızın başına bir bela geleceğini söyler. Kız meraklanır. Olanları anasına anlatır. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)
3. Bir gün komşuları bir eğlenceye gideceklerini kızı da götürmek istediklerini kızın anasına söylerler. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
4. Kızın anası kızını göndermek istemez. (Olmsz E^7 = Kahramanın tepkisi)
5. Komşular kadını ikna ederler ve kızı götürürler. (β^3 = Uzaklaşma)
6. Dönüşte bir çeşmeden su içerler. O sırada kızla komşuların arasına bir duvar örülür. Kadınlar bu duruma çok üzülürler ve kızın anasına olanları anlatınca kadın hemen kızının yanına gider. Kız bir tarafta, anası bir tarafta ağlarlar. Kız ağlamaktan uyuyakalır. (θ^3 = Suça katılma)
7. Kız uyanınca çeşmenin başında bir kapı görür. İçeri girer ve büyük bir saray karşına çıkar. İçeri girer ve anahtarla kırk odayı teker teker açar. Otuz dokuz odada hep değerli eşyalar vardır. Kırkinci kapıyı açtığında bir bey uyumaktadır ve üzerinde de her kim kırk gün kendi başını bekleyip, okuyup üflerse ona mallarını vereceğini, bekleyen eğer bir kızsda da onu alacağı yazılıdır. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

8. Kız, otuz dokuz gün beyin başını bekler, kırkıncı gün kendine biraz çekidüzen vermek için Arap'ı çağırır ve birazdan geleceğini söyler. (/= Bağlantı ögesi)
 9. Kız gelmeden bey uyanır ve Arap'a sarılır. Bekleyenin kendisi olduğunu beye söylemez. (η^1 = Aldatma)
 10. Kız da onların yanında aşçı olarak kalır. (θ^1 = Suça katılma)
 11. Bir bayram yaklaşmaktadır ve bey Arap'la kıza ne istediklerini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
 12. Arap kıyafet ister. Kız da sarı saburla kara saplı bıçak ister. (a^3 = Eksiklik)
 13. Bey de kızın niye böyle bir şey istediğini merak eder. Gizlice kızın yüklüğüne saklanır ve kız sarı sabura her şeyi anlatırken bey de olanları öğrenir. (Ex= Ortaya çıkarma)
 14. Bey kızla evlenir ve düğünleri olur. (W^0 = Evlenme)
 15. Arap'ı da kırk katıra koyar, taştan taş vurularak ölür. (U= Cezalandırma)
- ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha (B^4)^3 D^7$ Olmsz $E^7 \beta^3 \theta^3 \eta^1 \theta^1 D^2 a^3 Ex W^0 U$

60. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişah ve kızı vardır. Bu memlekette bir de helvacı güzeli yaşar. Herkes dükkâna gider, onu seyreder. Bu çocuğun güzelliği dilden dile yayılır, padişahın kızı da duyar. Kız tayasına bu çocuğu bulup kendisine göstermesi için yalvarır. Tayası da kızın yalvarmasına dayanamayıp kızı arabayla helvacı dükkânına götürür. Kız, çocuğu görür görmez ona âşık olur. Kız helva almak için çocuğu yanına çağırır, adını sorar. Çocuk adının Mahmut olduğunu söyler. Kız da cebinden çevre çıkarıp Mahmut'a verir. Oğlan da çevreyi alıp koynuna koyar, kız da sarayına döner.
2. Bir padişah da çocuğu merak edip gider. Kız babasının çocuğun elinde çevreyi görürse onu öldüreceğini düşünür. Padişah helvacı dükkânının önünden geçerken çocuğun koynundaki çevrenin ucunu görür, sinirlenir. Çocuğun ellerini bağlatıp onu öldürtmeye gönderir. Bir Arap cellat çocuğu götürürken kızın sarayının önünden geçer. Kız oğlanın ellerini bağlı görünce cellada seslenir. Cellat da kıza oğlanı öldürmeyeceğini kıza duyurur. Çocuğu götürüp bir yere saklar. Padişaha götürmek için de çocuğun gömleğini koyun kanına bular. Çocuğu öldürdüğünü söyler.
3. Celladın saraya geldiğini duyan padişahın kızı Elif Sultan gizlice cellada oğlana

vermek üzere bir kese altın verir. Mahmut'un yedi yıl dolaşıp kendini bulmasını söyler. Cellat altını oğlana verir. Oğlan bir beygir alıp yola çıkar.

4. Epey yoldan sonra Mahmut Yemen padişahının sarayına gider. Çocuğun güzelliğini duyan padişah, çocuğu yanına çağırır. Sarayda kalmasını ister. Mahmut da kabul eder. Uzun süre sarayda kalır ve padişah çocuğa kızını vermeyi düşünür. Çocuk padişahın isteğini kabul edeceğini, ancak kaybettiği bir kardeşi olduğunu önce onu bulmak istediğini iletir. Padişah oğlanın gitmesini istemese de çocuk padişahın yanından ayrılır.

5. Çocuk, yedi sene bittiği için diğer padişahın memleketine varır. Bir koca karının evine gider. Koca karıya çok para verir, ondan padişahın kızıyla ilgili haber getirmesini ister. Koca karı parayı görünce kabul eder ve yola çıkar. Kızın kocaya verileceğini öğrenir. Kız ise karalar giymiş odasında yas tutmaktadır.

6. Koca karı doğru eve gidip çocuğa duyduklarını anlatır. Bunları duyan Mahmut koca karıya çevreyi verir, gidip kıza vermesini, Mahmut'un geldiğini söylemesini ister. Koca karı bir tas çorba yapıp saraya gider. Çorbasının şifalı olduğunu, sultan hanımın keyfini yerine getireceğini söyler, içeri girer. Koca karı sultana çevreyi gösterir. Mahmut'un geldiğini kıza iletir. Kız evlendiğini ama falan yerde büyük düğün yapılmasını babasından isteyeceğini, orada herkes yiyip içerken Mahmut'la kaçabileceğini kadına anlatır. Koca karı sultanın dediklerini Mahmut'a söyler, kız da babasına yemek düzenlemesi için yalvarır.

7. Padişah her yerde tellal gezdirip herkesi yemeğe çağırır. Yemeğe Elif Hanım ve Mahmut dışında herkes gider. Onlar ise ata binip Yemen padişahının memleketine giderler. Yemen padişahı onları karşılar, ikisini de odasına alır. Oğlan padişaha kardeşini getirdiğini söyler. O gün düğüne başlanır. Akşama Yemen padişahının kızı gelin olur. Gece Mahmut yüzünü hep Yemen padişahının kızına çevirip Elif Hanım'a hiç bakmaz. Sabah olunca Elif Hanım kavga çıkarır. Mahmut da atına biner gider, kızlar baş başa verip yas tutar, ağlarlar.

8. Birkaç ay ağlarlar, bakarlar ki ağlamakla bir şey olmayacak sarayın karşısına bir çeşme yaptırırlar. Arkasına da Mahmut gelince görsün diye resimlerini koyarlar. Yedi yıl Mahmut'u beklerler. Bir gün Mahmut derviş kılığında çeşmenin önüne gelir. Bakar ki Elif Hanım'ın yaptırdığı çeşme. İyice bakarken arkadaki resimleri görür. Çeşmeyi onların yaptırdığından emin olur. Mahmut bunun üzerine kızların penceresine bakarak

bir dörtlük söyler. Kız da bunu duyunca o da oğlana bir dörtlükle cevap verir. Bu söyleşme devam ederken Yemen padişahının kızı Elif'in yabancılarla konuştuğunu zannederek babasına söylemeye gittiğinde Elif pencereden atlayıp Mahmut'la kaçar.

9. Yemen padişahının kızı geri geldiğinde bakar ki ne Elif var ne derviş. Dervişin Mahmut olduğunu anlar. Boş yere yedi yıl beklediğini düşünür ve beklemeyi bırakır. Mahmut'la Elif babasının memleketine doğru yola çıkarlar. Yolda bir memlekette hana inerler. Vakit geç olduğundan geceyi handa geçirmeye karar verirler. Mahmut kızı hana bırakır, çarşıdan yiyecek bir şeyler almaya gider. Mahmut gittiğinde kızın kapısına bir Türk gelir, kapıyı açmasını söyler. Kız tanımadığına kapıyı açmayacağını söyleyince adam kapıyı kırıp içeri girer. Adam kıza göz koyduğundan kızın ırzına geçmeye çalışır. Kız yüz vermez, bunun üzerine adam kıza bıçaklar. O sıra da Mahmut gelir olanları görür. Adamın peşinden giderek onu bıaklayıp öldürür.

10. Mahmut hemen Elif'in yanına gelir, hüngür hüngür ağlar. Sonra Allah'tan dermanını versin diye yalvarır. Bu arada tavandan bir şişe su düşer. Oğlan suyu kızın yaralarına sürer, kız eskisinden de iyi olur.

11. Birlikte memleketlerine giderler. Padişah kızına sarılıp ağlar. Kırk gün, kırk gece düğün yapar ve Mahmut da vezir olur.

60. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişah ve kızı vardır. Memlekette bir de helvacı güzeli yaşar.

(α = Açılış)

2. Padişahın kızı tayasına kendisini helvacı güzeline götürmesi için yalvarır. Tayası da kızın yalvarmasına dayanamaz ve kızı alır helvacı güzelinin dükkânına götürür. (β^1 = Uzaklaşma)

3. Kız, helvacı güzeline görür görmez âşık olur. Yanına çağırır ve adını öğrenir. (a^1 = Eksiklik)

4. Kız oğlana bir evre verir. Oğlan çevreyi alır, koynuna koyar ve kız da sarayına döner. (I^2 = zel işaret)

5. Padişah da bir gün helvacı güzelini görmeye gider. Onun koynundaki çevrenin ucunu görünce çok sinirlenir ve kollarını bağlatarak öldürtmeye gönderir. (A¹³= Kötülük)
 6. Cellat oğlanı alır ve sarayın önünden geçerken kız cellada seslenir. Oğlanı öldürmeyeceğini kıza duyurur. Cellat oğlanı bırakır ve padişaha götürmek için de çocuğun gömleğini koyun kanına bular. (B⁶= Aracılık, geçiş anı)
 7. Padişahın kızı Elif Sultan cellada oğlana vermek üzere bir kese altın verir. Mahmut'un yedi yıl dolaşmasını ve kendisini bulacağını söylemesi ister. Oğlan bunun üzerine yola çıkar. (C↑)
 8. Yemen'e gelir. Padişah oğlanın güzelliğini duymuştur. Onu sarayına alır. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
 9. Padişah oğlanı kızıyla evlendirmek ister. Oğlan da padişahın isteğini kabul edeceğini ama kız kardeşini alıp gelmesi gerektiğini söyler. (w¹= Evlenme)
 10. Oğlan padişahın pek de rızası olmasa da iznini alır ve yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
 11. Yedi sene bitmiştir. Bir koca karıya para verir ve kızdan haber getirmesini ister. Koca karı da kızın evleneceğini ama kızın karalar bağladığını oğlana anlatır. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
 12. Oğlan koca karıya çevreyi verir ve kıza götürmesini ister. Koca karı çevreyi alır, saraya girebilmek için de kıza çorba yapar. Kız da Mahmut'la nasıl kaçacağını koca karıya anlatır ve babasına da bir büyük düğün yapması için kandırır. (E^{VI}= Kahramanın tepkisi)
 13. Düğün olurken kız Mahmut'la Yemen padişahının sarayına gider. (C↑)
 14. Mahmut padişaha kardeşini getirdiğini söyler. Padişahın kızıyla düğünleri olur. (W⁰= Evlenme)
- II. Hareket
15. Mahmut, Elif Sultan'a hiç yüz vermez. Elif Sultan bu yüzden de kavga çıkarır. Mahmut da çıkar gider. (↑= Gidiş)
 16. Kızlar çok ağlarlar ancak ağlamakla bir şey olmadığını görürler ve bir çeşme yaptırırlar. Çeşmenin arkasına da kızlar resimlerini koyarlar. (I³= Özel işaret)
 17. Mahmut yedi yıl sonra derviş kılığında gelir. (T³= Biçim değiştirme)
 18. Çeşmeye gelince onu kızların yaptırdığını anlar. (Q= Tanı(n)ma)

19. Gider kızların kaldığı yere ve dörtlüklerle Elif'le konuşur. Bunu duyan padişahın kızı babasına gider ve Elif'in yabancılarla konuştuğunu söyler. Elif de o sırada Mahmut'la kaçır. (/= Bağlantı ögesi)
20. Padişahın kızı gelenin Mahmut olduğunu anlar ve oğlandan vazgeçer. Mahmut'la Elif de memleketlerine gitmek için yola çıkarlar. (↓= Dönüş)
21. Epey yoldan sonra bir handa kalmaya karar verirler. Mahmut biraz yiyecek bir şeyler almak için handan ayrıldığı sırada bir Türk kıza sahip olmak ister. Kız da direnince adam kızı bıçaklar. (A¹⁴= Kötülük)
22. Mahmut o sırada gelir ve adamı bıçaklayarak öldürür. (E⁸= Bağışçının ilk işlevi)
23. Mahmut çok ağlar. Allah'tan kızın derdine derman olsun diye dua eder. (D¹¹= Bağışçının ilk işlevi)
24. Bu sırada tavandan bir şişe su düşer ve Mahmut kızın yaralarına suyu sürünce kız iyileşir. (K^{IX}= Giderme)
25. Memleketlerine varınca Elif'in babası bunlara kırk gün, kırk gece düğün yapar. Mahmut da vezir olur. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^1 a^1 I^2 A^{13} B^6 C \uparrow O w^1 C B^4 E^{VI} C \uparrow W^0$

II. Hareket $\uparrow I^3 T^3 Q \downarrow A^{14} E^8 D^{11} K^{IX} W^0$

61. Masalın Epizodu

1. Vaktin birinde bir adamın oğlu vardır. Adam kuş tutup satarak geçinir. Bir gün adam ölür. Oğlu da babasının ne iş yaptığını hiç bilmez.
2. Oğlan anasına babasının ne iş yaptığını, evi geçindirmek için yapabilirse kendisinin de o işi yapmak istediğini söyler. Anası da oğluna babasının tavan arasında bir kapı olduğunu, onunla kuş tutup sattığını söyler. Oğlan hemen tavan arasından kapıyı alıp kıra gider ve bir ağacın üstüne kapıyı kurar. Derken bir karga kapıya takılır. Oğlan ağaca çıkar, kapıyı alınca karga oğlana kendisini bırakmasını, bırakırsa çok para kazandıracak bir sürü güzel kuş yollayacağını söyler.
3. Oğlan karganın yalvarmasına dayanamaz ve kargayı bırakır. Tekrar ağaca çıkar ve kapıyı kurar, ağacın altında beklemeye başlar. Öteden bir kuş gelir ve kapıya yakalanır. Oğlan hemen ağaca çıkar, kuşun güzelliğiyle büyülenmiş bakarken karga gelir ve kuşu padişaha götürüp satmasını, padişahın çok para vereceğini anlatır. Oğlan

kuşu kafese koyar, doğru padişahın sarayına gider. Padişah kuşu çok beğenir, alır ve oğlana çok para verir.

4. Padişah kuşa altın kafes yaptırır. Vezir oğlanı kıskanır ve padişaha bu güzel kuşa fildişinden köşk yaptırmak gerektiğini kuşu bulanın fildişini de bulacağını söyleyince padişah oğlanı çağırır. Oğlana kırk gün içinde kuşa fildişinden köşk yapıp getirmesini yoksa boynunu vurduracağını söyler. Oğlan çaresiz evine döner. Düşünürken karga gelir ve oğlana ne düşündüğünü sorar. Oğlan olanları anlatır. Karga bunun güç olmadığını padişahı gidip kırk Arap'a şarap istemesini söyler. Oğlan padişaha gidip bu işi yapabilmek için kırk Arap'a şarap ister, padişah da verir.

5. Oğlan şarapları alıp giderken karga gelir, falan yerde su yalıkları olduğunu, oraya birçok filin gelip su içtiğini, şarapları yalıklara döküp beklemesini söyler. Karga oğlana fillerin sarhoş olacağını ve böylece fillerin dişlerini alıp padişaha götürebileceğini anlatır. Oğlan karganın söylediklerini yapar. Filler sarhoş olduğunda dişlerini söküp çuvala koyarak padişaha götürür.

6. Padişah fildişinden köşkü yaptırıp kuşu içine koyar ama kuş hiç ötmmez. Neden ömediğini düşünürken vezir padişaha bu kuşun sahibi olduğunu, onun için ömediğini, fildişini bulanın onu da bulabileceğini söyler. Padişah oğlanı çağırır ve oğlandan kuşun sahibini bulup getirmesini ister. Oğlan da kuşu kırda bulunduğunu, sahibini bilmediğini söyler. Padişah kırk gün süre verir, yoksa kendisini öldüreceğini söyler.

7. Oğlan ağlayarak evine dönerken yine karga gelir ve niye ağladığını sorar. Oğlan da olanları anlatır. Karga, oğlana padişahı gidip bir gemi, içine kırk tane kız tayfa istemesini; geminin içine de bir bahçe ve hamam yaptırmasını, onunla gidip kuşun sahibini bulacağını anlatır. Oğlan padişaha gider ve karganın söylediklerini ister. Padişah gemiyi yaptırıp oğlana verir.

8. Oğlan geminin kaptanı olur, yola çıkar, nereye gideceğini düşünürken karga gelir. Karga oğlana, gemiyi sağa salmasını, ileride dağ göreceğini, dağın yanına gemiyi yanaştırmasını, orada kuşun sahibini bulacağını söyler. Karga kuşun sahibinin kırklardan olduğunu, her akşam deniz kenarına geldiğini, onları görünce sandalla yanlarına çıkmasını öğütler. Karga, onların geminin ne olduğunu bilmediklerinden, kızın bunun nasıl bir şey olduğunu soracağını, kendisine yalvardığında yalnız kızı alıp

gemiye getirmesini, bahçeyi, hamamı gezdirirken de gemiyi kaldırmasını, kuşun sahibinin o kız olduğunu söyler.

9. Oğlan kuşun dediklerini yapar. Kıyıda gezen kız gemiyi merak edip oğlandan gemiyi gezdirmesini için oğlana yalvarınca oğlan kızı sandalla gemiye götürür. Kız hamamda yıkanırken gemiyi kaldırır. Kız hamamdan çıkıp akşam olduğunu görünce dönmek ister ama denizin ortasında olduğunu anlayınca ağlar. Oğlan kıza onu bulmak için buralara kadar geldiğini ve ağlamamasını söyler. Bunlar padişahın şehrine geldiklerinde top atışlarıyla, sevinçle karşılanırlar. Kızla saraya girince padişah kızı görür ve ona âşık olur. Kuş, kız saraya gelince ötmeye başlar. Kuşun sesine herkes âşık olur. Padişah kırk gün, kırk gece düğünle kızla nikâhlanır.

10. Bir gün kız sancılanıp hastalanır. Kızın bulunduğu yerde bir ilacı vardır ve sancısına o ilacın iyi geldiğini padişaha anlatır. Padişah hemen oğlanı çağırıp kızı bulduğu yerden ilacı getirmesini ister. Oğlan gemiyle kızı bulduğu yere giderken karga gelir, yine ne olduğunu sorar, oğlan da anlatır. Karga oğlana gittiğinde bir saray göreceğini, sarayın kapısında iki tane aslan olduğunu söyler ve oğlana bir tüy verir. O tüyle aslanların ağzına vurmasını, o zaman ona bir şey yapmayacaklarını söyler.

11. Oğlan karganın verdiği tüyü alır, sarayı bulur, aslanların ağzına tüyle vurur ve içeri girer. Kızlar içeri giren oğlanı görünce sultanlarının hastalandığını anlarlar. Oğlan da ilacı ister. Kızın ilacını oğlana verirler. Padişaha getirirken karga oğlanın omzuna konar ve birlikte giderler. Padişahın yanına gelirler. Kız baygın yatmaktadır. İlacı içince kız kendine gelir ve kargayı görür. Kız kargayı görünce kargaya kendisinin değil ama oğlanın çok eziyet çektiğini söyleyerek bağırmaya başlar.

12. Padişah neler olduğunu sorunca kız karganın kendi halayığı olduğunu, bir gün canını sıktığında karga kılığına getirip salıverdiğini söyler. Kız bu sebeple karganın bu işleri yaptığını anlatıp kargayı tekrar kız kılığına döndürür. Kız padişahın oğlanı evlat edinmesini ve kızla evlendirmesini ister, padişah da kabul eder. Padişah kırk gün kırk gece düğün yapar, herkes muradına erer.

61. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir adamın oğlu vardır. (α = Açılış)

2. Adam ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Oğlu babasının kuş tutup satarak geçimlerini sağladığını anasından öğrenir ve babasının kapanını alarak kuş tutmaya kıra gider. (β^1 = Uzaklaşma)
4. Bir karga yakalar ve karga oğlandan kendisini serbest bırakırsa güzel kuşları yollayacağını, onları da padişaha götürdüğünde çok para kazanacağını söyler. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
5. Oğlan kargayı bırakır ve sonra başka bir kuş tutar ve padişaha götürerek kuşu satar, çok para alır. ($/$ = Bağlantı ögesi)
6. Padişah kuşa altın kafes yaptırır. Vezir ise oğlanı kıskandığı için padişaha oğlandan fildişinden köşk yapmasını istemesini söyler. (A^8 = Kötülük)
7. Padişah oğlanı çağırır ve fildişinden köşkü yapmasını ister. (M = Güç iş)
8. Oğlan da düşünceli eve döner. Karga ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
9. Oğlan da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
10. Karga padişaha gidip ondan kırk Arap'a şarap istemesini söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
11. Oğlan karganın dediklerini yapmak için yola çıkar. (G^2 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
12. Fillerin dişlerini söker, padişaha getirir. (N = Güç iş yerine getirme)
13. Padişah kuşu fildişinden köşke koyar ama kuş hiç ötmeyiz. Bu defa vezir yine padişaha kuşun bir sahibi olduğunu, fildişini bulanın sahibini de bulacağını söyler. (A^8 = Kötülük)
14. Padişah yeniden oğlanı çağırır ve kuşun sahibini bulmasını ister. (M = Güç iş)
15. Oğlan yine düşüncelidir. Karga ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
16. Oğlan da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
17. Karga, oğlana padişahattan gidip bir gemi, içine kırk tane tayfa kız istemesini; geminin içine de bir bahçe ve hamam yaptırmasını, onunla gidip kuşun sahibini bulacağını anlatır. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
18. Karganın dediği gibi yapar. (G^2 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
19. Kuşun sahibi olan kızını alır, padişaha getirir. (N = Güç iş yerine getirme)
20. Padişah kızın güzelliğine âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
21. Kuş da ötmeye başlar. Padişah bu kızla nikâhlanır. (W^0 = Evlenme)

II. Hareket

22. Kız bir gün hastalanır ve ilacı alması için oğlanı padişah gönderir. Yine gemiyle gider. ($G^2=$ İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
23. Yolda karga oğlana ne olduğunu sorar. ($D^2=$ Bağışçının ilk işlevi)
24. Oğlan da anlatır. ($E^2=$ Kahramanın tepkisi)
25. Karga oğlana bir tüy verir. Gittiğinde karşısına bir saray çıkacağını ve oradaki iki aslanın ağzına tüyü vurduğunda aslanların bir şey yapmayacağını söyler. ($F^1=$ Büyülü nesnenin alınması)
26. Oğlan ilacı alır ve karga da oğlanın omzunda kıza götürür. (KF^1)
27. Kız ilacı içer ve kendine gelir. Kargayı görünce ona kızar. Padişah da ne olduğunu sorar. ($D^2=$ Bağışçının ilk işlevi)
28. Kız da onun halayığı olduğunu ama kendisini kargaya çevirdiğini söyler. ($E^2=$ Kahramanın tepkisi)
29. Kargayı eski haline dönüştürür. ($K^8=$ Giderme)
30. Kız padişahın oğlanı evlat edinmesini kızla da nikâhlanmasını ister. Düğünleri olur. ($W^0=$ Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^2_1 f^9 (A^8 M D^2 E^2 F^1 G^2 N)^2 a^1 W^0$

II. Hareket $G^2 D^2 E^2 F^1 KF^1 D^2 E^2 K^8 W^0$

62. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişah vardır. Bu padişahın karısı bir gün hastalanır ve padişaha kemerini verip, öldüğünde kemer kimin beline olursa onunla evlenmesini söyler. Kadının vadesi dolar, ölür. Padişah evlenmek için birisini aramaya başlar ancak karısının vasiyeti aklına gelir. Adamlarını çağırıp karısının kemerini verir, kemer kimin beline olursa onu alıp getirmelerini emreder.

2. Gönderdiği adamlar bütün şehri gezer, kemer kimsenin beline olmaz, padişaha durumu anlatırlar. Padişah olanları duyunca kimseyle evlenmeme kararı alır ve kemeri hazineye kaldırtır. Bu padişahın yetişkin bir kızı vardır. Kız bir gün hazinedeki kemeri bulur ve beline takar.

3. Kız ortalıkta gezerken padişah kızının belindeki kemeri görür. Karısının dediğini hatırlar ve kızıyla evlenmesi gerektiğini düşünür. Padişah vezirlerini çağırır, kızıyla

evleneceğini söyler. Vezirler böyle bir şeyin olamayacağını bildirirler. Padişah da “Bir adam bahçesine ağaç dikince meyvesinden yer.” der. Vezirler padişahın işine karışmazlar ve kızı vermeye karar verirler.

4. Düğün kurulur, kız düğünün kimin olduğunu sorar. Vezirler şah babasıyla kendisinin olduğunu söyleyince kız da öyle bir şeyin olamayacağını söyler. Vezirler de babasının isteği olduğunu, yapılacak bir şeyin olmadığını kızı iletirler.

5. Kız duyduklarından sonra uzun uzun düşünür ve bir gece kaçıp yollara düşer. Kız gide gide bir şehre gelir. Erkek kılığına girip kürkçü dükkânına girer. Satıcıya kendisi için sadece gözlerinin görüneceği her yeri kapalı olan bir kürk yapmasını, çok para vereceğini söyler. Kürkçü kabul eder, kürkün yapımı bitince kız parasını öder, üstüne giyinir ve tekrar yola koyulur.

6. Bir çeşme başına gelir. Çeşmenin başındaki ağaca çıkar. Uzakta bir şehir vardır. O şehrin padişahının atları o çeşmeye su içmeye gelir. Seyis atları sulamak için çeşmeye getirir. Atlar yalaktan kızın yansımasını görünce ürküp su içmez. Seyis zorlasa da hayvanlar suya yanaşmaz.

Seyis şüphelenip yalağa yanaşınca kızın yansımasını görür. Kızı hayvan sanıp ağaca çıkar ve kızı alıp padişaha götürür.

7. Padişah çok güzel bir hayvan olduğunu düşünerek kızı haremine yollar. Haremde kızı gören padişahın annesi kızı çok sevdiği için adını Elmacık koyar ve hiç yanından ayırmaz. Kadın ne tür bir hayvan olduğunu bilemez. Bir gün padişahın annesi bir halayığı azat eder. Halayığın düğününe gidecekken Elmacık’ı ne yapacağını bilemez. Halayıklardan birini çağırır ve Elmacık’ı düğüne gidip gelinceye kadar emanet eder.

8. Padişah bu nasıl hayvandır diye düşünüp dururken annesi saraya geri döner. Düğünde çok güzel bir kız gördüğünü haber vermeye geldiğini söyler. Padişah kızı merak eder ve görmek ister. Kız da kürkü çıkarıp düğüne gider, padişahın annesinin gördüğü kız da bu kızdır.

9. Padişah kızı çok görmek isteyince annesi sabah düğüne birlikte gidebileceklerini söyler. Sabah annesi padişaha şalını getirmesini ister. Halayıklar şalı getirirken Elmacık şalı yırtar, padişah şalın yırtıldığını görünce annesine darılır ve düğüne gitmekten vazgeçer.

10. Elmacık da padişahın annesi gidince kürkünü çıkarıp giyininir, süslenir ve düğüne gider. Padişahın annesi kızı düğünde görünce padişaha, kızın bugün de geldiğini, herkes gelini bırakıp ona baktığını anlatınca padişah kızı iyice merak etmeye başlar.

11. Bir gece padişah rüyasında Elmacık'ın kürkünden çıkıp insan olduğunu görünce hemen annesini çağırıp Elmacık'ın düğünde gördüğü kız olduğunu, onu getirmesini, onu keseceğini söyler, kılıcını çeker. Kız kesileceğini anlayınca kürkü çıkarır. Padişahın annesi kızı hemen tanır. Düğünde gördüğü kızın o olduğunu söyler. Padişah kızı görür görmez âşık olur, nikâh yapıp kırk gün, kırk gece düğünleri olur.

12. Kızın babası olan padişah da kızının kaçtığını duyunca kendi ağacının meyvesini yiyemediğini, gidip onu bulacağını, bulamazsa da geri dönmeyeceğini söyleyerek tacını, tahtını bırakarak yola çıkar. Gide gide bir dağ başına gelir. Hava kararınca korkmaya başlar. Rahatını bozduğu için pişman olur. Hava iyice kararınca dağdan aşağı iner. Bir dere görür, gelen geçen olursa gideceği yeri sormak için orada beklemeye karar verir.

13. Aradan çok geçmeden dereye ikisi erkek birisi kız üç güvercin gelip suya dalıp çıkar. Çırpınarak insan kılığına girerler. Erkeklerden birisi kız kardeşlerini birine verip kendileri de evlenmek istediklerini konuşurlar. İnsanoğullarından biri görse de şu kılıklarından kurtarsa hep insan kılığında olsalar derken kız kardeşleri, hep dağda, bayırda gezdiklerini onları kimin göreceğini söyler.

14. Erkeklerden biri de, bu kılıktayken elbiselerini yakarsa hep böyle kalacaklarını, şah babaları öldüğünde onları bu kılığa soktuklarını, aslında insan olduklarını söylerler ve yatıp uyurlar. Padişah konuşulanları duyar. Onların uyduğunu görünce kuş kıyafetlerini alıp yakar. Kıyafetleri yanarken kızın içine bir ateş düşer, uyanır. Ağabeylerini de uyandırır. Kardeşler ne olduğunu önce anlayamazlar, sonra padişahı görürler, yanına gidip konuşurlar ve kendi konuşmalarını padişahın duyduğunu anlarlar.

15. Birbirlerine nereden geldiklerini nereye gittiklerini anlatırlar. Oğlanlar padişaha kız kardeşlerini vermeyi, padişahın da kendilerine iki kız bulup evlendirmelerini söyler. Padişah kızı çok beğenir ve tekliflerini kabul eder. Kendisi kızla nikâhlanır, oğlanlara da iki kız bulur, onları da nikâhlar. Padişah, erkeklerden birini büyük vezir, birini küçük vezir yapar. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar ve hep birlikte yaşarlar.

62. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişah vardır. (α = Açılış)
2. Bir gün padişahın karısı hastalanır ve padişaha bir kemer verir. (I^3 = Özel işaret)
3. Padişaha kendisi ölünce kemer kimin beline uyarsa onunla evlenmesini söyler. (J^2 = Zafer)
3. Padişahın karısı kısa bir süre sonra ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
4. Padişahın bir de kızı vardır ve bir gün kız kemeri bulur ve beline takar. Padişah da kızıyla evlenmesi gerektiğini vezirlerine söyler. (A^{XVI} = Kötülük)
5. Vezirleri böyle bir şeyin olamayacağını söyledilerse de padişaha karşı gelemezler. Düğün kurulur ve kız vezirlere düğünün kimin olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Vezirler de kızın kendi düğünü olduğunu söylerler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
7. Kız oradan kaçar. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)

II. Hareket

8. Kız, bir şehre gelir ve orada bir kürkçü dükkânına girer ve kendisine erkek kıyafetleri yapmalarını ister. Karşılığında çok para verir. (T^3 = Şekil değiştirme)
9. Bir çeşme başına gelir ve orada bir ağaca çıkar. Padişahın seyisleri de atlara o yalaktan su verirlerken kızı ağaçta görürler ama bir hayvan sanırlar ve doğru padişaha götürürler. Padişah hayvanı çok beğenir ve hareme yollar. Orada da padişahın anası çok sever bu hayvanı ve yanından hiç ayırmaz. ($Grkç$ = Gerekçe(lendirme)ler)
10. Bir gün azat ettikleri bir halayığın düğününe padişahın anası da gitmek ister. Hayvanı bir halayığa emanet eder. Kadın düğüne gidince kız da kıyafetlerini değiştirir ve düğüne gider. (K^8 = Giderme)
11. Padişahın anası düğünden dönünce bir kız gördüğünü, çok güzel olduğunu padişaha anlatır. Padişah da kızı görmek ister. Ertesi gün beraber gideceklerken Elmacık şalı yırtar ve padişah anasına gücenir. Düğüne gitmez. Anası da düğüne yine o kızın geldiğini anlatır. Padişah iyiden iyiye kızı merak eder. ($Grkç$ = Gerekçe(lendirme)ler)
12. Bir gece padişah Elmacık'ın kürkünden çıkıp kız kılığına girdiğini görür ve anasını çağırır. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)

13. Hemen kızı getirmesini ve onu keseceğini söyler. (A^{13} = Kötülük)
14. Kız, kesileceğini anlayınca hemen kürkü çıkarır. Padişahın anası da kızı hemen tanır. (Q = Tanı(n)ma)
15. Padişah kızı görür görmez âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
16. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur. (W^0 = Evlenme)

III. Hareket

17. Kızın padişah babası kızının kaçtığını öğrenince kızı bulmak için yola çıkar. ($C\uparrow$ = Gidiş)
18. Bir dağ başına gelir ve birileri gelir diye bekler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
19. O sırada iki erkek, bir kız güvercin gelir ve silkinerek insan kılığına dönerler. (K^8 = Giderme)
20. Aralarında konuştuklarını duyar. Eğer kuş kıyafetlerini biri yakarsa insan olarak yaşayacaklarını anlatırlar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
21. Kızın babası bunu duyunca onlar uyudukları sırada kuş kıyafetlerini yakar ve büyüleri bozulur. (K^8 = Giderme)
22. Kızın babası kızı beğenir. Kardeşlerine de iki kız bulur. Düğünleri olur ve beraber yaşarlar. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha I^3 J^2 \beta^2 A^{XVI} D^2 E^2 C$

II. Hareket $T^3 K^8 B^1 A^{13} Q a^1 W^0$

III. Hareket $C\uparrow (K^8)^2 W^0$

63. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir odun yarıcının bir oğlu vardır. İhtiyar odun yarıcı hastalanır, oğluna da öldüğünde gittiği ormana gidip işe devam etmesini söyler. Fakat orada bulunan filan ağaca dokunmamasını da tembih eder. Birkaç gün sonra da odun yarıcı ölür.
2. Oğlan, babasının dediği gibi her gün ormana gider, odun keser. Bir gün babasının kesmesini yasakladığı ağaç gözüne ilişir. Babasının neden böyle dediğini merak eder. Ağacı kesmeye karar verir. Ağaca yaklaştıkça ağaç uzaklaşır. Oğlan bir ağaca çıkar. Gece o ağacın üstünde kalır. Sabah olduğunda bakar ki merkebini kurtlar yemektedir.

Ağaçtan iner ve kesmesi yasak olan ağaca doğru davranır. Üçüncü gün yine kesmeye çabalar.

3. O gün yılanla koca bir filin kavga ettiğini görür. Yılan fili yutar. Filin dişi yılanın ağzında kalır. Yılan oğlanı görür ve filin dişini kırıp kendisini kurtarırsa istediğini yapacağını söyler. Fil de oğlana yılanı öldürürse iyilik yapacağını duyurur. Oğlan yılanı kurtarmanın kolay olduğunu düşünür ve yılanı kurtarır.

4. Yılan oğlanı bir havuz başına götürür. Oğlana kendisinin havuza gireceğini söyler. Oğlana da orada kendisini beklemesini, ortalık birbirine karışmaya başladığında korkmamasını, âdem kılığında çıkıp geleceğini ve duyduğu gürültünün biteceğini anlatır. Dediği gibi yılan havuza girip çıkar. İnsan olur. Oğlanla yollara düşer.

5. Yılanoğlu çocuğa gittikleri yerde annesinin olduğunu, kapıyı çalınca “Gel kardeşim!” diyeceğini, sonra da annesine olanları anlatacağını söyler. Annesi oturmasını söylediğinde oturmamasını; kahve, çubuk ikram ettiğinde almamasını; neden bir şey istemediğini sorduğunda sadece höceredeki ayna parçasını istemesi gerektiğini bildirir. Kapıyı çalarlar ve oğlan yılanoğlanın dediklerini aynen yapar. Karı, oğlan höceredeki ayna parçasını istediğinde vermek istemez. Oğlu da kendisinden kıymetli mi olduğunu sorunca dayanamaz ve kadın oğlana aynayı verir.

6. Oğlan yolda ayna parçasını neden verdiklerini düşünürken birden karşısına bir Arap çıkar. Oğlan Arap’tan korkar. Arap da “Emret sultanım!” der. Çocuk Arap’tan yemek ister. Arap yemeği getirir. Oğlan Arap’ın başka bir şey yapıp yapmayacağını merak eder. Aynaya bakar ve Arap gelir. Arap’tan bir saray ister. Hemen bir saray kurulur. Sonra sarayın yıkılmasını ister. Saray yıkılır. O sırada her şeyi Arap’a yaptırabileceğini anlar. Memleketinde padişahın kızı aklına gelir. Arap’tan kızı ister. Arap oğlanı söylediği yere götürür. Padişahın kızı da yanındadır. Bunlar birbirlerine sarılırlar. Sonra da saraydan çıkıp giderler.

7. Padişah uyandığında kızının olmadığını görür. Her yeri ararlar, kızı bulamazlar. Padişah tellal gönderir. Kızı kim bulursa bulana dünyalıklar verecektir. Fakat memlekette kimse kızı bulamaz. Koca karının biri padişaha kızı bulabileceğini ama içi teneke kaplı bir büyük sandık istediğini söyler. Padişah kadının dediğini yapar. İçine birkaç günlük de yiyecek koyup, kadını denize salıverirler. Sandık denizde oğlanın olduğu yere varır. Bu yer bir balıkçı köyüdür. İnsanlar balık avlamak için deniz kıyısında toplandıkları sırada denizdeki sandığı görürler. Sandığı denizden alırlar.

İçinden koca karı çıkar. Ona ne aradığını sorarlar. Koca karı da düşmanlarının kendisini böyle yaptığını, oranın aşığına gitmek istediğini söyler. Adamlar da kadına acırlar ve sarayın beyine götürürler.

8. Kadın sarayın kapısını çalar. Kız, kadına ne istediğini sorar. Kadın da hizmetçi olarak kendisini almaları için yalvarır. Kız da akşam beye sorar. Bey de kabul eder. Kadını bir odada oturturlar. Birkaç gün sonra içeride ne aşçı, ne işçi kimsenin olmadığını görür. Bu defa meraklanır. Bir gün kızın yanına gider ve kıza orada sıkılabileceğini beraber olduklarında eğlenebileceğini söyler. Kız beye danışır. Bey de kabul eder. Gündüzleri beraber olurlar. Bu defa kadın yemekleri, işleri kimin yaptığını sorar. Kız yine beye danışır. Bey de aklında bir fenalık olmadığı için kıza aynayı gösterir. Ertesi gün kız, kadına aynadan bahseder. Kadın kızı kandırır ve beyden aynayı almasını sağlar. Koca karı aynanın yerini öğrenir ve aynayı çalar. Arap çıkınca da kendisiyle hanımı filan yere götürmesini, sarayı da kül edip üstüne beyle kendisini oturtmasını, önüne de biraz yemek bırakmasını söyler. Arap kadının dediklerini yapar.

9. Çocuk işi anlayınca memleketine doğru yola çıkar. Memleketine vardığında saraya varıp aşçı yamağı olarak çalışır. O sırada kızın orada olduğunu öğrenir. Bir gün aşçı hastalanır. Oğlan da yemeği kendisinin yapabileceğini söyler. Kıza gidecek yemek tablasına yalakların önünde kalmış olan yemeği bir sahana koyar. Kız yemeği görünce oğlanın geldiğini anlar. Kız aşçıyı çağırır. Yanında kimin olduğunu sorar. O da kimsenin olmadığını söyler. Kız aşçıya iki kere daha sorar. En sonunda aşçı olanları anlatır. Kız babasına gider ve aşçının yanındaki oğlanı kahveci yapmayı önerir. Padişah da kabul eder. Kızla oğlan bu sayede zaman zaman konuşurlar. Koca karı da işi anlar. Hemen padişaha gider ve kızla oğlanın işi pişirdiğini söyler. Padişah da bunu duyunca hemen oğlanın boynunun vurulmasını emreder. Cellatlar çocuğun boynunu vuracakları sırada yalvarır. Onlar da çocuğa acırlar ve onu bir mağaraya bırakırlar.

10. Çocuğun bir de kedisi vardır. O kedi de mağaradadır. Mağaradaki tüm sıçanları kedi öldürür. Sıçanların şahı da bunu kimin yaptığını araştırır. Oğlanın kedisi olduğunu öğrenir. Oğlanın yanına gider. Askerlerinin kedi yüzünden kırıldığını anlatır ve oğlandan yardım ister. Oğlan onları kurtaracağını ama filan saraydaki koca karının ayna parçasını getirmelerini ister.

11. Sıçanların şahı kadını tanıyan olup olmadığını sorar. Bir topal sıçan tanır. Ondan aynayı getirmesini ister. Yanına iki kişiyi de alır doğru saraya koca karının odasına

giderler. Aynayı alıp şaha götürürler. Şah aynayı oğlana verir. Biraz ileride oğlan aynaya bakar ve Arap yine gelir. Oğlan Arap'tan bir kat temiz urba, birkaç alay atlı asker ister. Arap denilenleri hemen getirir. Oğlan urbaları giyer. Saraya varır. Padişah telaşlanır. Karşıdan gördüğü delikanlı padişaha kızını vermesini yoksa memleketi yakacağını söyler. Padişah oğlanı saraya alır. Hem kızını hem de tahtını oğlana verir.

63. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen dört hareketli masal.

I. Hareket

1. Odun yarıcının bir oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Adam bir gün hastalanır ve oğluna öldüğünde işini devam ettirmesini ve falan yerdeki ağacı da kesmemesini tembih eder. (γ^1 = Yasaklama)
3. Birkaç gün sonra ihtiyar oduncu ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
4. Çocuk babasının kesmemesini söylediği ağacı kesmeye çalışır. Fakat bir türlü kesemez. (δ^1 = Yasağı çiğneme)
5. Çocuk o sırada bir fille yılanın kavga ettiğini görür. Yılan fili yutar ve dişi de ağzında kalır. Hem yılan hem de fil kurtarılmak ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Oğlan yılanı kurtarır. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
7. Yılan oğlanı alır ve beraber bir havuz başına gelirler. Yılan havuza girer ve âdemoğlu olur. (T^5 = Biçim değiştirme)
8. Yola çıkarlar. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
9. Yılan çocuğu annesinin olduğu yere getirir. Annesi ne ikram ederse almamasını, ne derse yapmamasını tembihler. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
10. Oğlan da yılanın dediği gibi kadının dediği hiçbir şeyi kabul etmez. (Olmsz E^7)
11. Oğlan kadından hüceredeki ayna parçasını ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
12. Kadın da çocuğa ayna parçasını verir. (E^7 = Kahramanın tepkisi)

II. Hareket

13. Aynayı alır, tekrar yola çıkarlar. ($C\uparrow$)
14. Oğlan aynaya bakar ve bir Arap belirir. Ne dilerse dilemesini ister. (F^6_9 = Büyülü nesnenin alınması)
15. Oğlan önce yiyecek, sonra bir saray ister. Ardından da sarayın yıkılmasını ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)

16. Arap da oğlanın dediklerinin hepsini yapar. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
17. Oğlan bunların yapıldığını görünce memleketindeki padişahın kızı aklına gelir ve Arap'tan onu getirmesini ister. (a¹= Eksiklik)
18. Arap oğlanın isteği üzerine kızla oğlanı bir araya getirir. (Grkç=Gerekçe(lendirme)ler)
19. Padişah uyanınca kızını arar, bulamaz. Bir koca karı padişaha kızı bulabileceğini söyler. İsteklerini padişaha iletir. Padişah da kadının istediklerini temin eder ve onu denize atarlar. (/= Bağlantı ögesi)
20. Oğlanla kızın olduğu yere varan kadın orada balık avlayan adamları kandırır. (η¹= Aldatma)
21. Onlar da kadına acırlar ve onu saraya götürürler. (θ¹= Suça katılma)
22. Kadın kızı da kandırır ve orada hizmetçi olur. (η¹= Aldatma)
23. Kız da kadını saraya alır. (θ¹= Suça katılma)
24. Sonrasında kadın tekrar kızı kandırır. (η¹= Aldatma)
25. Aynaya sahip olur. (θ¹= Suça katılma)
26. Kızı ve aynayı alan koca karı, kızın babasının olduğu yere varır.(/= Bağlantı ögesi)
27. Oğlan da kızı bulmak için memleketine döner. (C↓)

III. Hareket

28. Oğlan saraya gelir ve orada aşçı olarak kalır. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
29. Bir gün aşçı hastalanır. Oğlan bütün yemekleri yatar. Ancak kızın odasına gönderdiği tabaktan kız oğlanın olduğunu anlar. (Q= Tanı(n) ma)
30. Kız, aşçıyı yanına çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)
31. Aşçıya tabağı kimin hazırladığını sorar. (ε³= Soruşturma)
32. Aşçı iki kere sormasında kıza doğruyu söylemez. (Olmsz ζ²= Bilgi toplama)
33. Üçüncü sormasında her şeyi anlatır. (Olml ζ²= Bilgi toplama)
34. Kız hemen babasına gider ve oğlanın kahveci olmasını ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
35. Padişah da kabul eder. (B³= Aracılık, geçiş anı)

IV. Hareket

36. Koca karı bu olanların ardından padişaha kızla oğlanın görüşüklerini haber vererek padişahı kandırır. (η¹= Aldatma)
37. Padişah da bunu duyunca oğlanın boynunun vurulmasını emreder. (A¹³= Kötülük)

38. Cellatlara yalvaran oğlan onların ellerinden kurtulur. Cellatlar oğlanı bir mağaraya bırakırlar. (KF¹)
39. Oğlanın kedisi de oğlanla beraberdir. Gittikleri mağarada ne kadar sıçan varsa kedi hepsini öldürür. Sıçanların şahı da oğlanın yanına gider. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
40. Oğlan sıçanların şahına eğer koca karıdaki aynayı getirirse sıçanları kurtaracağını söyler. (D¹⁰= Bağışçının ilk işlevi)
41. Sıçanlar aynayı getirirler ve oğlana teslim ederler. (E¹⁰= Kahramanın tepkisi)
42. Oğlan aynaya bakar ve Arap yeniden belirir. Ne istediğini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
43. O da isteklerini söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
44. Padişah kızını ve tahtını oğlana verir. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

- I. Hareket $\alpha \gamma^1 \beta^2 \delta^1 D^7 E^7 T^5 C D^7 Olmsz E^7 D^7 E^7$
- II. Hareket $C \uparrow F^6_9 D^7 E^7 a^1 (\eta^1 \theta^1)^3 C \downarrow$
- III. Hareket $O Q B^1 \varepsilon^3 (Olmsz \zeta^2) Olml \zeta^2 D^7 B^3$
- IV. Hareket $\eta^1 A^{13} KF^1 D^{10} E^{10} D^2 E^2 W^0_0$

64. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda üç kızlı bir adamla, üç erkek çocuklu başka bir adam vardır. Üç kız babası olan herkesten önce camiye gider. Üç oğlan babası da bir gün camiye gider, adama çocuğu olup olmadığını sorar. Adam da üç kız olduğunu söyleyince üç oğlan babası adama “Sen üç köpek babasıydın.” der. Adam bu sözlerden çok üzülür. Büyük kız babasının düşünceli olduğunu görünce sebebini sorar. O da işi anlatır. Kız da bu durumu çok önemsemez. Ertesi gün ortanca kız babasına sorar. O da yine anlatır. Ortanca kız da önemsemez. Küçük kız da babasına niçin düşünceli olduğunu sorar. Adam buna da anlatır. Küçük kız babasına “Sen de git üç katır babasıydın de.” deyip ödeşmesini önerir. Ertesi gün de kızın dediği gibi yapar.
2. Bir gün padişah tellalla Kirez Bey’in yüzüğünü kim çalıp getirirse tahtını ona vereceğini haber verir. Bunu yapmak zor bir iştir. Kimse deniz ortasındaki saraya gidemez. Üç oğlan babası olan herif de oğullarını gönderir fakat oğlanlar bir şey yapamadan dönerler. Üç kız babası olan herife büyük kızını at vermesini bu sayede suyu

geçebileceğini söyler. Babası da kızın istediği atı verir. Adam da kızın arkasından gider. Kızın önüne çıkınca da kız atını döndürür, eve gider. Sonra ortanca kız da büyük kız gibi at ister ve o da babası karşısına birden çıkınca atını döndürür ve eve döner. Küçük kız da oraya gideceğini babasına söyler. Bir erkek urbası giyer, atına atlar. Bir de evde beslediği finosunu alır. Adam diğer kızlarına yaptığını buna da yapar. İki kere kızın karşısına çıkar ama kız atını sürüp yoluna devam eder. Üçüncüde karşısına çıkınca kız ne istediğini sorar. Sonra adam kızına “Allah yardımcın olsun!” der ve kızı bırakır.

3. Kız da sarayın önündeki suyun yanına gelir. Atı taya bağlar, finoyu da bekçi koyar. Biraz uyur. Düşünde yeşil cübbeli, yeşil sarıklı, aksakallı bir derviş gelir. Kıza neler yapması gerektiğini anlatır. Sonra da kaybolur. Kız uyanınca dervişin dediklerini yapar. Saraya varır. Pencereden Kirez Bey bunları görür. Kıza sorular sorar. Kız da adamı kandırır. Kirez Bey de kızını alır sarayına çıkarır. Birkaç gün sonra Kirez Bey bunun erkekliğinden şüphelenir ve adını sorar. Kız adını söyler ama bey onun erkek olduğuna inanmaz ve anasına söyler. Anası da bahçedeki gülleri kızın yatağına koymasını sabah baktığında güller solduysa kız, solmadıysa erkektir, diye anlatır. Fino köpeği de kapıda bu konuşmaları duyar ve kıza olanları anlatır. Kız da finoya sabah altındaki gülleri toplamasını, yerine yeni güller koymasını söyler. Oğlan anasının dediklerini yapar. Solan gülleri köpek bahçede bir köşeye gömer. Kirez Bey sabah koyduğu güllerin solmamış olduğunu görür. Ama yine de erkek olduğuna inanmaz. Anasına onun kız olduğunda ısrar eder. Kirez Bey’in anası oğluna filan odaya erkek ve kadın urbaları koymasını, Ali’yi de oraya götürmesini, kadın urbasına bakarsa kız, erkek urbasına bakarsa erkek olduğunu anlayacağını söyler. Fino bu konuşmaları da kıza anlatır. Kirez Bey anasının dediklerini yapar. Kız bu defa erkek urbalarına bakar. Kirez Bey bunu da anasına anlatır. Anası oğluna kızını elmas, inci bahçesine götürmesini, incileri toplarsa kız, elini ona uzatmazsa oğlan olduğunu söyler. Fino konuşmaları kıza anlatır. Oğlan, anasının dediklerini yapar. Ama kız yine de kendini belli etmez. Anasına olanları anlatır. En sonunda oğluna onu hamama götürmesini söyler. Köpek kıza konuşmaları anlatır. Kızını hamama çağırır. Kız da kabul eder. Bey soyunur, yüzüğünü de rafa koyar. Kız da beyin arkasında yüzüğü alır, kapıyı kilitler, duvara da bir yazı yazar, atına biner, beriki yakaya geçer.

4. Bey, hamam kapısını kırar. Kızın yazdığı yazıyı okur. Anasına olanları anlatır. Kızı oraya getirmenin çaresini ararlar.
5. Kız evine döner. Yüzüğü babasına verir. Babası da yüzüğü padişaha götürür. Padişah kızın babasını vezir yapar. Aradan bir vakit geçtikten sonra kızın babası oğlanların babasına rastlar. Kızın babası oğlanların babasına kızının yüzüğü alıp getirdiğini söyler ve oğlanların babası çok utanır.
6. Kirez Bey bir büyücüzade bulur. Ona para verir. Filan kızı bulmasını, küpe koyup getirmesini ister. Koca karı küpüne biner, gece kızı yatağından alır. Beyin sarayına getirir. Bey kızla sabaha kadar yatar. Kız uyanınca beyi yanında görür. Ona yalvarır. Sonra bey, kızın babasını çağırır. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

64. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden tek hareketli masal.

1. Evvel zamanda üç kızlı bir adamla, üç erkek çocuklu başka bir adam vardır. (α = Açılış)
2. Üç erkek çocuklu adam, üç kızlı adama çocuğu olup olmadığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
3. O da üç kızı olduğunu söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
4. Üç erkek çocuklu adam bunu duyunca adama “ Üç köpek babasıdır.” der. Adam da bu sözlere üzülür. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
5. Üç kızlı adamın büyük ve ortanca kızları babalarının üzüntüsünün ne olduğunu sorarlar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Adam da anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
7. Küçük kız da sorar babasının üzüntüsünün ne olduğunu. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
8. Kız da babasına üç oğullu adama onun da üç katır babası olduğunu söylemesini ister. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
9. Padişah tellal yollar ve Kirez Bey’in yüzüğünü getirene tahtını vereceğini söyler. (M= Güç iş)
10. Üç oğlan babası da oğullarını gönderir ama denizin ortasındaki saraya gitmeyi başaramazlar. (Olmsz E^1 = Kahramanın tepkisi)
11. Üç kız babasının da büyük ve ortanca kızları bu işe kalkışır ama başarılı olamazlar. (Olmsz E^1 = Kahramanın tepkisi)

12. Küçük kız erkek kıyafetleri giyer. (T⁵= Biçim değiştirme)
13. Kızların babası en küçük kızı da üç kere dener. (D¹= Bağışçının ilk işlevi)
14. Kızın babası üçüncüsünde kıza “Yolun açık olsun.” der. (B³= Aracılık, geçiş anı)
15. Kız da yola çıkar. (C= Karşıt eyleme geçiş)
16. Kız, kıyıya gelince atını bağlar, köpeğini de bekçi olarak koyar. Biraz uyur. Rüyasında bir derviş kıza neler yapması gerektiğini anlatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
17. Kız da dervişin dediklerini yapar. (E¹= Kahramanın tepkisi)
18. Kirez Bey kızı görünce ona ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
19. Kız da Kirez Bey’i kandırır. (η³= Aldatma)
20. Kirez Bey, kızı alır, saraya götürür. Anasına kızın erkek olduğuna inanmadığını söyleyince kadın da üç farklı şekilde onun kız mı erkek mi olduğunu anlayacak işler yaptırır. (D¹= Bağışçının ilk işlevi)
21. Her seferinde kız fino köpeğinin sayesinde kendini ele vermez. (f⁹= Büyülü nesnenin alınması)
22. Sonunda hamama gitmelerini, orada onun kız mı erkek mi olduğunu anlayabileceklerini oğlanın anası söyler. Hamama beraber giderler. Kirez Bey soyunur, yüzüğü de çıkarır. Kız da yüzüğü alır. (N= Güç iş yerine getirme)
23. Bey’in de üstünden kapıyı kilitler. Bey’e bir de not yazar. (KF¹)
24. Kız evine döner. (↓= Dönüş)
25. Bey, kapıyı kırıp anasına olanları anlatır. Birlikte çare aramaya başlarlar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
26. Kız yüzüğü babasına verir. O da padişaha götürür. Padişah kızın babasını vezir yapar. Bir gün oğlanların babasıyla karşılaşır ve ona yüzüğü kızının getirdiğini söyler. O da çok utanır. (/= Bağlayıcı öge)
27. Kirez Bey bir büyücü bulur ve ona kızı alıp getirmesini söyler. (A⁵= Kötülük)
28. Koca karı küpe biner, kızı alır. Kirez Bey’in yanına getirir. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
29. Ertesi gün kız uyanınca beyin yanında olduğunu görür ve ona yalvarır. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
30. Bey kızın babasını çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)
31. Kirez Bey kızla kırk gün, kırk gece düğün yapar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

$\alpha (D^2 E^2)^3 M (O\text{Im}sz E^1)^2 T^5 (D^1)^3 B^3 C F^1 E^1 D^2 \eta^3 (D^1)^3 (f^9)^3 N KF^1 \downarrow A^5 G^5 B^1 W^0$

65. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir kadının üç oğlu, bir kızı vardır. Oğullarından en küçüğü biraz sarsak olduğundan akşama kadar kül içinde yuvarlanır durur.
2. Bir gün iki kardeş tarlaya çift sürmeye giderler. Annelerine de kız kardeşlerinin öğlen yemeğini getirmelerini söylerler. Anneleri de kızın yolu kaybedip devin yanına gitmesinden ve onu yemesinden endişelenir. Oğlanlar da kız kardeşlerine yolu öğretip tarlada çalışırlar, öğlen olunca kız kardeşlerini beklemeye başlarlar.
3. Kız yolu şaşırır, deve doğru gider. Üç başlı bir dev anasına rastlar. Dev anası orada ne aradığını sorar. Üç oğlu olduğunu ve onu görürlerse yiyeceklerini söyleyerek kızı kandırıp evine götürür.
4. Devin kocası üç pençeli de uzaktan onları seyrederek. Kızın geldiğini görünce saklanıp karısına kızı ateş üfletmesini söyleyerek onu yutmayı düşünür. Kadın kızı alır ocak başına götürür. Kız ocağı yakıp üfleyince dev arkasından gelir, kızı yutar.
5. Kızın kardeşleri akşama kadar kızı beklerler. Kız gelmeyince eve dönüp annelerine niçin yemek göndermediğini sorarlar. Anneleri de gönderdiğini söyleyince kızın yolu kaybedip devin yanına gitmiş olduğunu anlarlar.
6. Büyük kardeş onu kurtarmak için yola çıkar. Epey yol gittikten sonra bir fırına gelir. Oradan geçen bir yolcu çocuğa nereye gittiğini sorar. Çocuk olanları anlatır, yolcu da fırından ekmeğe yerse devi öldürebileceğini söyler.
7. Çocuk ekmeği yiyince patlayacak gibi olur, bırakıp gider.
8. Çocuk büyük bir kazanın yanına gelir. Kazanın içi şarap doludur. Yine bir yolcu oğlana nereye gittiğini sorar. Oğlan da olanları anlatır. Yolcu, kazanın içindeki şarabı içerse devi öldürebileceğini söyler.
9. Oğlan şarabı içince yine patlayacağını söyleyerek oradan kaçar.
10. Oğlan bir yolun ağzında iki köprü olan yere gelir. Köprülerden biri demir, biri ağaçtandır. Köprünün öbür tarafında ise biri tatlı, biri acı elma ağacı vardır.
11. Oğlan yolun ağzına geldiğinde üç peçeli karısına oğlanın demir köprüden mi ağaç köprüden mi geçeceğini, tatlı elmadan mı, acı elmadan mı yiyeceğini sorar.

12. Oğlan ağaç kırılr diye demir köprüden geçer, elma ağaçlarının yanına gelince de acı elmayı geçip tatlı elmayı yer.
13. Dev anası olanları  peneliye anlatır.  peçeli de karısına onu da kız gibi kandırıp getirmesini söyler. Dev anası oğlanın yanına gider, ne aradığını sorar. Oğlan da her şeyi anlatır.
14. Dev anası oğlanı kandırır, evine götürür, kıza yaptığı gibi ocak fletip onu da deve yutturur.
15. Oğlanın anası bekler, ortanca oğlan da onları getirmek için yola koyulur.
16. Aynı kardeşi gibi fırına, kazana, köprüye, elmaya denk gelir; onun yaptıklarını yapar ve üç peelinin midesine gider.
17. Anne ve küçük oğlan yine bekler. Küçük oğlan hepsini getirmek için yola çıkar. Oğlan dışarı çıkınca küllerini silkeler, o sırada rüzgâr çıkar, ne kadar ifti varsa sabanlarını bırakıp kaçarlar.
18. Oğlan bu saban demirlerini toplayıp demirciye götürür, demirciden büyük ve sağlam bir gürz yapmasını ister.
19. Demirci gürzü yapar, oğlan gürzü havaya atar ve gürz parmağına düşünce paramparça olur. Oğlan da grzn olmadığını söyler. Kle bulanarak yeniden silkinir. Yine iftiler kaçınca oğlan saban demirlerini toplayıp diğerleriyle birlikte demirciden yeniden gürz yapmasını ister. Oğlan gürzü dener ve sağlam olduğunu görür. Yoluna devam eder.
20. Oğlan kardeşlerinin uğradığı fırına gelir. Onların gördüğü yolcuyla karşılaşır, yolcu diğerlerine dediği gibi devi öldürmesi için bir fırın ekmeği yiyip kazandaki şarabı içmesi gerektiğini söyler.
21. Oğlan bütün ekmekleri yer, sonra da kazandaki bütün şarabı içer. Yoluna devam eder. Köprüleri görür, hangisinden geçeceğini düşünürken karşıdan  pençeli oğlanı görür.  pençeli karısına oğlanın hangi köprüden geçeceğine, hangi elmayı yiyeceğine bakmasını ister.
22. Oğlan tahta köprüden geçer, acı elmayı yer. Dev anası gördüklerini  peneliye anlatır.  pençeli onun diğerleri gibi ateş fletmekle yenilmeyeceğini, gürzüyle onun hakkından gelmeyi düşünür.

23. Oğlan üç pençeliyi görür, yanına gelip selam verir, dev de selamı alır. Dev selam vermeseydi onu yiyeceğini söyleyince, oğlan da selamını almasaydı onu güzle öldüreceğini söyler. Dev çok şaşırır.
24. Dev ile oğlan vuruşurlar. Oğlan hem devi hem de devin karısını öldürür, devin karnını kesip kardeşlerini çıkarır hep birlikte eve giderler.
25. Yarı yola geldiklerinde oğlanın kardeşleri devin karnından çıktıkları için susamışlardır. Oğlan da oralarda bir kuyu olduğunu söyler ve kuyuya gelirler. Kuyunun yanına geldiklerinde bellerindeki kuşakları birbirine bağlayarak büyük kardeşlerini aşağıya indirirler.
26. Kuyunun yarısına geldiğinde oğlan “Yanıyorum!” deyince onu çıkarırlar, ortanca oğlanı indirirler o da yarı yolda “Yanıyorum!” diye bağırır. Onu da kuyudan çıkarırlar. Sıra üçüncü oğlana gelir. Oğlan kardeşlerine “Ölüyorum!” dese de kendisini çekmemelerini, aşağıya bırakmalarını söyler.
27. Kardeşleri oğlanın dediğini yaparlar. Oğlan kuyunun dibine vardığında bir oda görür. Oda da üç tane afet gibi kız vardır. Kızlar oğlana nasıl geldiğini, orada bir devin olduğunu söylerler. Oğlan da dev için geldiğini söyleyerek, kızlardan devin odasını sorar.
28. Kızlar oğlanı vazgeçirmek isteseler de oğlan devin odasına gider. Dev oğlana korkmadan nasıl geldiğini sorar. Oğlan da onu öldürmeye geldiğini söyler. Dev bunu duyunca güzünü alır ayağa kalkar. Devle vuruşurlar. Oğlan devi öldürür. Kızlar sevinirler.
29. Oğlan kızları alır, kuyunun başına gelir. Bir testi de su ister. Kızlara kimin küçük, kimin büyük olduğunu sorar. Kızların küçüğü diğerlerinden de güzeldir. Kendisi de evin küçüğü olduğu için küçüğü kendine alır. Kızları yukarı çektirir. Küçük kıza sıra geldiğinde oğlana en güzeli kendisi olduğu için önce oğlanın çıkmasını ister. Kendisi çıkarsa kardeşlerinin onu kuyuda bırakacağını söylerse de oğlan razı olmaz Kız da oğlana bir kutu çıkarır verir. Kız oğlana başı sıkıştığında kutunun içinde çakmak taşı olduğunu, onu çakınca bir Arap’ın çıkacağını, ona ne isterse yaptıracağını söyler.
30. Kız, kardeşleri onu bırakacak olursa aşağıda bir havuz olduğunu, havuza her gün biri siyah, biri beyaz koyun geldiğini, eğer siyah koyunun üstüne binerse yerin yedi kat dibine atacağını uzun uzun anlatır.

31. Kızın dediği gibi kardeşleri oğlanı kuyudan çıkarmadan eve giderler. Kuyudaki oğlan bakar ki kardeşleri onu bırakıp gitmiş havuzun başına gelir. Sonra biri siyah, biri beyaz iki koyun havuzun başına gelir. Oğlan beyaz koyunun üstüne atlayayım derken siyah koyunun üstüne atlar. Yerin yedi kat dibine gider.

32. Kızın verdiği kutuyu açar. Çakmağı çakınca bir dudağı yerde bir dudağı gökte bir Arap belirir. Arap'a bir işkembe, bir de eski kıyafet getirmesini söyler. Arap da oğlanın dediğini yapar. Oğlan işkembeyi kafasına, kıyafetleri sırtına giyip memleketin içine doğru gider.

33. Bir turşucu dükkânına girer, turşucunun çırağı olur. Bir gün tellalın bağırdığını duyar. Ustasına ne olduğunu sorduğunda, ustası da memleketin suyuna bir devin dadandığını, deve bir kız verildiği zaman bir gün şehre su verdiğini, memlekette kız kalmadığı için sıranın padişahın kızına geldiğini duyurduğunu, padişahın devi kim öldürürse, kızını kim kurtarırsa ona vereceğini ve ne isterse yapacağını da söyler.

34. Oğlan bunları duyunca gizli bir yere gidip çakmağı çakar. Arap'a kendisine temiz kıyafetler, bir kalkan, bir de gürz getirmesini söyler. Oğlan kıyafetleri giyer, gürzü ve kalkanı yanına alıp saraya gider. Padişaha devi öldürmek istediğini iletir. Padişah kızını hazırlatır, onunla vedalaşır, yanlarına da birçok asker vererek onları yolcu eder.

35. Hep birlikte devin tuttuğu suyun başına gelirler. Oğlan biraz uyuyup dinlenir. Kıza da dev gelince uyandırmasını tembih eder. O sırada kız uzaktan devin geldiğini görür. Oğlanı uyandırmaya kıyamaz, acısından gözünün yaşı oğlanın yüzüne damlar.

36. Oğlan yüzüne soğuk bir şey gelince uyanır. Kızdan devin geldiğini öğrenir. Oğlan bunu duyunca bir eline kalkanı, bir eline gürzü alıp devin karşısına dikilir. Devle vuruşur ve devi yener.

37. Askerler ve kız sevinçle padişaha gidip müjdeyi verirler, padişah da üç gün, üç gece şenlik yaptırır. Dördüncü gün padişah oğlana kızını verir. Düğün hazırlıkları başlar. Ancak oğlan padişaha bir tane daha sevgilisi olduğunu, gidip onu getirmek istediğini söyler ve yola çıkar.

38. Oğlan ulu bir ağaca rastlar. Ağaca koca bir yılan sarılmış yukarı çıktığını görür. Yukarıda da birçok kuş yavrusu vardır. Oğlan gürzüyle yılanı öldürür. Kendisi de yorulduğu için ağaca yaslanıp uyur. Oğlan uyurken kuşun anaları gelir. Oğlanı görünce yavrularını yiyecek sanır. Yavrular da analarına oğlanın kendilerini yilandan kurtardığını söyler.

39. Kuş oğlana yavrularını kurtardı diye ne dilerse dilemesini söyler. Oğlan da kendisini dünya üzerine çıkarıp indirmesini ister. Kuş da oğlana kırk kantar et, kırk kantar su gerektiğini, gak deyince et, gık deyince su verirse kendisini çıkarıp indireceğini söyler.

40. Oğlan cebinden kutuyu çıkarıp çakmağı çıkar. Arap'tan kırk kantar et, kırk kantar su ister. Arap dediklerini getirince eti ve suyu kuşa gösterir. Kuş da onu kanadının altına alıp yola çıkar. Kuşa gak deyince eti, gık deyince suyu verir. Sonunda dünya üzerine gelir.

41. Gizli bir yere gidip çakmağı çıkar. Arap'a filan eve gitmesini, oradaki üç kadından en küçüğüne tılsımı verdiği oğlanın geldiğini söylemesini, ertesi gün herkes uyuduğunda gelip kendisini alıp götüreceği haberini yollar.

42. Gece Arap gider, oğlanın söylediklerini kıza anlatır. Ertesi gün de kızı alır, kuşun yanına gider. Kuş yine kırk kantar et, kırk kantar su ister. Arap istenilenleri getirir. Padişahın sarayına giderler, padişaha olanları anlatır. Padişah oğlana hem kızını, hem de sevgilisini verir. Kırk gün, kırk gece düğün yapar.

65. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva eden üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir kadının üç oğlu, bir kızı vardır. (α = Açılış)

2. Oğlanların ikisi tarlaya gider. (β^1 = Uzaklaşma)

3. Öğlen yemeğini de kız kardeşleri getirsin isterler. Anaları da kız yanlış yola giderse devin onu yiyeceğinden endişelenir. Oğlanlar da kıza yolu iyice öğretirler. (/= Bağlantı ögesi)

4. Kız tarlaya giderken yolu şaşırır. Dev anasına rastlar. Dev anası da kızı kandırır, evine götürür. (η^1 = Aldatma)

5. Devin kocası kızı yutar. (A^{17} = Kötülük)

6. Oğlanlar da eve varınca kızın yanlış yola gittiğini anlarlar ve büyük oğlan kardeşini aramaya gider. (C= Karşıt eylemin başlangıcı) (M= Güç iş)

7. Oğlan yolda fırına, kazana, köprü ve ağaca rastlar ve devin kocası karısına oğlanı kız gibi kandırıp getirmesini ister. (η^1 = Aldatma)

8. Dev, oğlanı da yutar. (A^{17} = Kötülük)

Ortanca oğlanın da başına büyük oğlana gelenler gelir.

9. Küçük oğlan kardeşlerinin gelmediğini görür ve hepsini getirmek için yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

10. Küçük oğlan diğer ikisinin yaptıklarının tersini yapar ve devle vuruşur ve onu ve karısını öldürür. (H- J= Mücadele- Zafer)

11. Devın karnından kardeşlerini çıkarır ve dönme için yola çıkarlar. (N= Güç iş yerine getirme)

II. Hareket

12. Yolun yarısında devın karnındaki kardeşler susarlar. Küçük oğlan da onları bir kuyunun başına getirir. İki oğlan kuyuya inmeden “ Yandım!” diye yukarı çıkar. Küçük oğlan kuyuya iner. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

13. Aşağı indiğinde üç güzel kız görür. Onlara devın yerini sorar. Onlar da oğlanı vazgeçirmek isterler, ama oğlan vazgeçmez. Devle vuruşur ve onu da yenerek kızları kurtarır. (H- J= Mücadele- Zafer)

14. Kuyudan kızları çıkarır. En küçük kızı kendisi alır, çünkü kendisi de en küçüktür. Diğerlerini yukarı çıkarır. Küçüğe sıra geldiğinde kardeşleri onu görünce oğlanı kuyuda bırakacaklarını söyler. Bu yüzden önce oğlanın yukarı çıkmasını ister ama oğlan razı olmaz. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

15. Kız da oğlana sihirli bir kutu verir. Kutudaki çakmağı çakınca bir Arap’ın çıkıp dilediği her şeyi yapacağını uzun uzun anlatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

16. Kızı yukarı çekince en güzelini oğlan aldı diye oğlanı orada bırakıp eve doğru yola çıkarlar. (A¹= Kötülük)

17. Oğlan kız yukarı çıkmadan önce söylediği gibi bir havuza gelir. Havuza gelen koyunlardan yanlışlıkla siyah koyunun üstüne atlar ve yerin yedi kat altına iner. (G²= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

18. Oğlan kutudaki çakmağı çakar ve Arap’tan bir işkembe ve eski giysiler ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)

19. Arap oğlanın dediğini yapar ve memleketin içine gider. (E⁷= Kahramanın tepkisi)

20. Orada bir turşucuya çırak olur. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)

21. Bir gün oğlan duyduğu haber üzerine memlekette bir devin kızları alarak memlekete su verdiğini, padişahın kızının dışında hiç kız kalmadığını ve padişahın bu işi kim çözerse kızını ona vereceğini işitir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

22. Gizli bir yerde yine çakmağı çakar ve Arap'tan temiz giysiler, gürz ve kalkan ister. Doğru padişahın yanına varır. Bu işi yapacağını söyler. (T³= Biçim değiştirme)

23. Padişah kızını hazırlatır, birçok askerle beraber oğlanı gönderir. (B²= Aracılık, geçiş anı)

24. Dev in tuttuğu suya gelince oğlan biraz uyur. Kıza da dev gelince uyandırmasını ister. Dev gelince onunla vuruşur ve devi yener. (H- J= Çatışma- Zafer)

25. Kızı alır, beraber saraya giderler. Padişah çok sevinir ve kızını vererek düğün hazırlıklarına başlanır. (w¹= Evlenme)

III. Hareket

26. Oğlan padişahın bir sevdiğinin olduğunu onu da alıp getirmek istediğini söyler. Tekrar yola çıkar. (C↑)

27. Yolda bir ağaca sarılmış bir yılan görür. Ağaçtaki yavruları yiyecektir. (d⁷= Bağışçının ilk işlevi)

28. Oğlan gürzüyle yılanı öldürür. Kuş yavrularını kurtarır. (E⁷= Kahramanın tepkisi)

29. Kuşların anaları gelince oğlanın yavrularına bir şey yapacağını sanır. Yavrular da onun yılanı nasıl öldürdüğünü anlatır. Kuş da oğlana yardım etmeye karar verir. (f⁹= Büyülü nesnenin alınması)

30. Oğlan da yeryüzüne çıkmayı istediğini söyler. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)

31. Kuş da oğlana kırk kantar et, kırk kantar su gerektiğini, gak deyince et, gık deyince su verirse kendisini çıkarıp indireceğini söyler. Oğlan kutuyu çıkarır. Çakmağı çakar ve kuşun istediklerini verir. Beraber yola çıkarlar. (G⁴=İki krallık arasında yolculuk, Bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

32. Yine çakmağı çakar. Arap'a kıza gitmesini ve kendisinin geldiğini, gece onu alacağını söylemesini ister. Kızı gece alır. Kuşun üstüne binerler ve yeniden yola çıkarlar. (C↓)

33. Padişah hem kızını, hem de getirdiği kızı oğlana nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^1 \eta^1 A^{17} C M (\eta^1 A^{17})^2 C H- J N$

II. Hareket $G^5H- J F^1 0A^1 G^2 D^7 E^7 O B^2 H- J w^1$

III. Hareket $C\uparrow d^7 E^7 f^9 D^7 G^4 C\downarrow W^0$

66. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda yaşayan bir padişah vardır. Padişahın çocuğu yoktur. Lalasıyla bir gün gezmeye çıkarlar. Dere kenarında otururlarken bir kırbaç vurulur ve yeşil urbalı, aksakallı bir derviş gelir.
2. Derviş selamlar, padişaha orada ne yaptığını sorar. O da selamını alır. Dervişe onun padişah olduğunu nereden anladığını sorduğunda o da kıyafetinden anladığını söyler. Padişah, o zaman derdini de bileceğini söyleyince derviş padişaha ve vezire birer elma verir. “Yarısını siz yarısını eşleriniz, kabukları da kısırağa verin.” der. Çocukları olduğunda isimlerini kendisinin koyacağını da söyler.
3. Her ikisinin de oğlu olur. Kısırak da bir tay doğurur. Padişahın oğlu büyüdüğünde derviş oğlanın rüyasına girer ve Çinimaçin padişahının kızını gösterir. Oğlan prensese âşık olur. O güne kadar isim koyulmayan çocuğa padişah ad vereceği sırada derviş gelip Beybörek, taya da Rengiboz adını verir.
4. Padişahın oğlu kızın aşkından yataklara düşer. Padişah ne olduğunu sorduğunda o da Çinimaçin padişahının kızına âşık olduğunu söyler. Padişah kızın babasının çok zalim olduğunu söylediye de oğlunu ikna edemez, oğlunun gitmesine çaresiz razı olur. Oğlan tayını da götürmek istediğini babasına iletir.
5. Tay oğlanı sırtına alır ve göz açıp kapayıncaya kadar bir çayıra getirir. Derviş kızın da rüyasında oğlanı göstermiştir. O da oğlana âşık olur ve aşk ateşiyle yanar. Oğlan çayırdaki yatarken kız penceresinden oğlanı görüp bayılır. O sırada kızın babası oğlanı görür ve kıza ne olduğunu sorar. Kız da anlatır. Kızın babası adamlarını gönderir, oğlanı zindana attırır.
6. Oğlanın zindana atıldığını öğrenince kız iyice aşk ile yanar. Oğlan da zindanda türkü söylediğinde kız bunu duyar. Zindancılardan türkü söyleyeni yanına getirmelerini ister. Zindancılar oğlanı kızın yanına getirirler. Kız zindancıları gönderir ve oğlanı belinden iple bağlar, saraydan aşağı sarkıtır. Oğlan Rengiboz’u çağırır. Tayın üzerine biner, gider. Akşam olunca kızı alır, beraber tayın üstüne binerler, göz açıp kapayıncaya kadar oğlanın şehrine varırlar.

7. Padişah oğlanla kızı görünce sevinir, düğün yapmaya kalkar. Düğün hazırlıkları yapılırken oğlan kahvedeki delikanlılardan ejderhanın elinde güzel bir kız olduğunu duyar. Delikanlılar ejderhanın elinden kızı alamadıkları için ağladıklarını söylerler. Oğlan bunu duyunca babasının yanına varır. Olanları anlatır ve kızı ejderhanın elinden alacağını söyler. Babası oğlunun yaşamak istemediğini söyleyerek onu kovar. Oğlan da saraydan ayrılır.

8. Oğlan tayına biner, ejderhanın sarayına gider. Kız oğlanı pencereden görür. Kızdan ejderhanın tilsimini öğrenmesini ister. Ejderha uyanınca kızın yanına gider. Kız ona kendisiyle ilgilenmediğini bu yüzden tilsimi her neyse onunla eğlenebileceğini söyleyerek tilsimi öğrenmeye çalışır.

9. Ejderha, denizin ortasında büyük bir balık olduğunu, sabahları denizden çıkıp karayı gözlediğini, onu kim öldürürse karnından bir kafes çıkıp suyun üstünde duracağını, içinde üç güzel kuş olduğunu, onlar ölürse kendisinin de öleceğini kıza anlatır.

10. Kız, ejderhanın yalan söylediğini söyler ve onu kovar. Ertesi gün oğlan geldiğinde kız ejderhanın dediklerini oğlana anlatır. Oğlan tayını çağırır. Kızın anlattıklarını yapar. Ejderhayı öldürür. Kızı da alır, şehre gelir.

11. Padişah da, oğlu gelmeyince prensesi vezirin oğluyla evlendirmeye karar verir. Düğünü gören oğlan getirdiği kızı başka bir yerde koca karıya emanet eder. Kendi de urbalarını değiştirerek eline bir saz alır, halkın içine girer. Türkü de söyler. Gelin olacak kız oğlanın sesini işitince Beybörek olduğunu anlar. Koşup oğlanın kucağına oturur. Vezirin oğlu da korkudan kenefin içine girer. Beybörek gider, oğlanı oradan çıkarır. Padişahla görüşen şehzade koca karının yanındaki kızı getirtir.

12. Padişah oğlunu prensesle, vezirin oğlunu ejderhadan kurtulan kızla evlendirir. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

66. Masalın Tahlili

H- J çiftini çiftini ihtiva eden tek hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişah vardır. (α = Açılış)

2. Padişahın çocuğu yoktur. (a^1 = Eksiklik)

3. Bir gün veziriyle birlikte gezmeye giderler. (β^1 = Uzaklaşma)

4. Bir derviş çıkagelir. Padişahla veziri selamlar ve ne yaptıklarını sorar. (D²=Bağışçının ilk işlevi)
 5. Dervişe padişah olduğunu nereden bildiğini sorduğunda o da kıyafetinden anladığını söyleyince, padişah dervişten derdini de söylemesini ister. (E²= Kahramanın tepkisi)
 6. Derviş bir elmayı ikiye böler, vezirle padişaha bu elmanın yarısını kendilerinin, yarısını karılarının, kabuklarını da kırsrağın yemesini söyler. (F⁷= Büyülü nesnenin alınması)
 7. Derviş çocukların adını kendisinin koyacağını da söyler. Bir zaman sonra padişah ve vezirin birer oğulları, kırsrağın da bir tayı olur. (KF¹)
 8. Derviş padişahın oğlunun rüyasında ona bir kız gösterir. Oğlan da kıza âşık olur. (a¹= Eksiklik)
 9. Oğlana isim verileceği sırada derviş oğlanlara, ata adlarını verir. Oğlan babasına Çinimaçın padişahının kızına âşık olduğunu, onu alacağını söyler. Babası razı olmasa da kabul etmek zorunda kalır. (B³= Aracılık, geçiş anı)
 10. Oğlan tayını da alır, saraydan ayrılır. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
 11. Tayın sırtına biner ve göz açıp kapayıncaya kadar bir çayıra varır. (G²= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
 12. Derviş, tıpkı oğlanın rüyasında kızı gösterdiği gibi, kızın rüyasında da oğlanı göstermiştir. Kız da oğlana âşık olur. Bir gün pencereden baktığında kız oğlanı görür ve bayılır. Kızın babası oğlanı görür. Adamlarına oğlanı getirmeleri için emir verir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
 13. Oğlanı getirirler. Kızın babası oğlanı zindana atar. (A¹⁵= Kötülük)
 14. Oğlan zindanda türkü söyler. Kız da zindancılara türküyü söyleyeni yanına getirmelerini söyler. Zindancılar oğlanı alır kıza getirirler. Kız da adamlar gidince oğlanın beline bir ip bağlar ve saraydan aşağı indirir. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
 15. Oğlan gece kıızı alır ve babasının sarayına dönerler. (↓= Dönüş)
 16. Babası oğluna bir düğün yapmak için hazırlıklara başlar. (w¹= Evlenme)
- II. Hareket
17. Evlilik hazırlıkları yapılırken oğlan bir gün kahvede delikanlıların güzel bir kıızı bir ejderhanın tuttuğunu, kimsenin kıızı kurtaramadığını öğrenir. (A¹⁵= Kötülük)

18. Oğlan saraya gelir. Babasına kızı kurtarmak istediğini söyler. Babası oğlanı kovar. Oğlan da saraydan ayrılır. (B⁵= Aracılık, geçiş anı)
19. Tayına biner ve hemen kızın olduğu saraya gelir. (G²= İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)
20. Kız oğlanı görür. Oğlan kıza ejderhanın tılsımını öğrenmesini söyler. (Grkç=Gerekçe(lendirme)ler)
21. Ejderha kızın odasına geldiğinde kendisiyle ilgilenmediğini söyleyen kız, ejderhadan tılsımının ne olduğunu, belki onunla eğlenebileceğini söyler. (ε²= Soruşturma)
22. O da tılsımının ne olduğunu kıza anlatır. (ζ²= Bilgi toplama)
23. Kız da oğlan geldiğinde ona ejderhanın anlattıklarını söyler ve oğlan kızın söylediği gibi yaparak ejderhayı öldürür. (H¹- J¹= Mücadele- Zafer)
24. Böylece kızı kurtarır. (K¹⁰= Giderme)
25. Beraber babasının sarayına dönerler. (↓= Dönüş)
26. Oğlanın babası oğlanı bekler, gelmeyince kızı vezirin oğluyla evlendirmeye karar verir ve hazırlıklara başlar. (w¹= Evlenme)
27. Oğlan saraya vardığında kızın evlendiğini duyar ve ejderhadan kurtardığı kıızı bir koca karıya emanet eder. Kendisi de bir çalgıcı kılığına girer ve saraya gider. (T³= Biçim değiştirme)
28. Sarayda diğer çalgıcılara katılır. Orada türkü söyler. Kız oğlan türkü söyleyince onun Beybörek olduğunu anlar. (Q= Tanı(n)ma)
29. Vezirin oğlu şhzadenin kendisine bir şey yapacağını sanarak kenefe kaçar. şhzade onu keneften çıkarır. Padişaha olanları anlatır. Emanet ettiği kızın aldırılmasını ister. (Ex= Ortaya çıkarma)
30. Padişah Çinimaçın padişahın kızını oğluyla, ejderhadan kurtarılan kıızı da vezirin oğluyla evlendirir. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^1 \beta^1 D^2 E^2 F^7 KF^1 a^1 B^3 C G^2 A^{15} G^5 \downarrow w^1$

II. Hareket $A^{15} B^5 G^2 \varepsilon^2 \zeta^2 (H^1- J^1) K^{10} \downarrow \text{_____} w^1 T^3 Q Ex W^0$

67. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda çocuğu olmayan bir padişah vardır. Bir gün lalasıyla avda gezerken yeşil sarıklı, yeşil çarıklı bir dervişle karşılaşır.
2. Derviş padişahla lalasını selamlar. Padişah da dervişe kendisinin padişah olduğunu bildiğini, gönlünün muradını da bileceğini söyler.
3. Derviş padişaha bir elma verir. Yarısını kendisinin yarısını da sultanın yemesini söyler. Ancak kendisi gelinceye kadar çocuğa isim koymamalarını da tembihler. Ayrıca çocuk on iki yaşına geldiğinde kendisinin olacağını da ekler.
4. Padişah dervişin dediğini kabul eder. Saraya gelir. Sultan dokuz ay on gün sonra bir kız doğurur. Kız on iki yaşına geldiğinde derviş hala kıza isim koymak için gelmez. Padişah da kızına ad koyacağı sırada derviş gelir ve adını Gül Hanım koyar. Kızı alıp götürür.
5. Kızı dağ başına götürüp bırakan derviş geleceğini söyleyip gider. Üç gün sonra gelen derviş mezarlıktaki ölüleri yerken gören kız ağaç kovuğuna saklanır. Derviş karnı iyice doyunca kızın yanına gider. Kızı göremeyen derviş aramaya gidince kız saklandığı yerden çıkıp ah eder.
6. O sırada başka bir padişahın oğlu da lalasıyla gezerken kızın sesini duyar. Kızı gören şehzade kıza âşık olur, söyleştikten sonra onu sarayına götürür ve onunla evlenir.
7. Kızın dokuz ay olduğunda doğumu yaklaşır, ama başka bir padişahla oğlanın babası o sırada kavgaya kalkışırlar. Şehzade de babası yaşlı olduğu için kavgaya kendisi gider. On gün sonra kız bir oğlan doğurur. Derviş de kızın doğurduğu oğlanı alıp götürür.
8. Saraydakiler çocuğu Gül Hanım'ın yediğini düşünürler ama şehzadeye söylemezler. Çocuğun öldüğünü duyururlar. Gül Hanım tekrar gebe kalır. Şehzade yine kavgaya gider. Gül Hanım bu defa bir kız doğurur. Derviş bu çocuğu da şehzade kavgadayken kaçıtır. Şehzade dönünce yine çocuğu sorar. Saraydakiler yine çocuğun öldüğünü söylerler. Gül Hanım tekrar gebe kaldığında şehzade hiçbir yere gitmeyip doğumu bekler. Doğuracağı gece şehzade uyuyakalır. Bir oğlan çocuğu doğurur. Ama şehzade uyuyunca derviş bu çocuğu da kaçıtır.
9. Şehzade uyanınca çocuğu sorar. Kız sesini çıkarmaz. Saraydakiler de işi bildikleri gibi anlatırlar. Şehzade anlatılanlara inanır. Gül Hanım'ı yere gömdürüp herkesin tükürmesini ister.

10. Dervişin kaçırdığı çocuklar büyürler. Derviş çocuklara ana ve babalarının kim olduğunu söyler. Çocuklar da her gün dervişten ana ve babalarına götürmesini isterler ama derviş çocuklara her şeyin zamanı olduğunu söyler.

11. Şehzade yeniden evlenmek için düğün hazırlıklarına başlar. Derviş düğün olacağı gün çocuklara adlarını söyler. Çocukları güzelce giydirip şehzadenin düğününe gönderir. Yolda gömülü bir kadına rastladıklarında da çiçekleri kadına verip, boynuna sarılıp mendille tükürüklerini silerek “ Ah, anacığım!” demelerini ister.

12. Çocuklar dervişin öğrettiği sözleri şarkı gibi tekrarlarlarken şehzade çocukların lakırdılarını işitir ve onların peşinden gider. Tam analarının yanına gelmişlerdir. Mendille yüzünü silecekleri sırada şehzade kadının yüzünü silmemelerini, onu kendisinin o hale getirdiğini söyler.

13. Çocuklar şehzadeye analarının o olduğunu söylerler. Her şeyi anlatırlar. Gerçeklerin ortaya çıkmasıyla şehzade Gül Hanım’la yeniden evlenir. Evlenecek olduğu kızı da veziriyle evlendirir. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

67. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişah vardır. (α = Açılış)
2. Padişahın hiç çocuğu yoktur. (a^1 = Eksiklik)
3. Bir gün padişah ve lalası gezmeye giderler. (β^1 = Uzaklaşma)
4. Karşlarına bir derviş çıkar. Derviş padişah ve lalasını selamlar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
5. Padişah dervişe kendisinin kim olduğunu bildiği gibi gönlündekini de biliyor olabileceğini söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
6. Derviş padişaha bir elma verir. Yarısını kendisinin, diğer yarısını da karısının yemesini ister. Çocukları olunca ismini kendisinin koyacağını ve on iki yaşına geldiğinde de çocuğu alacağını ekler. (F^7 = Bağışçının ilk işlevi)
7. Padişah razı olur. Hem kendisi, hem de karısı yarım elmaları yerler. Dokuz ay on gün sonra padişahın karısı bir kız çocuğu doğurur. Kız on iki yaşına geldiğinde derviş hala gelmediği için kızın adını koymak için bir tören hazırlar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

8. Tam adını koyacakları sırada derviş gelir. Kızın adını Gül Hanım koyar ve kızı alır, gider. ($A^1=$ Kötülük)

9. Kızı dağ başına bırakır. Üç gün bekleyen kız dervişin bir mezarlıkta ölülerini yediğini görür. ($A^{17}=$ Kötülük)

10. Derviş o halde gören kız bir ağaç kovuğuna saklanır. ($Rs^4=$ Yardım)

11. Dervişin karnı iyice doyunca kızın yanına gider ama kızı bulamaz. Onu aramaya gider. (\neq Bağlantı ögesi)

12. O sırada başka bir padişahın oğlu da lalasıyla gezerken kızın “ah”larını duyar ve kıza âşık olur. ($a^1=$ Eksiklik)

13. Kız olanları anlatınca oğlan kızı da alır, sarayına götürür ve evlenir. ($W^0=$ Evlenme)

II. Hareket

14. Kız gebedir. Padişah da başka bir padişahla kavgaya hazırlanır. Şehzade babası yaşlı olduğu için kavgaya o gider. ($C=$ Karşıt eylemin başlangıcı)

15. Kız on gün sonra bir oğlan doğurur. Derviş de gelir oğlanı alır, götürür. ($A^1=$ Kötülük)

16. Oğlan kavgadan döner ve çocuğu sorar. ($\epsilon^3=$ Soruşturma)

17. Saraydakiler çocuğu kızın yediğini düşünürler ama bunu şehzadeye söylemezler ve çocuğun öldüğünü söylerler. ($\zeta^3 =$ Bilgi toplama)

Gül Hanım’ın gebe kalması, şehzadenin kavgaya gitmesi, çocuk doğurması ve çocuğu dervişin alıp götürmesi tekrarlanır.

18. Gül Hanım yine gebe kalır. Bu defa şehzade hiçbir yere gitmez ve karısının yanında kalır. Doğuracağı gece şehzade uyuyakalır. ($\theta^3=$ Suça katılma)

19. Şehzade uyurken Gül Hanım bir oğlan doğurur ve derviş bu çocuğu da alır, gider. ($A^1=$ Kötülük)

20. Şehzade uyandığında çocuğu sorar. ($\epsilon^3=$ Soruşturma)

21. Kız sesini çıkarmaz. (Olmsz $\zeta^3=$ Bilgi toplama)

22. Saraydakiler de olanları bildikleri gibi anlatırlar. Şehzade de Gül Hanım’ı yere gömdürür ve herkesin onun yüzüne tükürmesini ister. ($A^{15}=$ Kötülük)

III. Hareket

23. Dervişin yanındaki çocuklar büyürler. Onlara ana ve babalarının kim olduğunu söylediğinde çocuklar dervişe ana ve babalarının yanına gitmek isterler. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
24. Derviş de zamanı gelince götürceğini söyler. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
25. Şehzade başkasıyla evlenecektir. Düğün günü derviş çocuklara adlarını söyler, onları giydirir ve giderken yolda gömülü bir kadın göreceklerini, onun yüzünü mendille silmelerini, o kadının anaları olduğunu söyler. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
26. Çocuklar giderken dervişin çocuklara öğrettiği bir şarkıyı söylerken şehzade duyar ve çocukların arkasından gider. (/= Bağlantı ögesi)
27. Her şey açığa çıkar. (KF¹)
28. Şehzade Gül Hanım'la yeniden evlenir. Diğer kızı da veziriyle evlendirir. Düğünleri olur. (w²= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

- I. Hareket $\alpha a^1 \beta^1 D^2 E^2 F^7 A^1_{17} R s^4 a^1 W^0$
- II. Hareket C $(A^1 \varepsilon^3 \zeta^3)^3 \theta^3 A^1 \varepsilon^3 O l m s z \zeta^3 A^{15}$
- III. Hareket $D^7 E^7 F^1 K F^1 w^2$

68. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda fakir bir tarakçı vardır.
2. Bir gün tarakçı yaptığı tarakları kahveye götürür ve kahveye gelen tüccarlara hepsini satar. Tüccarlar tarakçıdan bin tane daha tarak isterler ve parasını hemen öderler.
3. Tarakları satarak zengin olan tarakçı karısıyla hacca gitmek ister. Karısı kızlarını kime bırakacaklarını düşünürken tarakçı karısına kızı hocaya bırakabileceklerini söyler. Kızı hocasına bırakırlar, oğlanı ise yanlarında götürür.
4. Hoca kıza göz koyar ve hamama gitmesi için tuzak kurar. Natıra biraz para verir, bir dostu olduğunu onu yalnız hamama getirmesini, dediğini yaparsa daha da para vereceğini söyler. Natır da kabul eder.
5. Natır imamın evine gider. Kıza başının kirlenmiş olduğunu söyler. Hamama neden gitmediğini sorar. Kız da götürcek kimsesinin olmadığını anlatır. Natır kızı alır, hamama götürür.

6. Kızı soyup hamama sokar. İmama da haber gönderir. İmam içeri girer. Kız hocanın tuzağını anlayınca hocaya birbirlerini sabunlamayı teklif eder. Bir güzel haşlayıp sabunladıktan sonra imamı hamamda bırakıp kendi evine döner.
7. Hoca yüzündeki sabunları temizler ve o da evine döner. İmam hasta yatar. Kızın babasına da kızın kendisini dinlemeyip eve gittiğini, kötü işler yaptığını haber eder.
8. Kızın ailesi haberi alınca oğullarını kızın bir dağa götürüp öldürmesi, kanlı gömleğini de getirmesi için yollarlar.
9. Oğlan gelir, kızın dağa götürür. Kardeşine kıyamayan oğlan kızın dağda bırakır. Kendi bacağını kesip kana buladığı gömleğini ailesine götürür.
10. Kız epey yol gider. Bir su başında dinlenmekteyken o memleketin padişahıyla lalası da ava çıkmışlardır. Onların geldiğini görünce korkar, bir ağacın tepesine çıkar.
11. Padişah kızın olduğu ağacın altında abdest alır. Namaz kılarken kızın görür. Kıza âşık olur. Onu da alır, saraya gider. Kıza üç gün, üç gece düğün yapar.
12. Kız padişaha bir gün başından geçenleri anlatır. Anasını, babasını görmek istediğini söyler. Padişah kızın isteğini kabul eder. Kızın padişahın iki çocuğu da olur. Onları da alır. Askerler ve lalayla beraber yola çıkarlar.
13. Yolda lala kızın taciz eder. Kız yüz vermeyince iki çocuğunu öldürür. İsterse kendini de öldürebileceğini söyler. Kız da öldürmeden önce bir abdest alıp namaz kılmak istediğini söyler. Kaçmasın diye de kızın beline bir ip bağlar ama kız dışarı çıkınca ipi bir taşa bağlar ve oradan kaçar.
14. Lala bekler, kız gelmeyince dışarı çıkar ve kızın kaçtığını anlar. Hemen askerlere kızın iki çocuğunu öldürüp kaçtığını haber verir ve toplanıp saraya dönerler. Padişaha sultanın çocukları öldürüp kaçtığını söyler. Olanlardan şüphelenen padişah kızın ailesinin yanına gider.
15. Kız memleketine giderken yolda gördüğü çobana kendi urbalarını verip ondan da erkek kıyafetleri alır ve memleketine gider.
16. Kız bir helvacı dükkânına çırak olur. Herkes helvacı dükkânındaki çırağın güzelliğini konuşur. Kızın babası da tarakçılığı bırakmış, kahveciliğe başlamıştır. Bir gün helvacı dükkânına gelen kızın babasını kızın tanıyıp ve kahvesinde onun çıraklığını yapmayı istediğini söyler.

17. Padişah kızın ailesinin memleketine geldiğinde kimin ne derdi varsa söylesin diye tellak dolaştırır. Herkes gider derdini anlatır. Bir tek kahvecinin gelip anlatmadığını haber verirler. Padişah onu da çağırır.

18. Kız padişaha bütün olanları anlatır. Padişah karısını tanır. Kızın ailesini de yanına alarak kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

19. İmam ve lala da kırk katırla dağa bırakılır. Böylece ölürlər.

68. Masalın Tahlili

H-J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda fakir bir tarakçı vardır. (α = Açılış)
2. Yaptığı tarakları bir gün kahveye götürür ve orada bulunan tüccarlar bu tarakları alır. Bin tarak parası da verirler. Bu sayede tarakçı zengin olur. (K^1)
3. Tarakçıyla karısı haca gitmek isterler. Kızlarını hocaya bırakırlar. Oğullarını da alır giderler. (β^1 = Uzaklaşma)
4. Hoca kıza göz koyar. Natıra para verir ve kıızı yalnız hamama getirmesini ister. Natır hocanın evine gider ve kızın kirlenmiş olduğunu söyler. Kız da kendisini hamama götürece kimsesinin olmadığını söyler ve natır da kıızı hamama götürebileceğini söyleyerek beraber hamama giderler. (η^1 = Aldatma)
5. Natır kıızı hamama bırakır. (A^{16} = Kötülük)
6. Kız soyunur, natır da imama haber verir. Kız imamın niyetini anlar ve birbirlerini yıkayabileceklerini söyler. İmamı haşlayıp sabunlar orada bırakır, evine gider. (K^3 = Giderme)
7. İmam da hamamdan evine döner. Kızın ailesine kızın eve gittiğini ve kötü işler yaptığını haber verir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
8. Kızın ailesi haberi duyunca oğullarını kıızı alıp bir dağa götürüp kesmesini ve kanlı gömleğini de getirmesini söylerler. (A^{13} = Kötülük)
9. Oğlan kardeşini dağa götürür ama kııza kıyamaz Orada bırakır. Kendisi de bacağına kesip gömleğe sürerek ailesinin yanına gider. (B^6 = Aracılık, geçiş anı)
10. Kız da epey yol gittikten sonra bir su başında dinlenir. O sırada iki kişinin geldiğini görünce korkar, ağacın tepesine çıkar. (\neq Bağlantı ögesi)

11. Gelen padişah ve lalasıdır. Onlar da kızın olduğu yere gelince padişah abdest alıp namaz kılar. O sırada kızı gören padişah kıza âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
 12. Padişah kızını da alır saraya götürür. Üç gün, üç gece düğün yapar. (W^0 = Evlenme)
- II. Hareket
13. Kız bir gün padişaha başından geçenleri anlatır. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)
 14. Ondan ailesine gitmek için izin alır. Çocukları, lala ve askerlerle beraber yola çıkarlar. (a^6 = Eksiklik) (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
 15. Epey yol gittikten sonra bir yere çadır kurarlar. Lala kızını taciz eder. Kızı kendisinin olmazsa çocukları öldürmekle tehdit eder. (A^{13}_{16} = Kötülük)
 16. Kız kabul etmeyince çocukları öldürür. Yine yüz vermezse kızın kendisini de öldüreceğini söyler. (A^{14} = Kötülük)
 17. Kız da abdest alıp, namaz kıldıktan sonra öldürmesini söyleyince lala kabul eder. (E^{VI} = Kahramanın tepkisi)
 18. Lala kız kaçmasın diye de beline ip bağlar. Kız dışarı çıkınca ipi bir taşla bağlar ve kaçar. (Rs^1 = Yardım)
 19. Lala bir süre bekler, kız gelmeyince dışarı çıkar ki kız yok. Hemen askerlere kızın çocuklarını öldürdüğünü ve kaçtığını söyler. Saraya dönerler. (L = Asılsız savlar)
 20. Padişah haberi duyunca bunda bir iş olduğunu düşünür ve kızın memleketine yola çıkar. ($C\uparrow$)
 21. Kız yolda bir çobana rastlar. Ona kendi giysilerini verir. Ondan da erkek kıyafetleri alır. (T^5 = Biçim değiştirme)
 22. Bir helvacı dükkânına çırak olur. Herkes çırağın güzelliğini anlatır. Kızın babası da bir kahve dükkânı açmıştır. Bir gün kızın babası helvacı dükkânına gider, kız da babasına onun çırağı olabileceğini söyler. (O = Kimliğini gizleyerek gelme)
 23. Padişah kızın memleketine gider. Oradakilerin dertlerini anlatmalarını ister. Herkes derdini anlatır. Bir tek kahveci çırağının gelip derdini anlatmadığını öğrenince onu da çağırır. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)
 24. Kızını götürürler. Padişaha her şeyi anlatır. (Ex = Ortaya çıkarma)
 25. Padişah onun karısı olduğunu anlar. (Q = Tanı(n)ma)
 26. Padişah karısını, karısının ailesini de alır gider. Kırk gün, kırk gece düğün yapar. (w^2 = Evlenme)
 27. İmam ile lala da kırk katırla dağa bırakılır. Orada ölürler. (U = Cezalandırma)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha K F^1 \beta^1 \eta^1 A^{16} K^3 A^{13} B^6 a^1 W^0$

II. Hareket $B^4 a^6 C A^{13}_{16} A^{14} E^{VI} R s^1 L C \uparrow T^5 O B^1 Ex Q w^2 U$

69. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişahın bir oğlu, bir de kızı vardır. Padişah kumar yüzünden bütün mallarını batırır. Padişah öldüğünde çocuklarına küflü bir pala ve paslı bir tüfek miras kalır.
2. Çocuklar artık orada yaşayamayacaklarını düşündükleri için yola koyulurlar. Epey yol gittikten sonra bir dağ başında küçük bir kulübe yaparlar. Oğlan kızı kulübede bırakır, av bulmaya gider. Birkaç gün böyle avlanarak karınlarını doyururlar.
3. Bir gün oğlan avlanmaya çıktığında bir saray görür ve saraya gider. Ancak kapıda kapıcılar onu içeri almazlar. Oğlan girmek için kapıdakilerle tartışırken sesleri padişah duyar. Ne olduğunu anlamak için oğlanı çağırır.
4. Oğlan bir fukaranın oğlu olduğunu, babası ölünce kendine bir kısmet aramak için yola çıktığını söyler. Padişah da oğlanı arabacı yapar. Ahırda kaldığında aklına kız kardeşi gelir. Ahır kilitler ve ahırın duvarına kardeşinin resmini yapar.
5. Oğlan günlerce ahırdan çıkmayınca herkes merak eder. Kapı deliğinden baktıklarında oğlanın çok güzel bir kız resmi yaptığını görürler. Padişaha haber verirler.
6. Resmi gören padişah oğlana resmin kime ait olduğunu sorar. Oğlan da her şeyi padişaha anlatır. Padişah kıza âşık olur. Kızı alıp gelmeye karar verirler.
7. Padişahın kızı getirteceğini duyan bir cadı onun yanına giderek padişahın bir kızı getirmesinin erkekliğe yakışmayacağını, kızı dilerse kendisinin getirmek istediğini söyleyince padişah acuzeye izin verir.
8. Cadı, kızıyla birlikte kızı almaya gider. Kız, kardeşi gelmediği için iyice acıkır. Cadı, kızıyla yemek yerken o da ister. Fakat kadın yemek vermek için kızın gözünü ister. Kız istemese de çok aç olduğu için cadı karının istediğini verir. Bir parça ekmek verir. Bir süre sonra kız yine acıkır ve cadı karı kızdan diğer gözünü de verirse yemek vereceğini söyleyince kız çaresiz o gözünü de verir. Kızın gözlerini bir kutuya koyan karı kızına saklaması söyler. Üçü beraber yola çıkarlar.

9. Padişahın kız için verdiği kıyafetleri yolda cadı kendi yaşlı kızına giydirip padişaha götürür. Kızı da bir çuvala koyup bir çukura bırakır.
10. Padişah cadı karının getirdiği kızın duvarda resmini gördüğü kız olmadığını anlar ama ses çıkarmaz.
11. Kız çukurda epey inler. O sırada davarlarını güden bir çoban, kızını bulur. Bakar ki kızın gözleri yok. Çobanın da evinde otuz dokuz sakat fukara kaldığı için kızını da alır, kırk olsun diye eve götürür. Kız çobanın evindeki diğer insanlara iş öğretip onların ustaları olur.
12. Kızın usta olduğunu duyan cadı karı ipliklerini pazara çıkaracak diye bir dilenci kılığına girer, çobanın evine gider. Gece herkes uyuduğunda kızın ağzına üç zehirli hap atar, oradan sıvışır. Sabah olduğunda kızın öldüğünü görürler. Kızı alır, gömerler.
13. Bir gün ava çıkan padişah kızın gömüldüğü yere gider. Padişahın köpeği kızın gömüldüğü yeri eşeleyerek kızını bulur. Padişah resimdeki kız olduğunu görür. O sırada köpek kızın yüzünü yalamak isteyince padişah köpeğe vurur. Köpek bu kez kızın boynuna gelir. Bir daha vurmak ister ve tokat kıza değer değmez kızın boğazındaki üç zehirli hap dışarı fırlar. Kız kendine gelir ve bütün olanları anlatır.
14. Padişah kızla beraber saraya gelir. Koca karının yaşlı kızından kızın gözlerini alır. Gözlerini yerine koyan kız üç gün dua eder ve gözleri iyileşir. Padişah kızla evlenir. Kızın kardeşini de vezir yapar.
15. Cadıyı ve kızını katıra bağlayıp dağa sürerler. İkisi de böylece ölür.

69. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişahın bir kızı, bir de oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Kumara düşkünlüğü yüzünden tüm parasını kaybeder. (a^5 = Eksiklik)
3. Bir süre sonra ölen padişah çocuklarına küflü bir pala ve paslı bir tüfek bırakır. (β^2 = Uzaklaşma)
4. Oğlanla kız orada daha fazla kalamazlar ve iki kardeş yola çıkarlar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
5. Epey yol giderler. Bir dağ başına geldiklerinde bir kulübe yaparlar. Oğlan kızını bırakır ve karınlarını doyurmak için ava gider. (β^1 = Uzaklaşma)

6. Böyle birkaç gün karınlarını doyururlar. Yine bir gün ava gittiğinde oğlan bir saray görür. Sarayın kapısına geldiğinde içeri girmek ister ama kapıdakiler izin vermezler. Tartışırken de padişah duyar ve oğlanı çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)
 7. Oğlana nereden geldiğini, orada ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
 8. Oğlan da fakara bir babası olduğunu, o ölünce de kısmetini aramak için oralara geldiğini söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
 9. Padişah da oğlanı arabacı yapar. Ahırda yaşar. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
 10. Bir süre sonra kardeşi aklına gelir ve onun resmini ahırın kapısını kapatıp yapmaya başlar. Böyle birkaç gün ahırdan çıkmayınca insanlar merak eder. Kapının kapalı olduğunu görünce anahtar deliğinden onun bir resim yaptığını görürler ve padişaha haber verirler. Padişah da oğlanı yanına çağırır. Yaptığı resmin kardeşine ait olduğunu öğrenir ve beraber kızını almaya karar verirler. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
 11. Bu haberi duyan acuze karı padişahın yanına giderek kendisinin gitmesinin erkeklığe yakışmayacağını, kızını kendisinin getirmek istediğini söyleyerek padişahın izin alır. (η¹= Aldatma)
 12. Cadı karı kızıyla kızın yanına gider. Karnı çok aç olan kız cadı kadınla kızını yemek yerken bir parça da kendisine vermelerini ister. (a⁵= Eksiklik)
 13. Kadın da bir gözünü verirse ona yemek vereceğini söyler. Kız çaresiz razı olur. Biraz sonra kız yine acıkır ve yemek istediğini söylediğinde cadı karı diğer gözünü de ister. Onu da verir. (A⁶= Kötülük)
 14. Sonra kızını da alır, saraya doğru yola çıkarlar. Padişah cadı karıya kızını giysin diye giysiler vermiştir. O giysileri kendi yaşlı kızına giydirir, kızını da bir çukura atar. (A¹= Kötülük)
 15. Cadı karı padişaha kızını getirir ve resimdeki kızın getirilen kız olmadığını anlar ama ses çıkarmaz. (θ¹= Suça katılma)
- II. Hareket
16. Kız çukurda sızlanır ve o sırada orada davalarını güden çoban kızını bulur. Kızın kör olduğunu görür. Kendi evinde de otuz dokuz sakat insan olduğunu onunla kırk olsa bir şey değişmeyeceğini söyleyerek evine getirir. (Grkç.= Gereke(lendirme)ler)
 17. Kız orada kaldığı sürece oradakilere iş öğretip onların ustaları olur. Bir gün cadı karı kızını yaşadığını öğrenir ve her şey ortaya çıkacak diye kızın olduğu yere dilenci kılığında gelir. (η¹= Aldatma)

18. Gece herkes uyuduğunda kızın ağzına üç zehirli hap verir ve oradan çıkar, gider. (A¹³= Kötülük)
19. Sabah kalktıklarında kızın öldüğünü görürler. Kızı bir yere gömerler. Padişah da bir gün ava çıkar. Kızın gömüldüğü yere gelir. Padişahın köpeği kızın gömüldüğü yeri eşmeye başlar. Padişah birde bakar ki resimdeki kız. (/ = Bağlantı ögesi)
20. Köpek de kızın yüzünü yalamak ister. Padişah köpeğe vurur. Bir daha gittiğinde padişah yine vurmak ister ama tokat kıza denk gelir. Kızın boğazındaki üç hap dışarı çıkar ve kız kendine gelir. (K⁹= Giderme)
21. Padişah kızı alır, saraya gider, cadı karının kızından kızın gözlerini alır. Onu yerine takar ve üç günde kızın gözleri iyileşir. (KF¹)
22. Padişahla kız evlenir. Kızın kardeşi de vezir olur. (W⁰= Evlenme)
23. Cadıyı ve kızını da katıra bağlayıp dağa götürürler. Orada ölürler. (U= Cezalandırma)

ÇÖZÜMLEMESİ

- I. Hareket $\alpha a^5 \beta^2 C \beta^1 B^1 D^2 E^2 O C \eta^1 a^5 A^6 \theta^1 A^1 \theta^1$
- II. Hareket $\eta^1 A^{13} K^9 KF^1 W^0 U$

70.Masalın Epizotu

- 1.Vaktin birinde bir padişah vardır. Padişahın dünyada bir oğlu vardır, başka da çocuğu yoktur. Padişah oğlunu çok güzel olduğu için hiç yanından ayırmaz, halk da padişahın oğlunun güzelliğini görmek için her gün gelip oğlanı seyreder.
2. Bir gün şehre bir oğlan çocuğu gelir. Halkın saray kapısında içeri girmek için itiştiğini görür ve o da içeri girer. Akşam olunca halk saraydan çıkıp evlerine gider, oğlan sarayda kalır. Hizmetçiler onu saray çalışanı sanıp yemek verirler. Şehzade oğlanı fark eder. Üç gün halk ona bakarken şehzade de oğlanı seyreder. Şehzade padişaha üç gündür oğlana baktığını, onu çok sevdiğini, izin verirse yanında kalmasını söyler. Padişah da kabul eder
3. Padişah oğlanların sürekli birbirine bakmasının gerçek mi, yalan mı olduğunu anlamak ister.
- Onların gece gündüz birlikte kalıp arkadaş olmalarını söyler. Padişah hizmetli kızlara da onları takip etmelerini tembihler.

4. Oğlanlar gece odada yatarken padişahın görevlendirdiği üç halayık kapıda odayı gözler. Oğlan sabaha kadar uyumaz ve şehzadeye bakar. Sabah ezanında kalkıp namaz kılan oğlan şehzadenin üstünü üşümesin diye sıkı sıkı örter. Olanları gören halayıklar gördüklerini padişaha anlatırlar. Padişah oğlanın şehzadeyi gerçekten sevdiğini, kardeş gibi gördüğünü düşünür. Padişah oğlanı yanına çağırıp bir sanatı olup olmadığını sorar. Oğlan da sanatının gemicilik olduğunu söyleyince padişah oğlana altın verir ve gidip işini yapıp para kazanmasını ve gelip kardeşiyle yeniden oturmasını söyler.

5. Altınları alan oğlan saraydan çıkıp giderek bir gemi alır. Geminin içine girince bununla ne yapacağını düşünürken bir derviş gelir. Karanlık ülkede buğdayın kıt olduğunu söyler. Oğlan gemiyi buğdayla doldurur. Birkaç adamla birlikte denize açılır. Oğlan denizde giderken dervişin karanlık memleket dediği yeri bilmediğini düşünürken derviş yeniden gelir. Oğlana yolu anlatır. Oğlan dervişin dediği yere gelir. şehirdekiler oğlanı görünce kayıklarıyla yanaşırlar. Oğlanın buğday getirdiğini gören adamlar çuvallara buğdayı doldurup kayıklara boşaltıp karşılığında çuvallara para doldurup gemiye boşaltırlar. Geminin içi parayla dolar. Buğday gemiden boşalınca oğlan şehri gezmek ister.

6. şehir devlerin şehridir. Devler her gün bir adam yer. Buğdayı da ekmek yapmak için alırlar. Devler güzel bir kızı padişah diye oturturlar. Oğlan bu kızı görür görmez âşık olur. Kız da oğlanın güzelliğini görünce onu devler yemesin diye kurtarmak ister. Oğlan kızı gemiye bindirme planları yaparken kızın köşkünün önünden geçer. Kız bir kâğıda devlerin insan yediğini, kendisini kaçırap padişah diye oturttuklarını yazarak aşağıya atar. Oğlan da erkek kıyafetleri ayarlayıp kıza buğday getiren gemicisi olduğunu, getirdiği elbiseleri giyip gemiyle kaçmalarını yazar. Kız aşağıya ip sallayıp kıyafetleri yukarı çeker, elbiseleri giyer, ipin ucunu pencereye bağlayarak aşağı iner. Birlikte gemiye binerler.

7. Devler kıza bir şey danışmak için odasına girdiklerinde kızın gemiyle kaçığını anırlar. Ne yapacaklarını düşünürken komşuları olan cadı kadına giderler. Devler cadı kadına olanları anlatırlar ve kızı geri getirmesi için yalvarırlar. Cadı kadın bir küpe binip yılanı da kamçı yaparak havalanır ve gemiyi bulur. Kızın saçlarından yakalar, yeniden havalanarak kızı devlerin yanına getirir.

8. Devler kıza neden kaçtığını sorarlar. Kız uykudayken kaçırıldığını, çok üzüldüğünü, yeniden buldukları için sevindiğini söyler. Devler kıza inanırlar ve kıızı yeniden padişah yaparlar. Derviş gelir, oğlanın üzüntüsünü görür ve istediği kıızı getireceğini söyler. Oğlana bir kıl verir, ne zaman başı sıkışırsa o kılı yakmasını, kendisinin hemen geleceğini bildirir.

9. Derviş kıza gider. Kıza onu sevdiğine götüreceğini söyler. Kız gözünü kapatıp açtığı gibi geminin içindedir. Kıızla oğlan hasret giderirler. Kıızın yeniden kaçtığını anlayan devler cadı kadına giderler. Cadı, onlara kıızı yeniden getireceğini söyleyip havalanır. Cadının geldiğini gören kız kendisini tekrar götüreceği anlar. Oğlan dervişin verdiği kılı yakar, her yer duman olunca cadı gemiye inemeyip geri döner. Cadı devlere kıızın başka bir cadının eline düştüğünü ve artık gelmeyeceğini söyler. Devler üzülür.

10. Oğlan kıızı da alıp kardeşinin yaşadığı şehre gelir. Padişah nerelerde olduğunu sorar. Oğlan da her şeyi anlatır. Padişah oğlanın getirdiği paraları hazineye koyup oğlunu padişah, oğlanı da vezir yapar. Kendi oğluna da bir kız bulur ve oğlanları evlendirir. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

70. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişah vardır. (α = Açılış)

2. Padişahın oğlu çok güzeldir ve herkes onu setretmek için saraya gider. Şehre bir gün bir oğlan çocuğu gelir. O da kalabalığın arasına girer. Oğlanı seyreder. Akşam olunca da herkes saraydan ayrılır. Oğlan sarayda kalır. Padişahın oğlu da bu çocuğu çok sever ve kardeş gibi beraber yaşarlar. (\neq Bağlantı ögesi)

3. Bir gün padişah bu oğlanın oğlunu ne kadar sevdiğini anlamak için aynı odada yatırır. Halayıkları da gözlemleri için uyarır. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)

4. Oğlan gece uyumaz. Şehzadeyi sabaha kadar seyreder. Sabah namazına kalkınca şehzadenin sırtını örter. Halayıklar da padişaha olanları anlatırlar. (E^1 = Kahramanın tepkisi)

5. Padişah oğlanın şehzadeyi sevdiğini anlar. Ona bir gemi verir ve onunla para kazanıp dönmesini söyler. (B^2 = Aracılık, geçiş anı)

6. Oğlan gemiyle yola çıkar. (G^2 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

7. Geminin içine girince bununla ne yapacağını düşünürken bir derviş gelir. Karanlık ülkede buğdayın kıt olduğunu söyler. (F^2 = Büyülü nesnenin alınması)

8. Dervişin dediği yere gelen oğlan buğdayları satar. Gemi parayla dolar. (K^2 = Giderme)

II. Hareket

9. Oğlanın gittiği yer devlerin şehridir ve devler bir kızı padişah yapmışlardır. Oğlan kızı görünce âşık olur. Kız da oğlana tutulur. (a^1 = Eksiklik)

10. Oğlan kızı götürmek ister ve ona gemici kıyafetleri verir. Kız da giysileri giyer. Köşkün penceresinden aşağı sarkıtığı iple iner. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, bir kılavuz eşliğinde yolculuk)

11. Beraber gemiye binerler ve oradan uzaklaşırlarken devler de kızın kaçtığını anlarlar ve cadıya gidip onu getirmelerini isterler. (γ^1 = Yasaklama)

12. Cadı hemen gider kızı saçlarından tuttuğu gibi getirir. (Pr^1 = İzleme)

13. Devler kıza niye gittiklerini sorduğunda da devleri kandırır. (E^{VI} = Kahramanın tepkisi)

14. Giderken derviş tekrar gelir. Oğlanın üzgün olduğunu görünce kızı kendisine getireceğini söyler. Kendisine de bir kıl verir ve ne zaman darda olursa hemen kılı yakmasını söyler. Kıl yanınca kendisinin geleceğini anlatır. (F^1 = Büyülü nesnenin aktarılması)

15. Kızı göz açıp kapayıncaya kadar oğlana getiren derviş oradan gider. Devler kızın tekrar kaçtığını düşünürler ve cadıdan kızı getirmesini isterler. (γ^1 = Yasaklama)

16. Cadı hemen uçarak gider. (Pr^1 = İzleme)

17. Kızı alacağı sıra oğlan kılı yakar ve etrafı duman kaplar. Cadı da oradan uzaklaşır ve devlere kızı başka bir cadının aldığını söyler. (K^{10} = Giderme)

18. Oğlan kızı alır ve kardeşinin memleketine döner. (\downarrow = Dönüş)

19. Padişah olanları öğrenir ve oğlanı kızla, kendi oğlunu da başka bir kızla evlendirir. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha D^1 E^1 B^2 G^2 D^1 E^1 F^2 K^2$

II. Hareket $a^1 G^5 \gamma^1 Pr^1 E^{VI} F^1 \gamma^1 Pr^1 K^{10} \downarrow W^0$

71. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişah vardır. Onun Osman Bey adında bir de oğlu vardır. Doğan kız çocuklarını da hemen öldürür. Osman Bey on dört- on beş yaşına geldiğinde annesi doğum yapar. Osman, doğum için gelen ebeye, annesi kız da doğursa oğlan desin diye tembih eder. Annesi yine kız doğurur ama ebe oğlan olduğunu söyler. Padişaha da oğlan diye haber verirler. Biraz zaman geçtiğinde çocuğun kız olduğu anlaşılınca babasının kendisini öldüreceğini düşünür ve babasına çocuğun öldüğünü söyler. Padişah bu duruma üzülür.

2. Osman Bey çocuğu sarayın bir yerinde sütanne ve lalayla büyütür. Bir gün Osman Bey padişah babasının yanına gidip oturur. Babası oğluna uzun zamandır niye yanına gelmediğini sorar. Osman Bey babasına çok sert olduğunu, kız çocuklarını öldürdüğünü, yanlış bir şey yaparsa kendini de öldürmesinden korktuğunu söyler. Osman padişaha on iki- on üç yaşlarında bir kız çocuğu olsa ne yapacağını sorar. Padişah da o yaşa gelmiş çocuğun öldürülmeyeceğini söyler. Osman hemen hareme gidip kız kardeşini güzelce giydirir. Padişahın huzurunda nasıl davranması gerektiğini öğretir. Birlikte padişahın huzuruna çıkarlar.

3. Padişah kızın kim olduğunu sorunca Osman kızın kardeşi olduğunu, doğduğunda oğlan dediğini, sonra öldüğünü söyleyip kızını gizlice sütanne ve lalayla büyüttüğünü anlatır. Padişah hemen cellatları çağırıp ikisinin de öldürülmesini, kanlı gömleklerini tez zaman da getirmelerini söyler. Cellat çocukları bir yere götürür ancak çocukların çok güzel, ay parçası gibi olduğunu görünce kıyamayıp onları soyar, gömleklerine de bir köpeğin kanını sürüp çocukları orada çırılçıplak salıverir. Cellat kanlı kıyafetleri de padişaha götürür.

4. İki çocuk çırılçıplak dolaşırken bir köy görürler. Osman kıza ağaca çıkıp beklemesini, kendisinin köye gidip, giyecek ve yiyecek getireceğini söyler. Kız ağaca çıkıp bekler, Osman köye gider. Köyde dükkânlar açıktır ama ortada kimse yoktur. Oğlan evlere girer, her yer yerli yerindedir ama etrafta kimsecikler yoktur. Kıyafet bulur; kendisi giyer, kardeşine de kıyafet alıp götürür.

5. Oğlan ağaçta olan kardeşine inmesini söyler. Kız da aşağıya inip giyinir. Kızını bir eve yerleştiren Osman köyde gezmeye başlar. Bir hamam görüp içeri girer. İçeride bir

ejderhanın uyduğunu görür. Ejderhanın etrafına barut döküp ateşe verir ve onu öldürür. Oradan çıkıp köyün etrafında gezerken bir sürü adamın olduğunu görür.

6. Köylüler de köyde yabancı birini görünce şaşırırlar. Ejderhanın gittiğini ya da öldüğünü düşünüp köye gelirler. Köylüler Osman Beyle konuşup bir şey görüp görmediğini sorarlar. Osman da ejderha gördüğünü ve onu öldürdüğünü söyler. Köylüler ejderha yüzünden köyden kaçtıklarını söyleyip çok sevinirler. Osman Bey'e de ev verirler.

7. Bir zaman sonra Osman Bey oradan gitmek ister ama köylüler gitmesini istemez ve onu baş yaparlar. Gel zaman git zaman kız kardeşi kötü olmaya başlar. Osman Bey ava gittiğinde kız eve zamparaları alıp cümbüş yapar. Kız hamile kalır. Karnı giderek büyüyünce kardeşinden korkar. Zamparalar kıza kardeşi geldiğinde hasta olduğunu, falan yerdeki bahçede elma olduğunu ve onu getirirse iyi olacağını söylerler ve giderler.

8. Kız bir yatak yapıp yatar. Akşamüstü Osman geldiğinde kardeşine neresinin ağrıdığını sorar. Kız da komşuların falan bahçedeki elmayı yerse iyileşeceğini söylediklerini kardeşine anlatır. Osman atına binip hemen bahçeye gider. O bahçeye giren adam geri dönmemektedir. Osman bahçeye gelince kapıda bir adam oturmaktadır. Ona bahçeden hastayı iyi eden elmayı almaya geldiğini söyler. Adam başka bir kapı olduğunu, oraya gitmesini söyler. O da adamın dediği kapıya gider. Kapının önünde iki aslan durur. Osman Bey korkar ama aslanlar onu karşılarlar. Bahçeye girince elmaları heybeye koyar. Çıkar gider.

9. Bakar ki arkasından aslanla da gelmektedir. Adama aslanların niye geldiklerini sorar. Adam atından aşağı indiği için artık aslanların onun olduğunu söyler. Aslanlarla köye gelir. Eve gidince kardeşine elmaları getirdiğini söyler. Birkaç gün sonra kız sözde iyileşir. Oğlan da aslanları alır kahveye gider. Kız, oğlan birkaç gün sonra ava gidince eve yine zamparaları alır. Kıza kardeşinin tılsımını öğrenmesini söylerler. Kız da kardeşi gelince yine sızlanır. Evde yalnız olduğunu tılsımını söylerse onunla vakit geçireceğinden bahseder. Oğlan da tılsımının ne olduğunu söyler. Kız da oğlanın dediklerini yapınca bir şey yapamaz olur.

10. Sakladığı zamparalar oğlanı bir çuvala koyarlar. Başını dışarıda bırakarak asarlar. Yine eğlenmeye başlarlar. Osman Bey de onları izler. Aslanlar sabah olunca acıktıkları için kükremeye başlarlar. Gelen olmayınca yukarı çıkarlar. Kızla iki kişinin yatakta,

Osman'ın tavanda asılı olduğunu gördüklerinde yataktakileri parçalamak isterler. Osman onlara dokunmamalarını söyler. Hemen dışarı çıkıp deli gibi koştururlar. Köylüler de korkup evlerine kaçarlar ve tüfekle aslanları öldürmek isterler. Hayvanların kuyruklarını vurduklarını görünce de Osman'a bir şey olduğunu anlarlar.

11. Hemen aslanlara doğru giderler. Onun tavanda asılı olduğunu görürler. Diğerleri de yataktadır. Hemen Osman Bey'i tavandan indirip çözerler. Osman Bey zamparaları salıverir. Kız kardeşini de çırılçıplak soyar. Bir dağ başına götürür.

12. Kız dağ başında bir vakit oturur. Bir gün vakti gelir, doğurur. Oradan bir çoban geçer. Kız çobana yalan söyler. Çoban da kıza acır, ağasına getirir. Ağası da onu aşçıbaşı yapar. Osman bir gün kızın olduğu yere gezerken uğrar. Köyün ağasına haber verirler. Ağa, Osman'ı konuk eder. Kız, Osman'ı görür. İçinde zehir olan börek yapar. Yatma vakti gelince ağa aşçısının kendisi için börek yaptığını söyleyince Osman kız kardeşinin olduğunu anlar. Böreği yemez. Sabah böreği niye yemediklerini sorunca Osman da böreğin bir parçasını köpeğe verir, köpek oracıkta ölür.

13. Ağa, bunu nereden anladığını Osman'a sorar. O da olanları anlatır. Bunun üzerine ağa kızı öldürtür. Bu arada Osman'ın babası ölür. Hemen memleketine gider. Babasının tahtına oturur. Evlenir. Kırk gün, kırk gece düğün yapar.

71. Masalın Tahlili

H-J çiftini ihtiva eden dört hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişah vardır. Onun Osman Bey adında bir de oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Padişah doğan kızlarını öldürtür. (A^{13} = Kötülük)
3. Osman da biraz büyür ve anası bir kız çocuğu daha dünyaya getirir. Osman ebeye anasının bir oğlan doğurduğunu padişaha söylemesini ister. (γ^1 = Yasaklama)
4. Ebe de padişaha bir oğlunun olduğunu söyler. ($Olml \delta^1$ = Yasağın çiğnenmesi)
5. Osman kız kardeşi biraz büyüdüğünde babasının işi anlayıp kendisine kötülük yapacağını düşündüğü için bir gün babasının yanına gider ve ona on iki- on üç yaşlarında bir kız çocuğu olsa ne yapacağını sorar. (ϵ^2 = Soruşturma)
5. Padişah da o yaşa gelmiş bir çocuğa bir şey yapmayacağını söyler. (ζ^2 = Bilgi toplama)

6. Osman da hareme gider, kardeşini güzelce giydirir ve birlikte padişahın huzuruna çıkarlar. (/= Bağlayıcı öge)

7. Padişah celladı çağırıp Osman'la kızın öldürülmesini, kanlı gömleklerinin de tez zamanda getirilmesini emreder. (γ^2 = Yasaklama)

8. Cellat çocukları alır, giysilerini çıkartır ve bir köpeğin kanını giysilere sürerek onları salıverir. (B^6 = Aracılık, geçiş anı)

II. Hareket

9. İki çocuk çırılçıplak dolaşırken bir köy görürler. Osman kıza ağaca çıkıp beklemesini, kendisinin köye gidip, giyecek ve yiyecek getireceğini söyler. (a^5 = Eksiklik)

10. Kız ağaca çıkar. Osman da köye gider. Köyde kimse yoktur. Giysi ve yiyecek alır. Kızın yanına döner. Giysileri kardeşine giydirir ve ağaçtan inmesini söyler. Kızı bir eve yerleştiren Osman köyde gezmeye başlar. (β^1 = Uzaklaşma)

11. Osman bir hamam görüp içeri girer. Hamamda uyuyan ejderhayı öldürür. (H-J= Mücadele- Zafer)

12. Köy halkı da ejderha yüzünden köyden gitmiştir. Ejderhanın öldüğünü duyunca çok sevinirler. Ona bir ev verirler. (KF^1)

III. Hareket

13. Osman Bey'in kardeşi kötü yoldadır. Osman ava gittiğinde eve zamparaları alır, eğlenirler. Kız hamile kalır, karnı giderek büyüyünce kardeşinden korkar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

14. Kız Osman'a falan yerdeki bahçeden elma getirmesini söyler. (B^2 = Aracılık, geçiş anı)

15. Osman gider, elmaları alır. Kardeşine getirir. (E^1 = Kahramanın tepkisi)

16. Kız, oğlan birkaç gün sonra ava gidince yine zamparaları eve alır. (/= Bağlantı ögesi)

17. Adamlar kıza Osman'ın tılsımını öğrenmesini isterler. Bu sayede Osman'dan kurtulacaklardır. Kız da Osman'a yalnız olduğunu ve tılsımı neyse onu söylemesini, bu sayede oyalanacağını söyler. (ϵ^1 = Soruşturma)

18. Osman da kardeşine tılsımını anlatır. (ζ^1 = Bilgi toplama)

19. Kız da tılsımı kullanarak Osman'ı içerideki zamparalarla beraber bir çuvala koyarlar. Başı dışarıda bir şekilde asarlar. (A^{15} = Kötülük)

IV. Hareket

20. Sabah olur ve Osman'ın aslanları acıkır. Kimse yemek vermeye gelmeyince aslanlar yukarı çıkar ve yataktakilere saldıracaklarken Osman aslanları durdurur ve aslanlar dışarı koşmaya başlar. (KF¹)
21. Hayvanların sağa sola koştuklarını görenler Osman'a bir şey olduğunu anlarlar. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
22. Köylüler Osman'ı tavandan indirirler. (K¹⁰= Giderme)
23. Zamparaları salıverir, kızını da çırılçıplak soyar. Bir dağ başına götürür. (U= Cezalandırma)
24. Kız dağda bir çobana rastlar ve onu kandırır. (η¹= Aldatma)
25. Çoban kıza acır ve onu ağasına götürür. Ağa kızını aşçıbaşı yapar. (θ¹= Suça katılma)
26. Bir gün Osman gezerken kızın olduğu yere gelir. Ağa Osman'ı konuk eder. Kız, Osman'ı görünce ağasına konuk için börek yapacağını söyler. Zehirli bir börek yapar ve Osman'ın odasına koyar. (A¹³= Kötülük)
27. Osman böreği kardeşinin yaptığını anlar ve yemez. (E¹= Kahramanın tepkisi)
28. Ağa Osman'dan olanları öğrenir. Kızını öldürtür. (U= Cezalandırma)
29. Bu sırada Osman babasının öldüğünü öğrenir. (β²= Uzaklaşma)
30. Memleketine gider. Tahta geçer. Evlenir. Kırk gün, kırk gece düğün yapar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

- I. Hareket $\alpha A^{13} \gamma^1 \text{ Olml } \delta^1 \varepsilon^2 \zeta^2 \gamma^2 B^6$
- II. Hareket $a^5 \beta^1 \text{ (H-J) } KF^1$
- III. Hareket $B^2 E^1 \varepsilon^1 \zeta^1 A^{15}$
- IV. Hareket $KF^1 B^4 K^{10} U \eta^1 \theta^1 A^{13} E^1 U \beta^2 W^0_0$

72. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişah, onun bir de oğlu vardır. Anası bu oğlanı evlendirmek için görücülüğe çıkar. Bir kız bulur, söz kesilir, düğüne başlanır. Evlendiği gece padişahın oğlu abdest alıp Kur'an okumaya başlar. Kıza da âdetinin böyle olduğunu, isterse yatmasını söyler. Kız yatar. Oğlan da küçükken lalasının verdiği uyurken kimin üstüne konulursa suçlarını söyleten kilidi kızın üstüne koyar. Kız falan beyi çok

sevdiğini, onunla şakalaştıklarını falan deyince oğlan kilidi açar ve kızı kapı dışarı eder.

2. Aradan zaman geçince anası yine kız aramaya çıkar, bir kız bulur, düğünleri olur. Oğlan yine kilidi koyar, kız suçlarını sayar. Oğlan kızı merdivenden aşağı atar.

3. Anası yine kız bulmak isteyince oğlan kabul etmez. Şehzade bir gün lalasıyla gezmeye çıktığında gariban bir kız görür. Lalasına kızı çok sevdiğini, onunla evleneceğini söyler. Lalası da kabul eder. Lalasıyla kızı şehre getirirler. Anası duymadan konak yaptırıp kızı yerleştirirler. Kıza da anasını istemeye göndereceğini, nasıl davranması gerektiğini öğretirler.

4. Oğlan anasına gelir. Falanca konakta bir kız olduğunu, beğenirse o kızı kendisine almasını söyler. Kadın hemen oğlunun dediği konağa kıza bakmaya gider. Kadını içeri buyur ederler. Kadını hoş tutmak için çok hizmet ederler. Kadın saraya döndüğünde oğlu kızı beğenip beğenmediğini sorar. Kadın kızı beğendiğini, çok hizmet ettiklerini, zengin bir aile olduğunu düşündüğünü söyler. Oğlan da o zaman kızı isteyip düğün yapmayı anasına önerir.

5. Kızı istemeye giderler. Oğlanın dediği gibi kızı vermezler. Biraz naz yaparlar, sonra verirler ve düğün yapılır. Güvey girdiklerinde oğlan kıza kilidi koyar. Kızın günahsız olduğu ortaya çıkar.

6. Aradan epeyce vakit geçer. Bir gün bir kavga çıkar, padişahın oğlu gelmezse kavganın bitmeyeceğini söylerler. Padişah da oğlunu kavgaya gönderir. Oğlan giderken kız pencereyi açıp bakar. O sırada peri padişahının oğlu kızı görür ve kıza âşık olur.

7. Peri padişahının oğlu bir koca karı bulur ve olanları anlatıp kadından yardım ister. Kız için bir taç, bir nalın, bir de kemer gönderir. Koca karı bunları alarak doğru saraya gider. Kızın sütanası olduğunu söyleyerek içeri girer. Kıza olanları anlatır, kız da kabul etmez. Koca karı peri padişahının oğlunun elini, ayağını bağlayacağını, bir yere kımıldayamayacağını söyleyip kızı korkutur.

8. Kız bunları kabul edeceğini ama nalınlar gömülünceye kadar bahçeye elmas, mücevher döşetirse, bütün ağaçları onlarla donatırsa gelip görüşeceğini der. Koca karı gidip oğlana kızın istediklerini söyler. Oğlan kızın istediklerini yapar. Kadın oğlanı kızın yanına götürür. Kız oğlanı alıp bahçeye çıkarır. Dolaşırken kız oğlana yüksek bir taş gösterir. Taşın üstüne çıkıp havuza bakmasını, nasıl parladığını görmesini

istediğini söyler. Oğlan taşa çıkıp bakarken kız oğlanı iter. Düşünce de birkaç büyük taş atıp oğlanı öldürür.

9. Bir gün şehzade kavgadan döner. Karısı uyuyunca kilidi kızın üstüne koyar. Kız peri padişahının oğlunun kendisini sevdiğini deyince oğlan kızı merdivenden aşağıya atar. Kız, erkek kıyafetleri giyip bahçeye çıkar. Oğlan da bahçeye çıkar. Gezerken mücevherlerle dolu ağaçları görüp bunların nasıl bir şey olduğunu merak eder ve elini uzatır. Kız, oğlan elini uzattığında “Höt!” deyip korkutur. Korkunca elini çeker ama ağaçlara da hayran kalır. Kız kendisini tanıtıp olanları olduğu gibi anlatır. Oğlan da kızı merdivenden attığına pişman olur. Yeniden kırk gün, kırk gece düğün yapar. Ölünceye kadar birlikte yaşarlar.

72. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişah ve onun bir de oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Oğlanın anası oğlanı evlendirmek ister ve bir kız bulur. (a^1 = Eksiklik)
3. Düğünleri olur. (W^0 = Evlenme)
4. Evlendikleri gece oğlan küçükken lalasının verdiği, uyurken kimin üstüne konulursa suçlarını söyleten kilidi kızın üstüne koyar. (ε^1 = Soruşturma)
5. Kız da falan beyi çok sevdiğini, onunla şakalaştıklarını anlatır. (ζ^1 = Bilgi toplama)
6. Oğlan da kilidi açar ve kızı kapı dışarı eder. (U= Cezalandırma)
7. Bir vakit sonra oğlanın anası yine bir kız bulur ve oğlunu evlendirir. (W^0 = Evlenme)
8. Yine evlendikleri gece oğlan kız uyurken kilidi kızın üstüne koyar. (ε^1 = Soruşturma)
9. Kız da suçlarını sayar. (ζ^1 = Bilgi toplama)
10. Oğlan kızı merdivenden aşağı atar. (U= Cezalandırma)
11. Anası yine kız bulmak istediğini oğlana söyler. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
12. Oğlan da kabul etmez. (Olmsz E^2 = Kahramanın tepkisi)

II. Hareket

13. Şehzade bir gün lalasıyla gezmeye gider. (β^3 = Uzaklaşma)
14. Gariban bir kız görür, beğenir ve onunla evlenmek istediğini lalasına söyler. (a^1 = Eksiklik)

15. Kızı alırlar, bir konağa yerleştirirler ve nasıl davranması gerektiğini kızı öğretirler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
16. Oğlanın anası kızını beğenir ve düğünleri olur. (W^0 = Evlendirme)
17. Güvey girdiklerinde oğlan kızın üstüne o uyuyunca kilidi koyar. (ϵ^1 = Soruşturma)
18. Kızın günahsız olduğu ortaya çıkar. (ζ^1 = Bilgi toplama)

III. Hareket

19. Aradan bir zaman geçer ve padişah oğlunu bir kavgaya gönderir. (B^2 = Aracılık, geçiş anı)
20. Kızı da bir peri padişahının oğlu görür ve ona âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
21. Peri padişahının oğlu bir koca karıdan yardım ister. Kadın da saraya gider. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
22. Kadın, kızın sütanası olduğunu söyler ve içeri girer. (η^1 = Aldatma)
23. Kıza olanları anlatır. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
24. Kız da kabul etmez. (Olmsz E^2 = Kahramanın tepkisi)
25. Koca karı da kızını oğlanın onun elini, ayağını bağlayacağını söyleyerek korkutur. (A^{16} = Kötülük)
26. Kız da kabul edeceğini söyleyerek koca karıyı aldatır. (E^{VI} = Kahramanın tepkisi)
27. Oğlanı bahçede bir taşla çıkartır ve kız oğlanı iter, öldürür. (E^8 = Kahramanın tepkisi)
28. Şehzade kavgadan döner ve kilidi kız uyurken üstüne koyar. (ϵ^1 = Soruşturma)
29. Kız peri padişahının oğlunun kendisini sevdiğini söyleyince oğlan kızını merdivenden aşağıya atar. ($^0A^1$ = Kötülük)
30. Kız erkek kıyafetleri giyer, bahçeye çıkar. (T^5 = Biçim değiştirme)
31. Oğlan gezerken mücevherlerle dolu ağaçları görüp bunların nasıl bir şey olduğunu merak eder ve elini uzatır. Kız, oğlan elini uzattığında “Höt!” deyip korkutur. Kendisini tanıtır ve olanları anlatır. (Ex = Ortaya çıkarma)
32. Oğlan yaptıklarından pişman olur. Kırk gün, kırk gece düğün yapar. (w^2 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^1 (W^0 \epsilon^1 \zeta^1 U)^2 D^2$ Olmsz E^2

II. Hareket $\beta^3 a^1 W^0 \epsilon^1 \zeta^1$

III. Hareket $B^2 a^1 \eta^1 D^2$ Olmsz $E^2 A^{16} E^{VI} \epsilon^1 {}^0A^1 T^5 Ex w^2$

73. Masalın Epizotu

1. Evvel zaman içinde bir padişahın on yekiz yaşında bir oğlu, on altı yaşında bir kızı vardır. Bir gün padişah çocuklarını çağırıp ölürse tahtının onların olduğunu, güzel geçinip birbirlerini incitmemelerini öğütler. Padişah çocuklarına kırk tane anahtar verir. Bunların otuz dokuz tanesiyle odaları açmalarını ama kırkıncı odayı açmamalarını tembihler.

2. Aradan üç beş gün geçince padişah ölür. Bir gün oğlan, kardeşine babalarının kırkıncı odayı açmamalarını tembih ettiğini ama kendisinin açıp bakmak istediğini söyler. Kız abisine açmamasını söylediye de abisini ikna edemez. Şehzade anahtarla odanın kapısını açınca duvarda asılı duran bir kız resmi görür. Ona âşık olur ve bayılıp düşer. Sultan, abisini limon sularıyla ayıltır ama şehzadenin halsizliği birkaç gün sürer. Kendine geldiğinde bu kızı bulacağını yoksa ecelsiz öleceğini söyler. Sultan abisini vazgeçirmeye çalışır ama bakar ki abisi vazgeçmeyecek, onunla beraber yükte hafif, pahada ağır şeylerle yola çıkarlar.

3. Bir şehre varırlar. Tüccar olduklarını söyleyerek bir dükkân açarlar. Kız, erkek kıyafetleri giyer. Dükkânda satış yaparken abisi şehirde gezip âşık olduğu kızı arar. Bir gün şehzade sultanın gezmeye çıkacağını duyar ve onları seyretmeye gider. Bakar ki âşık olduğu kıza benzeyen kız yok. Kardeşini de alır, yeniden yollara düşer.

4. Böyle beş, altı memleket gezerler kızı bulamazlar. Bir gün bir memlekete gelirler. Tüccarlığa başlarlar. Oğlan şehirde gezerken tellalların falan gün sultanın gezeceğini ve sokağa erkeğin çıkmaması gerektiğini, yoksa cellatların öldüreceğini bağırdıklarını duyar. Şehzade dükkâna gelir. Duyduklarını kardeşine anlatır. Kızı görmek için plan yapar.

5. Şehzade deli kılığına girip kızı görmeye gideceğini, kardeşine de dükkândan çıkmamasını tembih eder. Şehzade eski elbiseler giyer. Eline mum ve havuç alıp köşede sultanın geçmesini beklemeye başlar. Sultanın ileriden arabayla geldiğini gören şehzade bir mumdan, bir havuçtan ısırmaya başlar. Sultan oğlanın yanına yaklaştığında oğlanı görür. Yanındaki çiçekçi kadına ve kyaya kadına “Erkekçik var!” diye bağırmaya başlar. Kadınlar oğlana bakarlar. Sultana cellat çağırmamasını, oğlanın deli olduğunu söylerler.

6. Sultan, kırk odanın içinde oturmaktadır ve hiçbir oğlana görünmemektedir. Kadınların söylediklerinden sonra cellat çağırılmaz. Bu arada oğlan sultana bakar ve âşık olduğu kız olduğunu görür. Hemen dükkâna gider. Kardeşine olanları anlatır. Bu kızı nasıl elde edeceğini düşünmeye başlar. Bir gün oğlan çarşıda gezerken sultanın yanındaki çiçekçi kadını görür, hemen yanına gider. Kadına bir yurt garibi olduğunu, bir de kardeşinin olduğunu, kimseye inanıp yatamadıklarını, kendilerini yanına alıp evladı olmak istediğini söyler. Kadın yerinin olmadığını söyleyince oğlan bir avuç altın verir. Bir çaresini bulmasını söyler. Koca kadın altınları görünce gözleri fal taşı gibi açılır, onları evine götürür.

7. Bunlar kadının evinde iki ay kalırlar. Bir gün oğlan kadına kendilerinin falanca padişahın çocukları olduklarını, sultanın resmini görüp âşık olduğunu, onun için buralara geldiğini söyler. Koca karı da oğlana onu kızın yanına götüreceğini söyler. Bir ay hiç saraya gitmez. Bir gün sultan, çiçekçi kadına niye gelmediğini sormak için haber gönderir. Kadın da haber getirenlere köyden kızlarının geldiğini, onun için gelmediğini söyler. Sultan bunun üzerine kızını da getirmesini haber verir. Kadın kızının köylü bir Türk kızı olduğunu ve bir kabalık eder de sultanı kızdırmamasından korktuğunu iletir. Sultan kendisinin de eğlenmek için kaba bir kız aradığını kızını da alıp gelmesini söyler.

8. Çiçekçi kadın oğlana kadın kıyafetleri giydirip saraya giderler. Oğlan odaya girdiğinde sultan onun oğlan olduğunu bilmediği halde ona âşık olur. Sultan çiçekçinin kızıyla bahçeye çıkar. Bahçede şehzade kendini tutamaz ve sultana çimdik atar. Kız “Erkekçik var!” diye çığlık atmaya başlar ve saraya girer. Kadın sultana kızının şaka yapmış olduğunu söyler ve akşam oğlanla eve gider.

9. Birkaç gün sonra sultan çiçekçi kadınla oğlanı yeniden saraya çağırır, bunlar da giderler. Sultan çiçekçi kadına kızla bahçedeki havuza gireceklerini söyler. Kadın da kızın havuzda kendisine bir şey yapıp onu yine kızdırabileceğini söyler. Sultan kadını dinlemez ve oğlanla havuza gider. Havuzun başına gelince oğlan yine dayanamaz kıza çimdik atıp bir de öper. Kız yine bağırılmaya başlar ve saraya kaçar. Sultan çiçekçi kadına olanları anlatır. Kadın da, kızın şaka yaptığını söyler. Bu sözler üzerine kızın kızgınlığı geçer. Kadın ve oğlan akşam evlerine dönerler.

10. Birkaç gün sonra kız yine haber gönderir ama bu sefer gece yatmaya çağırır. Bunlar giderken şehzadenin kardeşi abisine başı belaya girecek olursa birilerine para

vermesini, kapıya gelip “Hancı hanın yanıyor!” diye bağırmasını, onu gelip kurtaracağını söyler.

11. Saraya giderler. Akşama kadar gülüp eğlenirler. Akşam olunca sultan, kadına kızıyla aynı odada kalacağını kız kıza bir şey olmayacağını söyler. Sultan oğlanı alıp kırk odanın birini açıp birini kilitleyerek içeri girerler. Oğlan odada minderin üstünde bir fes bulur. Başına takar. Kız oğlana erkek kıyafetlerinin çok yakışacağını, babasının kıyafetlerinden birini getireceğini söyleyip dışarı çıkar.

12. Bu arada sultan, çiçekçi kadının odasında fısıltılar işitir. Çiçekçi kadın kyaya kadına bunların kim olduğunu anlatır. Sultan babasının kıyafetlerini getirip oğlana giydirir. Bir kez daha oğlana âşık olur ama yatarken kapıları kilitlemeyi unuttur. Bunlar koyun koyuna yatarken gece padişah sarayda dolaşmaya çıkar. Kızın kapısı kilitli olmayınca hizmetçiyi odada kimin olduğuna bakmasını için gönderir. Hizmetçi odaya girince sultanın yakışıklı bir oğlanla yattığını görür. Padişaha söylese cellatlara öldürteceği için onlara kıyamaz ve duvara “Ben gördüm söylemedim, görenler de Allah aşkına söylemesin!” yazıp dışarı çıkar. Hizmetçi padişaha kimsenin olmadığını der ama padişah birisi olmasaydı kapıların kilitli olacağını diyerek başka hizmetçi gönderir. İkinci hizmetçi de birinci gibi kimsenin olmadığını dese de padişah inanmaz üçüncüyü gönderir. Bu hizmetçi bakar ki sultan yakışıklı bir oğlanla yatakta yatıyor, padişaha gördüklerini anlatır. Padişah oğlanı ve kadını zindana attırır.

13. Oğlan zindanın penceresinden bakınırken gözüne bir satıcı ilişir. Satıcıya para verir ve falan mahallede falan evin kapısında “Hancı hanın yanıyor!” diye üç kere bağırmasını söyler. Satıcı oğlanın dediği yere gider. Dediklerini yapar ve oğlanın kardeşi bunu duyar. Kız hemen elinde lokma tepsileriyle koca karı kılığına girip zindanın kapısına gider. Kapıdaki bekçileri kandırır. Bekçiler girmesine izin vermezler ama kız ellerine para verince kızı içeri alırlar. Kız abisinin kıyafetlerini giyer. Abisine de kendi giydiği koca karı kıyafetlerini giydirip, eve gitmesini söyler.

14. Padişah bu olaylara çok kızmıştır. Bütün vezirlerini ve zindandaki oğlanı çağırır. Kız, bir kızı böyle açık saçık zindana attıkları için hem söylenir hem de bir çarşaf, bir yaşmak ister. Kızın söylediklerini padişaha söylerler. Padişah da istediklerini vermelerini söyler. Kızı padişahın yanına getirirler. Padişah kıza bunu nasıl yaptığını sorar. Kız da kız kıza yatmanın ayıp olmadığını söyler. Padişah kıza bir kadına iyice

baktırır. Kız olduğu ortaya çıkar. Padişah ne dilerse dilemesini söyleyince kız abisine kızını vermesini söyler.

15. Padişah kabul eder. Kırk gün, kırk gece düğün yapar. Kendisi de kızı alır. Şehzadeyle kardeşi padişaha kim olduklarını anlatır. Bütün mallarını bu tarafa getirip eğlene eğlene geçinip giderler.

73. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişahın bir oğlu, bir de kızı vardır. (α = Açılış)
2. Padişah çocuklarına öldüğünde güzel geçinmelerini, onlara kırk anahtar vereceğini, otuz dokuzuyla odaları açmalarını fakat kırkıncı odayı açmamalarını söyler. (γ^1 = Yasaklama)
3. Birkaç gün sonra da padişah ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
4. Oğlan tüm odaları kardeşiyle açar. Kırkıncı odayı da açmak ister. Kardeşi yapmaması gerektiği söylerse de oğlan çok merak ettiği için kırkıncı odayı da açar. (δ^1 = Yasağın çiğnenmesi)
5. Odadaki duvarda bir kızın resmi vardır ve oğlan bu kıza âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
6. Kızı bulmaya karar verir. İki kardeş yükte hafif, pahada ağır ne varsa onlarla yola çıkarlar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

II. Hareket

7. Bir şehre varırlar. Bir dükkân açarlar. Kız, erkek kıyafetleri giyer. Orada ve bundan sonra gittikleri yerlerde resmini gördüğü kızı bulamazlar. (T^5 = Biçim değiştirme)
8. Bir gün bir memlekete varırlar ve orada tüccarlığa başlarlar. Tella bir gün sultanın dışarı çıkacağını, erkeklerin dışarı çıkmamalarını ilan eder. Oğlan da bunları duyar ve kardeşine olanları anlatır. (/= Bağlantı ögesi)
9. Sultanın geleceği bir zamanda oğlan eski kıyafetler giyer; bir eline mum, diğer eline havuç alır ve deli görünümünde sultanın gelmesini bekler. (T^5 = Biçim değiştirme)
10. Kız oğlanı görünce erkek olduğunu yanındaki kadınlara söyler. Onlar da onun bir deli olduğunu söylerler. Kız da bir şey demez. Yoluna devam eder. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

11. Bir gün sultanın yanındaki çiçekçi kadını çarşıda gören oğlan kardeşiyle kendisinin gidecek yerlerinin olmadığını, çiçekçi kadının evlatları olmak istediklerini söyler ve çiçekçi kadını kandırarak ona bir avuç da altın verir. Kadının evine giderler ve ona her şeyi anlatırlar. (O= Ortaya çıkarma)
12. Kadın bir ay kadar saraya gitmez. Padişahın kızı da neden gelmediğini öğrenmek için adamlarını gönderir. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
13. Kadın da köyden kızlarının geldiğini söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
(Padişahın kızı kadına iki kere neden gelmediğini öğrenmek için adam gönderir.)
14. Kadın oğlana kız kıyafetleri giydirerek saraya gider. (T⁵= Biçim değiştirme)
15. Sultan gelenin oğlan olduğunu bilmeden âşık olur. (a¹= Eksiklik)
16. Padişahın kızıyla çiçekçinin kızı bahçeye çıkar. Oğlan kendini tutamaz ve kıza çimdik atar. Kız da bağırır ve saraya gider. Çiçekçi kızının şaka yaptığını söyler. (Grkç= Gereke(lendirme)ler)
17. Birkaç gün sonra yine padişahın kızı çiçekçi kadını çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)
18. Yine saraya giderler. Bu defa havuza girerler. Oğlan yine kıza çimdik atar. Kız yine bağırır ve saraya kaçar. (Grkç= Gereke(lendirme)ler)
19. Padişahın kızı bu defa yatıya çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)
20. Saraya giderler ve akşam olunca padişahın kızı çiçekçinin kızıyla aynı odada kalmak istediğini söyler. Odaya girince çiçekçinin kızı bir fesi başına takar. Padişahın kızı da babasının giysilerinden getirir ve ona erkek kıyafetlerinin çok yakıştığını söyler. (/= Bağlantı ögesi)
21. Beraber yatarlar. O sırada padişah da odaları dolaşır. Kapının kilitli olmadığını görünce hizmetçilerden birini içeride birilerinin olup olmadığını öğrenmesi için gönderir. (ε³= Soruşturma)
22. Hizmetçi içeride padişahın kızıyla oğlanın yattığını görür. Bir not yazıp bırakır ve padişaha kimsenin olmadığını söyler. (ζ³= Bilgi toplama)
(Odayı padişah iki hizmetçiye daha kontrol ettirir.)
23. Padişah üçüncü hizmetçiden gerçekleri öğrenince kadınla oğlanı zindana attırır. (A¹⁵= Kötülük)

24. Oğlan zindandayken bir satıcıya kardeşinin darda kaldığında söylemesini istediği sözleri filan yerde söylemesini ister. Böylece kardeşi abisinin ona ihtiyacı olduğunu anlamasını sağlar. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
25. Kız hemen kıyafetlerini değiştirir. Ağabeyinin olduğu yere gelir. Oradaki bekçileri kandırır ve içeri girer. (η¹= Aldatma)
26. Kapıdakiler de kadını içeri alırlar. (θ¹= Suça katılma)
27. Ağabeyi kadın kıyafeti giyer, kız da zindanda kalır. (T⁵= Biçim değiştirme)
28. Padişah vezirle zindandakini çağırır. (B¹= Aracılık, geçiş anı)
29. Kız olduğunu görünce çok şaşırır ve kıza haksızlık ettiğini düşünerek ne dilerse dilemesini ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
31. Kız da ağabeyine kızını vermesini söyler. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
32. Padişah kızı oğlana, oğlanın kardeşini de kendine alır. Kırk gün, kırk gece düşünleri olur. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \gamma^1 \beta^2 \delta^1 a^1 C$

II. Hareket $T^5 (C\uparrow)^2 T^5 O (D^2 E^2)^2 T^5 a^1 (B^1)^2 (e^3 \zeta^3)^3 A^{15} F^1 \eta^1 T^5 B^1 D^7 E^7 W^0$

74. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişah vardır ve bu padişahın çocuğu yoktur. Bir gün vezirine ikisinin de çocuğu olmadığını söyler, birlikte yola çıkarlar. Bir çeşmenin yanına gelirler ve bir ağacın altına otururlar. Bu sırada bir derviş gelir, padişahı selamlar. Onlar da dervişi selamlarlar. Padişah dervişe padişah olduğunu nasıl bildiğini sorar. O da kendisinin çocuğu olmadığı için buraya kadar geldiğini söyler. Derviş koynundan iki elma çıkarır. Bunların yarısını kendileri, diğer yarısını da sultanlarının yemesini söyler.

2. Padişah lalasıyla saraya döner. Elmaları yerler ve dokuz ay on gün sonra ikisinin de oğulları olur. Oğlanlar için pek çok şenlik düzenlerler, birlikte büyütürler. Bir gün oğlanlar çarşıda gezerken tellalın elinde sattığı bir çekmece görürler. Şehzade lalasına çekmeceyi almak istediğini söyler. Çekmeceyi alırlar. Şehzade çekmeceyi odasına koyar. Lalası çıkınca çekmeceyi açar. İçinde bir kız resmi vardır. Şehzade resme âşık olur. Şehzade resmi incelerken kenarında Kandeher padişahının kızı yazdığını görür. Kızı bulmak için yola koyulur.

3. Bir gün bir şehre gelirler. Şehirde bir koca karıyla karşılaşırlar. Kadına kendilerini evine almasını söylerler. Kadın da evinin çok küçük olduğunu başı içeride, ayaklarının dışarıda olduğunu söyler. Şehzade koca karıya bir avuç altın verince bunları evine kabul eder. Şehzade aşkından sürekli ağlar. Koca karı niye ağladığını sorar. O da kızın resmini gösterir ve kıza resimden âşık olduğunu, onun için buralara geldiğini, bulamazsa aşkından öleceğini söyler.

4. Koca karı oğlana kızın bu hafta gelin olacağını bildirir. Kızla görüşüp oğlanla buluşturacağını da sözlerine ekler. Kadın sabah saraya gider. Sultanlar kadınla epey sohbet ederler. Kızla yalnız kaldığında kadın olanları kıza anlatır. Sultana bir kere buluşmaları için yalvarır. Sultan, kadına ertesi gün falanca şehre gelin gideceğini, oğlanın falan yerdeki karanlık türbeye gitmesini, geçerken türbeye girip orada görüşebileceğini söyler. Kadın eve gelip oğlana olanları anlatır. Oğlan lalasıyla türbeye giderler. İçeri girip kızı beklemeye başlarlar.

5. Kız sabah kalkıp giyinir, düğün halkı ile yola çıkar. Karanlık türbeye gelince kız türbede dua edeceğini, bir saat kalacağını söyler ve arabadan iner. Türbeye girip kapıyı kapatır. Oğlanla sarılıp yatarlar, uyuyakalırlar. Lalası da bunları bekler. Düğün halkı kapıyı vurup kızı çağırınca lala, kızın kıyafetlerini giyer. Kızın yerine geçerek düğün halkıyla gider.

6. Oğlanla kız türbede uyanırlar. Kız üstünde kıyafetleri olmayınca soyulduğunu düşünüp korkar. Oğlan lalasının kıyafetlerinin orada olduğunu görür. Kıza korkmamasını lalasının onun yerine gitmiş olduğunu söyler ve kızı koca karının evine getirir. Lala düğün halkıyla kızın evlendirileceği padişahın sarayına gelir. Herkes gelinin geldiğini konuşurlar. Lala çok yorulduğu için düğünün kırk gün sonra yapılmasını ister.

7. Kızı alacak padişahın çok güzel bir kız kardeşi vardır. Kardeşinin karısı diye lalanın yanından hiç ayrılmaz. Bir gün ikisi bahçede gezerken havuzun başında bir ağaca kuş konar. Lala güler, kız da niye güldüğünü sorar. Lala da kuşun birlikte havuza girseler de biri oğlan olsa birbirlerini alsalar dediğini ve bunun olacak şey olmadığını söyler. Kız da havuza girmek isteyince lala girmek istemediğini, sonra erkek olursa kendisine varıp varmayacağını sorar. Kız da varacağını söyler. Birlikte havuza girerler. Yıkanıp çıkarlar. Kız bakar ki öteki erkek olmuş. Gizlice ata binip yola çıkarlar. Bunlar da koca karının evine gelirler. Sabah olunca koca karıya biraz altın verip dördü yola çıkar.

8. Padişah bakar ki ne gelin var ortada ne de kendi kardeşi. Kızın babasına haber salar. Kızın babası öteyi beriyi araştırırken bir cadıya rastlar. Cadı kızını bulacağını söyler. Bunların dört kişi olduğunu da söyleyince padişah bunun karşılığını vereceğini bildirir. Oğlanlar bir çeşmeye varırlar. Dinlenmek için çeşmenin başında yatarlar. Lala onların başını bekler. Bunlar uyurken ağaca iki güvercin konar. Biri gülüyor, diğeri ağlıyordur. Ağlayan güvercin gülen güvercine bir atın onları Kandehar padişahına götüreceğini ve padişahın da bunları öldüreceğini anlatır. Gülen güvercin de bir vuruşta atı öldürürlerse kurtulacaklarını söyler. Sonra yine karşılıklarına fino köpeği çıkacağını onun da cadı olduğunu padişaha götüreceğini söyler. Diğeri yine onu da bir vuruşta öldürürlerse ondan da kurtulacağını der. Ağlayan güvercin yine ağlamaya başlar. Bundan kurtulsalar da şehzade sultanla güvey olduğunda cadı onları yataklarıyla padişaha götüreceğini o zaman ne yapacaklarını sorar. Diğeri de bir vuruşta onu da öldürürlerse ondan da kurtulacaklarını söyler ve “Bunları söyleyen taş olsun!” deyip uçup giderler.

9. Lala kuşların konuşmalarının hepsini duyar. Diğelerini uyandırır, atlara binip yola çıkarlar. Dağı aştıklarında karşılıklarına bir at çıkar. Ağlayan güvercinin dediği gibi yakalamaya çalışırken şehzade lala bir kılıçla atı öldürür. Yollarına devam ederler. Diğeri dağı aşınca karşılıklarına fino köpeği çıkar. Şehzade onu da yakalamak ister ama lalası onu da bir kılıçla öldürür. Bunlar yollarına yine devam ederler. Kendi memleketlerine gelirler. Şehzadeyle sultana nikâh kıyılır; kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

10. Şehzade güveye gireceği gece lala önceden şehzadenin odasında saklanır. Şehzadeyle kız uyur. O sırada tavan çatırdayarak açılır, aşağıya bir mefred iner. Yatağın yanına gelir. Lala cadıyı yatağın dört ucundan tutup kaldıracağı sırada bir kılıçla öldürür. Cadı yatağın yanına yığılıp ölür. Lala kimseye görünmeden odasına gidip yatar. Sabah olunca kız yatağın yanındaki leşi görünce korkudan dudakları patlar. İkisi de yorganı başlarına çekip korkudan çıkamazlar. Vakit geçince dışarıdakiler kapıya vurmaya başlarlar. Bunlar da yatağın yanında bir leş olduğunu, korktukları için çıkamadıklarını söylerler. Herkes korkunca padişah gelip bakar. Yerde yatan ifrit ölüsünü görünce bunu kimin getirdiğini sorar. Vezirlerden biri lalası oğlunun karısı çok güzel olduğu için kıskanıp yapmış olacağını söyleyerek padişahın buna inanmasını sağlar. Lalayı çağdırır ve niye yaptığını sorar. Lala bunu yapmadığını söylediye de padişah inanmayıp kellesini vurma emri verir.

11. Şehzade padişaha lalasının böyle bir şey yapmayacağını, onun yaptıklarını kimsenin yapmadığını, kendisini çok sevdiğini söylese de babasını inandıramaz. Lala kılıç acısından öleceğine, taş olup ölmeyi dileyince padişaha giderek isteğini söyler, saraydan çıkıp kuşların konuşmalarına kadar olanları anlatır, dizlerine kadar taş olur.

Padişah daha fazla anlatmamasını, kendisine inandığını dese de lala her şeyi anlatır ve taş olur. Şehzade lalasına o kadar üzülür ki lalası için bahçeye türbe yaptırır. Sabah, akşam orada oturup karısının yanına gitmez.

12. Aradan yedi sene geçer. Bir gün kapı açılır, içeri aksakallı bir pir girer. Oğlan buyur edip elini öper. Pir de oğlana niye ağladığını sorar. Şehzade olanları anlatır. Pir bunun kolay bir şey olduğunu, yedi yaşında bir çocuk bulup taşın üstünde onu kesip kanını taşa akıttığında, içindeki kişinin dirileceğini söyler.

13. Şehzade sarayın içine hiç girmediği için kendisinin yedi yaşında bir çocuğu olduğunu bilmez. Şehzade çocuğu nereden bulacağını sorduğunda pir onun yedi yaşında bir oğlu olduğunu söyler. Şehzade koşarak saraya girer ve oğlunu ister. İçeridekiler şehzadenin keyfi yerine geldi diye düşünüp çocuğu babasının yanına gönderirler. Şehzade çocuğu götürüp taşın üstünde keser, kanını akıtır, taş erimeye başlar ve böylece lalası kurtulur.

14. Pir yeniden gelir. Oğlanlara dua edeceğini Allah'ın bu çocuğu dirilteceğini söyler. Pir dua eder. Bunlar da “Âmin!” derler. Pir oğlanın başını yerine koyup sıvazlayınca oğlan uykudan uyanır gibi canlanır. Pir yeniden gider. Şehzade çocuğu kucağına alır, lalasıyla saraya girer. Padişah lalaya yeniden kızını nikâh eder, şehzadeyle ikisine kırk gün, kırk gece düğün yapar.

74. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen dört hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir padişah vardır. (α = Açılış)

2. Padişahın da vezirin de hiç çocuğu yoktur. (α^1 = Eksiklik)

3. Bir gün padişahla veziri yola çıkar. (β^1 = Uzaklaşma)

4. Bir çeşme başında otururlarken bir derviş gelir ve hem padişaha, hem de vezire birer elma verir. Elmaların yarısını hanımlarına yedirmelerini söyler. (F^7 = Büyülü nesnenin alınması)

5. İkinin de oğulları olur. Beraber büyürler. Bir gün çarşıda gezerken bir tellal çekmece satar. Şehzade de lalasına çekmeceyi alacağını söyler. (/= Bağlantı ögesi)
6. Odasına çekmeceyi koyar ve içinden bir kız resmi çıkar. Oğlan bu resimdeki kıza âşık olur. (a¹= Eksiklik)
7. Kızı bulmak için lalasıyla yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
8. Bir şehre varırlar. Orada bir koca karıyla karşılaşılır ve bir avuç altın vererek onun evinde kalırlar. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
9. Şehzade kadına resimdeki kıza âşık olduğunu anlatır. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
10. Kadın da kızla görüştürmek için önce saraya gider. Kızla yalnız kaldıkları sırada ona anlatır. Kız da düğününün olacağını ama falan yerdeki türbede oğlanın beklemesini, gelin arabası oradan geçtiğinde dua için türbeye gireceğini ve oğlanla görüşeceğini haber verir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
11. Kız gelin alayını durdurur. Türbeye gider. Oğlanla geceyi geçirir. Oğlanın lalası kızın çıkardığı kıyafetleri giyer ve kızın yerine geçerek gelin alayıyla beraber gider. (T⁵= Biçim değiştirme)
12. Kız sabah uyanınca kıyafetlerinin olmadığını görür ve korkar. Oğlanı uyandırdığında lalasının kıyafetlerini orada görür ve lalasının başının çaresine bakacağını düşünerek koca karının evine giderler. (/=Bağlayıcı öge)
13. Lala düğün halkına çok yorulduğunu söyler ve düğünü kırk gün sonra yapmaya karar verirler. Kızı alacak padişahın bir kız kardeşi vardır. Lalayı hiç yalnız bırakmaz. Bir gün havuz başında iki güvercin gelir. Lala onlara bakıp güler. Kız da niye güldüğünü sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
14. Lala da güvercinlerin aralarında kendileri havuza girdiklerinde birinin oğlan olmasıyla birbirlerine varıp varmayacaklarını konuştuklarını söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
15. Kız da eğer öyle bir şey olursa varacağını söyler. Havuza girerler. Kız bakar ki öteki erkek olmuş, oradan birlikte koca karının evine giderler. Sabah dördü birlikte yola çıkar. (C↑)

II. Hareket

16. Padişah kızın babasına haber yollar. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
17. Kızın babası da kızını buldurmak için cadıya başvurur. Cadı da onları bulacağını söyler. (/= Bağlayıcı öge)

18. Oğlanlar bir çeşmeye varırlar. Orada biraz yatıp uyurlar. (θ^2 = Suça katılma)
19. Ağaca iki güvercin gelir ve biri ağlar, diğeri güler. Gülen güvercin ağlayana neden ağladığını sorar. O da dördünün başına gelecekleri anlatır. Gülen güvercin de bunun bir kılıçla halledileceğini söyler. (KF²)
20. Lala konuşmaları duyar. Padişah ve kızları uyandırır ve tekrar yola çıkarlar. (C \uparrow)
21. Kuşların dediği gibi karşlarına önce at, sonra da fino köpeği çıkar ve lala ikisini de öldürür. (KF¹)
22. Memleketlerine varırlar. (\downarrow = Dönüş)

23. Şehzadeyle sultana nikâh yapılır. Kırk gün, kırk gece düğün olur. (W⁰= Evlenme)

III. Hareket

24. Şehzade güvey girmeden lala gider, odaya saklanır. Lala, cadı ortaya çıkınca onu öldürür. (U= Cezalandırma)
25. Şehzadeyle sultan sabah ortaya çıkmayınca kapıya gelenler içeride birinin öldüğünü öğrenirler. Padişah da bunu kimin yaptığını merak eder. Vezirlerden biri de şehzadenin karısı güzel olduğu için bunu lalanın yaptığını söyler. (η^1 = Aldatma)
26. Padişah da vezirin bu sözlerine inanır. (θ^1 = Suça katılma)
27. Padişah lalanın boynunun vurulması emrini verir. (A¹³= Kötülük)
28. Lala kılıç acısından öleceğine, taş olup ölmeyi diler. Padişaha giderek isteğini söyler. Her şeyi anlatır, dizlerine kadar taş olur.(Rs⁶= Yardım)
29. Şehzade lalasına çok üzülür. Bahçeye bir türbe yaptırır ve karısının yanına hiç gitmez. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

IV. Hareket

30. Aradan yedi sene geçer ve bir pir şehzadeye neden ağladığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
31. Oğlan da lalasına üzüldüğünü pire anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
32. O da ne yapması gerektiğini şehzadeye anlatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
33. Pirin dediği gibi yedi yaşındaki oğlunu keser ve lalası kurtulur. (K⁹= Giderme)
34. Bir kere daha gelen pir oğlana dua edeceğini ve Allah'ın çocuğu dirilteceğini söyler. Çocuk da duanın ardından dirilir. (K⁹= Giderme)
35. Şehzade çocuğu kucağına alır. Lalasıyla saraya gider. Padişah lalaya yeniden kızını nikâh eder, şehzadeyle ikisine kırk gün, kırk gece düğün yapar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^1 \beta^1 F^7 a^1 C O B^4 T^5 D^2 E^2 C \uparrow$

II. Hareket $B^4 \theta^2 KF^2 C \uparrow KF^1 W^0$

III. Hareket $U \eta^1 \theta^1 A^{13} R s^6$

IV. Hareket $D^2 E^2 F^1 (K^9)^2 W^0$

75. Masal Epizot

1. Zamanın birinde devlerin yaşadığı yerlere yakın bir memlekette üç fakir kız kardeş yaşar. Üç kız kardeş sabaha kadar nakış işler, pamuk bükerek; sabah, pazarda bunları satarak günlük ihtiyaçlarını satın alırlar.

2. Ülkenin hükümdarı bir gün halka kızarak üç gün memlekette mum yakılmasını yasaklar. Üç kız kardeş gece çalışmazlarsa aç kalacakları için odaya kalın perdeler çekip ufak idare fitili yakarak gözlerinin görebildiği kadar işlerine devam ederler.

3. Padişah, yasağın son gecesi yanına adamlarını alarak yasağa karşı gelen olup olmadığını denetlemeye çıktığında kızların evinde perdenin açık kalan tarafından bakarak odadaki mum ışığını fark eder. Padişah ışığı görünce çok sinirlenir ancak yanındakiler padişahı sakinleştirerek içeriye izlemeye başlarlar.

4. Kız kardeşler olan bitenden habersiz bir taraftan işlerine devam eder, diğer taraftan da dertleşirler. Kızlardan en büyüğü padişah kendisini vekilharıcıyla evlendirse bol bol yemek yiyeceğini, ortancası terziyle evlendirse her gün yeni bir elbise giymeyi, en küçüğü de padişah kendisiyle evlense ona gülünce güller açacak, ağlayınca inciler saçacak çocuklar vermeyi konuşurlar.

5. Padişah bu sözleri işitir. Ertesi gün üç kızını sarayına aldırarak büyüğü vekilharıcıyla, ortancayı terzi başıyla evlendirerek bunlara sarayda yer verir. Kızların en küçüğüyle de kendi evlenir. Kızların en küçüğü padişahın gebe kalır ve karnı günden güne büyür. Diğer iki kardeş kardeşleri bir çocuk doğurursa sarayda rahatlarının kaçacağını düşünerek sarayın ebesini çağırırlar. Ebeye çokça para vererek doğacak çocukların icabına bakmasını isterler.

6. Ebe, iki köpek yavrusunu kutuya koyarak en küçük kız kardeşlerinin doğumuna gider. Doğum anında yavru köpekleri meydana çıkarıp biri kız biri erkek iki çocuğu kutuya koyarak kıza iki köpek yavrusu doğurduğunu söyler. Padişah haberi alınca öfkeden kızını memleketin meydanında yarı beline kadar toprağa gömmelerini ve gelen geçenlerin kızının yüzüne tükürerek ona taş atmalarını emreder.

7. Ebe, çocukları memleketin dışına çıkarıp bahçeler arasında bir su kenarına bırakarak saraya geri döner. O sırada hiç çocuğu olmayan bahçıvan, çocukları su kenarında görerek karısına götürür ve çocukların göbeklerini keserek karısını çocuklara iyi bakması konusunda tembihler.

Bahçıvanın karısı çocukları emzirir. Çocuklar güldükçe güller, ağladıkça inciler dökmeye başlar. Bahçıvan görülmemiş renklerdeki bu gülleri sepetlere koyarak padişaha götürür.

8. Padişah, bahçıvana çokça para verir. Ertesi gün yine bahçıvan bu güllerden götürünce padişah bu gülleri nasıl yetiştirdiğini sorar. Bahçıvan çocukları söylemeden cevabı geçirir. Diğer kız kardeşler bu güllerden padişahın çocuklarının yaşadığını anlayarak ebeye haber verirler.

9. Ebe her ne kadar çocukların göbeğini kesmeden memleketin dışına çıkarıp bıraktığını, çoktan ölmüş olduklarını dese de kızlar ikna olmayarak ebeyi çocukları öldürmesi için yollarlar. Ebe, çocukları bıraktığı yere gelerek orada bahçıvanın çocukları emzirdiğini görür ve çocukların ona ait olup olmadığını sorar. Bahçıvanın karısı, çocuklarının olmadığını, kocasının bu çocukları dere kenarında bulup getirdiğini söyler.

10. Bahçıvanın karısı, ebeye anlattıklarını kimseyle paylaşmamasını söyleyince ebe de bu çocukların padişahın saraya aldırıldığı üç kız kardeşin en küçüğüne ait olduğunu ve padişahın sinirlenerek çocukların annesini yere gömdürdüğünü, çocukları da kutuya koyup memleketin dışına gönderdiğini, o yüzden çocuklardan kurtulmaları gerektiğini söyleyerek uzaklaşır.

11. Bahçıvan ve karısı korkarak çocukları bir mağaraya bırakırlar. Orada yaşayan bir geyik çocukları bularak emzirmeye başlar. Çocuklar sekiz-on yaşına kadar mağarada geyikler tarafından büyütülür. Mağara güller ve incilerle dolar. Bu sırada kardeşler dil öğrenemediklerinden birbiriyle işaretleşerek anlaşırlar. Çocuklardan erkek olanı bir gün yanına biraz inci alarak mağaradan dışarı çıkar ve rastgele şehrin yolunu tutar. Çocuk şehrin pazarında elindeki incileri gösterince pazardakiler başına üşüşür. Çocuğa yiyecek-içecek ne varsa verirler.

12. Çocuk, mağaraya dönerek aldıklarını kız kardeşine gösterir. Öğrendiği kelimeleri de kardeşine öğretir. Çocuk, bundan sonra sık sık pazara giderek ihtiyaçlarını ve silah, hayvan gibi birçok şey alıp farklı insanlarla tanışarak avlanmaya başlar. Çocuğun

avlandığı bir gün padişah da ava çıkmıştır. Padişah çocuğu görüp kanı kaynar. Yanındakilere emir vererek çocuğu araştırmalarını ister.

13. Padişah, saraya döner ve çocuğun sevgisiyle adeta hasta olur. Hastalığın sebebini öğrenen iki kız kardeş, çocukların yine ortaya çıktığını anlayarak ebeye çocukların yaşadığını söylerler. Ebe inanmasa da emin olmak için çocukların terk edildiği mağaraya gelince kız çocuğunun mağarada güller ve inciler içinde oturduğunu görür. Ebe, kıza kimi kimsesi olup olmadığını, mağarada tek başına canının sıkılıp sıkılmadığını sorar. Kız sıkılsa da mağarada eğlenmeye çalıştığını söyler. Ebe, kıza, akşam erkek kardeşi geldiğinde ağlayıp sızlayarak Dilrukes Hanım'ın dikenini istediğini söylemesini tembihler. Bunun dünyanın en eğlenceli şeyi olduğunu söyleyerek uzaklaşır.

14. Erkek kardeşinin gelmesine yakın kız ağlamaya başlar. Kardeşi avdan dönüp kız kardeşini ağlarken bulunca sebebini öğrenmeye çalışır. Kız ağlayarak Dilrukes Hanım'ın dikenini istediğini, getirmezse ağlayarak öleceğini söyler. Erkek kardeşi her ne kadar Dilrukes Hanım'ın kim olduğunu bilmese de yanına yiyecek-içecek alıp silahını kuşanarak atına atlar. Kız kardeşine veda ederek yola çıkar ve peri padişahının memleketine varır.

15. Peri padişahının memleketinin sınırını bekleyen devin ellerinden öper. Dev anası oğlana oraya neden geldiğini sorunca çocuk hikâyesini dev anasına anlatarak ondan yardım ister. Dev anası işinin peri padişahının memleketinin sınırını korumak olduğunu söyleyerek içerisini bilmediğini, çocuklarına soracağını, onlar da bilemezse ortanca kardeşine soracağını söyleyerek çocuğu görünmesin diye dışının kovuğuna koyar.

16. Dev anasının çocukları akşam eve geldiğinde insan eti koktuğunu söyleyerek bağırsırlarken anaları oğullarına sütünden emenin neleri olduğunu sorar. Oğulları da kardeşleri olacağını söyler. Dev anası çocuğu dışının kovuğundan çıkararak niçin buralara geldiğini anlatır. Dev anasının çocukları Dilrukes Hanım'ın kim olduğunu bilmediklerini söyleyince dev anası ortanca kardeşine giderek durumu ona anlatır. Ortanca kardeşi de Dilrukes Hanım'ın kim olduğunu bilmediklerini söyleyince çocuğu büyük kardeşine götürüp hikâyeyi anlatırlar. Dev anasının büyük kardeşi, çocuğa, Dilrukes Hanım'ın dikenini alamayacağını, denerse öleceğini, bu yoldan vazgeçmesi gerektiğini söylese de ısrara dayanamayıp dikenini nasıl alabileceğini anlatır.

17. Çocuk, devin anlattıklarını uygulayarak dikenı alır, mağarasına döner ve her budağında türlü kuşlar olan dikenı kardeşine verir. Çocuk yine ava çıktığı bir gün padişahla karşılaşır. Bunu öğrenen kız kardeşler yine ebeye haber verirler. Ebe yine mağaraya varıp kıza, Dilrukes Hanım'ın aynasını getirtebilirse dikenı artık eline bile alamayacağını, bütün âlemlerin Dilrukes Hanım'ın aynasında göründüğünü söyleyerek uzaklaşır.

18. Erkek kardeşi mağaraya geldiğinde kız kardeşinin yine ağlamış olduğunu görür. Kız kardeşi bu sefer de Dilrukes Hanım'ın aynasını istediğini söyleyince vazgeçirmeye çalışsa da başaramaz. Bunun üzerine gidip türlü zorluklarla Dilrukes Hanım'ın aynasını kardeşine getirir. Çocuk yine ava gittiği bir gün padişahla karşılaşır. Kız kardeşler bunu haber alınca ebeye söylerler. Ebe mağaraya gidip kıza, bu sefer de Dilrukes Hanım'ın kendisini istemesini öğütleyerek mağaradan uzaklaşır.

19. Kız, erkek kardeşi mağaraya dönünce Dilrukes Hanım'ı getirmesini istediğini, yoksa kendini öldüreceğini söyler. Çocuk vazgeçirmeye çalışsa da muvaffak olamaz ve yola çıkar. Dilrukes Hanım'ı nasıl getireceğini devden öğrenerek Dilrukes Hanım'ın mağarasına gider ve Dilrukes Hanım'ı alarak kız kardeşinin yanına döner.

20. Peri padişahının kızı olan Dilrukes Hanım'la çocuk birbirini sever ve üçü beraber mağarada yaşamaya başlar. Çocuğu ve kız kardeşini kimin öldürtmek istediğini bilen Dilrukes Hanım, çocuğa yarın ava gitmesini, padişahla karşılaşınca kendisini alaylarla saraya aldirtmasını söylemesini ister. Padişah, çocuğun istediğini yapar ve bir alay gönderir. Atı kişneyince padişaha, şimdi gitmesi gerektiğini, üç gün sonra gelip kendisini almasını söyleyerek mağaraya döner.

21. Dilrukes Hanım, çocukların anasını kötü durumdan kurtarıp türlü yemek ve ilaçlarla eski haline getirir. Padişahın mağaraya davet edildiği gün Dilrukes Hanım mağarayı ihtişamlı bir saraya çevirir ve şatafatlı bir törenle padişah saraya alınarak akşama kadar eğlendirilir. Akşam padişah bir odaya davet edilir. Çocuklar, Dilrukes Hanım ve çocukların annesi gelerek padişahın karşısına oturur. Dilrukes Hanım, tüm gerçekleri padişaha anlatır. Padişah çok sevinir ve hepsini bağrına basar. Hepsi birlikte saraya dönerler ve çocukla Dilrukes Hanım evlendirilir, kötü kız kardeşler ise affedilir, mutlu olarak sarayda yaşarlar.

75. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Zamanın birinde üç fakir kız kardeş yaşar. (α = Açılış)
2. Ülkenin hükümdarı bir gün halka kızar, üç gün memlekette mum yakılmasını yasaklar. (γ^2 = Yasaklama)
3. Kızlar kalın perdelerin arkasında mum yakıp işleme yapmaya devam ederler. (δ^2 = Yasağı çiğneme)
4. Padişah da son gece yasağa uyup uyulmadığını görmek için saraydan çıkar. (β^3 = Uzaklaşma)
5. Kızların evinin önüne geldiklerinde kızların konuşmalarını duyar ve ertesi gün onları saraya aldırır. Kızların büyüğüyle vekilharcını, ortancasıyla terzi başını evlendirir. Kendisi de küçük kızla evlenir. (W^0 = Evlenme)

II. Hareket

6. Kızların en küçüğü padişahın gebe kalır. Diğer iki kardeş kardeşleri bir çocuk doğurursa sarayda rahatlarının kaçacağını düşünerek sarayın ebesini çağırırlar ve ona doğacak çocukların icabına bakmasını isterler. (A^{13} = Kötülük)
7. Ebe çocukların yerine iki köpek yavrusu koyar, çocukları da bir kutuya koyar. Bir su kenarına götürüp bırakır. (A^9_{12} = Kötülük)
8. Ebe padişaha karısının köpek doğurduğu haberini verir. (η^1 = Aldatma)
9. Padişah çok öfkelenir ve kadını beline kadar gömdürerek oradan gelip geçenlerin tükürmesini emreder. (A^{15} = Suça katılma)
10. Çocukları bir bahçıvan bulur. Onun da çocuğu olmadığı için çocukları alır, karısına götürür. (a^1 = Eksiklik)
11. Çocuklar güldükçe güller, ağladıkça inciler dökmeye başlar. Bahçıvan gülleri sepetlere koyarak padişaha götürür. Padişah gülleri nasıl yetiştirdiğini bahçıvana sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
12. Bahçıvan da çocuklardan bahsetmeden konuşmayı geçiştirir. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
13. Diğer kızlar çocukların yaşadığını anlarlar ve ebeyi çocukları öldürmesi için yollarlar. (A^{13} = Kötülük)
14. Ebe çocukları bıraktığı yerde bahçıvanın karısıyla konuşur. (ϵ^1 = Soruşturma)
15. Bahçıvanın karısı da olanları anlatır. (ζ^1 = Bilgi toplama)

16. Ebe bahçivanın karısına çocuklardan kurtulması gerektiğini söyler ve gider. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
17. Bahçivanın karısı kocasına olanları anlatır ve çocukları bir mağaraya götürürler. O mağarada bir geyik bu çocukları büyütür. Oğlan büyüyünce çarşıya çıkmaya başlar. Avlandığı bir gün padişahla karşılaşır ve padişahın kanı oğlana kaynar. (/= Bağlantı ögesi)
18. Padişah oğlanın sevgisinden hastalanır. (a¹= Eksiklik)
19. Kızlar oğlanın yaşadığını yine anlarlar ve ebeyi yine çocukları öldürmesi için gönderirler. (A¹³= Kötülük)
20. Ebe mağarada kızla konuşur ve kıza Dilrukes Hanım'ın dikenini akşam kardeşinden istemesini öğütler. (a³= Eksiklik)
21. Kız da akşam kardeşi gelince ondan Dilrukes Hanım'ın dikenini getirmesini ister. (M= Güç iş)
22. Oğlan yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
23. Oğlan peri padişahının memleketine varır ve orada dev anası oğlana ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
24. Oğlan da olanları anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
25. Dev anası da önce çocuklarına, sonra ortanca kardeşine, daha sonra da büyük kardeşine olanları anlatır. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
26. Dev anasının oğulları ve ortanca kardeşi yerini bilemez ama büyük kardeş onu nasıl bulacağını anlatır. (Olmsz E²- E²= Kahramanın tepkisi)
27. Çocuk anlatılanları yapar, dikenini alır ve kardeşine getirir. (N= Güç iş yerine getirme)
28. Padişah yine avda oğlanla karşılaşır. Kızlar yine ebeyi gönderirler ve oğlandan bu defa da Dilrukes Hanım'ın aynasını getirmesini söyler. Onu da getirince bu defa da Dilrukes Hanım'ın kendisini istemesini söyler. Onu da getirir.
29. Peri padişahının kızı olan Dilrukes Hanım'la mağarada yaşamaya başlarlar. Dilrukes Hanım her şeyi bilir. Oğlana neler yapması gerektiğini anlatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
30. Dilrukes Hanım, çocukların anasını kötü durumdan kurtarıp türlü yemek ve ilaçlarla eski haline getirir. (K⁵= Giderme)

31. Padişahın mağaraya davet edildiği gün Dilrukes Hanım mağarayı ihtişamlı bir saraya çevirir. (T²= Biçim değiştirme)

32. Olanlar ortaya çıkınca padişah çok sevinir ve oğluyla Dilrukes Hanım'ı evlendirir. (W⁰= Evlenme)

33. Kızları da affeder. (Olmsz U= Cezalandırma)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \gamma^2 \delta^2 \beta^3 W^0$

II. Hareket $A^{13} A^9_{12} \eta^1 A^{15} a^1 D^2 E^2 A^{13} \zeta^1 a^1 A^{13} a^3 (M C (D^2 E^2)^3 N)^3 F^1 K^5 T^2 W^0$

OlmszU

76. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle bir padişahın silah atmakta, av vurmakta ve cirit atmakta maharetli üç oğlu vardır. Bu çocuklar sabah saraydan çıkar, at biner, silah kuşanır, avlanır ve akşam saraya geri dönerler.

2. Bir gün çocuklar yine saraydan avlanmak için çıkarlar; silah atıp, av vurarak şehirden epey uzaklaşırlar. Çocuklar avlanmak için ayrı yönlere gitmeye karar verirler.

3. Küçük kardeş, ormanın içine kadar gidince karşısına bir ceylan çıkar. Çocuk ceylanı canlı yakalayıp babasına götürmek ister ve ceylanın peşine düşer. Ceylanın peşinden epey gider. Canlı olarak yakalayamayacağını anlayınca avlayarak götürmek ister ama ceylan bir bahçenin duvarından aşarak gözden kaybolur.

4. Küçük kardeş de bahçe duvarının dibine gider. Bu bahçenin bir kapısı olmalı, diyerek bahçenin kapısını bulur. Bahçenin kapısındaki ihtiyar, oğlana neden geldiğini sorar. Oğlan da geyik için geldiğini söyleyince ihtiyar da onun geyik değil bir cadı olduğunu ve onu tuzağa düşürmeye çalıştığını söyler.

5. Oğlan bunu duyunca bahçenin kime ait olduğunu sorar. İhtiyar da bahçenin yüzü gülmez şahın kızı Gül Sultan'ın bahçesi olduğunu, dadısıyla beraber bahçedeki köşkte yaşadığını, kendisinin de bu bahçenin bekçisi olduğunu, sekiz senedir burada hiç insanoğlu görmediğini söyler.

6. Oğlan da kendini anlatınca ihtiyar buradan gitmesi gerektiğini, görülürse öldürüleceğini söylese de oğlan kızı merak ettiğini ve görmek istediğini söyleyerek ihtiyara yalvarır. Bekçi, eğer içeriye girerse köşkün kapısına bağlanan aslan ve

kaplanın onu parçalayacağını söylese de oğlanın yalvarmasına daha fazla dayanamayarak bahçenin kapısını ona açar.

7. Oğlan bahçeye girince içerisinin türlü ağaçlarla, rengârenk çiçeklerle bezenmiş olduğunu, bülbül sesleri ve su şırıltılarıyla adeta cennete benzediğini görür. Köşke yaklaşınca aslan ve kaplan onu görerek zincirlerini kırıp saldırmak için uğraşır. Sesleri duyan şahın kızı pencereden bakınca oğlanı görüp âşık olur ve hayvanların ona saldırmasına engel olur.

8. Oğlan, şahın kızını görünce güzelliği karşısında düşüp bayılır. Kız, dadısını çağırarak oğlanı ayıltmasını ve nereden geldiğini, burada ne aradığını öğrenmesini ister.

9. Dadi, oğlanı ayıltır; oğlan etrafa şaşkın şaşkın bakarak ne olduğunu anlamaya çalışırken dadi, “Seni içeriye götürüyüm aklın başına gelsin.” diyerek oğlanı içeri götürür. Oğlan, kızın odasına girip kızı görünce yine baygınlık geçirir. Kız “Neden buralara geldin, hayvanlar seni parçalardı?” deyince oğlan derinden bir ah çekip hıçkıra hıçkıra ağlayarak başından geçenleri anlatır.

10. Kız da onu gördüğünde candan sevip âşık olduğunu ama babasının zalim bir insan olduğunu, görürse ikisini de öldüreceğini deyince oğlan kızla dadıyı da alarak birlikte köşkten kaçarlar.

11. Köşkten ayrılınca aslan ve kaplan da zincirlerini kırarak arkalarından koşunca oğlan korkar. Kız ona korkmamasını, hayvanların ondan ayırlamadığı için peşlerinden geldiğini, böylece daha güvende olduklarını söyler.

12. Oğlan, kardeşlerinden ayrıldığı yere gelince kardeşlerini göremez. Meğer kardeşleri önceden gelir, küçük kardeşlerinin gelmediğini görünce mecburen şehre dönerler. Küçük şehzade şehre girince padişaha müjdeli haberi verirler. Padişah ve diğer oğulları şehzadeyi karşılamaya çıkınca küçük şehzadenin bir güzel kız ve iki hayvanla geldiğini görerek şaşırırlar. Padişah, küçük şehzadeye olanları sorduğunda şehzade olan biteni anlatır.

13. Padişah diğer çocuklarına da birer kız bularak kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

76. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktiyle bir padişahın silah atmakta, av vurmakta ve cirit atmakta maharetli üç oğlu vardır. (α = Açılış)
 2. Bir gün bunlar avlanmak için yine saraydan çıkarlar. (β^3 = Uzaklaşma)
 3. Şehirden epey uzaklaşırlar ve avlanmak için ayrı yönlere gitmeye karar verirler. (\leq = Yol ayrımı)
 4. Küçük kardeş, ormanın içine kadar gidince karşısına bir ceylan çıkar. Onu yakalamak isterken bir bahçe görür. Bahçenin kapısındaki ihtiyar, oğlana neden geldiğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
 5. Oğlan da anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
 6. İhtiyar oğlana bahçenin kime ait olduğunu, oraya sekiz yıldır insanoğlunun gelmediğinden bahseder. Oğlan kızı görmek ister ve ihtiyar oğlanın yalvarmasına dayanamaz, bahçe kapısını açar. Orada bulunan aslanlar zincirlerini koparırcasına ses çıkarırlar. Kız da sesleri duyar ve pencereden bakınca oğlanı görür, ona âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
 7. Oğlan, şahın kızını görünce güzelliği karşısında düşüp bayılır. Dadı orada ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
 8. Oğlan da başından geçenleri ağlayarak anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
 9. Kız da babasının zalim biri olduğunu söyler ve oğlan, kız ve dadı birlikte kaçarlar. (Rs^1 = Yardım)
 10. Oğlan, kardeşlerinden ayrıldığı yere gelince kardeşlerini göremez. Onlar da küçük kardeşleri gelmeyince şehre dönerler. Küçük oğlanın geldiğini gören kardeşler padişaha müjdeyi verirler. Küçük oğlana padişaha olanları anlatır. (Ex = Ortaya çıkarma)
 11. Padişah küçük oğlanı getirdiği kızla, diğer çocuklarına da birer kız bularak kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. (W^0 = Evlenme)
- ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \beta^3 < D^2 E^2 a^1 D^2 E^2 Rs^1 Ex W^0$

77. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle orta halli yaşayan bir karı koca ve kızları vardır.
2. Kadın hastalanır, hekimler çare bulamaz ve kadın ölür.
3. Çocuk, ev işlerini beceremediği ve sürekli annesini düşünüp ağladığı için hastalanır. Babası kızının bu halini görünce evlenerek kızını biraz olsun sakinleştirmek ister.

4. Adam bir kadınla evlenir. Evlendiği kadının kızı çirkin olduğundan ve adamın kızını kıskandığından kızı öldürmek ister. Kadın, eşinin kızına evin bütün işlerini yaptırıp yine de beğenmeyerek kıza hem söver hem de kızı sürekli döver; buna rağmen kız babasına bir şey söylemez.
5. Kadın, kocasına ya kızını ya da kendini bırakmasını söyleyince adam kızını gezmeye götürme bahanesiyle evin çok uzaklarında bir yere bırakır, gizlice eve geri döner. Kız, babasının birden ortadan kaybolduğunu görünce Allah'a sığınıp yola devam eder. Epeyce yürüdüktan sonra bir çeşmenin yanındaki ağacın üstüne çıkarak geceyi orada geçirir.
6. Yakınlardaki şehrin şehzadesi, avlanmaya çıktığında kızın bulunduğu ağacın yanına gelince kızı görür. Ona kim olduğunu ve nereden geldiğini sorunca kız olan biten her şeyi anlatır. Şehzade kızın güzelliğine vurulup kızı saraya götürerek babasına kızla evlenmek istediğini söyler. Oğlunun yalvarmalarında dayanamayan padişah da oğluyla güzel kızı evlendirir.
7. Bir zaman sonra kızın birbirinden güzel yedi çocuğu olur. En büyük çocuğu sekiz yaşına gelince kız babasını görmek ister. Padişah da gelinini kıramaz ve baş veziri eşliğinde gelinini ve torunlarını bir alayla memleketine gönderir.
8. Baş vezir, hanım sultanı görünce âşık olur ve ona sahip olmak ister. Alayın konakladığı bir gece hanım sultanın çadırına girer ve ona sahip olmazsa çocuklarını öldüreceğini söyler. Hanım sultan razı olmayınca çocuklarını öldürür.
9. Hanım sultan abdest bozma bahanesiyle çadırdan kaçır. Baş vezir de sabah olunca olanlardan haberi yokmuş gibi çevresindekilere hanım sultanın çocuklarını öldürüp kaçtığını söyler. Alay geri dönünce vezir, hanım sultanın çocukları öldürüp kaçtığını söyler. Şehzade babasından müsaade alarak olayın sebebini anlamak için hanım sultanı aramaya gider.
10. Şehzadenin karısı çadırdan ayrıldıktan sonra bir dağ başına gelir. Çocukları için kan ağlar. Yorgunluktan uykuya dalınca rüyasına bir pir gelir ve ona alayın konakladığı yere geri dönerek çocuklarını gömüldüğü yerden çıkarıp yakınındaki dereye Allah'a yalvararak yikarsa çocuklarının canlanacağını müjdelir.
11. Kız, pirin dediği gibi yapınca çocuklar uykudan uyanır gibi kalkarak annelerine sarılırlar. Kız, çocuklarıyla yoluna devam ederek bir dağın eteğine varır ve dev anasını

görür. Dev anasından korkarsa da çaresizce “Ah nineciğim!” diye sarılınca dev anası onlara kötülük yapmaz ve çorba vererek karınlarını doyurur.

12. Kız, dev anasına olan biteni anlatınca dev anası oğullarının kızı zarar vermesinden korkarak ona yiyecek verip dağdaki mağarada geceleyebileceğini söyler. Sabah olunca kız mağaradan dışarı çıkar ve bir çoban görerek onun yanına gider.

13. Kız, çobanın bir şahın emrinde çalıştığını ve karısının da şahın sarayındaki bahçede bahçıvan olduğunu öğrenince kız, çocuklarıyla birlikte kalmak için çobana yalvarır. Çoban razı olur ve kız, çocuklarıyla bahçede çalışır. Yedi gül fidanı diker ve her fidana bir çocuğunun adını verir.

14. Kızın yetiştirdiği güller o kadar güzeldir ki ünü diğer memleketlere, hatta çocukların babasının memleketine kadar ulaşır. Çocukların babası güllerin çocukların adını taşıdığını öğrenince gülleri yetiştirenin karısı olduğunu anlar ve karısını bulmak için güllerin yetiştirildiği memlekete gider.

15. Şehzade çocuklarını ve karısını sarayın bahçesinde bularak olayın aslını öğrenir. Şehzade, karısı ve çocuklarıyla saraya dönerek babasına olan biteni anlatır. Padişah, baş vezirin kafasını vurdurtur. Kırk gün, kırk gece şenlik yaparak mutlu yaşarlar.

77. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktiyle orta halli yaşayan bir karı koca ve kızları vardır. (α = Açılış)
2. Kadın hastalanır, hekimler çare bulamaz ve kadın ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Adam kızının çok üzüldüğünü görünce bir kadınla evlenir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
4. Evlendiği kadının kızı çirkin olduğundan ve adamın kızını kışkırdığından kız öldürmek ister. (A^{13} = Kötülük)
5. Üvey ana kızı her işi yaptırır. Ona hem söver, onu hem de döver. Kız yine de babasına bir şey söylemez. (0N = Güç iş yerine getirme)
6. Kadın, kocasına ya kızını ya da kendini bırakmasını söyleyince adam kızını gezmeye götürme bahanesiyle evin çok uzaklarında bir yere bırakır, gizlice eve geri döner. (A^9 = Kötülük)

7. Kız, babasının birden ortadan kaybolduğunu görünce Allah'a sığınıp yola devam eder. Epeyce yürüdüktan sonra bir çeşmenin yanındaki ağacın üstüne çıkarak geceyi orada geçirir. (/= Bağlantı ögesi)
8. Yakınlardaki şehrin şehzadesi de av için kızın olduğu yere gelir. Kızı görür. Kıza kim olduğunu, orada ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
9. Kız da başına gelenleri anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
10. Şehzade kıza âşık olur. Onu da alır saraya getirir. (a¹= Eksiklik)
11. Babasına kızla evlenmek istediğini bildirir. Padişah da oğlunu kızla evlendirir. (W⁰= Evlenme)

II. Hareket

12. Bir zaman sonra kızın birbirinden güzel yedi çocuğu olur. En büyük çocuğu sekiz yaşına gelince kız babasını görmek ister. (a⁶= Eksiklik)
13. Padişah gelinine kıyamaz ve baş veziriyle beraber çocukları ve gelini bir alayla kızın memleketine gönderir. (B³= Aracılık, geçiş anı)
14. Baş vezir, hanım sultanı görünce âşık olur ve ona sahip olmak ister. (A¹⁶= Kötülük)
15. Alayın konakladığı gece hanım sultanın çadırına girer ve ona sahip olmazsa çocuklarını öldüreceğini söyler. (A¹³₁₆= Kötülük)
16. Kız kabul etmeyince çocukları öldürür. (A¹⁴= Kötülük)
17. Hanım sultan abdest bozma bahanesiyle çadırdan kaçır. (KF¹)
18. Çocukları için kan ağlar. Yorgunluktan uykuya dalınca rüyasına bir pir gelir ve ona alayın konakladığı yere geri dönerek çocuklarını gömüldüğü yerden çıkarıp yakınındaki dereye Allah'a yalvararak yıkarsa çocuklarının canlanacağını haber verir. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
19. Kız, pirin dediği gibi yapınca çocuklar uykudan uyanır gibi kalkarak annelerine sarılırlar. (K^{IX}= Giderme)
20. Kız, çocuklarıyla yoluna devam eder. Bir dev karısıyla karşılaşır. Kadın kıza ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
21. Kız da dev karısına olanları anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
22. Dev anası oğullarının kıza zarar vermesinden korkarak ona yiyecek verip dağdaki mağarada gecelebileceğini söyler. Sabah olunca kız mağaradan dışarı çıkar ve bir çoban görerek onun yanına gider. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

23. Çoban sarayın bahçesinde kaldığını kıza söyleyince kız da onlarla kalmak için ısrar eder ve çoban da razı olur. Kız, çocuklarıyla bahçede çalışır. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)

24. Kız yedi gül fidanı diker ve her fidana bir çocuğunun adını verir. Kızın yetiştiği güller her yerde konuşulur. Şehzade de güllerin çocukların adını taşıdığını öğrenince gülleri yetiştirenin karısı olduğunu anlar. (Q= Tanı(n)ma)

25. Hemen kızın kaldığı memlekete giden şehzade çocuklarını ve karısını alır. Padişaha gelerek olanları anlatır. (Ex= Ortaya çıkarma)

26. Padişah, baş vezirin kafasını vurdurtur. (U= Cezalandırma)

27. Kırk gün, kırk gece şenlik yaparak mutlu yaşarlar. (KF¹)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^2 A^{13} 0N A^9 D^2 E^2 a^1 W^0$

II. Hareket $a^6 A^{13}_{16} A^{14} KF^1 F^1 K^{IX} D^2 E^2 O Q Ex KF^1$

78. Masalın Epizotu

1. Bir oduncu ile karısı vardır. Karısı oduncunun kazandığı paranın hepsini alır. Kocasına ya çok tuzlu ya da tuzsuz yemek hazırlayarak ağzının tadıyla yemek yemesine fırsat vermez.

2. Oduncu ip almak için karısından para gizler. Karısı oduncunun gizlediği parayı görünce kavga çıkarır. Oduncu ip almak için ayırdığını söylese de kadın inanmaz. Karı koca sabaha kadar kavga ederler, sabah oduncu eşine onu takip etmemesini söyleyerek eşeğine binip gider.

3. Karısı, adamı dinlemeyip takip etmeye başlar, oduncu fark eder ve dağa odun kırmaya gider. Oduncu odun kesmeye başladığında kadın bir kuyunun yanına yaklaşır. Adam durumu fark edip karısını uyarsa da kadın dinlemez, ilerleyince kuyuya düşer.

4. Kadının kuyuya düştüğünü gören oduncu karısından bıkmış olduğu için aldırış etmez, odunları eşeğe yükleyerek eve döner.

5. Diğer gün adam yine aynı yere odun kesmeye gider. Karısı aklına gelir ve içi acıyarak kuyuya ip sarkıtır. Karısına ipi tutmasını, onu çekeceğini söyler. İpe ağırlık binince ipi yukarı çeker ve ipin ucunda bir ifrit görür.

6. İfrit, oduncuya korkmamasını, dün başına düşen kadından kurtardığı için ona iyilik borçlu olduğunu söyler. Adam korkudan sesini çıkaramaz. İfrit adama üç yaprak verir

ve ona padişahın kızını hiç kıymıdatmayacak şekilde tutacağını, kimsenin çare bulamayacağını, sonra onun gelip yaprağın birini suda ezerek suyu kızın vücuduna sürmesini, böylece kızın kurtulup padişahın da ona çokça bahşiş vereceğini söyler.

7. Adam korkudan karısını kuyuda bırakarak eve döner. İfrit, oduncuya anlattığı gibi padişahın kızının her yerini tutarak onu halsiz bırakır. Padişahın kızı acı içerisinde başının, vücudunun her yerinin ağrıdığını söyleyerek ağlayıp yalvarır. Kızını bu halde gören padişah ne kadar hekim ve hoca çağırrsa da kimse kızı iyileştiremez.

8. İfrit söylediklerine inanmayan oduncuya bir adam gönderir, padişahın çağrısını ulaştırır. Çağrıda kızını iyi eden Müslüman'a kızını vereceği, Müslüman değilse bolca para pul vereceği yazar.

9. Oduncu, padişahın kızını iyi edebileceğini yazarak aynı kişiyle çağrıya cevap yollar. Ardından da kendisi yollara düşerek padişahın sarayına ulaşır. İfritin söylediği gibi yaparak kızı iyileştirir. Padişah da söz verdiği gibi kızı oduncuya verir.

10. Bir gün padişahın bir dostu olan başka bir ülkenin padişahının kızına da benzer bir hal olduğunu öğrenirler. Padişah sevdiği dostunun kızını iyileştirmesi için damadı olan oduncuyu gönderir.

11. Oduncu diğer memleketin padişahının sarayına ulaşınca kızın yanında ifriti görür. İfrit, bu kızı elinden almaya çalışırsa onu damadı olduğu padişahın kızını da elinden alacağını söyleyerek oduncuyu korkutur.

12. Oduncu, kızı kurtarmak için değil, kuyuya attığı eski karısının yine gelerek kendine musallat olduğunu, kadından kurtulmak için ifritin yanına geldiğini söyler. İfrit, kuyudaki kadının oraya geldiğini öğrenince korkarak oradan uzaklaşır.

13. İfrit uzaklaşınca diğer memleketin padişahının kızı da kurtulmuş olur. Padişah çok sevinerek kızını oduncuya verir.

14. Oduncu evlendiği kızlarla oturup ölünceye kadar rahat eder.

78. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Bir oduncu ile karısı vardır. (α = Açılış)

2. Karısı oduncunun kazandığı paranın hepsini alır. Kocasına ya çok tuzlu ya da tuzsuz yemek hazırlayarak ağzının tadıyla yemek yemesine fırsat vermez. (A^5 = Kötülük)

3. Oduncunun ip almak için gizlediği paraları karısı görünce kavga çıkarır. Sabah oduncu eşine onu takip etmemesini söyleyerek eşeğine binip gider. (γ^1 = Yasaklama)
 4. Karısı, adamı dinlemez, onu takip etmeye başlar. (δ^1 = Yasağı çiğneme)
 5. Oduncu karısını fark eder. Odun kesmeye başladığında kadın bir kuyunun yanına yaklaşır. İlerleyince kuyuya düşer. ($^0A^5$ = Kötülük)
 6. Kadının kuyuya düştüğünü gören oduncu karısından bıkmış olduğu için aldırış etmez, odunları eşeğe yükleyerek eve döner. (\neq Bağlantı ögesi)
 7. Diğer gün adam yine aynı yere odun kesmeye gider. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
 8. Karısı aklına gelir ve içi acıyarak kuyuya ip sarkıtır. Karısına ipi tutmasını, onu çekeceğini söyler. İpe ağırlık binince ipi yukarı çeker ve ipin ucunda bir ifrit görür. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
 9. İfrit, oduncuya korkmamasını, dün başına düşen kadından kurtardığı için ona iyilik borçlu olduğunu söyler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
 10. İfrit adama üç yaprak verir ve ona padişahın kızını hiç kımılatmayacak şekilde tutacağını, kimsenin çare bulamayacağını, sonra onun gelip yaprağın birini suda ezerek suyu kızın vücuduna sürmesini, böylece kızın kurtulup padişahın da ona çokça bahşiş vereceğini söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
 11. İfrit, oduncuya anlattığı gibi padişahın kızının her yerini tutarak onu halsiz bırakır. Padişahın kızı acı içerisinde başının, vücudunun her yerinin ağrıdığını söyleyerek ağlayıp yalvarır. (A^6 = Kötülük)
 12. İfrit söylediklerine inanmayan oduncuya bir adam gönderir, padişahın çağrısını ulaştırır. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)
 13. Çağrıda kızını iyi eden Müslüman'a kızını vereceği, Müslüman değilse bolca para pul vereceği yazar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
 14. Oduncu yollara düşerek padişahın sarayına ulaşır. (C \uparrow)
 15. Oduncu ifritin söylediği gibi yaparak kızı iyileştirir. (K^1 = Giderme)
 16. Padişah da söz verdiği gibi kızı oduncuya verir. (W^0 = Evlenme)
- II. Hareket
17. Bir gün padişahın bir dostu olan başka bir ülkenin padişahının kızına da benzer bir hal olduğunu öğrenirler. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)
 18. Padişah sevdiği dostunun kızını iyileştirmesi için damadı olan oduncuyu gönderir. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

19. Oduncu diğer memleketin padişahının sarayına ulaşınca kızın yanında ifriti görür. İfrit, bu kızı elinden almaya çalışırsa onu damadı olduğu padişahın kızını da elinden alacağını söyleyerek oduncuyu korkutur. (A^{16} = Kötülük)

20. Oduncu, kızı kurtarmak için değil, kuyuya attığı eski karısının yine gelerek kendine musallat olduğunu, kadından kurtulmak için ifritin yanına geldiğini söyler. İfrit, kuyudaki kadının oraya geldiğini öğrenince korkarak oradan uzaklaşır. (KF^1)

21. İfrit uzaklaşınca diğer memleketin padişahının kızı da kurtulmuş olur. Padişah çok sevinerek kızını oduncuya verir. Oduncu evlendiği kızlarla oturup ölünceye kadar rahat eder. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha A^5 \gamma^1 \delta^1 A^5 C G^5 F^1 A^6 B^3 C \uparrow K^1 W^0$

II. Hareket $B^4 C A^{16} KF^1 W^0$

79. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle bir düzenbaz kadın olup bunun iki kocası vardır. Adamların birbirlerinden haberleri yoktur. Biri dolandırıcı, diğeri de hırsızdır. Bunlar bu işleri kadından öğrenmişlerdir.

2. Bir gün hırsız çaldığı malları pazarda satar. Sattığı adama da malın sahibi rasgelir. Malların kendisine ait olduğunu söyleyerek adamdan mallarını ister.

3. Adam da kendisinin hırsız olmadığını malı birinden aldığını söyler. Onlar tartışırken hırsız olanları görür ve hemen oradan uzaklaşır. Eve gelir. Karısına durumu anlatır. Karısı adama çörek ve koyun kuyruğunun yarısını verir. Adam yola koyulur.

4. Hırsız epey yol gitmede olsun, karının dolandırıcılık yapan kocası gelir. O da kadına dolandırıcılığının duyulduğunu, oradan biraz uzaklaşması gerektiğini söyler. Karı da diğeriye verdiği çörek ve koyun kuyruğunun öbür yarısını hazırlar, adama verir. Adam da yola düşer.

5. Hırsızlık eden gide gide bir su kenarına varır. Kadının verdiklerini yemeye başlar. Dolandırıcı da hırsızın olduğu yere gelir. O da yiyeceklerini çıkarır. Yemeye başladığında hırsızlık eden dolandırıcıya beraber yemeyi teklif eder. Yerken dolandırıcı olan yediklerinin diğeri yarısının hırsızda olduğunu görür. Hırsıza nereden geldiğini sorar. Hırsız da filan şehirden, filan evden geldiğini söyler.

6. Dolandırıcı da o evin, o kadının kendisinin olduğunu, yıllardır orada yaşadığını falan anlatır. Diğeri de oranın kendi evi, kadının da kendi nikâhlı karısı olduğunu söyleyince kavga çoğalır. Böyle olmayacağını birbirlerine söylerler ve karının yanına giderler.
7. Karı bunları görünce işi anlar. Adamları eve alır. Kendisi de karşılarına oturur. Dolandırıcı karıya kimin karısı olduğunu sorar. Karı da kimin ustalığı çoksa onun karısı olacağını daha önce ikisinin de karısı olduğunu bildirir. Adamlar da razı olurlar.
8. İki adam pazara giderler. Dolandırıcı pazarda bir adamın kesesine bin altın koyduğunu görür. Pazarda kalabalıkta adama yetişir herifin koynundan keseyi alır. Bir gizli yere varıp altının dokuzunu alır. Kendi adının yazılı olduğu yüzüğü çıkarıp keseye koyar, yine adamın koynuna koyar.
9. Bunları hırsız görür. Dolandırıcı o adamın önüne çıkar ve yakasına yapışır. Kesesiyle altınları neden çaldığını sorar. Adam şaşırır. Onu tanımadığını söyler. Dolandırıcı da adama mahkemeye gideceklerini söyleyince adam da kabul eder. Dolandırıcı adamdan davacı olur.
10. Kadı adama kaç altını olduğunu sorar. O da bin altını olduğunu söyler. Dolandırıcıya sorar. O da dokuz yüz doksan bir altın ve bir de gümüş yüzüğü olduğunu söyler. Kadı da altınları çıkarır. Sayınca dolandırıcının dediği çıkar. Kadı altınları dolandırıcıya verir.
11. Dolandırıcı bunları alır, hırsızla karının yanına varırlar. Kadına anlattıklarında daha önce böyle bir şeyin olmadığını söyler. Hırsıza da onun da marifetini görmek istediğini söyler.
12. Hırsız da gece bir ip alır. Dolandırıcıyla beraber padişahın sarayına varırlar. Hırsız ipi atıp yukarı çıkar. Dolandırıcıya da yukarı çeker. Hazineye varıp içeri girerler. Kaldırabildiği altınları alır, dışarı çıkarlar. Hırsız kümese gidip bir kaz tutar. Kazı boğazlar, ateş yakıp kazı şişe takar ve arkadaşına pişirmesini söyler. Kendisi de padişahın yattığı odaya gidecekken dolandırıcı hırsıza nereye gittiğini sorar. O da padişaha olanları anlatacağını ve kimin ustalığının iyi olduğunu soracağını söyler.
13. Dolandırıcı hırsıza karıyı istemediğini bildirir. Hırsız da ertesi gün vazgeçebileceğini söyleyerek padişahın odasına gider. Tahtın altına saklanır. Hırsız bir at kılını kölenin ağzına sokunca kölenin ağzındaki sakızı alır. Köle uyku sersemi sakızını arar, sonra tekrar uyur. Hırsız da köleye bir ruh koklatır, köleyi yavaşça kaldırıp bir zembile koyarak asar.

14. Derken şah kımıldayınca hırsız şaha dinlerse ona hikâye anlatacağını söyler. Şah “Anlat.” der. Hırsız da tüm olanları anlatmaya başlar. O anlattıkça diğeri dışarıda tir tir titrer. Sonunda karının kime layık olduğunu şaha sorar. Şah da hırsızın layık olduğunu söyler.

15. Şah uyuyakalır. Hırsız da odadan çıkar. Dolandırıcı çok korkar. Hırsız dolandırıcıdan defalarca karının kime ait olduğunu sorar. O da onun olduğunu söyler. Altınları da alırlar ve karının yanına giderler. Kariya olanları anlattıklarında karının bu çok hoşuna gider. Hırsızı kendisine koca edindir.

16. Sabah şah uyanınca köleyi çağırır. Ses alamayınca kalkar. Zembili görür. İçine bakınca kölenin asılı olduğunu görür. Hemen halayığı çağırır, kölenin aklını başına getirirler. Şah ne olduğunu köleye sorar ama bir şey bilmediğini söyler.

17. Şah akşam hikâyeyi anlatanın hırsız olduğunu anlar. Vezirini ve beyleri çağırır. Gece olanları bunlara anlatır. Hemen tellal gönderip işi yapanın gelmesini ister. Bunu yapana bir şey yapmayacağını bildirir.

18. Tellallar şahın dediklerini sokakta duyururlar. Hırsız tellallarla şahın yanına gider. Şah hırsıza sorar. O da işi kendisinin yaptığını söyler. Şah da hırsızdan aslını öğrenir. Şah hırsıza aldığı malları bağışlar. Aylık bağlayıp, kariyı ona nikâhlar. Hırsız da bir daha hırsızlık etmeyeceğine tövbe eder. Karısıyla ölünceye kadar otururlar.

79. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktiyle bir düzenbaz kadın olup bunun iki kocası vardır. Adamların birbirlerinden haberleri yoktur. Biri dolandırıcı, diğeri de hırsızdır. (α= Açılış)

2. Bir gün hırsız ve dolandırıcının yaptıkları duyulur. Önce hırsız eve gelir. Karısına durumu anlatır ve kadın çöreğin ve koyunun kuyruğunun yarısını ona verir, adam yola çıkar. Sonra da dolandırıcı gelir. O da anlatır. Ona da çöreğin ve koyun kuyruğunun kalan yarılarını verir ve gönderir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

3. Hırsızlık eden gide gide bir su kenarına varır. Kadının verdiklerini yemeye başlar. Dolandırıcı da hırsızın olduğu yere gelir. O da yiyeceklerini çıkarır. Yemeye başladığında hırsızlık eden dolandırıcıya beraber yemeyi teklif eder. Yerken

dolandırıcı olan yediklerinin diğer yarısının hırsızda olduğunu görür. Hırsıza nereden geldiğini sorar. (ϵ^3 = Soruşturma)

4. Hırsız da filan şehirden, filan evden geldiğini söyler. (ζ^3 = Bilgi toplama)

5. Aralarında tartışmaya başlarlar, kavga çoğalır. Böyle yaparak bir sonuca ulaşamayınca karının yanına giderler. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

6. Karı bunları görünce işi anlar. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)

7. Dolandırıcı karıya kimin karısı olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

8. Karı da kimin ustalığı çoksa onun karısı olacağını bildirir. Adamlar da razı olurlar. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

9. Dolandırıcı pazarda bir adamın kesesine bin altın koyduğunu görür. Pazarda kalabalıkta adama yetişir herifin koynundan keseyi alır. (A^1 = Kötülük)

10. Bir gizli yere varıp altının dokuzunu alır. Kendi adının yazılı olduğu yüzüğü çıkarıp keseye koyar, yine adamın koynuna koyar. (\neq = Bağlantı ögesi)

11. Dolandırıcı o adamın önüne çıkar ve yakasına yapışır. Kesesiyle altınları neden çaldığını sorar. (η^3 = Aldatma)

12. Adam şaşırır. Onu tanımadığını söyler. Dolandırıcı da adama mahkemeye gideceklerini söyleyince adam da kabul eder. Dolandırıcı adamdan davacı olur. (θ^3 = Suça katılma)

13. Kadı adama kaç altını olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

14. O da bin altını olduğunu söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

15. Dolandırıcıya sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

16. O da dokuz yüz doksan bir altın ve bir de gümüş yüzüğü olduğunu söyler. Kadı da altınları çıkarır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

17. Sayınca dolandırıcının dediği çıkar. Kadı altınları dolandırıcıya verir. (KF^1)

II. Hareket

18. Dolandırıcı bunları alır, hırsızla karının yanına varırlar. Kadına anlattıklarında daha önce böyle bir şeyin olmadığını söyler. Hırsıza da onun da marifetini görmek istediğini söyler. (Grkç= Gereke(lendirme)ler)

19. Hırsız da gece bir ip alır. Dolandırıcıyla beraber padişahın sarayına varırlar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)

20. Hırsız ipi atıp yukarı çıkar. Dolandırıcıya da yukarı çeker. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
21. Hazineye varıp içeri girerler. Kaldırabildiği altınları alır, dışarı çıkarlar. Hırsız kümese gidip bir kaz tutar. Kazı boğazlar, ateş yakıp kazı şişe takar ve arkadaşına pişirmesini söyler. Kendisi de padişahın yattığı odaya gidecekken dolandırıcı hırsıza nereye gittiğini sorar. (ϵ^3 = Soruşturma)
22. O da padişaha olanları anlatacağını ve kimin ustalığının iyi olduğunu soracağını söyler. (ζ^3 = Bilgi toplama)
23. Tahtın altına saklanır. Hırsız bir at kılını kölenin ağzına sokunca kölenin ağzındaki sakızı alır. Köle uyku sersemi sakızını arar, sonra tekrar uyur. Hırsız da köleye bir ruh koklatır, köleyi yavaşça kaldırıp bir zembile koyarak asar. (A^{11} = Kötülük)
24. Derken şah kımıldayınca hırsız şaha dinlerse ona hikâye anlatacağını söyler. (η^3 = Aldatma)
25. Şah da uykulu “Anlat.” der. (θ^3 = Suça katılma)
26. Hırsız da tüm olanları anlatmaya başlar. (Ex = Ortaya çıkarma)
27. Sonunda karının kime layık olduğunu şaha sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
28. Şah da hırsızın layık olduğunu söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
29. Şah uyuyakalır. Hırsız da odadan çıkar. Dolandırıcı çok korkar. Hırsız dolandırıcıdan defalarca karının kime ait olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
30. O da onun olduğunu söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
31. Altınları da alırlar ve karının yanına giderler. Karıya olanları anlattıklarında karının bu çok hoşuna gider. Hırsız kendisine koca edinir. (w^1 = Evlenme)
32. Sabah şah uyanınca köleyi çağırır. Ses alamayınca kalkar. Zembili görür. İçine bakınca kölenin asılı olduğunu görür. Hemen halayığı çağırır. (B^1 = Aracılık, geçişanı)
33. Kölenin aklını başına getirirler. Şah ne olduğunu köleye sorar. (ϵ^3 = Soruşturma)
34. O da bilmediğini söyler. (ζ^3 = Bilgi toplama)
35. Şah akşam hikâyeyi anlatanın hırsız olduğunu anlar. (B^4 = Aracılık, geçişanı)
36. Şah tellallara hırsız bulmalarını ona bir şey yapmayacağını söylerler. Onlar da sokakta şahın dediklerini ilan edince hırsız da kendini belli eder. Şahın huzuruna çıkar. İş kendisinin yaptığını söyler. Şah da hırsızdan aslını öğrenir. (Ex = Ortaya çıkarma)
37. Aylık bağlayıp, karıyı ona nikâhlar. Hırsız da bir daha hırsızlık etmeyeceğine tövbe eder. Karısıyla ölünceye kadar otururlar. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \varepsilon^3 \zeta^3 C B^4 D^2 E^2 A^1 \eta^3 \theta^3 (D^2 E^2)^2 KF^1 C$

II. Hareket $C G^5 \varepsilon^3 \zeta^3 A^{11} \eta^3 \theta^3 Ex (D^2 E^2)^2 w^1 B^1 \varepsilon^3 \zeta^3 B^4 Ex W^0$

80. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle bir padişah ve oğlu vardır. Oğlanın güzelliğini kim görse deli divane olur.
2. Bir gün padişah hastalanır. Birkaç gün sonra da ölür. Saray halkı bir türbe yaptırır, şahı gömerler. Şahın oğlunu da tahta oturturlar.
3. Şahın günün birinde canı sıkılır. Lalasını da alır, gezmeye çıkar. Atlarına binip epey yol giderler. Bir pınar başına gelirler. Çok da güzel bir yer olduğu için biraz oturup dinlenirler. O gece orada kalırlar.
4. Epey oturduktan sonra şah biraz dolaşır. Bir köşk yaptırıp yazları gelmeyi düşünür. O sırada uzaktan elinde bir testiyle ihtiyar bir adam gelir. Testiyi doldurur. Şah adamı merak eder. İhtiyara kim olduğunu sorar. O da ileride Salkım Zümbül'ün bir köşkü olduğunu, köşke yılda üç günlüğüne geldiğini, kırk devin orada beklediğini falan anlatır. Onların oraya nasıl korkmadan geldiklerini sorar. Eğer görürlerse onlara kötülük yapacaklarını da bildirir.
5. Şah ihtiyara kızı merak ettiğini, kızı nasıl görebileceğini sorar. İhtiyar şahın güzellikte Salkım Zümbül'e eş olduğunu düşünür. Ona bir saat ileride bir dağın ardında devlerin anası olduğunu, onun yardım edeceğini söyler. Şah da lalasıyla ihtiyarın dediği yere doğru yola çıkar.
6. Karı oraya kimin yolladığını sorar. Onlar da Salkım Zümbül'ün adamlarından bir ihtiyarın yolladığını söylerler. Şah kızı çok merak ettiğini söyleyince dev anası kızın çok güzel olduğunu yolunda çok canlar gittiğini, onların vazgeçmelerinin daha iyi olacağını anlatır. Şah da bu işten vazgeçmeyeceğini söyleyerek yardım ister.
7. Dev anası lalaya bir tokat vurur, süpürge yapar. Şahı da tütün kesesi gibi cebine koyar üç adımda kızın köşküne yakın geldiklerinde cebinden bir avuç toprak serper, şaha gitmesini, devlerin bir şey yapmayacaklarını, neler yapması gerektiğini söyler. Şah kızın odasına girer. Dev anasının dediği gibi parmağından yüzüğü alır, kadının yanına gelir. Karı şaha bir tokat vurur ve testi yapar.

8. Sabah olduğunda kız parmağında yüzüğün olmadığını görür. Yüzüğünü arar. Onun kaybolduğunu düşünerek canı sıkılır. Hemen devleri çağırıp sorar. Devler de cevap veremeyince kız onları azarlar. Devler de yüzüğü tekrar ararlar ama bulamazlar.
9. Devler sonra gidip analarına sorarlar. O da bunları savar. Şah da kızı tekrar görmek için kadına yalvarır. O da evvelki gibi götürür, kızı görmenin dışında başka bir şey yapmamasını, kızın küpesinin tekini alıp gelmesini tembihler.
10. Şah da dev anasının dediği gibi yapar. Devın yanına gelir. Kadın buna yine bir tokat vurur, testi yapıp yanına kor.
11. Kız sabah uyanır. Küpesinin tekini bulamaz. Bu defa ihtiyarı yanına çağırır. İhtiyar da işi bildiği için kıza bir şey demez. Kızı kandırır. Kız da bunu yapanı bulacağını söyler.
12. Akşam şah yine kızı görmek istediğinde dev anası oğlanı yine götürür. Kızın da öfkeden gözüne uyku girmemiştir. Ortalığı gözetlemeye başlar. Oğlan kızın odasına girer. Kız oğlanı görünce vurulur. Oğlan da kızın uyuduğunu düşünür ve kızı öper. Kız da oğlanın boynuna sarılınca oğlan düşüp bayılır.
13. Kız oğlanı ayıltır. Oğlan işi başından anlatır. Birlikte düğün yapmak için şehre gitmeden dev anasının yanına uğrarlar. Dev anası da onlardan her gün kırk koyun göndermelerini ister. Onlar da kadına selamet edip şehre giderler.
14. Şah, başveziri çağırıp kızı kendine nikâh ettirir. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. Her gün de dev anasına kırk koyun gönderirler.

80. Masalın Tahlili

H-J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktiyle bir padişah ve oğlu vardır. Oğlanın güzelliğini kim görse deli divane olur. (α = Açılış)
2. Bir gün padişah hastalanır. Birkaç gün sonra da ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Oğlan da tahta oturur. Şahın günün birinde canı sıkılır. L alasını da alır, gezmeye çıkar. (β^1 = Uzaklaşma)
4. Atlarına binip epey yol giderler. (G^2 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
5. Bir pınar başına gelirler. O gece orada kalırlar. Epey oturduktan sonra şah biraz dolaşır. Bir köşk yaptırıp yazları gelmeyi düşünür. O sırada uzaktan elinde bir testiyle

- ihitiyar bir adam gelir. Testiyi doldurur. Şah adamı merak eder. İhtiyara kim olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
6. O da ileride Salkım Zümbül'ün bir köşkü olduğunu, köşke yılda üç günlüğüne geldiğini, kırk devin orada beklediğini falan anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
7. Şah ihtiyara kızı merak ettiğini, kızı nasıl görebileceğini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
8. Ona bir saat ileride bir dağın ardında devlerin anası olduğunu, onun yardım edeceğini söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
9. Şah da lalasıyla ihtiyarın dediği yere doğru yola çıkar. (C= Karşıt eylemin Başlangıcı)
10. Karı oraya kimin yolladığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
11. Onlar da Salkım Zümbül'ün adamlarından bir ihtiyarın yolladığını söylerler. (E²= Kahramanın tepkisi)
12. Şah kızı çok merak ettiğini söyleyince dev anası vazgeçmelerinin daha iyi olacağını anlatır. Şah da vazgeçmeyeceğini bildirir ve kadından yardım ister. (/= Bağlantı ögesi)
13. Dev anası lalaya bir tokat vurur, süpürge yapar. Şahı da tütün kesesi gibi cebine koyar. (A¹¹= Kötülük)
14. Üç adımda kızın köşküne yakın geldiklerinde cebinden bir avuç toprak serper, şaha gitmesini, devlerin bir şey yapmayacaklarını, neler yapması gerektiğini anlatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
15. Şah kızın odasına girer. Dev anasının dediği gibi parmağından yüzüğü alır, kadının yanına gelir. (E¹= Kahramanın tepkisi)
16. Karı şaha bir tokat vurur ve testi yapar. (A¹¹= Kötülük)
17. Sabah olduğunda kız parmağında yüzüğün olmadığını görür. Yüzüğünü arar. Onun kaybolduğunu düşünerek canı sıkılır. Hemen devleri çağırıp sorar. (ε³= Soruşturma)
18. Devler de cevap veremeyince kız onları azarlar. (ζ³=Bilgi toplama)
19. Şah kızı tekrar görmek için kadına yalvarır. O da evvelki gibi götürür, kızı görmenin dışında başka bir şey yapmamasını, kızın küpesinin tekini alıp gelmesini tembihler. (D¹= Bağışçının ilk işlevi)
20. . Şah da dev anasının dediği gibi yapar. Devin yanına gelir. (E¹=Kahramanın tepkisi)

21. Kadın buna yine bir tokat vurur, testi yapıp yanına kor. (A^{11} = Kötülük)
 22. Kız sabah uyanır. Küpesinin tekini bulamaz. Bu defa ihtiyarı yanına çağırır, sorar. (ϵ^3 = Soruşturma)
 23. İhtiyar da işi bildiği için kıza bir şey demez. (Olmsz ζ^3 =Bilgi toplama)
 24. Kızı düşürmüş olacağını söyleyerek kandırır. (η^3 = Aldatma)
 25. Akşam şah yine kızı görmek istediğinde dev anası oğlanı yine götürür. Kız odasına gelen oğlanı görünce vurulur. Oğlan kızın güzelliğinden düşüp bayılır. (a^1 = Eksiklik)
 26. Oğlan işi başından anlatır. (Ex= Ortaya çıkarma)
 27. Birlikte düğün yapmak için şehre gitmeden dev anasının yanına uğrarlar. Dev anası da onlardan her gün kırk koyun göndermelerini ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
 28. Kızla beraber şehre giderler. (\downarrow = Dönüş)
 29. Şah, başveziri çağırıp kızı kendine nikâh ettirir. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. Her gün de dev anasına kırk koyun gönderirler. (W^0 = Evlenme)
- ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \beta^2_1 G^2 (D^2 E^2)^2 C D^2 E^2 A^{11} F^1 E^1 A^{11} \epsilon^3 \zeta^3 D^1 E^1 A^{11} \epsilon^3$ Olmsz $\zeta^3 \eta^3 a^1$
Ex $D^7 \downarrow W^0$

81. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde Ahmet Ağa diye biri vardır. Bu adam çok zengindir ve karısından başka kimsesi yoktur. Her şeyi olup da çocuğu olmadığı için çok üzülür.
2. Bir gün ticaretten kazandığı paraları önüne koyar ve bunlar olmasaydı da çocuğu olsaydı diye söyleyince bu söz karısının gücüne gider. Kadın kendi eliyle evlendirmek istediğini kocasına söyleyince bu söz adamın hoşuna gitmez. Adam yatınca kadın da çokça dua eder.
3. Kadın gece rüyasında bir deniz kenarında oturduğunu görür. Denizden bir denizkızı çıkar ve kadına bir çömlek göstererek kocasının çömleği gelip almasını söyler.
4. Kadının birden uyanmasından adam da kalkar. Ne olduğunu sorar. Kadın da düşünüyü kocasına anlatır. Sabah olunca kadın adama deniz kenarına gitmesi için ısrar eder. Adam söylediklerinin rüya olduğunu anlatmaya çalışır ama karısının dediği gibi de deniz kenarına gider.
5. Adam dalgalar arasında bir şeyin yuvarlanarak geldiğini görünce şaşırır. Bir de bakar ki çömlek. Çömleğin ağzını açınca biri erkek, biri kız yeni doğmuş çocukları

görür. Onları hemen sarıp sarmalar, koşarak eve getirir. Kadın da adam da çok sevinirler.

6. Çocuklar ağlamaya başlayınca onların acıktıklarını anlarlar. Ahmet Ağa fakir bir sütanasına çok paralar verir, kadını alıp getirir. Ertesi gün bir sütanası daha bulur.

7. Bir şehirde de bunlar gibi çocuğu olmayan birisi vardır. Adam karısının üzerine pazardan bir kız satın alır, onu odalık yapar. Eski karısı da kızını çok kıskanır. Adam işe gittiğinde kızın burnundan getirir, kız da oraya satıldığı için bin pişman olur ama hiç ses etmez. Kızın karnı büyümeye başlar. Kadın da doğuracağını anlayınca kıza iyice düşman olur.

8. Eski kadın kız doğurduğunda kocasının hepten yüz vermeyeceğini düşünür. Komşusu olan büyücü koca karıya işi anlatır. Kadın da onda üç- dört bin kuruş ister. İş yapacağını söyler. Kız da kabul eder.

9. Kızın sancıları artınca koca karı doğru ebeye gider. Ebeye işi anlatır. Ertesi gün kadın kocasına işi iyi bilen biri olduğunu söyler. Adam da hemen çağırmasını söyleyince kadın koca karıya haber verir. Koca karı da ebeyi alır. Ebe yanına ölü bir yılın alarak gelir. Kız bir kız, bir oğlan doğurduğundan onları çömleğe koyar, ölü yılını da ortaya atar. Kızın dert doğurduğunu herife bildirirler.

10. Kız aslında çocukları çömleğe koyduklarını görür ama işi tam anlayamadığı için sırrını kimseyle paylaşamaz. Ahmet Ağa'nın bulduğu çocuklar da bu çocuklardır. Adam da çok kızar. Kıza eski bir ferace giydirip kızını sokağa atar. Kız da yollara düşer.

11. Epey yol gider. Gözünden yaş yerine kan akar. Bir ağaca çıkar. Çok da acıkmıştır. Yoluna devam eder. Bir koyun sürüsü görür. Oraya doğru gider. Ak sakallı ihtiyar bir adam ne aradığını sorar. Adam kıza yiyecek verir. Başına gelenleri anlatır. Kıza acır, kulübesine götürür. Adamın bir de karısı vardır. Kızını evlat edinirler. Orada yaşamaya başlar ama evlatlarını unutmaz.

12. Kız oturmada olsun, diğerleri de çocukları büyütürler. Oğlan yiğit bir delikanlıdır. Bir gün mektepten sonra arkadaşlarıyla oyun oynar. Yine onları yener. Arkadaşları da oğlanı kıskandıkları için oğlana anasının, babasının olmadığını söylerler.

13. Oğlan hemen anasının yanına varır. Kadın oğlana onların yalan söylediğini iletir ama çocuklar o akşam analarını rüyalarında görürler. Rüyalarında anaları onlara olanları anlatır. Sabah birbirlerine rüyalarını anlatırlar. İkisinin de rüyaları aynı olunca

oğlan babalarına gidip durumu anlatmasını söyler. Adam da olanları anlatır. Oğlan kız kardeşini orada bırakır, kendisi de anasının olduğu yere doğru yola çıkar.

14. Oğlan epey yol gider. Bir dağ arasında oğlanın karşısına yedi başlı ejderha çıkar. Oğlan bir taş alır, ejderhaya atar. Ejderha yığılır, kalır. Sonra anasının bir gece yattığı dere kenarına gelir. Biraz dinlenir. O sırada çok da yorgun olduğu için uyuyakalır.

15. Oğlanın öldürdüğü ejderhanın kardeşi de kardeşi öldüreni aramaktadır. Oğlanın olduğu yere gelir. Oğlan uyandığında ne yapacağını şaşır. Ejderha oğlana ateş püskürterek üzerine gelir. Oğlan ejderhanın kolunu koparır. O da yuvarlanarak bir dağ dibindeki deliğe girer.

16. Oğlan ejderhanın girdiği deliği merak eder. Bir merdivenle aşağı iner. Burası güzel bir saraydır. İçeri girer. Bir odada güzel bir kızın oturduğunu görür. Kıza aşık olur. Kız oğlana oraya nasıl geldiğini sorar. Oğlan anlatır. Ejderhayı öldürdüğünü söyler. Sonra diğer odaları da açarlar. Odaların hepsinde altın, elmas görürler. Dönüşte almak üzere oradan kızla beraber çıkarlar.

17. Oğlan anasının olduğu kulübeye gider. Anasını görünce boynuna sarılır, düşer bayılır. Çobanın karısı bunları ayıltır. Başlarına gelenleri anlatırlar. Sonra helalleşirler. Sabah oğlan bunların hepsini alır, ejderhayı öldürdüğü saraya varır. Götürebildikleri kadar mücevher alırlar. Kız kardeşinin olduğu baba bildikleri Ahmet Ağa'nın evine varırlar.

18. Çobanın oğluna yiğidin kardeşini, ejderhanın sarayından aldığı kızını kendisine, çobanın kızını da bir başka adama nikâhlayarak kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. lnceye kadar sefada otururlar.

81. Masalın Tahlili

H- J çiftini ihtiva eden üç hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde Ahmet Ağa diye biri vardır. (α = Açılış)

2. Bu adam çok zengindir, her şeyi olup çocuğu olmadığı için çok üzülür. (a^1 =Eksiklik)

3. Bir gün malı olmasaydı da çocuğu olsaydı diye konuşurken karısı alınır. Kocasına eliyle evlendirmek istediğini söylerse de adamın bu söz hoşuna gitmez. Adam uyuduğunda kadın da Allah'a çok dua eder. Sonra o da yatıp uyur. (\neq Bağlantı ğesi)

4. Kadın gece rüyasında bir deniz kenarında oturduğunu görür. Denizden bir denizkızı çıkar ve kadına bir çömlek göstererek kocasının çömleği gelip almasını söyler. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
5. Kadın rüyasını kocasına söyler. Kocasını deniz kenarına gönderir. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
6. Adam dalgalar arasında bir şeyin yuvarlanarak geldiğini görünce şaşırır. Bir de bakar ki çömlek. Çömleğin ağzını açınca biri erkek, biri kız yeni doğmuş çocukları görür. Onları hemen sarıp sarmalar, koşarak eve getirir. Kadın da adam da çok sevinirler. Çocuklara birer sütanası bulurlar. (/= Bağlantı ögesi)

II. Hareket

7. Bir şehirde de bunlar gibi çocuğu olmayan birisi vardır. (a¹=Eksiklik)
8. Adam karısının üzerine pazardan bir kız satın alır, onu odalık yapar. Eski karısı da kızı çok kıskanır. Kızın burnundan getirir, kız da oraya satıldığı için bin pişman olur ama hiç ses etmez. (⁰N= Güç iş yerine getirme)
9. Kızın gebedir. Doğurmasına yakın eski karı kıza iyice düşman olur. Kız doğurduğunda kocasının hepten yüz vermeyeceğini düşünür. Komşusu olan büyücü koca karıya işi anlatır. Kadın da parayla işi yapacağını söyler. Kız da kabul eder. (Gerekçe(lendirme)ler)
10. Kızın sancıları artar. Kadın kocasına işi iyi bilen biri olduğunu söyler. Adam da hemen çağırmasını söyleyince kadın koca karıya haber verir. Ebe yanına ölü bir yılan alarak gelir. Kız bir kız, bir oğlan doğurduğundan onları çömleğe koyar, ölü yılanı da ortaya atar. Kızın dert doğurduğunu herife bildirirler. Adam da çok kızar. Kıza eski bir ferace giydirip kızı sokağa atar. (A⁹= Kötülük)
11. Çömleği de denize atarlar. (A¹⁰=Kötülük)

III. Hareket

12. Ahmet Ağa'nın bulduğu çocuklar da bu çocuklardır. Kız yollara düşer. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
13. Epey yol gider. Çok da acıdır. (a⁵= Eksiklik)
14. Bir koyun sürüsü görür. Oraya doğru gider. Ak sakallı ihtiyar bir adam ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
15. Adam kıza yiyecek verir. Başına gelenleri anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)

16. Adamın bir de karısı vardır. Kızı evlat edinirler. Orada yaşamaya başlar ama evlatlarını unutmaz. (/= Bağlantı ögesi)
17. Ahmet Ağa ile karısı da çocukları büyütür. Oğlan bir gün mektepten sonra arkadaşlarıyla oyun oynar. Yine onları yener. Arkadaşları da oğlanı kıskandıkları için oğlana anasının, babasının olmadığını söylerler. Oğlan hemen anasının yanına varır. Kadın oğlana onların yalan söylediğini bildirir. (η^3 = Aldatma)
18. Çocuklar o akşam analarını rüyalarında görürler. Rüyalarında anaları onlara olanları anlatır. Sabah birbirlerine rüyalarını anlatırlar. İkisinin de rüyaları aynı olunca oğlan babalarına gidip durumu anlatmasını isterler. (ϵ^3 = Soruşturma)
19. Adam da olanları anlatır. (ζ^3 = Bilgi toplama)
20. Oğlan kız kardeşini orada bırakır, kendisi de anasının olduğu yere doğru yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
21. Oğlan epey yol gider. Bir dağ arasında oğlanın karşısına yedi başlı ejderha çıkar. Oğlan bir taş alır, ejderhaya atar. Ejderha yığılır, kalır. (H^1 - J^1 = Mücadele- Zafer)
22. Sonra anasının bir gece yattığı dere kenarında biraz dinlenir. O sırada çok da yorgun olduğu için uyuyakalır. (θ^3 = Suça katılma)
23. Ejderhanın kardeşi ateş püskürterek oğlanı öldürmeye gelir. Oğlan ejderhanın kolunu koparır. O da yuvarlanarak bir dağ dibindeki deliğe girer. (H^1 - J^1 = Mücadele- Zafer)
24. Oğlan ejderhanın girdiği deliği merak eder. Bir merdivenle aşağı iner. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
25. Burası güzel bir saraydır. İçeri girer. Bir odada güzel bir kızın oturduğunu görür. Kıza âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
26. Kız oğlana oraya nasıl geldiğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
27. Oğlan da anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
28. Saraydaki odaları açtıklarında içlerinde altın, elmasların olduğunu görürler. Oğlanla kız mücevherleri dönüştürmek üzere çıkarlar ve oğlanın anasının kaldığı yere varırlar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
29. Oğlan anasını görünce boynuna sarılır, düşer bayılır. Çobanın karısı bunları ayıltır. Başlarına gelenleri anlatırlar. (Ex= Ortaya çıkarma)

30. Sabah oğlan bunların hepsini alır, ejderhayı öldürdüğü saraya varır. Götürebildikleri kadar mücevher alırlar. Kız kardeşinin olduğu baba bildikleri Ahmet Ağa'nın evine varırlar. (KF¹)

31. Çobanın oğluna yiğidin kardeşini, ejderhanın sarayından aldığı kızı kendisine, çobanın kızını da bir başka adama nikâhlayarak kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. Ölünceye kadar sefada otururlar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^1 F^1_2 C$

II. Hareket $a^1 0N A^9_{10} C$

III. Hareket $C a^5 D^2 E^2 \dots \eta^3 \varepsilon^3 \zeta^3 C (H^1 - J^1) \theta^3 (H^1 - J^1) G^5 a^1 D^2 E^2 Ex KF^1 W^0$

82. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir padişah ve onun bir de çok sevdiği veziri vardır.
2. Padişah vezirine kendisinin bir oğlu, onun da bir kız olsa onları nikâhlasalar diye konuşur. Derken bu dilek gerçekleşir. Padişahın oğlu, vezirin de kızı olur. Büyüdükçe oğlan kıza âşık olur. Kızın ise aklında hiç böyle bir şey yoktur, oğlanı kardeşi gibi sever.
3. Bir gün çocuklar mektepten gelirken oğlanın sözlerinden bir koca karı onun kızı sevdiğini anlar. Kızın da bundan haberi olmadığını görür ve yavaşça kızın yanına gelir. Oğlanın ona âşık olduğunu bildirir.
4. Oğlan kızın aşkından yemeden içmeden kesilir. Onun aşkını herkes duyar. Kız da oğlana âşık olur. Vezir padişaha verdiği sözden vazgeçer, kızını şahın oğluna vermemeyi aklına koyar.
5. Padişah vezirden kızını ister. Her ne kadar şaha razılık gösterirse de bu işi yapmayı istemez. Padişah vezirinin davranışlarını pek beğenmez, nedenini sorduğunda vezirde anlatır.
6. Şah öfkelenir ama vezirini de çok sevdiği için bir şey yapmaz. Oğlunu bu sevdadan vazgeçirmeye çalışır fakat oğlan kızdan vazgeçmez. Şah da Allah'tan çocuk dilediğine pişman olur.
7. Bir gün padişah artık duramaz ve oğluna gözünün önünden çekilmesini emreder. Vezir de bu durumdan hoşlanır. Oğlanın sürerler. Oğlan atına atlar, kızın sarayının önüne varıp bir deyiş söyler. Atını sürüp gider.

8. Bir şehre varır. Bir kahvehane açar. Orada insanların kimi sazla kimi sözle vakit geçirir. Oğlan orada kalsın, vezirin kızı da bu sürede gelinlik çağına gelir. Vezir de kızını ikinci vezirin oğluna vermeye kalkar. Nikâh edip düğün hazırlıklarına başladıklarında kız babasından beş ay mühlet ister. Bu sayede şahın oğlunu bulup, durumu anlatmak düşüncesindedir.

9. Kız şehrin dışına çıkar ve bir kervan görür. Onlara sevdiğine ulaştırmaları için bir mektup verir. Kervan birkaç gün sonra yola düşer. Oğlanın olduğu şehre varırlar. Oğlanın kahvehanesine girerler. Oradakilerin söyleşmelerinden şehzadenin orada olduğunu anlarlar ve oğlanı yanlarına çağırıp işi anlatarak kâğıdı verirler

10. Oğlan canı gönülden ah çeker. Orada daha fazla kalamaz, atına binip memleketinin yolunu tutar. Şehrine varır. Bir dere kenarında dinlenirken uyuyakalır.

11. Uykusu sırasında üç kuşun birinin diğerine şahın oğlunun sevdiği uğruna canından olacağını söyler. Diğerleri de onun nasıl kurtulabileceğinden söz ederler.

12. Oğlan uyandığında bu konuşmaların hayal mi olduğunu düşünür. Sonra kuşlardan birinin bıraktığı güneş gibi parlayan tüyü görür. Yolda giderken kuşların konuşmalarından aklında kalan dereden alması gereken su gelir. Bir kap arar. Sağ sola giderken derenin yolunu kaybeder. Ağlamaya başlar.

13. Epey yol gittikten sonra bir dağ eteğine varır. Dolaşırken büyük bir kapı önüne gelir. İçerisi kocaman bir bahçedir. İçeri girer. Her taraf şamdanla aydınlıktır. Sesler, gülüşler duyulur. Bir ağacın arkasına saklanır.

14. Bunlar deredeki üç güvercindir. Üçlerden olup yerleri de orasıdır. Yatmadan yine birbirleriyle gündüz gördükleri oğlanı konuşurlar. Oğlanın sözlerini anlayıp anlamadığını merak ederler. Üçü de oğlanın güzelliğini konuşur. Oğlan istese ona varacaklarını birbirlerine anlatmaya başlarlar. Oğlan onları duyuyor olsa da onlar uyuduklarında nikaplarını yaksa, onlar da insan olsalar diye konuştuktan sonra yatıp uyurlar.

16. Oğlan içeri girdiğinde kızların güzelliğini görür ve donakalır. Kızlardan işittiği gibi nikaplarını toplayıp, bir ateş yakarak içine atar. Kızlar uyanırlar. İnsanoğlu olduklarını görürler. Oğlan kızların bir şey yapacağını zanneder. Kızlar oğlandan kendilerini de yanına alıp götürmelerini isterler.

17. Oğlan kızlara önceden sevdiği kızın şimdi onun için yandığını, eğer razı olurlarsa onu da alıp gelmeyi ister. Kızlar da kabul ederler. Oğlan doğru dereye gider. Kızlardan

aldığı bir şişe içine biraz su koyup şehrin yolunu tutar. Şehre varınca kızın sarayına gelir. Orada deyişler söyler. Kız da oğlanın geldiğini anlar. Kız saraydakiler anlamasınlar diye pencerenin arkasından oğlanla konuşur. Oğlana gitmesini söyler. Oğlan da eğer kendisini öldürürlerse verdiği şişedeki suyu üzerine dökmesini ve bu sayede dirileceğini anlatır.

18. Kızla oğlanın konuşmasını bir cadı karı duyar ve şehzadeye haber verir. Padişah oğlanı aratır. Oğlanı bulduklarında boynunu vurmalarını emreder. Oğlanın boynunu vururlar. Cadı kadın oğlanın etinden bir parça kesip kıza götürür. Kız bunu görünce kendini yerden yere vurur. 19. Kız gece oğlanın gömüldüğü yere gider. Oğlanın ölüsünü çıkararak yıkar. Oğlan uyanır. Birlikte hemen yola çıkarlar. Peri kızlarının köşküne varırlar. Kızlar da geldiklerini görünce onlarla sarmaş dolaş olurlar. Oradan bir şehre gidip oğlan kızları kendine nikâhlayarak kırk gün düğün yapar. O şehrin padişahının hiç çocuğu olmamıştır. Padişah oğlanın güzelliğine dayanamaz ve onu hem evladı hem başveziri yapar. Ölüncüye kadar yaşarlar.

82. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktin birinde bir padişah ve onun bir de çok sevdiği veziri vardır. (α = Açılış)
2. Padişah vezirine kendisinin bir oğlu, onun da bir kız olsa onları nikâhlasalar diye konuşur. Derken bu dilek gerçekleşir. Büyüdükçe oğlan kıza âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
3. Bir gün çocuklar mektepten gelirken oğlanın sözlerinden bir koca karı onun kızı sevdiğini anlar. Kıza yavaşça oğlanın ona âşık olduğunu bildirir. (Grkç= Gereke(lendirme)ler)
4. Kız da oğlana âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
5. Vezir padişaha verdiği sözden vazgeçer, kızını şahın oğluna vermemeyi istemez. Padişah vezirinin davranışlarını pek beğenmez, nedenini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Vezir de şaha kızını vermek istemediğini anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
7. Şah oğlunu bu sevdadan vazgeçirmeye çalışır fakat oğlan kızdan vazgeçmez. Şah da Allah'tan çocuk dilediğine pişman olur. Bir gün padişah artık duramaz ve oğluna gözünün önünden çekilmesini emreder. Onu kovar. (B^5 = Aracılık, geçiş anı)

8. Oğlan atına atlar, kızın sarayının önüne varıp bir deyiş söyler. Atını sürüp gider. (G²= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

II. Hareket

9. Vezirin kızı da bu sürede gelinlik çağına gelir. Vezir de kızını ikinci vezirin oğluna vermeye kalkar. Nikâh edip düğün hazırlıklarına başlarlar. (w¹= Evlenme)

10. Kız babasından beş ay mühlet ister. Bu sayede şahın oğlunu bulup, durumu anlatmak düşüncesindedir. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)

11. Kız şehrin dışına çıkar ve bir kervan görür. Onlara sevdiğine ulaştırmaları için bir mektup verir. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

12. Kervan birkaç gün sonra yola düşer. Oradakilerin söyleşmelerinden şehzadenin orada olduğunu anlarlar ve oğlanı yanlarına çağırıp işi anlatarak kâğıdı verirler. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)

13. Oğlan canı gönülden ah çeker. Orada daha fazla kalamaz, atına binip memleketinin yolunu tutar. (↓= Dönüş)

14. Bir dere kenarında dinlenirken uyuyakalır. (θ³= Suça katılma)

15. Uykusu sırasında üç kuştan birinin diğerlerine şahın oğlunun sevdiği uğruna canından olacağını söyler. Diğerleri de onun nasıl kurtulabileceğinden söz ederler. (f⁹= Büyülü nesnenin alınması)

16. Yoluna devam eden oğlan kuşların konuşmalarından aklında kalan dereden alması gereken su gelir. Bir kap arar. Sağ sola giderken derenin yolunu kaybeder. Ağlamaya başlar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

17. Epey yol gittikten sonra bir dağ eteğine varır. Dolaşırken büyük bir kapı önüne gelir. İçerisi kocaman bir bahçedir. İçeri girer. Sesler, gülüşler duyar. Bir ağacın arkasına saklanır. (/= Bağlantı ögesi)

18. Bunlar deredeki üç güvercindir. Yatmadan yine birbirleriyle gündüz gördükleri oğlanı konuşurlar. Oğlanın sözlerini anlayıp anlamadığını merak ederler. Üçü de oğlanın güzelliğini konuşur. Oğlan istese ona varacaklarını birbirlerine anlatmaya başlarlar. (a¹= Eksiklik)

19. Oğlan onları duyuyor olsa da onlar uyuduklarında nikaplarını yaksa, onlar da insan olsalar diye konuştuğundan sonra yatıp uyurlar. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

20. Oğlan içeri girdiğinde kızların güzelliğini görür. Kızlardan işittiği gibi nikaplarını toplayıp, bir ateş yakarak içine atar. Kızlar uyanırlar. İnsanoğlu olduklarını görürler. (KF¹)
21. Kızlar oğlandan kendilerini de yanına alıp götürmelerini isterler. Oğlan da kızlara önceden sevdiği kızın şimdi onun için yandığını, eğer razı olurlarsa onu da alıp gelmeyi ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
22. Kızlar da kabul ederler. (E²= Kahramanın tepkisi)
23. Oğlan doğru dereye gider. Kızlardan aldığı bir şişe içine biraz su koyup şehrin yolunu tutar. (C[↑])
24. Şehre varınca kızın sarayına gelir. Orada deyişler söyler. Kız da oğlanın geldiğini anlar. (Q= Tanı(n)ma)
25. Kız pencerenin arkasından oğlanla konuşur. Oğlana gitmesini söyler. Oğlan da eğer kendisini öldürürlerse verdiği şişedeki suyu üzerine dökmesini ve bu sayede dirileceğini kıza anlatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
26. Kızla oğlanın konuşmasını bir cadı karı duyar ve şehzadeye haber verir. (A⁸=Kötülük)
27. Padişah oğlanı aratır. Oğlanı bulduklarında boynunu vurmalarını emreder. (A¹³= Kötülük)
28. Oğlanın boynunu vururlar. (A¹⁴= Kötülük)
29. Cadı kadın oğlanın etinden bir parça kesip kıza götürür. Kız bunu görünce kendini yerden yere vurur. Oğlanın öldüğünü anlar. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
30. Kız gece oğlanın gömüldüğü yere gider. Oğlanın ölüsünü çıkararak yıkar. Oğlan uyanır. (K⁹= Giderme)
31. Birlikte hemen yola çıkarlar. Peri kızlarının köşküne varırlar. (C[↑])
32. Kızlar da geldiklerini görünce onlarla sarmaş dolaş olurlar. Oradan bir şehre gidip oğlan kızları kendine nikâhlayarak kırk gün düğün yapar. (W⁰= Evlenme)
33. O şehrin padişahının hiç çocuğu olmamıştır. (a¹= Eksiklik)
34. Padişah oğlanın güzelliğine dayanamaz ve onu hem evladı hem başveziri yapar. Ölünceye kadar yaşarlar. (W₀= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha (a^1)^2 D^2 E^2 B^5 G^2$

II. Hareket $w^1 D^7 F^1 B^4 \dots \downarrow \theta^3 f^9 a^1 F^1 KF^1 D^7 C^{\uparrow} Q F^1 A^8 A^{13}_{14} B^4 C^{\uparrow} W^0 a^1$

83. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle bir padişahın bir oğlu vardır. Bu altından topuyla oynar, onunla eğlenir.
2. Bir gün topla oynarken köşkün altındaki çeşmeye bir koca karı su doldurmaya gelir. Oğlan da kadının su testisini topu atar ve kırar. Kadın bir şey demez. Bu durum üç kere tekrarlanır. Kadın da en sonunda dayanamaz, Söylemez Sultan'a âşık olsun diye bedduada bulunur ve gider.
3. Oğlan kadının dediği kızı merak eder. Hastalanır, yataklara düşer. Padişah hekim, hoca getirirse de oğlanın hastalığına çare bulamazlar.
4. Padişah oğluna neden hastalandığını sorar. Oğlan da anlatır. Babasından izin ister. Şah razı olmaz ama oğlunu da bu işten vazgeçiremez. Lalasıyla oğlunun gitmesine izin verir. Onlar da yükte hafif, pahada ağır şeyleri alıp yola çıkarlar.
5. Epey yol giderler. Bir dağ başına varırlar. Burada bir adama rastlarlar. Adamın yanına gidip oranın neresi olduğunu sorarlar. O da Söylemez Sultan'ın dağları olduğunu söyler. Söylemez Sultan'ın sarayını sorduklarında da ihtiyar yeri onlara tarif eder. Onlar da yola düşerler.
6. Yine bir dağ başına gelirler. Bir köy görürler. Oraya gittiklerinde o dağların neden kırmızı olduğunu sorduklarında köylüler sultanın yanak ve dudaklarının allığı olduğunu anlatırlar. Kızın yolunda ölenlerin de çok olduğunu da sözlerine eklerler. Yine yola koyulurlar.
7. Epey yol daha giderler. Uzakta bir kale görürler. Kaleye doğru giderler. Kalenin içinin adam kafalarıyla dolu olduğunu görürler. Kaleye varmadan bir büyük şehir içine girerler. Bir hana yerleşirler.
8. Handa herkesin ağladığını görürler. Şehzade de aslını öğrenmek için sorar. Onlar da Söylemez Sultan'ın yolunda ölenlerin yakınları olduğunu bildirirler. Şehir de o kızın babasıdır. Kim kızı söyletmeyi dilerse şaha bildirir, o da izin verirse kızın yanına götürürler, dediklerinde birkaç gün daha kalmaya karar verirler.
9. Bir gün Şehzade lalasıyla çarşı, pazar gezmeye çıkar. Bir adamın bülbül sattığını görür. Bülbül çok güzeldir, onu satın alırlar. Odanın bir tarafına kafesle asarlar. Şehzade kızı nasıl konuşturacağını düşünürken kafesteki kuş neden kederli olduğunu şehzadeye sorar. Şehzade önce korkar, sonra da Allah'ın bir yardımı diye düşünür ve

Söylemez Sultan'a âşık olduğunu, ona erişmek için geldiğini anlatır. Kuş için kolay olduğunu söyler.

10. Ona akşam sultanın sarayına gitmesini, kendisini de götürmesini, sultanın yedi kat nikap altında olduğunu, kendisini iskemlenin altına koymasını sonra da o konuşmayınca iskemle ile konuşuyormuş gibi yapmasını söyler.

11. Padişahın yanında giden şehzade sultanın yanına gitmek istediğini söyler. Şah da kızını söyletmezse boynunu vurduracağını şehzadeye bildirir. Şehzadeyi kızın sarayına gönderir. Odasına girince bülbülü iskemlenin altına koyar.

12. Şehzade sultanın halini hatırını sorar. Kızdan cevap alamaz. Sonra iskemleyle lakırdı etmeye başlar. Bülbül şehzadeye bir hikâye anlatacağını söyler ve başlar hikâyeyi anlatmaya.

13. Vaktiyle bir şahın kızı vardır. Buna üç kişi âşık olur. Kızın babası kızı isteyenlere birer sanat öğrenip öyle gelmelerini ister. Böylece bu üç âşık yola çıkarlar. Bir çeşme başına vardıklarında her biri bir yana dağılır. Çeşmenin taşı altına da kimin gelip gelmediğini anlamak için bir yüzük bırakırlar.

14. Biri altı aylık yolu bir saatte yürümek sanatını, biri gaybı bilmeyi, diğeri de ölüyü diriltmeyi öğrenir. Gaybı öğrenen kızın hasta olduğunu söyler. Ölüyü diriltten bir ilaç yapacağını ve kızın onunla iyileşeceğini anlatır. Öbürü de bir saatte ilacı kızı yetiştireceğini söyler ve şahın sarayına varır. Kıza ilacı verince kız iyileşir. Diğerleri de gelince şah onların da marifetlerini sorar.

15. Bülbül oğlana kendisi bu hikâyede şah olsa kızı kime vereceğini sorar. Oğlan da ilaç yapana vereceğini bildirir. Aralarında uzunca bir tartışma sürerken kız bülbülle oğlanın işi uzatmalarına daha fazla dayanamaz. Nikabını yüzünden çıkarıp ilacı getirene kızını vereceğini söyler. Kız konuşunca hemen padişaha haber verirler. Şah kızı üç kere konuşturmasını oğlandan ister.

16. Şah iki kere daha kızını söylettirebilirse kızını vereceğini bildirir. Oğlan odasına gidip düşünür. Bülbül akşam bu defa kendini rafa koymasını ister. Şehzade saraya gider. Bu kez bülbülü rafa koyar. Yine kızı konuşturmaya çalışır ama kız konuşmaz. Şehzade rafla konuşmaya başlar. Bülbül yine şehzadeye bir hikâye anlatır.

17. Vaktin birinde bir kötü kadının üç dostu vardır. Biri balcı, biri yağcı, biri de tireci oğludur. Bunların birbirlerinden haberleri yoktur. Yağcı oğlu da karıyı diğerlerinden

çok sever. Bir gün kadın saçındaki bir akı görünce yaşlandığını düşünür ve bir adamla nikâhlanıp kalmayı ister. Üç adamı birer saat arayla yanına çağırır.

18. Önce yağcı oğlu gelir. O gelmeden önce kadın bahçede bir mezar kazar. Yanına bir kefen koyar. Yağcı gelince ağlamaya başlar. O da ne olduğunu sorar. Kız da babasının öldüğünde bahçeye gömüldüğünü ama şimdi bir cadı olup mezardan çıktığını, eğer kendisini seviyorsa kefene girip üç saat mezarda yatmasını ister. Yağcı oğlu da kadının dediğini yapar.

19. Sonra balcı oğlu gelir. Kadının ağladığını görünce neden ağladığını sorar. O da bir taş alıp mezar başında beklemesini, içindeki cadı kımıldadığında onu taşla vurup öldürmesini söyler. O da kabul eder. Mezar başında beklemeye başlar.

20. Sonra tireci oğlu gelir. Kızın mahzun olduğunu görünce nedenini sorar. Kız da oğlana babası öldüğünde bahçede ona bir mezar yaptırdığını, düşmanlarından birinin cadı olduğunu ve mezarını açıp başında beklediğini söyler. Eğer mezar başındakini alıp kendisine getirirse kederden kurtulacağını anlatır. Tireci oğlu da hemen gider. Öyle bir hal alır ki üç adam da birbiriyle karşılaşınca birbirlerini ite kaka ortalığı karıştırırlar.

21. Bülbül yine şehzadeye karının kime layık olduğunu sorar. O da tireci oğluna, der. Aralarında böyle konuşurlarken sultan dayanamaz ve yağcı oğluna layık olduğunu söyleyince hemen şaha haber verirler.

22. Önceden söyledikleri gibi bir kez daha kızı konuşturursa şehzade kızı alacaktır. Bu defa bülbül şehzadeye kendisini oda kapısının arkasına koymasını söyler. Akşam yine kızın yanına giden şehzade kızı konuşturmaya çalışır ancak kız konuşmayınca bu defa şehzade oda kapısıyla konuşmaya başlar. Bülbül yine bir hikâyeye başlar.

23. Evvel zamanda bir dülger, bir terzi, bir de softa vardır. Bunlar üç arkadaş olup bir gün şehrin birine varırlar. Gündüzleri herkes işine bakar, geceleri de odaya toplanıp yatarlar. Bir gece uyurlarken dülger kalkıp kahve, çubuk içer. Odun parçalarından bir kız sureti yapar, sonra yatıp uyur. Biraz sonra terzi uyanır. Kız suretini görür, ona bir kat ruba biçer, giydirir. O da yatıp uyur. Sabaha karşı softa uyanır. Güzel kızın suretini görür, bir abdest alır. Allah'a resmin canlanmasını için yalvarır. Bir de Allah'tan can gelerek güzellikte eşi olmayan bir kız olur. Bunların üçü uyandıklarında kıza âşık olurlar.

24. Bülbül şehzadeye kızın kime ait olması gerektiğini sorduğunda şehzade dülgerin olduğunu söyler. Yine aralarında tartışılır. Sultan dayanamaz, yüzünü açarak kızın hakkının softa olduğunu söyler.

25. Hemen padişaha gidip kızın lakırdı söylediğini bildirirler. Kız da oğlanın güzelliğine tutulduğundan şahtan oğlanla nikâhlanmak istediğini bildirir. Şah kızını oğlana nikâh eder. Şehzade şaha memleketinin filan yerde olduğunu, onun da ana ve babası düğününün de kendi memleketinde gerçekleşmesini istediğini söylediğinde şah kızla oğlanı tahtırevana bindirerek oğlanın şehrine yollar. Oğlanın babası düğün kurup kırk gün, kırk gece cümbüş ederler. Oğlan testisini kırdığı koca karıyı da kıza dadı yapıp ölünceye kadar otururlar.

83. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden altı hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktiyle bir padişahın bir oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Bu oğlanın altın bir topu vardır. Bir gün topla oynarken köşkün altındaki çeşmeye bir koca karı su doldurmaya gelir. Oğlan da kadının su testisini topu atar ve kırar. Kadın bir şey demez. Bu durum üç defa yaşanır. Kadın da daha fazla dayanamaz ve Söylemez Sultan'a âşık olsun diye bedduada bulunur ve gider. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
3. Oğlan kızını merak eder. Kızın aşkından hastalanır, yataklara düşer. Padişah hekim, hoca getirirse de oğlanın hastalığına çare bulamazlar. (a^1 = Eksiklik)
4. Padişah oğluna neden hastalandığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
5. Oğlan da başına gelenleri anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
6. Oğlan babasından izin ister. Şah razı olmaz ama oğlunu da bu işten vazgeçiremez. Lalasıyla oğlunun gitmesine izin verir. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)
7. Onlar da yükte hafif, pahada ağır şeyleri alıp yola çıkarlar. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
8. Bir dağ başına vardıklarında bir adama rastlarlar. Adama oranın neresi olduğunu sorduklarında adam da oranın Söylemez Sultan'ın dağları olduğunu söyler. Söylemez Sultan'ın sarayını sorarlar. (ϵ^1 = Soruşturma)

9. İhtiyar Söylemez Sultan'ın sarayını onlara tarif eder. Onlar da yola düşerler. (F²= Büyülü nesnenin alınması)
 10. Bir köye varırlar. Oradakilere dağların neden kırmızı olduğunu sorarlar. (ε¹= Soruşturma)
 11. Onlar da sultanın yanak ve dudaklarının allığı olduğunu anlatırlar. Bunlar tekrar yollarına devam ederler. (ζ²= Bilgi toplama)
 12. Uzakta bir kale görürler. Kalenin içi adam kafalarıyla doludur. Kaleye girmeden bir büyük şehir içine girerler. Bir hana yerleşirler. (/= Bağlantı ögesi)
 13. Handa herkesin ağladığını görünce onların neden ağladıklarını sorarlar. (ε¹= Soruşturma)
 14. Onlar da sultanın yolunda ölenlerin yakınları olduğunu, şah kızını kim söyletirse ona vereceğini bildirirler. (ζ²= Bilgi toplama)
 15. Bunlar birkaç gün daha orada kalırlar. Bir gün pazarda gezerlerken şehzade bir bülbül görür ve onu alır. Hana getirir. Şehzade kızı nasıl konuşturacağını düşünürken kafesteki kuş neden kederli olduğunu şehzadeye sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
 16. Şehzade Söylemez Sultan'a âşık olduğunu, ona kavuşmak için geldiğini anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
 17. Kuş şehzadeye akşam sultanın sarayına gitmesini, kendisini de götürmesini, sultanın yedi kat nikap altında olduğunu, kendisini iskemlenin altına koymasını sonra da o konuşmayınca iskemle ile konuşuyormuş gibi yapmasını söyler. (f⁹= Büyülü nesnenin alınması)
 18. Padişahın yanında giden şehzade sultanın yanına gitmek istediğini söyler. Şah da kızını söyletmezse boynunu vurduracağını şehzadeye bildirir. (M= Güç iş)
 19. Şehzade kızın odasına gider. Bülbülü iskemlenin altına saklar. Onu konuşturmaya çalışır. Kızın halini hatırını sorar. (ε¹= Soruşturma)
 20. Kız konuşmaz. (Olmsz ζ²= Bilgi toplama)
 21. Şehzade sonra iskemleyle konuşmaya başlar. Bülbül şehzadeye bir hikâye anlatacağını söyler ve başlar hikâyeyi anlatmaya. (/= Bağlantı ögesi)
- II. Hareket
22. Vaktiyle bir şahın kızı vardır. (α= Açılış)
 23. Buna üç kişi âşık olur. (a¹= Eksiklik)

24. Kızın babası kızını isteyenlere birer sanat öğrenip öyle gelmelerini ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
25. Böylece bu üç âşık yola çıkarlar. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
26. Bir çeşme başına vardıklarında her biri bir yana dağılır. ($<$ = Yol ayrımı)
27. Çeşmenin taşı altına da kimin gelip gelmediğini anlamak için bir yüzük bırakırlar. (I^2 = Özel işaret)
28. Biri altı aylık yolu bir saatte yürümek sanatını, biri gaybı bilmeyi, diğeri de ölüyü diriltmeyi öğrenir. Gaybı öğrenen kızın hasta olduğunu söyler. Ölüyü diriltten bir ilaç yapacağını ve kızın onunla iyileşeceğini anlatır. Öbürü de bir saatte ilacı kızı yetiştireceğini söyler ve şahın sarayına varır. Kızı ilacı verince kız iyileşir. (K^1 = Giderme)
29. Bülbül oğlana kendisi bu hikâyede şah olsa kızını kime vereceğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
30. Oğlan da bülbülün dediği gibi ilaç yapana vereceğini bildirir. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
31. Aralarında tartışırken kız daha fazla dayanamaz ve nikabını yüzünden çıkarıp ilacı getirene kızını vereceğini söyler. Kız konuşunca hemen padişaha haber verirler. (K^1 = Giderme)
- III. Hareket
32. Şah oğlana kızını üç kere konuşturmasını ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
33. Şah iki kere daha kızını söylettirebilirse kızını vereceğini bildirir. (D^{10} = Bağışçının ilk işlevi)
34. Oğlan odasına gidip düşünür. Bülbül akşam bu defa kendini rafa koymasını ister. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
35. Şehzade saraya gider. Bu kez bülbülü rafa koyar. Yine kızını konuşturmaya çalışır. (ϵ^1 = Soruşturma)
36. Kız yine konuşmaz. (Olmsz ζ^2 = Bilgi toplama)
37. Şehzade rafla konuşmaya başlar. Bülbül yine şehzadeye bir hikâyeye anlatır. (\neq = Bağlantı ögesi)
- IV. Hareket
38. Vaktin birinde bir kötü kadının üç dostu vardır. Biri balcı, biri yağcı, biri de tireci oğludur. (α = Açılış)

39. Yağcı oğlu da karyı diğerlerinden çok sever. (a^1 = Eksiklik)
40. Bir gün kadın saçındaki bir akı görünce yaşlandığını düşünür ve bir adamla nikâhlanıp kalmayı ister. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
41. Üç adamı birer saat arayla yanına çağırır. (B^1 = Aracılık, geçiş anı)
42. Önce yağcı, sonra balcı, daha sonra da tireciyi kadın aldatır. (η^1 = Aldatma)
43. Adamlar da kadının isteklerini yaparlar. (θ^1 = Suça katılma)
44. Öyle bir hal alır ki üç adam da birbiriyle karşılaşınca birbirlerini ite kaka ortalığı karıştırırlar. (KF^1)
45. Bülbül yine şehzadeye karının kime layık olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
46. O da tireci oğluna layık olduğunu söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
47. Aralarında böyle konuşurlarken sultan dayanamaz ve yağcı oğluna layık olduğunu söyleyince hemen şaha haber verirler. (K^1 = Giderme)

V. Hareket

48. Önceden söyledikleri gibi bir kez daha kızı konuşturursa şehzade kızı alacaktır. Bu defa bülbül şehzadeye kendisini oda kapısının arkasına koymasını söyler. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
49. Akşam yine kızın yanına giden şehzade bülbülü kapının arkasına koyar ve kızı konuşturmaya çalışır. (ϵ^1 = Soruşturma)
50. Kız yine konuşmaz. (Olmsz ζ^2 = Bilgi toplama)
51. Şehzade oda kapısıyla konuşmaya başlar. Bülbül yine bir hikâyeye başlar. ($/$ = Bağlantı ögesi)

VI. Hareket

52. Evvel zamanda bir dülger, bir terzi, bir de softa vardır. (α = Açılış)
53. Bunlar bir gün bir şehre varırlar. Gündüz işlerine bakarlar, gece de aynı yerde uyurlar. Bir gece uyurlarken dülger kalkıp kahve, çubuk içer. Odun parçalarından bir kız sureti yapar, sonra yatıp uyur. Biraz sonra terzi uyanır. Kız suretini görür, ona bir kat ruba biçer, giydirir. O da yatıp uyur. Sabaha karşı softa uyanır. Güzel kızın suretini görür, bir abdest alır. Allah'a resmin canlanmasını için yalvarır. Bir de Allah'tan can gelerek güzellikte eşi olmayan bir kız olur. (KF^1)
54. Bunların üçü uyandıklarında kıza âşık olurlar. (a^1 = Eksiklik)

55. Bülbül şehzadeye kızın kime ait olması gerektiğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
56. Şehzade dülgerin olduğunu söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
57. Yine aralarında tartışır. Sultan dayanamaz, yüzünü açarak kızın hakkının softa olduğunu söyler. Hemen padişaha gidip kızın lakırdı söylediğini bildirirler. (N = Güç iş yerine getirme)
58. Şah kızı oğlana nikâh eder. Zaten kız da oğlana vurulmuştur. (w^1 = Evlenme)
59. Oğlan kendi memleketinde anasıyla babasının olduğunu düğünü de orada yapmak istediğini şaha bildirir. (a^6 = Eksiklik)
60. Şah kızla oğlanı tahtırevana bindirerek oğlanın şehrine yollar. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
61. Memleketine vardığında oğlanın anasıyla babası çok sevinirler. Kızla oğlana kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. Testisini kırdığı koca karıyı da oğlan kıza dadı tutar. Ölünceye kadar yaşarlar. (W^0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

- I. Hareket $\alpha a^1 D^2 E^2 B^3 C \varepsilon^1 F^2 (\varepsilon^1 \zeta^2)^2 D^2 E^2 f^9 M \varepsilon^1$ Olmsz ζ^2
- II. Hareket $\alpha a^1 D^7 C < I^2 K^1 D^2 E^2 K^1 D^7$
- III. Hareket $D^7_{10} f^9 \varepsilon^1$ Olmsz ζ^2
- IV. Hareket $\alpha a^1 B^1 \eta^1 \theta^1 KF^1 D^2 E^2 K^1$
- V. Hareket $f^9 \varepsilon^1$ Olmsz ζ^2
- VI. Hareket $\alpha KF^1 a^1 D^2 E^2 N w^1 a^6 G^5 W^0$

84. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir karının dünyada bir oğlu vardır. Bu kadının oğlu ne işe konulsa durmaz kaçır.
2. Bir gün kadın oğluna ne iş yapacağını sorduğunda oğlan da hangi işi beğenirse onu yapacağını söyler. Kadın oğluyla çarşıya gider. Bir remmala rastlarlar. Oğlan da remmalın yanına verir.
3. Adam bildiklerini oğlana öğretir. Bir gün ustası oğlana kendisinin bir koç olacağını, pazarda satmasını ama ipi kimseye vermemesini söyler. Oğlan kabul eder. Ustası hemen bir koç olur. Pazarda beş yüz kuruşa verir. İpi vermeyerek döner. Ustası da akşam döner gelir.

4. Ertesi gün de at olur. Yine ipini vermemesini söyler. Ustasını alır, pazara götürür. Atı bin kuruşa verir. İpi de alır gelir.
5. Oğlan artık işi öğrendiğini düşünür ve anasının yanına gider. Kadın işten kaçtığını düşünür. Oğlan anasına korkmamasını ertesi gün kendisi bir hamam olup onu satılığa çıkarmasını fakat anahtarını vermemesini söyler.
6. Usta da satıldığı yerden gelir. Bakar ki çırağı yok. Sabah oğlanı aramak üzere yola düşer.
7. Oğlan da bir güzel hamam olur. Halk hamamın güzelliğine hayran kalır. Usta da oraya gider. Onun çırağı olduğunu anlar. Usta herkesten çok para verir ve hamamı alır. Parayı vermek için kadını çağırır. Kadın hamamın anahtarını vermeyeceğini söyler. Daha da para verince kadın paraya dayanamaz ve anahtarını da verir.
8. Oğlan hemen bir kuş olur. Ustası da şahin olup arkasına düşer. Başka bir şehrin padişahı da has bahçede eğlenmektedir.
9. Oğlan bu defa kırmızı bir gül olur, şahın önüne düşer. Usta da adam kılığına girer, türkü, mani söyleyerek şahın o da yanına varır. Adamın gülü istediğini anlar. Şah da onu vermeyeceğini söyler. Ustası gülün aşığı olduğunu bildirir. Eğer vermezse kendini öldüreceğini de sözlerine ekler.
10. Ustası padişahı güzel sözlerle kandırır. Şah da kıyamaz ve gülü adama vereceken gül şahın elinden düşer ve darı olarak yerlere saçılır.
11. Usta da hemen horoz olur ve darıları toplamaya başlar. Bir tane darı şahın dizinin altında kaldığı için horoz onu yiyemez. Darı bir adam olur, horozu tutunca başını koparır. Ustası ölür.
12. Şah işin aslını oğlana sorar. O da her şeyi anlatır. Oğlanın hünerlerini beğenen şah onu başvezir yapar. Kızını da ona verir. Nikâh edip kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. Oğlan anasını da alarak fukaralıktan kurtulur. Rahat ederler.

84. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktin birinde bir karının dünyada bir oğlu vardır. Bu kadının oğlu ne işe konulsa durmaz kaçar. (α = Açılış)
2. Oğlanı bir remmala çırak olarak verir. (KF¹)

3. Adam bildiklerini oğlana öğretir. Bir gün ustası oğlana kendisinin bir koç olacağını, pazarda satmasını ama ipi kimseye vermemesini söyler. (γ^1 = Yasaklama)
4. Ustası hemen bir koç olur. (A^{11} = Kötülük)
5. Pazarda beş yüz kuruşa verir. İpi vermeyerek döner. Ustası da akşam döner gelir. (Olmsz δ^1 = Yasağı çiğneme)
6. Ertesi gün de usta at olur. (A^{11} = Kötülük)
7. Yine ipini vermemesini söyler. Ustasını alır, pazara götürür. Atı bin kuruşa verir. İpi de alır gelir. (Olmsz δ^1 = Yasağı çiğneme)
8. Oğlan artık işi öğrendiğini düşünür ve anasının yanına gider. Kadın işten kaçtığını düşünür. Oğlan anasına korkmamasını söyler. (/ = Bağlantı ögesi)
9. Ertesi gün kendisi bir hamam olup onu satılığa çıkarmasını fakat anahtarı vermemesini söyler. (γ^1 = Yasaklama)
10. Usta da satıldığı yerden gelir. Bakar ki çırağı yok. Sabah oğlanı aramak üzere yola düşer. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
11. Oğlan da bir güzel hamam olur. (T^5 = Biçim değiştirme)
12. Halk hamamın güzelliğine hayran kalır. Usta da oraya gider. Onun çırağı olduğunu anlar. (Q= Tanı(n)ma)
13. Usta herkesten çok para verir ve hamamı alır. Kadın hamamın anahtarını vermeyeceğini söyler. (Olmsz δ^1 = Yasağı çiğneme)
14. Daha çok para verince kadın paraya dayanamaz ve anahtarını da verir. (δ^1 = Yasağı çiğneme)
15. Oğlan hemen bir kuş olur. (T^5 = Biçim değiştirme)
16. Ustası da şahin olup arkasına düşer. (Pr^3 = İzleme)
17. Başka bir şehrin padişahı da has bahçede eğlenmektedir. Oğlan bu defa kırmızı bir gül olur, şahın önüne düşer. (T^5 = Biçim değiştirme)
18. Usta da adam kılığına girer, türkü, mani söyleyerek şahın o da yanına varır. (A^{11} = Kötülük)
19. Adam türkü, mani söyleyerek şahtan gülü ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
20. Şah da önce vermek istemez ama adama acır ve gülü verecekken gül düşer ve darı olup her yere dağılır. (T^5 = Biçim değiştirme)
21. Usta da hemen horoz olur ve darıları toplamaya başlar. (A^{11} = Kötülük)

22. Bir tane darı şahın dizinin altında kaldığı için horoz onu yiyemez. Darı bir adam olur. (T⁵= Biçim değiştirme)

23. Çocuk horozu tutunca başını koparır. Ustası ölür. (U= Cezalandırma)

24. Oğlan şaha her şeyi anlatır. (Ex= Ortaya çıkarma)

25. Oğlanın hünerlerini beğenen şah onu başvezir yapar. Kızını da ona verir. Nikâh edip kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. Oğlan anasını da alarak fukaralıktan kurtulur. (W⁰₀= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ α KF¹ γ^1 (A¹¹ Olmsz δ^1)² γ^1 C T⁵ Q Olmsz δ^1 δ^1 T⁵ Pr³ T⁵ A¹¹ D⁷ A¹¹ T⁵ U
Ex W⁰₀

85. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişah vardır. Bu padişahın hiç çocuğu yoktur. Buna kederlenip düşünürken nasıl olduysa eşi hamile kalır. Dokuz ay on gün sonra padişahın kızı doğar.

2. Padişah sevincinden yedi gün, yedi gece donanma yapar, ziyafet verir. Çocuğa sütanne bulur, yanlarına bir de dadı verip bunları bir mağaraya koyar.

3. Kız on yaşına geldiğinde sütanneyi mağaradan alırlar. Okuma- yazma öğrenmesi için ona hoca tutarlar. Kız o güne kadar gün yüzü görmez. Gündüz hocasıyla ders yapar, gece dadısıyla yatar. Kız on üç- on dört yaşına gelir.

4. Bir gün kız dadısı yiyecek almak için mağaradan çıktığında, minderleri üst üste koyup mağaranın kapısı olan tepe camına tırmanır. Mevsim kış olduğundan kar yağar. Kız karı seyrederek. Her yer bembeyazdır ama biri hayvan boğazladığı için bir parça kana boyanmıştır.

5. Uzaktan iki yolcu mağaraya doğru yaklaşırken konuştuklarını kız dinler. Yolculardan biri diğerine şu karın beyazlığını neye benzetirsin, diye sorar. Diğer Hüsnu Yusuf'un tenine benzetirim, der. Peki, şu kanı neye benzettin, der. Diğer Yusuf'un al yanağına benzettim, der.

6. Konuşulanları duyan kız bayılacak gibi olur. Hemen yere iner. Bu teni beyaz, yanakları al olan kişiyi merak eder. Kız oğlanı görmeden ona gönülden âşık olur.

7. Kız günden güne yemeden içmeden kesilir, sararıp solmaya başlar. Dadısı ne yapacağını bilemez. Padişaha kızın hastalandığını haber verir. Padişah hemen hekim bulup kızın yanına gider. Kızın neyi olduğunu sorar. Kız bilmediğini söyler. Padişah hekimlere ilaç yaptırır, tedavi ederler ama kızın hastalığının çaresini bulamazlar.

8. Hekimlerden biri padişaha kızın hastalığının gönül yüzünden olduğunu bildirir. Padişah da kızının doğduğundan beri gün yüzü görmediğini, gönül hastalığını bilemeyeceğini hekime anlatır. Hekim de şaha kızın dadısını sıkıştırmasını, bu işte bir iş olduğunu haber verir. Padişah da kızın dadısını sıkıştırır ama dadı bir şey bilmediğinden korkudan titremeye başlar.
9. Padişah dadıya üç gün süre verir. Ya gerçeği öğrenip söyleyecektir ya da boynu vurulacaktır. Dadısı kızı gidip ağlar. Hastalığını sorar. Eğer bilemezse şahın kendisini öldüreceğini kızı söyler. Kız da dadısına acır ve her şeyi anlatır.
10. Dadı padişaha gidip öğrendiklerini anlatır. Padişah kızını her şeyden koruduğu halde yine de başına bunların gelmesine Allah'ın işi deyip susar.
11. Hüsnü Yusuf da bir şehrin padişahının oğludur. Padişah oğlanın babasına durumu anlatan bir kâğıt gönderir. Dünyada başka çocuğu olmadığını, oğlunun kızını nikâhına almasını söyler. Oğlanın babası da oğluna mektubu haber verir. Oğlan bir mektup yazıp içine bir iplik, bir iğne ve sarı bir yaprak koyar, mektubu gönderir. Mektupta şahın kızı ip gibi incelse, iğnenin deliğinden geçse, yaprak gibi sararsa bile almayacağını bildirir.
12. Şah mektubu okur, sinirlenir. Kızını o kadar korumaya çalıştığı halde gidip olmayacak bir şey yaptığı için cellatlara kızının boynunu vurmalarını emreder.
13. Cellatlar kızı götürürken annesi şaha kızın zaten aşktan öleceğini, kızını öldürmenin şanlarına yakışmayacağını, en iyisi sandığa koyup denize bırakmalarını ister. Padişah da kabul eder. Demirden bir sandık yaptırır. Kızı ve Hüsnü Yusuf'un yazdığı mektubu da içine koyarak ağzını sıkıca kapatıp denize atarlar.
14. Sandık denizde yuvarlana yuvarlana bir yalının kenarına çıkar. O yalı Hüsnü Yusuf'un halasının yalısıdır. Kadın pencereden bakarken sandığı görür. Halayıkları sandığı almaları için gönderir. Halayıklar da kancayla sandığı çekip denizden çıkarırlar.
15. Kadın sandığı açar, bir bakar mum gibi erimiş, ayın on dördü gibi güzel bir kız. Kıza gül suyu serpererek kendine getirir ama kızın zayıflıktan konuşacak hali yoktur. Sorsa da işi anlayamaz. Kadın çorba yaptırıp kızı içirir. Kız yavaş yavaş kendine gelir.
16. Kadın kıza neler olduğunu sorar. Kız da başından geçenleri anlatır, mektubu da gösterir. Kadın kıza kendisinin Hüsnü Yusuf'un halası olduğunu, yılda bir oraya geldiğini, geldiğinde ona bir iş yapacağını, bu süre içinde onun da iyileşeceğini söyler.

17. Kız zamanla iyileşir, kilo alır. Oğlanın gelmesi de artık yaklaşıp. Kadın kıza Hüsnü Yusuf'a nasıl bir oyun oynayacaklarını teker teker anlatır. Kadın oğlan gelmeden yalıtı sarıya boyatır. Oğlanın geleceği gün kıztı da baştan ayağa sarı giydirir.
18. Oğlan geldiğinde halası oğlanı hoş karşılar. İçeri girince sohbeta başlarlar. Kadın kıza anlattıkları gibi oyunu oynamaya başlarlar. Kız şerbeti verirken oğlanın eline doker. Kadın kıza kızar, dövme için üstüne yürür. Oğlan kıztı görür görmez âşık olur. Halasına bu seferlik kıztı bağışlamasını ister.
19. Kadın kıztı bu seferlik affetmiş gibi yapar. Oğlanın içi çalı süpürgesi gibi olur. Halasına bu kıztı nereden bulduğunu sorar. Kadın kıztı yeni işe aldığını ama beceriksiz olduğunu, sokağa atmak istediğini söyleyince oğlan halasına kıztın işi öğrenebileceğini, atmamasını, kıza yazık olduğunu söyler. Biraz daha oturur, kalkıp gitmek ister ama canı da orada kalır.
20. Oğlan yılda bir gittiği halasına altı ay sonra geleceğini haber verir. Kadın yalıtı kırmızıya boyar. Kıztı da baştan ayağa kırmızı giydirir. Bu sefer bardağı oğlanın üstüne tamamen döküp kırmmasını söyler.
21. Günlerden bir gün oğlan at çatlataarak halasına hiç gelmemiş gibi gelir. Halası her zamanki gibi oğlanı içeri alır. Sohbetten sonra oğlana şerbet vermesi için el çırıp, kıztı çağırır. Kız şerbeti verirken bardağı düşürüp kırar. Kadın kıza kızar. Kıztın üstüne yürür. Kız korkudan bayılmış numarası yapar. Oğlan halasına kıztı affetmesi için yalvarır, sonra kendi şehrine döner ama akılı kızdadır. Kıztı sevdiğini de gizlediğinden kimseye söyleyemez ama halasının kıza yaptıklarına üzülür ve aklından çıkaramaz.
22. Oğlan bu sefer halasına üç ay sonra geleceği haberini gönderir. Halası oğlanı daha fazla üzme için kıztı numaradan büyük bir hastalığı varmış gibi rol yaptırır. Kıztın yatağının altına yufka döşetir. Hüsnü Yusuf geldiğinde kıztın hasta olduğunu söyleyeceğini, oğlanın bu haberi duyunca çok üzüleceğini söyler. Kıza o geldiğinde neler yapması gerektiğini anlatır. Konağı da siyaha boyatır.
23. Çok geçmeden oğlan bir telaşla gelip kapıtı çalar. şerbeti başka bir halayık getirir. Konağın da siyaha boyandığını görünce oğlan telaşla halasına kıztı sorar. Kadın kıztın hasta olduğunu, artık öleceğini söyleyince oğlanın akılı başından gider. Oğlan, kıztın yanına gider. Kız hasta taklidi yapar. Nefesini bile yavaş yavaş alıp verir.
24. Oğlan kıza neyi olduğunu sorar. Kız inleyerek döner, yufkalar çatırdar. Oğlan kıztın çok hasta olduğunu, kemiklerinin kırıldığını düşünür. Mendilini çıkarıp ağlamaya,

kendini yerden yere atmaya başlar. Halası kız için yazdığı mektubu çıkarıp oğlana verir.

25. Oğlan mektubu okuyunca olanları anlar. Kızdan kendisini bağışlamasını diler. Kız da oğlana olan aşkından zaten yanmaktadır. Anasından babasında ayrıdır, kalkıp oğlanın boynuna sarılıp Allah'a şükreder.

26. Kız oğlana hastalığı olmadığını söyleyince oğlan sevinir. Oğlan halasından da kendisini bağışlamasını ister. Kıza nikâh kıyacağını bir aya kadar gelip kızı götüreceğini söyleyerek çıkar, gider.

27. Oğlan babasına kızı istediğini söyler ama babası kabul etmez. Oğlan günden güne erimeye adam kılığından çıkmaya başlar, döşeklere düşer. Oğlan için hekimler gelir ama onlar da çare bulamazlar. Bir gün oğlan zar zor lalasıyla bahçeye çıkar.

28. Oğlan bahçede bir koca karıya rastlar. Kadın beli bükülmüş, üç adımda bir dinlenir, ihtiyarlığına ağlarken oğlana rastgelir. Kadın oğlana derdini sorar. Oğlan kadına her şeyi anlatır. Kadın oğlanın anlattıklarından sonra "Sevdiğin Nar kızları gibi güzel olamaz. Bu kadar sevda çektiğine göre bari onlara âşık olsaydın." der.

29. Oğlanın aklı karışır, sevdiği kızı unutup Nar kızlarını merak etmeye başlar. Has bahçeye gider; kuşlara, çiçeklere bakar ama aklında hep Nar kızları vardır. Yeni bir sevdaya uğrar. Oğlan saraya geri döner. Gün geçtikçe Nar kızlarına âşık olmaya başlar. Babası oğlanın iyileştiğini düşünerek yanına çağırır. Kızla ilgili konuşur. Oğlan babasına o dertten kurtulduğunu ama yeni bir derde uğradığını anlatır.

30. Oğlan babasından Nar kızlarını bulmak için izin ister, babası da oğlana izin verir. Oğlan lalasıyla yol hazırlığı yapıp Nar kızlarını bulmak için yola koyulurlar.

31. Epey yol giderler. Oğlan yorulunca bir çeşme başında koca bir karının su doldurduğunu görürler. Selam verip kadının yanına gelirler. Kadına bu akşam onda kalmak istediklerini söylerler. Kadın da kalmasınlar diye bahaneler uydurur. Fakat oğlan kadına bir avuç altın verir. Altınları gören kadın onları evine götürür.

32. Kadın oğlanla lalasına nereden gelip nereye gittiklerini sorar. Oğlan Nar kızlarını aradığını söyler. Kadın Nar kızlarının dokuz aylık yolda olduğunu, bekleyenlerinin dev olduğunu, oraya gitmenin çok zor olduğunu, vazgeçmelerini söyler.

33. Oğlan kadını dinlemez. Sabah olduğunda kahve ve çubuk içip, yola çıkarken kadın, dört aylık yola vardıklarında karşılarına büyük bir dağ çıkacağını, dağda Nar kızlarını

bekleyen devlerin anası olduğunu, ondan bir yol öğrenirlerse ele geçirebileceklerini de der. Oğlan kadına bir avuç daha altın verir, lalasıyla yola çıkar.

34. Biraz gittikten sonra uzaktan yanan bir dağ görürler. Sıcaklığı uzaktan bile hissedilir, nereye gideceklerini bilemezler. Dev anası bunları görünce iki saatlik yoldan kulaklarından tutup yanına getirir. Bunlar kulaklarının acısından ve sıcaktan korkarlar. Dev anasına sarılırlar.

35. Kadına Nar kızları için yola çıktıklarını söylerler. Kadın kızların bir bahçe içinde ağaçta üç tane olduklarını söyler. Onun yedi oğlunun orada bekçi olduklarını, onları almanın zor olduğunu anlatır. Bunlar sonra yola çıkarlar.

36. Bahçeye birkaç saatlik yol kaldığında devin büyük oğlu bunları saçından tutup yanına getirir, toprağa gömer. Bunlar kılları etrafa atınca dev kardeşler buraya niye geldiklerini sorarlar. Onlar da anlatır.

37. Dev neler yapmaları gerektiğini uzun uzun anlatır. Onlar da gide gide çeşmeye varırlar. Musluktan kana kana su içerler “Ne güzel su!” derler. Köpeğin önüne kemiği, aslanın önüne otu koyarlar. Bitli cadının saçlarını yıkayıp temizlerler. Nar ağacını bulurlar. Narları el yordamıyla koparırlar. O anda çığlık kopar, cadıya tutmaları için bağırlar.

38. Cadı saçlarını temizledikleri için, köpek ve aslan da yemlerini buldukları için, çeşme suyundan içtikleri için bunlara dokunmazlar. Bunlar devin yanına gelmeden narlardan birini keserler. İçinden mücevherlerle dolu ayın on dördü gibi, gelin gibi giyinmiş çok güzel bir kız çıkar. Kız düşer bayılır. Bunlar ne yapacaklarını şaşırırlar. Başında dolaşırken kız eriyip kan ve irin olur. Yaptıklarına pişman olurlar, devin yanına varırlar.

39. Deve olanları anlatırlar. Dev yeniden ne yapmaları gerektiğini anlatır. Bunlar tekrar çeşmeye gidip suyu içerler. Oğlan “Ne fena su!” der ama lala “Ne güzel su!” der. Bunlar birbirinden habersizdir. Devin yanına gelmeden narın birini daha keserler. Bundan daha da güzel kız çıkar ama kızın ayakları tutmaz, kızı da sırtlayıp devin yanına gelirler.

40. Dev lala yanlış söylediği için kızın bacaklarının tutmadığını söyler. Dev oğlanla lalasına “Anamın yanına gidin. O sizi gözünüzden öpecek. Siz onu tokatlayın. Yoksa sizi ateşe atar. Ondan kızın sağlığını bağışlamasını isteyin.” der. Bunlar yola çıkıp dev anasına varırlar.

41. Devlin dediklerini yaparlar. Gitmek için izin isterler. Dev anası bir avuç kül verir. Narın üzerine serptikten sonra kesmesini yoksa bunun da bir yanının eksik olacağını söyler. Bunlar yola çıkarlar. Koca karının evine gelirler. Bir gece kalırlar sonra yola çıkarlar, kendi şehirlerine varırlar.

42. Görenler padişaha haber verirler. Annesi sevincinden üç gün şenlik yapar. Üçüncü narı külleyip keser, içinden diğerlerinden bin kat daha güzel bir kız çıkar. Kız o kadar güzeldir ki oğlan aşkından kıza bakmaya doyamaz. Baktığında sarhoş olur. Topal kızını lalasına, halasındaki kızını ve nar kızını kendine nikâh kıyar. Kırk gün, kırk gece düğün yapar.

85. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden tek hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişah vardır. (α = Açılış)
2. Bu padişahın hiç çocuğu yoktur. (a^1 = Eksiklik)
3. Buna kederlenirken karısı hamile kalır. Dokuz ay on gün sonra karısı bir kız çocuğu dünyaya getirir. Padişah sevincinden yedi gün, yedi gece donanma yapar, ziyafet verir. Çocuğa sütanne bulur, yanlarına bir de dadı verip bunları bir mağaraya koyar. (Grkç=Gerekçe(lendirme)ler)
4. Bir gün kız dadısı mağaradan çıktığında minderleri üst üste koyup mağaranın kapısı olan tepe camına tırmanır. Mevsim kış olduğu için her yer bembeyazdır ama biri hayvan boğazladığı için bir parça kana boyanmıştır. Uzaktan iki yolcu mağaraya doğru yaklaşırken yolculardan biri diğerine şu karın beyazlığını neye benzetirsin, diye sorar. Diğer Hüsnü Yusuf'un tenine benzetirim, der. Peki, şu kanı neye benzettin, der. Diğer Yusuf'un al yanağına benzettim, dediğinde bu kişinin kim olduğunu merak eder ve Hüsnü Yusuf'a gönülden âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
5. Kız gündün güne erir. Dadısı şaha haber verir. Kızın derdine kimse çare bulamaz. Padişah dadıya üç gün süre verir. Ya gerçeği öğrenip söyleyecektir ya da boynu vurulacaktır. (A^{13} = Kötülük)
6. Dadı kızın yanına gider. Ağlar ve derdinin ne olduğunu söylemezse şahın kendisini öldüreceğini söyler. Kız da dadısına kıyamaz ve derdini anlatır. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)

7. Şaha gidip kızın halini anlatınca şah da kızını o kadar koruduğu halde böyle bir işin başlarına gelmeseydi Allah'tan diye bir şey demez. (/= Bağlantı ögesi)
8. Hüsnü Yusuf da bir şehrin padişahının oğludur. Padişah oğlanın babasına durumu anlatan bir kâğıt gönderir. Oğlunun kızını nikâhına almasını ister. (ϵ^3 = Soruşturma)
9. Oğlanın babası da oğluna mektubu haber verir. Oğlan da ne olursa olsun kızı almayacağını şahha bildirir. (Olmsz ζ^3 = Bilgi toplama)
10. Şah mektubu okur, sinirlenir. Kızını o kadar korumaya çalıştığı halde gidip olmayacak bir şey yaptığı için cellatlara kızının boynunu vurmalarını emreder. (A^{13} = Kötülük)
11. Cellatlar kızı götürürken annesi şahha kızı bir sandığa koyup denize bırakmalarını ister. Padişah da kabul eder. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)
12. Şah demirden bir sandık yaptırır. Kızı ve Hüsnü Yusuf'un yazdığı mektubu da içine koyarak ağzını sıkıca kapatıp denize atarlar. (A^{10} = Kötülük)
13. Sandık denizde yuvarlana yuvarlana bir yalının kenarına çıkar. O yalı Hüsnü Yusuf'un halasının yalıdır. Kadın halayıklarına sandığı çıkarmalarını ister. Onlar da sandığı alırlar ve içinden kızı çıkarırlar. Kadın kızın karnını doyurur. Kız kendine geldiğinde kadın kızı ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
14. Kız da başına gelenleri anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
15. Oğlanın halasının oğlana bir oyun yapacağını söyler. Kadın oğlan gelmeden yalığı sarıya boyatır. Oğlanın geleceği gün kızı da baştan ayağa sarı giydirir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
16. Kızı da oğlan geldiğinde neler yapması gerektiğini teker teker anlatır. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
17. Kız şerbeti verirken oğlanın eline döker. Kadın kızı kızar, dövmek için üstüne yürür. (η^3 = Aldatma)
18. Oğlan kızı âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
19. Halasına kızı bağışlamasını ister. (θ^1 = Suça katılma)
20. Halasına bu kızı nereden bulduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
21. Kadın kızı yeni işe aldığını ama beceriksiz olduğunu, sokağa atmak istediğini söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
22. Oğlan halasına kızın işi öğrenebileceğini, atmamasını, kızı yazık olduğunu söyler. Kadın da ses çıkarmaz. Kızı bağışladığını bildirir. (KF^1)

II. Hareket

23. Oğlan yılda bir gittiği halasına altı ay sonra geleceğini haber verir. Kadın yalıyı kırmızıya boyar. Kızı da baştan ayağa kırmızı giydirir. Bu sefer bardağı oğlanın üstüne tamamen döküp kırmasını söyler. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

24. Oğlan gelir ve kız bardağın tamamını döküp, kırar. Halası kıza yine öfkelenir. (η^3 = Aldatma)

25. Oğlan halasına kıızı bağışlamasını ister. (θ^1 = Suça katılma)

26. Oğlan akli halasının yalısında tekrar kendi şehrine döner. (/= Bağlantı öğesi)

III. Hareket

27. Oğlan bu sefer halasına üç ay sonra geleceği haberini gönderir. Halası oğlanı daha fazla üzmemek için kıızı numaradan büyük bir hastalığı varmış gibi rol yaptırır. Kızın yatağının altına yufka döşetir. (η^3 = Aldatma)

28. Kıza o geldiğinde neler yapması gerektiğini anlatır. Konağı da siyaha boyatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

29. Oğlan gelince kızın hasta olduğunu öğrenir. Kızın yanına giden oğlan kıza neyi olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

30. Kız inler, kızın her hareketinde sanki kemiklerinin kırıldığını düşünür. Çok üzülür. (θ^1 = Suça katılma)

31. Halası kız için yazdığı mektubu çıkarıp oğlana verir. Oğlan mektubu okuyunca olanları anlar. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)

32. Kız da oğlana yangın olduğu için oğlanın boynuna sarılır. (KF¹)

IV. Hareket

33. Oğlan halasından da kendisini bağışlamasını ister. Kıza nikâh kıyacağını bir aya kadar gelip kıızı götüreceğini söyleyerek çıkar, gider. (w¹= Evlenme)

34. Oğlan babasına kıızı istediğini söyler. (a¹= Eksiklik)

35. şah babası kabul etmez. (Olmsz B³= Aracılık, geçiş anı)

36. Oğlan üzüntüsünden günden güne erir. Bir gün lalasıyla has bahçede gezerken bir koca karıya rastlar. Kadın oğlana derdini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

37. Oğlan kadına her şeyi anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)

38. Kadın oğlanın anlattıklarından sonra Nar kızları âşık olsaydı diye söyler. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

39. Bu defa oğlan Nar kızlarına âşık olur. Öbür kıızı unuttur. (a¹= Eksiklik)

40. Oğlan babasından izin alır ve Nar kızlarını bulmaya gider. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
41. Epey yol giderler. Bir çeşme başında koca bir karının su doldurduğunu görürler. Kadına o akşam onda kalmak istediklerini söylerler. Kadın bahaneler uydurur fakat oğlan kadına bir avuç altın verir. Altınları gören kadın onları evine götürür. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
42. Kadın oğlanla lalasına nereden gelip nereye gittiklerini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
43. Oğlan da Nar kızları bulmak için geldiklerini anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
44. Kadın Nar kızlarının dokuz aylık yolda olduğunu, bekleyenlerinin dev olduğunu, oraya gitmenin çok zor olduğunu, vazgeçmelerini söyler. (M= Güç iş)
45. Kadın, dört aylık yola vardıklarında karşılarına büyük bir dağ çıkacağını, dağda Nar kızlarını bekleyen devlerin anası olduğunu, ondan bir yol öğrenirlerse ele geçirebileceklerini de ekler. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
46. Oğlan kadına bir avuç daha altın verir, lalasıyla yola çıkar. (C↑)
47. Biraz gittikten sonra uzaktan yanan bir dağ görürler. Nereye gideceklerini bilemezler. Dev anası bunları görünce iki saatlik yoldan kulaklarından tutup yanına getirir. Bunlar kulaklarının acısından ve sıcaktan korkarlar. Dev anasına sarılırlar. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
48. Kadına Nar kızları için yola çıktıklarını söyleyince kadın onlara ne yapmaları gerektiğini anlatır. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
49. Tekrar yola çıkarlar. (C↑)
50. Bahçeye birkaç saatlik yol kaldığında devin büyük oğlu bunları saçından tutup yanına getirir, toprağa gömer. Bunlar kılları etrafa atınca dev kardeşler buraya niye geldiklerini sorarlar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
51. Onlar da anlatırlar. (E²= Kahramanın tepkisi)
52. Dev neler yapmaları gerektiğini uzun uzun anlatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
53. Devin dediklerini yaparlar. (K¹= Giderme)
54. Bunlar devin yanına gelmeden narlardan birini keserler. İçinden mücevherlerle dolu ayın on dördü gibi, gelin gibi giyinmiş çok güzel bir kız çıkar. Kız düşer bayılır. Bunlar ne yapacaklarını şaşırırlar. Başında dolaşırken kız eriyip kan ve irin olur. Yaptıklarına pişman olurlar, devin yanına varırlar. (/= Bağlantı ögesi)

55. Deve olanları anlatırlar. Dev yeniden ne yapmaları gerektiğini anlatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

56. Bunlar tekrar çeşmeye gidip suyu içerler. Oğlan “Ne fena su!” der ama lala “Ne güzel su!” der. Devın yanına gelmeden narın birini daha keserler ama kızın ayakları tutmaz, kızı da sırtlayıp devın yanına gelirler. (/ = Bağlantı ögesi)

57. Dev, lala yanlış söylediği için kızın bacaklarının tutmadığını söyler. (Olmsz E¹= Kahramanın tepkisi)

58. Dev oğlanla lalasına “Anamın yanına gidin. O sizi gözünüzden öpecek. Siz onu tokatlayın. Yoksa sizi ateşe atar. Ondan kızın sağlığını bağışlamasını isteyin.” der. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

58. Bunlar yola çıkıp dev anasına varırlar. (C↑)

59. Devın dediklerini yaparlar. (E¹= Kahramanın tepkisi)

60. Dev anası bir avuç kül verir. Narın üzerine serptikten sonra kesmesini yoksa bunun da bir yanının eksik olacağını söyler. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

61. Bunlar yola çıkarlar. Koca karının evine gelirler. Bir gece kalırlar sonra yola çıkarlar, kendi şehirlerine varırlar. (↓ = Dönüş)

62. Görenler padişaha haber verirler. Annesi sevincinden üç gün şenlik yapar. Üçüncü narı külleyip keser, içinden diğerlerinden bin kat daha güzel bir kız çıkar. Kız o kadar güzeldir ki oğlan aşkından kıza bakmaya doyamaz. Baktığında sarhoş olur. (N= Güç iş yerine getirme)

63. Topal kızı lalasına, halasındaki kızı ve nar kızını kendine nikâh kıyar. Kırk gün, kırk gece düğün yapar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha (a^1)^2 A^{13} B^4 \epsilon^3 \text{Olmsz } \zeta^3 A^{13} B^3 A^{10} D^2 E^2 F^1 \eta^3 a^1 \theta^1 D^2 E^2 KF^1$

II. Hareket $F^1 \eta^3 \theta^1$

III. Hareket $\eta^3 F^1 D^2 \theta^1 B^4 KF^1$

IV. Hareket $w^1 a^1 \text{Olmsz } B^3 D^2 E^2 F^1 a^1 C O D^2 E^2 M (F^1_2 C\uparrow)^2 D^2 E^2 F^1 K^1 F^1 \text{Olmsz } E^1 F^1 C\uparrow E^1 F^1 \downarrow N W^0$

86. Masalın Epizotu

1. Zamanın birinde bir kadınla kızı yaşar. Bunlar çok fakirdir, bütün gün yemez içmezler.

2. Bunlar bir kulübede yaşar, sabah çıkıp yaşadıkları şehirde yiyecek aramak için gezerler, akşam da kulübelerine gelirler.
3. Günün birinde kızın annesi yaşlı olduğundan daha fazla yaşadığı hayata dayanamaz ve hastalanır. Kızına o gün kendisinin çıkamayacağını, onun çıkıp yiyecek bir şeyler getirmesini, yarını Allah'ın bileceğini söyler. Kız da ağlaya sızlaya çıkar gider.
4. Kız eski kıyafetler giyse de çok güzeldir. Gören dönüp bir daha bakar. Kız yollarda annesi de yanında olmadığından utanarak gezer. Birkaç kişiye fukaralığından bahsetmek ister ama kimse dinlemez, o gün aç kalırlar. Akşama kadar gezince o da hasta gibi olur. Allah'a sığınarak hiç bilmediği bir yola girer, derdini düşünmekten nereye gittiğini bilemez.
5. Bir müddet gider. Akşam olunca kendine gelir. Oranın neresi olduğunu bilemez. Allah'ın o gün kendisine yardım etmediğini, ölüp kurtulmayı aklından geçirirken gece olur. El ayak çekilince anasının evde yemek beklediğini, kendisinin dağ başında kaldığını söylenirken “Allah’ım ya beni öldür ya da kurtar!” diye Allah’a yalvarır.
6. Epey yol daha gider. Açlıktan yere yığılır, oturup düşünürken uyku bastırır ve uyur. Rüyasında ağlayarak yürürken bir bahçenin önünde aksakallı bir pir önüne çıkar. Bir elinde tespih bir elinde asa gitmektedir.
7. Rüyasında kız dedenin ayaklarına kapanıp “Aman babacığım, anam evde aç. Ben yolumu kaybettim. Bana acı, yol göster, yardım et!” diye yalvarır. Bu adam Hızır’dır. Kıza belindeki değneklerden birini verir. Onun kendisine yol göstereceğini, sakın korkmamasını tembihler. Kız adam için ihtiyar bunamış galiba değnekten ne olur, başından savdı diye düşünür. Hıçkırığa hıçkırığa ağlarken uyanır.
8. Gördüğü şeylerin rüya olduğunu düşünürken yanında rüyasındaki gibi adamın verdiği değnek durmaktadır. Değneğin nereden geldiğini düşünür. Allah rüyayı gerçek etsin, diye değneği de alır, yola çıkar.
9. Yolda değnekle orayı burayı deşerek giderken bir Arap’la karşılaşır. Arap “Emret sultanım!” deyince kız korkar geri çekilir. Adam bir daha sorar. Kız da değnekten mi acaba diye düşünür. Değneği denemek için Arap’a karnının aç olduğunu der. Arap gider ve başında tablayla hemen gelir.
10. Kız tablayı alır. Yirmi tane sahanın kapağını açar; tatlı, tuzlu, sıcak, soğuk yemekleri görünce çok sevinir. Biraz yer. Değneği yere vurunca Arap gelir, tablayı götürür. Kız değneğin marifeti olduğunu düşünür.

11. Yola devam ederken bir saray görür. Sarayın kapısında elleri bayraklı, asker gibi cübbeli kavuklu adamları görür. Arap kızı saraya davet eder. Kız önce şaşırır, sonra saraya girer. Sağda solda halayıklar, huri gibi kızlar görür. Merdivenlerden yukarı çıkar, gördüğü açık kapıdan içeri girer.
12. Kız odanın ortasında bir havuz, içinde fiskiye, havuzun etrafında çiçekler, ağaçlar, minderlerin, sandalyelerin elmasla işlenmiş olduğunu görür. Cennet evine benzetir.
13. Kız odada bulunan aynadan kendini görünce kıyafetlerini değiştirmedeği için hayıflanır. Değneği yere vurur. Arap gelir, ondan kıyafet ister.
14. Arap elinde bohçayla gelir. Kız bohçayı açar, içinden elmaslarla işlenmiş kıyafetler çıkar. Kendini biraz temizleyip onları giyer.
15. Kız odada gezinirken karnı acıkır. Değneği yere vurur, yemek gelir. Yer, içer. Allah'a duadan geri durmaz ama hasta anasını unuttuğunu hatırlar. Kâh ağlayıp kâh düşünürken uyuyakalır.
16. Kızın girdiği saray peri padişahının oğlundur. Oğlan saraya geldiğinde kıza bin can ile âşık olur. Kızın yüzünü seyrederken oğlan da uyuyakalır. Aradan zaman geçince kız uyanır, yanında uyuyan oğlanı görünce kız da ona âşık olur, düşer bayılır. Oğlan da uyanır. Kızı ayıltıp kim olduğunu sorar. Kız yaşadıklarını anlatır. Oğlan kıza âşık olduğunu ama kendisinin peri, kızınsa insan olduğunu söyler. Onu babasına götüreceğini eğer razı olursa ömür boyu yaşayıp gideceklerini, yok razı olmazsa onu öldüreceklerini, razıysa gitmeyi teklif eder.
17. Kız oğlana âşık olduğundan kabul eder. Oğlan kızı babasına götürür. Oğlanın babası kızı görünce insan olduğunu anlar. Kızın güzelliği karşısında aklı başından gider, bir şey demez. Oğlan babasına her şeyi olduğu gibi anlatır.
18. Padişah oğluna böyle güzel kızın kendilerinde bile olmadığını, insanlarda cadının çok olduğunu, ya bu kız cadıysa ve onlara kötülük yaparsa ne yapacaklarını eğer kıza güveniyorsa nikâh yapacağını bildirir.
19. Oğlan kızın aşkından öldüğünü, alamazsa zaten öleceğini söyler. Kıza büyümlü kıyafetlerden giydirip, büyü yapacağı varsa da yapamayacağını hem de kızı denemiş olacaklarını söyleyince oğlanın babası razı olur.
20. Adetleri gereği nikâh kıyıp kendilerine göre düğün yaparlar, güveye girerler. Kız o gece gebe kalır, vakti gelince bir oğlan çocuğu doğurur.

21. Çocuğu emzirip büyütürken kız bazı geceler çocuğun ağlamasından rahatsız olur. Analık ne zormuş diye düşünürken anasını unuttuğunu hatırlar. Sonra da kendi kendine anasının sağ mı, ölü mü olduğunu düşünür. O sırada çocuk ağlamaya başlar yeniden, kız da hüngür hüngür ağlar.

22. Kız sabaha kadar ağlar. Şehzade uyandığında kızın ağladığını görür. Kıza niye ağladığını sorar. Kıza bir damla gözyaşı için dereleri kanıyla dolduracağını söyler.

23. Kız dünyada bir annesi olduğunu, hasta ve fakir olduğunu, ölü mü, sağ mı bilmediğini, hatırına geldiği için ağladığını söyler. Oğlan hemen gidip annesini getireceğini, annesinin nerede yaşadığını sorar. Kız falan şehirde, falan kulübede yaşadığını, kendisi için gidip yoklamasını ister.

24. Oğlan ayağını yere vurur kaybolur. Anında kızın şehrine varır. Arar kulübeyi bulur, kapıyı çalar. İhtiyar kadın sürüne sürüne kapıyı açar, karşısında oğlanı görür. Oğlan kadına onu götürmeye geldiğini, alacağı varsa almasını, vaktinin olmadığını söyler. Kadının bir şeyi olmadığını söylemesiyle oğlan kadını sırtlayıp ayağını yere vurur, anında kızın yanına gelirler.

25. Kız annesini görünce çok sevinir. Allah'a şükreder. Kadın kızının kıyafetlerini, yaşadığı yeri, altın beşikte yatan çocuğu görünce şaşırır. Kızına kendisini bırakıp nerelere geldiğini, orasının neresi olduğunu sorar. Kız da başından geçen her şeyi anlatır.

26. Kız annesine aç olup olmadığını sorar. Kadın üç gündür bir şey yemediğini söyleyince kız el çırparak bir tabla yemek getirtir. Kadın hayatında böyle yemek görmemiştir, anne kız oturup güle oynaya karınlarını doyururlar. Kız annesine de temiz kıyafetler giydirip, onu temizleyip paklar. Bundan sonra ölünceye kadar fakirliklerini unutup rahat yaşayarak Tanrı'ya dua ederler.

86. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Zamanın birinde bir kadınla kızı yaşar. (α = Açılış)

2. Bunlar çok fakirdirler. (a^5 = Eksiklik)

3. Bir gün kızın anası hastalanır. O gün çarşıya yiyecek bulması için kızını gönderir.

(C= Karşıt eylemin başlangıcı)

4. Kız çok güzel olduğu için kıza bir bakan, bir daha bakar. Kız bu durumdan utanır. Akşama kadar yiyecek de bulamaz. Gide gide öyle çok gider ki nerede olduğunu bilemez. Bir yerde otururken uyuyakalır. (θ^3 = Suça katılma)
5. Rüyasına bir pir gelir ve kıza bir değnek verir. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
6. Kız uyandığında Hızır'ın verdiği değneği alır bir Arap'la karşılaşır. Arap "Emret sultanım!" der. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
7. Kız karnının aç olduğunu söyler. Arap gider bir tabak getirir. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
8. Kız karnını doyurur. (KF^1)
9. Yola devam ederken bir saray görür. Arap kız saraya davet eder. Kız saraya girer. Merdivenlerden yukarı çıkar, gördüğü açık kapıdan içeri girer. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
10. Kız odada bulunan aynadan kendini görünce değneği yere vurur, Arap'tan kıyafet ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
11. Arap kızın istediklerini yerine getirir. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
12. Kız odada gezinirken karnı acıkır. Değneği yere vurur, yemek gelir. Allah'a duadan geri durmaz ama hasta anasını unuttuğunu hatırlar. Kâh ağlayıp kâh düşünürken uyuyakalır. (θ^3 = Suça katılma)
13. Kızın girdiği saray peri padişahının oğlundur. Oğlan saraya geldiğinde kıza âşık olur. Kızın yüzünü seyrederken oğlan da uyuyakalır. Aradan zaman geçince kız uyanır, yanında uyuyan oğlanı görünce kız da ona âşık olur, düşer bayılır. Oğlan da uyanır. (a^1 = Eksiklik)
14. Oğlan kız ayıltıp kim olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
15. Kız yaşadıklarını anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
16. Oğlan kıza âşık olduğunu ama kendisinin peri, kızınsa insan olduğunu söyler. Kıza razı olursa gitmeyi teklif eder. Kız oğlana âşık olduğu için kabul eder. (Grkç=Gerekçe(lendirme)ler)
17. Oğlan babasına gittiklerinde her şeyi olduğu gibi anlatır. (Ex = Ortaya çıkarma)
18. Padişah oğluna insanlarda cadının çok olduğunu, onlara kötülük yaparsa ne yapacaklarını kıza güvenip güvenmediğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
19. Oğlan kıza büyülü kıyafetlerden giydirip, büyü yapacağı varsa da yapamayacağını hem de kız denemiş olacağını söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

20. Oğlanın babası razı olur. (B³= Aracılık, geçiş anı)
21. Kızla oğlana düğün yaparlar, güveye girerler. Kız o gece gebe kalır, vakti gelince bir oğlan çocuğu doğurur. (W⁰= Evlenme)
22. Kız analığın zor olduğunu düşünür ve aklına anası gelir. Ağlamaya başlar. Şehzade uyandığında kızın ağladığını görür. Kıza niye ağladığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
23. Kız da anası aklına geldiği için ağladığını, onu merak ettiğini söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
24. Oğlan hemen gidip annesini getireceğini, annesinin nerede yaşadığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
25. Kız da falan şehirde, falan kulübede yaşadığını, kendisi için gidip anasını yoklamasını ister. (E²= Kahramanın tepkisi)
26. Oğlan ayağını yere vurur kaybolur. Anında kızın şehrine varır. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
27. Kadının olduğu kulübeye gelir. Oğlan kadına onu götürmeye geldiğini, alacağı varsa almasını, vaktinin olmadığını söyler. Kadının bir şeyi olmadığını söylemesiyle oğlan kadını sırtlayıp ayağını yere vurur, anında kızın yanına gelirler. (G³= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
28. Kız annesini görünce çok sevinir. Kadın kızına kendisini bırakıp nerelere geldiğini, orasının neresi olduğunu sorunca kız da başından geçen her şeyi anlatır. (Ex= Ortaya çıkarma)
29. Kız annesine aç olup olmadığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
30. Kadın üç gündür bir şey yemediğini söyleyince kız el çırparak bir tabla yemek getirir. Birlikte yemek yerler. (E²= Kahramanın tepkisi)
31. Kız annesine de temiz kıyafetler giydirip, onu temizleyip paklar. Bundan sonra ölünceye kadar fakirliklerini unutup rahat yaşayarak Tanrı'ya dua ederler. (w³= Evlenme)
- ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha a^5 C \theta^3 F^1 D^7 E^7 KF^1 G^5 D^7 E^7 \theta^3 a^1 D^2 E^2 Ex D^2 E^2 B^3 (D^2 E^2)^2 C G^3 Ex D^2 E^2$

87. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle büyük bir padişah vardır. Bahçeye çok meraklıdır. Öyle bir bahçe yaptırır ki yalancı cennet bahçesi gibidir. Bahçenin tüm işiyle kendi ilgilenir, yetiştirdiği çiçeklerden başka bir yerde olmamasını aklından geçirir.
2. Günün birinde gece bahçede oturup kendi kendine düşünürken uyku bastırır, dalgın dalgın bakarken bahçeye yedi tane güvercin gelir. Gülün dallarına konar, hep bir ağızdan insanoğluna doyum olmaz, diye konuşurlar.
3. Gül kızları “Elde bulunmaz, aşk yolunda gezenin gülü yaprağı solmaz.” diyerek kanatlarını çırpıp uçtukları anda şah dalgınlığından heyecan ile kalkıp her ne kadar uyku arasında duysa da ne olduğunu anlayamaz. Gördüklerinin rüya olduğunu düşünür, kalkıp bahçede dolaşmaya başlar. Havuzun kenarına gelince o kuşların konduğu güllerde yedi tane gülün açtığını görür.
4. Güller o kadar güzeldir ki daha önce öyle güller görülmemiştir. Şah onları gördüğünde sarhoş gibi olur. Bir süre sonra kendine geldiğinde içinde ateş yanmaya başlar. Sabaha kadar uyumadan güllerin her birine anlamlar verir.
5. Sabah olduğunda kendini cennetten gelmiş sanarak hurilerle görüşmüş de aşkından çaresiz kalmış gibi deli divane olur. Zaten bahçe meraklısı olduğundan öteberi yetiştirmek için kendini şaşırtır.
6. Akşam olunca yine böyle olur. Kuşların her konduğu dala renkli güller koyduğunu görünce şah yerinde duramaz. Bir gün tacını, tahtını vezirine bırakarak, kılık değiştirip, yanına biraz da para alarak Gül kızlarını bulmak için yola çıkar.
7. Seyyah gibi dağdan dağa gezerken bir dere başına varır. Oturup dinlenirken karşıdan bir tazı köpeği koşar gelir ama şahın yanına gelmez, sağa sola gider sonra geldiği yoldan geri döner. Şah yakınlarda bir avcı ya da bir şehir var diye düşünür. Yola düşer, epey gider.
8. Gördüğü tazı cadıdır. Şah bir süre gidince uzakta bir dağın yandığını görür. Neresi olduğunu bilmez. Yaklaşınca tilki kılığında bir hayvanı görünce korkup silahını hazırlamaya başlar. Gördüğü aslında cadıdır. Şah gider, o kaçar. En sonunda tilki gözden kaybolur.
9. Şah biraz daha gider. Karşısına kale gibi bir duvar çıkar. Dibinde mundar kılıklı ihtiyar bir kadın oturuyordur. Kadın kâh ağlar, kâh güler. Şah kadına halini sormak için yaklaşır. Kadına selam verir. Kadın ağlayarak selamını alır. Şaha kendisi gibi bir

yer garibi olduğunu, dertleşmek istediğini şaha bildirir. Şah biraz şaşırarak kadının yanına gelir. Hoş beş ederler. Kadın cadıdır, şahın nereye gittiğini bilir ama bilmiyormuş gibi davranır.

10. Şah yola çıktığından beri kimseyle konuşmadığı için kadının da kötü niyetli olmadığını düşünüp nereye gittiğini söyler. Kadın şahın Gül kızlarına âşık olduğunu anlar. Onların yolunda çok insanın öldüğünü, vazgeçmesini söyler. Şah da kadına onları bulamazsa zaten yaşayamayacağını, başına geleceklere razı olduğunu, dönmeyeceğini söyler.

11. Kadın meğerse başka bir şehrin padişahı tarafından kızları ele geçirmek için gönderilmiştir, şaha ne söylese onu bu isteğinden vazgeçiremez. Şah kadından yardım ister.

12. Kadın bunun çok zor olduğunu, söyler ama onlara nasıl gidildiğini de anlatır. Şah hemen yola çıkar. Cadı da şah gidince aksakallı dede kılığına girip bahçe kapısının yakınında bir yere oturarak şahı beklemeye başlar.

13. Elinde tespih, Kur'an okur gibi hiçbir yere bakmaz. Şah uzaktan gelirken pir kılığında birini görünce ona doğru yolu bu dedenin söyleyeceğini düşünür ve pirin yanına gelir. Selamlaşınca adam şaha nereye gittiğini sorar. Şah da olduğu gibi anlatır. Pir biraz ileride bahçe kapısı olduğunu, oraya gelince "Çil ana!" diye bağırmasını, ondan sonra hiç korkmadan istediğini elde edebileceğini anlatır.

14. Şah pirin doğru söylediğini düşünerek bahçe kapısına varınca "Çil ana!" diye bağırır. Kızlar cadı karısının adını duyunca biri hemen havalanıp kim olduğuna bakar. Şahın geldiğini görünce diğerlerine haber verir.

15. Gül kızları da şah gibi bahçe meraklısıdır. Yedisi birden şahın geldiğini görünce nikaplarını çıkarıp, huri gibi gül yanaklı birer kız olup şahı karşılamaya çıkarlar. Şah zaten bunların aşkıyla yanıp tutuşmakta olduğundan kızları görünce düşüp bayılır.

16. Kızlar bahçedeki havuzun suyuyla şahı ayıltırlar. Şah cadı karısının söylediklerini hatırlayınca korkar ne olduğunu anlayamaz, birkaç kere daha bayılır. Kızlara şaşkın şaşkın bakar. Kızlar da şaha âşık olduklarından yedisi de gidip ayaklarına kapanırlar.

17. Şaha yolda gördüğü koca karının düşmanları olduğunu, kadının neler yaptığını anlatırlar. Onun bahçesinde gül olduğu için ona âşık olduklarını bildirirler. Yalnız bir düşmanları daha olduğunu, eğer onu öldürürse başını kurtarabileceğini sözlerine eklerler.

18. Şah düşmanın kim olduğunu sorar. Kızlar da “Karşiki dağda görünmez bir ejderha var. O da bize âşıktır ama yabani olduğu için biz ondan hoşlanmayız. Bizi rahat bırakmaz. Onu def etmeden biz de rahat edemeyiz, bunun çaresini bulmalısın.” derler.
19. Şah Allah’ım bana doğru yolu göster, diyerek kızların gösterdiği dağa doğru yola çıkar. Şah kızların ejderhanın görünmez olduğunu söyledikleri için düşünce düşünce giderken dağa yakın bir ağacın yanına varır. Ağacın üstünden kuş sesleri gelir, sesler hoşuna gider. Ağacın altına oturup onları dinlemeye başlar. Ağaçtaki kuşlar Zümrüdü Anka kuşunun yavrularıdır. Her sene bir yılan gelip yavruları yer. Tabi şahın bundan haberi yoktur.
20. Yılan adamı görünce av geldi diye şahın üstüne atlar, şah onu görünmeyen ejderha sanıp bıçağıyla ikiye böler, kuşların sesi de kesilir. Şah yılanın kuşların düşmanı olduğunu anlar. Sonra biraz uykuya dalar.
21. Zümrüdü Anka kuşu ileriden öyle bir kanat çırparak tozu toprağı birbirine katarak gelir ki şah rüzgârından uyanır. Kuş düşman zannedip şahın üstüne gelince yavrular öterek onun dost olduğunu söyler.
22. Kuş şaha olanları sorar, o da yılanı gösterir. Yılanın ölüsünü görünce ne dilerse dilemesini söyler. Şah da düşmanı olduğunu, onu öldürmenin çaresini bulmak istediğini bildirir. Kuş da yedi kat gökte onun bir yıldız tılsımı olduğunu söyleyerek neler yapması gerektiğini teker teker anlatır. Kendi tüyünden üç tane koparıp şaha verir. Başı ne zaman sıkışırsa birini yakmasını, nerede olursa onu bulacağını söyler.
23. Şah ejderhanın olduğu dağın üstüne çıkıp tılsımı beklemeye başlar. Bir gece şahı uyku bastırır. Uyuyayım derken her yer gündüz gibi olur. Aydınlığın geldiği yere koşar, kıyafetini çıkarıp yıldızın düştüğü yere kapatır.
24. Kuşun dediği gibi düştüğü yerin taşını toprağını ağızına alarak içer ama içi de yanar, topraktan da cebine doldurur. Şah o anda bin arşınlık bir alanı kaplayan ejderhayı görür, tılsımı olmadığı için ejderha baygın gibi olur, şaha canını bağışlaması için yalvarır.
25. Şah ejderhayı öldürmeye gittiğinde kuşun böyle bir şey söylemediğini düşünüp kuşun olduğu ağacın altına gelir. Kuş şaha ne yaptığını sorar. Şah olanları anlatır. Kuş iyi ki öldürmediğini yoksa onun yine dirileceğini anlatır. Kuş şaha aldığı toprağı ejderhanın olduğu yere serpmesini, böylece kendi kendine öleceğini haber verir.

26. Şah geri dönüp ejderhanın oraya toprağı serper. Kuşla vedalaşıp Gül kızlarının yanına gider. Şah bahçeye yaklaştığında cadı şahın önüne bir deniz keser. Şah ne yapacağını bilemez, koşup yorulunca kahve çubuğu içmek için oturduğunda kuşun tüyü aklına gelir.

27. Tüylere birini ateşe atıp yakar. Kuş hemen gelir, denize dalıp çıkınca her yer yangın yeri olur. Kuş şaha yolun açıldığını bildirir. İkisi de yoluna gider.

28. Cadı bu sefer her yeri dikenle doldurur. Şah bir türlü yol bulamaz, tüylere birini daha yakar. Kuş geldiğinde ağzından ateş çıkararak hepsini yakar. Şah kuşa dua eder ve yoluna devam eder.

29. Cadı şahı görünce her yeri yangın yerine çevirir. Şah ateşin kızgınlığından üç saatlik yola kaçar, yanındaki tüyü yeniden yakar. Kuş gelir, ateşi üfler cadı yanar. Gül kızların bahçe duvarı bile yanar.

30. Şah bahçeye gelir. Kızlar merakla beklerken şahı görünce hepsi gidip boynuna sarılır. Şah büyük bir padişah olduğunu, tacını, tahtını bırakıp geldiğini eğer dilerlerse ömür boyu birlikte yaşayacaklarından söz eder.

31. Kızlar da şaha peri olduklarını, onları perilikten kurtarırsa gelebileceklerini bildirirler. Şah o gece kızlarla bahçede kalır. Duyduğuna göre bunların bir tılsımı vardır. Gece olunca herkes yatar. Şah kalkıp gezinmeye başlar. Kızların nikaplarını bulur. Bunlar bunu giydiklerinde kuş olduklarını düşünürken Zümrüdü Anka kuşu tesadüfen oradan geçer.

32. Şahın düşündüğünü görünce nikapları ateşe atıp yakmasını söyler. Şah hemen nikapları yakar. Şah kızları perilikten kurtardığını bildirir. Şah sabah olunca kızlarla bal şehrine doğru yola çıkar. Şehre yaklaştıklarında çift süren adamlardan biri şehre müjdeyi verir.

33. Vezir birkaç arabayla karşılamaya gider. Şah kızları arabayla saraya gönderir. Kendi tahtına oturup çoluk çocuğuyla görüştüktan sonra kızların her biriyle nikâhlanır. Her birine kırkar gün düğün yapar, birer birer güveye girer.

87. Masalın Tahlili

H- J çiftini ihtiva eden tek hareketli masal.

1. Vaktiyle büyük bir padişah vardır. Bahçeye çok meraklıdır. (α= Açılış)

2. Günün birinde gece bahçede oturup dalgın dalgın bakarken bahçeye yedi tane güvercin gelir. Gülün dallarına konar, hep bir ağızdan insanoğluna doyum olmaz, diye konuşurlar. Şah da meraklanır. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
3. Havuzun kenarına gelince o kuşların konuştuğu güllerde yedi tane gülün açtığını görür. Güller çok güzeldir. Şah onları gördüğünde sarhoş gibi olur. Bir süre sonra kendine geldiğinde içinde ateş yanmaya başlar, deli divane olur. (a¹= Eksiklik)
4. Akşam olunca yine böyle olur. Kuşların her konuştuğu dala renkli güller koyduğunu görünce şah yerinde duramaz. Bir gün tacını, tahtını vezirine bırakarak, Gül kızlarını bulmak için yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
5. Epey yol gider. Oturup dinlenirken karşıdan bir tazı köpeği koşar. Gördüğü tazı cadıdır. Şah bir süre gidince uzakta bir dağın yandığını görür. Neresi olduğunu bilmez. Yaklaşınca tilki kılığında bir hayvanı görünce korkup silahını hazırlamaya başlar. Gördüğü aslında cadıdır. Şah onu yakalayacakken tilki gözden kaybolur. (/= Bağlantı ögesi)
6. Şah biraz daha gider. Karşısına kale gibi bir duvar çıkar. Dibinde mundar kılıklı ihtiyar bir kadın oturuyordur. Kadın cadıdır, şahın nereye gittiğini bilir ama bilmiyormuş gibi davranır. Ona nereye gittiğini sorar. (ε¹= Soruşturma)
7. Şah kadının kötü niyetli olmadığını düşünüp nereye gittiğini söyler. (ζ¹= Bilgi toplama)
8. Kadın meğerse başka bir şehrin padişahı tarafından kızları ele geçirmek için gönderilmiştir. Şah kadından yardım isteyince kadın da onlara nasıl gidildiğini anlatır. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
9. Şah hemen yola çıkar. Cadı da şah gidince aksakallı dede kılığında girip bahçe kapısının yakınında bir yere oturarak şahı beklemeye başlar. (A¹¹= Kötülük)
10. Şah gelir. Adam şaha nereye gittiğini sorar. (ε¹= Soruşturma)
11. Şah da olduğu gibi anlatır. (ζ¹= Bilgi toplama)
12. Pir biraz ileride bahçe kapısı olduğunu, oraya gelince “Çil ana!” diye bağırmasını, ondan sonra hiç korkmadan istediğini elde edebileceğini anlatır. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
13. Şah bahçe kapısına varınca “Çil ana!” diye bağırır. Kızlar cadı karısının adını duyunca biri hemen havalanıp kim olduğuna bakar. Şahın geldiğini görünce diğerlerine haber verir. (/= Bağlantı ögesi)

14. Gül kızları da şah gibi bahçe meraklısıdır. Yedisi birden şahın geldiğini görünce nikaplarını çıkarıp, huri gibi gül yanaklı birer kız olup şahı karşılamaya çıkarlar. Kızlar da şaha âşık olduklarından yedisi de gidip ayaklarına kapanırlar. (a¹= Eksiklik)
15. Şaha yolda gördüğü koca karının düşmanları olduğunu, bir düşmanları daha olduğunu, eğer onu öldürürse başını kurtarabileceğini söylediklerinde şah düşmanın kim olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
16. Kızlar da anlatırlar. (E²= Kahramanın tepkisi)
17. Şah kızların gösterdiği dağa doğru yola çıkar. (C↑)
18. Dağa yakın bir ağacın yanına varır. Ağacın altına oturup onları dinlemeye başlar. Yılan adamı görünce av geldi diye şahın üstüne atlayınca, şah onu görünmeyen ejderha sanıp bıçağıyla ikiye böler. (H¹- J¹= Mücadele- Zafer)
19. Zümrüdü Anka kuşu da yavrularına bir şey yapacak diye şahın üstüne gelince yavrular öterek onun dost olduğunu söyler. Kuş şahtan yılanın ölüsünü görünce ne dilerse dilemesini ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
20. Şah da düşmanı olduğunu, onu öldürmenin çaresini bulmak istediğini bildirir. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
21. Kuş da yedi kat gökte onun bir yıldız tılsımı olduğunu söyleyerek neler yapması gerektiğini teker teker anlatır. Kendi tüyünden üç tane koparıp şaha verir. Başı ne zaman sıkışırsa birini yakmasını, nerede olursa onu bulacağını söyler. (f⁹= Büyülü nesnenin alınması)
22. Şah kuşun dediklerini yapar. Ejderhayı öldürür. (H¹- J¹= Mücadele- Zafer)
23. Cadı da dönerken üç kere şahın karşısına engel koyar ama her seferinde kuşun verdiği tüyle cadıyı alt eder. Cadı da yanar. (U= Cezalandırma)
24. Şah bahçeye gelir. Kızlara büyük bir padişah olduğunu, tacını, tahtını bırakıp geldiğini eğer dilerlerse ömür boyu birlikte yaşayacaklarından söz eder. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
25. Kızlar da şaha peri olduklarını, onları perilikten kurtarırsa gelebileceklerini bildirirler. (D¹= Bağışçının ilk işlevi)
26. Şah o gece kızlarla bahçede kalır. Duyduğuna göre bunların bir tılsımı vardır. Gece olunca şah kalkıp gezinmeye başlar. Zümrüdü Anka kuşu nikapları ateşe atıp yakmasını söyler. (f⁹= Büyülü nesnenin alınması)
27. Şah hemen nikapları yakar. Kızlar perilikten kurtulur. (E¹=Kahramanın tepkisi)

28. Şah sabah olunca kızlarla bal şehrine varır. (↓= Dönüş)

29. Kendi tahtına oturup çoluk çocuğuyla görüştüktan sonra kızların her biriyle nikâhlanır. Her birine kırkar gün düğün yapar, birer birer güveye girer. (W⁰= Evlenme)
ÇÖZÜMLEMESİ α a¹ C ε¹ ζ¹ F¹₂ A¹¹ ε¹ ζ¹ F¹₂ a¹ D² E² C↑ (H¹- J¹) D⁷ E⁷ f⁹ (H¹- J¹) U D¹ f⁹
E¹↓ W⁰

88. Masalın Epizotu

1. Vaktin birinde bir koca karı, bir de oğlu vardır. Bunlar ne çok zengin ne de fukaradır.
2. Bu oğlan ava gitmeyi sevdiğinden köyde, evde durmayıp kırdan bayırda gezer. Babası vazgeçirmeye çalışsa da başka çocuğu olmadığı için peşinden gider, karısı da buna kızar.
3. Adam karısı kızdığı için bir süre oğlanın peşini bırakır. Oğlan ise kimseyi dinlemeyip her gün dağ bayır gezmeye devam eder.
4. Günlerden bir gün oğlan yine kırdan bayırda gezerken üç delikanlının ava çıktığını görür. Arkadaş buldum, diye yanlarına gider. Onların şehir padişahının oğulları olduğunu öğrenir.
5. Bu oğlanı gören üç oğlan nereli olduğunu sorar. Hep buralarda gezdiklerini ama buralarda yalnız gezen birini hiç görmediklerini söylerler ve onu gördüklerine mutlu olurlar. Oğlan falan köyden falanın oğlu olduğundan, her ne kadar zengin değilse de merakı olduğu için bütün vaktini avda geçirdiğinden bahseder. Birlikte gezmeye başlarlar. Üç kardeş de onun daha cesur olduğunu, bazı yerlere korkudan giremediklerini söyleyerek akşama kadar şurası senin burası benim diye gezerler.
6. Ortalık karardığında oğlan her gün evine gittiği halde o gece arkadaşlarından ayrılmak istemediği için gece kırdan kalır. Dört arkadaş nerede kalsak, geceyi nasıl geçiresek diye düşünürken orayı burayı gezerken dört dağın arasında kalırlar. Yakınlardan bir ses işitirler.
7. Sesin geldiği tarafa giderler. Bir de bakarlar ki, ağzı taşla doldurulmuş bir kuyu, hep birlikte taşları atıp içeriye dinlerler.
8. İçeriden cansız “Of aman!” sesi duyarlar. Aşağıda kendileri gibi birinin olduğunu düşünürler. Onu kurtarmaya hem de neler olduğunu öğrenmeye karar verirler. Padişahın büyük oğlunu beline ip bağlayarak aşağı sarkıtırlar.

9. Kuyunun dibinde ölmek üzere olan birini ve yanında da bir demir kapı bulunduğunu görür, oğlana sorar ama oğlanın söylemeye hali yoktur. Kapıyı koparıp içeri girer. İçeride büyük bir saray görür. İçeriye gezer, kırk tane oda kapısını açar, her odada yüzü siyah örtüyle örtülmüş kız, önlerinde birer kandil, nakış işlemektedir.
10. Oğlan bunları gördüğünde şaşırıp kalır. İşin aslını öğrenmek için kırk odayı da açıp kapatır, kırk birincide tunç kapılı bir odayı açmaya çalışır ama gücü yetmez. Yanında olan silahlarla ateş ederken birden odanın kapısı açılır. Boyu minare, kolları çınar gibi sekiz boynuzlu, her boynuzunda adam kafası gibi çingiraklar asılı bir ejderha görür.
11. Oğlan bunu görünce aklı başından gider. Ejderha oğlanı serçe parmağına takıp nereye gitmek istersen oraya göndereyim, der ve oğlanı salıncak gibi sallar. Oğlanın korkudan iyice aklı başından gider. Ejderha oğlanı kuyunun başına fırlatır. Oğlan kuyunun dibine düşer, kendini kaybeder.
12. Kuyu başında bekleyenler, oğlanın çıkmadığını görünce ortanca oğlan da aşağıya iner. Oğlan ağabeyiyle bir delikanlının daha baygın yattığını görüp sorar. Halsizliklerinden bir şey anlatamazlar ama kapıyı işaret ederler.
13. Oğlan kendisinin de onlar gibi olacağını anlayarak içeri girmeye kalkışmayıp yukarıdakilere seslenir. Küçük oğlan da aşağıya iner. Aşağıdakileri görünce o da içeri girmeye cesaret edemez, yukarıdaki oğlanı çağırırlar.
14. Oğlan bunlar hiçbir iş beceremiyorlar diye kızar, onları sarkıttığı ipin ucunu kuyu yanındaki bir kayaya bağlayıp ipe aşağıya iner. Aşağıda oğlanlardan büyüğü ile bir delikanlının baygın yattığını, diğer ikisinin beklediğini görür. Ne olduğunu sorar ama ne olduğunu anlayamaz.
15. İki oğlanı yanına alıp kapıyı tekmeleyerek içeri girer. Kendi önde diğerleri arkada büyük oğlanın girdiği bütün kapılardan girip odalara bakar. Kırk birinci kapıya geldiklerinde kapıyı açmaya çalışırlar ama kapı kendi kendine açılır, içerideki ejderhayı görürler. Diğer oğlanlar oğlanın arkasına geçerler. Ejderha dişlerini gıcırdatarak oğlana hamle yapar, oğlan belinden hançerini çıkarır dayanır. Hançerle ejderhanın iki kolunu keser. Sonra da oğlan yine davranır ve ejderhayı öldürür.
16. Bunlar geri dönerek odalara girer, kızların yüzündeki örtüleri kaldırdıklarında ay doğmuş gibi sarayın içi aydınlanır. Her biri birbirinden güzel, kaşları keman, gözleri ahu, huri gibi kırk tane kızı bir yere getirirler.

17. Öbür oğlanlar bu oğlanın yiğitliğini görünce korkup onun yanında bala yapışmış arı gibi çabalarlar. O ise bastığı yeri inleterek ejderhadan fazla korku verir. Kızlar canlarını kurtaran bu yiğitlere her şeylerini vermek isterler ve bir mağara kapısı açarlar.
18. Ejderhayı öldüren oğlan mağaradan içeri girer. Dünyada olmayan altın, elmas, mücevher görür. Kuyu dibinde yatan iki arkadaşlarını nasıl iyileştireceklerini sorar. Kızlar da gergef iğnelerinizin hepsini onlara batırmalarını, zehirli kanlar aktığında onların da eski hallerine döneceklerini bildirirler.
19. Oğlan kızların nakış iğnelerini alarak her birini bir kıza vererek kuyu dibindeki oğlanların yanına varır. İğneleri batırırlar, iğnenin battığı yerlerden türlü renklerde kan ve irin akar, oğlanlar kendilerine gelirler.
20. Aradan kırk gün geçer, iğneler aşına aşına biter. Oğlanlar tamamen iyileşir, mağaradan altın ve elmasları alabildikleri kadarını alıp ipten yukarı çıkarlar, diğerlerini de çekerek çıkarırlar.
21. Padişahın oğulları diğer oğlanı bırakmak istemezler ve hep birlikte Akşehir'e giderler. Padişah oğulları geri dönmeyince hastalanıp ölmüştür. Oğlanlar padişah öldükten kırk gün sonra gelirler. Şehzadelerin geldiğini duyan bütün halk karşılamaya gider.
22. Beş oğlan, kırk kızın geldiğini görenler arabalarla bunları şehre götürürler, vezire başlarından geçenleri anlatırlar. Şehzadeler kendilerinin şah olmaya layık olmadıklarını, oğlanı şah yapıp kendilerinin vezir olmak istediklerini söylerler. Herkes oğlanın yiğitliğinden korktuğu için onu padişah yaparlar, diğerleri de sırayla vezir olur, kuyuda buldukları oğlanı da kapıcıbaşı yaparlar.
23. Kızların kırkını da oğlana nikâh edip kırk gün, kırk gece cülus şenliği ve düğün yaparlar. Şehirde de çok büyük şenlikler yapılır. Oğlan şah olunca anasıyla babasının memleketine tatar gönderir. Babasının öldüğünü, annesinin ağlaya ağlaya gözüne perde indiğini öğrenir.
24. Tatar kadını şahın yanına getirir. Annesi kâh sevinir kâh dünyayı görmediği için ağlar. Oğlan her yerden annesinin gözünü açtırmak için hoca getirtip baktırır, ilaç yaptırır. Annesinin bir gözü açılır, bir gözü açılmaz ama dünya gözüyle oğlunu gördüğü için sevinir. Kadın sarayda kâhya olarak ömür boyu yaşar.

88. Masalın Tahlili

H-J çiftini ihtiva eden tek hareketli masal.

1. Vaktin birinde bir koca karı, bir de oğlu vardır. Bunlar ne çok zengin ne de fakardır. (α = Açılış)
2. Oğlan ava gitmeyi çok sever. Bir gün yine bir gün ava gider. (β^3 = Uzaklaşma)
3. Kırdan bayırda gezerken üç delikanlının ava çıktığını görür. Arkadaş buldum, diye yanlarına gider. Onların şehir padişahının oğulları olduğunu öğrenir. Bu oğlanı gören üç oğlan nereli olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
4. Oğlan falan köyden falanın oğlu olduğundan, her ne kadar zengin değilse de merakı olduğu için bütün vaktini avda geçirdiğinden bahseder. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
5. Bunlar birlikte gezmeye karar verirler. Ortalık karardığında oğlan her gün evine gittiği halde o gece arkadaşlarından ayrılmak istemediği için gece kırdan kalır. Dört arkadaş nerede kalsak, geceyi nasıl geçiresek diye düşünürken orayı burayı gezerken dört dağın arasında kalırlar. Yakınlardan bir ses işitirler. (/= Bağlantı ögesi)
6. Sesin geldiği tarafa giderler. Bir de bakarlar ki, ağzı taşla doldurulmuş bir kuyu, hep birlikte taşları atıp içeriyi dinlerler. Aşağıda kendileri gibi birinin olduğunu düşünürler. Padişahın büyük oğlunu beline ip bağlayarak aşağı sarkıtırlar. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
7. Kuyunun dibinde ölmek üzere olan birini ve yanında da bir demir kapı bulunduğunu görür, oğlana sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
8. Fakat oğlanın söylemeye hali yoktur. (Olmsz E^2 =Kahramanın tepkisi)
9. Kapıyı koparıp içeri girer. İçeride büyük bir saray görür. İçeriye gezer, kırk tane oda kapısını açar, her odada yüzü siyah örtüyle örtülmüş kız, önlerinde birer kandil, nakış işlemektedir. İşin aslını öğrenmek için kırk odayı da açıp kapatır, kırk birincide tunc kapılı bir odayı açmaya çalışır ama gücü yetmez. Yanında olan silahlarla ateş ederken birden odanın kapısı açılır. Bir ejderha görür. (/= Bağlantı ögesi)
10. Ejderha oğlanı salıncak gibi sallar. Oğlanın korkudan iyice aklı başından gider. Kuyu başında bekleyenler, oğlanın çıkmadığını görünce ortanca oğlan da aşağıya iner. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
11. Oğlan ağabeyiyle bir delikanlının daha baygın yattığını görüp sorar. Halsizliklerinden bir şey anlatamazlar ama kapıyı işaret ederler. Oğlan kendisinin de onlar gibi olacağını anlayarak içeri girmeye kalkışmayıp yukarıdakilere seslenir.

Küçük oğlan da aşağıya iner. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

12. Aşağıdakileri görünce o da içeri girmeye cesaret edemez, yukarıdaki oğlanı çağırırlar. Oğlan bunlar hiçbir iş beceremiyorlar diye kızar, onları sarkıttığı ipin ucunu kuyu yanındaki bir kayaya bağlayıp iple aşağıya iner. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

13. İki oğlanı yanına alıp kapıyı tekmeleyerek içeri girer. Kendi önde diğerleri arkada büyük oğlanın girdiği bütün kapılardan girip odalara bakar. Kırk birinci kapıya geldiklerinde kapıyı açmaya çalışırlar ama kapı kendi kendine açılır, içerideki ejderhayı görürler. Ejderha dişlerini gıcırdatarak oğlana hamle yapar, oğlan belinden hançerini çıkarır dayanır. Hançerle ejderhanın iki kolunu keser. Sonra da oğlan yine davranır ve ejderhayı öldürür. (H¹- J¹= Mücadele- Zafer)

14. Bunlar geri dönerek odalara girer, kızların yüzündeki örtüleri kaldırdıklarında ay doğmuş gibi sarayın içi aydınlanır. Kızlar canlarını kurtaran bu yiğitlere her şeylerini vermek isterler ve bir mağara kapısı açarlar. (KF¹)

15. Ejderhayı öldüren oğlan mağaradan içeri girer. Dünyada olmayan altın, elmas, mücevher görür. Kuyu dibinde yatan iki arkadaşlarını nasıl iyileştireceklerini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

16. Kızlar da gergef iğnelerinizin hepsini onlara batırmalarını, zehirli kanlar aktığında onların da eski hallerine döneceklerini bildirirler. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

17. Oğlan kızların nakış iğnelerini alarak her birini bir kıza vererek kuyu dibindeki oğlanların yanına varır. İğneleri batırırlar, oğlanlar kendilerine gelirler. (K¹= Giderme)

18. Oğlanlar tamamen iyileşir, mağaradan altın ve elmasları alabildikleri kadarını alıp ipten yukarı çıkarlar, diğerlerini de çekerek çıkarırlar. (G⁵= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

19. Padişahın oğulları diğer oğlanı bırakmak istemezler ve hep birlikte Akşehir'e giderler. (↓= Dönüş)

20. Padişah oğulları geri dönmeyince hastalanıp ölmüştür. (β²=Uzaklaşma)

21. Beş oğlan, kırk kızın geldiğini görenler arabalarla bunları şehre götürürler, vezire başlarından geçenleri anlatırlar. (Ex= Ortaya çıkarma)

22. Herkes oğlanın yiğitliğinden korktuğu için onu padişah yapar, diğerleri de sırayla vezir olur, kuyuda buldukları oğlanı da kapıcıbaşı yaparlar. Kızların kırkını da oğlana nikâh edip kırk gün, kırk gece cülus şenliği ve düğün yaparlar. (W⁰= Evlenme)

23. Oğlan şah olunca anasıyla babasının memleketine tatar gönderir. Babasının öldüğünü, annesinin ağlaya ağlaya gözüne perde indiğini öğrenir. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)

24. Tatar kadını şahın yanına getirir. Annesinin bir gözü açılır, bir gözü açılmaz ama dünya gözüyle oğlunu gördüğü için sevinir. Kadın sarayda kâhya olarak ömür boyu yaşar. (KF¹)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \beta^3 D^2 E^2 G^5 D^2$ Olmsz $E^2 (G^5)^3 (H^1 - J^1) KF^1 D^2 F^1 K^1 G^5 \downarrow \beta^2 Ex$
W⁰ B⁴ KF¹

89. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle bir padişahın üç oğlu, bir kızı vardır. Padişah çocuklarının hepsini aynı sevse de kızını diğerlerinden bir kat fazla sever.

2. Kız en küçükleridir, oğlanlar avlarda gezer, kız ise padişahın has bahçede yaptırdığı köşkte halayıklarla eğlenirmiş.

3. Günlerden bir gün padişah hastalanıp ölür. Oğullarından büyüğü şah olur, ortanca vezir olur, küçük oğlan işe güce bakmaz, önceki gibi her gün avda gezer. Küçük oğlan babasından kalan ve ağabeylerinin verdiği paraların peşinde olan birkaç dalkavukla yer, içer.

4. Bir sene sonra parası biter. Kardeşleri bunun bazı ıpsızlarla düşüp kalktığını, eline geçeni telef ettiğini gördüklerinden artık ona bir şey vermezler. Oğlan çabalasa da hiçbir yerden bir şey bulamaz, kardeşlerine de yüzü kalmadığından Dral dedenin düdüğü gibi meydanda kalır.

5. Düşünür, taşınır biraz da kız kardeşime yamanayım diyerek köşke gider. Kız da bu kardeşini diğerlerinden fazla sever. Kız abisine ne kadar isterse o kadar para verip cümbüşünden geri kalmasın, parayla olacak şeyi ondan istemesini söyler.

6. Oğlan öncekinden de fazla parayı bulunca bağda, bahçede biraz daha dalkavuk bularak eğlenmeye başlamış. Oğlan parası bittikçe kız kardeşinden para alır ama bir süre sonra kızda da para kalmayınca, kız abisinden elini çeker, yaptığına pişman olur.

7. Oğlanın parası bitince dalkavuklar da birer birer giderler. Oğlan halktan utanır, kız kardeşine birlikte gitmeyi önerir. Kız abisiyle bir gece gizlice yola çıkarlar.
8. Kız alışık olmadığından gece vakti dağda gezmekten korkar. Abisi alışık olduğundan korku aklına gelmez, kıza türlü yalanlar söyler. Konuşa konuşa giderken hava iyice kararır. Hiçbir yer görünmez olur. Kız da pişman olur ama abisiyle yola devam eder.
9. Birkaç gece gündüz yola devam ederler. Hiçbir köye, şehre uğramadıklarından yiyecek bulamazlar. Artık çok yorulurlar ve uyku bastırır. Epey vakit uyurlar.
10. Meğer oraya yakın bir kuyuda çingiraklı dev denen biri vardır. Yılda bir kez çıkıp önüne ne gelirse kuyuya götürür ama canına kıymaz. Eline geçirdiği hayvanı, adamı yaşatır. Yalnız yedi günde bir ayı ister, tuttuğu adamlardan her kim ona günde bir ayı bulup getirirse ona canını vererek her gün başında taşır.
11. Çingiraklı dev hayvan olarak dışarı çıkar. Eliyle uzanarak üç saatlik yolda olan kızla oğlanı alıp yanına getirir. Dev oğlanla kızın ölü gibi yattıklarını görür. Bunlar çok güzeldir. Dev kendi kendine bu yerlerden şimdiye kadar kuş uçmaz kervan geçmez, yılan bağırsağını sürmez, bunlar kim ki korkmadan buraya kadar gelmişler, der.
12. Yeniden kuyuya girer. Onları bir odaya kapatır, kendi de yerine gider. Sabah olunca kızla oğlan uyanır. Bakarlar ki cennet gibi bir saray. Oldukları odanın her yeri yakut ve mücevher ile bezeli. Birbirlerine şaşkın şaşkın bakarlar. Odanın penceresinden dışarı bakarlar. Kimsenin görmediği bir bahçe görürler. Kendilerini cennette zannederler.
13. Çektikleri zahmetin acısını çıkaralım derlerken bir top atılır gibi gümbürtüyle kapı açılır. Devın kendi cinsinden adam boyunda, boynuzlu, çingiraklı, zilli, köçek gibi içeri girdiğini görmeleriyle Azrail geldi sanıp birbirlerine sarılırlar. Bunlar bağırınca dev canlarının ne istediğini sorar. Oğlanla kız aç olduklarını söylerler.
14. Bunlar dev gidince ne olduğunu anlayamazlar. Dev başında bir tabla ile gelir, karınlarını doyururlar. Sofrayı kaldırır, etrafta gezinmeye başlarlar. Dev bunları büyük devın yanına götürür. Dev onlara kim olduklarını sorar. Onlar da dünyadan göç ettiklerini söylerler. Dev duyduklarından çok hoşlanır. . Dev oğlandan günde bir ayı ister.

15. Oğlan her gün silahını alarak irili ufaklı birkaç ayı avlanıp getirir. Sarayın bin bir odası vardır, her oda da kadın erkek bir sürü insan vardır, ama hiç biri oğlan gibi avlanamaz, artık dev padişah, oğlan da veziri gibi birbirlerinden hoşlanırlar. Oğlan şehzade olarak anılmaya başlar, çok rahat ederler, çektikleri zahmeti unuturlar.

16. Birkaç yıl orada kalırlar. Kız çok güzeldir. Başka bir padişahın oğlu epeyce zamandır devin yanında olduğundan, sarayda ne kadar insan varsa hepsi orada bir halk olduklarından, bahçede yürüyüp gezme aralarında kızı görüp âşık olur. Bu aşktan kimsenin haberi olmaz, günün birinde kızla bahçede buluşurlar, kız da oğlana âşık olur.

17. Bunların aşkını öğrenen işçilerden biri deve haber verir, dev kızın kardeşine duyduklarını söyler. Oğlan da işi deve bırakır. Dev kızla oğlanı yanına çağırır. Oğlanın hangi padişahın oğlu olduğunu sorar. Yemen padişahının oğlu olduğunu söyler. Dev işçilerden birini yollayıp şahın sağ olup olmadığını sordurur. şahın üç sene önce öldüğünü öğrenince kızı oğlana verip, bir de mektup yazar ve onları gönderir.

18. Orada şaha mektubu verdiğinde devin namını dünya bildiğinden şah mektubu okur okumaz tahtından inerek tahtı oğlana bırakır, babasının mirası olduğunu bildirir. şahın oğlu olduğu anlaşılınca yedi gün yedi gece şenlik yaparak oğlanı tahta oturturlar. Oğlan şah olunca kızı kendine nikâh yaptırıp kırk gün, kırk gece düğün yapar, muradına erer.

19. Kızın kardeşi uzun süre devin yanında kalır. Devin dışarı çıkma vakti gelir. Dev bir sabah dışarı çıkar. Yersiz yurtsuz yaşlı bir kadın ve üç kızını ile dağda gezerken dev onları yanına alır. Bunlar devi görünce ağlayıp bağırırılar. Dev bunları kuyuya indirir.

20. Nerede olduklarını anlayamazlar. Bir yandan sevinirler, bir yandan devden korkup ağlarlar. Devin hizmetçilerinden biri tablayla yemek getirir. Hemen yerler, yatıp uyurlar. Sabah olunca bahçede gezmeye başlarlar. Kızlar çok güzeldir. Devin şehzadesi küçük kıza âşık olur.

21. Günden güne aşk acısıyla zayıflar gten düşer. Dev ise oğlanı gözü gibi sevdiğinden hastalığının aslını sorar. Oğlan da her şeyi olduğu gibi anlatır. Dev oğlanı azat edeceğini bildirir. Oğlan devin ayaklarına kapanır, iki kardeşi daha olduğundan, kızların ikisini de onlara götürmek istediğinden, babasının sağlığında üç kardeş kızla evlenmek için ant içtiklerinden bahseder.

22. Dev onların henüz hizmetlerinin olmadığını söylese de onu sevdiğinden oğlanı kırmaz. Dev ikinci devî çağırır. Kırk deve de altın, elmas yükletip, oğlan ile üç kızı analarıyla oğlanın şehrine gönderir. Dev oğlan padişah, diğerleri vezir olsun diye bir de mektup yazar. Şah olan büyük oğlan mektubu okuyunca öper başına koyar.

23. Hemen kardeşinin gözlerinden öperek tahta oturturlar. Yedi gün, yedi gece şenlik yapıp getirdiği kızların her biriyle nikâhlayıp sonra kırk gün, kırk gece düğün yaparlar ve güveye girerler. Oğlanların anası birinci, kızların anası ikinci sultan olup ölünceye kadar birlikte ömür sürüp otururlar.

89. Masalın Tahlili

H- J ve M-N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

1. Vaktiyle bir padişahın üç oğlu, bir kızı vardır. Padişah çocuklarının hepsini aynı sevse de kızını diğerlerinden bir kat fazla sever. (α = Açılış)
2. Günlerden bir gün padişah hastalanıp ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Oğullarından büyüğü şah olur, ortanca vezir olur, küçük oğlan işe güce bakmaz, önceki gibi her gün avda gezer, paraları peşinde olan birkaç dalkavukla yer, içer. (\neq Bağlantı ögesi)
4. Bir sene sonra küçük oğlanın parası biter. (a^1 = Eksiklik)
5. Oğlana kız kardeşi yardım eder. Oğlan parası bittikçe kız kardeşinden para alır ama bir süre sonra kızda da para kalmayınca, kız abisinden elini çeker, yaptığına pişman olur. Oğlan halktan utanır, kız kardeşine birlikte gitmeyi önerir. Kız abisiyle bir gece gizlice yola çıkarlar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
6. Birkaç gece gündüz yola devam ederler. Artık çok yorulurlar ve uyku bastırır. Epey vakit uyurlar. Hiçbir köye, şehre uğramadıklarından yiyecek bulamazlar. (a^5 = Eksiklik)
7. Çingiraklı dev hayvan olarak dışarı çıkar. Eliyle uzanarak üç saatlik yolda olan kızla oğlanı alıp yanına getirir. Onları bir odaya kapatır, kendi de yerine gider. (A^1 = Kötülük)
8. Sabah olunca kızla oğlan uyanır. Dev gelir, ne istediklerini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
9. Kızla oğlan çok korkarlar. Aç olduklarını söylerler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

10. Dev başında bir tabla ile gelir, karınlarını doyururlar. Sofrayı kaldırırlar, etrafta gezinmeye başlarlar. Dev bunları büyük devin yanına götürür. Dev onlara kim olduklarını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
11. Onlar da dünyadan göç ettiklerini söylerler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
12. Dev oğlandan günde bir ay ister. (D^7 = Bağışçının ilk işlevi)
13. Oğlan her gün silahını alarak irili ufaklı birkaç ayı avlanıp getirir. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
14. Dev padişah, oğlan da veziri gibi birbirlerinden hoşlanırlar. Oğlan şehzade olarak anılmaya başlar, çok rahat ederler, çektikleri zahmeti unuturlar. (KF^1)
15. Birkaç yıl orada kalırlar. Kız çok güzeldir. Başka bir padişahın oğlu kızı görüp âşık olur. Bu aşktan kimsenin haberi olmaz, günün birinde kızla bahçede buluşurlar, kız da oğlana âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
16. Bunların aşkını öğrenen işçilerden biri deve haber verir. Dev kızla oğlanı yanına çağırır. Oğlanın hangi padişahın oğlu olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
17. Yemen padişahının oğlu olduğunu söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
18. Kızı oğlana verip, bir de mektup yazar ve onları gönderir. Orada şaha mektubu verdiği devin namını dünya bildiğinden şah mektubu okur okumaz tahtından inerek tahtı oğlana bırakır. Oğlan şah olunca kızı kendine nikâh yaptırıp kırk gün, kırk gece düğün yapar, muradına erer. (W^0_0 = Evlenme)
19. Kızın kardeşi uzun süre devin yanında kalır. Devin dışarı çıkma vakti gelir. Dev bir sabah dışarı çıkar. Yersiz yurtsuz yaşlı bir kadın ve üç kızı ile dağda gezerken dev onları yanına alır. (A^1 = Kötülük)
20. Devin hizmetçilerinden biri tablayla yemek getirir. Hemen yerler, yatıp uyurlar. Sabah olunca bahçede gezmeye başlarlar. Kızlar çok güzeldir. Devin şehzadesi küçük kıza âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
21. Günden güne aşk acısıyla zayıflar güçten düşer. Dev ise oğlanı gözü gibi sevdiğinden hastalığının aslını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
22. Oğlan da her şeyi olduğu gibi anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
23. Dev oğlanı azat edeceğini bildirir. Oğlan devin ayaklarına kapanır, iki kardeşi daha olduğundan, kızların ikisini de onlara götürmek istediğinden, babasının sağlığında üç kardeş kızla evlenmek için ant içtiklerinden bahseder. (Grkç= Gerekeç(lendirme)ler)

24. Dev ikinci devî çağırır. Kırk deve de altın, elmas yükletip, oğlan ile üç kızını analarıyla oğlanın şehrine gönderir. (↓= Dönüş)

25. Şah olan büyük oğlan mektubu okuyunca öper başına koyar. Hemen kardeşinin gözlerinden öperek tahta oturturlar. Yedi gün, yedi gece şenlik yapıp getirdiği kızların her biriyle nikâhlayıp sonra kırk gün, kırk gece düğün yaparlar ve güveye girerler. Oğlanların anası birinci, kızların anası ikinci sultan olup ölünceye kadar birlikte ömür sürüp otururlar. (W^0_0 = Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \beta^2 a^1 C a^5 A^1 (D^2 E^2)^2 D^7 E^7 KF^1 a^1 D^2 E^2 W^0_0 A^1 a^1 D^2 E^2 \downarrow W^0_0$

90. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle bir karı kocanın kırk oğlu vardır. Adam tüccarlıkla geçinir.
2. Başka bir şehre gittiği vakit büyük oğlan anasına evlenmek istediğini bildirir. Kadın da babaları gelince çaresine bakacaklarını söyler. Çocuklar aynı zamanda, aynı ana babanın kızını almak isterler.
3. Adam gittiği yerden döner. Kadın çocukların dediklerine kocasına anlatır. Onlar da otuz dokuz kızını bulurlar, kırkıncı kızını bulamazlar.
4. Bir gün yine görücülüğe çıktıklarında yolda üç otuzunda bir karıya rastlar. Kadın onlara ne aradıklarını sorar. Onlar da kadına anlatırlar.
5. Kadın böyle aranmayacağını, bunun kolayını kendisinin bildiğini söyler. Onlar da kadının peşine takılırlar. Kadın anlatmakta biraz nazlanır sonra da filan yerde Tırnaksız devin sarayında bulabileceklerini anlatır. Ancak oraya gitmenin imkânsız olduğunu da söyler.
6. Bunlar da evlerine dönerler. Oğlanlar analarından kızları bulacakları yeri öğrenirler. Adam karısına çocuklara söylemeye iyi olacağını ama söylediği için de başlarına ne gelecekse göreceğini bildirir. Oğlanlar babalarından izin isterler. Adam razı olmasa da isteklerini kabul eder.
7. Oğlanlar bir çeşme başına varırlar. O kadına rastlar. Kadın orada ne aradıklarını oğlanlara sorar. Onlar da anlatırlar. Kadın gitmenin zor olduğundan söz eder. Oğlanlar karıya birer avuç altın verirler. Altınları gören karı oğlanlara oraya nasıl gidileceğini, ne yapmaları gerektiğini teker teker anlatır.
8. Kadının dediği ovaya varırlar. Kadının verdiği kılın birini yakarlar. Tekrar yola düşerler. Dev yangından korktuğu için uzaklaşır. Yine ertesi gün bir kıl daha yakarlar.

Yola koyulurlar. Üç gece böyle yaparak devin sarayına varırlar. Kuşların önündeki yemleri değiştirirler.

9. Saraya girince kırk ufak kapı görürler. Odalarda huri gibi kızlar nakış işlerler. Sonuncu kapıyı açınca gördükleri kızın güzelliği yüzünden kırkı da bayılır. Kız da yüzlerine su serper. Kız ne aradıklarını sorar. Onlar da anlatırlar. Kız da dev ölmeden oradan sağ çıkamayacaklarını anlatır. Sonra da dev nasıl öldüreceklerini anlatır.

10. Oğlanlar kızın dediği havuza giderler. Kuşlar oğlanlara yardım ederler ve balığın karnını yarararak kafesi alırlar. İçindeki üç güvercini öldürmeye kıyamazlar. Kıza götürmeye karar verirler. Yardım eden kuşlar da biri aslan diğeri de kaplan olur.

11. Dev de balığın tutulduğunu anlar. Saraya gelir. Kız güvercinlerin üçünü de öldürür. Devden kurtulurlar. Saray yerle bir olur. Taşı, toprağı da hep altın, elmas kesilir. Altın ve elmasları da toplayıp yola koyulurlar.

12. Oğlanların şehrine varırlar. Anasıyla babası oğlanları ve kırk kızı görünce çok sevinirler. Getirdikleri altın ve elmaslarla çok da zengin olurlar. Kızların ana ve babalarını da aslan ve kaplan alıp getirir. Hepsi başlarından geçenleri anlatırlar. Kızları oğlanlara nikâh ederler. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. Rahat bir ömür sürerler.

90. Masalın Tahlili

H- J çiftini ihtiva eden tek hareketli masal.

1. Vaktiyle bir karı kocanın kırk oğlu vardır. (α = Açılış)

2. Oğlanlar analarına evlenmek istediklerini söylerler. (a^1 = Eksiklik)

3. Ancak kırk kızın da anasıyla babasının aynı olmasını dilerler. Kadın da araştırır. Otuz dokuz kızı bulur fakat kırkıncı kızı bulamaz. O sırada üç otuzunda bir kariya rastlar. (\neq Bağlantı ögesi)

4. Karı kadına ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)

5. O da kırk kız aradığını söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)

6. Kadın filan yerde Tırnaksız devin sarayında bulabileceklerini anlatır. Ancak oraya gitmenin imkânsız olduğunu da söyler. (F^2 = Büyülü nesnenin alınması)

7. Oğlanlar analarından kızları nasıl bulacaklarını öğrenirler. (KF^1)

8. Oğlanlar babalarından gitmek için izin isterler. Babaları da çaresiz izni verir. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)

9. Oğlanlar yola çıkarlar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
10. Oğlanlar bir çeşme başına varırlar. O kadına rastlarlar. Kadın oğlanlara orada ne aradıklarını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
11. Oğlanlar da anlatırlar. (E²= Kahramanın tepkisi)
12. Oğlanlar karıya birer avuç altın verirler. Altınları gören karı oğlanlara oraya nasıl gidileceğini, ne yapmaları gerektiğini teker teker anlatır. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
13. Kadının dediği ovaya varırlar. Kadının verdiği kılın birini yakarlar. Dev yangından korktuğu için uzaklaşır. Üç gece böyle yaparak devin sarayına varırlar. Kuşların önündeki yemleri değiştirirler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
14. Saraya girince kırk ufak kapı görürler. Odalarda huri gibi kızlar nakış işlerler. Sonuncu kapıyı açınca gördükleri kızın güzelliği yüzünden kırkı da bayılır. Kız da yüzlerine su serper. Kız ne aradıklarını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
15. Onlar da anlatırlar. (E²= Kahramanın tepkisi)
16. Kız devi nasıl öldüreceklerini anlatır. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
17. Oğlanlar kızın dediği havuza giderler. Kuşlar oğlanlara yardım ederler ve balığın karnını yarararak kafesi alırlar. (f⁹= Büyülü nesnenin alınması)
18. İçindeki üç güvercini öldürmeye kıyamazlar. Kıza götürmeye karar verirler. Yardım eden kuşlar da biri aslan diğeri de kaplan olur. (/= Bağlantı ögesi)
19. Kız güvercinlerin üçünü de öldürür. Devden kurtulurlar. (H- J= Mücadele- Zafer)
20. Saray yerle bir olur. Taşı, toprağı da hep altın, elmas kesilir. Altın ve elmasları da toplayıp yola koyulurlar. (↓= Dönüş)
21. Oğlanların şehrine varırlar. Anasıyla babası oğlanları ve kırk kızı görünce çok sevinirler. Getirdikleri altın ve elmaslarla çok da zengin olurlar. (KF¹)
22. Kızların ana ve babalarını da aslan ve kaplan alıp getirir. Hepsi başlarından geçenleri anlatırlar. (Ex= Ortaya çıkarma)
23. Kızları oğlanlara nikâh ederler. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. Rahat bir ömür sürerler. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha a^1 D^2 E^2 F^2 KF^1 B^3 C (D^2 E^2 F^1_2)^2 f^9 (H- J) \downarrow KF^1 Ex W^0$

91. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda zengince bir adam vardır. Onun hiç çocuğu yoktur. Gece gündüz çocuğu olmadığı için kederlenir.
2. Bir gün arkadaşlarından birkaçı evine misafirliğe gelir. Adamın düşünceli olduğu görüp nedenini sorarlar. O da çocuğu olmadığı için kederlendiğini söyler. İçlerinden biri bir daha evlenirse Allah bir çocuk verir diye konuşunca adamın bu fikir aklında kalır. Evlenme sevdasına düşer. Karısına bu fikri yavaş yavaş anlatır. Kadın da kendi eliyle birini bulmak ister.
3. Başka kadınlarla beraber kocasına güzelce bir kız bulur. Nikâhları olur. Düğünden sonra güvey korlar.
4. Kızın bir vakit sonra karnı büyür. Bir kız doğurur. Çocuk on iki yaşına gelince kız mektepten alırlar. Bir ustanın yanında dikiş, nakış öğrenir. Kızın babası da hastalanır, ölür. Çocuğun anası beriki karyı kapı dışarı eder.
5. Kızla anası adamdan kalan paraları yerler. Bir gün kız anasıyla gezmeye çıkar. Bir su kenarına gelip otururlar. Kız sonra anasından epey uzaklaşır. Sonra uyuyakalır.
6. Kız rüyasında bir kalabalıkta, altın sandalyede oturmuş bir delikanlının yanında altı al, yeşil rubalar giyinmiş hizmetçiler olduğunu, onların oğlanı eğlendirdiğini görür. Sonra da oğlanla kendisini hayal eder. Oğlanın da yedilerin şahı olduğunu duyar.
7. Uyanır ama oğlanın güzelliği aklından çıkmaz. Anasının yanına gelince anası kızda bir haller olduğunu düşünür. Kız da anasının düşünceli olduğunu görür. Anası kızına ne olduğunu sorar. Kız da kırdaki gördüğü düşü anlatır.
8. Bir vakit sonra kızla anası yine aynı yere gezmeye giderler. Bu defa anası kızı hiç yalnız bırakmaz. Anası bir vakit sonra uyuyakalır. Kız da hemen rüya gördüğü yere gitmek için oradan ayrılır fakat yolu bulamaz. Anasının yanına gidecek yolu da kaybeder. Ağlamaya başlar. Anası da uyanır. Kızını bulamaz, sonra çıkıp evine gider.
9. Kız da ahlanır, uzaktan bir mum ışığı görür. Oraya doğru yaklaşır. Bir de bakar ki dev anası fırın başında. Kız, dev anasının yanına varır. Kadın kıza nereye gittiğini sorar. Kız da her şeyi anlatır.
10. Dev anası onun filan padişahının oğlu olduğunu, perilerin o daha beşikteyken onu kaçırdıklarından bahseder. Oğullarının gelmesine yakın karı kıza bir tokat vurur. Kız masa olur. Oğlanlar gelince adam eti koktuğunu analarına söylerler. Karı da adam oğlundan biri gelip kendisine ana dese ne yapacaklarını oğullarına sorduğunda

oğlanlar da onun kardeşleri olacağını, ona bir şey yapmayacaklarını bildirirler. Kadın da masaya bir tokat vurur. Kız da eski haline döner.

11. Olanları oğlanlara da anlatırlar. Onlar da işin zor olduğunu söyler ama ertesi gün kızı oğlanın olduğu yere götürürler. Kız saraya girer. Bir köşeye gizlenir.

12. Akşam yedi güvercin, biri beyaz, altısı yeşil, bahçedeki havuza girince yeşiller kız, beyaz da oğlan olur. Oğlan düşünde gördüğüdür. İçi yanmaya başlar.

13. Periler ve oğlan gülüp eğlenirler. Gece olunca hepsi uyur. Kız oğlanın yanına varır. Düşüp bayılır. Oğlan kızın yüzüne su serper. Kız ayılır. Oğlan da kıza vurulur.

14. Kız devlerden duyduklarını oğlana anlatır. Perilerden nasıl kurtulacaklarını oğlana sorar. Oğlan da giysileri ateşte yakarsa o zaman perilerin öleceğini söyler. Oğlan kızı dev anasına yollar. Onun kendisine yardım edeceğini bildirir. Kız da gider.

15. Kız dev anasına oğlanın selamını iletir. Dediklerini anlatır. Kız, dev karısının dediği gibi bir fincan su alır. Periler uyuyunca hepsinin nikaplarını yanı başına koyarak ateşe vermesini, oğlanınkini oda kapısında yakmasını, suyu da oğlan “Yandım!” dediğinde içirmesini söyler. Kız da doğru saraya gider.

16. Kız saraya gidince yine bir yere saklanır. Kuşlar yine insan olurlar. Eğlendikten sonra uyurlar. Dev karısının dediklerini kız yapar. Biraz sonra uykudan uyanır gibi kalkıp bakarlar ki oğlanla kız bir dağ eteğindedir. Doğru dev karısının yanına giderler. Oğlan şehrine gitmek istediğini söyler. Dev karısı oğulları gelmeden ikisine de birer tokat vurur. İkisi de süpürge olur.

17. Akşam oğlanlar yine adam eti koktuğunu söylerler. Dev anası da kızla oğlanın geldiğini anlatır. Süpürgelere tokat vurunca kızla oğlan eski hallerine dönerler. Büyük oğlan kızla oğlanı omzuna alır şehre götürür. Şehrin dışında bunları bırakır.

18. Oradan geçen çiftçiye oğlan para verir. Padişaha gidip şehrin dışında oğlunun beklediğini söylemesini ister. Çiftçi gider, şaha oğlunun beklediğini söyler. Padişah bunun yalan olabileceğini düşünür fakat başvezirini de arabayla çiftçinin dediği yere yollar. Oğlanla kıza nereden geldiklerini sorarlar. Onlar da anlatırlar.

19. Herkes çok sevindir. Şehirde şenlik yapılır. Kırk gün sonra kızın şehrine adam gönderip kızın anasını buldururlar. Kadın gelince kızını görür. Çok mutlu olur. Kızla oğlanı nikâh edip, kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. Birlikte ömür sürerler.

91. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda zengince bir adam vardır. (α = Açılış)
2. Adamın hiç çocuğu yoktur. Gece gündüz çocuğu olmadığı için kederlenir. (a^1 = Eksiklik)
3. Bir gün arkadaşlarından birkaçı evine misafirliğe gelir. Adamın düşünceli olduğu görüp nedenini sorarlar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
4. O da çocuğu olmadığı için kederlendiğini söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
5. İçlerinden biri bir daha evlenirse Allah bir çocuk verir, diye konuşunca adamın bu fikir aklında kalır. Karısına bu fikri yavaş yavaş anlatır. Kadın da kendi eliyle birini bulmak ister. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
6. Başka kadınlarla beraber kocasına güzelce bir kız bulur. Nikâhları olur. Düğünden sonra güvey korlar. (W^0 = Evlenme)
7. Kızın bir vakit sonra karnı büyür. Bir kız doğurur. Kız epey büyür. Kızın o sırada babası hastalanır, ölür. (β^2 = Uzaklaşma)

II. Hareket

8. Çocuğun anası beriki karıyı kapı dışarı eder. (A^9 = Kötülük)
9. Kızla anası adamdan kalan paraları yerler. Bir gün kız anasıyla gezmeye çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
10. Kız epey uzaklaşır. Bir yerde otururken uyuyakalır. (θ^3 = Suça katılma)
11. Rüyasında bir oğlan görür. Ona âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
12. Anasının yanına gelen kızda bir haller olduğunu gören anası kıza ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
13. Kız da rüyasını anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
14. Bir vakit sonra kızla anası yine aynı yere gezmeye giderler. (C↑)
15. Anası bu defa kızını yalnız bırakmaz. Bir süre sonra kadın uyuyakalır. (θ^3 = Suça katılma)
16. Kız da fırsat eline geçince yine rüya gördüğü yere gitmek için anasının yanından ayrılır. Fakat ne o yeri bulabilir ne de anasının yanına gidebilir. Yolları kaybettiği için ağlamaya başlar. Anası da uyanınca kızını arar. Kızını bulamayınca evine döner. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

17. Kız, ileride bir mum ışığı görür. Oraya doğru gider. Bir dev anasının fırında bir şeyler pişirdiğini görür. Kadının yanına varır. Kadın kıza nereye gittiğini sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
18. Kız da olanları anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
19. Kadın rüyadaki oğlanın filan padişahın oğlu olduğunu, o daha beşikteyken perilerin kaçırdığından bahseder. (/= Bağlantı ögesi)
20. Oğullarının gelmesine yakın karı kıza bir tokat vurur. Kız masa olur. (A¹¹= Kötülük)
21. Oğlanlar gelince karı adam oğlundan biri gelip kendisine ana dese ne yapacaklarını oğullarına sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
22. Oğlanlar da bir şey yapmayacaklarını söylerler. (E²= Kahramanın tepkisi)
23. Kadın da masaya bir tokat vurur. Kız da eski haline döner. (K⁸= Giderme)
24. Olanları oğlanlara da anlatırlar. Onlar da işin zor olduğunu söyler ama ertesi gün kızı oğlanın olduğu yere götürürler. (G⁴= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
25. Kız saraya girer. Bir köşeye gizlenir. Akşam yedi güvercin, biri beyaz, altısı yeşil, bahçedeki havuza girince yeşiller kız, beyaz da oğlan olur. (K⁸= Giderme)
26. Periler ve oğlan gülüp eğlenirler. Gece olunca hepsi uyur. Kız oğlanın yanına varır. Düşüp bayılan kızın yüzüne su serpen oğlan da kıza vurulur. (a¹= Eksiklik)
27. Kız oğlana perilerden nasıl kurtulacaklarını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
28. Oğlan da giysileri ateşte yakarsa o zaman perilerin öleceğini söyler. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
29. Kız dev anasının yanına döner. (C↑)
30. Dev anası bir fincan su ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)
31. Kız da karının dediğini getirir. (E⁷= Kahramanın tepkisi)
32. Kıza periler uyuyunca hepsinin nikaplarını yanı başına koyarak ateşe vermesini, oğlaninkini oda kapısında yakmasını, suyu da oğlan “Yandım!” dediğinde içirmesini söyler. (f⁹= Büyülü nesnenin alınması)
33. Denileni yapan kız oğlanla bir bakarlar ki bir dağın eteğindedir. Oradan doğru dev karısının yanına giderler. Oğlan şehrine gitmek istediğini söyler. (a⁶= Eksiklik)
34. Oğlanlar gelmeden dev karısı onlara bir tokat vurur. İkisi de süpürge olur. (A¹¹= Kötülük)

35. Oğulları geldiğinde kızla oğlanın geldiğini söyler. Sonra da süpürgelere birer tokat vurur. İkisi de eski hallerine döner. (K⁸= Giderme)
36. Büyük oğlan kızla oğlanı omzuna alır şehre götürür. Şehrin dışında bunları bırakır. (G⁴= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
37. Oğlan oradan geçen bir çiftçiye şaha gidip oğlunun geldiğini söylemesini ister ve çiftçiye biraz da para verir. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
38. Çiftçi başvezirini gönderir. Oğlanla kızını saraya getirirler. Olanları anlatırlar. (Ex= Ortaya çıkarma)
39. Şehirde şenlik yapılır. Kırk gün sonra kızın şehrine adam gönderip kızın anasını da buldururlar. Kızla oğlanı nikâh edip, kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha a^1 D^2 E^2 W^0 \beta^2$

II. Hareket $A^9 C \theta^3 a^1 D^2 E^2 C \uparrow \theta^3 D^2 E^2 A^{11} D^2 E^2 K^8 G^4 K^8 a^1 D^2 F^1 C \uparrow D^7 E^7 f^9 a^6 A^{11} K^8 G^4$
Ex W⁰

92. Masalın Epizodu

1. Vaktiyle bir padişah vardır. Dünyaya gelen çocukları yedi yaşına gelince çalınır. Padişah da çocuklarını kaybettiği için artık çocuk istemez. Fakat yine de onların acısını içinde taşır. Daha fazla dayanamaz ve kimseye bildirmeden yollara düşer.
2. Padişah bir çeşme başına gelir. Abdest alıp, namaz kılacakken gökten kırk güvercin iner, şah da bir yere saklanır. Güvercinler çeşmeden su içerler, birbirlerine analarının sütünü içemediklerini, analarının, babalarının kendilerini düşünmediklerini konuşurlar. Oradan uçup giderler. Şah bu konuşmaları iştir. Daha da efkârlanır. Sabah namazını kılar. Orada dalar, kalır.
3. Çocuklarını düşünmekteyken bir derviş gelir. Derviş sorar, şah da anlatır. Derviş çeşmeye gelen güvercinlerin onun çocukları olduğunu, perilerin onları zapt ettiğini bildirir. Aslında onların geldiklerini ama perilerden çekindikleri için kendilerini belli etmediklerini de söyler. Sonra da çeşmeden kana kana su içip, yoluna gittiğinde Tanrı'nın onu çocuklarına ulaştıracağını da sözlerine ekler.
4. Şah dervişin dediklerini yapar. Yola çıkar. Yolda bir kalabalık görür. Bakar ki irili ufaklı birçok ejderha. Ne yapacağını bilemez. Allah'a yalvarmaya başlar. O ejderhalar

da yeni doğmuş, hiçbir yeri görmemektedirler. Ejderha yavruları bir tarafa, şah da diğer tarafa gider.

5. Akşam olduğunda bir inilti kopar. Bu, ejderhaların analarının iniltisidir. Şahın yanına gelir. Ejderha şaha yavrularını öldürdüğünü söyleyince şah avcı olmadığını söyler. Bu defa yavrularını görüp görmediğini sorar. Şah da bildiklerini anlatır.

6. Ejderha şahı kesesine sokar. İlerler, yavrularını da toplar. Hep birlikte kale duvarına varırlar. Ejderha kırbacını duvarın bir köşesine vurur. Birden kendisinden de büyük bir ejderha çıkar. Duvardan içeri girerler. Ejderha şahı kendi odasına götürür. Sonra da şaha ne için geldiğini, sorar. Şah da her şeyi anlatır.

7. Ejderha şahın çocuklarının Zümbül köşkünde olduğunu, perilerin çocuklarını çaldığını anlatır. Yanlış gitmesin diye de karşı dağı aştığında kendisinin bir kardeşi olduğunu, onun yardımcı olacağını, kendisinin selamını söylemesini diler. Şah da yola çıkar.

8. Şah ejderhanın dediği yere gittiğinde ejderhanın büyüklüğünü görünce geri döner. Şah öbür ejderhaya işi anlatır. O da adının Kara Ejderha olduğunu, kardeşinin adının da Kızıl Ejderha olduğundan söz eder. Şah tekrar gider ve Kızıl Ejderha'ya durumu anlatır.

9. O da bir kırbaç çıkarır, yere vurur. Zümbül köşküne gidince Kızıl Ejderha'nın kendisini gönderdiğini, sonra karşısına bir Arap çıkacağını, onun çocukları çalan peri olduğunu söyler. Ne istersin, diye sorduğunda çaldığı çocukların en büyüğünü Kızıl Ejderah'nın istediğini söylemesini ister. Şah ejderhanın üstünde yola çıkar.

10. Zümbül köşküne varınca Arap karşılına çıkar. Niye geldiğini sorunca şah da Kızıl Ejderha'nın kendisinin çaldığı çocukların en büyüğünü istediğini söyler. Arap'da bahaneler üretir. Ejderha da çıkagelir. Zümbüllü'ye şahın çocuklarının orada olduğunu, onları vermesini ister. Arap da bir dileği olduğunu, şah eğer onu yaparsa çocuklarını ona vereceğini söyler.

11. On sene evvel çaldığı oğlanı Porsuk dev almıştır. Ona her gün su taşıtmaktadır. Eğer oğlanı Porsuk devden kurtarırsa şahın çocuklarını vereceğini Zümbüllü ejderhaya bildirir. Çünkü Zümbüllü o çocuğun aşkından yanmaktadır. Çocuk çok güzeldir. Ancak Porsuk devin oğlu da Zümbüllü'ye âşıktır. Zümbüllü de onu sevmemektedir.

12. Ejderha şaha Porsuk devin güçlü olmadığını ama bir büyücü olduğunu söyler. O, yılda bir gün büyü yapmaz. O gün Porsuk dev ele geçirebilir. Onu o gün alt ederse çocuğu kurtarabileceğini sözlerine ekler.

13. Bir ay sonra ejderha Porsuk devin büyü yapmadığı günü şaha bildirir. Porsuk devin elindeki oğlanın başındaki külahı kendi başına takmasını söyler. Bu sayede başarabileceğini anlatır.

14. Ejderha şahı alıp çeşme başına götürür. Oğlan testiyle su doldurur. Şah da hemen davranır, oğlanın külahını alır ve başına takar. Ejderha onları alır, anasının yanına getirir. Yere kırbaç vurunca Zümbüllü Arap gelir. Oğlanı görünce şükreder. Şahın kırk oğlu oraya gelir.

15. Arap şişedeki suyu üzerlerine serpince kimi erkek, kimi kız olur. Şahla Zümbüllü helalleşirler. Kızıl Ejderha kulağının arkasından şaha bir kıl verir. Ne vakit başı sıkışınca onu ortadan ikiye ayırmasını, hemen geleceğini bildirir. Şah sonra da çocuklarıyla Kara Ejderha'nın yanına gider. O da kıl verir. Çocuklarını evlendirdiğinde düğünlerini birden yapmasını, güvey girdikleri gece kılla hepsini tütsülemesini söyler. Bunu yapmazsa Porsuk devin elinden kurtulamayacaklarını da sözlerine ekler. Şah, onunla da vedalaşır. Kendi şehrine doğru yola çıkar.

16. Epey yol giderler. Hava birden karışır. Bu fırtınayı yapanın Porsuk dev olduğunu şahın kızlarından biri söyler. Şah Kızıl Ejderha'nın verdiği kılı ikiye böler. Porsuk dev şahın saçlarından yakalayacakken ejderha yetişir. Dev burnuna dokununca devin akli başından gider. Ejderha şahı ve çocukları alır şehirlerine ulaştırır.

17. Halk şahlarını görünce sevinir. Her çocuğu için yedişer gün, yedişer gece şenlik yapar. Oğullarına kız, kızlarına koca bulur. Kırk gün, kırk gece düğün yapar. Ancak ejderhanın verdiği kılı tütsülemeyi unuttur. Herkes odasına çekilince ortalık birden kararır, toz duman olur. Şahın o sırada kılı tütsülemediği aklına gelir. Hemen lalasına kılı verir. Sarayı tütsületir.

18. Porsuk dev o sırada “Şah, sen beni yaktın. Senin de bahçen kurusun, ot bitmesin!” diye beddua eder. Sabah kalkıp bakarlar ki bahçede ne varsa hepsi yanmış. Şah vezirlerine her şeyi anlatır. Ölünceye kadar çocuklarıyla otururlar.

92. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva eden iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktiyle bir padişah vardır. (α = Açılış)
2. Dünyaya gelen çocukları yedi yaşına gelince çalınır. (A^1 = Kötülük)
3. Padişah da artık dayanamaz ve çocuk istemez. Bir gün kimseye bildirmeden yollara düşer. (C = Aracılık, geçiş anı)
4. Bir çeşme başına varır. Abdest alıp namaz kılacakken kırk güvercin gelir. Şah da bir yere saklanır. Kuşlar kendi aralarında analarının sütünü içemediklerini, analarının, babalarının kendilerini düşünmediklerini konuşurlar. Sonra da uçup giderler. Şah bu konuşmaları işitir. Daha da efkârlanır. Namazını kıldıktan sonra biraz dalar. (θ^3 = Suça katılma)
5. Bir derviş rüyasına gelir. Derviş ona ne olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Şah da anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
7. Derviş çeşmeye gelen güvercinlerin onun çocukları olduğunu, perilerin onları zapt ettiğini bildirir. Sonra da çeşmeden kana kana su içmesini, yoluna gittiğinde Tanrı'nın onu çocuklarına ulaştıracağını söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
8. Şah dervişin dediklerini yapar. Yola çıkar. ($C\uparrow$)
9. Yolda ejderha yavruları görür. Korkar. Ancak yavrular çok küçük oldukları için etrafı göremezler. Yavrular bir tarafa, şah da başka tarafa gider. Akşam olunca yavruların anaları gelir. Ejderha şahı yavrularını görüp görmediğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
10. O da ejderhaya anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
11. Ejderha şahı ve yavrularını alır. Bir kale duvarına gelince kırbacını bir köşeye vurur, daha büyük bir ejderha ortaya çıkar. Duvardan içeri girerler. Ejderha şahı kendi odasına götürür. Sonra da şahı ne için geldiğini, sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
12. Şah ona da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
13. Ejderha şahı kardeşine yollar. Onun kendisine yardım edeceğini söyler. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
14. Şah gider. ($C\uparrow$)
15. Kızıl Ejderha şahı Zümbüllü köşke gideceğini, bir Arap'ın olduğunu, çocukları da tutanın o olduğunu anlatır. Kendisinin selamını ileterek en büyük oğlanı istediği söylemesini ister. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)

16. Şah ejderhanın üstünde yola çıkar. (G^4 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
17. Zümbül köşküne varınca Arap karşılarına çıkar. Niye geldiğini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
18. Şah da Kızıl Ejderha'nın selamını iletir. Büyük oğlanı kendisinin istediğini söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
19. Arap Porsuk devin oğlanı alğını, ona her gün su taşıttığını, kendisinin de ona âşık olduğunu söyler. (a^1 = Eksiklik)
20. Eğer onu getirirse çocukları vereceğini bildirir. (D^{10} = Bağışçının ilk işlevi)
21. Ejderha şaha Porsuk devin güçlü olmadığını ama bir büyücü olduğunu söyler. Onu o gün alt ederse çocuğu kurtarabileceğini sözlerine ekler. (M = Güç iş)
22. Bir ay sonra ejderha Porsuk devin büyü yapmadığı günü şaha bildirir. Porsuk devin elindeki oğlanın başındaki külahı kendi başına takmasını söyler. Bu sayede başarabileceğini anlatır. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
23. Ejderha şahı alıp çeşme başına götürür. Oğlan testiyle su doldururken şah da hemen davranır, oğlanın külahını alır ve başına takar. (N = Güç iş yerine getirme)
24. Ejderha onları alır, anasının yanına getirir. Yere kırbaç vurunca Zümbüllü Arap gelir. Şahın kırk oğlu oraya gelir. Arap şişedeki suyu üzerlerine serpince kimi erkek, kimi kız olur. Şahla Zümbüllü helalleşirler. (K^{10} = Giderme)

II. Hareket

25. Kızıl Ejderha kulağının arkasından şaha bir kıl verir. Ne vakit başı sıkışınca onu ortadan ikiye ayırmasını, hemen geleceğini bildirir. Şah sonra da çocuklarıyla Kara Ejderha'nın yanına gider. O da kıl verir. (f^9 = Büyülü nesnenin alınması)
26. Çocuklarını evlendirdiğinde düğünlerini birden yapmasını, güvey girdikleri gece kılla hepsini tütsülemesini söyler. Bunu yapmazsa Porsuk devin elinden kurtulamayacaklarını da sözlerine ekler. (γ^1 = Yasaklama)
27. Şah, onunla da vedalaşır. Kendi şehrine doğru yola çıkar. ($C\uparrow$)
28. Epey yol giderler. Hava birden karışır. Şah Kızıl Ejderha'nın verdiği kılı ikiye böler. Porsuk dev şahın saçlarından yakalayacakken ejderha yetişir. Devin burnuna dokununca devin akli başından gider. (H - J = Mücadele- Zafer)
29. Ejderha şahı ve çocukları alır şehirlerine ulaştırır. (G^4 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)

30. Her çocuğu için yedişer gün, yedişer gece şenlik yapar. Oğullarına kız, kızlarına koca bulur. Kırk gün, kırk gece düğün yapar. (W^0 = Evlenme)

31. Ancak ejderhanın verdiği kılı tütsülemeyi unuttur. Herkes odasına çekilince ortalık birden kararır, toz duman olur. (δ^1 = Yasağı çiğneme)

32. Şahın o sırada kılı tütsülemediği aklına gelir. Hemen lalasına kılı verir. Sarayı tütsületer. (K^1 = Giderme)

33. Porsuk dev o sırada “Şah, sen beni yaktın. Senin de bahçen kurusun, ot bitmesin!” diye beddua eder. Sabah kalkıp bakarlar ki bahçede ne varsa hepsi yanmış. Şah vezirlerine her şeyi anlatır. (Ex = Ortaya çıkarma)

34. Ölüncüye kadar çocuklarıyla otururlar. (KF^1)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha A^1 C \theta^3 D^2 E^2 F^1 C \uparrow (D^2 E^2)^2 f^9 C \uparrow f^9 G^4 D^2 E^2 a^1 D^{10} M f^9 N K^{10}$

II. Hareket $f^9 \gamma^1 C \uparrow (H- J) G^4 W^0 \delta^1 K^1 Ex KF^1$

93. Masalın Epizotu

1. Evvel zamanda bir padişah, onun çok sevdiği bir de veziri vardır. Şahın canı nereye gitmek isterse lalasıyla oraya gider gezerler.

2. Bir gün lalasıyla gezmeye çıkarlar. Şehirde de epey uzaklaşırlar. Şah da çok yorulur. Bir yerde otururlar. Bir de akşam olur. Artık barınacak yer aramaya karar verirler ve bir ince yol bulurlar.

3. Birden yeri titreten bir ses duyarlar. Şah da korkmaya başlar. O sırada karşısına yedi başlı bir ejderha çıkar. Üzerlerinde bulunan silahlarla ejderhaya karşı gelmeye çalışırlar. Vezir önde olduğundan ejderhanın ağzındaki ateş onu yakar. Şah da nasıl olduysa ejderhanın altı başını vurur. Ejderha da “Er isen bir daha vur!” der. Şah da “Beni anam bir defa doğurdu.” der ve hançerini yerine koyar. Ejderhanın bir başı yuvarlana yuvarlana bir mağara kapısına gelir. İnine çekilir.

4. Şah da mağaranın kapısından içeri girer. Mağarada insanoğullarını görür. Her birinin bir tarafı sakattır. Onları geçer. Bir merdivenden aşağı iner. Cennet gibi bir bahçe görür. Bahçede kızlı, erkekli gezip dolaştıklarını görür. Şah da korkusunu bir tarafa bırakır. Onların yanına gider.

5. Bir münasip yar aradığını söyleyince oradakiler kaçışmaya başlarlar. Şah da onların arkasından gider. Gittiği yerde göz kamaştırıcı bir köşk görür. Köşke doğru gider. O

sırada bir dudağı yerde, bir dudağı gökte bir Arap çıkagelir. Arap şaha oraya niçin geldiğini sorar. Ne olduğunu bilmediğini bir hal ile geldiğini söyler.

6. Arap kızların ejderha tarafından tutulduğunu, kızların da kendisini beğendiğini ama ejderhadan korktukları için kaçtıklarını bildirir. Eğer ejderha ortadan kalkarsa kızların onun olacağını da sözlerine ekler. Şah da ejderhayı öldüreceğini söyleyince Arap şahi içeri alır.

7. Kızlar şaha çokça ikramlarda bulunurlar. Şah Arap'a ejderhayı nasıl öldürebileceğini sorar. Arap da şaha biraz ileride "Ya Mercan!" diye çağırdığında orada büyük anası olduğunu, selamını iletmesini, kendisini misafir etmesini, sonra da ne dilerse dilemesini, onun her yolu öğreteceğini anlatır.

8. Şah, Arap'ın dediği yere varır. Hemen "Ya Mercan!" diye bağırır. Sonra da kızının selamını iletir. Oğlanı kırk- elli kadar siyah buyur ederler. Bir karanlık mağaraya sokarlar. Biraz daha ilerleyince karşısında üç kişi divan durur, emrini beklerler.

9. Kızın büyük anası ne dilerse dilemesini söyler. Şah da olanları anlatır. Kadın şaha kül verir. Köşke vardığında külü kızının gözlerine serpmesini, gördüklerinin hepsinin kızının yüzünden olduğunu anlatır. Kızının gözlerini külle kapadıktan sonra artık oralarda duramayacağını, ejderhayı da ne vakit gördüğünde onun da gözlerine külleri serpince onun da gözlerinin kapanacağını söyler.

10. Arap da şah gittikten sonra ejderhanın vurulduğunu haber alınca ilaçlar yapar ve ejderhayı iyileştirir. Oğlan da gelir. Arap kendisine bir şey yapacağını bildiği için şaha nerede kaldığını sorar. O sırada şah külleri Arap'ın gözlerine serper. Arap yere kapanır. Kimseyi göremez olur ve anasının yolunu tutar.

11. Şah da o gün akşama kadar kızlarla eğlenir. Ejderha da iyileşir ve köşke Arap'ın yanına gelir. Kızlardan biri şaha ejderhanın geldiğini haber verir. Şah da kapının arkasına gizlenir. Ejderha gelince küllerden onun da gözlerine serper. O da göremez olur. Arap'ın gittiği tarafa doğru gider.

12. Şah kızların hepsini toplar, çıkıp giderler. Şah lalasının üzüntüsüne de dayanamaz. Hastalık geçirir. İlaçlarla iyileşir. Kızları teker teker kendine nikâhlar. Kırkar gün, kırkar gece düğün yaptırır. Kızlardan doğan çocuklarını da yaşatmayıp lalasının uğruna onları kurban yapar. Karıları da ağlamaktan geri kalmazlar. Böyle vakit geçirip yaşarlar.

93. Masalın Tahlili

H- J çiftini ihtiva eden iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Evvel zamanda bir padişah, onun çok sevdiği bir de veziri vardır. (α = Açılış)
2. Bir gün lalasıyla gezmeye çıkar. (β^1 = Uzaklaşma)
3. Şehirden epey uzaklaşırlar. Hava da iyice kararır. Barınacak bir yer ararlarken yeri, göğü titreten bir ses duyarlar. O sırada karşılarında bir ejderha çıkar. Ağzındaki ateşle lalasını öldüren ejderhanın şah altı başını vurur. Bir başı yuvarlanarak bir mağaraya girer. (Γ^7 = Özel işaret)
4. Şah da mağaraya girer. Orada insanoğullarının her birinin yaralı ya da sakat olduğunu görür. Orayı geçer merdivenden aşağı iner. (G^5 = İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
5. Bir bahçe görür. Orada kızlı, erkekli insanların gezdiklerini görür. O da kızları görür. Bir yar bulmaya geldiğini söyler. Kızlar da kaçırlar. (a^1 = Eksiklik)
6. Kızlar bir köşke girerler. Şah da köşke doğru gider. Karşısına bir dudağı yerde, bir dudağı gökte bir Arap çıkar. Orada ne aradığını sorar. (ϵ^1 = Soruşturma)
7. Şah da olanları anlatır. Arap kızlar ve ejderha hakkında şahla söyleştikten sonra onu köşke alır. (ζ^1 = Bilgi toplama)
8. Kızlar şaha çokça ikramlarda bulunurlar. Şah Arap'a ejderhayı nasıl öldürebileceğini sorar. (ϵ^2 = Soruşturma)
9. Arap da şaha biraz ileride “Ya Mercan!” diye çağırdığında orada büyük anası olduğunu, selamını iletmesini, kendisini misafir etmesini, sonra da ne dilerse dilemesini, onun her yolu öğreteceğini anlatır. (F^1_2 = Büyülü nesnenin alınması)
10. Şah Arap'ın dediği gibi yapar. (E^1 = Kahramanın tepkisi)
11. Arap'ın gönderdiği büyük ana şaha kül verir ve köşke vardığında külü kızının gözlerine serpmesini, gördüklerinin hepsinin kızının yüzünden olduğunu anlatır. Kızının gözlerini külle kapadıktan sonra artık oralarda duramayacağını, ejderhayı da ne vakit gördüğünde onun da gözlerine külleri serpince onun da gözlerinin kapanacağını söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
12. Arap da şah gittikten sonra ejderhanın vurulduğunu haber alınca ilaçlar yapar ve ejderhayı iyileştirir. (KF^1)

13. Oğlan da gelir. O sırada şah külleri Arap'ın gözlerine serper. Arap yere kapanır. Kimseyi göremez olur ve anasının yolunu tutar. Aynı şekilde ejderhanın da gözlerine serper. O da tıpkı Arap gibi göremez olur. O da Arap'ın gittiği yöne doğru sürüne sürüne gider. (H- J= Mücadele- Zafer)

14. Şah kızların hepsini toplar, çıkıp giderler. Şah lalasının üzüntüsüne de dayanamaz. Kızları teker teker kendine nikâhlar. Kırkar gün, kırkar gece düğün yaptırır. (W⁰= Evlenme)

15. Kızlardan doğan çocuklarını da yaşatmayıp lalasının uğruna onları kurban yapar. Karıları da ağlamaktan geri kalmazlar. Böyle vakit geçirip yaşarlar. (KF¹)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \beta^1 \Gamma^7 G^5 a^1 \varepsilon^1 \zeta^1 \varepsilon^2 F^1_2 E^1 F^1 KF^1$ (H- J) W⁰ KF¹

94. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle bir koca ile karısı vardır. Sanatıyla parasını kazanır, kıt kanaat geçinirler.
2. Bir gün adamın karısı hamama gider. Hamama müneccim başının karısı gelecek diye hamam çok kalabalıktır. Kadın hamamcının dediği yere oturur. Müneccim başının karısı gelir. Hamamcı kadına ikramlarda bulunur. Kadın da akşam eve gelince kocasına müneccim başı olmazsa kendisini bırakmasını söyler. Adam da ancak geçindirdiğini söyler. Kadın da diretir. Adam da karısı da biraz güzel olduğundan bu işi araştırmaya başlar.
3. Düşünceli kahve dükkânına gidip oturur. Ahbablarından biri gelir. Neyi olduğunu sorar. Adam da olanları anlatır. Hamamcı kadın da adamın sevgili dostudur. Ahbabı adama merak etmemesini söyler ve hemen hamamcının yanına gider. Kadın da adamın neler yapması gerektiğini söyler. Ahbabı da adama neler yapması gerektiğini anlatır.
4. Adam hamamcının dediklerini temin eder. Hamamın önüne postu serer. O gün de müneccim başının karısı hamama gelir. Hamamcı kadının öğrettiklerini yapar ve müneccimbaşının karısının yüzüğünü çalar.
5. Kadın hamamdan çıkarken yüzüğünün kaybolduğunu söyler. Hamamcı da kapıdaki hocanın bunu bulacağını bildirir. Adamı çağırırlar. Durumu anlatırlar. Adam biraz çiziktirir, yüzüğün yerini söyler. Yüzüğü bulurlar. Adama bahşiş verirler. Adam da sevinerek evine gider ama karısı yine de adama türlü eziyetler eder.

6. Birkaç gün sonra sarayda banımın da yüzüğü kaybolur. Halayıklardan biri çalmıştır. O gün de müneccim başının karısı saraya gelir ve yüzüğü filan hocanın bulacağını söyler. Sultan da hamamcıya haber gönderir. Hocayı getirirler.
7. Hanım yüzüğünü sabaha kadar bulmazsa boynunun vurulacağını bildirir. Adamı bir odaya kapatırlar. Adam Allah'a yalvarmaya başlar. Halayık da hocadan medet umar. Hocanın eline, ayağına kapanır. Yüzüğün kendisinde olduğunu söyler. Adam sorduğunda da kız her şeyi anlatır. Adam da kıza yüzüğü bir kaza yutturmasını, bacağına da kırmasını söyler.
8. Padişah sabah olunca hocayı huzuruna çağırır. Adam kümes hayvanlarını bahçeye salmalarını ister. Padişah da denileni yaptırır. Topal kazın karnında olduğunu söyler. Kazı kesince içinden yüzüğü alırlar.
9. Şah bahçede bir çekirgeyi eline alır ve adama elindeki ne olduğunu da bilmesini ister. Adam da şaha yalan söylenmeyeceğini düşünür ve başından sonuna kadar her şeyi anlatacakken “ Ey çekirge, bir sıçrarsın, iki sıçrarsın...” deyince bunu da bilmiş olur. Padişahın çok hoşuna gider. Adama türlü ihsanlarda bulunur. Kendini müneccim başı yapar. Adamın karısı da muradına ererek ölünceye kadar rahat içinde otururlar.

94. Masalın Tahlili

M-N çiftini ihtiva eden tek hareketli masal.

1. Vaktiyle bir koca ile karısı vardır. Sanatıyla parasını kazanır, kıt kanaat geçinirler. (α = Açılış)
2. Bir gün adamın karısı hamama gider. Hamama müneccim başının karısı gelecek diye hamam çok kalabalıktır. Müneccim başının karısı geldiğinde hamamcı kadına ikramlarda bulunur. Kadın da akşam eve gelince kocasına müneccim başı olmazsa kendisini bırakmasını söyler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
3. Adam da kahveye gider. O sırada bir ahababı gelir ve adama neden düşünceli olduğunu sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
4. Adam da olanları anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
5. Adamın ahababı hamamcının dostu olduğu için adamı orada bırakır. Hamamcını yanına gider ve olanları anlatır. (B^4 = Aracılık, geçiş anı)
6. Hamamcı da adamın neler yapması gerektiğini söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)

7. Adamın ahbabı hamamcının dediklerini söyler. Adam da hamamcının dediklerini yanına alır ve hamama gider. (/ = Bağlantı ögesi)
8. O gün müneccim başının karısı hamama geldiğinde yüzüğünü çalar. (A¹ = Kötülük)
9. Kadın hamamdan çıkarken yüzüğünün kaybolduğunu söyler. Hamamcı da kapıdaki hocanın yüzüğü bulabileceğini söyler. (η³ = Aldatma)
10. Hoca da yüzüğün yerini kâğıda bir şeyler yalandan çiziktirir ve yüzüğün yerini söyler. Yüzük denilen yerden alınır, kadına verilir. (θ³ = Suça katılma)
11. Bir gün müneccim başının karısı saraya gider. Hanımın yüzüğünün kaybolduğunu öğrenince adamdan bahseder. Hanımda adamı çağırır. (B¹ = Aracılık, geçiş anı)
12. Hanım adama yüzüğü sabaha kadar bulamazsa boynunun vurulacağını söyler. Bir odaya adamı koyarlar. (M = Güç iş)
13. Adam ne yapacağını bilemez. Allah'a yalvarmaya başlar. Yüzüğü çalan halayık da o sırada adamın odasına girer ve yüzüğü kendisinin çaldığını adama anlatır. Adam da bir kaza yüzüğü yutturmasını, kazın bacağına da kırmasını söyler. Halayık da adamın dediklerini yapar. (KF¹)
14. Sabah padişah adamı huzuruna çağırır. Adam da yüzüğün nerede olduğunu padişaha anlatır. Kazı kesince yüzüğü kazın içinden alırlar. (N = Güç iş yerine getirme)
15. Padişah bahçeden bir çekirge alır. Adama elindekinin ne olduğunu sorar. (D¹ = Bağışçının ilk işlevi)
16. Adam da şaha yalan söylenmeyeceğini düşünür ve başından sonuna kadar her şeyi anlatacakken “ Ey çekirge, bir sıçrarsın, iki sıçrarsın...” deyince bunu da bilmiş olur. (E¹ = Kahramanın tepkisi)
17. Padişahın çok hoşuna gider. Adama türlü ihsanlarda bulunur. Kendini müneccim başı yapar. Adamın karısı da muradına ererek ölünceye kadar rahat içinde otururlar. (KF¹)

ÇÖZÜMLEMESİ α D² E² B⁴ F¹ A¹ η³ θ³ B¹ M KF¹ N D¹ E¹ KF¹

95. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle bir karı kocanın dünyada bir oğullarından başka çocukları yoktur. Onun bir dediğini iki etmezler.
2. Bu oğlanın ihtiyar olan babası eceli gelince hastalanıp ölür. İhtiyar ölünce ana oğul bir gün aç, bir tok geçinip giderler. Bir vakit sonra kadın da hastalanır ölür.

3. Oğlan da elde kalanları satarak biraz daha geçinir. Parasız kalınca artık evi de satmak zorunda kalır. Sattığı para da işe yaramayınca şehirden ayrılır.
4. Epey yol gittikten sonra bir köye varır. Bir kahveci dükkânına girer. Oradakiler oğlana nereden gelip nereye gittiğini sorarlar. Oğlan da iş aradığını falan anlatır. Orada oğlanı misafir ederler. Akşama doğru başka köylüler de gelir. Oğlanın güzelliğini görünce aralarında Kırşehir şahının bu oğlanı görse kızını buna vereceğini konuşmaya başlarlar. Oğlan da kız değil iş aradığını söyler. Kahveci de oğlana kendisinin artık ihtiyarladığını, orada kalıp hem kendisine evlat olmasını hem de orada çalışmasını diler. Oğlan da orada kalır.
5. Her yerde oğlanın namı duyulur. Oğlanın güzelliğini Kırşehir şahı da duyar. Oğlanı merak eden şah kılığını değiştirir, lalasını da yanına alır köyün yolunu tutar. Padişah kahveye vardığında oğlanı görünce candan sever. Oğlanı yanına çağırır. Kimin nesi olduğunu sorar. Oğlan da her şeyi anlatır. Şah oğlana onun olmasını, kızını da ona vermeyi teklif eder. Oğlan da razı olur. Sabah padişah, veziri, oğlan yola çıkarlar.
6. Şahın kızına da bir köylü pehlivanlarından biri âşıktır. Şah kızını vermediği için köylü de bir cadı karısıyla kızını ele düşürmeye çalışır. Cadı kadın şahla diğerleri yoldayken oğlanın işini bitirmek için bir afsun yapıp kendini bir güzel geyik kılığına koyar. Onların yoluna çıkar.
7. Şah da oğlanın yiğitliğini geyikle denemeyi düşünür. Oğlana geyiği diri diri tutmasını söyler. Oğlan da kendini şaha sevdirmek için geyiğin arkasına düşer. Oğlan ormanın içinde kaybolur. Şah da tühlenir. O da oğlanın arkasından gider.
8. Geyik bir bahçe duvarını aşar. Oğlan da geyiğin yeri orasıdır diye duvarı dolandır. Ufak bir kapı önünde bir koca karının ağladığını görür. Oğlanın onun cadı karısı olduğundan haberi yoktur. Yanına giden oğlan kadına kim olduğunu sorar. O da oğlana yalandan oğlunun bir güzele âşık olduğunu, oğlunun kızın gönlünü yapamadığını, oradaki bahçede bahçivanlık ettirdiklerini ve oğlunu görmek için geldiğini anlatır.
9. Oğlan da hemen bahçeye dalar. Kadın da oradan uzaklaşır. Şah ile lalanın karşısına çıkar. Şah kadına oğlanı sorar. Kadın da oğlanın geyiği avladığı yalanını söyler. Şah da oğlandan hayır gelmeyeceğini düşünür ve kendi şehrine döner.
10. Oğlan bahçede havuz başında oturan güzel bir kız görür. Oğlanın akli başından gider, düşüp bayılır. Kız da oğlanı görünce ona tutulur ama kim olduğunu bilmediği için hemen köşke girer. Kız oğlanı baygınken halayıklarına oğlanın elini, ayağını

bağlayıp yanına getirmelerini ister. Onlar da oğlanı kızın yanına getirirler. Kız oğlanı ayıltır.

11. Kıza neden bağladığını sorup bir defa gerilmesiyle ipler kopar. Kız şaşırır ve kim olduğunu bilmek için bağladığını oğlana söyler. Oğlan da başına gelenleri kıza anlatır. Bu kıızı da koca karı birkaç kere afsunlayıp ele geçirmek istemiştir. Kız oğlanı cadı karının getirdiğini anlar. Kadının cadı olduğunu, bir belaya uğratmak için onu oraya getirdiğinden bahseder.

12. Oğlan Kırşehir şahına söz verdiğini, birlikte oraya gitmeyi ya da kendisinin şaha gidip her şeyi anlatarak sonra kavuşabileceklerini teklif eder. Kız da cadının rahat vermeyeceğini bildirir. Oğlana saçından üç kıl koparır. Başını ne zaman sıkışırsa kılı yakmasını, böylece yanına geleceğini oğlana anlatır.

13. Oğlan bahçe kapısını bulamaz. Kıza söyler. Kız da cadının kapıyı yok ettiğini, kendi bahçe kapısının önünde bir köpek olduğunu, verdiği değneği bir kere vurunca sonrasında korkmamasını, böylece bahçeden çıkacağını anlatır. Oğlan da kızın dediğini yaparak dışarı çıkar.

14. Cadı kadın oğlanın dışarı çıktığını görür. Hemen bir afsun yapar ve oğlanın yolu büyük bir deniz olur. Oğlan yolu şaşırır. Oğlan kızın verdiği kılı yakar. Kız da köpeğin üstünde oğlanın yanına gelir. Kız oğlana ne olduğunu sorar. Oğlan da ne olduğunu anlatır. Kız da denizin ortasına bir ateş yakar ve su kaynamaya başlar. Cadı da korkusundan bir çaylak olur ve uçar. Köpek de kuşu tutar. Kız kadına bir afsun daha yapar. Oğlanı gideceği yola gönderir. Oğlan Kırşehir'e varır.

15. Şahın yanına varır. Şah oğlana başına gelenleri sorar. Oğlan da hepsini anlatır. Oğlanın anlattıkları şahı hoşuna gider. Tahtını ve kızını oğlana verir. Oğlan diğer kızdan şaha bahseder. Ertesi gün yola çıkar. Kızın yanına gelir. Kız da kapıdaki köpeğin dadısı olduğunu, onu afsunladığını, artık büyü yapmaya tövbe ettiğini söyler. Bu sırrı oğlana anlatınca da her şey yok olur. Oğlan kıızı da alır, Kırşehir'e giderler. Oğlanı tahta oturturlar. Şahın kızını ve diğer kıızı kendine nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur.

95. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen iki hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktiyle bir karı kocanın dünyada bir oğullarından başka çocukları yoktur. (α = Açılış)
2. İhtiyar adam ve karısının ecelleri gelir, ölürlür. (β^2 = Uzaklaşma)
3. Oğlan da parasız kalır. (a^5 = Eksiklik)
4. Evi satar. Parayla bir şey yapamayacağını düşünür ve bir yerde iş bulmak için şehirden ayrılır. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
5. Bir köye varır. Orada bir kahve dükkânına girer. Köylüler oğlanın nereden gelip, nereye gittiğini sorarlar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
6. Oğlan da anlatır. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
7. Kahveci oğlana kendisinin yaşlandığını, onun oğlu olup kahvede çalışmasını teklif eder. Oğlan da dükkânda çalışmaya başlar. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
8. Oğlan çok güzeldir ve her yerde oğlanın güzelliği konuşulur. Kırşehir padişahı da oğlanın güzelliğini duyunca oğlanı merak eder. Lalasıyla beraber oğlanı görmeye giderler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
9. Oğlanın güzelliğini görünce oğlana yanında gitmesini, kızını ona vermek ister. (D^7 = bağışçının ilk işlevi)
10. Oğlan da kabul eder. (E^7 = Kahramanın tepkisi)
11. Hep birlikte yola çıkarlar. (C↑)
12. Kırşehir şahının kızına bir köylü pehlivan âşıktır. Bir cadı karısına afsun yapmasını ister. (A^{11} = Kötülük)
13. Kadın kendini geyik kılığına sokar ve şah, oğlan ve lala yoldayken onların karşısına çıkar. (η^1 = Aldatma)
14. Şah oğlanı denemek ister. Kızına götürmek üzere oğlanın geyiği tutup getirmesini ister. (D^1 = Bağışçının ilk işlevi)
15. Oğlan da geyiğin peşine düşer. Geyik bir bahçe duvarından içeri girer. Oğlan da bahçenin kapısında bir kadının ağladığını görür. Kadın oğlana yalanlar söyler. (η^1 = Aldatma)
16. Oğlan da inanır. Bahçeye girer. (θ^1 = Suça katılma)
17. Kadın da oradan uzaklaşır. Şah ile lalanın karşısına çıkar. Şah kadına oğlanı sorar. (ϵ^2 = Soruşturma)
18. Kadın da oğlanın geyiği avladığı yalanını söyler. (η^1 = Aldatma)

19. Şah da oğlandan hayır gelmeyeceğini düşünür ve kendi şehrine döner. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

II. Hareket

20. Havuz başında güzel bir kız görür. Oğlanın aklı başından gider, düşüp bayılır. Kız da oğlana tutulur ama kim olduğunu kestiremediği için hemen köşke girer. (a¹= Eksiklik)

21. Kız oğlan baygınken halayıklarına oğlanın elini, ayağını bağlayıp yanına getirmelerini ister. (D⁷= Bağışçının ilk işlevi)

22. Kız oğlana ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

23. Oğlan da başına gelenleri anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)

24. Kız oğlanı cadı karının getirdiğini anlar. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)

25. Oğlan kıza Kırşehir şahına söz verdiğiinden bahseder ve kıza döneceğini söyler. Kız da cadının onu rahat bırakmayacağını söyleyerek saçından üç kıl verir. Ne vakit darda kalırsa yakmasını, yanına hemen geleceğini bildirir. Oğlan bahçe kapısını bulamaz. Kız da oğlana cadının kapıyı yok ettiğini, kendi bahçe kapısının önünde bir köpek olduğunu, verdiği değneği bir kere vurunca sonrasında korkmamasını, böylece bahçeden çıkacağını anlatır. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)

26. Oğlan da kızın dediğini yapar, dışarı çıkar. (K¹= Giderme)

27. Cadı kadın oğlanın dışarı çıktığını görür. Hemen bir afsun yapar ve oğlanın yolu büyük bir deniz olur. Oğlan yolu şaşırır. (A¹¹= Kötülük)

28. Oğlan kılı yakar. (KF)

29. Kız da köpeğin üstünde oğlanın yanına gelir. Kız oğlana ne olduğunu sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)

30. Oğlan da olanları anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)

31. Kız denizin ortasına ateş yakar ve su kaynamaya başlar. Cadı da korkusundan bir çaylak olur ve uçar. (J⁶= Zafer)

32. Köpek de kuşu tutar. Kız kadına bir afsun daha yapar. (D⁹= Bağışçının ilk işlevi)

33. Oğlan tekrar yola çıkar. (C↑)

34. Kırşehir şahının yanına varır. Ona olanları anlatır. (Ex= Ortaya çıkarma)

35. Oğlanın söyledikleri şahın hoşuna gider. Oğlana tahtını ve kızını vermek ister. (w¹= Evlenme)

36. Oğlan da şaha diğer kıızdan bahseder. Padişahtan izin alır ve kıızın yanına gelir. Kıız da kapıdaki köpeğin dadısı olduğunu, onu afsunladığını, artık büyü yapmaya tövbe ettiğini söyler. Bu sırrı oğlana anlatınca da her şey yok olur. ($K^8 =$ Giderme)

37. şahın yanına vardıklarında şah oğlanı tahta oturtur. Oğlan şahın kıızını ve diğer kıızı kendine nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğünleri olur. ($W^0_0 =$ Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ

I. Hareket $\alpha \beta^2 a^5 C D^2 E^2 O D^7 E^7 C \uparrow A^{11} \eta^1 D^1 \eta^1 \theta^1 \varepsilon^2 \eta^1$

II. Hareket $a^1 D^7_2 E^2 B^4 F^1 K^1 A^{11} KF D^2 E^2 J^6 D^9 C \uparrow Ex w^1 K^8 W^0_0$

96. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle bir padişahın bir oğlu vardır. Padişah oğlunu bir dakika görmese aklını kaybedecek hale gelir. Çocuk on üç- on dört yaşındayken bir gün ormana benzer bir yeri seyrederken uyuyakalır.

2. Bu şehzade gibi bir memleketin şahının da bir kıızı vardır. Oğlan düşünde bu kıızla oynarıken uyanır. Lalalarına düşünü anlatır. Lalalar da oğlana padişah duymasın derler ve oğlanı saraya getirirler. Birkaç gün sonra da şehzade hastalanır.

3. Padişah oğluna derdini sorar. Oğlan da düşünde gördüğü kıızın ateşiyle yandığını söyler. Padişah düşünde gördüğü kıızın bir kral kıızı olduğunu, onu istemenin de zor olduğunu söylerse de oğlan ondan vazgeçmeyeceğini bildirir.

4. şah çaresiz krala bir mektup yazar. Kral da kıızının âşıklığını çeken üç dev olduğunu, devlerin kıızını kim istediye onları telef ettiğini, bu yüzden de kim bu devleri alt ederse kıızını ona vereceğini bildiren bir mektup yazar. şah oğlana mektupta yazanları anlatır ancak oğlan gitmekte kararlıdır. Babasından gitmek için izin ister. şah da çaresiz kabul eder. Oğlan iki lalasıyla yola çıkar. Babası da bir ay kadar sonra oğlunun derdinden hastalanır ve ölür.

5. Oğlan lalalarıyla beraber bir vakit sonra karlın şehrine varır. Bir dere kenarında dinlenirlerken çiftçinin biri de hayvanlarını oraya getirir. şehzade çiftçiden haber almak için ona sorar. Çiftçi de bu işten vazgeçmesini söyler. Ama kıızın âşkından daha fazla duramaz ve kralın sarayına gider. Kralın yanına giden oğlana kral düşmanın falan dağda olduğunu, onu öldürebilirse kıızını vereceğini söyler. Biraz korksa da lalalarıyla beraber tekrar yola çıkarlar.

6. Epey yol gittikten sonra bir fırtına çıkar. Ne olduğunu anlayamazlar. Sonra şehzadenin aklına bunu yapanın devler olduğu gelir. Bir yere saklanırlar ve beklemeye başlarlar. O sırada üç dev gelir. Şehzade devleri görünce çok korkar. Bir gayret gelir ve hançerini çeker.

7. Devler onlara ne aradıklarını sorarlar. Şehzade de devlere karşı durur. Devin birine saldırır ama dev oğlanın belinden tutar. Dev anasının bile kendisinden korktuğunu falan söyleyince oğlanın aklına tılsımı devlerin analarından öğrenebileceği gelir. Bu defa oğlan yalandan yalvarır. Dev de bunların canlarını bağışlar.

8. Şehzade hemen devlerin sarayına gider. Dev anası tılsımın bağırdığını duyar, merdivenin başına gelir. Oraya nasıl geldiğini kadın sorunca oğlan da kendisini kurtarmasını ister, kadının boynuna sarılır. Dev anası derdinin ne olduğunu sorar. O da olanları anlatır. Kadın büyük oğlunun o kıza âşık olduğunu, kendisinin de ondan çok korktuğunu anlatır.

9. Oğlan kadına tılsımının ne olduğunu kadına sorar. Kadından tılsımının ne olduğunu öğrenir. Hemen kadının yanından gider. Kadının dediği gibi bir su aygırının üstüne binerler ve göz açıp kapayıncaya kadar yerin yedi kat dibine ulaşırlar. Orada dev anasının dediklerini yapar. Tüyü yakar ve hemen kralın sarayına gitmek için yola çıkar.

10. Devin küçük kardeşleri analarına sorduklarında anaları da oğlana acıdığı için tılsımı söylediğini bildirir. Onlar da büyük devden huzursuz oldukları için habere çok sevinirler ve şehzadenin peşine düşerler. Şahı otururken bulan devler ona bir iyilik yapmak istediklerini söylerler. O da birlikte kralın yanına gitmeyi, belki kralın devin öldüğüne inanmayacağını söyler. Onlarla beraber saraya varırlar.

11. Kral devlerin kendisini öldüreceklerini sanır. Oğlan devi öldürdüğünü krala anlatır. Hatta diğer devleri de getirdiğini, inanmayacak olursa da onlara sorabileceğini söyler. Kral da devlere sorar. Bunlar da her şeyi anlatırlar.

12. Kral şehzadeyi hemen babasının yerine şah ettirip, kızını da Müslüman eder. Kırk gün, kırk gece düğün yapar, nikâhla oğlana verir.

96. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden tek hareketli masal.

1. Vaktiyle bir padişahın bir oğlu vardır. Padişah oğluna çok düşkündür. (α = Açılış)

2. Bir gün uyuyakalan şehzade rüyasında bir kralın kızını görür ve ona âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
3. Uykudan uyanınca yanındaki lalalara rüyasını anlatır. Onlar da oğlanı saraya götürürlər. Birkaç gün sonra oğlan kızın derdinden hasta olur. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
4. Padişah oğluna derdini sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
5. O da rüyasında gördüğü kıza âşık olduğunu söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
6. Padişah işin zor olduğunu söylerse de şehzadeyi ikna edemez. Krala bir mektup yazar. O da kızına üç devin âşık olduğunu, o devleri kim öldürürse kızını ona vereceğini bildirir. (M = Güç iş)
7. Şah oğlana mektupta yazanları anlatır ancak oğlan gitmekte kararlıdır. Babasından gitmek için izin ister. Şah da çaresiz kabul eder. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)
8. Oğlan iki lalasıyla yola çıkar. (C = Karşıt eylemin başlangıcı)
9. Padişah da bir ay kadar sonra oğlunun derdinden hastalanır ve ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
10. Bir dere kenarında bir çiftçiye devleri sorarlar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
11. Çiftçide işin zor olduğunu, bundan vazgeçmelerini söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
12. Oğlan kızın aşkına daha fazla dayanamaz. Kralın sarayına varır. Kral da devin nerede olduğunu, onu öldürebilirse kızını vereceğini söyler. (F^1_2 = Büyülü nesnenin alınması)
13. Şehzade lalalarıyla tekrar yola çıkar. ($C\uparrow$)
14. Devlerin olduğu yere gelir. Devlerin birine karşı koyar. Ancak dev şehzadeyi belinden yakalar. Anasının bile kendisinden korktuğunu söyleyince şehzadenin aklına devin anasına giderek tılsımı öğrenmek gelir. Deve yalandan yalvarmaya başlar. (E^{VI} = Kahramanın tepkisi)
15. Dev de oğlanı bırakır. (K^3 = Giderme)
16. Dev anasının yanına gidince ondan tılsımın ne olduğunu sorar. (ϵ^3 = Soruşturma)
17. Dev anası da tılsımın ne olduğunu söyler. (ζ^3 = Bilgi toplama)
18. Şehzade dev anasının dediklerini yapar ve devı öldürür. (N = Güç iş yerine getirme)
19. Saraya giderken devin kardeşleri de oğlanın yaptığı iyiliğe karşılık kral inanmazsa ona her şeyi anlatmak için oğlanla beraber giderler.(Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)

20. Oğlan devi öldürdüğünü krala anlatır. Devlin kardeşleri de bunun doğru olduğunu krala söylerler. (Ex= Ortaya çıkarma)

21. Kral oğlanın devi öldürdüğünü duyunca şehzadeyi hemen babasının yerine şah ettirip, kızını da Müslüman eder. Kırk gün, kırk gece düğün yapar, nikâhla oğlana verir. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha a^1 D^2 E^2 M B^3 C \beta^2 D^2 E^2 F^1_2 C \uparrow E^{VI} K^3 \varepsilon^3 \zeta^3 N Ex W^0_0$

97. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle padişahlardan birinin on iki- on üç yaşlarında bir kızı vardır. Şah, kızının her istediğini yapar.

2. Kız bir gün kuş avlamak için dadısıyla ava gider. Yaptırdığı tuzağı bir yere kurdurtur. Avını beklerken biri erkek, biri dişi iki kuş gelir. Erkek tuzağa tutulur. Dişi de tuzağın etrafında onu kurtarmak için uğraşır. Kız kuşa acır ve tuzaktaki kuşu salıverir.

3. Kız tekrar tuzak kurar. Yine iki kuş gelir. Kuşlardan biri yine tuzağa düşer. Diğer kuş uçup gider. Kız avın yanına gelir. Bakar ki tuzağa düşen kuş dişi. Onu da salıverir. Lalasına da insanoğlunun erkeklerinin de böyle olduğunu, dişisini bırakıp gittiğini söyler. Bu yüzden de babası evlendirmek istese de evlenmeyeceğini bildirir. Lalası kıza hepsinin iyisinin de kötüsünün de olduğunu söyler. Beraber saraya dönerler.

4. Kızla lalası ava gittiklerinde şahtan birkaç kişi kızını istemiştir. O da kızını gelince ona sorar. Kız da istemediğini söyler. Kız babasına onu kim isterse boynunun vurulmasını ister. Şah da kızının dediğini kabul eder.

5. Hint şahı bu kızın güzelliğini duyar. Onun resmini çıkartır. Gece- gündüz onu seyreder. Yaşlı da olduğu için kızın aşkına dayanamaz ölür.

6. Bunun bir de oğlu vardır. Şah ölünce oğlu tahta çıkar. Bir vakit sonra babasının kitaplarını araştırırken kızın resmini görür. O suretin sağ olup olmadığını merak eder. Bir gün lalasına resmi gösterir. Lala da kızın kim olduğunu anlatır. Oğlan kızın aşkıyla kılığını değiştirerek yola çıkar.

7. Oğlan epey yol gider. Issız bir ovada izini kaybeder. Nereye gittiğini anlamaz. Allah'a yalvarır. Günün birinde bir köye ulaşır. Köy tarafından birinin geldiğini görür. Üç otuzundaki kadın şaha yaklaşır.

8. Şah kadına nereye gittiğini sorar. Kadın da kızın yüzünden oğlunun başını vurduklarından bahseder. Oğlan kadına kendisine su bulacağını, kadının da kendisini misafir etmesini ister. Oğlan suyu bulur, kadın da oğlanı alır, evine götürür.
9. Oğlan eve gittiklerinde kızı nasıl göreceğini kadına sorar. Koca karı da biraz ileride bir köy olduğunu, orada Emir Kadın diye her şeyi bilen bir hoca yaşadığını fakat açgözlü bir kadın olduğunu anlatır. Oğlan koca karıya bir avuç altın verir, hemen yola koyulur.
10. Oğlan kadının dediği köye varır. Kadının evine gider. Kadın oğlana nereden gelip nereye gittiğini sorar. Oğlan da kızı anlatır. Kadın da o işi yapmanın kolay olduğunu söyler. Oğlan da kadına bir avuç altın verir.
11. Kadın bir şişe suyu efsunlar. Ertesi gün şişeyi şaha verir. Eğer kıza şişedeki suyu içirebilirse kızın kendisine âşık olacağını bildirir. Şah da şişeyi alıp hemen yola çıkar.
12. Kızın olduğu şehre varır. Hemen bir hana girer. Ertesi gün şişeyi alır, şehri dolaşmaya çıkar. Kız da o vakitler hastadır. Hekimler, hocalar bakarlar ama çaresini bulamazlar. Padişah da tellal çıkartır. Kızını iyileştirecek kişiyi aratır. Oğlan da bu tellallardan birinin dediklerini işitince kızın kendisine âşık olduğunu, o yüzden hasta olduğunu düşünür.
13. Oğlan tellala kıza bir de kendisinin bakmak istediğini söyler. Tellal da oğlanı alır, padişaha götürür. Kızın yanına giden oğlan cebindeki şişeyi çıkarır. Kız da suyu içer. Kızın içini oğlanın aşkı kaplar. Sonra şah hana geri döner.
14. Birkaç gün sonra padişah tellallarla şahı arattırır. O da kendisini aradıklarını işitince doğru saraya gider. Padişah birkaç gün orada kalmasını, verdiği suyun kızına iyi geldiğini söyler. Şah kızın kaldığı odaya girer. Kız şahı görünce düşer bayılır. Şah kızı ayıltır. Kız günden güne iyileşir.
15. Padişah kızına mürüvvetini görmek istediğini, onu kurtaran adama vermek istediğini iletir. Kız zaten ona âşık olduğunu söyleyince padişah çok sevinir. Tacını bu şaha verir. Kızını nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar.

97. Masalın Tahlili

H- J ve M- N çiftini ihtiva etmeyen tek hareketli masal.

I. Hareket

1. Vaktiyle padişahlardan birinin on iki- on üç yaşlarında bir kızı vardır. (α = Açılış)

2. Padişah kızının her istediğini yapar. Bir gün kız lalasıyla avlanmaya gider. (β^3 = Uzaklaşma)
3. Kız ilk avında erkeğin tuzağa düştüğünde dişi kuşun onu kurtarmak için ne kadar uğraştığını görür. İkincisinde ise tuzağa düşen dişi kuş olunca erkek kuşun uçup gittiğini görerek insanoğlunun da böyle olduğunu söyler ve babası istese de evlenmeyeceğini lalasına söyler. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
4. Kız avdayken birkaç kişi de padişahın kızını istemiştir. Kız avdan dönünce kızına sorar. Kız babasına kim kendisini isterse onun boynunu vurmasını ister. (A^{13} = Kötülük)
5. Padişah da kızını istedi diye razı olur. (B^3 = Aracılık, geçiş anı)
6. Hint şahı bu kızın güzelliğini duyar. Onun resmini çıkartır. Gece- gündüz onu seyreder. Yaşlı olduğu için kızın aşkına dayanamaz ve ölür. (β^2 = Uzaklaşma)
7. Hint padişahının oğlu tahta geçer. Bir gün babasının kitaplarını araştırırken kızın resmini bulur. Kıza âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
8. Lalasında her şeyi öğrenir. Kızını bulmak için yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
9. Bir köye gelir. Üç otuzundaki bir kadın ona ne aradığını sorar. (D^2 = Bağışçının ilk işlevi)
10. Şah da kızını aradığını söyler. (E^2 = Kahramanın tepkisi)
11. Oğlan kadına su getirir. Kadın da oğlanı evine konuk eder. (O= Kimliğini gizleyerek gelme)
12. Kadın falan köyde Emir Kadın diye her şeyi bilen bir hocanın oğlana yardım edeceğini söyler. (F^1_2 = Büyülü nesnenin alınması)
13. Oğlan tekrar yola koyulur. (C↑)
14. Kadını bulur. Kadın bunun zor olmadığını söyler. Kadına bir avuç altın verir. Oğlana bir şişe içinde efsunlu su verir. Onu eğer kıza içirebilirse kızın kendisine âşık olacağını söyler. (F^1 = Büyülü nesnenin alınması)
15. Oğlan sabah yola çıkar. Kızın olduğu şehre varır. Bir hana yerleşir. Bir gün tellalların padişahın kızını iyileştirecek adam aradıklarını duyar. Tellala kızını iyileştirebileceğini söyler. Tellal da oğlanı padişaha götürür. (Grkç= Gerekçe(lendirme)ler)
16. Şah kıza şişedeki suyu içirir. Kız da oğlan için yanmaya başlar. (K^1 = Giderme)

17. Hana dönen şah tellalların kendisini aradığını duyar ve yeniden saraya gider. Padişah kızının iyileşmeye başladığını birkaç gün orada kalmasını isteyince şah kabul eder. (B³= Aracılık, geçiş anı)

18. Padişah kızına mürüvvetini görmek istediğini, onu kurtaran adama vermek istediğini iletir. Kız zaten ona âşık olduğunu söyleyince padişah çok sevinir. Tacını bu şaha verir. Kızını nikâh eder. Kırk gün, kırk gece düğün yaparlar. (W⁰= Evlenme)

ÇÖZÜMLEMESİ $\alpha \beta^3 A^{13} B^3 C D^2 E^2 O F^1_2 C \uparrow F^1 K^1 B^3 W^0_0$

98. Masalın Epizotu

1. Vaktiyle bir zengin adamın güzel bir kızı; fakir bir adamın da güzel bir oğlu vardır. Oğlan kızı ara sıra görür, onu beğenir.

2. Bu çocukların yaşları küçük olduğu için ana, babalarının akıllarına bir şey gelmez. Bunlar birbirlerine sürekli oturmaya giderler.

3. Bir gün oğlanla kız bahçede oynarlarken oğlan kıza yangın olduğunu belli eder. Kız da bir şey anlamamış gibi görünür. Oğlana hasta olup olmadığını sorar. Oğlan da yüreğindeki yangını kıza anlatır. Kız da ağlayarak anasının yanına varır.

4. Kız anasına oğlanın dediklerini anlatır. Oğlanla kızın anaları kavgaya tutuşurlar. Oğlanın anası da oğlanı iyice sıkıştırır. Oğlan da anasına kıza olan sevdasını anlatır. Anası fakir olduklarını söyleyince de oğlan kızı istediğini, bundan vazgeçmeyeceğini anasına bildirir.

5. Akşam kızın babası eve gelince kızın anası olanları anlatır. Oğlanın anası da oğlanın babasına olanları anlatınca adam öfkelenir. Bununla uğraşmayacağını söyler.

6. Sabah olunca oğlanın anası doğru komşusunun evine gider. Oğlanın kızı istediğini söyler. Kızın anası da böyle bir şeyin olmayacağını söyleyip kestirip atar.

7. Kızın anası kocası gelince olanları tekrar anlatır. Adam da cin fikirli olduğu için kızının da oğlana sevdalı olduğunu, onun için de hastalandığını söyler. Adam oğlana kızını vereceğini ama kır devin bahçesinden bir hevenk nar getirmesi gerektiğini bildirir.

8. Oğlan da bu sırada anasını sıkıştırır. Kadın da tekrar kızın evine kızı istemeye gider. Kızın anası da kıza ilaç olarak hekimlerin hevenk narını getirmesini istediğini, oğlu bunu getirirse kızı vereceklerini anlatır. Oğlanın anası da sevinerek evine döner. Oğlan haberi alınca çıkıp gider.

9. Epey yol gittikten sonra bir dağın eteğine varır. Sanki bir kıyamet kopar. Gürültüden oğlan korkar. Bu gürültü kır devinin altı aylık küçük bahçesinin kapısındaki tılsımlardan gelmektedir. Biraz bekler. Allah'a sığınır ve beklemeye devam eder.
10. Bahçeyi bekleyen bekçi oğlanın yanına gelir ve ona ne aradığını sorar. Oğlan da işi anlatır. Bekçi de oğlana iki- üç aylık yola daha gitmesini, böyle bir yerin daha olduğunu, kendisinin selamını söylemesini, oradakinin sorarsa işi anlatmasını, sormazsa bir şey söylememesini anlatır. Oğlan da yola koyulur.
11. Gittiği yerde yine gürültüler olur. Bir süre sonra dev anası kılıklı bir koca karı gelir. Oğlan başındaki derdi anlatır. Niye geldiğini sorunca da oğlunun selamını iletir. Kadın oğlanı fırlatır. Hiç anlamadığı birinin arkasından kadının gittiğini görür. Bir dere başına varırlar.
12. Dereden geçer, oğlanı bırakır, geri döner. Ses duyarsa da ses çıkarmamasını tembihler. Oğlan biraz etrafı dolaşır. Ucu bucağı olmayan bir bahçe görür. Ses duyar ama kulaksızın öğrettiği gibi hiç ses çıkarmaz. Narı aramaya başlar.
13. Narı bulunca elini nara uzatır. O sırada bir velvele kopar. Oğlan hemen kaçır. Kulaksız gelir. Oğlanı sudan geçirir. O narların her biri bir ses çıkarır. Oğlan karının yanına varır.
14. Kadın oğlana hevengi yalnız bırakmamasını, güvey girdiği gece aldığı kızla bu sesleri dinlemesini, uyumazsa narların ona âşık olacağını, sonra ne türlü bela gelse de korkmamasını çünkü onların yardım edeceğini bildirir. İhtiyar bekçiyle de görüşen oğlan kendi şehrine varır.
15. Oğlan doğru kızın kapısını çalar. Kızın babası çok sevinir. Kızını nikâh eder. Nar hevengini de gelin odasına asarlar. Bir süre sonra da kızın babası ölür.

98. Masalın Tahlili

M- N çiftini ihtiva eden tek hareketli masal.

1. Vaktiyle bir zengin adamın güzel bir kızı, fakir bir adamın da güzel bir oğlu vardır. (α = Açılış)
2. Oğlan kıza âşık olur. (a^1 = Eksiklik)
3. Bunu kıza söyleyince kız da anasına olanları anlatır. Kızın anasıyla oğlanın anası kavgaya tutuşurlar. (Grkç= Gerekeç(lendirme)ler)

4. Kızın babası eğer kır devin bahçesinden bir hevenk nar getirişe kızını vereceğini bildirir. (M= Güç iş)
 5. Oğlanın anası haberi oğlana iletince oğlan da hemen yola çıkar. (C= Karşıt eylemin başlangıcı)
 6. Epey yol gittikten sonra bir dağın eteğine varır. Sanki bir kıyamet kopar. Gürültüden oğlan korkar. Beklemeye başlar. Bahçeyi bekleyen bekçi o sırada oğlanın yanına gelir ve ona ne aradığını sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
 7. Oğlan da olanları anlatır. (E²= Kahramanın tepkisi)
 8. Bekçi oğlanı başka bir yere gönderir. Ne yapması gerektiğini anlatır. (F¹₂= Büyülü nesnenin alınması)
 9. Oğlan ihtiyarın dediği yere gider. Orada bir koca karıya başından geçenleri anlatır. (B⁴= Aracılık, geçiş anı)
 10. Oraya niye geldiğini kadın oğlana sorar. (D²= Bağışçının ilk işlevi)
 11. Oğlan da kadının oğlunun selamını getirdiğini söyler. (E²= Kahramanın tepkisi)
 12. Kulaksız olanı dereden geçirir ve onu orada bırakır. (G²= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
 13. Ses duyarsa da hiç ses çıkarmamasını tembihler. (γ¹= Yasaklama)
 14. Oğlan orada kocaman bir bahçe görür. Sesleri duyar ama kulaksızın dediği gibi hiç sesini çıkarmaz. Oğlan narları alır. (K¹= Giderme)
 15. Kulaksız tekrar gelir ve oğlanı sudan geçirir. (G²= İki krallık arasında yolculuk, kılavuz eşliğinde yolculuk)
 16. O narların her biri bir ses çıkarır. Oğlan karının yanına varır. Kadın oğlana hevengi yalnız bırakmamasını, güvey girdiği gece aldığı kızla bu sesleri dinlemesini, uyumazsa narların ona âşık olacağını, sonra ne türlü bela gelse de korkmamasını çünkü onların yardım edeceğini bildirir. (F¹= Büyülü nesnenin alınması)
 17. Oğlan ihtiyar bekçiye de uğrar. Sonra kendi şehrine döner. (↓= Dönüş)
 18. Oğlan doğru kızın kapısını çalar. Kızın babası çok sevinir. Kızını nikâh eder. Nar hevengini de gelin odasına asarlar. (W⁰= Evlenme)
 19. Kızın babası bir süre sonra ölür. (β²= Uzaklaşma)
- ÇÖZÜMLEMESİ α a¹ M C D² E² F¹₂ B⁴ D² E² G² γ¹ K¹ G² F¹ ↓ W⁰ β²

SONUÇ

Halk edebiyatı halkın hayatını en zengin ürünlerle gözler önüne serer. Bu ürünlerden biri de hiç şüphesiz masallardır. Eşsiz bir halk kültürünü dinleyenleriyle buluşturan masallar sözlü gelenekle günümüze kadar varlığını korumayı bilmiştir.

Belli özellikleriyle ayrı yerlerden doğan aynı denize akan ırmaklar gibi evrensel olan bu masallar bir topluma nasıl gelirse gelsin hemen o toplumun gelenek, görenek, âdet ve inançlarına bürünür ve bunlar dile getirilir. Kültürümüzü oluşturan bu yapı taşlarından biri olan masallarla ilgili belki de en önemli derleme çalışması Ignacz Kúnos'un iki ciltten oluşan Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi (Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye)'dir. Kúnos yaptığı bu derlemelerle ilk defa Türk masallarını Batı'ya tanıtmıştır.

“Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi” adlı eserin her iki cildinin “Önsöz” kısmının çevirisi Emine Ulutan tarafından kaleme alınmıştır. Bu bölümde Kúnos İstanbul'da derlediği bu masalları Hüsnü Efendi'den, İsmet Bey'den, Fatma kadından ve Ermeni kadınlarından yaptığını dile getirir. Bir yabancı olduğu için de derleme sırasında epey zorlandığını söyler. Bu kişiler evlerinde yaşayan büyüklerden dinledikleri masalları Kúnos'a aktarmışlardır ve Kúnos da bu anlatılan masalları halk dilinde ne duyduysa onu yazarak vermiştir.

Eserde 74'ü I. ciltte, 24'ü II. ciltte olmak üzere 98 masal bulunmaktadır. Bu masallar Kúnos'un tabiriyle Türklere has gerçek halk edebiyatı ürünleri olan “koca nine masalları”dır.

Kitabın “Önsöz”ünde bahsedilen masal özetleriyle kitapta yer alan masalların her zaman uyummadığı fark edilmiştir ancak kitapta ne yazıldıysa o verilerek tezde herhangi bir düzeltme yapmak gibi bir sınır aşılmamıştır. Bundan çıkarılacak bir sonuç olarak belki de Kúnos'un “Önsöz”ü aceleye getirmiş olabileceğini söyleyebiliriz. Bunun yanında çok az yerde “İstanbul” adı geçerken “Konstantinapol”ün de kullanılmış olması dikkat çeken diğer bir husustur. O dönemde Osmanlının başkenti

İstanbul'dur. Kúnos belki de hâlâ Bizans'ın başkenti olduğu dönemin hayaliyle "Konstantinapol"ü kullanmış olabilir. Yine 60. masalda yer verilen "Türk" kelimesinin hangi anlamda kullanıldığı da bir problem olarak düşünülebilir. Bunda Kúnos'un derleme yaptığı kişilerden bazılarının Ermeni olmasının bir rolü olduğu söylenebilir. Ancak iki buçuk yıllık bir çalışmanın sonunda ortaya Türk halk edebiyatının ürünlerinden bir çalışmanın çıkması elbette o dönem için büyük bir başarıdır. Bu yüzden Kúnos'u tanımak, onun çalışmalarını bilmek ve Türk halkbilimi alanındaki çalışmalarda kullanmak önem arz etmektedir.

Tezde Kúnos'un iki ciltten oluşan Osmanlı-Türk Halk Edebiyatı Derlemesi (Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye) adlı eseri Propp yöntemiyle incelenmeye çalışılmıştır.

Propp "Masalların Morfolojisi" adlı eserinde 100 Rus masalını yapısalcı yöntemle incelemiş ve sonuçta yeryüzünde anlatılan masalların hepsinde yapının aynı kaldığını belirtmiştir. Masallarda sabit ve değişken unsurlar bulunur. Birçok şey değişirken masal fonksiyonlarının değişmediği söylenir. Bu fonksiyonlar 31 tanedir ve her birinin alt işlevleri vardır. Fonksiyonların sırası aynıdır. Ancak her masalda bu 31 fonksiyonun olması şart değildir. Olmayan fonksiyonlar atlansa da sıra bozulmaz. Aynı fonksiyona sahip masallar tek bir tiptir.

Propp Afanesev derlemesinde 50- 150 numaralar arasındaki masalları kendi yöntemiyle incelemiş ve bu kadar masalın yeterli olduğunu ve yeni masalların yeni fonksiyonlar kazandırmayacağını söylemiştir. Propp yöntemine yapılan pek çok eleştiri vardır. Bu eleştiriler gözönüne alındığında yapı, masalın dili, masal kahramanları, masal hakkında herhangi bir yorum yapılmaması, masalın toplumla ilişkisinin olmaması, anlamsız ve soyut bir yapı ortaya koyması Propp yöntemi kullanılarak incelenen Kúnos'un masallarının çözümlemesi sırasında zorlukların ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Kúnos'un "Osmanlı- Türk Halk Edebiyatı Derlemesi" adlı masallarının Propp metoduyla incelemesi sırasında başlangıç işlevleri, kötülük (A), sihirli yardımcılar

ve vasıtaların kazanılması için kahramanın denenmesi (D), kahramanın buna verdiği olumlu ya da olumsuz tepki (E), sihirli vasitanın elde edilmesi (F) sırası genellikle bozulmamıştır. Tezde Propp metodunda bulunan 31 işlevin hepsinin yer almadığı masallar bulunmaktadır. Zaten metotta bu işlevlerin hepsinin bulunması gerekmemektedir. Her masal tahlilinde fonksiyonların tanımı ve sembolü de yer almaktadır. Bu sayede hangi fonksiyonun hangi durumda kullanıldığı belirtilmek suretiyle karışıklık giderilmeye çalışılmıştır. Masalarda Mücadele- Zafer (H- J) ve Güç iş- Güç işin yerine getirilmesi (M- N) çiftlerinin her ikisinin yer aldığı, sadece (H- J) veya sadece (M- N) çiftlerinin yer aldığı ya da (H- J) ve (M- N) çiftlerinin ikisinin de yer almadığı masalların olduğu görülmüştür. Bunların hepsi masalların tahlillerinde verilmiş olup çözümleme kısmında da masala ait tüm işlevler formülize edilmiştir. Masalların çözümünde kaynak olarak Umay Günay'ın "Elazığ Masalları ve İnceleme" çalışması temel alınmıştır.

Kúnos tarafından derlenen 98 masal incelendiğinde şekil açısından şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- 1- Masalarda geçen olayların birbirine çok benzediği görülmüştür.
- 2- Kimi masallar tek hareketten oluştuğu gibi birden fazla hareketten oluşan uzun masallar da vardır.
- 3- Masallar başlangıç, geçiş ve sonuç formellerinden oluşmaktadır.
- 4- Motif açısından zengin olduğu görülür.
- 5- Masalarda Osmanlı halk kültürünün izlerini görmek mümkündür.
- 6- Birkaç masalın içinde türkölü masal denilen halk masalları da vardır.

Masalların içerik özelliklerini de şu şekilde sıralamak mümkündür:

- 1- Masalarda olağanüstü olaylar vardır.
- 2- Masalarda genellikle padişah, şehzade, koca karı, dev, peri, Keloğlan, yetim çocuklar vb. kahraman olarak karşımıza çıkmaktadır.
- 3- Kahramanlar bir bağışçı sayesinde olağanüstü güçlere sahip olurlar ve amaçlarına ulaşırlar.
- 4- Masalların sonunda genellikle bir düğün yapılır. Birkaç masalda da iyiler ödüllendirilir, kötüler de cezalandırılır.

5- Masalların konu bakımından büyüklere anlatılan masallar olduğunu söyleyebiliriz.

Son olarak incelenen 98 masalın Propp'un metodunda olduğu gibi genellikle bir kötülükle başlayıp; belli bir ailede, belli bir çevrede bir eksiklik yaratması; bu eksikliğı gidermek için bir eylemin başladığı ve birçok denemeden sonra eksiklik giderilerek başarıya ulaştığı görülmüştür. Ancak bu genel ifadenin çözümleme aşamasında bazı sıralama sapması da söz konusudur. Bize ait olağanüstü masallara Propp metodunun uygulandığında sözkonusu işlev sıralamasının değışebileceğı de rahatlıkla söylenebilir. Masallar yapı bakımından her ne kadar benzerlik gösterse de anlatıldığı yerde yeniden yaratılır. Bu sebeple de özel olarak Türk masallarına ait bir biçimbilimsel metodun çıkarılması ve Türk masallarının yapısalcı sınıflandırmasının yapılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- ABALI, İsmail. (2013). “Yapısal Folklor Kuramı Bağlamında Bir Masal İncelemesi Örneği”, *İdil*, C.2, S.8, ss. 26-40.
- ADLIĞ, Hayrettin. (2019). *İdil Masal ve Efsaneleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mardin: Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AKÇAALAN, Hacer. (2015). *İşlevsel Kuram Açısından Masal ve Günümüz Kütahya’sında Masalların Durumu ile İlgili Bir Değerlendirme*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AKARSLAN, Turgay. (2015). “Vladimir Propp’un Biçimbilimsel Yaklaşımı Çerçevesinde“El Bilmez Alelacaip Oyunu Masalı” Üzerine Bir İnceleme”, *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 10/1, ss. 283-297.
- AKDENİZ, Safiye. (2014). “Bir Masal İnceleme Modeli Önerisi ve Uygulama, <http://www.egeedebiyat.org/wp/> , s. 1-10, Erişim: 14.05.2014.
- AKSAKAL, Erdi. (2019). “Morfolojik Yöntemle Erzurum Halk Masalı Çözümlemesi: Ölü Yiyen Derviş”, *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 62, ss. 255-265.
- ALANGU, Tahir. (1969). *Billur Köşk Masalları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- ALANGU, Tahir. (2020). *Türkiye Folkloru El Kitabı*. (Haz. İsmail Görkem). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- ALPTEKİN, Ali Berat. (2002). *Taşeli Masalları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- ARI, Gökhan ve EKEN, Tayyibe. (2017). “Bir Masal, Beş Metin: Bir Keloğlan Masalında İçerik ve Biçim Dönüşümleri”, *Turkish Studies*, Volume 12/34, ss.. 47-66.
- ARICI, Ali Fuat. (2004). “Tür Özellikleri ve Tarihlerine Göre Türk ve Dünya Masalları”, *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 26, ss.159- 169.

- ASLAN, Ensar. (2001). “Masal Araştırmaları ve Korkak Ali Masalı Üzerinde Bir İnceleme”, *Milli Folklor*, Y. 13, S. 52, ss.33- 45.
- ASLAN, Ensar. (2008). *Türk Halk Edebiyatı*. Ankara: Maya Akademi.
- AYDIN, Aliye. (2008). *Azerbaycan Masalları-2 Üzerine Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AYGÜT, Ceren. (2017). *Çocuk Tiyatrosunda V. Propp’un Masal Biçimbilimi İlkelerinin İncelenmesi ve Bir Örnek Oyun: İrmikoğlan*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BALCI, Serkan. (2019). *Türk Dünyası Masalları Tip Kataloğu Doktora Tezi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BARS, Mehmet Emin. (2014). “ Vladimir Propp’un Yapısal Çözümleme Yöntemi Çerçevesinde Battal Gazi Destanı Filminin İncelenmesi”, *Tarih Okulu Dergisi*, Yıl.7, S. XVIII, ss. 79- 97.
- BARS, Mehmet Emin. (2014). “ Vladimir Propp’un Biçimbilimsel Yaklaşımı Çerçevesinde "Basat Depegözi Öldürdüğü Boy" Üzerine Bir İnceleme”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/3*, ss. 257- 269.
- BAŞ, Özlem., AVŞAR TUNCAY, Ayşegül ve ŞAHİN, Ali Ekber. (2015). “Asya-Avrupa Kökenli Masalların İlköğretimde Yapısal Bir Metinlerarasılık Perspektifinde Kullanılması”, *Bilig*, S.73, ss. 36- 62.
- BAŞARAN, Cihan Barış ve ÇALIŞKAN EROL, Şerife Seher. (2017). “Vladimir Propp’un Biçimbilimsel Yaklaşımından Hareketle Yozgat’tan Derlenmiş ‘ Ercin Masalı’ Üzerine Bir İnceleme”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 10, S. 50, ss. 49- 55.
- BAYAT, Nihan; HAMZADAYI, Ergun; ÇETİNKAYA, Gökhan ve ÜLPER, Hakan. (2013). “Gülen Ada Öyküsünün Göstergebilimsel Çözümlemesi”, *Tarih Okulu Dergisi*, Yıl.6, S. XVI, ss. 351- 370.

- BAYSAN, Münire. (2019). “Vladimir Propp Yöntemi Çerçevesinde ‘Namert ile Cömert’ Masalının İncelenmesi”, *Karadeniz Araştırmaları*, XVI/ 62, ss. 274-283.
- BOLAT, Nursel. (2017). “Keloğlan Kimliğinde Türk Masalları Anlatısı Propp Yönteminde Türk Masalları”, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 6, S. 3, ss. 201- 226.
- BORAN, Mustafa. (2017). *Menakıbnâmelerin Yapısalcı Yöntemler ile İncelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- BORATAV, Pertev Naili. (1969). *Az Gittik Uz Gittik*. Ankara: Bilgi Yayınları.
- BORATAV, Pertev Naili. (1999). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Gerçek Yayınları.
- BORATAV, Pertev Naili. (2009). *Zaman Zaman İçinde*. Ankara: İmge Yayınları.
- CAN EMMEZ, Berivan. (2008). *Sözlü Gelenekten Modern Masala: Çocuk Edebiyatında Masal Üzerine Halkbilimsel Bir İnceleme* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- CAN EMMEZ, Berivan. (2012). “Modern Masalların Analizinde Propp Metodu”, *AÜ ÇOGEM 3. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (5-7 Ekim 2011) Bildiriler Kitabı*, ss.729-736.
- CANPOLAT OBRUK, Tuyça. (2018). *Türk ve Alman Halk Masallarında Biçim ve Doğüstü Unsurlar*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÇAĞLAR, Bayram. “Vladimir Propp’un Masal Anlatısı Perspektifinden ‘İnterstellar’ Filminin İncelenmesi”, *Akdeniz İletişim Dergisi*, ss. 31- 55.
- ÇANDIR, Muzaffer. (1992). *Doktor Kúnos’un Bazı Fikirleri, Milli Mecmua (1- 50. Sayılar) İnceleme ve Seçilmiş Metinler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- ÇINAR, Mülazim Efe. (2018). “Basat Depegözi Öldürdüğü Boy’ Üzerine Bir İnceleme”, *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, S. 9/3, ss. 257- 269.
- ÇIPLAK COŞKUN, Nilgün. (2005). “V. Propp’un Masal Çözümleme Metodu”, *Türk Dili*, S. 638, ss. 127-140.
- ÇOBANOĞLU, Özkul. (2015). *Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- DEVELİOĞLU, FERİT. (1962). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- DOĞAN, Emrah. (2018). “Türk Sinemasında Masal Uygulamaları ve Vladimir Propp’un Halk Masalları İşlevlerinin Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler (1970) Filminde Çözümlemesi”, *Current Debates in Social Sciences: Proceedings of Cudes*, ss.29- 32.
- DOĞAN, İsmail. (2007). “Macar Ulusal Kimliğinin Oluşumunda Türk Etkisi”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, Sayı: 47, 2007 / 2, ss. 1-12.
- DÜNDAR, Hülya. (2002). “Vladimir Propp ve Masalın Biçimbilimi”, *Milli Folklor*, Y. 7, S. 55, ss. 115- 118.
- ECKMANN, J. (1946). *Macar Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Pulhan Matbaası.
- ELÇİN, Şükrü. (2004). *Halk Edebiyatına Giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- ERDAL, Tuğçe. (2013). “Elazığ Masalları ve Propp Metodu”, *Milli Folklor*, Y. 25, S. 99, ss. 175- 178.
- EROL, Gülbuğ. (2005). “Vladimir Propp’un Biçimbilimsel Yaklaşımı Çerçevesinde Cesur Yürek Filminin İncelenmesi”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, S. 23, ss. 353- 361.
- FEYZİOĞLU, Nesrin. (2012). “On Erzurum Türküsü Üzerine Bir Metod Denemesi”, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), ss. 187- 198.

- FİDAN, Mehmet. (2018). “Kıranardı Mahallesinden Derlenen “Çocukların Vefası” İsimli Masalın Propp’un Masal Çözümleme Metodu ile İncelenmesi”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C:10, S: 25, ss.385-396.
- GÜLENSOY, Tuncer. (1978). *Türk Halk Edebiyatı – Ignác Kúnos*. Tercüman Gazetesi “1001 Temel Eser” Serisi’nin 127. Kitabı. İstanbul: Kervan Kitapçılık.
- GÜNAY, Umay.(1975). *Elazığ Masalları-İnceleme*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- GÜNAY, Umay. (2011). *Elazığ Masalları ve Propp Metodu*. Ankara: Akçay Yayınları.
- GÜNEŞ, Ahmet. (2019).“Yeraltı Diyarının Kartalı Adlı Masalın Vladimir Propp’un Biçimbilimsel Yaklaşımı Çerçevesinde Çözümlemesi”, *Erciyes İletişim Dergisi*, C.6, S.1, ss. 513- 526.
- GÜRÇAYIR TEKE, Selcan. (2013). “Türk Folkloruna Dışarıdan Bakmak: Türk Folklor Tarihinde Yabancı Folklor Araştırmacıları”, *Millî Folklor*, Y.25, S. 99, ss. 63- 76.
- GÜRDAL, Cem. (1994). “Propp Metodunun Rastgele Alınan Dört Türküden Hareketle Türk Halk Müziği Araştırmalarında Uygulanması Üzerine Bir Deneme”, *Milli Folklor*, S. 23, ss. 53- 55.
- HAFIZOĞLU, Elif Berrak. (2005). *Azerbaycan Masalları Üzerine Bir Araştırma= Masalların Propp Metoduyla İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- HALASI-KUN, Tibor. (1990). “Türk-Macar Akrabalığı Üzerine”, (Çev: Erdal Çoban), *Erdem Dergisi*, C. 6, S. 18, ss. 885-892.
- HASANOV, Farrukh. (2018). *V. Propp’un Şemasına Göre Hollywood Tür Sinemasının İncelemesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- İNCE, Muhammet. (2018). “Vladimir Propp’un Yapısal Anlatı Çözümleme Yöntemi Işığında Hüsn ü Aşk Mesnevi’sinin Yapısal Yönden İncelenmesi”, *Journal of Social Sciences and Humanities, Volume: 2, Issue :1*, ss. 81-95.
- KAVURAN, Tamer. (2014). “Kayıp Balık Nemo”da Masal İşlevleri”, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Süreli Elektronik Dergi, Sayı. 39*. ss. 148- 158)
- KILIÇ GÜNGÖR, Esra. (2018). “Farklı Yüzyıllar Aynı Biçimler: V. Propp’un İşlevsel Yaklaşımı Çerçevesinde Alacakaranlık Film Serisi Üzerine Bir Çözümleme ve Kitle Kültürü Sineması Eleştirisi”, *International Journal of Social Sciences and Education Research, Volume: 4(3)*, ss. 467- 482.
- KINAY, Ömür. (2014). *Canlandırma Filmlerinde Engelli Karakter Kullanımı: V. Propp’a Göre Kayıp Balık Nemo Filminin Çözümlemesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KOÇ, Yunus. (2012). *Prof. Dr. Mekki Şerif Baştav Hayatı, Türk Tarihçiliğine Olan Katkıları ve Eserleri*. Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü’nün 50. Yılına Armağan, Ankara: TKAE Yayınları.
- KOÇAK, Büşra ve KURTLU, Yasemin. (2016). “Erzurum Halk Masallarında Üç Turunç Masalının Vladimir Propp’un Yapısal Anlatı Çözümleme Yöntemine Göre İncelemesi”, *Turkish Studies, Volume: 11/ 15*, ss.327- 346.
- KOÇASLAN, Sevda Serpil. (2009). “*Cinler ve Altın Pusula*” Filmindeki “Cin” Kavramının Çözümlemesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KORKUT, Ece. (2015). “Göstegebilimsel Çözümleme- Tembel Adam Masalı”, *Milli Folklor, Y. 27, S. 108*, ss. 74- 83.
- KOTANCI, Gülsemin. (2019).” Vladimir Propp’un Masal Kişilerinin İşlevleri Teorisi Çerçevesinde Kars’ta Derlenen “Haknezer Pehlivan” Masalı Üzerine Bir İnceleme”, *3. Dergi Karadeniz Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu*, ss. 137- 141.

- KÚNOS, Ignacz. (1887). *Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye. Cilt. I*,
Budapeşte.
- KÚNOS, Ignacz. (1887). *Oszmán-Török Népköltészet Gyűjteménye. Cilt. II*,
Budapeşte.
- KÚNOS, Ignacz. (2009). *Osmanlı Dönemi Türk Halk Masalları 1. (Çev: Meral OZAN)*.
Ankara: Turhan Kitabevi.
- KÚNOS, Ignacz.(2016). *44 Türk Masalı. (Çev: Ozan MIZRAK)*. İstanbul: Tuti Kitap.
- MURAT, Mualla. (2018) “Eğitim Açısından Masal Tekerlemeleri ve İşlevselliği”,
Social, Mentality And Researcher Thinkers Journal V.4, İ.11, P. 542- 565.
- NAKİBOĞLU, Meryem. (2016). “Hermann Hesse’nin ‘Augustus’ Masalında Masal
Öğeleri ve Propp’a Göre Çözümlemesi”, *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*,
4(8), ss. 241- 255.
- NÉMETH, Július Gyula. (1935). *Macar Türkolojisinin Bibliyografisi*. Budapeşte
Türkiyat Enstitüsü, Budapeşte.
- OZAN, Meral. (2018) *Ocaktan Gelen Haber*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- ÖLMEZ, Emin. (2014). *Domaniç Masallarının Propp Metoduna Göre İncelenmesi*.
(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü.
- ÖLMEZ, Emin. (2015). “Vladimir Propp’un Masal Çözümleme Metodu
Çerçevesinde Padişahın Evlatlığı Masalı Üzerine Bir İnceleme”, *Celal Bayar
Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 13, ss. 533- 541.
- ÖZARSLAN, Metin. (2014). “Tokatlı Nurî’nin Destanları Üzerine Bir
Değerlendirme”, *Tokat Tarihi ve Kültürü Sempozyumu*, C. 2, ss. 213-219.
- ÖZÇALIŞKAN, Şeyda. (1996). “Vladimir Propp’un Biçimbilimsel Yaklaşımı
Çerçevesinde Bir Keloğlan Masalının İncelenmesi”, *Dilbilim Araştırmaları*, ss.
59- 75.

- ÖZDEMİR, Mehmet. (2018). “Halk Hikâyelerinde İşlevlerin Kişiler Arasındaki Dağılımı Üzerine Bir İnceleme: Kerem ile Aslı - Ferhat ile Şirin Karşılaştırması”, *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, C: 6, S:13, ss: 204 – 220.
- PALA, İskender. (2002). *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- PERK, Derya. (2019). “Masal Uyarlamalarının Vladimir Propp’un Yaklaşımı ile İncelenmesi “Pamuk Prenses” Masalı Örneği”, *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 36(1), ss.122-132.
- POLAT, Gülşah Ferrah. (2014). *Bağımsız Sinema ve Semih Kaplanoğlu Yusuf Üçlemesi’nin V. Propp Açısından Çözümlemesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- PROPP, Vladimir. (1970). *Morphologie Du Conte (Ed: Marguerite Derrida)*. Essais.
- PROPP, Vladimir. (1987). *Masalların Yapısı ve İncelenmesi*. (Çev: Hüseyin Gümüş). Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- PROPP, Vladimir. (2009). *Morphology Of The Folktale*. University Of Texas Press.
- PROPP, Vladimir. (2017). *Masalın Biçimbilimi*. (Çev: Mehmet Rifat- Sema Rifat). İstanbul:Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- RESULOĞLU, Filiz. (2014). *Yakınsama Kültürü ve Transmedya Hikâye Anlatımı Uygulamaları Üzerine Bir Çözümleme: Propp’un İşlevler Kuramı ve Taht Oyunları (Game of Thrones) Dizisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- SAKAOĞLU, Saim. (1999). *Masal Araştırmaları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- SAKAOĞLU, Saim. (2002). “Masallar”, *Türk Dünyası Ortak Edebiyatı Türk Dünyası Edebiyat Tarihi C.II*. ss.131-312.
- SAKAOĞLU, Saim. (2002). *Gümüşhane ve Bayburt Masalları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- SAKAOĞLU, Saim. (2010). ”Türk Masal Tipleri Kataloğu Taslağı Üzerine”, *Millî Folklor*, Y. 22, S.86, ss. 43- 49.

- SALMAN, Abdulazeez. M. (2010). “Türkmen Halk Masalları İnceleme ve Örnekler”, *Tikrit University Journal for Humanities, Vol.12, No: 2*, ss.1-18.
- SALUK, Reyhan Gökben. (2018). “Menzel'in Dilinden Billur Köşk Masalları”, *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi C. 2, S.1*, ss. 41-51
- SAVCI, Bilgesu. (2015). *Yeni Medya Hikâye Anlatıcılığına Doğru Kişisel Weblogların Vladimir Propp'un Biçimsel Analizi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- SEYİDOĞLU, Bilge. (1985). *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, C. 6*. İstanbul.
- SZİLAGYI, S. (2007). *Ignác Kunos, Türk Folklor Araştırmalarında Bir Öncü*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ŞİMŞEK, Esmâ. (2001), *Yukarı Çukurova Masallarında Motif Tip Araştırması, C. I*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- ŞİMŞEK, Gizem. (2012). “Los Angeles’da Bir Külkedisi: Propp’a Göre Bir Film Çözümlemesi”, *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, V/ 2*, ss. 311-324.
- TEMEL, Sümeyya. (2005). “Propp Metodu ve Bir Karagöz Metnine Uygulanması”, *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi, S. 8*, ss. 85- 106.
- TEZEL, Naki. (1985). *Türk Masalları. C.I*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- TUNCER, Pınar Ayşe. (2017). *V. Propp'un Yaklaşımına Göre Son Dönem Amerikan Animasyon Filmlerinde Anlatı Yapısı*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TUNÇBİLEK, Lale. (2017). *Şereflikoçhisar Masallarının Propp Metoduna Göre İncelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- TURAN, Orçun. (2017). *Vladimir Propp'un Naratellerinin Oyunlarda Kullanılabilirliği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TURAN, Yusuf Ziyaettin. (2007). *A Structural Approach to Dead Poets Society- Ölü Ozanlar Derneğine Yapısalcı Bir Yaklaşım*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- UĞUR, Ufuk ve GÜNAYDIN, Rıza. (2018). “Vladimir Propp’un Yapısal Çözümleme Yöntemi Çerçevesinde ‘Tadeo Jones 2: Kral Midas’ın Sırrı’ Filmi İncelemesi”, *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1), ss. 25- 43.
- ULUTAN, Emine M. (2017). *Macar Halk Masalları Ve Söylenceleri ile İslâmiyet Öncesi Türk Destanlarındaki Ortak Motifler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- YALÇINKAYA, Fatoş. (2015). “Ayı İslam Batur Masalının Vladimir Propp’un Masalların Yapısal Çözümlemesi Yöntemiyle İncelenmesi, *Uluslararası Uygur Araştırma Merkezi*, V, ss. 33- 40.
- YAMAN, Sinan. (2014). “Propp Metodunun Bir Uygulaması- Tokat Yöresine Ait Yumakoğlan Masalı”, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, II, ss. 147-155.
- YİĞİT, Süleyman. (2018). “Lâmi’î’nin Vâmık u Azrâ Mesnevîsi’nin Vladimir Propp’un Masal Çözümleme Metoduna Göre İncelenmesi”, *Mecmua Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: 3, S: 6, ss. 76-95.
- YOUSSEF, Hussein. *Halep Türkmen Masallarının Propp Metodu Açısından Çözümlemesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ZARİÇ, Mahfuz. (2013). “Vladimir Propp’un İşlevler ve Eylem Alanları Modeli Açısından Yaşar Kemal’in Ağrı Dağı Efsanesi Romanı”, *Hece*, S. 195, ss. 108-117.

EK-1

OSZMÁN-TÖRÖK NÉPKÖLTÉSI GYŰJTEMÉNY

(Osmanlı Türklerinin Halk Edebiyatı Derlemesi)

I.Kötet (I.Cilt)

Oszmán-Török Népmesék

(Osmanlı Türklerinin Halk Masalları)

Szóbeli közlés után gyűjtötte

(Sözlü beyan akabinde derlenmiştir)

Dr. KÚNOS IGNÁCZ

(Dr. IGNÁCZ KÚNOS)

Ára 2 frt 30 kr

(Fiyatı 2 Forint 30 kr¹)

BUDAPEST 1887

¹ Kr: krajcár: 19.yüzyılda kullanılan en küçük bakır para (1 forint: 100 krajcár).

Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia
(Macar Bilimler Akademisi yayınıdır)

ÖNSÖZ (GİRİŞ BÖLÜMÜ)

Osmanlı Türklerinin halk edebiyatı geleneklerinin derlenmesi Türkiye inceleme-yolumun baş amaçlarından biridir. Neredeyse iki buçuk yıl süreyle bu amacın hizmetindeydim, netice olarak işte bu, derlemiş olduğum masalların en seçkin kısmı olan *Osmanlı Türklerinin Halk Edebiyatı Derlememin* birinci cildir. Bütün derlemedeki sair ek bilgilerden, daha geri kalan masalların haricinde bilmecelelerden, halk türkülerinden ve bunların sayısız türlerinden başka vesileyle- yayınladıkları zaman- malumat vereceğim, bu kez sadece halk masallarının kısa bir tanıtımıyla yetinmeliyim.

Zengin masal dünyası Türk halk edebiyatının en enteresan fidanlarından biridir. Yalnız bozulmamış değildir ve yabancı unsurlardan olabildiğince muaf bir halk dilini korumaz, aynı zamanda (zengin) içeriklidir. Binbir gece âleminin kökeninde var olan masal dünyasıyla aynı karakterler, aynı mücadeleler halklaştırılmış, kış gecelerimizin bir zamanlar ki *yedi âlem ötesi denizi (óperencia)*, bunların külâhlı kralı, kâh sarıklı gözükür, çarık yerine pabuç çeken yiğitleri ve ejderhanın pençeleri arasından kurtarılmış dünyalar güzeli sultan kızları ikişer üçer aceleyle kurtarıcılarının kolları arasına koşarlar.

Türklerin bu masal dünyasına bir göz atalım ve sadece kabataslak masal yaşantılarının başlıca vakaları olan dünya ve ruhlar âlemini, kralları ve tebaalarını tanıtalım. Çünkü Türk masal âleminin de bazı hükümdarlıkları, bu hükümdarlıklarda hüküm süren padişahları ve bunların veyahut tebaalarının kaderine müdahale eden hayaletleri, öte dünyanın her şeye kadir perileri ve iblisin çirkin canavarlıkları vardır. Önce dünyevî sakinlere, masal dünyamızın beyleri ve halkına bakalım.

Muvaffakiyetle hüküm süren padişahların biridir, ama ne günleri bahtiyardır ne de tahtının varisi vardır. Gizli saklı bir hayata mecbur kalır, refiki olan vezirle birlikte

başını alır gider. Ki bu refiğe *lala* denilir. Yola düşerler, az gider uz giderler, dere tepe düz giderler, birdenbire gök gümbürdeyiverir, yer hareket eder ve yeşil giysili, aksakallı bir derviş kralı selamlar. Eğer krallık sabimi bulabilirsen der kral, kalbimin sızısını da bilmelisin. Derviş gelebesinden (*bu kelime Macarca değil) çıkardığı elmayı krala verir, bunun yarısı krala yarısı kraliçeye aittir ve dokuz ay on günün geçmesiyle haremde ebeveynlerinin gözbebeği, tahtın varisi bir *şehzade* olur (5. Masala bak).

Bir başka padişahın üç oğlu vardır. Bir gün kral hastalanır; doktoru, hocayı çağırırlar ancak durumu iyiye gitmez. Kendi kendine ben artık ölüyorum diye düşünür, oğullarını çağırır ve onlara şöyle söyler: Eğer ölecek olursam, aranızdan kral olacak olan, mezarımda üç gün nöbet tutacak. Bundan birkaç gün sonra ecel vakti gelmiş, ölüm yastığına başını koymuş, onu gömmüşler, mezarını beklemeye büyük oğlu gitmiş. Büyük oğul gece yarısına dek oturmuş, dua etmiş, ama gece yarısı civarında uzaktan bir gürültü işitmiş, ürkmüş, pabucunu almış ve eve kadar hiç durmadan gitmiş; aynı şekilde ortanca oğlan da bunları yaşamış ta ki sıra en küçüklerine gelinceye dek. Hançerini çıkarmış ve mezarlığa gitmiş, o da gürültüyü duymuş, ama öyle bir gürültüymüş ki yer titremiş. Dosdoğru gürültüye giden oğlan ejderhayı öldürmüş, iblislerle savaşmış, kral kızlarını kurtarmış, yerin yedi kat altına inmiş, şaman atıyla yedi kat göğe uçmuş, düşmanlarına ve ağabeylerinin entrikalarına karşı yengi elde etmiş ve sonunda krallık mirasını hak etmiş (2. Masala bak).

Yine bir başka padişahın üç kızı vardır. Bir gün yolculuğa hazırlanan kral kızları çağırır ve onlara en sevdiği atını yedirip içirmelerini sertçe emreder. Kral yola düşer ve kızların en büyük olanı hayvan yemini alıp ahıra gittiğinde at onu yakınına bile sokmaz. Aynı olay ikinci kızın da başına gelir. Ondan sonra en küçük kız gider, atı bir güzel yedirir, içirir ve babaları geri dönünceye dek ona itinayla bakar. Durumu işiten padişah en küçük kızını ata, diğer iki kızını da vezire ve baş şeyhin oğluna verir ve kırk gün kırk gece süren düğün sonrası büyük olanlar saraylara taşınırlar, en küçükleri de ahıra girer. Hayatın beklenmedik tersliklerini yaşayan, lânetlenmiş bir *devin* yanında, kardeşlerinin çirkin davranışlarına maruz kaldığını anlatan at kocanın gece vakti ahıra girip yakışıklı bir delikanlı olduğunu görür kız. Ama bu boşunadır, çünkü onu bir daha görmez. Böylece onun ardından ayağında demir ayakkabı, elinde demir

asa ile o dünyaya gider, az gider uz gider; yolda iblis kadının hizmetine kapılanır, bu cadının kalelerine girer, böylece beyini büyüden kurtarır ve ölene dek birlikte yaşarlar (23. Masala bak).

Fakir bir köylünün yarım akıllı bir oğlu vardır, ama bütün ahmaklığı yanında büyük bir hazineye sahip olur. Bulduğu altını hesap eder, küfeyle ödünç alır. Komşular bunu öğrenirler ve belâyı savuşturur, toprağa gömer ve büyük âleme hareket eder. Hizmetkârlığa kapılanır ve hiçbir şey için bir başkasına öfkelenmemek, varlıklı patronunu, karısıyla, çocuğuyla öldürmemek için ve yine dünyayı baştanbaşa dolaşmaya çıkar, gezer. Nihayet atışıp duran üç kardeşe büyüdü kalpak, pabuç ve kamçıyı bulur. Onları birbirleriyle barıştırmayı ister ve dağın başına yollar, sonra en hızlıca üçü birden olmalı, kalpağı alıp onunla görünmez olur, pabucu ayağına çeker, birine kamçıyla vurur ve işte: hip, hop, nerde istersem orada olayım! (13. ve 20. Masala bak).

Bir başka arkadaşı ve kardeşiyle yola düşer ve yolda en akıllıların aklına yarım akıllı olanları kapıyı acaba kilitlemiş midir yoksa kilitlememiş midir gelir. Çarçabuk onu eve gönderir, bir iş yerine ikisini de yapar; kaynar suyla ölü anasını yıkar, kapıyı omzuna alır ve sadece ağabeyinin yük altında oflayan tuhaf görünüşünü düşünür. Yoldan atlılar gelmektedir, bu iki kardeş ürkerler, bir ağaca tırmanır, atlılar tam da bu ağacın altına geçip dinlenecekleri sırada ansızın sadece Ay, Yargı Günü burada, deli ağaçtan onların üzerine tahta kapıyı düşürür. Atlılar öyle bir koşup kaçmışlar ki belki daha şimdi de koşuyorlardır. En akıllı olanı yarı deli kardeşinin sonlarını getireceğini görür ve ikisi ondan gizlice kaçarlar. Garip deli kendi başına kalır ve gide gide bir gün yolda kendi eşini bulur. *Leblebi* almak için ve rastlantı eseri bir gözünü yol üzerindeki bir kuyuya bırakır ve kuyudan kara bir ruh, bir dudağı yerde bir dudağı gökte bir Arap *perisi* çıkıncaya dek “Yarım leblebim, geri ver yarım leblebim!” diye bağırır. Peri ona yarım leblebi yerine sihirli masacığı verir. Yemek ver masacığım, deyince önünde Padişahların bile görmediği kıymetli yemekler olur; artık yetişir masacığım, deyince de yemek kaybolur. Köylüler bu küçük masayı yürütürler, yine kuyuya gider ve yine “Geri ver yarım leblebimi, geri ver yarım leblebimi” diye bağırır. Peri tekrar karşısına çıkar ve ona bu sefer sola döndürürse gümüş, sağa çevirirse altın saçan sihirli küçük bir maymun verir. Kötü komşular bunu da ondan araklarlar ve yine kuyuya gidip yarım

leblebi için dil döker. Peri ona bir değnek verir, “Vur değneğim!” deyince öyle bir insafsızca kışlarına (kışına kışına, arkalarına) vurup pataklar ki komşuları, sonunda onlardan masacığını, ufak maymunu geri alır. Evlenir ve ola ki hâlâ şimdi de yaşıyordur eğer daha ölmediyse (13. Masala bak).

Günlerden bir gün üç narin ve sevimli kız fakir mutfaklarındadırlar ve bir gün sohbet ederlerken içlerinden biri: “Eğer bir kral oğlu gelse, ona öyle bir çadır yapardım ki içine ordu sığardı”. Ortanca kız ise “Ben ise o kadar yiyecek pişiririm ki ona, memleketinde yemek yemeyen kalmaz.” demiş. “Bu da (-ha) hiçbir şey” der en küçük kız, “Ben de iki altın saçlı çocuk dünyaya getiririm.” Bu konuşmayı kralın oğlu da işitir, üç kızını alıp götürür. Biri çadırı hazır eder, diğeri yemeği pişirir ve üçüncüsü de dokuz ay on gün dolunca öyle güzeller güzeli üç altın saçlı çocuk doğurdu ki gece yarısı bile parlıyorlardı. Kral beyi uzaklara savaşa gidince, kızın iki kıskanç kardeşi küçük altın saçlıları çalarlar onların yerine de üç köpek enciğini koyarlar. Eve dönen kral karısına hiddetlenir ve beline dek toprağa gömdürür. Küçük altın saçlıları yol kenarında fakir bir adam bulur ve evine götürür, onları büyütür ve çocuklar çok çok sıkıntılı olaylar sonrasında babalarını ve günahsız annelerini bulurlar, zalim kardeşler kefaretlerini öderler, onlar da bugüne dek mesut yaşamışlar (29. ve 40. Masallara bak).

Masal âleminin kel çocuğu çoktur. Bir gün biri anasına padişaha gidip küçük kızını ona istemesini buyurur. Kralın sarayına kapıyı açıp titreyerek girer fakir kadın, kel oğluna sultanın küçük kızını istediğini söyler. Seve seve, der padişah, eğer ona dünyanın bütün kuşlarını getirirse. Keloğlan yola düşer ve düşünür düşünür dere tepe düz giderken önüne bir derviş çıkar. Ne düşünürsün sevgili oğlum, diye sorar derviş, Keloğlan ona derdini anlatır. Hiç kafanı yorma buna, der derviş, burada bir selvinin altına gir, dünyanın ne kadar kuşu varsa buraya konmaya gelir, sadece şu sözü de: *Macun* ve böylece ağaca yapışıp kalacak. Oğlan selviyi aramaya gider, üzerine konmuş dünya kadar kuş görür, Macun der ve hepsi oraya yapışır. Keloğlan hepsini bir araya toplar, krala götürür ki kızını alabilirsin. Ama bu sefer de kral kel başında saç büyüsün der. Keloğlan (*Kunos bu şekilde yazıyor) eve gider, düşünür, taşınır, o bu meseleye kafa yorarken kralın küçük kızını vezirin oğluyla nişanlanır. Düğün gününde gizlice saraya girer ve damadı gelinin odasına buyur ettiklerinde, Macun der, her ikisi de yatağa yapışır. Gün doğarken genç çifte giderler ve bakın işte, Macun! Biri ardından

diğeri birbirine yapışır. Padişahın canına tak eder bu mesele, insanları imama gönderir, ama onlar da, Macun! Hepsi birbirine yapışır. Yapacak bir şey yoktur, kralın kendi de imama gider, ona durumu anlatır ve şimdi artık ne yapılmalı, diye sorar. Eğer kızını Keloğlana verirsen her şey düzelir, der imam. Keloğlanı arar bulurlar, kralın kızını ona götürüp verirler, bu sırada saç da çıkar ve padişahın ölümünden sonra fakir oğlanın olur krallık (28. Masala bak).

Bir gün oduncunun biri ormana gider ve ağaçları keserken bir derviş gelir ve ona şöyle der: “Bilir misin ay nedir, yıldız nedir, gün nedir, gece nedir, eğer üç gün sonra bunların cevabını vermezsen hayatının sonu gelecek. Oduncu en büyük kızına, ortanca kızına sorar ona gülerler. En küçük kızına sorar, bu hemen bulur, bu derviş padişahın ta kendisidir, babasına açıklar: Ay kraldır, vezir yıldızdır, dürüst, hayırlı halk gündüzdür, gece kötü halktır. Bu cevap kralın hoşuna gider, akıllı kızı alır, fakir oduncudan ise zengin bir adam olur (10. Masala bak).

Padişahın biri güzel bir terzi kızı sever, ama kız Hristiyandır, dinini terk etmeye yanaşmaz. Kral bir gün terzi kızına *Nariç* şehrine gideceğini haber verir, onunla gitmez mi diye sorar. Kız ona uğurlar olsun diye haber yollar, o da evinde kalır. Ama kral şehirden ayrılırken kızı alır, bir gemi kiralar, kırk kızla birlikte beyaz erkek kıyafetlerine bürünürler ve yola çıkarlar. Gemi *Nariç*'de demirler ve kırk ak çadıra yerleşirler. Kral yabancı tüccarların şehre geldiğini işitir, onları ziyaret eder ve erkek giysili terzi kızıyla tavla oynamaya başlar; kral eğer kız onu yenerse bir hançer vereceği sözünü verir. Eğer kral kazanırsa bir gece için kızı alacaktır. Kral kazanır ve akşam kalkarak kız giysisine giren terzi kız krala gider, sabaha dek orada kalır ama kralın yanında kalbini unuttur. Hançeri de ona armağan eder ve gemiye varıncaya dek üzerinde beyaz giysileriyle kürek çeker ve dokuz ay on gün dolunca bir oğlan çocuğu olur, adı da *Nariç* olur. Çok geçmeden *Turunç* şehrine gelir kral, buraya da demirler. Kız, kırk kız ve kendisi kırk yeşil çadırda otururlar, yine kız kralla tavla oynar ve kız yenilir, yine bir geceyi onunla geçirir ve kral ona bir tespih hediye eder, kız evine döner ve vakti gelince ikinci bir oğul dünyaya getirir, bu da *Turunç* adını alır. Üçüncü kez kral *Lala*'ya varır, burada yine kırk kırmızı esvaplıyla kırmızı çadırlarda kalır. Sonra yine aynısı olur, kız bu sefer kraldan bir yüzük alır ve üçüncü çocuğu da olur, küçük bir kızdır, adı *Lala* olur. Çok zaman geçmeden kral evlenir, terzi kızı da davet eder,

ama kız kendi yerine üç çocuğunu gönderir. Birine hançeri, diğerine tesbihi, kızın eline de yüzüğü verir, onlara bu verdiklerini sarayda bırakmalarını ve insanların onların peşlerinden koşmasını sağlamalarını söyler. Öyle de olur, kralın önünde öyle bir cıngar çıkar ki onları göndermeye koyulurlar. Buna birisi der ki, *Nariç*, ne istiyorsun *Turunç* der diğeri, *Lala* elini göstererek cevap verir, “Bizi kovaladılar terzi anamız, kral babamızın düğününden. Kral bunu işitir ve çocukların ellerinde kendi hediyelerini görür, akli başına gelir ki bunlar onun çocuklarıdır ve üç tüccar da o terzi kızdır. Çocukları alır, onlarla birlikte annelerine gider ve şimdi artık kız da Müslüman olduğuna göre, onu gelin alarak düğün yapar (36. Masala bak).

Fakir bir balıkçı balık tutar, hayatını böyle sürdürürmüş. Bir gün güzel bir balık tutmuş, ama gönlü onu kesip yemeye el vermemiş, suya atmış ve gece-gündüz bununla mutlu olmuş. Bir gün balıkçı işten döndüğü sırada oraya gelen bir balık bir sarsılır ondan güzeller güzeli bir kız olur, sanki ayın on dördü gibidir; evi temizler, süpürür, yemek pişirir ve eve dönen balıkçı bu işe hayretler içinde kalır. İkinci gün, üçüncü gün de aynı şeyler olur ve bir gün delikanlı gözetlerken kızı yakalar ve ben seninim sen benimsin der. Kral güzel balık periyi işitir, oğlanı huzuruna çağırır ve ona kırk gün içinde kendisi için denizin ortasına elmastan bir saray inşa etmesini buyurur. Eğer bunu yapamazsa kırk birinci günü göremeyecektir. Evdeki peri olmasa balıkçı bu dileği asla gerçekleştiremezdi elbette. Saray hazır edilir; kral bu defa da saraya giden cam bir köprü inşa edilmesini ister, köprü de hazır edilir. Ancak kral yumurtadan çıkan bir katır ister, katır yumurtadan sıçrayarak önüne çıkar; bir günlük ama yürümeyi, konuşmayı bilen çocuk ister. Bir günlük bir peri bebek kralın huzuruna gelir ve onu öyle bir öldüresiye döver ki, kral yere yıkılır ve bütün isteklerinden vazgeçer. Böylece balıkçı da gönlünün seçtiğini alabilmiş (17. Masala bak).

Bir başkası da kuşçu imiş ve bir gün ormanda bir kargayı yakalamış. Zavallı hayvan ona kendisini serbest bıraksın diye dil dökmüş, yerine daha güzel bir kuş tutma sözü vermiş. O kadar harikulade güzellikte bir kuş tutmuş ki bakmalara doyum olmamış. Sonra kuşçu bu kuşu krala iyi bir paraya satmış ama başı onunla derde girmiş. Önce bir kuş saraya fil kemiği, sonra da peri kuşların padişahını getirmiş olmalı ki hepsinde de lânetli bir peri hizmetkârı olan karga yardım etmiştir. Sonuncu olarak da peri

kralinki, peri kulu kuşçunun olmuş ve ömürlerini mutlulukla geçirmişler (61. Masala bak).

Bir oduncunun öyle ürkütücü bir karısı varmış ki, beyinin istediği her şeye karşı gelirmiş. Adam bir gün yine odun kesmeye çıkmış, ardından da karısı çıkmış ama nasılsa diklemesine bir kuyuya düşmüş. Adam yine de karısı olduğu için üzülmüş ve aşağıya, kuyuya bir urgan salmış, ama kadının yerine kuyudan bir iblis çıkmış. Kadın da onun ardından çıkıp kaçmış ve oduncu iyi yaptığını işitmiş ve ona bir padişahın küçük kızının içine girdiğini ve ancak oduncunun oraya gelmesiyle terk edebileceğini söylemiş. Öyle de olmuş, dünya âleme ilan edilmiş, kralın kızı çok hasta imiş, kim onu iyi ederse onu kendine eş alacaktı. Oduncumuz orada meydana çıkmış ve bu işi yapmış, kız da krallığın yarısı da onun olmuş. Komşu krallıkların kızlarının illetini iyileştirsinler diye onu çağırmaları da mutluluğuna engel olmamış olacaktı. Ama garip çağrılınca gitmiş ve neredeyse az daha iblisle başı belaya girmiş; eğer kuyudaki karısından korkmazsa, iblis kadını işitince öyle bir kaçmış ki o vakitten beri bir daha ortaya çıkmamış (II. Cilde bak).

Masal dünyasının bundan başka daha birçok ustaları⁰ ve başka fakiri vardır. En çok oduncular, ki bunların kimi kralın kılıcı kapar, kimin parası yoksa ona fazlasını verir, ama sadece kılıç ağzında (kama, bıçak). Bir gün kral çağırınca avlusunda ortaya çıkar ve onu ölüme mahkûm edip kılıçla başını kesip ikiye ayırırlar. Oduncu derhal ağaçtan yontulmuş kendi kılıcıyla kralın karşısında belirir ve âlemin gözü önünde Allah'ın adaletini diler ki, eğer mahkûm suçlu değilse kılıcı tahtaya dönüşsün. Kılıcını çeker, ancak – ağaçtır, ama kral işin esasını bilir, hilebaz oduncuyu himayesine alır ve hemen onu kendine baş kapı ustası tayin eder (8. Masala bak).

Bir gün fakir bir kadın kızına gidip pazardan işkembe alsın, gölde yıkayıp eve getirsin diye bir çift metelik verir. Kız işkembeyi alır ve gölde yıkarken birdenbire oraya konan bir leylek kızın elinden onu kapıverir ve uçup gider. Kız ondan ister: Leylekçik, işkembemi ver de alıp anacığımıza evime götüreyim. Eğer bana arpa getirirsen geri veririm der leylek. Kız tarlaya gider: tarla, bana arpa ver, arpayı leyleğe vereyim, leylek bana işkembeyi versin, alıp eve anneme götüreyim. Tarla eğer Allah'a dua edersen bana yağmur versin diye vereyim der kıza, ama kız daha dua ederken bir adam gelir ve ona buhur olmadan dua edemezsin, dükkâncıya git buhur al. Dükkânci çizme

ister, çizmeceye git, çizmece deri ister, kunduracıya git, kunduracı ham öküz derisi ister, öküze git, öküz saman ister, kâhyaya git, kâhya: bir öpücüğe seve seve verir. Öpücüğü verir, samanı alır, samanı verir, ham deriyi alır, ham deriyi verir, deriyi alır, deriyi verir, çizmeyi alır, çizmeyi verir, buhuru alır, tutuşturur (yakar), Allah'a yakarır, yağmur alır, tarlaya yağmur yağar, arpayı alır, leyleğe verir, işkembeyi geri alır evine götürür, pişirir ve yerler (46. Masala bak).

*

Türk masal dünyasında yeryüzü sakinleri haricinde ruh sakinlerinin de ülkeleri, kralları vardır. İyi ruhlar farklı, kötü ruhlar farklı yaşarlar, birbirleriyle nadiren temas ederler, ancak dünyevî fanilerle temasları daha çoktur. İyi ruhlar insan ırkının himayecileri, kötü ruhlar ise düşmanlarıdır: ama bazen iyi ruhların da ölümlülere zarar verdiği olur, kötünden yana olup derdine yardımcı olur, amacına ulaştırırlar. İyi ruhlar arasında başta periler gelir, içlerinde yarı perilerin, şamanların (büyücü), su atlarının ve büyülenmiş periler ülkesinde bulunan karakterlerin olduğunda bütün bir peri taburuna hükmederler.

Türk peri alayının farklı bir ülkesi, farklı bir hükümdarlığı vardır: *perilerin*. Eğer insan şeklindelirse yeşil kıyafetlerle, peçeyle gezerler; eğer göç yoluna çıktılarsa kuşa, güvercine dönüşürler. Kendilerine bir kral, bir kraliçe seçerler ve küçük gruplara bölünürler; *üçler*, *yediler*, *kırklar* vardır ve ancak kalplerine dünyevî aşk düşünceye dek peri olarak kalabilirler. Krallarını veya kraliçelerini ölümlüler arasından kaçırlar, onlara periliği öğretirler ve ah, o ölümlüye, tavuk sırtında dönen saraylarına kim yaklaştırmaya cüret eder. Eğer peri hallerinden kurtulmak isterlerse, gözüne kestirdiklerine rüyalarında gözükürler, aşk büyüsü yaparlar, sonra o periyi dünyanın öbür ucunda da olsa bulur.

Bir gün *kırklardan* birisi bir kralın oğluna rüyasında gözükür ve sonra aşk kadehini onunla dipler ve ona perilerin hamamında kendini aramasını söyler. Oraya kralın oğlu yerine lalası gider ve kapıdan girdiği gibi görünmez eller tarafından pataklanır ve hamama adım atmasıyla gök gümbürder, kralın oğluna rüyasında gözükür peri ortaya çıkar ve bileziğini hamamın ocak başı kerevetine koyar ve yıkanmaya gider. Lala bileziği alır, yanında eve götürür ve onu aşk ateşiyle yanıp tutuşan kralın oğluna

gösterir. Lala kralın oğluyla birlikte bir gece yine gelir, peri bahçesine girerler ve bir ağacın arkasında gizlenir beklerler. Bu sırada kırk güvercin bahçeye konar, bir sarsılırlar, bir o kadar kıza dönüşürler, hoplayıp zıplarlar, yerlere eğilirler, yer içerler ve sonra peçelerini çıkarıp yıkanmaya giderler. Bunlar yıkanırken kralın oğlu rüyasındaki periyi hemen tanır, lala bu perinin peçesini çalar. Yıkandıktan sonra her biri peçesini alır ve güvercine dönüşerek uçup giderler. Sadece biri kendi peçesini bulamaz ve şüpheye düşüp etrafı arar dururken kralın oğlunu görür, yanına koşup peçesi için yalvarır yakarır. İşte tam bu anda devasa bir kasırga çıkar ve bahçe de, saray da yok olur ve kız oğlana şöyle der: “İşte ben de ölümlü oldum, ama lalan, elbisemi yaktığı için perilerin arasına karıştı.” Kralın oğlu kıızı sarayına götürür, eş alır ve çok zaman geçmeden lalasını da perilerin elinden kurtarır (3. Masala bak).

Kırk periler çoğunlukla çarpışır, *üçler* acılıları görmeye giderler ve tehlikeli anlarda yardımlarına koşarlar. Yatağa düşenlerin deva vericileri, yaralıların iyi edicileri, terk edilmiş fakirlerin taraftarlarıdır.

Fakir bir kadının dokuz ay on günü dolar, ancak ne bir yatacak yatağı vardır ne de ona yardım edecek bir ebesi. Beyi oraya buraya koşar ve bu sırada ebe gelir, mutfağın duvarı birdenbire ikiye ayrılır ve üç peri içeriye girer. Biri başına, diğeri ayağına, üçüncüsü yanına gelip ona yatak yaparlar, iş bilirlilikleriyle kadının ihtiyaçlarını karşılarlar ve küçük bir kız dünyaya gelir. Artık geri gidecekleri sırada perilerin biri şöyle der: “Kızın adı Gülsen olsun, ayağının izinde ot yeşersin!” Bunları der demez üçü de ortadan kaybolurlar. Kız büyümüş ve o kadar güzelmiş ki böylesi dünyada görülmemiş, bir kez ona bakan sonsuza dek kalbini onda unuttur ve ağlayacak olursa gözünden inciler dökülür, gülecek olursa güller açılır, ayağının izinde ot yeşerirmiş. Ama üç periden perilik de miras kaldığından tılsımı küçük bir ceylan olmuş, ceylan yaşadıkça o da yaşayacaktı. Nasıl olmuşsa olmuş, bir gün bir kral oğlu Gülsen’i görmüş, derhal annesini kıızı istemeye göndermiş ve birkaç gün sonra düğüne hazırlanmaya başlamışlar. Kralın avlusunda kötü bir saray hanımı varmış, kral oğlu kendi kızını değil de bu fakir kıızı alacağı için çok kızmış, düğün gününde Gülsen’e tuzlu yiyecekler yedirmiş ve gelin arabasıyla onu götürdüğü sırada kız öyle bir susamış ki, bir başkasından değil bu kadından iki güzel gözünü zorbalıkla akıtmış. Ardından kör Gülsen’i almış yol ortasına bırakmış. Onun güzel giysisini kendi kızına giydirmiş

ve Gülsen'in yerine kral oğluna onu vermiş. Zavallı Gülsen orada, yol kenarında ağlayıp duruyormuş, o kadar çok ağlamış ki gözünden inciler dökülmüş. Sonunda yoluna fakir bir adam çıkmış, onu alıp evine götürmüş ve bir gün bir şeye gülmüş, işte o vakit güller açmış. Uzundur anlatması, bu güllerin yolundan iki gözü de açılmış, saray hanımı da Gülsen'in tılsımı olan küçük ceylanı öldürmüş, ceylanın kalbinin üzerinde küçük bir mercan göz kalmış, yeniden hayata başlamış ve kötüler cezalandırılmış. Sonunda da Gülsen kraliçe olmuş ve gülünce güller açmış, adımının izinde ot yeşermiş (49. Masala bak).

Bir gün bir kral hacıların yoluna düşmüş, panayır hediyesi olarak bir kızı taç, diğeri bilezik, en küçüğü ise sarmaşık yaprağı istemiş. Kral tacı da bileziği de almış, ama hiçbir yerde sarmaşık yaprağını bulamamış. Bir gün karşısına bir Arap çıkmış (belirmiş), periler kralının lalasıymış ve kralının adına şöyle demiş: “Sarmaşık yaprağı sadece benim peri bahçemde vardır. Eğer en küçük kızı kuş tüyüyle kaplanmış bir odaya kapatırsan sana oradan bir yaprak veririm”. Kral bunu yapacağına söz vermiş, sarmaşık yaprağını almış ve eve varır varmaz kızını kuş tüyüyle kaplanmış bir odaya koymuş. Akşam olmuştum, kız da o sırada pencereden dışarı bakıyormuş, birdenbire bir pırr ... Kuş uçarak odaya girmiş, bir sarsılmış ve kızın karşısında dal gibi bir delikanlıya dönüşmüş, derhal birbirlerine aşık olmuşlar. Sabaha dek eğlenmiş, oynaş (y)ıp durmuşlar, sabah olmuş, akşam uçup gitmiş ve eğer ablaları küçük kardeşlerinin odada bir başına ne yaptığını kurcalamasalar dünyanın sonuna dek böyle yaşayıp gidebilirlermiş. Kızın odada olmadığı bir zamanı kollayıp kuş kral oğlunun geldiği zaman içeri uçan kuşu pencereyi kapatarak camdan yaralanmasına sebep olmuşlar. Bunun üzerine kuş öyle bir uçup gitmiş ki daha hiç geri gelmemiş. Kız bir gün beklemiş, iki gün beklemiş, bir hafta, iki hafta beklemiş, delikanlının gelmeyeceğini anlamış. Demir ayakkabısını ayağına geçirmiş, demir esasını eline almış, dünyaya gitmiş. Tam yedi yıllık bir sürgünlük sonrası büyük bir vadiye varmış, bu vadide büyük bir ağaç varmış, ağacın altında dinlenmek için oturmuş. Bir gün ağaca iki kuş konmuş ve biri konuşmaya başlamış: “Eğer bu kız dilimizi anlarsaydı ve biz şimdi birbirimizle kavga etsek, damlayan kanımız bu vadinin toprağına karışsa ve bulamaç yapılırsa bununla kralımızın oğlu iyileştirilirdi”. Kız kuşların dilini biliyormuş, perilerden öğrenmiş. Kuşlar kavga edinceye dek beklemiş, akan kanlarından bulamaç

yapmış ve hiç durmamış, derhal periler kralının oğlunu bulmuş, onun cam yüzünden açılan yaralarını iyileştirmiş, perilerden de kurtarmış ve ebediyete dek birbirlerinin olmuşlar (51. Masala bak).

Bir başka kralın küçük kızı da kader yüzünden analığı tarafından kaçırılmış ve dere tepe giderken üç avcıya rast gelmiş. Bunlar kızı küçük kardeşleri olarak yanlarına almışlar ve artık kendi hallerinde geçinir giderlermiş. Analık kızın hayatta olduğunu öğrenmiş, avcılarının evine gitmiş ve onlar avlanmaya gittiklerinde kıza bir şeyler göstermiş, oyalamış ve zehirli iğneyi başına batırıp ölümüne sebep olmuş. Üç kardeş eve gelmişler, kızın ölüsünü tabuta koymuşlar ve ormanda bir ağaca asmışlar. Bir kralın oğlu ölmüş kızı görmüş, kendine almış, odasına kapatmış ve yüzüne bakmaya kıyamamış. Bir gün savaşa gitmesi gerekmiş ve o gidince prensin nişanlısı gelip odanın kapısını açmış ve kızı görmüş, bakmış bakmış rastgele batırıp vermiş kızın başına zehirli iğneyi, işte o an kuş biçiminde canlanıvermiş kız ve pencereden uçup gitmiş. Prens dönmüş ki kız kaybolmuş, ne yapsın, o da nişanlısı ile evlenmiş. Kısa bir zaman sonra kuş prensin bahçesine gelmiş, bir ağaca konmuş ve bahçivana prensin ne yaptığını sormuş. Ne yapsın, iyidir diye cevaplamış bahçivan. Sağlığı bırakın kalsın, konduğum dal kurusun demiş küçük kuş ve her gün gelip bir başka dala konmuş, bütün ağaçlar birbiri ardına kurumuş. Kral işi anlamış, kuşu yakalatmış, kafese koydurmuş. Karısı da kuşu görür görmez tanımış ve öldürmüştü. Ancak kafasını bükünce küçük kuştan boşanan kandan gül ağacı çıkmış. Ertesi gün saraya hoca kadın gelmiş, kendine çiçek toplamış, kuşun kanından yetişmiş gülden de bir tane koparmış ve eve gidip de suya koyunca hepsi solmuş, bir tek gül solmamış. Güle bakıp koklar dururken birdenbire içinden kuş çıkmış, kadın kuşu tutmuş, onu okşayıp severken kuşun tüyleri arasında parlayan bir şeyi fark etmiş. Tutunca işte bir iğne, çekip almış; şimdi bakın kuştan güzeller güzeli bir kız olmuş. Kız olayı anlatmış, prense haber vermişler, o da aşkı için derhal koşup gelmiş, karısını öldürtmüştü, böylece kırk gün kırk gece düğün yapmışlar (12. Masala bak).

Şimdi bu yarı peri kızları tılsıma sahiptirler, eğer bu yok olursa hayatlarının da sonu gelir. Bazen bilinenin dışında perilerin birer birer afsunlu bir eşya ile kuşlara dönüşebilenler olur, bunlar perilik yapabilirler.

Bir vakit bir kral kızı Yemen prensine sevdalanmış ve onu prene götürsün ve en azından bir an için bile olsa görebilsin diye bir küçük kuş peri istemiş. Kuş bunu yapacağına söz vermiş; onu kısa bir süre için alıp götürmüş; horozlar ötmeden geri dönüyorlarmış. Yine bir akşam kuş kızı almış ve uça uça işte altın dağlar, işte gümüş dağlar, orada Yemen kralının sarayı önündelermiş. Kız prensin odasına girmiş, prens yatağının başında altın şamdan, ayakucunda gümüş şamdan, yatağının önünde bir şerbet, öyle uyuyormuş. Şamdanları almış yerlerini değiştirmiş, şerbeti de içip bitirmiş, prensi öpmüş, aceleyle çıkmış kuşun sırtına binmiş, işte burada gümüş dağlar, işte burada altın dağlar, vaktinde eve varmışlar. Prens uyanmış, boşuna arayıp durmuş kim içmiş şerbetini, kim şamdanların yerlerini değiştirmiş diye; kimse görmemiş kimse bilmiyormuş. Ertesi günün gece yarısında da aynı şey olmuş. Üçüncü gün de kız kuşa onu bir daha alıp götürsün diye yalvarmış; peki o zaman, işte gümüş dağlar, işte altın dağlar, kız prensin odasında imiş. Ancak bu defa prens uyurmuş gibi yapmış ve gece yarısı yatağının önüne gelen kızı görmüş, şerbetini içmiş, şamdanların yerlerini değiştirmiş ve tam onu öpecekken prens yatağından fırlayıp kızın beline sarılmış ve kız ona boşuna yalvarıp dil dökmüş, onu bırakmamış. Sonunda büyük zorluk çıkmış ki kuş kızın geri dönmesini boşa bekleyip durmuş; burada gümüş dağlar, burada altın dağlar, burada... Horoz birdenbire ötmüş, peri kuş kaybolup gitmiş, kız ise dağların ortasında kalmış. Birbirlerini nasıl arasalar da yeniden buluşabilselermiş, o zaman anlatacakları çok şey olurmuş, bundan bu kadarı yeter, sonunda yine sadece birbirlerinin olmuşlar (33. Masala bak).

Peri bahçesi güzel yemişleriyle, gülen gülleriyle, gülen ve ağlayan elmalarıyla, konuşan portakallarıyla çok önemlidir. Onları bekleyen aslan, ejderha ve şeytanî canavarlara rağmen peri kızları oradan kurtuluşlarını beklerler.

Bir vakit güzel sarayında prensin biri oturmuş, yağlı-ballı ırmağın akışını seyrediyormuş. O sırada yaşlı bir kadın gelip de içine testisini daldırıp da yağ-bal almak isteyince prens bir taş almış ve onunla yaşlı kadının testisini kırmış. Kadın hiçbir şey söylememiş ve ertesi gün yine gelmiş, prens yine testisini kırmış. Üçüncü gün de böyle yapmış, ama kadının artık tahammülü kalmamış ve prensin sevdalanması için Allah'tan *üç portakal* dilemiş. Öyle de olmuş; o andan itibaren aşkın ateşi prensin kalbini sarmış, dünyanın öbür ucunda bile olsalar üç portakalı arayıp bulmaya yollara

düşmüş. Koca dünyaya varmış; bir iblis kadın diğerine göndermiş, ta ki sonunda onu büyük bir bahçeye, perilerin bahçesine götürmüşler. Orada büyük bir havuzda üç portakal yüzerlermiş, iblislerin yardımıyla yanlarına varmış, dönünce birini kesmiş ki ne görsün, içinden bir kız çıkmış, su diye bağırması ve ardından ölüp yere yığılmış. İkincisini de kesmiş ama orada su yokmuş, o da ölmüş. Ama içlerinde en güzel olan üçüncü portakal suyu almış ve hayatta kalmış. Prens mutluluğu da onunlaymış. Şehirlerine yaklaştıklarında oğlan kıza o şehre gidip elbise, araba alıp getirinceye dek bir ağaca tırmanmasını söylemiş, çünkü kız anadan doğma çıplak imiş. Oğlanın gelmesini beklerken bir Arap hizmetkâr kız gelip kızı kandırmış ve ağaçtan indirmiş; kızın başına bir iğne batırmasıyla kuş olup uçmuş gitmiş. Arap kız ağaca çıkıp kızın yerine oturmuş. Ancak prens kara kızı görünce donup kalmış; gün ışığından karardım zamanla ağarırım demiş kız. Ne yapsın garip başı, alıp götürmüş kızı saraya, kendine eş almış ve bu sırada ağarırım diye beklerken kuş da bahçede gözükmüş. Tuttukları gibi öldürmüşler, sonunda gerçek apaçık ortaya çıkmış, turunç-kız ortaya çıkıvermiş, Arap kız da getirip çıkarmışlar, ona sormuşlar: Kırk sopa mı, kırk at mı, hangisini seçiyorsun? Kırk atı istemiş Arap, kırk atın kuyruğuna bağlamışlar, rüzgâra salıvermişler ve karanın her bir toz taneciği başka başka dağlarda kalmış (24. Masala bak).

Aynı şekilde bir başka prens de *gülen ve ağlayan elmalara* sevdalanmış. Bu da perilerin hâkimiyetinde imiş, ama ne var ki kralın küçük kızı onların hamisi imiş, onun odasındaki rafta dururlarmış. Uzun olur anlatması bu hikâyeyi; saraya varmış, gece yarısı dolaylarında odaya girmiş, yatağında yatan peri küçük hanımı görmüş, rafta da iki elmayı ve yanlarına uzanınca biri gülmeye öteki de ağlamaya başlamış. Prens ürkmüş, dışarıya kaçmış, kız da elmaların gürültüsüne uyanmış, kalkmış, bir oraya bir buraya gidip gelmiş ve elmaları onu uykusundan uyandırdıkları için azarlamış. Ertesi günün gecesini oğlan yine içeri girmiş ve elmaları almayı denemiş, biri ağlamış, biri gülmüş, oğlan yine dışarı koşmuş, kız uyanmış ve yine hiçbir şey bulamamış, elmalara da iyice kızmış, her birine tek tek vurmuş. Üçüncü gün oğlan yine gelmiş, elmalara uzanmış, heyhat hiç ağlamamışlar da gülmemişler de, şimdi artık öfkelenmişler kralın küçük kızına. Tabii ertesi gün gel gör ki nerede elmalar, nerede elmalar, dünyaya rahat

yok bana o prensi bulup getirinceye dek ve daha iyisi kendi de ona varmış ki ikisi de ağlayan ve gülen elmaların keyfini çıkarmışlar (9. Masala bak).

Kudretli bir padişah Dilalem'in bahçesindeki *üzüm salkımını* alsın getirsin diye prensi yollamış. Prens devlerin yardımıyla Dilalem'in bahçesine gelmiş, içi her türlü kara kurbağası gibi kurtçuklarla dolu bir kaynaktan bolca içmiş ve bir-iki sözle üzüm salkımını ele geçirmiş. Evine götürmüş, kralın kalesine çıkartmış ve işte, öyle güzel bir sesle çınlamış ki sesi, onu duyan kimse ömrü boyunca başka bir ses duymak istemezmiş. Ancak sarayda prensin düşmanları varmış ve rahat durmamış, prensin beraberinde peri Dilalem'i de getirdiğini krala anlatmışlar. Oğlan yine yollara düşmüş, devlerin yanına varmış, onlara derdini anlatmış ve kendisine yardımcı olmalarını istemiş. Devlerden en küçük olanı çareyi bildiğini söylemiş; Dilalem kırk gün durmadan uyur, şimdi tam yedinci günüdür, eğer cesaretin varsa orada şamdanların yerlerini değiştir ve bir ayağın eşiğın içinde, diğer ayağın eşiğın dışında avazın çıktığı kadar üç kere bağır, belki amacına ulaşırsın demiş. Oğlan saraya gitmiş, oradan odaya varmış, bir bağırmış, kız duymamış ve işte oğlan dizine dek taş olmuş, ikinci bir defa bağırmış, kız yine duymamış ve çocuk göbeğine dek taş olmuş, üçüncü kez bağırmış, kız yine buna aymamış oğlan tamamen taşa dönüşmüş. Kırk gün sonra Dilalem uyanmış, taşa dönüşmüş olan prensi görmüş, ona acımış, üzerine su dökmüş, bunun üzerine çocuk canlanmış ve ona mukadderatını anlatmış, birbirlerini sevmişler, birlikte kralın yanına gitmişler ve suçluları cezalandırmışlar, onlar da birbirlerinin olmuşlar (40. Masala bak).

Birlikte geçinip giden iki kardeş varmış, kızın saçı altınmış, oğlanın da alnında yıldız parlarmış. Yaşlı bir cadı onlara düşmanlığa yeminliymiş ve özellikle oğlanın ayağını bağlayabilmek için kıza sözünü dinletmiş ve kardeşiyle Cengicâne'nin bahçesinin *konuşan ve dans eden leyleklerini* görmeye getirmeye ikna etmiş. Dere tepe düz gider iken sağır bir deve rast gelmiş, dev bu zavallı çocuğa inayet etmiş ve yolu göstermiş. Almış eline seyyah esasını, nihayet iki büyük kapıyı bulmuş; biri açık öteki kapalı imiş. Açık kapıyı kapatmış, kapalı olanı açmış ve içeriye adım atınca bir başka kapıyı görmüş. Kapının önünde bir aslan ve bir koyun, aslanın önünde ot, koyunun önünde et varmış, almış eti aslanın önüne, otu koyunun önüne koymuş, bu kapıdan da içeri girmiş, ancak bir üçüncüsü daha varmış. Bunun önünde de iki ocak varmış, birinde

ateş yanıyormuş, diğeri ise küllenmişmiş. Yanan ateşi söndürmüş, uyuyan ateşi de yakmış ve böylece kapıdan bir bahçeye girmiş ve daha birkaç dalı kopartır kopartmaz Cengicâne üç kez bağırmış. Oğlan sanki hiç duymamış, dosdoğru dışarıya çıkmış ve ocak olan kapıya varır varmaz peri bağırmış: Yanan ocağı tut! Ben tutmam diye cevaplamış, bu çoktan beridir söndürülmüş. Yanan ocağı tutmayı istememiş, aslanı ve koyunu da, kilitli kapıyı açmış ve çocuk böylece kız kardeşinin sevincine, cadının da hiddetten köpürmesine dertsiz tasasız evine dönmüş. Yine kızın başında konuşur dururmuş; peri Cengicâne'yi kardeşine getirtsin diye. Oğlan sağır deve gitmiş, dev yine ona yol göstermiş, buradan üç kapıyı geçince bahçeye gir ve avazı çıktığı kadar bir iki defa Cengicâne bağırmış; hiçbir şey duymamış, üçüncü kez bağırdığında hızla bir rüzgâr geçip gitmiş, yardım et bana Yaradanım, rüzgârı tut ve işte güzel peri Cengicâne önündeymiş (karşısında), altın saçı hâlâ rüzgârın elindeymiş. İki altın saçlı birbirlerine âşık olmuşlar, peri parmağından yüzüğü çekip çıkarmış, yalamış, işte burada canavar ağızlı bir Arap önlerinde bitmiş ve ne buyurursunuz sevgili sahibim demiş, kalplerinin bütün dilekleri gerçekleşmiş (29. Masala bak).

*

Periler âleminin pek çok hısım akrabası vardır; perilerin hâkimiyetinde olan afsunlu hayvanların sayısı da çok fazladır. Her birinin tılsımı vardır, hepsi dünyadaki ölümlülerin zararına yardım için şekil değiştirebilir. Perilerin kölesi bir dudağı göğe bir dudağı yere varan Araplar, aynı zamanda haremelerinin bekçisi, bir afsunlu sözle veyahut afsunlu eşyanın temasıyla ortaya çıkar ve ister peri olsun ister olmasın sahibinin bütün dileklerini yerine getirir.

Türk masallarının taltoşu² başka insanlara ait olan hayvanlardır: *Kamer-Tay* (Ay-at) ve *Aygır* (Su-Tay). İçecekleri gül suyudur, badem ise yemleri, havada uçarlar ve koşmaları öyle hızlıdır ki yel peşlerinden yetişemez. Ahırda kötü, cılız beygirlerdir, ancak eğer sahipleri isterse altın tüylü küheylanlara dönüşürler ve gözünü yumup açınca dek sahipleri nereye buyurursa oraya götürürler. *Kamer-tay* afsunlu elmadan

² Taltos: Macarların kadim inanışında şaman. Masallarda geçen mucizevi at, kahramanın akıllı, konuşan, yaşatan, kurtaran, yeniden canlandıran atı.

gelmiştir, onu çocuksuz krala veren ise peri-derviştir. Karısı elmadan çocuğu alır, kabuğundan da at taltoşu.

Kamer-at kralın küçük kızını düşmanı devin boğazına götürür ve yakınına geldikleri zaman ona dokunur, kıza şöyle der taltoş: gözünü kapa, çabuk başla. Kız gözlerini kapatır, taltoş eli çabukluğa başlar, onunla göğe uçar ve düşmanın karşısına, bir denizin ortasındaki adaya götürür. Nasıl olduysa yine kötü ruhun etkisine girer ve kız böylece kolayca kurtulmasın diye onu 100 kiloluk bir demir zincir bağlar. Ejderha onu eline geçmeye yakinken: Acele et Kamer-tayım yoksa öleceğim diye bağırır kız. Uzaktaki yerinde bunu duyan taltoş at bir sarsılır ve demiri koparıp ikiye ayırmayı başaramaz. Ejderha daha da yakınlaşır, kız biraz kuşkuyla taltoş atına bağırır, at daha fazla sarsılır (sallanır) ama yine demiri ikiye ayıramaz. Ejderha artık kızın tam da dibindedir, kız son bir defa bağırır ve at bütün gücünü toplar, 100 kiloluk demir zinciri ikiye parçalar ve orada, kızın yanında biter, aldığı gibi onunla yeryüzüne, denizin ötesine uçar gider. Taltoş at ölüm saatinin yaklaştığını hissedince kıza şöyle der: Korkma, buraya kimseler gelemmez, burası benim diyarım. Eğer ölürsem, başımı toprağa göm, karnımı yar ve bağırsağımın bir ucunu bir kulağıma bağla, diğer ucuyla da bu dağın etrafını dolaş, ondan sonra diğer kulağıma bağla ve midemin içine yat. Taltoş at çökünce kız ondan işittiğini yapar, midesine de girer yatar ve uyanınca ne görsün: eşi benzeri görülmemiş çok güzel bir saray. Yatağından kalkar, cariyeler gelir, su getirirler, yıkarlar, altın ve gümüş giysiler giydirebilirler, altın tabaklarda yemekler getirirler, akşam olunca yine soyarlar, yatırır. Yıllar geçip de, uzun süre böyle gizli sürgün hayatı sürdükten sonra onu bir prens bulur, saraydan alır götürür ve taltoş atın diyarını terkettiklerinde kız geriye döner bakar, sarayın yerinde rüzgâr uğuldamaktadır, yeniden dağ olarak karşısındadır (18. Masala bak).

Deniz taltoşunun adı *Aygırdır*, su onun evidir, denizden çıkar ve denize döner. Tıpkı periler gibi onlar da kırktır, kaynak suyundan içmek için geceleyin denizden çıkarlar ve eğer birisi taltoş at su içerken ayağına nal vurursa, eğerler ve üzerine atlarsa üzerine oturana “Bana buyruğun nedir sevgili sahibim?” ve nereye emrederse gider. Bazen iblis, Rüzgâr-Dev ebeveynidir, ancak eğer insanların hizmetine girerse, onu doğuran anaya karşı da onları korur ve sahibini yara bere almadan sağ salim amacına ulaştırır.

Periler âleminin önde gelenlerinden biri bazen kuşların bazen de bütün perilerin kralı olan Zümrüdü Anka, zümrüt tüylü kuştur. Kralın küçük kızını eş alır, ruhunun tüm kudreti fazla olsa da, en çok büyüdü nesnelere o sahiptir ve eğer başka bir etkili-ruh yoksa gizlenen prensi o amacına eriştirir. Bazen yetmiş yedi memleket ötesindeki ışıklı sarayında bazen de girişi kuyunun dibinde olan yedi kat toprağın altındaki sarayında oturur.

Bir gün bir prens ejderhanın pençelerinin arasından kralın kızını kurtarmış ve kurtardığı kızlarla kuyunun dibinde bulunan iblisin sarayından çıkmak istediğinde kuyunun başında bekleyen kardeşleri kızları birer birer yukarı çekerler ancak kardeşlerini orada bırakırlar. Kızlardan en küçük olanı kuyudayken “Bu yoldan gidin ve dikkat edin, kuyunun dibinde iki koyun ortaya çıkacak, biri ak diğeri kara, eğer ak koyuna tutunursan yeryüzüne getirir, oysa eğer karaya tutunursan seni yerin yedi kat altına çeker. Nasıl olduysa ak koyun yerine kara koyunu bulan prens onu tutunca kendisini bir anda yerin yedi kat dibinde bulur. Garip başını zorla kaldırır, uzakta bir şehir görür ve az gider uz gider, bir ağaçta küçük yavru kuşlar olduğunu görür ve tam da o sırada kuşların yanına düşmanca niyetleri olan bir yılan tırmanmaktadır. Prens hançerini kaptığı gibi yılanı öldürür ve böylece yılan ağacın altına devrilip, uykuya dalar. Çok vakit geçmez, yavru kuşların annesi Zümrüdü Anka gelir ve uyuyan prensi fark edince onun her yıl yavrularını yok eden düşmanı olduğunu zanneder, onu öldürecekken yavruları ötüşür prensin canına kast etmemesini onları düşmanları olan yilandan kurtardığını anlatırlar. Bunu işiten Anka kuşu, üzerine güneş vurmasını diye kanatlarını uyuyan oğlanın üzerine doğru açar ve uykusundan uyanınca prene yaptığı bu iyi iş için ona iyilik yapmak istediğini söyler, kendisinden ne dilediğini sorar. Delikanlı kuşa yeryüzüne çıkmak istediğini söyler. Bunun üzerine Anka ona kırk koyun öldürtür, büyük bir kırbayı (=ağzı dar altı geniş su kabı, eskiden sakalar atlara yükleyip su taşımakta kullanırlardı) suyla doldurtur ve ona eti ve kırbayı bir heybeye yükleyip sırtına koymasını ve üstüne çıkıp oturmasını söylemiş. Eğer gik dersem et ver, gak dersem su ver, öyle de yapmış oğlan, kuşun sırtındaki heybeden kuş eğer gik derse ona et verir, gak derse ona su içirir. Yerin bir katından diğerkatına uçarlar, altın dağların, gümüş dağların ardına varırlar ve yukarıya, yeryüzüne varmaya az kalmışken kuş gik dediğinde et bitmiş. Çocuk hançerini alır, kendi budundan bir parça keser ve

kuşun ağzına tıkar; ancak kuş bunun insan eti olduğunu anlar ve yemez, ağzında tutar. Yeryüzüne vardıklarında kuş, çocuğun ayağa kalkamadığını görünce ağzından eti çıkarır, sanki hiç kesilmemiş gibi yerine koyar. – Prens başına işkembe koyar, keloğlanı giydirir, bir ustanın yanına yanaşmalığa kapılanır, Anka afsunlu eşya ile ilk gün gümüş, ikinci gün altın, üçüncü gün elmas giysili elmas takımlı atla savaşmaya gider, ta ki yüreğinin bütün dileklerini gerçekleştene dek düşmanlarını yener (7. Masala bak).

Bir vakitler Anka bir başka prensin kız kardeşini ister ve buna karşılık iki daha büyük prensi kurtarır, en küçüklerini de alır. Çünkü babaları ölüm saatinde, ilk dünürü kim gelirse kız ona vermelerini vasiyet eder. Gizlenen üç prens onu az zaman bekletse de iki büyük olanın başını alır, hemen yere yıkılırlar, en küçükleri de devin pençelerinden küçük kızını kurtarmak için her ne pahasına olursa olsun kurtarmayı ister. Ancak bahtsızlığından kendini devin pençeleri arasında bulur, iblisin doğurduğu tutar onu, kafasını kemiğini kırar, kolunu budunu ufalayır. Nasıl olduysa kuşların kralı Zümrüdü Anka oğlanın kemiklerini bulur, toplayıp sarayına götürür. Dünyada ne kadar kuş varsa hepsini huzuruna çağırır, tebaasına cennet bahçesine nasıl gidileceğini sorar. Biri öne çıkar, orada sadece yaşlı baykuş gezebilir, o da hasta yatıyor, şimdi hiç gidemez. Kral, oraya bir bağla gidin ve sırtında buraya getirsin diye emreder. Yaşlı baykuş babayı getirirler, kral ona cennet bahçesinin nerede olduğunu sorar. Ah evlâdım der baykuş, yüz on iki yaşımdayken bir kez oraya gitmiştim, o zamandan beri hiç, eğer öyleyse der Anka, bir kez daha git, oradan bir şişe hayat suyu getir. Yaşlı baykuş boşuna imtina etmiş, böyle de hiç gücü yokmuş, öyle de hiç gücü yokmuş. Genç bir kuşu sırtına oturtmuş ve az zaman bekletip onu cennet suyuna getirir. Anka çocuğun kemiklerini alır, yere koyar, kolunu, uyluğunu ve her bir tanesini gereken yere koyup yerleştirir ve ona cennet suyundan sürer sürmez oğlan sanki sadece bir rüyadan uyanmış gibi kalkar. Sonunda da Zümrüdü Anka sultanın küçük kızını kazanır (2. Masala bak).

Periler diyarının gerçek ve kısmen yalnız küçük kralları, kısmen perilerin hizmetinde bulunan büyük kudrete sahip hayvanlar, yılanlar, balıklar, horozlar, tavşanlardır. Kimisi, özellikle kralı, insan şekline de girebilir, bir ölümlüyle evlenebilir; kimisi de küçük hayvanlara merhamet eder, ama yardımına koşanı da ödüllendirirler.

Bir fakir süpürgecinin fakirliği çokmuş, bu da yetmezmiş gibi üç tane de kızı varmış. Bir gün süpürgelerini pazara götürmüş ve yorulunca of diye bağırması, işte o vakit karşısında bir Arap belirmiş ve ona niye çağırdığını sormuş. Arap perinin adı Of'muş, yılan kralın oğlunun lalasıymış, dedikten sonra fakir adama bir avuç altın verir, ancak buna karşılık adamın bir kızını ister. Ertesi gün süpürgeci en büyük kızını Of'a getirip teslim etmiş, bu da kızı yılan prensin sarayına götürmüş ve yatmadan önce bir maşrapa dolusu şerbet ikram etmiş. Kız içmemiş ve prens yanına geldiğinde kızın şerbeti içmediğini görmüş, babasına geri götürülmesini istemiş. Ertesi gün Arap ortanca kızı getirmiş, ona da aynısı olmuş. Üçüncü gün en küçük kız saraya gelmiş, o şerbeti içmiş ve geceleri kralın oğluyla, gündüzleri de bir başına burada kalmış. Kırk gün böyle geçmiş, prens gece gelmiş sabah gitmiş ve bir gün orada, yastığının altında kırk anahtar unutmuş. Kız bunları almış, her biriyle bir kapıyı açmış, kırkıncı kapı onu bir merdivene götürmüş, merdiven büyük bir bahçeye, bahçede prens bir kızla yatıyormuş. Bu kız periler padişahının kızı imiş. Kız onların üzerine bir şal fırlatmış ve derhal tekrardan kırk odayı geçip saraya dönmüş ve prensin yanındaki peri uyanınca bahçede gezen bir insanoğlu görmüş, sonunda yılan kralın oğlu aşkını ebediyen orada bırakmış. Akşam prens yine gelmiş, ama süpürgeci kız bu sefer şerbetten içmemiş ve prens uyuyunca kalkmış, bir de ne görsün prensin göbeği nahiyesinde bir kilit varmış. Açmış; işte bir kapı, içeri adımını atmış: işte büyük bir pazar, pazara girmiş: her yerde güzel dikişler yapan şilte ustaları, hamarat hamarat çalışıyorlar. Kız birine ne ile uğraştıklarını sormuş. Yılan kralının oğlu dünyevî ebeveynini severmiş diye cevap verir bir adam, ama çok geçmeden hasta düşecek, bunun için döşek hastalarına eşyalar hazırlanıyor. Kız bundan sonra geri döner, ama prens uyanınca kilidin açık olduğunu görmüş, kızı içinden çıkarıp kovalamış. – Kız az gitmiş uz gitmiş, yılan kralın oğlunun kardeşinin sarayına, o içindeyken hasta olmuş, yatağa düşmüş ve oğlunun göbek nahiyesindeki kilidi görmüşler, o zaman onun kardeşlerinin çocuğu olduğunu anlamışlar. Bu sırada yılan kralın oğlu da gücendirdiği kızı aramaya çıkmış ve o da kardeşinin sarayına varmış. İçeri girerken yılan giysisini çıkarmış, kız bunu tutup derhal yakmış ve böylece yılan kralın oğlu ölümlü olmuş, kızı kendine eş almış ve onunla birlikte mutlu mesut yaşamış (37. Masala bak).

Bir defasında bir kralın oğlu rüyasında Dünya Güzeli'ni görmüş, bunun üzerine onu bulmak için yola düşmüş. Gemiye binmiş ve bir fırtına çıkıp da gemiyi kıyıya vurunca gemiden inip denizin kıyısına gitmiş, bakın orada garip bir balıkçık ona Allah'ı varsa kendisini denize fırlatıp atsin diye yalvarmış. Balıkçığa merhamet etmiş ve onu denize atarken küçük balık ona bir vakit işine yararsa diye üç balık pulu vermiş. Yeniden gemiye binmiş, tekrar bir fırtına onu kıyıya sürüklemiş ve kıyıda gezinip dururken, düğün yapan arkadaşlarına yetişemeyen bir topal küçük karınca ondan yardım istemiş. Çocuk onu diğerlerinin yanına götürmüş, küçük karınca bir gün gelir de işine yararsa diye ona kanadından bir parça vermiş. Yine gemiye binmiş ve fırtına onu tekrar kıyıya kovaladığında elmas Anka'nın oğullarını yılandan kurtarmış, bunun karşılığı olarak da ondan üç tüyü hediye olarak almış. Yeniden yola düşmüş, Dünya güzelinin şehrine varmış, dosdoğru kralın huzuruna çıkmış ve kızını kendine eş istemiş. Kral "eğer dileğimi yerine getirirsen seve seve veririm" demiş, "kızımı karşısına getirsinler, şartını sana söylesin". İşte bu yüzüğü demiş, Dünya Güzeli, denize atıyorum, eğer üç gün içinde getirirsen senin olacağım. Oğlan düşünceye dalmış, aklına üç balık pulu gelmiş ve onu yakmasıyla "Ne emredersin prens?" diyen küçük balık karşısında bitmiş. Balık yüzüğü aramış, ilk kez bulamamış, ikinci kez bulamamış, üçüncü defa büyük bir balıkla gelmiş, onu yarıncı işte içinde yüzük. Dünya Güzeli prene bakmış ama benim bir ikinci şartım daha var demiş. Kumullarla ve küfeyle dolu bir mağara var, bunları ayrı ayrı yerleştirmelisin. Çocuk karınca kanadını yakmış, işte ne kadar karınca varsa yeryüzünde, hepsi mağaradaymış. Bir gün içinde bu işi bitirmişler. Peki, bir şartım daha var demiş Dünya Güzeli ve bir köle kızı çağırılmış, başını ikiye kesmiş ve oğlana şöyle demiş: Cennet suyundan getirirsen ve onunla bu kızı canlandırırırsan ben senin olacağım sen de benim. Çocuğun bunun için sadece zümrüt Anka'dan almış olduğu üç tüy yakması gerekmiş ve kırk gün kırk gece süren düğün sonrası Dünya Güzeli'yle sarayına dönmüş (39. Masala bak).

Kel oğlan bir gün yola düşmüş ve az gitmiş uz gitmiş, birbiriyle savaşıyor bir yılan ve file rast gelmiş. Yılan da fil de ondan yardım istemiş; oğlan yılanı yardım etmiş ve iyilik yap iyilik bul kafasında yılanı da alıp beraberinde götürmüş. Az gitmiş uz gitmişler, kahve içerler ve çubuk tütürmüşler, ardından büyük bir kaynağa varmışlar ve yılan henüz içine atlamış, işte korkunç bir gök savaşı, yeryüzü hareketi, gök

ayrılması, gök gürlemesi ki daha böylesi görülmemiş. Bunlardan sonra birdenbire kaynaktan genç bir delikanlı çıkmış karşılına ve Keloğlana şöyle demiş: Yılan idim kişi oldum, şimdi anama, Dev kadına gidelim ve eğer bunun için sana bir şey ikram ederse onu alma, sadece kirişte bulunan ayna parçasını iste. Kadın bunu ona seve seve vermemiş ama oğlu artık özgürmüş, ona istediğini vermesi gerekirmiş. – Oğlan yeniden yola düşmüş, ayna parçasını çevirmiş çevirmiş, içine bakmaya çalışmış, işte orada koca ağızlı bir Arap. Ne buyurursun sevgili sahibim yiyecek, içecek, saray, ne emredersin? Kralın küçük kızının sarayına. Çocuk dünyadan gitmeyi hiç istememiş olmalıydı, eğer güzel bir günde ayna parçasını çalan cadı olmasaydı, sarayı, kadını, her şeyi vardı. O da yegâne kedicigiyle yola düşmüş, ayna hırsızını tesadüfen bulmuş ve mademki fareler ülkesinde kedisi çok zarar vermiş, bir gün karşılına farelerin kralı çıkmış, serflerini rahat bırakmış, ayna parçasını yeniden çaldırmış. Topal bir farenin kuyruğu cadıyı uykusunda hapsirtmiş, bir başka fare de bu sırada aynayı yastığının altından aşırılmış, aynayla Keloğlana koşmuşlar, yine “Ne buyurursun sevgili sahibim, onun olmuş bütün dünya (63. Masala bak).

İhtiyaç anında ortaya çıkan yeşil sarıklı, yeşil çarıklı, aksakallı dervişle, pîrle ve cinle iyi ruhlar listesini tamamlıyoruz. *Cinler* ya yeryüzünde dolaşırlar ya da gökte uçarlar, mezarlıklarda ve ocakların yakınında bulunurlar, ateşten zuhur ederler, tükenmiş ateşten, yıldızlardandırlar. Ölümlü kapıp kaldırırlar, onunla uçarlar, uzak memleketlere götürürler, tekrar geri getirirler ve korumalarına aldıklarını iyi nasihatlerle ve göz alabildiğine çöreklerle getirirler. Muhtelif biçimlere bürünebilirler, canavarlara da dönüşebilirler ve kötülerini ürkütürler, cezalandırırlar, iyileri ödüllendirirler. – Çok kocamış pîr daha çok rüyada görünür, iyi nasihatler dağıtır, kahramana kötü ruhlarla olan mücadelesinde yardımcı olur ve büyü ilimlerinin ustasıdır. Öğrencileri (müritleri) uzak yerlerden uçup gelen güvercin kılığındaki çoğunluk küçük sultan kızları olur; büyücülüğü ondan öğrenirler ve aralarında yaptığı yarışlar sonunda birine el verir, el verdiği kimse pîrin bulunduğu yeri ve adını bilir (34. Masala bak). *Derviş* de rüyada görünür, prensi sultan-kızıyla, sultan-kızını prensle aşka düşürür, eğer başları dertte ise afsunlu asası ile afsunlu iğnesiyle kötü ruhlara karşı kazanmalarına yardımcı olur. Büyülü elma sayesinde çocuksuz kraliçenin

rahmine düşen çocuğu o verir, çocuğa adını verir ve onu ölünceye dek himaye eder. O Türk masal âleminin en ürkütücü ve en saygıdeğer yaşlısıdır.

Fakir bir oğlan bir gün gemisiyle yola düşer, kararsızca denizde para ararken karşısına bir derviş çıkar ve ona karanlıklar ülkesine buğday götürmesini söyler. Oğlan gemisini buğdayla yükleyip ve yeniden yola düştüğünde yeniden derviş gelip ona karanlıklar ülkesine giden yolu gösterir. Şehre varır ve şehir sakinleri gemiyle buğday geldiğini öğrenir öğrenmez birçok çuvalla gelirler ve aldıkları buğdaya karşılık bir o kadar para verirler. Bu şehrin devleri varmış, kraliçelerine bir ölümlüyü kaçırmışlar ve gemici çocukla birbirlerini görür görmez sevdalanmışlar ve gemiyle kaçmışlar. Ertesi günü devler kraliçelerinin kaybolduğunu görmüşler, peşine bir cadıyı yollamışlar, kız yeniden devlerin yanına dönmüş. Bir yandan kız, bir yandan oğlan hâlâ birbirlerinin gözünde tütüyorlarmış ve neredeyse bir arada olacaklarmış, işte orada derviş oğlanı korkma, kızı getireceğim diyerek teselli ediyormuş ve ona olur da bir vakit başı derde düşerse diye bir saç telini vermiş, saçını yakıp dertten kurtulacağını söylemiş. Bir başka anda da derviş kızın yanında imiş: yum gözünü demiş, onunla uçmuş; aç gözünü, kız oğlanın gemisindeymiş. Dosdoğru evlerine gidiyorlarmış, ama işte yine karşılarında cadı varmış; kızı alıp geri götürmüş; oğlan saçı alıp yakmış, öyle bir pus kaplamış ki gemiyi, cadı hiçbir şeyi göremez olmuş, oradan ayrılmaya mecbur olmuş ve devlere onlardan daha devasa olanların iki aşığı himaye ettikleri haberini vermiş. Kızla oğlan sonsuza dek birbirlerinin olmuşlar (70. Masala bak).

*

Türk masal âleminin kötü ruhlarının dünyanın en uzaktaki ucunda bulunan yurduna, karanlığa geçelim. Periler insanlardan uzak değıllerdir, kuytu koruluklarda, ırmakların suladığı ormanlarda bulunurlar, kötü ruhlar ise koca dünyadan uzakta, dağların, vadilerin ötesinde, yol kenarındaki kuyularda, ücra mağaralarda, yeraltındaki saraylarda bulunurlar. Masal kahramanının yolu genellikle onların yanlarına düşer, hâkimiyeti ellerine geçirip peri kızlarını kurtarırlar ve ekseriya iblis ana kendi iblis cinsine karşı sürgündeki kahramanları zafere eriştirir.

Önce *dev* soyunu, insanlarla ve bazen merhametli iblis topluluğu ortasında dünyaca ünlü masal kahramanlarının dışarıda durması gereken o koca savaşı görelim. Dev

bazen insan bazen hayvan kılığında görünür; başında boynuz, ayağında mahmuzu giyer, çoğu vakit erişilmesi imkânsızdır, çünkü yaradılışı ateştedir, çoğu zaman görünmezdir, çünkü rüzgârdan oluşmuştur, ama her birisinin bir tılsımı vardır ve eğer bu eline geçerse, onun kudretinin ve gücünün sonu gelir. Mağaralarda, kuyu diplerinde bulunan saraylarda yaşarlar, insan etiyle, özellikle genç kızların etiyle beslenirler ve genellikle bu devler eğer dünyaca ünlü kahramanların sadece adlarını duyduklarında - Mehmed Şah, Kızıl Şah veyahut Prens Süleyman gibi- çoğu kez titrerler. Perilerin çoğu onların hizmetinde bulunurlar, cennet bahçesini beklerler, hasmâne amaçlarla yanlarına yaklaşan düşmanları, güzel söze güzel sözle cevap verirler. Anaları *Dev-kadın*, iblislerin büyük ustası, büyülenmişlerin kollayıcısıdır. İki uzun memesi vardır, birini sol, diğerini sağ omzuna atarak dünyaya giden savaşçıların yolunda durur ve ah o ölümlünün kim anneciğim diye seslendi der veyahut memelerini kendine çekip sıkarak emmeye başlar. Eğer güzel sözlerle yanına yaklaşırlarsa, ölümlüyü çocuğu olarak kabullenir, her şeyi için çalışır ve evlâtlığının amacına ulaşması için kendi dölünü bile feda eder. Onları perilerle ve insanlarla olan mücadelelerinde görelim.

Devlerin en tehlikeli olanlarından biri Rüzgâr-Dev, hiç silahsız gezmez, gözü görmez, uçması rüzgârdan hızlıdır. Peri kadar güzel sultan kızını ele geçirmiştir, ancak onu aramak için yollara düşen Mehmed Şah az gider uz gider, ancak aniden karşısına çıkan korkunç Dev-kadını görür. Dev-kadın ortaya çıkar, memelerini kendine sıkarak, emer ve onu selâmlar: İyi günler anneciğim. Eğer anneciğim diye seslenmeseydin, derhal seni ağzıma atmak isterdim –Seni hangi rüzgâr attı buraya evlâdım?- Ah sevgili anneciğim, delikanlı içini çeker bir, derdim büyüktür, ancak sen yardım edebilirsin. Ona derdini anlatır; nereye gitmek istediğini, kimi kurtarmak istediğini. Aman evlâdım, der kadın ona, ben hiç bilmem, hiç duymadım Rüzgâr-Dev’i, ama kırk oğlum var, onlar koca âlemi gezerler, belki onlar bilirler. Ancak iblisin oğulları yeni evlâdı bir zarara uğratmasın, ona bir vurur, elmaya dönüştürür ve rafa koyar. – Kırk oğlan akşam olunca gelir ve daha girerken hepsi şöyle demeye başlar: insan kokusu hissediyorum, valide. Ey, büyük Allahım, hiddetlenir anaları, ne arar burada insan yaratılmış, belki gerçekten geçen atlı arabalar arasında kalmış bir şeydir, karışınca belki oldu. Tek tek kesilmiş kalasları çıkarırlar ve onlarla kazdıklarında içinden dişleri arasında, biri bir but, diğeri bir kol, biri baş, kimi böğür çıkarır. Sonra yerlerine oturdular, yemeğe baktılar ve

güzelce atıştırdılar, anneleri onlara sordu: hadi söyleyin evlâtlarım, eğer insan kardeşleriniz olsaydı ne yapardınız? Eğer bir kardeşimiz varsa der Dev-Oğlanlar, hiçbir, parmağını bile incitmeyiz. Ama yine de onları ahret sorgusuna çekti kadın. Oğulları yumurtaya yemin ederler, bunun üzerine kadın elmayı alır, ona bir vurur ve Dev-Oğullarının büyük sevinciyle, işte yeni küçük kardeşçikleri. Onu masaya oturturlar ve annelerine yemek bitmiş, ne yazık derler. Ah evlâtlarım, der Dev-Kadın, o öyle sizin yediğiniz yiyecekler yemez, tavuk, koyun bu türden şeyler yer. Biri koşar, bir yerden bir koyun tutar ve canlı canlı getirir oğlanın önüne koyar. Eh, sen de yaptın ama daha bir insan görmüş anası, onu küçük parçalara doğramak, pişirmek de gerekir. Koyunu alır, derini yüzer, pişirir, oğlanın önüne koyar, oturdukça hiç istemese de iki kez yer. Devler onu dürtüklerler, hadi daha, hadi daha, ama kadın onlara açıklar, bunlar ancak bu kadar yerler. Durun bakalım, meraklanıp sorar biri, bu koyun eti nasıl olabilir ki, ona bakar ve bir-iki lokma derken sonuna dek yer bitirirler. –Sabah olduktan sonra kadın oğlanın derdini anlatır ve oğullarına Rüzgâr-Dev’i tanıyıp tanımadıklarını sorar. Kırk kardeş bunu bilemez, ama belki teyzeleri bunu bilir diye düşünürler. Bu oğlanı alıp oraya götürün der kadın, muhterem bu benim oğlum, o da oğlanı kendinin kabul eder. Oğlanı daha yaşlı Dev-Kadın’a götürürler, oğlana yolu gösterirler, aynı şekilde teyze de altmış oğluna sorar, ama onlar da ancak bu kadarını bilirler, sonra da onu en yaşlı Dev-Kadın’a götürürler. Bunun da seksen oğlu içinden biri cevabı bilir ve oğlanı Rüzgâr-Dev’in sarayına götürürler. Dev tam da kırk günlük uykusunu uyumaktadır, oğlan kızı alır götürür. Kırk gün geçince dev uyanır, ne görsün, kız hiçbir yerde yok, önünde duran çubuğu çekip içine çeker, kahvesini içer ve kızın peşine yola düşmesiyle onların izini bulup yetişmesi bir olur. –Oğlan devin üç güvercindeki tılsımını (*yani dış ruh, aynısı eski Macar masallarında da vardır) bilmez kızın yanına vardığında. Taltoş onu bir adaya götürür, adada bir öküz, öküzde bir kafes, kafeste üç güvercin. Bu üç güvercin devin tılsımıdır ve büyük zorlukla bunları öldürünce, dev de ölür (2. Masala bak).

Bir başka dev de kralın genç karısını alıp götürür ve kraliçenin ardından yeryüzüne hareket ettiğinde dev kadınla karşılaşır ve ona derdini anlatır. Dev kadın buna deniz kıyısına git, orada kırk gün bekle ve Deniz Büyücüsü’nün oğulları gelecekler, bir yumak pamukla birini yakala ve yanına yanına der. Sahiden de büyücüyü yakalar, kırk

gün besler dev kadın ve kırk gün bitince ona kralı devin sarayına götürüp götüremeyeceğini sorar. Of, der büyücü, ben çok küçük biriyim ve Dev büyücü benim anam, o kolayca yetişebilir; ama eğer uçarken iğneler saplarsa, belki annem yetişmeden uçabilirim. Büyücü oğlanı alır, sırtına oturtur ve mademki dev uyuyor, kralın karısını al ve geriye, Dev-kadınların yanına uç. Oysa dev büyücünün aklına gelir, biri kişner, dev uyanır, fırlar büyücünün peşine düşer ve eğer kral büyücüye iğneleri batırmasa yetişmiş olurdu. – Hadi şimdi kurtuldunuz, der Dev-Kadın, eve gidebilirsiniz, ancak bana yemek olarak her gün bir insan göndermezsen, başın benimle derde girer. Kral ve karısı evlerine dönerler, ama Dev-Kadın'a insan bırakmayı hepten unuttur ve böyle birkaç gün geçince Dev-Kadın alır kızı götürür. Kral yeniden onun arkasından gider ve uzun yolculuğunda bir kuyunun yanından geçerken bir türkü ve müzik sesi duyar. Orada durmuş dinlerken kuyudan bir kuş çıkar gelir ve oğlana, seni hangi rüzgâr attı buraya diye sorar. Kuş, orada tam aşağıda peri kralın oğlunun düğünü var, eğer isterse seni aşağı götürür, peri kralı onun için daha fazlasını yapar. Kuyuya inerler, imdi yalnız altın ağaç, gümüş çiçek ve elmas gül. Oğlan dosdoğru perilerin kralına gider, ona derdini anlatır. Bunun üzerine kral, kuşları yanına toplar çağırır, içlerinden birine kızı devden alıp getirmesini söylemesiyle kız orada, yanında imiş. Eh artık sakince gidebilirlermiş, böyle der perilerin kralı, ancak adlarını değiştirsinler, ancak birbirlerini yeni adlarla çağırırlarsa dev onları bulup gelse de onların üzerinde artık etkisi olamaz. Böylece büyük bir mutlulukla ülkelerine dönerler ve bir gün bahçelerinde otururlarken, işte dev karşılarındadır ve kraliçeyi alacak olmalı, ama akıllarına birbirlerini başka isimlerle çağırarak gelir, işte bunun üzerine dev gözlerinin önünde taş döner (4. Masala bak).

Bir kralın üç oğlu ve bir kızı vardır ve bir gün dev kızını isteyince ona vermezler; bir gün sürer onu alıp götürmesi. Bir oğlu peşlerine düşer, ardından diğer oğlu, dev onları esir alır, ama en küçük oğlu dev'i yakalayıp öldürür ve dev daha kardeşlerini yok edemediği için ülkesine dönmek ister. – az gider uz gider, işte orada ağaçlarını kökünden söküp üst üste koyan bir dev! Bu kadar çok ağaçla ne yapıyorsun diye sorar oğlan. Taşramıza yöremize bir kral oğlu gelecek, der Dev, bir kardeşimizi öldürdü, onun önünden kaçabilmek için kendime kale yapıyorum. Tanır mısın bu kral oğlunu, diye sorar oğlan deve; ben değil diye cevaplar. Kimin kulağını tutar, der kral oğlu, kim

koparır ve böylece devin kulağı elinde kalır. Dev oğlanın eline ayağına düşer, yeter ki canımı alma ömür boyu yanında olayım. Kral oğlu deve daha sataşmaz, alır yanında götürür, az gider uz giderler, yığınla taşı toplayıp üst üste koyan bir başka devle karşılaşılır. Oğlan ona bu taşlarla ne yapacağını sorar; kale, böylece dev-öldüren kral oğlundan kaçabileceğim der dev. Prens bunu da ürkütür, yanına arkadaş alır ve üçü beraberce giderlerken bir koyun sürüsüne rast gelirler, ama çoban ya da başka birisi yoktur; koyunlar giderler, akşam büyük bir mağaraya girerler, kral oğlu da devleriyle birlikte peşlerinden mağara girer. İçerde yerleşirler, bir koyunu keserler, pişirip yerler ve ertesi gün kalkınca oğlan devlere birinin orada kalmasını, diğerinin de kendisiyle koyunların peşine gelmesini ve akşama dönerlerse, pişmiş bir koyunun hazır olmasını söyler. Böyle dedikten sonra devlerden biriyle koyunların ardından gider, diğeri ise akşam olurken evde bırakılmış olan koyunu alır, keser ve ateşe koyar. Ama işte tam o sırada yaşlı bir kadın gelir, bir küçük parça et için ona yalvarır ve bu sırada bıçak deve uzanır ve ona bir parça keser, kadın ise etin tamamını alır ve yerinde yeller eser. Akşam olup da oğlan diğer devle gelince pişmiş koyun da yoktur, hiçbir şey yoktur, derhal birini öldürürler ve böylece her biri rahat eder. Ertesi gün diğer dev evde bırakır ve kulaksız kardeşinden daha dikkatli olması için ondan söz alır; ama buna da aynı şekilde olur, yine akşama koyun yoktur. Üçüncü gün oğlanın kendi evde kalır, iki devi koyunlarla birlikte yollar, yaşlı kadın onun yanına gelir ve ondan et istediğinde oğlan bıçağı alır ve bir vuruşta bir mahlûk olan bu cadı kadının başını alır. Kafa yuvarlanır da yuvarlanır, dosdoğru bir kuyuya girer ve bunu gören oğlan iki devin eve gelişini bekler, akşam yemek yerler; ertesi sabah onlarla kuyuya gider, organla bağlayıp kendini indirir ve aşağı inerken büyük bir demir kapı bulur, kapıyı açar: işte cennet kadar güzel bir peri bahçesi. Bahçenin ortasında elinde nakış işiyle güzeller güzeli bir kız, yeni gelen yabancıyı böylece kabul eder. Kızdan yaşlı kadının bir cadı olduğunu öğrenir, başı işte buradaki kırışte, kız cadıdan olma iki kız kardeşiyle birlikte buradadır. İşte bu iyi, der oğlan, biz de burada üç kişiyiz, her birimize bir düşer; üç kız alır, onları organla yukarı çektirir, ama iblis cenabeti devler üç kızını çekerler, oğlanı da kuyuda bırakırlar, kızlarla daha uzakta dururlar. – Perilerin yardımıyla çok geçmeden kurtulan oğlan yoluna çıkan iki devden üç kızla düğünlerini yapmak ister; ardından onları bir güzel döver, kızlarını eve götürür, en güzel olanı onun olur, diğer ikisi ise iki kardeşinin olurlar ve bir gün gelinlerini yaşmaklarlar (27. Masala bak).

İki kardeş küçük bir yerde yaşarlarmış, biri fakirmiş diğeri zengin, fakir olanın karısı, çocuğu, zengin ise sadece dolu muazzam parası varmış. Bir gün fakir olan zengin kardeşinden ufak bir ekmek ister, ama kardeşi ekmek yerine ona çirkin sözler, küfürler söyler. Fakir kardeş var gücüyle oradan kaçır gider dünyaya ve bir ağaç altında az dinlenmek ister, yakındaki ağacın altında duran büyük bir taş *çanga* deyince açılır, orada bir yığın dev vardır; devler çıkar gelirler, *çunga* deyince de taş kapanır. Sabahleyin aynı şekilde çanga sözüyle taş açılır, devler çıkarlar, çunga sözüyle de taş yine kapanır. – Benim hayatım da böyle iblisinki gibi, der kendi kendine fakir adam, oraya gider ve taşa çanga der, taş açılır, içeri girer ve merdivenleri inerken işte bir sürü oda, biri diğeri açılır. Birinde altın, diğeri elmas, üçüncüsünde zümrüt, dördüncüsünde yine başka hazineler, kırkıncısında ise genç kızların ölüleri vardır. Adam çuvalını alır, hazineleri bol bol doldurur ve çıkar, çanga der, taş açılır, çunga der kapanır, yerine, evine gider, artık şimdi sahiden de daha zengindirler. – Bu kurnazlık işi zengin kardeşi meraklandırır, kardeşinin bu yığınla hazineye nasıl sahip olduğunu bilmek ister, onu yüreklendirip anlattırır. Zengin kardeş de birkaç çuval alır, taşın yanına gider ve çanga çunga der, taş açılır, kapanır, aşağıya iner, çuvallarını tepeleme doldurur ve dönmek ister ancak çanga çunga demek hiç aklına gelmez, orada kuyunun dibinde tıklır kalır. Akşam olunca bir sürü dev gelir, insan kokusunu duyarlar ve yarı ölü adamı bulup onu ocağın önüne çekerler. Devlerin biri “Böyle işte, fakir kardeşin bu şansa layıktı, ama seni bu kader bekliyor” demiş ve kılıyla derisiyle beraber yemişler (42. Masala bak).

Fakir bir kadının üç oğlu ve bir kızı varmış; iki büyük oğlu toprak ekermiş, üçüncüsü bütün gün külde yuvarlanır durmuş. Kız bir gün tarlaya yemek taşırken yolda dev kadın onu kapmış, almış evine, beyine, üç başlı deve götürmüş ve dev onu yutuvermiş. En büyük oğlan kız kardeşlerini aramaya çıkmış, az gitmiş uz gitmiş, karşısına bir ocak çıkmış, ocağın yanında bir adam varmış, ona “Eğer bu ocağın ekmeğini yersen amacına ulaşırsın” demiş. Oğlan daha bir lokmayı yer yemez oradan fırlamış, çıkmış ve yoluna devam ederken büyük bir kazanın yanına varmış. Kazan şarapla doluymuş, yanında da bir adam varmış, burada da aynı şey olmuş, adam ona “Eğer bu şarabı içmeye davranırsan amacına varırsın” demiş. Daha bir yudum içmiş ki midesi yanmış ve bunu da bırakmış, yine az gittikten sonra karşısına iki köprü çıkmış. Köprünün biri

tahtadan, diğeri demirdenmiş; köprünün ötesinde ise iki elma ağacı varmış, biri tatlı diğeri ekşiymiş. Dev karı koca köprünün karşı tarafından oğlanın hangi köprüyü geçeceğine, hangi elmadan yiyeceğine gizlice bakıyorlarmış. Çocuk demir köprü daha sağlam diye oradan geçmiş; tatlı elma daha iyiymiş, ondan yemiş; ancak bu devlere de gerekliymiş, alıp ağızlarına atmışlar. Öteki oğlan da böyle yapmış. – Küloğlan düşünmüş, o da kardeşlerini aramaya gitmiş, önce üzerindeki külleri silkelemiş, işte o zaman öyle bir rüzgâr çıkmış ki çiftçiler sabanlarını terk edip gözlerinin gördüğü yere koşmuşlar. Oğlan pullukların demirlerini toplamış demirciye götürmüş, ona havaya fırlatıp geri düştüğünde küçük parmağını acıtmayacak bir gürz yapmasını istemiş. Demirci ona öyle muazzam bir gürz yapmış ki yukarı fırlatıp düşünce küçük parmağında kırılmış; yine ve daha güçlü sarsılmış Küloğlan, daha çok pulluk demirini dağıtmış, bu artık sınanmıştı. Kardeşlerinin ardından gitmiş, ocağın ekmeğini yiyip bitirmiş, şarabı içmiş, iki köprü içinden tahta olanını seçmiş, ekşi elmadan yemiş, iki devle savaşmış, onları öldürmüş, karınlarını kesip kardeşlerini kurtarmış. – Kül oğlan sonra da gezgin yoluna devam etmiş, kuyu dibindeki devin saraylarına inmiş, kralın kızlarını kurtarmış, yedinci kat yeryüzüne varmış, yeniden kurtulmuş, büyüdü çelik taş kaleyi ele geçirmiş, sonunda da bir sultanın tam da bir devin yutmak istediği küçük kızını kendine eş almış (65. Masala bak).

Bir vakit derviş kılığına bürünmüş üç dev, üç kral oğlu üç kardeşini istemiş, en büyüklerini vermese de küçüklerini vermiş. Bu derviş devlerden hediye olarak büyüdü mührü almış ve bu dünyada başıboş dolaşırken ayağında bir saray dönen bir karga gözüne çarpmış. Mührü almış, basmış o sırada koca dudaklı bir Arap çıkmış: “Ne buyurursun Sahip?” İşkembeyi başına almış, kötü esvabı iyi yere ve fakir bir Keloğlan olarak saraya girmiş, bahçıvanın yanına uşaklığa kapılanmış. – Sarayda üç güzel prenses varmış, Keloğlan içlerinde en genç olanını sevmiş ve bir gün bahçıvan evde yokken mührü almış. Arap’tan gümüş giysi, gümüş tüfek, bahçenin sonuna dek doludizgin koşacak bir beyaz at istemiş. Ertesi gün kız onu altından bir giysiyle ve altından tüfekte boz atla, üçüncü gün tepeden tırnağa elmaslar içinde ve kara bir atla pencereden görür. O da sevmiş olmalıydı keloğlanı. – Bu arada üç sultan kız da aynı kişiyi düşünmektedir, onunla evlenmek istemektedir. Ama babalarına karşı durmaya cüret edemezler, en küçük kız kardeşleri üç fidan çıkarır: biri tümünden pörsümüş,

diğerinin zamanı geçmiş, üçüncü iyi durumdaymış. Sultanın hocası üç fidanın üç kızın yaşlarını gösterdiğini ona anlatmış ve ertesi gün artık ülkenin bir delikanlısının yürüyerek gelip sultanın kızlarının pencerelerinin önünde durması ve kimi seçerlerse kocaları olması için emir vermiş. İki büyük olanın biri Sadrazamın oğlunu, öteki Başşeyhin oğlunu sevmiş, en küçükleri ise sultanı çok kızdırarak Keloğlanı seçmiş. – Çok zaman geçmemiş ki sarayda bir yarışma düzenlenmiş; Keloğlan bu yarışmadaki mücadeleler sırasında yine birinci gün gümüş, ikinci gün altın, üçüncü gün elmas giysi ve silahla görünmüş ve derviş devlerin iyiliği, kendi yiğitliği sayesinde savaşçıların ortak amacına, güzel bir hanıma ve kudretli sultanlığa ulaşmış (41. Masala bak).

*

Masal ruhlarının en son topluluğu ve en habis olanlarına geldik, ejderhalar ve cadıların taburuna. Ejderha pek de insan kılığında değildir, bu ateş saçan yılan üç veya yedi başlıdır, sadece yüzü biraz insana benzer. Kuyu dibinde bulunan altın sarayında yuvalanır, devler gibi o da insan etiyle beslenir, genç kızları esir alır, su kaynağının başında durur ve aman onun ülkesi veya yeri bir mezrada olur. Merhamet bilmez, dev gibi kan döker, efsunlama gücü kudretinden çoktur ve arzı endam edişi, tipi korku vericidir.

Bir vakitler bir kralın kırk oğlu varmış, babaları onları bir günde evlendirmek istiyormuş, ama oğulları da tek bir babadan ve anadan olmuş kırk kız istiyormuş. Böyle olmuş kırk kızı aramaya dünyaya doğru yola çıkmışlar, ancak babaları onlara yolda dururlarsa bir pınar yanında gecelememelerini, uzağında bir kırlıkta, hatta daha uzakta bir ova kıyısında kalmalarını öğütlemiş. Kırk oğlan yola düşmüşler, bir pınara varmışlar, hepsi birden oracıkta yatmışlar, sadece kardeşlerden en genç olanı uyanık kalmış. Çocuk gece yarısı dolaylarında bir gürültü işitmiş, kılıcını almış, az gitmiş uz gitmiş birden yedi başlı bir ejderha önüne çıkmış. Üç kere oğlana koşmuş, dördüncüsünde oğlan ona doğru gelmiş ve bir vuruşta altı başını kesivermiş, ejderha ona eğer insan isen ayakta dur ve bir seferde kesiver demiş. Ben değil diye cevap vermiş prens; annem de beni bir seferde dünyaya getirdi ve bunu der demez ejderhanın başı birdenbire yanmaya başlamış, dosdoğru bir kuyuya gitmiş ve içine düşmüş; “Ruhumu kim almışsa varlığını da o alsın” der. Oğlan da peşinden bir urganla kuyuya iner, aşağıya inince bir demir kapıya gelir, açar, içeri girer: işte güzeller güzeli bir

saray, sarayın kırk odası, odaların her birinde kıymetli hazineler ve birer de kız varmış. Kız çocuğu fark edince ona sormuş; ruh (hayalet) musun peri (cin?) misin? (bizde: in misin cin misin?) Ne ruh ne de periyim - demiş oğlan, insandan doğma insanım, bu kuyunun ejderhasıyım, şimdi artık hepimiz benimsiniz. Kızlar buna çok sevinmişler, ona kral bir babanın ve ananın kızları olduklarını söylemişler, anne babalarını öldüren ejderha onları buraya kapatmış. Çocuk kızlara kardeşlerini bulmaya gideceğini ve onlar için geri geleceğini söylemiş. – Kırk kardeş ertesi sabah yollarına devam ederler, en küçüklerinden de kuşkulanmamışlar ve kıra vardıklarında onlar yine burada dururlar, dün ise onların hiçbir derdi olmamış. O gece yarısı en küçük kardeş yine uyanıkmiş ve çocuğun yanına daha büyük bir ejderha gelmiş, buna da aynı şekilde davranmış: yine kuyuya inmiş, her şeyi yakından görmüş ve böylece yine kardeşlerinin yanına dönmüş. Üçüncü gün ovaya varmışlar, orada da durmuşlar, yemişler içmişler ve tam da yatıp uyumak istediklerinde yer öyle bir gümbürdemiş ki dağ bile içinden sarsılmış; devasa bir ejderha gelmiş ve öyle bir bağırarak ki karşısında duran iki kardeşi öldürmüştü. Otuz dokuz kardeş dehşete düşmüşler, atlarına binmişler, en küçükleri ise oradan değerli hazineleri ve kırk kızı memleketlerine alıp götürsünler diye onlara iki kuyunun anahtarını vermiş. O bir başına bu ejderhayı öldürmüştü ve kardeşlerinin peşinden gitmiş. Ama ne var ki güçlü bir ejderha gelmiş ve onunla baş edememiş. Buna Çampalak (ejderhaya böyle inanılır): “Bana Çinimaçın sultanının küçük kızını getirirsen seni salacağım” demiş. Çocuk beklemiş, ejderha ona bir gem vermiş. Sabah erkenden bu gemle kuyuya gitmesini, oraya gelen kırk taltoş atın birini gemlemesini, üstüne binip ve kızı bulmak üzere Çinimaçın’e gitmesini söylemiş. Öyle de yapmış, taltoş at “Ne emredersin sevgili sahibim?” demiş ve kapa gözünü, aç gözünü, o ülkeye varmışlar. Çocuk attan inmiş, gemi yanına almış ve işi uzatmamış, bir şekilde kızın yakınına varmış, birbirlerine sevdalanmışlar ve iyi bir günde kralın küçük kızını almış götürmüştü. Yolda giderlerken kıza onu Çampalak’ın yanına götürdüğünü, hiç korkmamasını, sadece ejderhanın tilsimini öğrenmesini istemiş. – Ejderha kızın gelişine çok sevinmiş, sevmek okşamak istemiş, ama kız buna hiç izin vermemiş ve sonunda onun tilsimini öğrenmiş. Bunun üzerine oğlan gemi almış ve gözünü bir yummuş açmış, orada büyük bir çöldelermiş; çölün ortasında bir dağ, dağın tepesinde bir saray varmış. Taltoş at çocuğa ejderhanın tilsiminin bu sarayda olduğunu ve eğer yetişebilirse büyük kapının köşesine bağlamasını söylemiş. Sonra bir kişnemiş,

kapının iki köşesini birbirine vurmuş böylece kapı açılmış. Eğer bu açılan sarayı ikiye kesebilirse kurtulacakmış; eğer bu olmazsa hayatının sonu gelecekmiş. Böylece saraya gelmişler, taltoş atı oraya bağlamış ve atın bir kişnemesiyle koca kapı açılmış; çocuk oraya vurmuş, işte kapıda büyük bir aslan varmış ve kilitlenince aslanın boğazı ikiye kesilmiş. Çocuk sonra aslanın midesini kesmiş, oradan bir kafes çıkarmış, kafesin içinde öyle güzel üç tane güvercin varmış ki dünyada eşi benzeri görülmemiş. İşte bu üç güvercin büyücünün tılsımı imiş. Prens güvercinlerin birini okşayıp severken elinden dışarıya uçuvermiş ve eğer taltoş ardından uçmasa, yakalayıp da boynunu bükmeşe oğlanın başı derde girecekmiş. Böylece yola düşmüşler, Çampalak'ın sarayına gitmişler, sarayın önünde ikinci güvercini de öldürmüşler ve ejderhanın yanına giderken orada oturmuş yürüyecek takati gücü kalmamıştır artık. Ejderha oğlanın elindeki güvercini görmüş, bırak da onu azıcık sevip okşayım diye ısrarla (müthiş) yalvarıp yakarmış. Çocuk ona acıyıp da güvercini verecek iken mahluk (*bu taltoş olmalı) oraya koşmuş, elinden güvercini almış ve öldürmüştü. Ruhu ejderhadan çıkmış gitmiş, oğlan da kralın kızını almış, önce Çinimaçin'e oradan da babasının memleketine götürmüştü, kırk kızını da almış götürmüştü ve her ikisiyle de ölünceye dek mutlu yaşamış (15. Masala bak).

Bir vakitler sultanın biri lalasıyla yola çıkmış ve az gitmiş uz gitmişler, bir dağın kökündeki bir kuyuya varmışlar. Lala aşağıya inmiş, bakmış kuyunun dibinde bir demir kapı, açmış; imdi merdivenlerine varmış ve aşağıya indiğinde ne görsün: çok güzel bir peri bahçesi ve bahçenin ortasında insan gözünün eşini görmediği güzellikte güzel bir saray. Bahçede uyuyan bir ejderha varmış ve o korkup da saraya çekildiğinde kapıyı açıp içeri girmiş, orada hazinelerle dolu bir oda, ikinci kapıyı açmış burası insanlarla dolu imiş, üçüncü bir kapıyı açıp içeri girmiş ki biri diğerinden güzel, güzeller güzeli üç kız. Kızlara kuyunun yanından geçtiğini, karanlıkta içine düştüğünü anlatmış ve burada, aşağıdaki her şeyi gördüklerini söylemiş. Ejderhanın kuyusuna geldin demişler, - pek çok hazinesi varmış, yiyeceği olarak da birçok ölü insan, bizi de buraya kaçırdı, şimdi kırk günlük uykusuna yattı; eğer uyanırsa ve seni burada bulursa hayatının sonu gelir. O uyurken sultanın lalası kızlara ejderhayı nasıl öldürebileceklerini sormuş. Kızlar ona eğer ejderhadan kırk kılı çekip koparabilirse, sonra her birini tek tek yakabilirse böylece kırk ruhunu da öldüreceğini söylemişler,

ama ejderha bu kılların sonuncusu yanmakta iken uyanacak, yanına koşup geliverecek ve işte o zaman da bu iğneyi ona batır, ejderhanın hâkimiyeti böylece sona erecek. Buna bir iğne vermişler ve o da bahçeye ejderhanın yanına gitmiş, ondan biri ardından bir diğer kıl kopartmış ve tek tek yakmaya başlamış, on beşinciyi yakarken ejderha bir sarsılmış, ama yerinden kıpırdamamış, otuz dokuzuncudan sonra bir kez daha sarsılmış, lalayı görmüş, bir sıçrayışta onun yanında bitmiş, ancak o sırada lalanın elindeki iğneyi fark etmiş, ölüp yere yığılmış. Bundan sonra lala üç kızı kuyudan çıkarmış; kızların biri sultana, diğeri sultanın oğluna, üçüncüsü ise ona varmış, üçü bir günde düğün yapmışlar (21. Masala bak).

Yine bir başka sultan da lalasıyla gezintiye çıkmış ki o sırada yolda bir ejderhayı beş yavrusuyla görmüşler. Sultan içini çekmiş ve “Ya, işte böyle bu hayvanın bile beş dölü var” demiş, ama Allah ona daha bir tane bile bağışlamamış. Böyle geçmiş dokuz ay on gün, kraliçenin doğum sancıları tutmuş, ama kaç ebeyi getirmişlerse de hepsi orada, yatağın yanında ölmüş. – Sarayda üvey kızını nasıl öldürebileceği konusunda kafa patlatan bir cariye varmış. Bu fırsattan yararlanmış ve sultana kızının çok becerikli bir ebe olduğunu, hatta o kadar ki kraliçenin derdine ondan başkasının çare olamayacağını söylemiş. Kız için acele birini yollamışlar, kız çok fakir olsa da bunu sezdirmezmiş, yola düşüp annesinin mezarına gitmiş ve Allah’a yalvarıp yardım isterken mezardaki anası dile gelmiş ve ona hasta kraliçenin yatağının önüne bir kazan dolusu kaynar süt koy, bununla doğum olacak demiş. Öyle de yapmış kız, hastanın yatağının önüne sütü koyar koymaz işte doğurmuş kraliçe! Ancak çocuğu bir ejderha imiş; sultan bunu dert etmemiş, karısı kurtulmuş nihayet. – Ejder oğlan birkaç günlük olunca konuşmaya başlamış ve okuma yazmayı öğrenmek için hoca istemiş. Bir hoca getirilmiş, ejder çocuk onu öldürmüş, ikinci hocayı getirmişler, onu da öldürmüş, birkaç ay sonra memlekette hiç hoca kalmamış. Harem cariyesi yine fırsattan yararlanmış ve sultana bu oğlanı sadece ebesinin okutabileceğini söylemiş. Derhal kızı almaya birini göndermişler, kız da yine mezarlığa gitmiş ve dua ederken mezardan bir asa fırlamış ve annesinin sesi ona eğer ejderhanın oğlu sana saldırırsa sadece bu asayı önüne tutmasını söylemiş. Kız da öyle yapmış, işte böylece artık ejderhanın hiç gücü kalmamış; ona okuma yazmayı öğretmeye koyulmuş ve öğreninceye kadar da çocuğun yanında kalmış. – Birkaç yıl sonra ejderha oğlan evlenmek istemiş, ancak memlekete

gelinlik kız kalmayınca kadar nişanlılarını sırayla öldürmüştü. Habis ruhlu üvey ana yine fırsattan yararlanmış, ona gelin olarak üvey kızını almasını salık vermiş, derhal kızını almaya birini yollamışlar, kız da yine mezarda dua ettiği sırada anası yine dile gelmiş, kendine dikenli deriden bir maske yapmasını ve ejderha oğlan onunla günaha girmek isterse sadece onu ejderha kılığını çıkarırsa kabul etmesini ve kılığı çıkarır çıkarmaz yakmasını, böylece ejderha görünüşü ve yaradılışının delikanlıya dönüşeceğini söylemiş, böyle de olmuş, üvey ana kefareti ödemiş, onlar da ölünceye dek mutlu yaşamışlar (44. Masala bak).

Türk masalllarının cadısı *zade kadını (cadı)* sona bıraktık. Dev kadın kadar kötüdür, ama bizim devler kadar büyük bir hâkimiyeti yoktur, sadece büyücülük yapar, kralın küçük kızlarını büyü yaparak etkisi altına alır ve seven kalplerin arasına engeller çıkartır. Devler kimi zaman ejderhaların hizmetine kapılırlar, kızları bazen peri bazen dev yaradılışlıdırlar ve tam da bundan dolayı onları analarından kaçmak isterlerse kimse yakalayamaz. O da, Dev-kadın gibi dünyaya gidenlerin yolunda durur, ancak iyi öğüt yerine onları kötü yola yönlendirir ve sadece iyi bir paraya, belki bir avuç altına belki bazen birkaç doğru söz söylese iyi. Çömleğe girer, kamçıdan yılan olur, kaçanları böyle kovalar, ancak eğer yanına daha büyük güçteki biri gelirse istemeye istemeye kuyruğunu kıstırır.

Bir zamanlar harikulade güzellikte bir sultan kızı varmış, ama neye yarar, onu bir cadı büyülemiş ve o zamandan beri kız yalnızca bakarmış, harap olmuş bir haldeymiş ve kalbi aşka hiç tutulamamış. Bir kralın oğlu başını alıp çıkmış ve aylar yıllar boyunca saklı bir hayat yaşayan kızın ardına düşmüş, yolda bir Dev-kadına rast gelmiş ve ona derdini anlatmış. Dev üzölmüş ve ona cadının büyüünü nasıl bozacağını anlatmış; cadının bahçesine gitmesini, oradan bir beyaz gül koparmasını ve eğer onu bir kral kızının saçından yakabilirse büyüünün sonunun geleceğini ve sonra da durup dinlenmeden kızını aramasını söylemiş. Prens onu bulmaya cadının bahçesine gittiğinde orada büyük kapının önünde bekleyen koca bir kedi varmış. Oğlan yine de bu hayvandan ürkmüş, çünkü kedi öyleymiş ki aslana da kaplana da benziyormuş. Bu kedi cadının kızı imiş, delikanlıyı önce parçalamak istemiş ama onun yakışıklı yüzünü görünce onu hırpalamadan bahçeye salıvermiş. Çocuk bahçeye girdiğinde güzeller güzeli beyaz gülleri görmüş ve onlardan birini kopardığında bahçede büyük bir ötüş

duyulmuş ve prens de korkusundan büyük kapının oraya koşmuş, orada, tam da yolunda bir yerine iki kedinin beklediğini görmüş; ona öyle bir gözlerini dikmişler ve ağızları öylesine köpürüyormuş ki onu neredeyse parçalayacaklarmış. Delikanlı aceleyle kaçmış, daha büyük kediler bağıryormuş; en küçük kardeşimiz şimdi burada olacak ve seni öyle parçalayacağız ki zerren kalmayacak demişler. Oğlan elindeki gülle oradan kurtulmuş, gide gide kralın küçük kızının yanına varmış, kızın saçından yakınca büyüünün sonu gelmiş; oğlanı görünceye dek huzuru olmamış kızın, o zaman birbirlerine âşık olmuşlar ve sonunda kırk gün kırk gece süren bir düğün yapmışlar, ölene dek cümbüşle yaşamışlar (1. Masala bak).

Bir delikanlı cadının kızını baştan çıkarmış ve bir gün kızın annesi evde yokken birlikte kaçmışlar. Az gitmiş uz gitmişler, kız arkasına bakmış ki ne görsün, işte cadı anası peşlerine düşmüş bile. Ancak kız bir *zade (cadı)* kızı değilmiş, büyü işinden elbet anlıyormuş; oğlana bir vurmuş, bahçeye dönüşmüş, kendine de bir vurmuş, o da bahçıvan olmuş. Cadı gelmiş, bahçıvana sormuş yanından bir kız ve bir oğlanın geçip geçmediğini sormuş. Bir kınnap bile değmedi demiş bahçıvan, sesi çok ufakmış. Kınnap sormadım diye bağırmış cadı, bir delikanlıyı ve bir kızını gördün mü? Ruhum, demiş bahçıvan, sebzeleri daha ekemedim, bunun için ancak iki aya olurlarsa, o zaman gelebilirsin. Kadın bakar bu kişiyle bir yere varılmaz demiş, geriye döndüğü sırada kız oğlana da kendine de tekrardan bir vurmuş, yeniden bir delikanlı ve genç kız olmuşlar. – Cadı bu sırada geriye bakmış, oğlanla kızını görmüş, derhal çömleğine binmiş, kamçıdan yılan yapmış ve çiftin ardına düşmüş. Kız da dönüp arkasına bakınca annesini görmüş ve bir vurmuş oğlana: ondan fırın yapmış, kendisi de fırıncı olmuş. Cadı gelmiş, fırıncıya sormuş; Fırıncı efendi, bir kızla bir oğlan görmedin mi acaba? Ekmeğim pişmedi demiş fırıncı, iki saate hazır olacak, bunun için o vakte buraya gelebilirsin. Kuzum, diye bağırmış kadın, bana senin ekmeğin lâzım değil, delikanlıyı ve kızını soruyorum sana. Ben ise açım demiş fırıncı, önce bırak da pişsin sonra da yiyelim. Cadı bakmış ki ona söz geçiremiyor, onları orada bırakmış ve geriye uçmuş, fırından ve fırıncıdan da yine delikanlı ve kız olmuş. – Cadı az bir zaman bekleyip geriye bakmış ve kızını oğlanla birlikte görünce deminki bahçıvanın ve fırıncının kızı, bahçe ve fırının da delikanlı olduğunu anlamış, almış yılan kırbacını eline yine düşmüş peşlerine. Kız arkasına bakmış, annesi onu ikaz ediyormuş, o da boş durmamış bir

vurmuş oğlana ondan bir göl yapmış, kendini de altın bir kaza dönüştürmüş, gölde yüzüp dururmuş. Cadı gelmiş ve gölü görünce oradan buradan etrafını dönmüş dolaşmış, bir şey anlamamış. Öfkelenmiş, hırsından köpürerek geriye dönmüş ve öyle bir gitmiş ki artık bir daha kızını hiç görmemiş (23. Masala bak).

Devden kralın kızıyla kaçmakta olan bir prens yol üzerindeki bir ağacın altında biraz gölgesi altında dinlenmek için durup oturmuşlar. Daha yerlerine henüz yerleşmişler ki iki tane peri-kuşu ağaca konmuş, biri diğerine şöyle demiş: Bu iki aşığın yollarını bir cadı kesecek, onları alıp bir devin yanına götürecektir ve ona yedirecek. Diğer buna şöyle cevap vermiş: Eğer cadının önüne oğlanın çarığının koyar, kızın şalını da atarlarsa bu güçlüğü savuşturabilirler. Şaldan deniz, çarıktan da gemi olacak, içine binsinler ve büyük bir saraya dek durmadan gitsinler. Bu cadının sarayında bir bahçe var, bahçede de iki pınar, birinden bal diğerinden kan akar. Eğer kandan delikanlı, baldan kız teker teker içerse istedikleri yere gidebilecekler ve gönüllerince değişime uğrayabilecekler. – İki aşığa başka bir şey gerekmemiş, ertesi günü yola koyulmuşlar, cadı karşlarına çıkmış, fırlatılmış şaldan deniz, çarıktan gemi olmuş, içine binmişler, saraya varmışlar, bahçeye girmişler ve henüz birer yudum kaynaktan içmeleriyle birer kuş olmuşlar. Evlerine uçmuşlar, bir silkinmişler, yeniden insan şekline dönüşmüşler ve sonsuza dek mutlu yaşamışlar.

*

İşte Türk masal dünyasının halkının büyük kısmı. Burada sadece başlıcalarını, daha belirgin olanlarını saydık, maceraları, perilik (ecinnilik) işleri, şeytanlık işleri arasında. Sadece daha ilginç ve tasvir edici ayrıntıları koyarak canlı masal âleminde vuku bulan işleri, insanların ruhlarla ve ruhların birbirleriyle olan mücadelesini, tabloyu bu özette topladık. İşte bir halkın, Osmanlı-Türklerinin harem sakinlerinin birbirlerine anlattıkları, öyle ki çocuğun annesinden, annenin de büyükannesinden işittiği şimdye kadar tümüyle bilinmeyen halk masalı sanatı. Tam da bu yüzden *koca nine masalını meddah* masallarından (meseli de kastetme ihtimali var), Ramazan'ın halk masalsı nüktedan hikâyeciklerinden ayırır. Meddah daima vuku bulabilecek, muhtemel işleri, çoğunlukla da İstanbul'a mahsus hikâyeleri anlatır, masalda olanaksız, tasavvur edilemez eski olaylar cereyan eder ve yalnızca kadınların cümbüşüne, çocukların eğlencesine hasredilmiştir. Bu yüzden dili doğal olarak daha

halka özgüdür, çünkü kadınların dilinde konuşur, meddahların masalları ise yeni Türkçe yabancı sözlerle doludur, donmuş (katılaşmış) ve Arapça ve Farisî unsurlarla dolup taşan klişeler (basmakalıp) vardır. Koca nine *masalı* gerçek halk edebiyatı ürünleridir, meddahinkiler daha yeni döneme ait, edebî görünüşlü ve Arapça kopyalamasından doğmuştur.

Türkülü masallar diye adlandırılan (tür) halk masallarına aittir; metnin orasında burasında türküler münavebeleşir, masal anlatıcısı türkü söyleyerek masalı daha albenili yapar. Derlememde bunlardan bir çift bulabilmek mümkündür, çünkü konuları halk masallarının konularından çok farklıdır ve özellikle Azerbaycan kökenli daha küçük halk edebiyatçılarının Arap veya Pers masal kaynaklarından oluşturulmuş zayıf kopyalarıdır. Orada burada tek-tek daha özgün olanları ele geçirmek de mümkündür; örneğin Bey-kızı adlı 26. Masaldaki gibi baladlarının tınısı (havası) dikkatimizi hak edenler masallar da vardır. Bu birkaç türkülü masal haricinde, çoğu İstanbul'a ait halk ve peri masalıdır; Avrupa masallarında da bunların akrabalarını bulabilmek mümkündür.

Yalnızca bu masalların derlenmesinde ve betimlenmesinde (tasvir) izlediğim yöntem hakkında bir iki söz söylemek isterim. Türk halk edebiyatı ürünlerinin derlenmesi (işinde) özellikle başlarda büyük zorluklar olsa da iki yıldan beri devam eden artık iyice şekillendi. Türkülerde ve diğer böyle oturmuş metinlerdeki nesir parçalarında o kadar olmasa da, bilhassa halk masallarında (bu zorluklar oldu). Çünkü birçok masal bilen vardır, ancak masal anlatıcıları artık daha azdır, masal yazdırıcıları ise eğer isteyen Avrupalı ise çok azdır. Bunun kolaylıkla açıklanabilir bir sebebi vardır. Türk halkının biraz okul görmüşü de, okuma yazma (eğitilmiş) bileni de (bile) bu erkek aklına uymayan işleri, bir bakıma naif halk içeriğiyle, ama özellikle dilinin *kabalığıyla* (haliyle) hakir görür. Türkçe ne kadar az anlaşılırsa daha da iyi dilin keyfini çıkartır, başka bir deyişle içinde Türkçeden çok Arapça ve Farsça unsurlar vardır. Halk edebiyatı tükenmektedir de; *masalların* yerini hikâyeler, halk türkülerinin yerini şarkılar almaktadır. Tabiri caizse haremlere sıkışmış bu halk şiiri (proza), yeni Osmanlı dilinin şaibeli güzelliğinin daha az tadını çıkarmayı ve kıymetini bilen kadınlar ve çocuklar arasındadır. Çocuk da ancak okula gidinceye dek, sonra eserlerin melez dilini öğrenmek, kültür ve beğenisinin kademe ibresidir. Daha sonraları o da kış

akşamlarının soba-sofralarındaki, çocukluk çağının mael memnuniye dinlediği, ninesinden veya *dadısının* ağzından ürkütücü peri masallarını, kâh hüzünlü kâh neşeli türküleri ve keyif veren bilmecelerinden, *tandır* - dan uzaklaşır. Bu *Koca ninenin tandır nağmesi* olarak adlandırılır ve masal edebiyatını ifade eder.

İşte bütün hakir görülmüşlüğü ve kapanmışlığı yanısıra bir hayli başarıyla derlememi yaptım; başta bu iki Türk'üme enbüyük minnettarlığımı sunuyorum. (Türklerden) İlki *İsmet Bey Mekteb-i Mülkiye* adlı okulun talebesidir, *Hüsni Efendi* ise ikincisidir. Öncekiyle, saygın bir İstanbul ailesinin ahvadıyla uzun bir tanışıklık ve münazara sonrası yapabildim. Haremlerindeki *tandır*dan dökülenleri anlatması için sorularıyla muhasara etmemden ve derlemelerimden utanıp sıkılmadı, çok defa da mahir şekilde bana söylenişini doğrudan kendi kulağımla işittim. Kaldı ki yeteneği de sağlam, zihniyeti canlı, halkın dilinden yana ise yeterince bitaraf oldu. Misafirperver evlerde vakit geçirdiğim hoş hatıralarımı muhafaza edeceğim. *Hüsni Efendi* ise Daniel Szilágy'nin yazar öğrencisidir, halen *tabur kâtibidir*, tabiri caizse bana miras kaldı ve bir buçuk yıldan fazla zaman derlememe yardımcı oldular. *Yedi-kule* Türk mahallesinin cemaatinden biri olan, ana dilinden başka dil bilmez, tam bir halk çocuğudur, masal anlatıcılığı çok kıymetlidir. Derlememde yer alan masalların kaynağı olan çoğunu İstanbul halkının dilinden, cemaatin İstanbul ağzını yansıtan suretinde onun anlattıklarından sonra kâğıda döktüm. Bu işlenmeyen masal materyalini farklı kaynaklardan aldık. Yaşlı kadınların tüm taburu akşamları bir araya gelirmiş, özellikle kış boyu. Hüsni Efendilerin hareminde, her biri bir masal hatırlıyordu; ama içlerinden verimli olan yüz yaşını geçmiş ve öleli ancak birkaç ay olan *Fatma* kadın idi. Ertesi gün efendi masal malzemesini getirdi, ilkin ona anlattırdım, sonra biçim ve içerik olarak da kaleme alarak, onun diktesi sonrasında kaleme aldım. Sık sık kimini kendi derlediğim dilde olduğu kadar geleneklerde de tümüyle Türk Ermenisi kadınların masallarıyla aynı şekilde devam ettik. Ancak bu kaynaktan sadece varyantlar mevcuttur. Böyle uzun bir zamanda gerçekleşen bu derlemede akraba mevzulu masallar derlememde bir yıldan beri süren basılma işi hepsi birbirlerinin yanında çıkmadılar. Taksim ettiğim farklı masallar arasında masalın mutat açılışındaki nükteli girişinde *tekerleme* olarak adlandırılanlar arasında en ilginç olanları 1 ve 2 numaralı masallardaki tekerlemelerdir.

Türkçe metinlerimin planlanmış sözlük çalışmasında da zaten İstanbul ağzının tanıtılmasını kapsayan, bütün bir dilsel açıklamayı bu sefer görmezden gelinebilir addediyorum. Masaldaki halk dilinin diğer bazı özelliklerini de bu derlemenin 2. cildinde tamamlanan halk masalları ekine erteliyorum ve bu vesileyle bu metinde de cüzi miktarda bulunan görünürdeki bazı tutarsızlıkların da sayısını veriyorum.

Konstantinapol, 1887'nin Temmuz ayında.

Dr. **Kúnos Ignác**

OSZMÁN-TÖRÖK NÉPKÖLTÉSI GYŰJTEMÉNY

(Osmanlı Türklerinin Halk Edebiyatı Derlemesi)

Második Kötet (II.Cilt)

Oszmán-Török Népmesék és Népdalok

(Osmanlı Türklerinin Halk Masalları ve Halk Türküleri)

Szóbeli közlés után gyűjtötte és fordította

(Sözlü beyan akabinde derlenmiştir ve tercüme edilmiştir)

Dr. KÚNOS IGNÁCZ

(Dr. IGNÁCZ KÚNOS)

Ára 2 frt 30 kr
(Fiyatı 2 Forint 30 krş)

BUDAPEST
Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia
(Macar Bilimler Akademisi yayınıdır)
1889

İKİNCİ CİLT

ÖNSÖZ

Öyle böyle dört yıl oldu Osmanlı Türklerinin halk edebiyatı geleneklerinin derlenmesiyle uğraştım. İşte bu ikinci cilt de derlememin birinci cildinde sunduğum masallar tamamlanıyor. Bu yeni bölümde de masal tebliğ etmeye devam ettim; seçtiğim masallar bilhassa Türk masal dünyasının yalnız uzak sınırını değil göğün gülen mavisini ve toprağın korkutucu karanlığını da aydınlatıyorlar. Arapların bin bir gecesine yaklaşan Türklerin yüz bir gecesi o kadar zengin olmasa da ilginç yüz bir gecesidir.

I.

Bu cildin diğer yeni katkılarını zikretmeden önce, bırakın (da) bu derlemenin birinci cildinde başlamış olduğum masal özetlerimi tamamlayayım (bitireyim). Bir taraftan tasviri tamamlayayım, diğer taraftan da bir ölçüde bütün bir Macarca çeviri eksikliğini telâfi edebileyim*. Sıra birinci ciltteki düzenin aynısı olacak. İlk sırada “peri” olarak adlandırılan iyi ruhları belirteyim: iyi ruhlardan sonra Türk masal dünyasının iblisleri olan devleri ve ateş saçan ejderhaları. İlk kısma masal dünyasının fanileri olan padişahları ve uyruklarını; ikinci kısma da cadı alayını ve başka büyücü hayalet-

canavarları yerleştirdim. Türk dnyasının dnyevî sakinleri olan fanilerden başlayalım.

Zengin bir tacirin ölümünden sonra oğlu ve kızı malını bölüşmüşler. İki kardeş servetlerini çoğaltmak için dnyaya gitmişler, yükleriyle Bağdada varmışlar. Bu şehirde çok zaman geçirmişler, bir gün zengin bir tüccar öldüğünde memleketin âdeti olduğu üzere Bağdad'ın ne kadar taciri var idiyse onun mezarına geceyi geçirmeye gitmişler. Bizim oğlan da bu son vazifeye gitmiş, bundan gayrı gece yarısı dolayında büyük bir gizlilikle toprağı kazıp sandık gömen üç Arabı fark etmiş. Sonra sandığı açmış ki ne görsün, içinde güzeller güzeli bir kız varmış, tam da bu sırada uyanmış. Kızı eve götürmüş ve ondan Bağdad padişahının hürmetlisini ölümden kurtardığını, kıskanç kadın arkadaşlarının padişahın yokluğundan faydalanarak oğlu olmuyor diye onu canlı canlı gömdüklerini öğrenmiş. Kızın bundan sonraki akıbetinde, padişah uzunca bir zaman sonra hevesle memlekete dönmüş, sonunda padişah da meseleyi öğrenmiş ve hürmetlisinin kurtarıcısını ödüllendirmiş (57. masala bak).

*Türk masallarının bir kısmının çevirisi Kisfaludy Cemiyeti'nin desteğiyle bugünlerde yayınlanmıştır.

Ölüm döşeğinde olan bir padişahın karısı elmaslı kemeri kimin beline uyarsa onu eş almasını söyleyerek beyiyle vedalaşmış. Kadın ölmüş, padişah bir başkasını aramış ama kemer hiç kimsenin beline uymamış. Padişahın yetişkin bir kızı varmış, nasılsa (neden olmasın deyip) kemeri bir denemiş, ne görsün sanki ona göre yapılmış olmalıymış. O da tutmuş, kendi kızını almak istemiş. Ama kız düğün gecesini kaçmış, bir kürk postu üzerine geçirmiş, sadece iki gözü açkılmış ve gidip bir ağaca tırmanmış. Bu acayip tipi gören komşu kralın oğlu onu alıp eve götürmüş, hayvan sanmış ve haremde saklatmış. Tam da bu sırada haremden bir köleyi kocaya veriyorlarmış, kürklü kız da yalnız kalınca postundan kurtulmuş, düğün halkının arasında görünmüş ve bütün herkes onun güzelliği karşısında hayrete düşmüş. Prens meseleyi öğrenmiş, kızın peşinden giderek onu gözetlemiş ve sonunda postun sırrını öğrenmiş. Baba ise uzun bir arayıştan sonra kızını bulmuş, o artık çoktan prensin karısı imiş (62. Masala bak).

Fakir bir kadın hamama gitmiş, orada bir falcı kadına nasıl saygılı davranıldığını görmüş. Eve gidince kocasına derhal bir kâhin olmasını buyurmuş, ah çünkü böyle hayatı başka olacaktı. Fakir adam gizlice gidip bir arkadaşına derdini anlatmış. Bu adamın hamamı varmış, hamamdaki birinin yüzüğünü çalmış ve yüzüğün yerini de fakir adama buldurtmuş. Bu haber yeni falcının kulağına gitmiş. Ertesi gün onu saraya çağırılmışlar ve eğer hanım sultanın kayıp yüzüğünün nerede olduğunu bilemezse hayatının sonunun geleceğini buyurmuşlar. Geceyi korkuyla geçirmiş, ama hangi köle bu yüzüğü çaldıysa ürkecek tahmini doğru çıkan müneccim onunla konuşmuş ve yüzüğü bir kaza yutturduğunu öğrenmiş. Ertesi gün de kazın içindeki yüzüğü bulmuşlar. Padişah ünlü falcıyla gezintiye çıkmış, küçük bir hayvanı avcuna almış ve adama onda ne olduğunu bul demiş. Fakir adam bu sözden irkilmemiş ve ikrara koyulmuş: “Bir sıçra çekirge, iki sıçra çekirge, üçüncüde de ele gel.” Padişah avcunu açmış ki çekirge orada, avcundaymış (94. Masala bak).

Bir tarakçı ustası zengin olunca şükretmiş (hamdetmiş) ve hanımıyla Mekke’ye hac yoluna çıkmış. Kızını da onlar uzaktayken göz kulak olsun diye imama emanet etmiş. Ancak imam kıza göz koymuş, kız da oradan kaçmaya mecbur olmuş. Bir kralın karısı olmuş ve çocuklarıyla birlikte anne babasını ziyarete giderken ona eşlik eden kocasının veziri onu sevdiğini söylemiş. Bundan da kaçması gerekmiş ve gizlene saklana varıp gidip bir fırıncı yanına girmiş. Padişah kocası da onu burada tesadüfen bulmuş, imam ve vezir de ölümleriyle günahlarının vebalini çekmişler, onlar da mutlu hayatlarına yeniden başlamışlar (68. Masala bak).

Padişahın biri oğluna ölümünden önce sarayın kırkıncı odasını açmamasını söylemiş. Sonunda merakı yüzünden onu babasına verdiği sözden dönmüş, odanın kapısını açmış ve orada o kadar güzel bir kızın resmini görmüş ki derhal onu aramak üzere yollara düşmüş. Kızın şehrine varmış, ama daha yakınına hiç gidememiş, çünkü kızın etrafında bir erkeğe tahammülü yokmuş. Bir kandırmacayla kız kılığına girmiş, nihayetinde kızın yakınına gidebilmiş ve aşk onları birleştirmiş (73. Masala bak).

Keza yine bir kıza resmini görüp âşık olan bir padişaha üç otuzluk üstüne on yaşındaki yaşlı bir kadın kızını getirmeyi üstlenmiş ve kızını ona getirmiş. Ama ne var ki yolculuk sırasında kadın kendi kızına çok süslü giysiyi giydirmiş, güzel kızını da gözlerinden etmiş ve yolda bir yerde bırakmış. Garibi bir çoban alıp kötürümlerle dolu evine

götürmüş. Bu sırada kızın hayatta olduğunu öğrenen yaşlı kadın oraya gidip kızını zehirlemiş. Bir kralın oğlu avdayken ona tesadüf etmiş ve kızın ağzından bir parçacık zehir dökülmüş ve canlanmış, gözleri de yeniden görmeye başlamış ve mutlulukla bir araya gelmişler (69. Masala bak).

Bir kadının iki kocası varmış, biri hırsız, diğeri dolandırıcıymış, birinin ötekinden haberi yokmuş. Kadının düzmeceğini bir rastlantı sonucu öğrenmişler, sonra da artık ikisinden birini seçsin diye yanına gitmişler. Kadın bunun için hangisi diğerdinden çok hırsızlık yaparsa onu seçeceğine söz vermiş. İki delikanlı da gitmişler ve hırsız olanı büyük pazarda (Kapalıçarşı olmalı) tam da kesesine bin altın koyan bir adamı fark etmiş. Adamın ardından gidip kaşla göz arasında kesesini almış, içinden dokuz altını alıp içine koymuş, mührünü de keseye atmış ve adamın cebine öylece yeniden koyuvermiş. Sonra fakir adamın boğazına yapışıp paramı çaldı diye mahkemeye götürmüş. Hâkim adama kesesinde kaç altın olduğunu sormuş. “Bin” diye cevaplamış adam da. “Peki senin kesende?” diye sormuş hırsıza. “Dokuz yüz doksan bir artı mühür yüzüğüm” diye cevaplamış. Bakmış, dolandırıcının gerçekten de çok parası varmış. – Sıra hırsız olana gelmiş. O da uzun bir urgan almış ve bir gece ikisi beraber padişahın sarayına gitmişler. Parmaklıkları geçip gizlice avluya sokulmuşlar, oradan da hazine dairesine girmişler ve birbirinden kıymetli hazinelerle çuvallarını doldurmuşlar. Hırsız ardından bir kaz tutmuş, boğazlamış, hemen bir ateş yakar ve içeride araştırma yaparken ortağına seslenmiş: “Çevir (döndür) şişi, yanmasın!”. Ortağı ise artık “geldim bununla ama nereye gideceğim” diye yerinip duruyormuş. “Padişahın yanına gideyim.- demiş hırsız-“Ona soracağım içimizden kim kadını hak ediyor.” Yavaşça padişahın odasına sokulmuş, padişah da o sırada şekerleme yapıyormuş, bir hizmetkârı yatağının önünde oturmuş ona masal anlatıyormuş. Sonra hizmetkâra da uyku basmış ama uyumamak için dişlerinin arasında bir sakızı çiğneyip duruyormuş. Hırsız bir saç teliyle kölenin ağzından sakızı aşırması ve uyur uyumaz da almış, bir sepete koymuş ve kırıya asmış. Böylece gidip kölenin yerine oturmuş ve uyuklayan padişaha haydutla arasında geçeni hikâyeye edip anlatmaya koyulmuş; bu sırada korkudan titreyen ortağına bağırmış: “Çevir şişi, yanmasın!”. Padişaha sarayına hırsızlık etmeye nasıl girdiklerini, kölesini nasıl uyuttuğuna kadar olanı biteni anlatmış ve ona kadını kimin hak ettiğini sormuş. “Hırsız” demiş padişah ve der demez derin bir uykuya dalmış.

Onlar da hazinelerinden çok çok almışlar ve gitmişler. Padişah ancak ertesi gün olanları öğrenince kadının da tavsiyesiyle hırsızlar gelip özür dilemişler. Onlara hediye verilen birçok kıymetli hazineyi almışlar ve kadın hırsızın karısı olmuş (79. Masala bak).

Kralın birinin çok çocuğu varmış, çocuklar babalarının ölümünden sonra dağılmışlar, her biri bir yere gitmiş. Bunlardan biri öyle bir sefil olmuş ki dilencilığe düşmüş ve eğer şehrin beyinin kızı merhamet etmese belki de açlıktan ölecekmiş. Kız dilenci prens bütünü kıymetli hazinelerini, parasını vermiş, oğlan da bir gemi kiralamış, samanla yüklemiş ve bir adaya demirlemiş. Aldığı saman çokmuş, tutuşuvermiş; işte bundan çıkan büyük ışığa denizden bir taltoş at gelmiş ve ağzından bir-bir değerli taşlar dökmüş. Prens külden tuğlalar hazırlamış, tuğlaların hepsini birer birer değerli taş yapmış. Bunları gemiye istiflemiş ve şehre bunlarla geri dönmüş. İlk iş olarak kızı bulmuş ve birçok terslikler, sıkıntılı olaylar sonrası amacına ulaşabilmiş (47. Masala bak).

Bir başka prensin komşusu olan güzel bir kızcağız varmış. Bütün gün bahçesinde dolaşır, fesleğenleri sular dururmuş. Bir gün prens ona seslenmiş: “Sula, sula dur çiçeğini, peki bilir misin kaç yaprağı var?”. Kız da ona şöyle karşılık vermiş: “Elinde kalem ve divit var, peki bilir misin kaç yıldız var?” Birkaç gün sonra beyin keyfi yine cilveleşmek istemiş, balıkçı gibi giyinmiş ve sokakta balıkları sergiliyormuş. Fesleğenci kız güzel balıkları görmüş, libresini kaçaya verdiğini sormuş. “Bir libre balığa bir öpücük ver” demiş oğlan. Kız balığı çok beğenmiş, oğlanı öpmüş ve çok balıkla koşup gitmiş. Ertesi gün sabahleyin prens yine sormuş: “Sula, sula dur çiçeğini, peki bilir misin kaç yaprağı var?” – Kız da ona karşılık şöyle demiş: “Elinde kalem ve divit var, peki bilir misin kaç yıldız var?” Bey buna cevap şöyle der: “Bir libre balık için kaç öpücük verirsin?” -Ay, fesleğenci kız bu sözden pek utanmış, birkaç gün pencerede gözükmemiş. Ama beye hiç borçlu kalmamış ve böyle şakalaşır cilve yaparken sonsuza dek birbirlerinin olmuşlar (30. Masala bak).

Kral kızları hain bir helvacıya sevdalanmışlar. Biri Yemen Sultanının küçük kızıymış, diğeri ise Hint padişahının kızıymış. Ama oğlan ilkinden yana durmuş, ardından yedi yıl beklemiş (60. masala bak). Bey kızı ise daha az sebatkâr değilmiş, babasının kölesini sevmiş. Aşkı uğruna babasını, anasını, malının yarısını feda etmiş ve delikanlı

evden kaçmış, kız da onun ardından uzun bir yola gitmiş. Ancak oraya varmış ki aşkı bir başkasıyla evlenmiş ve buna o kadar öfkelenmiş ki hırsızlığa başlamış, bütün köyle ve orduyla boy ölçüşmüş ve o çevreye hiç rahat huzur vermemiş. Sonunda delikanlıyı karşısına getirmişler (26. Masala bak).

*

Fânilerin çok daha zengin olan ruhlar âleminin perileri vardır. Bu âlem “Üç”, “Yedi” ve “Kırk” perinin hâkimiyetindedir, sadece masallardaki insanlar değil bütün ruhlar, iblisler ve ejderhalar da onların nüfuzu altındadır. Kimi zaman fânilerle işbirliği içindedirler, bunlarla olan ilişkilerinden ortaya çıkan yarı-periler yarım peri yarım insan tabiatlıdır. Krallarını insanların arasından seçerler, onu tespit edip henüz bir çocuk iken çalarlar ve ona öyle bir kıskançlıkla muhafızlık ederler ki garibin bir boş saati bile olmaz.

Ülkenin birinden sefih bir prens, nasıl olmuşsa yolunu şaşırıp perilerin hükümdarlığına gitmiş bulunmuş. “Üç peri” nin sarayı öyle bir ışıldıyormuş ki gözleri bu parlaklığa dayanamamış. İşte bakın bahçesi, güller, bülbüllerin şarkıları, sanki cennet gibiymiş. Prens bir gül ağacının ardına gizlenerek, orada öylece olacıkları beklemiş. Bir gün sadece üç güvercin ileriye uçmuş ve bahçedeki havuza dalmışlar ve güzellikleriyle oğlanın aklını başından alacak üç güzel kıza dönüşmüşler. Kızlardan en genç olanı ağaçların arkasında gizlenmiş olan prensi farketmiş, prensin kalbi sanki her birine bakarken değişmiş olmalıymış. Gizlenişinin yorgunluğuyla kral oğlu oracıkta uyuyakalmış ve gözlerini kapadığında rüyasında peri karşısında yüreğini ardına dek açıyormuş ve sora sora periden kurtulmuş. Eğer sonra yatarlarsa- der peri –üzerlerine su serper ve elbiselerini yakarmış. Prens bu sözlerle uyanmış, perilerin köşküne çıkmış; orada yataklarının önünde kıyafetleri, yan yana yatmışlar. Prens elbiseyi almış yakarken üç kız bağırarak yerlerinden sıçrayıp uyanmışlar, köşk de bahçe de yoklara karışmış, ama yerine üç güzel kız kalbinin güzel aşkı, hayatının mutluluğu olmuş (6. Masala bak).

Sahiden de “Üç peri” varmış, onlar ölüme sürüklenen prensin yardımına koşmuşlar. Gezgin prensi bir ağacın altına çökmüş ve burada yarı uyur yarı uyanırken ağacın bir dalında oturan üç güvercinin konuşmasını sonuna dek dinlemiş. Birisi söze başlamış:

“Fakir adamı gördün mü? Aşkını için acele ediyor, ama garip başı bilmiyor ki orada onu ölüm bekliyor”. – Buna yardım etmek kolay – der ikincisi – eğer bizim şimdi gidip yıkandığımız gölün suyuna dalarsa ve bu suda yıkanırsa yeniden doğacak”. – “Özellikle bunu konuştunuz siz demiş” – içlerinde en küçük olanları -, sanki suyun gücünü bilirmiş gibi onunla yıkanmış. Bundan fazlası gelmiş, babamdan kalan armağanı yanında, burada bırakıyorum ve eğer tehlikeye düşerse, bir vakit yardımına koşabilirim de”. Oğlan yerinden kalkınca, işte orada, hemen yanında bir elmas tüy görmüş; aklına bir de su gelmiş ve bu sudan bir şişeye doldurup yola düşmüş. Her derdinde peri tüyü ve su ona yardımcı olmuş ve perilerin yardımıyla mutluluğuna erişmiş (82. Masala bak).

Fakir bir kadın kızıyla gezintiye çıkmış ve kız çiçek toplayarak ormanın derinliklerine gitmiş, bir defasında da işte yarı uyur yarı uyanık yolunu şaşırıp perilerin bahçesine gitmiş. Etrafında kalabalık silüetler dalgalanıyormuş, parlak bir altın tahtta genç bir delikanlı oturuyormuş, kız bu kadar güzelini hayatında görmemiş. Delikanlının yanında kimi kırmızı kimi yeşil giysili yedi güzel peri kızı şarkı söyleyip dans ediyorlarmış, “yedi peri”yi böyle eğleniyorlarmış (padişahları olan genç delikanlıyı. Kız bu yarı uykusundan uyanmış, ama kalbinde ona hiç rahat huzur vermeyen durmadan peşinden gideceği güzel aşkı ve bir aşk yarası varmış. Tutmuş gitmiş perinin ardından ve gidip gelirken bu garibe merhamet edip perilere giden yolu gösteren iblis-anaya rast gelmiş. Aynı zamanda da sakınarak kızını ikaz etmiş, perileri daha görmeyeceğini çünkü krallarını insanların arasından çaldıklarını ve yabancı gözlerden çok çekindiklerini söylemiş. Kız periler padişahını bulmuş ve o da fani olduğunu kızdan öğrenir öğrenmez, onu dev anasına göndermiş ve perilerin arasından kurtarmış. Kız devanasına geri gitmiş ve ona perilerin kralının mesajını iletmiş, devin hizmetine hazırmış. Dev kızını bir dağa yollamış; dağda bir ağaç, ağaçta bir bülbülün yuvası, yuvada su varmış, sudan fincanla almasını istemiş. Kız suyu almak üzere oradan ayrılmış ve devin verdiği talimata göre perilerin sarayına dönmüş, orada perilerin elbiselerini yakmış ve hepsi büyük bir bağırtıyla “yanıyorum, tutuştum” demişler. O da oğlana suyu içirmiş ve böylece onu perilerin arasından kurtarmış (91. Masala bak).

Benzer şekilde bir sultanın küçük prensesi de kırk peri padişahına sevdalanmış. Bu öyle olmuş ki, kız bahçesinde oturmuş gergef işlerken minik bir güvercin gergef

sandalyesine uçmuş ve kızın yüzüğünü ağzına aldığı gibi uçup gitmiş. Ertesi gün bileziğini, üçüncü gün şalını alıp götürmüş, ama kız bu üç eşya ile birlikte kalbini de yitirmiş. Küçük güvercine ölesiye sevdalanmış, güvercin ise artık yanına gelmez olmuş ve kız da aşkından öyle bir hastalanmış ki bütün takatini gücünü yitirmiş. Tabip de hoca da ona yardım edememiş. Sonunda padişaha avluya büyük bir hamam hazırlatmasını ve sadece hasta olan kim varsa gelsin bu hamama iyi olacak diye haber salması öğüdünü vermişler. Ödeme yerine de herkes sadece bir tuhaflık görürse veya işitirse onu diyecekmiş. Hamam hazırlanmış, birçok kişi gelmiş. – Genç bir kel çocuğun sakat bir anası varmış, onlar da buraya gelmek üzere yola düşmüşler. Oğlan birdenbire yolda bir horoz görmüş, sırtında su taşıyormuş. Ardından usulca gitmiş meraklı kel oğlan, horoz bir ağacın yanına varmış, küçük bir kovuğa girmiş ve ardından oğlan içeriye girmiş, bir de ne görsün, önünde ıslıl ıslıl parlayan bir saray varmış. Bu güzel saraya tırmanıp gitmiş ve küçük bir tıkırtı işitince bir çekmeceli dolaba saklanmış. İçeriye uçan üç güvercin görmüş, sarsılıp kıza dönüşmüşler, bir sofraya kurmuşlar, her birinin işlerini görür, sonra yine ortadan kaybolurlar. Kel oğlan bu kadar çok güzel yemeği görünce dayanamamış, ne var ki hangi yemeğe elini atsa eline vurmuşlar, iştahı filan kalmamış. Çok geçmeden pencereden içeriye küçük bir güvercin uçmuş ve yakışıklı bir delikanlıya dönüşmüş, bir çekmecedeki yüzüğü, bileziği ve şalı çıkartmış. Şal ile yaşarmış gözlerini silmiş ve titreyerek göğüs geçirmiş; nerede bu bileziği takan kol, nerede bu yüzüğe temas eden parmak. Ertesi gün oğlan saraydan kaçıp kurtulmuş, hamama gitmişler ve kıza gidip gördüklerini anlatmış, kız onu tutmuş kendi sarayına götürtmüş. O da küçük güvercinini bulmuş, perilerin padişahından kurtarmış ve mutluluk ölünceye dek onların olmuş (35. Masala bak).

Hakeza, kel oğlanın bir perilerin arasına girme olayı başından geçmiştir. Garip başını saklı gizli hayata vermiş ve bir gün yolu bir orman kenarına düşmüş, orada bir ağacın altında otuz kişi görmüş ve ağaçtan bir şey düşerse diye peştemallarını açarlarmış. O da diğerleri gibi yapmış ve bir kez onun peştemalına bir şey düşmüş, o da kaptığı gibi koşup kaçmış. Bir sürü adam peşinden koşmuş ama kimse yetişmeyi başaramamış. Onlardan bir hayli uzaklaşınca peştemalı açmış: şimdi ey kudretli Allahım – içinde bir yılan varmış. “Korkma benden kel oğlancık!” – demiş yılan – iyilik yap iyilik bul. Perilerin prensiyim, ağacın altında duran adamlar benim düşmanlarım idi, yedi yıldır

ağaçtan düşmemi bekliyorlardı. Eğer sen gelmeseydin hayatımın sonu olacaktı. İyi kalbinle beni kurtardın, senin de her dileğin gerçek olsun.” Böyle demiş kaybolmuş minik yılan ve oğlan “ne iyi olurdu yiyecek bir şeyler olsa” diye aklından geçirir geçirmez önünde birçok güzel yiyecek bulmuş. Çocuğa bundan başkası gerekmemiş, ne düşündüyse gerçek olmuş, hayatı boyunca da mutlu olmuş (56. Masala bak).

*

İşte böyle zengindir perilerden ve insan soyundan gelen yarı-perilerin âlemi. Yaradılışları yarı peri, yarı insandır; ufak avludakiler ise nadiren yolunu şaşırıp buraya gelen fânilerdir. Köşkleri, perilerin hükümdarlığını hatırlatır; ekseriyetle vahşi hayvanlar veya perilerin hizmetindeki canavarlar muhafızlık ederler. Ve tam da bu yüzden tehlikeyi getiren aşklarıdır, çünkü sadece fânilerle aşka düşenlerin adlarının hatırlanması yeterlidir. Genellikle dünyadan bıkmış yaşlı kadınlar ve yarı-perileri gizlenenlerin yoluna sevk eden habis cadılar ve eğer daha büyük bir hâkimiyete ayak basmayı, mücadeleye girerler. Bu yarı-perilerden bir kaçını gösterelim:

Birinin adı padişahın hiçbir zaman gülmeyen kızı Gül-sultan’dır. Bir prens bu yarı-peri köşkünün etrafında avlanıp duruyormuş ve bir boynuzlu hayvan şekline bürünmüş olan cadı onu köşke varmaması için vaatlerle kandırmış. Yaşlı kişi, aksakallı pir boşuna aramış, köşke yaklaşmasın diye mutlaka Gül-sultanı görmek istemiş. Kapıya yaklaştığında, kapı bekçisi aslan ve kaplan üzerine saldırmışlar ve Gül-sultan zamanından önce tehlikeyi fark edememiş, bu da prensin sonu olmuş (76. Masala bak).

Bir başkasını ise Menekşe-salkımı diye çağırırlar, dünya güzeli kızlarla dolu periler âleminde. Kalelerine kırk iblis muhafızlık eder ve fânilerin bin daha bini bunlardan dolayı yok olmuştur. Lâkin padişahın biri dev-ananın himayesine girmeyi başarmış, onu kalenin yakınına götürmüş ve cebinden bir avuç kum çıkararak toprağa savurmuş. Bu sebepten - böyle demiş dev-anası- “kalede kaç dev varsa hepsi uyuyakaldılar. Acele kızın odasına git, zaten uyuyordur, yüzüğü parmağından çıkar”. Padişah da böyle yapmış ve güzeller güzeli huriden ayrılmak her ne kadar zor ise de geriye dönmek için acele etmeliymiş. Ertesi gün Menekşe peri parmağında yüzük olmadığını görmüş, aratmış, ama onu bulamamışlar. O günün akşamı dev-ana padişahı yine oraya götürmüş ve padişah bu defa da kızın küpesini oradan aşmış. Bu iki olay periyi o

kadar hırpalamış ki üçüncü gece gözüne uyku girmemiş. Bu kez dev-ana padişaha perinin yüzünü iki kez öpmesini söylemiş. Ancak bu sefer padişah odaya girdiğinde Menekşe-salkımı boynuna dolanmış ve ben seninim, sen benimsin demiş, bundan sonra birbirlerinden hiç ayrılmamışlar (80. Masala bak).

Üç Nar-kızı da devler koruyorlarmış ve onları aramaya çıkan prens ilk önce dev-anaya rast gelmiş. Korkunç kadın tahtının yakınında büyük bir ateş yakmış, prens dayanabilene dek yakınında durup beklemiş. Üç saç kılını ona vermiş ve en büyük oğluna yollamış, o da annesinin sözünü dinleyip prensi kabul etmiş. Ona Nar kızlara giden yolu göstermiş, ona bahçenin içinde iki kaynak olduğunu; birinden kan diğerinden irin aktığını anlatmış ve ona tadı iyi olandan içeceğine dair söz almış. Bahçenin kapısında bir aslan ve bir köpek nöbet tutuyorlarmış, köpeğin önünde ot, aslanın önünde kemik varmış, o bunların yerlerini değiştirmiş, köpeğin önüne kemiği, aslanın önüne de otu koymuş; böylece ikisi de ona hiç dokunmamış. Bu şekilde prens bahçeye girmiş, üç Narı kopartmış ve kopardıkları feryatlara da hiç oralı olmamış, hızla bahçeden çıkmış. Narların birini kesmiş, içinden öyle bir kız sıçrayıp çıkmış ki böylesini hayatında görmemiş. Ama dikkatlice tutamamış bile, kan ve cerahat erimesiyle kız ortadan kaybolmuş. Ardından devin oğluna gitmiş ve ona olup biteni anlatmış. “Bu işi böyle yapmaman gerekirdi” - nasıl yapacağını öğretmiş dev. – “Bahçenin önünde bir başka kaynak var, ondan süt ve bal akar, ondan içmen lazımdı ve içtikten sonra “of ne kötüydü” demelisin. Çocuk iki narla geri dönmüş, süttten ve baldan içmiş, ama bunlar için kötü söyleyecekmiş: “of ne güzelmiş” demiş. Sonra ikinci narı da kesmiş imdi ondan daha da güzel bir kız çıkmış, ama kötü dememiş, bu yüzden de kız ayaklarının üstünde duramıyormuş. Almış götürmüş dev oğlana. “Demedim” - dev uzaktan bağırmış – nasıl dikkat etmezsin söylediğine? Şimdi annemin yanına geri dön, üç kez tasvirî kes ve ondan daha çok nasihat iste. Prens öyle de yapmış ve dev-anayla vedalaşmış, ondan yol için bir avuç kül almış, öğrendiği yol yordamla üçüncü narı kesmeden önce, kumları serpmiş. Yola çıkarken aldığı külü ve narı kestiğinde karşısında o kadar güzel bir peri kızı belirmiş ki ona bakarken içi dolup taşmış. Memlekete dönmüşler çok geçmeden azize periyi vezirine vermiş, diğerini kendine almış ve günlerini mutlulukla geçirmişler (66. Masala bak).

Gül-kızlar yedi tanelermiş ve güvercine dönüşerek koca masal âlemine uçuyorlarmış. Onların konuştuğu her yerde güller açıyormuş. Bir gün yanlışlıkla bir padişahın bahçesine girmişler: padişah da bu sırada bahçedeki kameriyede oturmaktaymış ve yedi güzel güvercini ve çok güzel gülleri fark ettiği anda kâinata yola çıkmış. Güvercinleri buluncaya dek yol almış ve sonunda onları kendi bahçesine getirmiş (87. Masala bak).

Dilrûkeş denilen güzelliği ve gücü başkalarıyla kıyas edilemez bir peri varmış. Bir gün fakir bir oğlana *Dilrûkeş* perinin dikenini çalmasını buyurulmuş. Bir *dev*den diğerine, bir tehlikeden başkasına; bu ağacın dallarındaki dikenini ele geçirmek çok zormuş. Ağacın her bir dalında birbirinden değişik kuşlar varmış, her bir kuşun başka ötüşü varmış, o da bundan bulmuş. Dikeni bulduktan sonra *Dilrûkeş*'in aynasını getirmişler, bu aynadan kâinatı görmek mümkünmüş, sonrasında perinin kendisini de (75. Masala bak).

Yaşlı bir kadın bir prensi küçük *Suskun* sultana âşık olsun diye lânetlemiş. Prens yola çıkmış, az gitmiş uz gitmiş, muazzam büyük bir dağa varmış. Ama öyle dağın her bir taşı bile güneş gibi ıslık ıslık parlıyormuş. Yaşlı bir adamdan bu dağın küçük *Suskun* sultanın olduğunu öğrenmiş. Sultan yüzünü yedi kat peçeyle örtmesine rağmen yüzü her şeyi aydınlatıyormuş. Prens bir başka dağa gelinceye dek yine yoluna devam etmiş. Bu dağın her bir parçacığı sanki bir kor ateşi gibi al renkli imiş. İnsanlara bu dağın neden böylesine al renkte olduğunu sormuş. Ona *Suskun* sultanın üç aylık yol uzakta oturduğunu söylemişler; onun dudaklarının rengi o kadar al imiş ki buraya kadar her yeri ateşlemiş. Yine yola düşmüş, az gitmiş uz gitmiş, işte orada bir kaleyi farketmiş, burası sadece insan kafalarından oluşturulmuş bir kale imiş. İnsanlar prens bu kalenin sultanın küçük kızını konuşturamayanların başlarından yapıldığını anlatmışlar. Prens bundan korkup vazgeçmemiş, saraya girmiş ve konuşan bir bülbülün yardımıyla kızı konuşturmuş. Güzellik de ülke de onun olmuş (83. Masala bak).

Bir gün bir prens yola çıkmış ve gizlenirken öyle parlak bir taş bulmuş geceyi bile aydınlatıyormuş. Sonra ateş yakmanın veya bir şeyle aydınlatmanın yasak olduğu bir memlekete varmış. Oğlanın yanındaki aydınlığı görünce onu sorguya çekmişler ve eğer kırk gün sonra bir çuval bu taştan getirmezse hayatının sonu gelecekmış. Bu şehrin padişahının bir veziri varmış, bu da onun verdiği salıkmış. O da oğlana eğer

kırk gün içinde hala bir çuval taş getirmemiş olursa öleceğini buyurmuş. Garip başı ne yapsın, dertli dertli taşı bulmuş olduğu yere gidiyormuş, birdenbire karşısına bir peri çıkmış. Oğlana ne için kaygılandığını sormuş. O da derdini anlatmış. Kız ona kendini bu kadar ezmemesini ve kendisine bir kova su doldurup getirmesini istemiş. Oğlan bunu doldurunca imdi kızıdan bir sürü elmas dökülmüş. Oğlan bir bütün çuval elmas toplamış ve kırkıncı gün almış padişaha götürmüştü. Bir iki geçtikten sonra padişah onu yine çağırtmış ve kıymetli inciler getirmesini buyurmuş. Bu sefer öncekinin kardeşi olan başka bir peri çocuğun karşısında belirmiş ve üzerine su dökmesini istemiş ve ona gereken miktarda incilere sahip olmuş. Padişah üçüncü kez ondan yakut getirmesini istemiş, bunu da üçüncü bir sayesinde getirmiş. – Bunlar daha az imiş padişaha. Bir gün yine oğlanı huzuruna çağırtmış ve ondan denizin ortasında bir saray istemiş. Çocuğun karşısında üç peri birden belirmiş ve ona dağa çıkmasını ve sadece “*Hacı baba, kızlarının en küçüğü saray istiyor*” demesini söylemişler. Ertesi gün denizin ortasında bir saray varmış. Padişah veziriyle saraya gitmiş ve etrafa baktıkları sırada oğlan yine dağa çıkmış ve bağırarak: “*Hacı baba, sarayı geri al!*” demiş. Saray kralla veziriyle birlikte yok olmuş, oğlan da üç periyi almış ve memleketine götürmüştü (11. Masala bak).

*

Perilerin hizmetinde olan yarım ruhlar esasen devlere intikal etmişlerdir, bunlardan Türklerin masal şeytanları³ türemiştir. Bu hizmetkârlar bazen güvercin, bazen canavar kılığında gözükürler ve yaradılışları bazen kötü, bazen iyi ruhlara benzerler. Kuş biçimindekiler daha çok iyi nasihatler verirler ve genellikle âşıkların hizmetine kapılanırlar. Malum (masal kahramanı) prens küçük Suskun sultanı *Peri-papağan* ona yol göstermese kızı asla konuşturamazdı (83. Masala bak). – Ha keza bir kızın nakış iskemlesine uçup ona cıvıldaıp “ölünün yanındadır bahtın” diye söyleyen de küçük bir kuş idi. Bir gün bu kız kuş uçmaz kervan geçmez bir yerde kaybolmuş ve ıssız bir saraya girmiş, orada bir masada ölmüş biri varmış, üzerinde “Kırk gün boyunca ölünün

³ Şeytan: I. Kunos Türk masallarındaki ifritin karşılığı olarak bunu kullanmış olmalıdır. Macarcada “ördög” kelimesi şeytan manasına gelir ancak bu Hristiyanlıktaki “Sátán” (Şeytan) ile aynı manada değildir, bu kelimenin Türklerden alındığı, önceleri “ördög” (ö/e) olarak geçtiği bilinmektedir ve Türkçedeki “Erlik” le aynı olduğu düşünülmektedir. Macar masallarında sayıca çok olan “şeytanlar”dan bahsedilir. Bunlar Türk destan-masallarındaki Erlik’e yardımcı, habis ruhlardır (Çev.notu).

yanında dua et” yazısı, böylece bahtını bekleyecekmiş. Kız ölünün yanında kırk gün doluncaya dek dua etmiş. Sabah olunca sarayın önünde duran bir Arap kızı farketmiş, onu içeriye çağırması ve kendini azıcık toplayıncaya dek onun yerine dua etmesini istemiş. Ancak bu sırada *bey* uyanmış ve Arap kızın yanında dua ettiğine inanmış, onu eş almış. Zavallı kız da mutfakta aşçı kadın olmuş. Nihayet bey durumu öğrenmiş, sabır taşı bile bu kızın başına gelenden ikiye ayırılıvermiş (43. ve 59. Masala bak).

Bir garip küçük oğlanı ceylana dönüştürmek sahiden de sahte *perilerin* işi imiş ve kız kardeşçiyi birlikte bir ormana göndermişler. Kızcağız bir ağaca tırmanmış, ceylan da avlanmaya gitmiş. Ağaçta oturan kız bir prens görmüş, yanına inmesi için oradan çağırması, ama kız bu isteği kabul etmemiş. Sonra prens ağacı testere ile ikiye kesmeyi istemiş, ancak birini ceylan yalamış, imdi daha kalın bir ağaç olmuş. Böyle böyle hileyle dümenle kız yakalamış, almış sarayına götürmüş ve kendine hanım olarak almış. Biricik ceylan kardeşi de yanında imiş. Bir gün kötü bir Arap kızı hanım sultanı havuza atmış, havuzda büyük bir balık varmış, derhal garibi yutmuş. Arap kızı neredeyse ceylanı da atacakmış ama işin peşine düşen prens sayesinde bu olmamış. Ceylanı havuza düşerken bulmuş, anlattıklarını sonuna dek dinlemiş ve balığı ikiye kestiklerinde içinde hanım sultanı bulmuşlar, iki minik evlatçığıyla birlikte oturuyormuş (52. ve 53. Masala bak).

Perilerin dehşet verici bir tebası da *arap peridir*. Bazısı *perilerin*, bazısı da *devlerin* hizmetine kapılanır, ve onlar ne buyurlarsa yaparlar. Başına buyruk Arap periler de vardır, bunlar ayrı hükümdarlıklarda yaşarlar ve kocalı kadınları kendilerine âşık ederler. – Bir gece bir kralın hanımını gözetliyormuş, ne görsün, dosdoğru Arap perinin yanına gitmiş. Prens hanımından daha hızlıymış, Arabı öldürmüş ve ertesi gün karısı büyük bir yasta imiş, ona bunun sebebini sormuş. Kadın onu bir akrabasının öldüğüne inandırmış ve beyinden ölmüş kişi için avluya bir *türbe* yaptırmasını istemiş. Kadın her gün oraya inmiş, çünkü Arabın ruhu ölmemiş, sadece konuşuyor ama kıpırdayamıyormuş. Bunun bir yolunu bulan prens, Arabın ruhunu da hanımını da öldürmüş (14. Masala bak).

Yaşlı ruh *pir* ve avare gezen ruh *cin* de periler sınıfına dahil edilebilir. İlki ekseriyetle rüyada görünür, tılsımlı nesnelere dağıtır ve iyi gayretlerle insanların amaçlarına yardım

eder. *Cin* ise daha çok havada yaşar ve kurnazlığıyla daha ziyade *devler* takımına yakındır.

Fakir bir kızcağız bir gün hasta annesi yüzünden yolunu şaşırarak ve uzun süren avarelikten sonra uyuyakalmış, rüyasında ona bir *pir* görünmüş. Yüzünü çeviren uzun aksakalı varmış ve elinde bir tespih çekmekteymiş. *Pir* kıza bir değnek vermiş ve ona şöyle demiş: “Yolunda yardımcın bu olacak, hiçbir şeyden korkma!”. Kız uyandığında yanında bulduğu değneği almış ve yola onunla çıkmış. Bir gün yolda değneğiyle toprağı karıştırıyormuş ve işte bir *Arap peri* karşısında duruyormuş, ondan bir şey istemesini bekliyormuş. Kız ilk önce korkmuş, çünkü açlıktan pek azap çekmekteymiş. Araptan her şeyden önce ona yemek getirmesini istemiş. O kadar güzel yemekler belirmiş ki önünde, hangisinden alacağını bilememiş. Adından bir perinin sarayına varmış ve *pirin* yardımına yetişmesiyle gönlünün her istediğine ulaşmış. *Perilerin* prensi beyi olmuş, kendisi de *perilere* karışarak orada ölümsüz mutlulukla yaşamış (86. Masala bak).

Fakir bir hanım sultanı beyinden ayırmışlar ve zavallı çocuklarını öldürmüşler ve kadın büyük üzüntüler içinde yollara düşmüş. Rüyasında bir *pir* görmüş ve onu derdinin çok sürmeyeceğini söyleyerek avutmuş. Kadına çocuklarının gömüldüğü yeri göstermiş, bu mezarların yakınında ırmak akarmış. Eğer bu ırmağın suyuyla çocuklarını yıkarsa canlanacaklarını söylemiş. Kadıncağız önce *piri* sadece rüyasında gördüğüne inanmış ama çocuklarının yattığı yere varınca suyu farketmiş. Toprağı kazıp çocuklarını çıkarmış ve onları bu suyla yıkadığında yeniden hayata dönmüşler. Onları almış gitmiş ve çok geçmeden babalarını da bulmuşlar, hepsinin ıstırapı sevince dönüşmüş (77. Masala bak).

İki âşık çift birbirinden uzak düşmüş, birbirlerinden hiç haber alamaz olmuşlar. Bir mezarlığın üzerinde uçuşan *cinler* bunlara acımışlar, oğlanı kaptıklarıyla almışlar ve çocuk uykusundan uyandığında kendini gönlünün güzelinin yanında bulmuş (55. Masala bak). Bir başka *cin* ise padişahın kızını kaçırmış, bir sandığa koymuş ve böylece onu kendi gittiği her yere götürmüş. Kızla birlikte denizin dibine gömülmüş ve eğer dinlenmek isterse onunla deniz kıyısına gidiyormuş, kızı sandıktan çıkarıyormuş, başını onun dizine eğerek yatıyormuş (19. Masala bak).

*

Türk masal dünyasının iblisleriyle, zararlı ruhlar takımının *dev* sülâlesiyle başlayalım. Bunlar daha ziyade *perilerin* buyruğu altında bulunurlar, perilerin hükümdarlığının muhafızdırlar ve onlarsız, özellikle *dev-ana* olmadan gizli aşkların sonuca varması zordur. Onlar masal dünyasının devleridir; görünüşleri bazen hayvan bazen insan şeklindedir. İblis oğlanların anası, muazzam *dev-kadın* kulübesini yolun ortasına yapar, o kadar büyüktür ki bir *minare* gibidir, her bir ayağı bir dağ, kasırgayı üfleyerek o çıkarır, sekiz arşındır⁴ kolları, sürgün ya da gizlenen kahramanların âleminde onların yollarına çıkar. Onu kibarca selamlayanların canını yakmaz, hatta onları kötü ruhlardan korur, ejderhadan, cadılardan, hatta bazen kendi çocuklarından bile.

İşte böyle olmuş *dev-ananın peri* soylu *Yusuf şaha* giden fakir kızı himayesine alması da. Bu kızın babası fakir bir adammış, ikisinin yaşayabilecek hiçbir şeyleri yokmuş. Bir Araptan aldığı öğütle kızını almış götürmüş ve yerine çok para almış. Bu Arap, *Yusuf şahın* kölesiymiş, kızı alıp perilerin ülkesine götürmüş ve işleri de efendisi bir sebepten ona kızmadığı müddetçe iyi gidiyormuş. Efendisi yedi yıl gizli bir yaşam sürmüş, *Yusuf şahın* büyükannesi *dev-ana* onu etrafta görürse acımazmış. Kızı evine buyur etmiş, ona ve çocuğuna ihtimam etmiş ve sonunda kızı sevdiği beyiyle, *Yusuf* ile bir araya getirmiş (45. Masala bak).

Bir başka zaman fakir bir prens peyda olmuş, bunun babası yitik aynayı aramaya gitmiş. Adam oğluna aynayı *devlerin* aşırıdıklarını anlatmış, ona *devlere* giden yolu tarif etmiş. Aynayı bahçelerinde saklı tutuyorlarmış ve kapıdan *devlerin* gözü kapalı değilken geçmesi gerekiyormuş, çünkü onlar gözleri açık uyurlarmış. Oğlan devlerin bahçesine girmiş, aynayı bulmuş, ama sadece bununla yetinmemiş, bir elmas ağacından da bir dal koparmak istemiş. Ağaçtaki bu şamataya birçok *dev* uyanmış, çocuğu yakalamışlar ve onu bağışlamak için *Arap-üzengi* adındaki dev kadına gitmesi ve ona devasa kılıcını getirmek şartını koymuşlar. *Arap-üzengiye* giden yolu yine *dev-kadın* göstermiş. Birçok tehlikelerden sonra saraya varmış, doğruca yatak odasına gitmiş, duvardan kılıcı almış; ancak kınından çektiğinde Arap uyanmış ve oğlanı tutmuş. Bu dev de oğlanı *periler* padişahının kızını ona getirmesi şartıyla

⁴ Arşın: Kunos arşına karşılık olarak rōf ü kullanmış; Mac. rōf: yaklaşık 78 cm. uzunluğunda, dokumalar için kullanılan eski bir ölçü birimidir.

affedecekmiş. Çocuk yardım için yine *dev*-anaya başvurmuş. Onun verdiği talimatlarla periler âlemine yola çıkmış ve daha kapısından bir erkeğin adım atmadığı şehrin önüne varmış. Arap devin yanında büyücülüğü öğrenmiş, kendini kuşa çevirmiş ve sultan kızına uçmuş. Kız ona o kadar sevdalanmış ki onunla yola düşmeye hazırmış. Kızla *Arap-üzengiye* gitmiş, kız onun cesaretinden ürkmüş, ona sadece kız değil verdiği kılıç da gerekliymiş. Kılıçla beyin yanına gitmiş, onlar daha çok korkmuşlar ve aynayı da, elmas dalı da vermişler, yeter ki ondan kurtulmuş olsunlar! (22. Masala bak).

Padişahın biri kızını kapı dışarı etmiş ve kız yeryüzünde koşarak gidermiş. Ormanlarda, dağlarda başıboş dolaşmış, sonra karşısına bir saray çıkıvermiş, giriş kapısı ardına dek açılmış. Avluya girmiş, avludan mutfağa girmiş, mutfakta derisi yüzülmüş bir koyun varmış, tam da pişirilmeye hazırmış. Kız onu alıp kızartmaya ateş yakmış, kahve için hazırlık yapmış ve akşama doğru kapı açılmış, o da bir odada saklanmış. Kızın korkusunu tahmin etmek mümkün; yarı insan yarı iblis görünüşlü yaşlı *devin* içeriye girdiğini görmüş. Zavallı hiç yerinden kıpırdamamış. Dev kızartılmış koyunu farketmiş, kahvesini ve çubuğunu hazırlamış, bu onu sevindirmiş: “Korkma – diye bağırmış dev – karşıma gel, benim için iyi şeyler yaptın; eğer erkeksen oğlum, kadınsan kızım olarak kabul edeceğim seni!”. Bunun üzerine kız sevinerek *devin* karşısına çıkmış ve bu günden itibaren evin yapılacak işlerini o yapmış. Eğer *dada* diye bağırsa diye bağırsa karşısında bir Arap beliriyormuş ve her istediğini gerçekleştiriyormuş. Bir gün bahçeye inmiş, şimdiye dek bu hiç aklına gelmemiş, elmas kanatlı, elmas başlı bir ördek suda yüzüyormuş. Ancak kızı gördüğünde hışımla kanatlarını çırpmış ve kıza bağırmış: “Ey utanmaz şey, geldin prensimi çaldın” ve kanadının birini koparmış. Ertesi gün kız yine bahçeye inmiş, ördek yine ona çıkmış ve diğer kanadını da koparmış. Üçüncü gün de kafasını koparmış ve böylece de gölde kaybolmuş. Bu ördek *devin* kızından başkası değilmiş, düşe kalka suda ilerliyormuş, öyle ki komşu bahçedeki prens onu görmemiş. Ama onun yerine güzel *sultan-kızı* görmüş ve o kadar sevmiş ki *deve* gidip kendisine eş olarak istemiş. Dev bu evliliğe rıza göstermiş ve yeni çifti o derece muazzam zenginlikte hediyelerle donatmış ki bu kadar çok hazinenin kerameti olmuş. – Sultan-kızı dokuz ay on gün sonra hasta yatağına düşmüş ama bir türlü doğuramamış. Kız ola ki derdinin devasını bulur diye *deve* babasını göndermiş. Yaşlı adam gelmiş, kızın yatağının karşısında durup şöyle

demiş: “Kolumun yarısını kopart!”. Kız devin kolunu bir kuvvetle çekmiş kopartmış ve ürktüğünden fırlatıp atmış. İşte tam da bu sırada onun yerinden elmastan bir ağaç çıkmış. Dev diğer kolunu da koparttırmış, onun yerinden de ikinci bir elmas ağacı çıkmış. Sonra bir bacağına koparttırmış, onun yerinden altın bir taht peyda olmuş, öteki bacağından da bir ikincisi çıkmış. Bundan sonra başını gövdesinden koparttırmış, imdi onun yerinde bir karyola, önünde bakmaya doyulmaz bir seccade varmış. Kız yatağa girip yatmış, altın saçlı evlatlar doğurmuş ve ilerideki hayatlarında mutlulukla yaşamışlar (26. Masala bak).

Devasa bir ruh olan *boz-dev*'in bahçesinin de bahçedeki nar salkımının da eşi benzeri yokmuş. Bu mucizevî ve sevda salkımlarını gören kendini bunlarla süslenmiş bir gelin odasında zannedermiş. Uzun süren bir gizlenmeden sonra dehşet verici bir feryat duyulmuş ve işte başarmış. *Boz-dev* tılsımı bu gürültüyü yapmış, bu dev küçüklerin bahçesini korurmuş. Büyücü *Peri-bekçi* oğlanın yanına gitmiş ve ona “Seni hangi rüzgâr attı buraya?” diye sormuş. Çocuk periye derdini anlatmış ve ondan yardım istemiş. “Ben hiçbir şey yapamam, olsa olsa büyüklerin bahçesinin tılsımlarını koruyan *dev-kadın* yardım eder.” demiş peri. Oğlan altı ay gitmiş, ta ki yeniden o sağır edici gürültüyü işitene dek, yakınında bir yere tılsım vurmuş. *Dev-kadın* orada oturuyormuş, çünkü oğlanla yolun ortasında karşılaştığında derdinde yardıma hazır olduğunu söylemiş anacığı. “Al tut işte Kulaksız !” diye bağırmış kadın, bir gün oğlanın aklına orada, devlerin bahçesinde birkaç dakikalığına onunla uçmak gelmiş. Sanki elmas saraylar gibilermiş, üzerlerindeki nar salkımları öyle parlıyorlarmış ve oğlanın her hareketine kâh ağlıyorlarmış, kâh inildiyorlarmış, çocuğun buna yüreği titremiş. Sonra kendini toparlamış, salkımı aniden kapıp almış, korkusundan eser kalmamış. Nar salkımına bakmış, işte o şarkı, birçok türküler, narlar teker teker açılmış, sonra aklı başından gitmiş. *Dev-kadın* ona bir-iki talimat vermiş, nar salkımını evine götürmüş ve düğün gecesinde onun mutluluğu için birer birer şarkı söylemişler (98. Masala bak).

Bu *turnaksız-devin* bir eşi de kız kaçırır canavardır. Kırk erkek kardeşi eğer bir ana babadan doğmuş kırk kız bulurlarsa evlenmek için bir davet vermişler. Kaçak hayatlarında *Turnaksız-devin* böyle kırk kız beklediğini öğrenince dosdoğru onun memleketine gitmiş. Yine *dev-ana* ona yolu göstermiş ve onlara böyle söylemiş: “Bir

yıl gece gündüz yol alın, bir yılın dolmasıyla öyle bir çöle varacaksınız ki on yıl geçse sınırını bulamazsınız.” – Sonra başından üç saç telini koparmış, çocuklara vermiş ve söze şöyle devam etmiş: “Çöle vardığınızda bir saç telini tutuşturacaksınız, ama bunu sadece gün batımından sonra yapmalısınız.” *Tırnaksız-dev* ateşten ölümden korktuğu kadar çekinir ve eğer aydınlığı görürse sizi birbiriniz ardına çölün içine çeker. Saraya ancak üç akşamın sonunda varırsınız. Giriş kapısının yanında iki küçük kuş nöbet tutar, yiyeceklerinin yerlerini değiştirin ve hiç kimseyi incitmeyin. Kırk oğlan gider kırk kızı bulurlar ve *Deve* de galip gelerek evlerine dönerler, düğün dernek yaparlar (90. Masala bak).

Diğerlerinden daha insancıl olan *Zilli-dev* yerin altındaki sarayından sadece yılda bir kez çıkarmış. Adamlarla, kadınlarla işbirliği yapmış, ama onların canlarını yakmamış, ama kuyu dibindeki sarayında saklarmış. Ayı etini muazzam çok severmiş ve kim kendisi için bir ayı yakalarsa onu sütle-balla beslermiş. İnsan, azametli *devin* hizmetkârı, ama başında hatırı sayılır büyüklükte boynuzları varmış, bu boynuzlar zil çalarlarmış. *Koca-devin* kendisi yedi dağ büyüklüğündeymiş, her bir boynuzu bir çam ağacı kadarmış ve üzerindeki ziller de sanki birer hamam kubbesi imişler. Ev yönetimi muhteşemmiş; köleleri saraydan gitmeyi hiç istemezlermiş, onlardan birisi diğerine âşık olursa onlara yardım da edermiş (89. Masala bak).

Nasıl da acayıptir bu devler, nasıl da gariptir tılsımlar⁵. *Tırnaksız-devin* tılsımı sarayının bahçesindedir. Bahçenin ortasında büyük bir havuz vardır; yarısı suyla, yarısı kanla doludur. Kanlı suda yarı insan yarı balık büyük bir hayvan yüzer durur, Bu balığın midesinde altından bir kafes vardır, kafesin içinde de üç tane yeşilbaşlı güvercin. Bu güvercinleri kim ele geçirirse onu da mağlup eder (90. Masala bak). – Bir başka devin tılsımı ise yerin yedinci katında saklıdır. Yedinci katın koskoca bahçesinde başının üstünde beyaz bir tüy olan kocaman bir kedi gezinir. Bu ak tüyü çekip koparabilirse ve derhal yakarsa, *Devin* sonu kolayca gelir. Ancak bu kedi o kadar güçlüdür ki on aslanla bile güreşe tutuşabilir ve ona sadece ayda bir kez, birkaç saat için gözünü yumduğunda yaklaşmak mümkündür (96. Masala bak).

⁵ Kunos burada dış ruhu kastediyor, eski Macar Masallarında “dış ruh” vardır.

Bu *dev*ler büyücülerini de hâkimiyetlerinde tutarlar. İçlerinde en azametlileri *Porsuk-dev*dir; bu mesleği annesinden öğrenmiş sonra ona da fazlasını oğlu öğretmiş. Yılda bir gün onun vakti gelirmiş, o sırada büyücülük yapmazmış ve bu zamanı kullanarak *dev*in kaçırmış olduğu bir padişahın oğlunu kaçırmış. Bu padişahın talihi olmuş, *Dev*den daha kuvvetli ruhlar onun hâmesi olmuşlar. Oğluyla kaçan padişahın ardından *dev* yola çıkmış, ona havada vurmuş, zavallıları az daha yakalıyormuş, bu sırada kurtarıcı ruhun kırbağı şaklamış ve *dev* ürkerek geri çekilmiş. Oğlanın düğün gecesinde de *dev* bunu bir daha denemiş. Padişah kutsal tütsüsünü unutmuş ve imdi birdenbire göğün altı kararmış, karanlık havayı rüzgârlar kasıp kavurmuş ve haşmetli *dev* ortaya çıkmış. Padişahın tütsüsünü kapmış, yakmış, işte şimdi *dev* dehşet saçarak bağırmış: “Ah padişah yaktın ruhumu, çiçek ve ot bitmesin bahçende!”. Ertesi gün kalktıklarında bahçe sanki yanıp kül olmuş gibiymiş, ama içinde büyücü *dev* de yanmış (92. Masala bak).

*

Ruhların en kötülere ejderhalardır. Bunların insanlarla ve diğer ruhlarla her daim husumetleri vardır ve durmadan genç kızların peşine düşerler.

Dört genç bir kırıkta birlikte avlanıyorlarmış ve bir gün yolda bir kuyunun yanından geçerlerken bir inilti işitmişler. Biri aşağıya inmiş, ne görsün kuyunun dibini ölesiye işkence edilmiş insanlarla doluymuş, demirden bir kapıyı açınca büyük bir saray olduğunu farketmiş. Hepsinin önünde bir kandil, üzüntüyle nakış işler dururlarmış. Kırk birinci odanın da kapısını açıp girince, kendini savurmaya hiç de hazır değilken ejderhayı yakalayivermiş ve kuyunun dibine öyle bir vurup atmış ki oradan kıpırdayamamış. İkincisinin de başına aynısı gelmiş. Dördüncüsü daha şanslı imiş, çünkü ejderhanın iki kolunu bir vuruşta biçmiş ve ikincisinde ruhunu cehenneme göndermiş. Sonra kızların yanına gitmiş ve yüzlerinden kara peçelerini kaldırıncaya, ne görsün kızlar güzellikleriyle bütün sarayı aydınlatmışlar. Sonra kızların nakış iğnelerini almış, yerde yaralı yatan gençlere saptırarak ve ne kadar varsa hepsi kendine gelmiş. Pek çok hazineyi yüklenerek ejderhanın mağarasını terk etmişler ve kırk kızını paylaşarak yurtlarına dönmüşler (88. Masala bak).

Yolunu şaşırın bir oğlancık anasını aramaya çıkmış, ama yolunu kesen yedi başlı bir ejderha ile karşılaşmış. Her ne kadar canavar boğazından ateş saçmışsa da oğlan onu yoğurmuş, sonunda da öldürmüş. Ama ejderhanın kardeşi olanı biteni öğrenmiş ve çocuğu buluncaya dek aramış. Bunun da kaderi ona benzemiş ve başı aşağıya yuvarlandığında gidip bir kuyuya düşmüş. Düşen başın peşine oğlan da kuyuya inmiş, işte orada ejderhanın sarayına giden bir merdiven varmış. İçeriye adımını atmış ve en büyük salona girmiş, birden orada tahtta oturan peri kızını görmüş. Kızı almış, ayrıca pek çok hazineyi de, böylece *Soluksuz* ejderin hükümdarlığını terk etmişler (82. Masala bak).

O kadar kolay değildir *Görülmez* ejderhanın alazının üstesinden gelmek, ruhların hiçbirisi henüz onu yenememiştir. Bu ejderin bir tılsımı varmış, bu yedinci gök katının bir yıldızı imiş. Onun peşinde olan bir prens *Zümrüt Anka* tılsıma nasıl varabileceğini öğretmiş. Bu yıldız yolda bir gün ejderhayla uçmayı bırakmış; sanki gökten ateş parçaları dökülürmüş, ancak yeryüzüne varınca suya dönüşürmüş. Eğer biri bu yıldızın düşüşünü bulursa suya dönüştüğü anda onu bir şeyle örter ve içini ezerse ve ceplerini su altında bulunan kumlarla doldurabilirse ejderhanın gücü kırılacaktır. Prens de böyle yapmış ve yıldız suya düştüğü anda ikisini-üçünün içini ezivermiş. O zaman su canlı ateşi yutarmışçasına yanmış. Peşinden ürküntü verici azametli ejderha görünebilir olmuş ve hayatı için yalvarıp yakarmaya başlamış. Prens kumları çıkarmış ve ejderhaya serpmiş, orada ruhunu almış (87. Masala bak).

Bir padişahın derdi varmış; kötü ruhlar tüm çocuklarını kaçırmışlar. Kırk çocuğunu aramaya çıkmış ve uzun bir yol kat ettikten sonra bir sürü ejderha enciğinin arasına varmış. Bunlar gençmişler, annelerini kaybetmişler. Padişah onlardan sakınmış, ama az gitmişken karşısında ejderha eniklerinin annesi belirmiş ve ona çocuklarını görüp görmediğini sormuş. Padişah ona yolu tarif etmiş ve ejderha gerçekten de evlâtlarını bulmuş, gidip ona minnettarlığını nasıl gösterebileceğini sormuş. O da ejderhaya derdini anlatmış; kırk çocuğumu yitirdim onları arıyorum demiş. Ejder “Buna yardım edelim” demiş ve padişahı alıp sarayına götürmüş. Orada, ona “Çocukların *Zümbül* (Sümbül) perinin köşkündedir, onları çalan odur. “Benim adım *Kara Ejderha*” – diye devam etmiş hayvan – “Kardeşim *Kanlı Ejderha*; dikkat et onun yakınına gitme çünkü gözünün büyü ile bin adım mesafedeki her şeyi yakıp kül eder. Eğer ona şöyle

bağırırsan “Kara-Ejderha, kardeşinin saygıları var”, sonra arkasından dolanırsan ki seni yakmasın ve diğer meseleni o halledecektir.” Padişah yola düşmüş ve diğer kardeşin ateş hükümdarlığını görünce uzunca bir mesafeden söze başlamış: “Kara-Ejderha, kardeşinin saygıları var”. Misafirini yakmasın diye ejderhanın arkasından dolaşmış, ejder adam yanına yaklaşınca, onun isteğini anlamış. Dosdoğru *Zümbül* perinin köşküne git – demiş ona Ateş Ejderha – ve onu buraya yolla! Padişah Arap periye gitmiş, onu ejderhanın huzuruna yollamış, o da çalınmış çocukları geri vermesini buyurmuş. Uzun bir pazarlık sonrasında padişah çocuklarını almış ve yola düşmeden önce ejderha eğer tehlikeye düşerse ikiye bölün diye bir saç telini ona vermiş. Başka bir ejderha da nasihatler vermiş ve padişah mutluluk içinde hükümdarlığına dönmüş (92. Masala bak).

Bey-börek adlı bahadır da, kuşkusuz kötü bir ejderhanın pençeleri arasına düşmüş. Ama onun denizin ortasında bir balığın midesinde bulunan tılsımını öğrenmiş ve taltoş küheylanı *Rengi-boz* onu buraya götürmüş. Yukarıya, suyun yüzeyine çıkışını gözetlemiş ve kendisini fark ettiğinde ejderin başını kılıcıyla ikiye bölmüş. O vakit denizde öyle bir fırtına çıkmış ki, taltoş at da orada yokmuş, oğlan içine gömülmüş. Sonra denizin yüzeyinde bir kafesin içindeki üç kuşu fark etmiş, onları öldürmesi ile ejderhanın da sonu gelmiş (66. Masala bak).

Bir padişah lalasıyla birlikte iken ateş saçan ejderhayla karşılaşmış. Ejderha alazıyla lalayı yakıp kül etmiş, ancak bu sırada ejderha padişahıtan öyle bir yara almış ki kendini büyük bir zorlukla sarayına sürükleyebilmiş. Padişah da kuyuya inmiş, işte orada bir halk varmış, öyle kalabalıkmış ki sırt sırtalarmış. Karşısında bir Koca dudaklı Arap kızı belirmiş, ona burasının ejderhanın şehri olduğunu söylemiş, bu kadar çok insan da onun köleleriymiş, kurtuluşlarını bekliyorlarmış. “İşte ben de tam bunun için geldim buraya” demiş padişah – “ejderhayı öldürmeye”, Arap kıza onu nerede bulabileceğini sormuş. Arap onu annesi Arap *Mercana* göndermiş, o da bunu yapmasının yolunu anlatmış. Peri kumları bir eşarpla padişaha vermiş, yolu tarif etmiş ve ejderhayı gördüğünde kumları onun gözüne savurmasını söylemiş. Onun güvenini kazan dese de, Arab ne kızı ne hiç kimseyi esirgemiş, sonra pek çok insanı ikişer ikişer kırıp geçirmiş. – Bu sırada padişahı annesine gönderen Arap kızı pişman olmuş. Ejderha sevgilisini ziyarete gitmiş ve yarasını merhemlerle, ilaçlarla iyi etmiş. Ancak Arap kızı

padişahı kabul etmiş, güzel sözlerle yatak odasına götürmüş ama padişah tozu almış ve onun gözlerine sermesiyle hiç olmamış gibi ortadan kaybolmuş. Sonra kızların arasına katılmış ve hoşça vakit geçirmiş. Bu sırada ejderha da iyileşmiş, keza ortaya çıkmış ve Arabın kokusunu almış. Padişah hemen bir kapının arkasına gizlenmiş ve onun bir ocak gibi açılmış ağzıyla ve cehennem ateşli gözleriyle ona yaklaşmış, kumu almış ve gözlerine serpmiş. Korkunç ejderha hiçbir şey yapamaz hale gelmiş ve Arabın ardından onun da sonu gelmiş (93. Masala bak).

*

Kötü ruhların en kötü takımı *cadı* ve *büyücü alayıdır*. İblislerin ve ejderhaların hizmetine kapılanırlar, ama ihtiyaç olunca yardım etmezler, onları tehlikeye düşürürler. Büyücülükten anlarlar, muhtelif insan ve hayvan şekline bürünürler ve özellikle perilere karşı düzen kurmayı çok severler.

Sevdalı bir çift kaçırmış, bir cadı da peşlerini bırakmıyormuş. Şehzade ve küçük sultan dinlenmek için bir ağacın altına girmişler; lalaları da başlarında bekliyormuş. Bir gün bu ağaca iki güvercin konmuş, biri ağlıyormuş, diğeri gülüyormuş. “Böyle bir zamanda nasıl gülebiliyorsun?” diye paylamış biri ötekini. “Kötü bir cadı zavallıları kovalıyor, güzel bir at kılığına girmiş karşılarına çıkacak ve eğer sadece el sürerlerse onları düşmanlarının yanına geri götürecektir. – “Atı bir güzel tepeler ve cadıdan kurtulurlar” demiş diğeri ve gülmeye devam etmiş. “Evet, ama en sondaki dağda cadı yeniden karşılarında bitecek; bu defa da küçük güzel bir köpeğe dönüşecek” diye yeniden başlamış öteki. “Onu da tepelesinler” diye cevaplamış gülen güvercin. “Bu asla işe yaramaz” – demiş birincisi – çünkü cadı onlar için düğün gecesinde yeniden gelecek. Eğer üçüncü defa da onu öldürürlerse o vakit artık hiç korkmasınlar” diye cevaplamış kuş ve bu sözlerle: “Kim söylerse taş olsun!”. Lala hiçbir şey söylememiş, ama iki âşık kalkınca yollarına devam etmişler. Bir gün karşılarına güzel bir at belirivermiş ve artık tam prensi tutacakken lala onu öldürmüştü. Lala son dağa geldiklerinde karşılarına sıçrayıp atlayarak çıkan küçük güzel köpeği de öldürmüştü ve huzurla memleketlerine varmışlar. Düğün gecesinde kimseye fark ettirmeden odalarına girmişler ve lala üçüncü kez cadı-canavarı öldürmüştü. Olmaz mı bu sefer de laladan şüphelenmişler ve onu ölümle tehdit etmişler. İki kuş bu meseleyi konuşmaya başlamışlar ve sonra da lala taş dönüşmüştü. Acılı prence rüyasında gördüğü bir *pir* ona

sadakatli lalasını diriltmek istiyorsa tek çocuğunu kurban etmesi gerektiğini ve onun kanını taşa dönmüş lalaya sürmesini söylemiş. Ertesi gün prens çocuğunu alıp götürmüş, lalanın taşında kurban etmiş ve işte o an taş canlanıvermiş. Sonra *pir* rüyasında yine görünmüş ve Allah'ın inayetine dua ederek çocuğunun canını da geri vermiş. Bir kolunda evlâdı, lalasının elinden tutarak bundan hiç şüphe duymayan sultan hanımının yanına gitmişler ve büyük bir bahtiyarlıkla kurbanlarını kesmişler, kölelerini azad etmişler (74. Masala bak).

Bir başka cadı, gül perilerini arayan padişahın yolunu beklermiş. İlk tazı biçiminde sonra da tilkiye dönüşerek kandırıp kendine çeken cadı, en sonunda yaşlı bir dilenci kadın kılığına bürünüp karşısına çıkmış. Ona yolu göstermiş; gül kızların yanına nasıl girebileceğini tarif etmiş ve padişah sarayın önüne vardığında cadı da oradaymış. Bu defa da kendisini yaşlı bir adam (*pir*) olarak göstermiş. Yine padişaha nasihatler vermiş ve ruhunu bağlamış, avluya doğru “Çil-ana” diye bağırması. Bu cadının adıymış. Periler bu adı duyduklarında aceleyle koşup gitmişler ve bu büyük sevinçlerine sadece cadı değil, padişah da yanlarına gelmiş. – Padişah oraya gül kızların düşmanlarını öldürmeye gelmiş ve geri dönüş yolunda cadı yeniden karşısına çıkmış. Ucu bucağı olmayan koca bir denizi büyüyle padişahın karşısında çıkarmış, ancak ona yardıma Zümrüd *Anka* gelmiş ve denize battığında sanki yanmış gibi suda kaybolmuş. Cadı daha sonra da padişahın etrafını sık çalılarla, makilerle sarmış, o zaman da *Anka* kuşu onu yakıp kül etmiş. Cadı son denemesinde de her şeyi ateşe dönüştürmüş, ama *Anka* ona ateş üflemiş ve cadı da bu ateşin içinde yanıvermiş gitmiş (87. Masala bak).

Bir başka fakir oğlanın kalbinin seçtiği kız kaybolmuş. Ancak yoluna bir cadı çıkmış ve onun büyüyle geyiğe dönüşmüş. *Dünya güzeli* bahçesine dek çocuğu hep yanılmış ve apansız ortadan kaybolmuş. Bahçeye girmiş ve periden cadı ona yaptığı hile yüzünden tehlikeye düştüğünü öğrenmiş. Ona yolu göstermişler ve cadıdan korunsun diye üç saç kılı vermişler. Cadı ilkin çıkışı saklamış, sonra denize büyü yapmış, çocuk denizi bir türlü geçememiş. Periler büyük bir ateş taşını büyüleyerek denizin ortasına koyarlar ve su sanki bir ateş pınarı gibi akmaya başlamış. Sonra cadı bir leyleğe dönüşmüş ve kanatlarını salladığında perilerin köpeği hızla ona koşup parçalamış (96. Masala bak).

Ama cadılar her zaman böyle zalim değillerdir. İyi bir paraya, özellikle bir avuç altına âşıklara da hizmet etmeye hazırdırlar. Hint prensi bir sultan kızını sevmiş ve ünlü *Emir* kadının yardımına başvurmuş. Falcı kadın almış cam küreyi karşısına, suyla doldurmuş, bir iki defa okumuş üfürmüş ve prene vermiş. “Bu kız dünyada değil” – demiş ona falcı kadın – “Eğer ona bu suyu içirirsen seni sevecektir” demiş. Oğlanı doktor kılığında saraya sokmuş, kızın sudan içince aşk ateşiyle yanmaya başlamış. Çok geçmeden birbirlerinin olmuşlar (97. Masala bak).

Bir başka büyücü bir oğlana büyücülük mesleğini öğretmiş. Ustasının yanından kaçmış ve annesine ertesi gün bir hamama dönüşeceğini, hamamı iyi bir fiyata satmasını ancak anahtarını elinde tutmasını söylemiş. İşin kokusunu alan ustası gidip hamamı satın almış ve kadını konuşmasıyla kandırıp anahtarı ondan teslim almış. Hamam bir kuşa dönüşmüş ve uçup gitmiş; ardından da doğan olmuş usta uçmuş. Bu sırada oğlan güle dönüşmüş ve bir padişahın kucağına düşmüş, usta da taş olmuş, bir türkü söyleyip mükâfat olarak gül istemiş. Gül dariya dönüşmüş, şair horoza ve derhal darı tanelerinin üstüne atılmış. Padişahın dizlerinin altında kalan bir darı tanesi aniden insan şeklinde hücumu geçmiş, horozun boynunu kopartmış (84. Masala bak).

Bu büyücüler ve yıldız gözlemcileri masal dünyasında avare gezerler. Gizli kitaplardan kuşların dillerini, büyücülükte ustalığı öğrenirler, nasıl görünmek isterlerse o şekle bürünürler ve nereye gitmek isterlerse orada biterler, akıllarına ne nasıl gelirse yaparlar. – Fakir bir adam padişah olmuş, sonra da kendini yıldız gözlemcilerin bilimine adanmış. Yanına ders vermek için bir *hoca* gelmiş ve padişahı bir kitap için merdiven altına yollamış. O da kandili almış, kitabı almaya gitmiş ve kitabın sayfalarını çevirmeye başladığında birdenbire bir kuş çıkmış, onu tutmuş ve birlikte uzaklara çok uzaklara uçmuşlar. Efsunlanmış padişah artık *Bağdad*'taymış, orada iş ile ilgilenmiş, sonra evlenmiş ve uzun yıllar geçmiş, yeniden bu kuşu tutmuş ve kuş onu sarayına, merdivenin yanına koymuş. Kandil bile orada yıllar önce bıraktığı gibi duruyormuş, hoca onu bekliyormuş ve ona sihirbazlık ilminin işte böyle olduğunu söylemiş (16. Masala bak).

Ünlü yiyecek *macun*, bir hamurdan ve türlü türlü baharatlardan hazırlanmış tılsımlı bir tatlıdır. Fakir bir adamın Allah'ın ona evinde çocuklar nasip etmeyeceğine dair daimi bir kaygısı varmış. Kadına rüyasında bir derviş gözükmüş ve ona eğer kırk baharattan

hazırlanmış *macunu* yerse dileğinin olacağını söylemiş. Kadın macunu hazır etmiş ama tesadüfen kocası görmüş ve – yemiş bitirmiş. Dokuz ay on günün dolmak üzereymiş, adam doğurabilirmiş. Doğruca avluya koşmuş, avludan çayıra ve küçük bir kabakçık doğurmuş. Ay ne ürkmüş fakir adamcağz bu evlâdı görünce! Her yönden evine gitmeye çalışmış, ama kabak her yerde arındaymış ve eve vardıklarında, kabakçık babasına “bana nakış öğrettir” demiş. Onu bir ustanın yanına vermişler, işte ruhum öyle nakışlar yapmış ki bunun haberi padişaha kadar gitmiş. Prens meseleyi sezmiş ve kabakçığı kendine hanım olarak istemiş. Pişman da olmamış, kabakçıktan öyle bir güzellikte genç bir kız olmuş ki periler bile ondan değersiz kalırmış (48. Masala bak).

Büyücü ustalarının tanınmış memleketleri *Hindistan* ve *Yemen* ülkesidir. Hint sultanının kızı sıradan bir fâniye varmak istemezmiş, o kendine özel bir kişi hazırlatmış. Kırk deve yükü *misk* ve bir o kadar da *amber* toparlatmış, buna insan şekli verdirmiş ve kırk gün dua ederek bu *misk-i amberi* canlandırmış. Sonra kız ona yeryüzünü göstertmemiş, yerin altında bir saray hazırlatmış, kemiksiz etle beslemiş ve büyümesini beklemiş. Bununla beraber yediği etten bir kez kemik çıkmış, çocuk onunla penceresinin üstünü kırmış ve açık havayı fark edince mağarasından çıkıp gitmek istemiş. Hocası bir gün onu dışarı çıkarmış ve orada birden sanki misk ve amberden yapılmış bir atı fark etmiş, sırtına binmiş ve onunla *Yemen*'e uçmuş. Oradaki sultanın kızı oğlana âşık olmuş, ama *Misk-i Amber* gitgide kederlenmiş ve ancak sultanı bulunca neşesi yerine gelmiş. Memleketlerine dönmüşler ve bir daha birbirlerinden hiç ayrılmamışlar (32. Masala bak).

Büyük bir büyücünün haberini alan Yemen kralının oğlu, sevdiği kızı o kadar istiyormuş ki; rüyasında gördüğü bu kız onun karısı olacakmış. O büyülü aynaya kim bir kez bakarsa kuşa dönüşürmüş ve eğer masal âleminin öte tarafında da olsa, bir anda yanında bitermiş (38. Masala bak).

Kirez Beyin yüzüğünün tılsım gücü varmış. Bu yüzük kime ait olursa ona ebedî mutluluk getirirmiş. Fakir bir adamın en küçük kızı sanki bu yüzüğün afsun gücünü anlamış ve onu ele geçirmek istiyormuş. Yanında küçük bir köpekle birlikte beyin adasına gitmiş, yüzüğü çalmış ve mutluluk umuduyla *Kirez beyi* de elde etmiş (64. Masala bak).

Torlak prensin dünyaya gelişi bir *dervişin* büyülu elmayı annesine yedirmesi sayesinde olmuş. Çocukluk zamanında elmas *Ankanın* yanına gitmiş, orada kuşdilini bellemiş. Ama bir gün prensle oturup dururlarken bir ağaçtaki iki kuşun ötüşlerini işitmiş ve bu iki küçük aşığın konuşmasına kendini tutamayıp gülmüş. Meraklı prens bu iki güvercinden birinin Hint sultanının küçük kızı, diğerrinin de âşık bir prens olduğunu öğrenmiş. Padişahın oğlu fakir *Torlak*'a sultan kızını ne yapıp edip derhal görmek isteğini söylemiş. Oğlan yola düşmüş ve oraya varır varmaz kızın odasına uçmuş. Sultan-kız bu güzel kuşu tutup yakalamış, ona bir altın kafese yaptırmış ve bütün gün ona hayran hayran bakmış. Gece olunca kuş yine insana dönüşmüş, kızın şerbetini içmiş, başından taraftaki şamdanı ayağına koymuş, mumu değıştirirken şerbetten içmiş, kızda onu gözetliyormuş ve yakışıklı delikanlıyı suçüstü yakalamış. – Ertesi gün kızın babasının huzuruna gitmişler ve ona birbirlerine olan aşklarını açıklamışlar. Padişah *Torlak*'a bitirmesi gereken üç iş vermiş; külden darıyı ayırması, bir peri türüyle savaşmasını istemiş ama bundan sonra vazgeçmiş, sultan-kızını ona vermiş. Oğlanın memleketine dönmüşler ve *Torlak* padişaha başına gelenleri anlatmış. Kız padişahın oğlunun değil, *Torlak*'ın olmuş, sonraları hükümdarlık da! (31. Masala bak).

*

Türk masal âleminin kısa, kabataslak tasvirini tamamladık. Bu hemen hemen sayısı yüze erişen ve Türk halk masalı imgelemine oluşturan masal âlemi, sade, açık dilli, neredeyse tüm bir derlemeyi içinde barındırmaktadır. Bu masalları halk ağzında yaşayan, yabancı unsurlarla allanıp pullanmamış, doğu debdebesinden yoksun bırakılmamış dilde kaydettik. Bundan sonra yapılacak vazife bu masalları küçük parçalara ayırmak, başka halkların masallarıyla karşılaştırmak ve muhtemel delilleri bulup mantikî olarak sonucu çıkarmak olacaktır. Bu münasebetle derleme vazifemizi bitirdik, derleme hazinesi hakkında malumat verdik.

II.

Bu cildin arkasında bulunan kısmı *bilmeceler* ve *halk türküleri (türkü)* oluşturuyor. Her ikisi de halkın köken ürünleridir ve dilinin berraklığı dışında biçimleri de dikkate

değerdir. Bunlar Türk halk edebiyatının şiirde ve uyaklarda ifade edilmiş yeni ek bilgileridir. Bilmecelerin bir kısmı nesirdir ama en çoğu ritmik ve uyaklıdır, hatta orada-burada içlerinden aliterasyon da yankılanmaktadır. Bütün bunlardan cildin sonunda olan *Notlarda* rakam vererek, bu münasebetle birkaç konunun açıklanması ile yetiniyoruz.

Halk-masalının karşısında *edebî-hikâye*, *halk-türküsünün* karşısında da *edebî-şarkı* vardır. Ama ne var ki masalı hikâyeden (anlatı) farklılaştıran dilidir, türküyü şarkıdan ayırt eden ise değişik şiir kalıplarıdır. *Edebî-şarkının* şiir formu ile *halk türküsünün* şiir formu farklıdır. Önceki şiir kalıbı Araplardan alınmış vezinli bir şiir yazımıdır; sonraki Türkler tarafından aşağı görülmüş ve hece hesaplı ritim hiç hesaba katılmamıştır. Yabancı kalıpta üretilmiş şarkı daha edebî unsurlarla söylenir, türkü ise sadece okuma yazma bilmeyenleri, alt sınıfı keyiflendirir. Edebî olan, yani Arap ve Fars unsurlarla karışmış bir dilde yazılır, halkın olan da temiz Türk dilinde teşekkül etmiştir. Bu hadiseyi şöyle açıklamak mümkündür; hiçbir halkın edebiyatında halk edebiyatı ve edebiyat arasında böyle büyük bir tezat yoktur. Çünkü bu iki çeşit türkü arasında sadece konu değil, dil farklılığı da vardır, hatta daha çok *ezgi* farkı da aralarında yükselen bir duvar gibidir. *Şarkının* başka, *türkünün* başka “notası” vardır. *Şarkının*, tam bir şiir formu vardır, *ezgisi Araptır*; *türkünün* *ezgisi* ise Türk toprağında yetişmiştir, millîdir. Çünkü bunun yanında *türkü* adının *Türk* kelimesinden gelen kökeninden de bahsedilmektedir ve burada *romansın romen*⁶den kaynaklanması gibi ilginç bir analogiden de söz edilebilir. Yalnız Konstantinapolu efendinin beğenisinin tamamen yerini almış bu halk türkülerinin ve sadece dörtte birlerde, daha aşağı halk tabakasında eğer biraz kalıntısı bulunabilirse buna hayıflanmak mümkündür. Bu türkü derlemesinin saklı etkeni hakiki fikri kavramı ancak Türk dilini ve toplumsal ilişkilerini bilen biri için bile büyük bir zorlukla yürütülebilir.

Ritimli ve bazen kafiyeli ek bilgiler sırası *bilmece* ile başlıyor. Bunun da tehlikeli bir rakibi vardır; sunî ve Türk olmayan ve tam da bu yüzden şairane bir tür olarak görülen vezinli *muamma*. Çocukların dünyasında *bilmeceyle* eğlenilir ve sadece

⁶ Román (Mac.): Romen veza Romence, Románcz (Mac.): Romans (Çev. notu).

kavranabilmesi için gerekli Arapça kelimeler öğrenilebilmişse onun yerine *muamma* geçer.

Halk türküleri sırasına dört dizeden oluşan ve birbiriyle kafiyeli şiircikler olan *manilerle* başladık. Bu sözün kendisi anlamını gösterir ve *mani atmak* deyimini gönül almak için dil dökmek ile aynıdır; bunlar aşkı ifade eden şiirciklerdir. Bilhassa güzel bahar günlerinde, sandallar *Altın Boynuz*'dan geçerken ve hoşça vakit geçirilen *Kâğıthane* deresine gelen insanlar sel gibi akarken işte o zaman gerçekten de aşkı ifade eden şiircikler, maniler atıp dururlar. Daha aşağı halk tabakalarında maniye kehanet gücü de atfedilir. Kadınların eğlencelerinde, özellikle lohusa ve düğün kutlamalarında, birkaç yüz *mani*yi birlikte yazarlar, bir sepete koyarlar ve hazır bulunanların her birini tek tek birleştirerek anlamını kaydırırlar.

Ancak *maninin* en büyük bayramı baharın ilk günü olan *hidrellez*dir. Ondan önceki gün birçok kadın ve genç kız avluda toplanır, bir çömlek çıkarırlar ve geleceğe dair dilekleri için bir takım eşyaları, yüzük, bilezik veya bu tür şeyleri içine atarlar. Sonra çömleği suyla doldururlar ve bir gül çalılığının altına gömerler, orada ertesi güne kadar bırakırlar. Sabah erkenden birçok kişi yine birlikte çömleği çıkarmak için toprağı kazarlar ve oradaki en genç kızın gözlerini bağlarlar, bir başkası da çömleği kırar ve içine attıkları eşyaları çıkartır. Gözleri bağlanmış olan genç kız her birine tek tek *mani* söyler ve kime yakışıklı *beyin* kehaneti olan şiir okunursa içlerinde en mutlu olanıdır* (**Maninin* bir başka çeşidi *cinas* (iki anlamlı kelime)tır. Tekrarlanan kafiyeler aynı sözden oluşurlar, ama anlamları farklıdır. Bu söz oyunculuğu *manileri* ve diğer *yaşlı-kadın* laflarını (*kocakarı lakırdısı*), Rus Bilimler Akademisi'nin yayımladığı bu derlemede (Proben aus der türkischen Volks-litteratur) yayınlayacağım).

Esasında *halk türkülerini* birkaç gruba ayırdım. Büyük bir kısmı aşk türküleridir ve içinde az miktarda farklı konulu olan vardır. Bir-iki eşkiya ve asker türküsünden başka sadece *bekçilerin* durum tekerlemeleri günlük hayatın ıvır zıvırlarıyla meşgul olur. Kimi türkülerin dörtlükleri arasında bağlantı ekseriya gevşektir ve onları birbirine bağlayan bilhassa nakaratlarıdır. Ve tam da bunun için türkülerin en köken biçimi olarak *manilere* bakılabilir. Derlemem her ne kadar farklı olsa da bir ve aynı sözle başlayan *manilerden* düzenlendi.

Bekçi (gece bekçisi) – türküleri daha çok koşuklu durum tekerlemeleri (rîgmus: cantiletto, versetto) olarak adlandırılır. Farklı mahallelerin gece bekçileri, Ramazan'da büyük bir davul alırlar, evden eve gezerek böyle *bahşîş* toplarlar. Biri davul çalar, diğeri yanında türkü söyler ve bu her zaman şairane bir konuda değildir, bunlarda söyledikleri çevirimizden de anlaşılabilir. Çeviri hakkında eklemem gerekir ki metne mümkün olduğunca bağlı kalmalıyım ve anlamın yeterince açık olmadığı yerde notlarım daha geniş şekilde hesaba katılmalıdır.

Türk halk edebiyatı derlememin tamamlanışı vesilesiyle en derin şükran hislerimle Macar Bilimler Akademisi'ni bu derlemenin yayımlanmasını ve derleme mahallindeki fikrî ve maddî desteğiyle mümkün kılması nedeniyle anmama müsaade ediniz.

Konstantinapol, 1889'un Şubat ayında.

Dr. Ignác Kúnos